

ضعف تحقیقات ادبی! چرا؟

مستشرقان غربی است. درست است که دقت و روشمندی غربیان، و برخورداریشان از حداکثر امکانات و دانش روز به تحقیقات آنان اعتبار و سندیت می‌دهد، اما بویژه در پژوهشهای مربوط به زبان و ادبیات فارسی، چون اهل زبان و فرهنگ ما نیستند، بسیار احتمال می‌رود که در خواندن و فهم متون فارسی (یا عربی) به خطا روند و نتیجه‌ای نادرست بگیرند. اگر خطاها و بدفهمی‌های مستشرقان را، که دانشمندان و محققان ایرانی تنها در همین یک قرن اخیر به آنها اشاره کرده‌اند، فراهم آوریم خود کتابی پر حجم خواهد شد. پس اتکا به منابع فرنگی، بدون اشراف بر منابع اصلی، نه تنها بر ارزش پژوهش ادبی نمی‌افزاید، بلکه شاید آن را از درجه اعتبار هم ساقط کند.

ناآشنایی محققان با شیوه‌ها و ابزارهای جدید پژوهش عامل دیگری است که از کیفیت تحقیقات ادبی در ایران کاسته است. طرح مسأله، گردآوری اطلاعات از منابع مختلف، ستجش صحت و سقم آنها، ایجاد ارتباط میان اسناد و مدارک، استنباط، استدلال، و سرانجام استنتاج در تحقیقات ادبی ما بندرت بر شیوه‌ای منظم و منطقی استوار است.

ضعف انتقاد ادبی در کشور موجب شده است که محققان به نواقص کارشان نیندیشند و حاصل پژوهش سهل‌انگارانه خود را شتابان منتشر کنند تا، اگر به نان نمی‌رسند، دست‌کم نام خود را در زمره اهل تحقیق ثبت نمایند و از این طریق وجاهتی کسب کنند.

سیاست‌های فرهنگی دولت نیز، چه پیش از انقلاب و چه پس از آن، علی‌رغم کوشش‌هایی که برخی دولتمردان و سازمان‌های دولتی و حکومتی به خرج داده‌اند، نتوانسته است، حرکت مهمی در زمینه تحقیقات ادبی ایجاد کند. کافی است به یاد آوریم که بیشتر آثار پژوهشی مهم در باب زبان و ادبیات فارسی، از فرهنگ و دایرةالمعارف گرفته تا تاریخ ادبیات و نقد و تصحیح متون، حاصل همت عالی افراد یا بذل عنایت دولت‌ها و مؤسسات بیگانه بوده است. اگر کوشش‌ها و فداکاری‌های کسانی چون دهخدا و بهار و فروزانفر و مصاحب و بسیاری دیگر از محققان این سرزمین را از میانه بگیریم، برای دولت‌هایی که حداقل در هفتاد سال گذشته این همه دستگاه‌های عریض و طویل فرهنگی را با بودجه‌های کلان به راه انداخته و برپا داشته‌اند، آیا سهم آپرومندی باقی می‌ماند؟ متن مصحح شاهنامه نخست به خرج دولت فرانسه و سپس ادامه در صفحه ۲۷

استوار کند. ای بسا که علت این امر کم‌سوادی و تن‌آسانی محقق محترم باشد.

بیماری گزیده‌نویسی و گزیده‌خوانسی در دانشکده‌های ادبیات باعث می‌شود که استاد و دانشجو هر چه بیشتر از منابع اصیل فاصله بگیرند. چه بسیار دانشجویانی که با مدرک دکتری ادبیات فارسی هر ساله از معتبرترین دانشگاه‌ها و مؤسسات آموزش عالی فارغ‌التحصیل می‌شوند اما حتی یک بار هم آثار مهمی از قبیل شاهنامه، تاریخ بیهقی و مثنوی را به طور کامل نخوانده‌اند. طبیعی است که اگر از خیل این فارغان تحصیل عده‌ای بخت آن داشته باشند که از غم نان هم فارغ شوند و به تحقیق روی آورند، کارشان خوشه‌ای بر خرمن گذشتگان نخواهد افزود، هر چند ممکن است، به سان هیزم، تنور گرم «کتابسازی» را برافروخته تر گردانند! جدا کردن ادبیات از علوم دیگر، نظیر تاریخ، الهیات، فلسفه، کلام و منطق، موجب شده است که محقق ادبی، حتی اگر متون فارسی را به عالی‌ترین وجه خوانده باشد، از پشتوانه‌های فرهنگی این متون بی‌خبر بماند و در تحقیق خود آسمان و ریسمان را به هم بیافزد، و از باب مثال، شعر رودکی را تاویل عارفانه کند و فردوسی را فتودال پندارد و خیام را عارف و مولوی را سوسیالیست و سعدی را ماکیاولیست و حافظ را شیعه اثنا عشری، و هکذا، که نمونه‌هایش را فراوان دیده‌ایم و هنوز هم بازار این انشا پردازی‌های محققانه گرم است.

بسیاری از منابع تاریخ و فرهنگ ایران در قرون گذشته یا مستقیماً به زبان عربی تألیف شده و یا از زبانهای دیگر به زبان عربی نقل شده و اکنون منحصرأ ترجمه عربی آنها در دست است. محقق ادب فارسی باید با زبان عربی آشنایی کامل داشته باشد، اگر نه از ورود به بخش مهمی از منابع کار خود محروم می‌ماند. اما این روزها در میان محققان ادبی ما کمتر می‌توان یافت کسی را که با زبان عربی خوب آشنا باشد و بتواند از منابع و اسناد مکتوب عربی استفاده کند. در عوض اقبال به زبانها و منابع فرنگی هر روز شیوع بیشتری می‌یابد و محققان، گاه بی‌آن که ضرورتی در کار باشد، ترجیح می‌دهند آثار خود را به این منابع مستند کنند. البته استاد به منابع و مآخذ فرنگی، به شرا مراجعه اولی به استاد و مدارک اصلی، می‌تواند مفید باشد، اما صرف اعتماد به این منابع بسا که محقق را به اشتباه می‌اندازد و به اجتهاد در مقابل نص وامی‌دارد.

به نظر می‌رسد این همه تمایل به منابع فرنگی ناشی از شیفتگی، و بلکه مرعوبیت، در مقابل

بیست و هشتم تیرماه سالروز وفات استاد جلال‌الدین همایی است. بیست سال است که از درگذشت استاد همایی می‌گذرد. وی یکی از بزرگترین محققان ادبی ایران در نیم قرن اخیر بود. نسلی که همایی از آن برخاست، در زمینه تحقیقات ادبی نسل پر حاصلی بود. در این جا ضرورت ندارد که از دهها محقق یاد کنیم که تقریباً همزمان با همایی پای به عرصه تحقیقات ادبی ایران نهادند و فعالیت برخی از آنان تا همین اواخر هم ادامه داشته است. امروز دانشکده‌های ادبیات ما وامدار میراث گرانبهایی هستند که این محققان از خود برجای نهاده‌اند. راستی را اگر نبود کتابهای تاریخ ادبیات در ایران (از ذبیح‌الله صفا)، شرح مثنوی شریف (از بدیع‌الزمان فروزانفر)، نقد ادبی (از عبدالحسین زرین‌کوب)، صور خیال (از محمدرضا شفیعی کدکنی)، از صبا تا نیما (از یحیی آرین‌پور)، تاریخ زبان فارسی (از پرویز ناتل خانلری) و...، دانشکده‌های ادبیات فارسی اکنون چاره‌ای نداشتند جز آن که در اغلب این موارد بر تحقیقات بیگانگان و خاورشناسان متکی باشند.

ویژگی تمام کتابهایی که از آنها یاد کردیم این است که، اگر نگوییم اولین و آخرین، دست‌کم اولین و بزرگترین تحقیقات جدید فارسی در مباحث مربوط بوده‌اند، و از پس تألیف و انتشار آنها دیگر ندیده‌ایم کتابی را که بتواند جایگزین یکی از این کتابها شود. جریان تحقیق ادبی، بویژه در دو دهه اخیر، روی به سستی نهاده و شمار محققان پیشرو نیز به مرور کاستی گرفته است.

علت این همه سستی و کاستی چیست؟ این سؤال خود می‌تواند موضوع پژوهشی باشد در حد یک کتاب؛ در این گفتار مختصر فقط می‌توان به برخی از علل و عوامل قضیه اشاره کرد.

نخستین علت شاید این باشد که متولیان ادبیات فارسی اکنون کمتر با متون اصلی (original) فارسی و عربی سر و کار دارند. روز به روز از شمار دانشجویان، استادان و محققانی که به متون اصلی مراجعه می‌کنند و آنها را مبنای تحصیل و تدریس یا تحقیق خود قرار می‌دهند بیشتر کاسته می‌شود. در تحقیقات امروزی، منابع دست دوم، اعم از فارسی و فرنگی، غالباً جای منابع اصلی را گرفته‌اند. کمتر محقق به خود زحمت می‌دهد که ضمن استفاده از منابع دست دوم نگاهی هم به متون اصیل بیندازد و پژوهش خود را بر آنها

جعفر مدرس صادقی، نویسنده، مترجم و ویراستار متون کلاسیک شناخته‌تر از آن است که نیاز به معرفی داشته باشد. او پیش از انقلاب به عنوان داستان‌نویس کم و بیش آواز ای داشت، اما آثار داستانی مدرس صادقی، پس از انقلاب توجه خوانندگان و منتقدان جدی را برانگیخت و اینک به عنوان نویسنده داستان‌های کوتاه بلند یا رمان‌های کوتاه شهرت دارد. مدرس صادقی قصه‌نویسی صاحب سبک، مسلط بر زبان و ماهر در شخصیت‌پردازی است. ویژگی مهم دیگر مدرس صادقی، پرهیز وی از هرگونه تصنع‌پردازی، تقلیدهای سطحی و گونه‌ای سادگی دشوار و دیرپاب است.

او چه در طرح و معماری قصه‌ها و چه در زبان و بیان از کلیشه و تکرار به همان اندازه گریزان است که از ساده‌پسندی و قریختگی سستی. کار دیگر مدرس صادقی که تاکنون مجلدات بسیاری از آن منتشر شده است، سلسله آثار است که زیر عنوان «بازخوانی متون» به همت نشر مرکز منتشر می‌شود. صادقی شاید نخستین کسی باشد که با پیروی از یک الگو و شیوه مناسب، آثار بزرگ ادبیات فارسی را بدون ساده‌کردن‌های مغل و یا دشوارتر کردن‌های ملال‌آور، فصل‌بندی مناسب، نشانه‌گذاری‌های بیجا و رسم‌الخط متأسفانه نه چندان پرمطربدار، آثار کهن ادبی را برای فارسی‌زبانان دستیاب و قابل استفاده می‌کند. مقدمه‌های محققانه وی بر این آثار، حاکی از تسلط او بر ادبیات کلاسیک است (برای نمونه مقدمه و مدرس صادقی بر تاریخ بیهقی یا سرگذشت حاجی بابای اصفهانی را نگاه کنید). متن زیر گفتگوی کتاب ماه ادبیات و فلسفه با مدرس صادقی درباره سرگذشت حاجی بابای اصفهانی است که به تازگی به ویراستاری ایشان منتشر شده است، لازم به گفتن است که این روایت یا بهتر بگوییم این نسخه از حاجی بابای اصفهانی، اصیل‌ترین و بی‌خدشه‌ترین روایتی است که از حاجی بابای اصفهانی به ترجمه میرزا حبیب اصفهانی منتشر شده است.

■ آقای مدرس صادقی، چطور شد که بعد از بازخوانی و ویرایش اثری چون «تاریخ بیهقی»، «مقالات شمس» و «ترجمه تفسیر طبری»... به ویرایش «سرگذشت حاجی‌بابای اصفهانی» پرداختید که نسبت به آثار مذکور بسیار جدیدتر است؟

□ انتخاب «سرگذشت حاجی‌بابای اصفهانی» تصادفی نیست. ترجمه میرزا حبیب دنباله سنت فارسی‌نویسی کلاسیک و حلقه پیوندی است میان دوره طلایی نثر فارسی با دوران جدید. در مجموعه «بازخوانی متون»، یک دوره سیصدساله، از نیمه قرن چهارم هجری تا نیمه قرن هفتم در نظر بوده است — دوره‌ای که زمینه به وجود آمدن بهترین نمونه‌های نثر فارسی را فراهم کرد. نثر فنی از اواسط قرن ششم باب شد و در قرن هفتم و هشتم رو به پیچیدگی هرچه بیشتر و انحطاط رفت. در عهد صفویه و قاجاریه، نثر فارسی لمبه دست منشیان درباری و تذکره‌نویسان بی‌مایه بود و به وسیله‌ای تبدیل شده بود برای خودنمایی و فضل‌فروشی. میرزا حبیب در دوره اوج رواج مغلّقی‌نویسی و ادبیات منخط قاجاری، به زبان ساده و بدون زرق و برق و بی‌تکلف قرن ششم و هفتم هجری برگشت و با تکیه به این زبان و با استفاده از زبان زنده گفتار زمانه‌اش، به زبان تازه‌ای رسید که بر خلاف زبان کج و معوج و معیوب معاصرینش قابل خواندن بود. میرزا حبیب با شناختی که از فرم رمان داشت، این زبان تازه را در ترجمه رمان به کار گرفت و نشان داد که زبان فارسی با اتکا به سنت ادبیات کلاسیک و مایه گرفتن از زبان گفتار زمانه و به

دور ریختن قید و بندهای تصنعی و صنایع لفظی دست و پاگیر تا کجاها می‌تواند برود، و به چه خوبی از پس ضرورت‌های دوران جدید برمی‌آید. میرزا حبیب فرزند خلف سعدی‌ها و بیهقی‌هاست و اثر او یک اثر کلاسیک برجسته است که هیچ دست کمی از آثار کلاسیک دوره طلایی نثر فارسی ندارد. با این تفاوت که ترجمه میرزا حبیب طلیعه یک دوران جدید و اولین تجربه موفق رمان‌نویسی به مفهوم جدید کلمه هم هست — مفهومی که در ادبیات کلاسیک ما سابقه‌ای نداشت.

■ کمی درباره شخصیت میرزا حبیب اصفهانی و آثار دیگرش به غیر از «سرگذشت حاجی‌بابای اصفهانی» بگویید.

□ میرزا حبیب شاعر بود. به جرم هجویه‌ای که برای محمدخان سپهسالار صدراعظم سروده بود، تحت تعقیب قرار گرفت و ناچار شد که از تهران فرار کند و به خاک عثمانی برود. و این در سال ۱۲۸۳ قمری بود. به استانبول رفت و تا وقتی که مرد، نزدیک سی سال در استانبول زندگی می‌کرد. در سالهایی که در استانبول بود، همچنان به کار شاعری ادامه می‌داد، اما کار شاعری را چندان جدی نمی‌گرفت. نسخه‌ای از دیوان اشعار او در کتابخانه سلطان بایزید استانبول محفوظ است و در مقدمه کوتاهی که اول همین دیوان به خط خودش نوشته است اطلاعاتی از زندگی خودش به دست می‌دهد و این که در دهی به نام پن در چهارمحال

بختیاری به دنیا آمده و در اصفهان و تهران درس خوانده و قبل از این که از تهران فرار کند، چهار سالی هم در بغداد («ادبیات و فقه و اصول» خوانده است. اولین کتابی که در استانبول چاپ کرد «دستور سخن» بود، سال ۱۲۸۹ قمری، که اولین کتابی است که درباره دستور زبان فارسی نوشته شده. همه کسانی که بعدها در زمینه دستور زبان فارسی کار کردند و کتاب نوشتند مدیون این کتاب‌اند، بدون این که هیچ‌کدام به او ادای دین کرده باشند و به بهره‌هایی که از این کتاب برده‌اند اشاره‌ای کرده باشند. فقط مرحوم خانلری در مقدمه کتاب دستور زبانش اسمی از او برده است. میرزا حبیب علاوه بر این که اولین نویسنده‌ای بود که به فکر تدوین قواعدی برای زبان فارسی افتاد و ضرورت این کار را درک کرد، اولین کسی بود که به جمع‌آوری اصطلاحات زبان گفتار زمانه‌اش پرداخت. در انتهای همین کتاب «دستور سخن»، فرهنگی از اصطلاحات عامیانه فراهم کرده است که نشان می‌دهد از سالها قبل از ترجمه «ژیل بلاس» و «حاجی‌بابای اصفهانی»، حساسیت زیادی به مسئله زبان داشته و به دنبال راه حلی برای پیدا کردن یک زبان زنده و پویا بوده که بتواند جواب ضرورت‌های زمانه را بدهد و توی قالب رمان جا بیفتد. تصحیح «دیوان اطعمه» ابواسحاق حلاج شیرازی و «دیوان البسه» نظام‌الدین قاری هم در ادامه تحقیقاتش و جمع‌آوری اصطلاحات مخصوص و مهجور زبان فارسی بوده تا دستش برای ترجمه رمان بازتر باشد. عمده‌ترین کارهای میرزا حبیب اصفهانی ترجمه‌های «ژیل بلاس» و «حاجی‌بابای اصفهانی»

گفت و گوبا جعفر مدرس صادقی

سرگذشت حاجی بابای اصفهانی و داستان‌نویسی امروز

بود و همه کارهای دیگری که قبل از این دو ترجمه یا همزمان یا بازنویسی آن دو ترجمه انجام می داد، به نوعی تمرین و دستگرمی برای این دو ترجمه بوده و خودش را برای این دو کار اساسی که عالی ترین ثمره تمام عمرش بود آماده می کرده.

■ به غیر از «سرگذشت حاجی بابای اصفهانی»، کتاب دیگری که اخیراً از میرزا حبیب منتشر شد همین ترجمه «ژیل بلاس» بود که اشاره کردید. چه شباهتهایی «ژیل بلاس» با «حاجی بابای اصفهانی» دارد؟

□ «ژیل بلاس» الگوی جیمز موریه برای نوشتن رمانش بود و در زمانی که موریه رمانش را می نوشت، ترجمه انگلیسی «ژیل بلاس» در انگلستان طرفداران زیادی داشت و یکی از محبوب ترین رمان های پیکارسک زمان خودش بود. موریه از حد تأثیر پذیری و الگوبرداری فراتر رفت و حتی در بسیاری از جزئیات داستان هم از رمان لوساژ فرانسوی کپی برداری کرده است. همان فصل اول دو رمان را که کنار هم بگذارید، شباهت های فراوانی در شیوه روایت این دو داستان پیدا می کنید. شرح حال مختصری که هر دو راوی داستان در فصل اول از دوران کودکی خودشان می دهند شباهت زیادی به همدیگر دارد. هر دو از زادگاه خودشان فرار می کنند و سفر می کنند، هر دو در راه گرفتار راهزنان می شوند و پس از این که به دست آنها اسیر شدند ناچار می شوند با آنها همکاری کنند. هر دو

بعد از مدتی از دست راهزنان فرار می کنند، هر دو وقتی که بعد از سالهای سال به شهر زادگاهشان برمی گردند، درست در همان لحظه ای که به شهر می رسند، پدرشان در حال احتضار است و دارد نفس های آخرش را می کشد... و شباهت های دیگری که در مقدمه کتاب اشاره کرده ام. این همه شباهت در پلات داستان خیلی زیاد است و معلوم می شود که موریه چقدر شیفته و دلباخته رمان لوساژ بوده. رمان لوساژ به هر حال به عنوان یک اثر کلاسیک قدر و منزلت و اعتبار خیلی بیشتری از رمان جیمز موریه دارد. رمان جیمز موریه در ادبیات انگلیسی یک اثر درجه یک تلقی نمی شود، در حالی که رمان لوساژ در ادبیات فرانسوی یک اثر مهم کلاسیک و یک منبع الهام مهم برای رمان های پیکارسکی بود که بعد از آن نوشته شد. چیزی که به رمان جیمز موریه اهمیت می دهد ترجمه فارسی این رمان است. ترجمه میرزا حبیب اصفهانی از رمان جیمز موریه در ادبیات فارسی یک شاهکار است، در حالی که انگلیسی جیمز موریه در ادبیات انگلیسی نه فقط شاهکار نیست، بلکه یک اثر دست دوم و متوسط است که به هیچ وجه قابل مقایسه با رمان هایی که در زمان خودش و کمی قبل و کمی بعد از آن در انگلستان منتشر شده اند نیست. با این که این تنها اثر جیمز موریه است که به دست فراموشی سپرده نشده و هنوز هم تجدید چاپ می شود. این که میرزا حبیب این هر دو کتاب را به فارسی ترجمه کرده است به هیچ وجه تصادفی نیست و پیداست که این تصمیم او روی حساب و دنباله

مطالعات قبلی و طبق برنامه است. «ژیل بلاس» الگوی «سرگذشت حاجی بابای اصفهانی» است و کسی که می خواهد «حاجی بابا» را ترجمه کند، باید «ژیل بلاس» را هم بشناسد و چه بهتر که آن را ترجمه کند. من نمی دانم که میرزا حبیب اول «ژیل بلاس» را ترجمه کرده است یا «سرگذشت حاجی بابای اصفهانی» را. آن چه مسلم است و شواهد کافی برای آن داریم این است که در ده سال آخر عمرش درگیر این دو ترجمه بوده و بارها و بارها این ترجمه ها را بازنویسی و پاکتویس کرده است. بعد از آشنایی با میرزا آقاخان کرمانی و شیخ احمد روحی، آن دو نفر در ویرایش و پاکتویسی ترجمه ها به او کمک کرده اند. حاجی پیرزاده نایینی که به استانبول سفر کرده، در سفرنامه اش شرحی از دیدار خودش با میرزا حبیب اصفهانی داده است و گفته است که میرزا حبیب او را به خانه خودش دعوت می کند و نسخه ای از ترجمه «حاجی بابا» را به او نشان می دهد. و این ملاقات در سال ۱۳۰۳ قمری اتفاق افتاده است. یعنی درست همان سالی که میرزا آقاخان کرمانی و شیخ احمد روحی به استانبول رسیدند. این دو نفر بلافاصله رابطه دوستانه خیلی نزدیکی با میرزا حبیب برقرار کردند و در ویرایش و بازنویسی ترجمه های «ژیل بلاس» و «حاجی بابای اصفهانی» نقش خیلی مؤثر و تعیین کننده ای داشتند و همان طور که حتماً می دانید، نسخه ای از «سرگذشت حاجی بابای اصفهانی» که برای اولین بار چاپ شد، به خط شیخ احمد روحی بود و نسخه ای از «ژیل بلاس» که پارسال چاپ شد، نسخه ای بود به خط میرزا آقاخان کرمانی.

■ نثر میرزا حبیب اصفهانی حاکی از این است که میرزا حبیب پیوندی عمیق با آثار سعدی داشته است. به نظر شما، تا چه حد سعدی بر میرزا حبیب تأثیر داشته است؟

□ سعدی دم دست ترین منبع و نقطه اتصال میرزا حبیب است به ادبیات کلاسیک. این ادعا که بعد از «گلستان» سعدی هیچ تحول مثبتی در نثرنویسی فارسی تا ترجمه های میرزا حبیب اتفاق نیفتاده است، ادعای عجیب و غریبی نیست و عین واقعیت است، یعنی از ۶۵۶ هجری تا دهه ی اول قرن چهاردهم

هجری. سعدی و میرزا حبیب هر دو در زمان خودشان در شرایط مشابهی بودند. هر دو در دوره‌ای که قلمبه‌سلمبه نویسی و نثر متظاهرانه و پر از ادا و اصول منشیانه رواج داشت زندگی می‌کردند و بر خلاف جریان غالب عصر حرکت کردند و با ساده‌نویسی و دوری جستن از گرایش‌های متداول و مرسوم باب روز، زبان فارسی را از انحطاط و اضمحلال نجات دادند. «تاریخ جهانگشا»ی عظاملک جوینی درست همزمان با «گلستان» سعدی نوشته شده است و در زمان میرزا حبیب هم دوره دوره‌ی مُتَلَقِ نویسی و تُرک‌تازی منشیان و مقلدان «دُرّه نادره» میرزا مهدی‌خان استرآبادی است که تخصص عجیبی داشتند در نوشتن توصیفات و توضیحات دور و درازی که برای هیچ‌کس قابل فهم نباشد. فرم حکایت در «گلستان» سعدی به حد کمال رسید و به شکلی درآمد که دیگر از آن موجزتر و فشرده‌تر قابل تصور نیست. میرزا حبیب فرم حکایت را بسط داد و وارد جزئیات شد و با حفظ همان سادگی و روانی زبان سعدی، به زبانی رسید که برای داستان‌گویی و توصیف صحنه و گفت و گو نویسی مناسب بود و توی قالب «رمان» جا می‌افتاد. این کار را میرزا حبیب با تسلطی که به زبان گفتار زمانه‌اش داشت توانست انجام بدهد. از سه جنبه مختلف باید به کار میرزا حبیب توجه کنیم: یکی تسلطش به زبان فارسی مکتوب که با انس و الفتی که با سعدی و از طریق سعدی با ادبیات کلاسیک داشت به دست آمد و دیگر تسلطش به زبان فارسی غیر مکتوب و غیر رسمی که همان زبان زنده گفتار زمانه‌اش بود و اهمیتی که برای این زبان قائل بود و دیگر شناختی که از ادبیات اروپایی داشت و دلبستگی‌اش به فرم «رمان» که در ادبیات ما سابقه‌ای نداشت.

■ شما در مقدمه خود تقریباً از سیر تا پياز دانستنی‌ها و گفتنی‌ها را درباره «حاجی‌بابای اصفهانی»، چنانکه شاید و باید، رسانده‌اید. بنا بر این، اگر موافق باشید، به سراغ ناگفته‌ها برویم. چرا که به‌هرحال، اگر هم پیرسیم، ما را به بازخواندن مقدمه و مطالعه خود کتاب حواله می‌دهید. اما از شما به عنوان یک داستان‌نویس می‌پرسیم که تأثیر این کتاب را بر ادبیات و بخصوص زبان قصه‌نویسی مدرن فارسی و ویژه‌تر از همه جمالزاده و هدایت چگونه تعبیر می‌کنید؟ به نظر ما شباهت فوق‌العاده آشکار زبان ترجمه میرزا حبیب و جمالزاده کاملاً هویداست. این شباهت مثلاً در قصه «درد دل ملاقریانعلی» یا قصه‌ای دیگر از جمالزاده که شخصیت آن یک دلاک است (بیله‌دیگ بیله‌چغندر) شایسته‌تر تهر داری را پیش می‌آورد. و همچنین شباهت سبک این داستان با داستان «محلل» هدایت و ... نظر تان چیست؟

□ کاملاً درست است و تأثیری که میرزا حبیب بر جمالزاده و هدایت و همه نویسندگانی بعد از خودش گذاشته است کاملاً مشهود و غیر قابل انکار است. اما این تأثیرها بعضی مستقیم بوده و بعضی غیر مستقیم. در مورد جمالزاده تأثیر مستقیم بوده و حتی در بعضی موارد به جای تأثیر پذیرفتن باید از تقلید کردن حرف بزنیم. در مقدمه‌ای هم که جمالزاده بر کتابش نوشته است از «حاجی‌بابا» یاد می‌کند. اما جمالزاده شاگرد خوبی نبود و راه استاد را ادامه نداد. «یکی بود یکی نبود» شروع خیلی خوبی بود و نشان می‌داد که نویسندگانی با دست پُر و با عزمی جزم برای ادامه دادن راه میرزا حبیب و به قول خودش در مقدمه برای تحقق «دموکراسی ادبی» به میدان آمده است. اما جمالزاده در همان حد درجا زد و هیچ کار دیگری در حد قصه‌های «یکی بود یکی نبود» نکرد. خیلی زود به منصب استادی نشست و به نویسندگی محافظه‌کاری که فقط با خاطره‌های خودش زندگی می‌کند تبدیل شد. شاید به خاطر دور ماندنش از وطن هم بود. به هر حال، به هر دلیلی که بود، ما دیگر آن شور و اشتیاق انقلابی را که در جمالزاده «یکی بود یکی نبود» می‌بینیم، بعد از آن هرگز نمی‌بینیم. شما مقدمه‌ای را که برای چاپ اول این کتاب نوشته است مقایسه کنید با مقدمه‌ای که برای چاپ‌های بعدی نوشته. مقدمه چاپ اول شباهت زیادی دارد به یک مانیفست ساده‌نویسی که نویسندگانش می‌خواهد بر خلاف راه و رسم معمول زمانه، یک انشای ساده بی‌تکلف را که برای داستان‌نویسی مناسب است در مقابل انشاهای غامض و پیچیده نویسندگانی معاصرش جا بیندازد و در مقدمه‌ای که سی سال بعد نوشته است، از منصب استادی، به جوانان اندرز می‌دهد و برای آنها وظیفه‌های خیلی مبهم و کلی تعیین می‌کند که به هیچ دردی نمی‌خورد. این جمالزاده همان جمالزاده‌ای است که وقتی در سال ۱۳۴۷ به سراغ متن ترجمه میرزا حبیب می‌رود و به او سفارش می‌دهند که این ترجمه را برای چاپ آماده کند، به جای این که در نهایت امانتداری و صداقت، نسخه قابل اعتمادی از این اثر کلاسیک به دست بدهد، ترجمه میرزا حبیب را با انشای آبکی خودش «بازنویسی» می‌کند و از این ترجمه یک شیر بی‌یال و دُم و اشکم تحویل می‌دهد که هیچ شباهتی به اصل اثر ندارد. چنین شوخی ناجوانمردانه‌ای با چنین اثر مهمی کردن نشان می‌دهد که چه تغییر و تحول عجیب و غریبی اتفاق افتاده است و این استاد سال ۴۷ چقدر از آن جوان پرشور سال ۱۳۰۰ دور شده و حتی یادش رفته است که چقدر به این متن مدیون بوده. جمالزاده شاگرد خوبی نبود و بعد

از جمالزاده هم، داستان‌نویس‌هایی که به ساده‌نویسی و به زبان عامیانه غیر مکتوب و غیر رسمی گفتاری رو آوردند و به طور غیر مستقیم تحت تأثیر میرزا حبیب بودند، هیچ‌کدام در حدی نبودند که به اهمیت این متن و کاری که میرزا حبیب در این متن کرده بود و راهی که نشان داده بود پی ببرند. ترجمه میرزا حبیب در طول سالها به شدت مهجور و مظلوم واقع شد و سوء تفاهم‌هایی هم که در مورد این اثر وجود داشت البته به این مظلومیت دامن زد.

■ شما این اثر را یک اثر پیکارسک معرفی کرده‌اید. آیا به نظر شما، نویسندگی دقیقاً و آگاهانه در پی نوشتن یک اثر داستانی ادبی بوده و یا می‌خواسته یک سفرنامه به اصطلاح فرنگی‌پسند درباره ایران بنویسد و تصادفاً با گذشت سالها، یک اثر مهم داستانی از کار درآمد؟

□ موریه رمان‌نویس نبود، اما این کتاب را به قصد نوشتن یک رمان نوشت. قبل از «حاجی‌بابا»، دو سفرنامه درباره ایران چاپ کرده بود و به عنوان یک کارشناس ایران و سفرنامه‌نویس شهرت داشت و وقتی که این کتاب درآمد، همه انتظار داشتند که سفرنامه سوم یا گزارش مستندی باشد درباره ایران. اما این کتاب یک رمان بود و یک رمان پیکارسک بود که در آن سالها، یعنی دهه ۱۸۲۰، در انگلستان، «نوع» خیلی پرطرفدار و پرجاذبه‌ای بود. اصل سوء تفاهم درباره این رمان، بخصوص در ایران، از اینجا ناشی می‌شود که هیچ‌کس به این واقعیت توجه نکرد یا نخواست توجه کند یا نفهمید که این یک رمان پیکارسک است و اصل بنای رمان پیکارسک یک شخصیت محوری است که لازم نیست حتماً آدم مبادی اخلاق و درستکاری باشد، یعنی بر عکس، اصلاً نباید چنین آدمی باشد و معمولاً یک آدم رذل آسمان‌جل و همه‌فن‌حریف است که پای‌بند هیچ اصولی نیست. ایراد عمده‌ای که منتقدین ایرانی به رمان موریه می‌گرفتند این بود که او خواسته است تصویر تحقیرآمیز و نادرستی از شخصیت ایرانی به دست بدهد و به این ترتیب کتاب او را یک کتاب «استعماری» دانستند که در جهت اهداف سیاسی نوشته شده و قبل از این که رمان باشد، کتابی است که می‌خواهد با نشان دادن عقب‌ماندگی جامعه ایران نفوذ انگلستان را توجیه کند. این سوء تفاهم ناشی از بی‌سوادی و سطحی‌نگری روشنفکر جماعت بود و نقش مهمی در مظلومیت و مهجور ماندن این کتاب و ترجمه‌اش در ایران داشت. در هیچ رمانی، شخصیت ایرانی با چنین دقت و مراقبت و عینیتی که در رمان

«حاجی بابا» می بینیم به تصویر درنیامده و هر نقیصه و عیب و ایراد و تصعبی که در متن انگلیسی کتاب می بینیم، در ترجمه برطرف شده و ترجمه به صورت یک رمان ایرانی دست اول درآمده که به هیچ وجه بویی از ترجمه نمی دهد و می توانیم با خیال راحت بگوییم که این اولین رمان ایرانی است که به وسیله یک نویسنده ایرانی نوشته شده. نمی خواهم توضیحاتی را که در مقدمه کتاب داده ام اینجا تکرار کنم، اما فقط این را باید اضافه کنم که ما وقتی این رمان را، یعنی ترجمه فارسی را می خوانیم، این نکته را باید در نظر داشته باشیم که داریم یک رمان پیکارسک می خوانیم و حاجی بابا یک «پیکارو»ی ایرانی است که ماجراهای مختلفی را که از سر گذرانده است برای ما تعریف می کند. نه آرتور شاه است و نه رستم دستان.

■ شما فرهنگی از اصطلاحات و پیش از آن یک واژه نامه در آخر کتاب ارائه داده اید که نشان از هوشمندی و درک ضرورت ها و استادی شما در زنده کردن و دستیاب کردن آثار بزرگ ادبی فارسی دارد. گذشته از این، که احاطه شما را بر زبان و لغت فارسی نشان می دهد، به نظر می رسد بیشترین این واژه ها پس از انتشار این کتاب بی درنگ در زبان فارسی رایج شده و بخصوص جمالزاده، هدایت، دهخدا و... حتی نویسندگان تا چهار دهه پیش عین این واژه ها را به کار برده اند. شما نظرتان درباره این تأثیر، یعنی تأثیر زبان و نشر ترجمه میرزا حبیب اصفهانی بر زبان قصه نویسان چیست؟

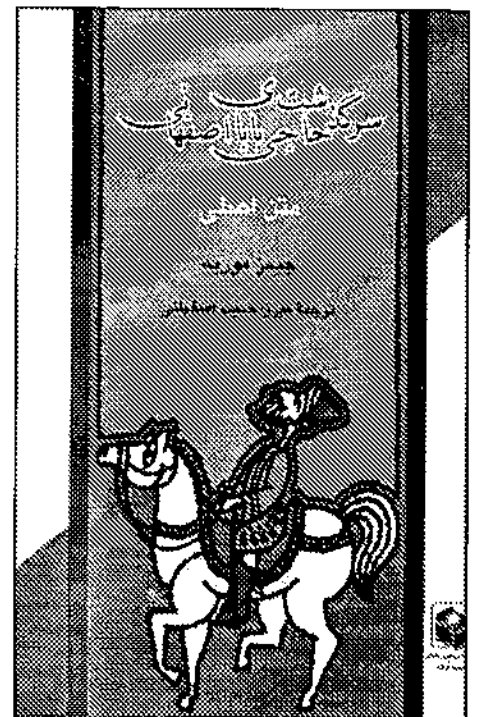
□ این تأثیر، همان طور که قبلاً هم گفتم، یک تأثیر تعیین کننده و سرنوشت ساز بود. میرزا حبیب طلسم زبان به بن بست رسیده فارسی را شکست و راه تازه ای نشان داد. نشان داد که با به کار گرفتن زبان عامیانه و تبدیل کردن آن به ادبیات، به چه امکانات جدیدی

می توان رسید و چه کارهای تازه ای می توان کرد. این نحوه برخورد با زبان بود که تأثیر قطعی گذاشت، نه عین اصطلاحاتی که به کار برد. اصطلاحات و گفتار زنده ای که ورد زبان مردم کوچه و بازار بود وجود داشت و توی هوا موج می زد و حالا این نویسنده ها بودند که باید با هوشیاری این زبان غیر رسمی و غیر مکتوب را وارد زبان مکتوب می کردند و به این ترتیب با ثبت کردن این زبان غیر مکتوب و وارد کردنش به ادبیات، هم به این زبان اعتبار و تشخص می دادند و هم زبان خشک و بی روح و درمانده رسمی را که به بن بست رسیده بود و هیچ کاری از دستش بر نمی آمد از بحران انشانویسی و فضل فروشی نجات می دادند. زبان عامیانه به زبان رسمی دست و پا بسته قاچاری روح و زندگی بخشید و این زبان را که به هیچ دردی نمی خورد و هیچ کاری از دستش ساخته نبود و از عهده بدیهی ترین و پیش پا افتاده ترین وظایفی که هر زبانی به عهده دارد، یعنی ایجاد ارتباط، بر نمی آمد، به یک زبان کارآمد تبدیل کرد و این کار، یعنی تزریق زبان عامیانه به زبان مکتوب و به کار گرفتن زبان غیر رسمی غیر مکتوب زمانه به قصد ایجاد ارتباط، به دست نویسندگانی انجام گرفت که به ضرورت های زمانه پی برده بودند و می دانستند که فقط یک زبان ساده که خودش را از قید و بند صنایع لفظی و شعر و شاعری خلاص کرده باشد می تواند به این ضرورت ها جواب بدهد. میرزا حبیب در صدر فهرست این نویسندگان قرار داشت و پیش از همه به لزوم این تحول و ضرورت رویکرد به زبان عامیانه پی برد و تجربه هایی که برای آماده کردن خودش برای ترجمه ها انجام داد نشان می دهد که سالهای سال آگاهانه به این مسئله اندیشیده است و در جهت این تحول و ضرورت تاریخی کار کرده است. در مورد اغلب نویسنده هایی که بعدها به سادانویسی رو آوردند و در قالب های تازه ای که در ادبیات ما سابقه ای نداشت، مثل نمایشنامه نویسی و داستان نویسی، کار کردند، می توانیم بگوییم که ناخواسته و بدون این که خودشان بدانند، در متن جریانی واقع شدند که مدتی بود راه افتاده بود و به ندرت پیش می آمد که یکی از آنها برگردد و ببیند که این جریان از کی و از کجا شروع شده و به سرچشمه های این تحول ادبی دینی کند. یکی از این سرچشمه ها و شاید مهم ترین آنها میرزا حبیب اصفهانی بود که از قضای روزگار، مظلوم تر و مهجور تر از دیگران واقع شد. اولاً که ترجمه اش به اسم شیخ احمد روحی درآمد و تا سالهای سال کسی نمی دانست که مترجم واقعی کیست و بعد هم که دست نوشته اش پیدا شد و دیگر هیچ شک و تردیدی وجود نداشت که کار کار خود اوست، جمالزاده به آن صورت فجیع آن را منتشر

کرد و نهایت حق ناشناسی و ناخوانمردی را در حق او روا داشت. اگر نویسندگان نسلهای بعدی آن چنان که باید و شاید به اهمیت کار میرزا حبیب پی برده بودند و سنت او را آگاهانه و با اتکا به تجربه های او ادامه داده بودند، ادبیات معاصر ما مسلماً حال و روز خیلی بهتری می داشت و تا به این درجه دچار عدم اعتماد به نفس و بی پناهی نبود.

■ ظاهراً «سرگذشت حاجی بابا» پس از «هزار و یک شب» طسوجی جزو نخستین نمونه های ترجمه به زبان فارسی است. از آن زمان تاکنون چه تطوری در سبک و نحوه ترجمه در ایران رخ داده است. طی این دوره دویست ساله، ترجمه و به تبع آن زبان فارسی چه چیزهایی را از دست داده و چه چیزهایی به دست آورده است؟ کلاً کمی به ترجمه و شیوه ها و رویکردهای آن بپردازید.

□ البته سابقه ترجمه در ادبیات فارسی خیلی بیشتر از این حرفهاست. اصلاً اولین نمونه هایی که از نثر فارسی به دست ما رسیده ترجمه هایی بوده است که از عربی شده و بیشتر ترجمه هایی که از «قرآن مجید» انجام شده و از تفسیرها و قصه های «قرآن مجید». ترجمه آیه ها خیلی با احتیاط انجام می گرفته و کلمه به کلمه، زیر هر کلمه عربی معادل فارسی آن نوشته می شد و در نتیجه جمله فارسی حاصل این نوع ترجمه ساختمان عربی داشت. در واقع در بخش ترجمه آیه ها، منظور اصلی فهماندن اصل عربی بود و قرار نبود که جمله فارسی قابل فهم و درستی ارائه شود. اما در بخش تفسیر و قصه ها دست مترجمین باز بوده و در این بخشهاست که ترجمه اهمیت ادبی پیدا می کند و با این که باز هم گاهی تحت تأثیر ترکیب بندی عربی است، اما در بیشتر مواقع متن اصلی عربی فقط پایه و زمینه ای فراهم می کند برای بازنویسی اصل اثر. یکی از نمونه های درخشان این ترجمه ها «ترجمه تفسیر طبری» است که اولین تفسیر کامل و جامعی است که از «قرآن مجید» در دست داریم. این ترجمه، البته در بخش «تفسیر و قصه ها» و نه در بخش ترجمه آیات که تحت اللفظی است، هیچ رنگ و بویی از ترجمه ندارد و یک اثر اصیل فارسی و نمونه بی نظیری از فارسی نویسی ساده و بی تکلف هزار سال پیش است که خواندنش خیلی چیزها به آدم یاد می دهد و نشان می دهد که زبان فارسی در اوج قدرت و سلامت خودش و در زمانی که هنوز گرفتار بازی های زبانی و صنایع لفظی دست و پا گیر نشده بود، چه منزلت والایی داشت. تا وقتی که زبان فارسی دچار انحطاط و فساد نشده بود و از اعتماد به نفس کافی برخوردار بود، برخورد

جدانویسی برمی‌خوریم که واقعاً خواندن راحت و بی‌دغدغه متن را دشوار می‌کند و گاه حتی موجب دگرخوانی می‌شود. فی‌المثل «گه‌واره» به‌جای «گه‌واره» و... آیا فکر نمی‌کنید این اصلاح رسم‌الخط به حد افراط رسیده باشد؟

□ به هیچ وجه سؤال دل‌آزایی نبود و رسم‌الخط هم ابداً «مسئله» و «معضل» پیچیده‌ای نیست. من در مورد رسم‌الخط طرفدار اعتدال و احتیاطم و با افراط کاری که فرمودید به شدت مخالفم. در «حاجی‌بابا» و در مجموعه «بازخوانی متون»، یک رسم‌الخط واحد و یکدست به کار رفته است که در مقدمه اولین کتاب مجموعه، یعنی «ترجمه تفسیر طبری»، توضیحاتی درباره آن داده‌ام. «جدانویسی» مثلاً یک اصل کلی نیست که بخواهیم در همه موارد اعمال کنیم. معمولاً وضع کردن اصول کلی و نادیده گرفتن بعضی موارد خاص منجر به افراط کاری می‌شود و کار دست آدم می‌دهد. با بخشنامه و دستورالعمل‌های اداری هم نمی‌شود تکلیف رسم‌الخط را مشخص کرد. نکته مهمی که باید برای رسیدن به یک رسم‌الخط قابل قبول در نظر بگیریم، این است که تحول رسم‌الخط به طور طبیعی در جهت سازگاری هر چه بیشتر رسم‌الخط با زبان گفتار است و ما از طرفی نباید در جهت مخالف این تحول حرکت کنیم و از طرف دیگر هم نباید با وضع کردن دستورالعمل‌ها و قواعد افراطی این تحول را از حالت تدریجی و طبیعی خودش خارج کنیم. مثلاً املائی «هوی» (به معنی میل و خواهش) با «یا»یی که «الف» خوانده می‌شود، صد سال پیش املائی رایجی بود یا «اسحاق» و «اسماعیل» و «ابراهیم» را همه بدون «الف»، به صورت «اسحق» و «اسمعیل» و «ابرهیم» می‌نوشتند. اما حالا همه «اسحاق» و «اسماعیل» را با «الف» و به همان صورتی که ادا می‌شود می‌نویسند و «هوا و هوس» را به همان صورتی که خوانده می‌شود می‌نویسند و این تحول هم یک تحول طبیعی در جهت سازگاری و همخوانی شیوه خط با زبان گفتار است و هم سابقه دیرینه دارد و یک اختراع و ابداع من‌درآوردی نیست و درست به دلیل همین سابقه است که جا می‌افتد. این «یا»یی که «الف» خوانده می‌شود در عربی به «یای مقصوره» معروف است و در آخر

کلمه‌هایی مانند «نجوی»، «تقاضی»، «وسطی»، «تقوی»، «فتوی»، «مرتضی»، «مصطفی» و «موسی» آمده است و خیلی طبیعی است که ما فارسی‌زبان‌ها این «یا» را به همان صورتی که می‌خوانیم، یعنی به صورت «الف» بنویسیم و سابقه تاریخی‌اش هم این که در نسخه‌های خطی قدیمی این «یا» را به صورت «الف» می‌نوشتند و در نسخه خطی «تاریخ سیستان» هم که اساس کار چاپ ملک‌الشعرا بوده «مصطفی» را با «الف» نوشته‌اند. خود ملک‌الشعرا در مقاله‌ای که در سال ۱۳۲۸ چاپ شد، به فرهنگستان وقت پیشنهاد کرد که این قاعده را ترویج بدهند و اعلام کنند که همه این «یا»های مقصوره را که «الف» خوانده می‌شود همه‌جا با «الف» بنویسند. فرهنگستان به توصیه ملک‌الشعرا اعتنایی نکرد، اما همین طور که می‌بینیم، این تحول به صورت خودبه‌خودی و طبیعی اتفاق افتاد و در حال حاضر کمتر کسی «تقوا» را با «ی» می‌نویسد و «نجوا» و «فتوا» را با «ی» می‌نویسد. اما «موسا» را هنوز هم با «ی» می‌نویسند و «یحیی» و «حتی» را هم با «ی» می‌نویسند. اما اگر بخواهیم قاعده یکدستی را که یک قاعده اساسی و پذیرفته شده است در رسم‌الخط رعایت کنیم، باید این «یا»ی مقصوره را در همه موارد به همان صورتی که خوانده می‌شود، یعنی به صورت «الف» بنویسیم و خیالمان راحت باشد که این املا یک املائی طبیعی و در جهت تحول طبیعی رسم‌الخط است و در ضمن متکی به سابقه هم هست. «یا»یی هم که به نشانه بیان حرکت بعد از «ها»ی غیر ملفوظ اضافه می‌شود، به جای همزه‌ای که متداول است، «میوه‌ی رسیده»، «نامه‌ی اعمال»، «هاله‌ی ماه»، هم در جهت نزدیک شدن شیوه خط به نحوه بیان است و هم سابقه تاریخی دارد. در کهن‌ترین نسخه‌های خطی فارسی که به دست ما رسیده و از جمله نسخه خطی کتاب «الابنیه عن حقایق الادویه» که شاید کهن‌ترین نسخه خطی به جامانده فارسی باشد (سال ۴۴۷ هجری قمری)، اضافه بعد از «ها»ی غیر ملفوظ با «ی» نشان داده شده است. و می‌دانید که کاتب این نسخه یک کاتب معمولی نبوده، همان اسدی توسی معروف بوده که نویسنده «گرشاسب‌نامه» است و نویسنده فرهنگ لغاتی که به اسم «لغت فرس»

می‌شناسیم و کهن‌ترین فرهنگ لغاتی است که به دست ما رسیده. بعدها این «ی» بعد از «ه» را کاتب‌ها در طول قرون به صورت کوچکتر و بالایی «ه» گذاشتند و کم‌کم به صورت همزه‌ای درآمد که این روزها متداول است.

در مورد جدانویسی هم که اشاره کردید، قاعده کلی این است که در یک کلمه مرکب، اجزای یک‌هجایی و دوهجایی کلمه به همدیگر متصل باشند، اما استثناهایی هم برای این قاعده کلی وجود دارد و یکی از آنها وقتی است که جزو اول کلمه به «ه» ختم می‌شود. «ه»ی آخر وقتی که به اول بخش بعدی بچسبد، به خاطر ضرورت رسم‌الخط فارسی تغییر شکل می‌دهد و به صورت «ه» درمی‌آید. بنا بر این، قاعده کلی را در این موارد رعایت نمی‌کنیم. همان‌طور که «شاه‌فتر» و «راه‌سازی» و «ماه‌منیر» را «شاه‌فتر» و «راه‌سازی» و «ماه‌منیر» نمی‌نویسیم، «شاه‌نامه» و «شاه‌کلید» را هم باید به همین صورت بنویسیم و نه «شاه‌نامه» و «شاه‌کلید».

■ به نظر می‌رسد ما با دو اثر سر و کار داریم که هر دو به‌ظاهر یک اثرند: «حاجی‌بابا»ی موریه و «حاجی‌بابا»ی میرزا حبیب که اولی یک اثر مشهور در ادبیات انگلیسی و دومی یک داستان بلند فارسی است که در جامعه ترجمه عرضه شده است. آدم به یاد چطوری از بورخس می‌افتد که گفت: کسی باید پیدا شود و «دن کیشوت» را به زبان اسپانیایی ترجمه کند. این سؤال ممکن است خیلی عجیب و نابه‌روال به نظر آید، اما نظرتان درباره ترجمه انگلیسی از روی ترجمه فارسی میرزا حبیب و ترجمه فارسی دقیقی از کار جیمز موریه (نه ترجمه‌های موجود در بازار) چیست؟

□ من ضرورتی برای این کار احساس نمی‌کنم. شاید یک ترجمه دقیق از «حاجی‌بابا»ی موریه یا از ترجمه میرزا حبیب به درد محققان یا متفکران بخورد و برای نشان دادن تفاوت‌های این دو اثر مفید باشد. اما «حاجی‌بابا»ی موریه در ادبیات انگلیسی و «حاجی‌بابا»ی میرزا حبیب در ادبیات فارسی به آثار کلاسیک تبدیل شده‌اند و هیچ اثر مشابه دیگری جای این دو اثر را نمی‌گیرد.

فهرست آثار چاپ شده جعفر مدرس صادقی

مجموعه داستان‌های کوتاه:

بچه‌ها بازی نمی‌کنند، هشت داستان کوتاه، ۱۳۵۶.
قسمت دیگران و داستان‌های دیگر، هفت داستان کوتاه، نشر نقره، ۱۳۶۴.
دوازده داستان، نشر مرکز، ۱۳۶۹.
کناردریا، مرخصی و آزادی، ده داستان کوتاه نشر مرکز، ۱۳۷۷.

رمان:

نمایش، ۱۳۵۹.
گاوخونی، نشر نو، ۱۳۶۲ / نشر مرکز، ۱۳۷۰ / ۱۳۷۶.
سفر کسرا، ۱۳۶۸ / انتشارات نیلوفر، ۱۳۷۰.

بالون مهتا، انتشارات اسپرک، ۱۳۶۸.

ناکجا آباد، نشر نقره، ۱۳۶۹.

کله‌ی اسپ، نشر مرکز، ۱۳۷۰.

شریک جرم، نشر مرکز، ۱۳۷۲ / ۱۳۷۸.

عرض حال، نشر مرکز، ۱۳۷۶.

شاه کلید، نشر مرکز، ۱۳۷۸.

ترجمه:

لاتاری، چخوف و داستان‌های دیگر، شرلی جکسن، آن تایلر، آن بیتی، جان آپدایک، ریموند کارور، توبیاس ولف، کاروتویشی گورو، نشر مرکز، ۱۳۷۱.
ویرایش متون کلاسیک (از مجموعه‌ی «بازخوانی

متون»):

ترجمه‌ی تفسیر طبری، نشر مرکز، ۱۳۷۲ / ۱۳۷۴.
مقالات مولانا، نشر مرکز، ۱۳۷۲ / ۱۳۷۴ / ۱۳۷۷.
مقالات شمس، نشر مرکز، ۱۳۷۳ / ۱۳۷۵ / ۱۳۷۸.
تاریخ سیستان، نشر مرکز، ۱۳۷۳.
سیرت رسول الله، نشر مرکز، ۱۳۷۳ / ۱۳۷۵.
عجایب نامه، نشر مرکز، ۱۳۷۵.
قصه‌های شیخ اشراق، نشر مرکز، ۱۳۷۵ / ۱۳۷۷.
تاریخ بیهقی، نشر مرکز، ۱۳۷۷.
و ویرایش سرگذشت حاجی بابای اصفهانی، ترجمه‌ی میرزاحبیب اصفهانی، نشر مرکز، ۱۳۷۹.

ژاک دریدا، فیلسوف فرانسوی الجزایری تبار و پیشرو آموزه بنیان فکنی deconstruction را باید فرزند خلف مکتب تشکیک فلسفی Scepticism فرانسه دانست. او راه فیلسوفانی چون دکارت، میشل دومتی، پاسکال، ولتر و کامو را در نقد فلسفه سنتی غرب دنبال کرد. دریدا در اکثر آثار خویش پیوسته مناسبت زبان را با اندیشه مورد بحث قرار داده است.

او در پاریس مطالعه پدیدارشناسی را نزد امانوئل لویناس آغاز کرد و سپس در مرکز پدیدارشناسی و هرمنوتیک ثبت نام نموده و مدتی در کلاس درس پل ریکور شرکت جست. یکی از نخستین نوشته‌های او سرچشمه‌های هندسه از دیدگاه هوسرل نام دارد (۱۹۲۶). وی این کتاب را در صد و هشتاد صفحه در مورد رویکرد فلسفی هوسرل به هندسه تنظیم کرد. هوسرل به مناسبت میان عینیت آرمانی هندسه و وجود تاریخی - تجربی آن سخت تأکید می‌ورزید. وی مدعی است که زبان و به خصوص زبان نوشتاری شرایط مکانی تکوین هندسه را فراهم می‌سازد. دریدا به بحث زبان از دیدگاه هوسرل علاقمند شد و همواره این موضوع را در کلیه آثار خویش به صورت‌های گوناگون دنبال کرد. هرچند کتاب سرچشمه‌های هندسه در میان محافل فلسفی با استقبالی بی‌سابقه روبرو شد، اما خارج از این حیطه روشنفکران فرانسه را به خود جلب نکرد. دریدا با انتشار سه کتاب در سال ۱۹۶۷ خود را در محافل روشنفکری مطرح نمود یکی پیرامون نوشتارشناسی of Grammatology دیگر نوشتار و دیگر بودگی Writing and Difference و سومی گفتار و پدیدار Speech and Phenomena بود.

پیرامون نوشتارشناسی را می‌توان یکی از عالیت‌ترین و مهمترین آثار دریدا به شمار آورد. در این کتاب است که وی به مناسبت گفتار و نوشتار می‌پردازد و یادآور می‌شود که در متافیزیک غربی پیوسته گفتار بر نوشتار اولویت داشته است. او در این کتاب کوشید تا به گونه‌ای انگاره گفتار را واژگون ساخته و نظریه زبان‌شناسی تازه‌ای را بر پایه نوشتار پیشنهاد کند. وی در این کتاب از کسانی چون سوسور زبان‌شناس سوئیسی و بنیان‌گذار زبان‌شناسی جدید و ژان ژاک روسو در بحث از سرچشمه‌های زبان نام برده است.

کتاب نوشتار و دیگر بودگی Writing and Difference در سال ۱۹۶۷ منتشر شد. این کتاب مجموعه‌ای است از مقالات دریدا. در مورد اندیشمندان معاصر چون ژان روسه، میشل فوکو، ادمنوند ژاب، امانوئل لویناس، هوسرل، آنتونی آرتو، فروید، ژرژ باتای و کلود لوی استروس. در این کتاب دریدا نقد ادبی ساختارگرایانه، و به طور کلی مواضع نظری ساختارگرایی را مورد تحلیل و نقد قرار داده است. وی در این مقالات ایرادهای خود را به نظریه لوی استروس در مورد زبان و فرهنگ به تفصیل بیان می‌کند. دریدا در این اثر دو نظریه را در تقابل با یکدیگر مطرح نموده است. نظریه نخست در پی آن است تا حقیقت و معنای بدیع و اصیلی را پیش‌زمینه تحقیق قرار دهد و نظریه دوم به عدم تعیین معناها تکیه دارد. دریدا نظریه دوم را معتبر می‌شناسد و مدعی است که این رهیافت بر پایه بازی آزاد نشانه‌ها استوار است. یک فصل از این کتاب نیز به بحث درباره نظرهای فروید تخصیص یافته است. دریدا در این فصل انگاره نوشتاری را در رابطه با نظریه روانشناختی فروید پیش کشیده و مدعی است که روان آدمی نوشتاری است که باید آن را قرائت نمود. این رویکرد در مورد فروید بازتاب گسترده‌ای در میان محققان روانکاوی داشته است.

کتاب گفتار و پدیدار Speech and Phenomena برخلاف دو کتاب بالا از نظم روشی خاصی برخوردار است. در این کتاب او با دقتی خاص به نظریه نشانه‌ها از دیدگاه هوسرل پرداخته و مفهوم و پایگاه آوا و حضور را در پدیدارشناسی هوسرل مورد توجه قرار می‌دهد. به نظر هوسرل نشانه‌ها خود نمودی از معنا بوده و از آن‌ها مشتق می‌شوند و به طور کلی در وقت بیان نزد شعور حضور دارند. دریدا می‌گوید: حتی با تکیه بر تفسیر هوسرل از زمان، معنا نمی‌تواند حضوری ساده و بی‌قید و شرط داشته باشد. بلکه در اکثر موارد بخشی از نظام نشانه‌ها از traces of System و مابینت‌هاست و در چنین صورتی از زمان حال فراتر می‌رود.

دریدا مدعی است که با بنیان فکنی اندیشه‌های هوسرل گونه‌ای تناقض در نظریه او وجود دارد. درواقع سراسر این کتاب درباره ابعاد گوناگون اندیشه هوسرل و کاستی‌های آن و به خصوص ابتلاء آن به کلام‌مداری و متافیزیک حضور به بحث می‌پردازد.

یکی دیگر از آثار برجسته دریدا حاشیه‌های فلسفه نام دارد. این کتاب حاوی ده مقاله تخصصی است و مسائلی چون دیگربودگی، نوشتار و ماهیات از دیدگاه هایدگر، نظریه نشانه‌ها از منظر هگل، پایان انسان، زبان‌شناسی، اسطوره‌شناسی سفید یا بحثی درباره استعاره و مناسبت آن با فلسفه و بالاخره مسئله کنش‌های گفتاری از نظر آستین J. L. Austin مورد بحث قرار گرفته است.

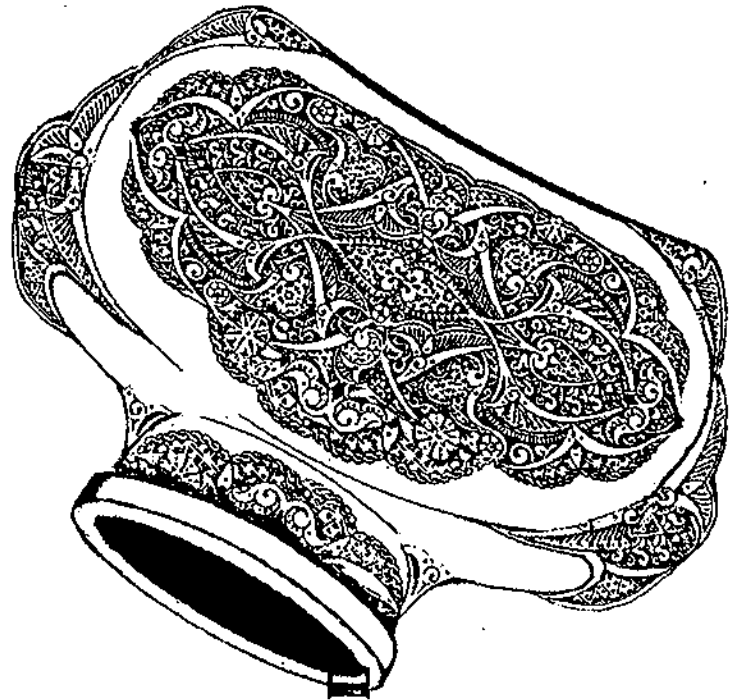
دریدا در سال ۱۹۷۲ کتاب معروف افشانش dissemination را منتشر کرد. این کتاب به بحث‌های ادبی می‌پردازد. اولین مقاله مندرج در این اثر راجع به داروخانه افلاطون است. دریدا در این نوشتار مفهوم فارماکان Pharmakon را که در زبان یونانی دارای دو معنای متضاد نوش دارو و نوش داروست، تحلیل نموده و آن را به مفهوم نوشتار پیوند می‌دهد. دریدا مدعی است

بنیان فکنی دریدا

که در فایدروس افلاطون این واژه در دو معنای راهبردی اما مقابل به کار می‌رود. در فصل بعد یعنی جلسه مضاعف ضمن بررسی یکی از نوشته‌های مالارمه به تحلیل محاکات Mimesis و بازنمایی پرداخته و تضادهای ابهام‌انگیز آن را واری می‌کند. فصل آخر کتاب به افشانش و معنای آن مربوط می‌شود. در این بخش او به پراکندگی‌های معناشناختی می‌پردازد. این کتاب یکی از دشوارترین آثار دریدا به‌شمار می‌رود.

دریدا در سال ۱۹۷۲ کتاب دیگری که حاوی سه مصاحبه مفصل اوست موسوم به مواضع Positions را منتشر نمود. این کتاب یکی از آثار بسیار خواندنی و ساده‌دردی است. درواقع می‌توان این نوشتار را مقدمه‌ای بر اندیشه‌های دریدا به حساب آورد. اولین مصاحبه استزاعات نام دارد. او در این مصاحبه تفسیری کلی راجع به آثار گذشته خویش مطرح می‌کند. در مصاحبه دوم که نشانه‌شناسی و نوشتارشناسی نام دارد وی نظریه نشانه‌ها را تحلیل و آن را مورد نقد قرار می‌دهد. این مصاحبه را جولیا کریستوا با دریدا انجام داده است. آخرین مصاحبه که مواضع نام دارد، مفهوم بنیان‌فکنی یا ساختارزدایی Deconstruction را روشن نموده و موضوع‌هایی چون تاریخ، مارکسیسم و رویکرد لاکان را مورد ارزیابی قرار می‌دهد.

دریدا در سال ۱۹۷۴ کتابی را با نام Glas منتشر نمود. Glas در زبان فرانسه به معنای حرکت پیوسته و نیز صدای ناقوس در سوگ از دست رفتن یکی از مؤمنان و نیز حرکت آونگ به کار رفته است. شاید مراد دریدا از به کارگیری این واژه، گونه‌ای داد و ستد علمی میان هگل و ژان ژنه بوده باشد. درواقع او مفهوم خانواده و نیز اقتدار پدرسالارانه را از دیدگاه هگل در یک ستون مورد بحث قرار داده و در ستون مقابل آن نظر ژان ژنه نویسنده فرانسوی را از لحاظ فکری در نقطه مقابل هگل، درج نموده است. در حقیقت گونه‌ای داد و ستد میان سخن

محمد ضیمران

فلسفی هگل و لحن ادبی ژان ژنه به چشم می خورد. شاید هم او حرکت اندیشه را از طیف هگلی آن یعنی گفتار به طیف ادبی و نوشتاری مورد توجه قرار داده است. بدیهی است که دریدا در طرح این دو طیف به هیچ روی در پی ایجاد هم نهاد و ترکیب دو اندیشه نبوده است.

دریدا در سال ۱۹۷۳ کتابی را درباره سبک نگارش نیچه به چاپ رساند که اسب انگیزها نام دارد. در این اثر او هرچند در آغاز از سبک نگارش نیچه یاد کرده است اما موضوع اصلی مورد بحث وی وجود زن در فلسفه است. او در این کتاب به پاره ۶۰ کتاب دانش طربناک نیچه یعنی زن‌ها و تأثیر آن‌ها از دوردست اشاره کرده و مدعی است که زن و حقیقت از یکدیگر جدا افتاده‌اند. نیچه می گوید: وقتی مردی خود را در معرض جزر و مد امواج زندگی قرار می دهد، گاه حضور موجوداتی آرام و پری وار را احساس می کند... اینها زنان هستند... اما جذابیت و تأثیر عمیق زن به زبان فلاسفه از راه دور است (پاره ۶۰ دانش طربناک).

دریدا مفهوم دوری را در ارتباط با زن واری کرده و سپس به گفته معروف نیچه در کتاب فراسوی نیک و بد که گفته بود «و اگر حقیقت زن بود»، اشاره می کند و آن را با مفهوم فاصله پیوند می دهد. در اینجا دریدا مفهوم اخذگی را در ارتباط با حقیقت و زن مطرح نموده و شکاکیت زنان پیر را در درک آنها از سطحی بودن جوهر زندگی مورد بررسی قرار می دهد. از نظر زن‌ها حقیقت جز در سطح پدیدار نمی شود و وقتی این حقیقت عمیق جلوه می کند که بر روی آن حجابی قرار گیرد (دانش طربناک، پاره ۶۴). به همین علت است که زنان هیچگاه خود را درگیر حقیقت نمی کنند. نیچه می گوید: حتی زنانی که به قدرت حقیقت باور دارند سودایی جز مرد شدن ندارند و این راهی است که فمینیست‌ها feminists انتخاب کرده‌اند. زن واقعی کسی است که نه به دنبال حقیقت که به دنبال چیرگی است. از این روست که آن‌ها تنها به پدیدار روی می کنند و از ژرفای حقیقت بیزارند.

دریدا می گوید: «آن‌ها را باید بزرگترین پدیدارشناسان دانست» (اسب انگیزها، ص ۶۷).

دریدا در سال ۱۹۷۴ کتاب حقیقت نقاشی را منتشر کرد. در این کتاب او به نقد اندیشه‌های هایدگر درباره هنر پرداخت و به همین جهت نقد سوم کانت درخصوص زیبایی‌شناسی را در معرض بنیان‌فکنی قرار داد. او در این کتاب به بحث مناسبت میان حقیقت و هنر پرداخت

و مدعی شد که تفکیک سه گستره از ناحیه کانت با رویدادها و تجربه‌های معاصر سازگار نیست و همواره گونه‌ای تداخل میان این سه گستره وجود دارد. دریدا می گوید: فلسفی شدن بیش از حد هنر به کارایی آن لطمه‌ای جبران‌ناپذیر وارد کرده است. فلسفه همواره از هنر، مقوله‌ای عقلی ساخته و آن را در هزار توی مفاهیم فلسفی قرار داده است و همین امر موجب تحریف ماهیت هنر شده است. به قول سزان بدهی اندیشمند صرفاً کشف حقیقت فلسفی هنر نیست.

دریدا در مورد حقیقت راه نیچه را دنبال می کند و می گوید: حقیقتی ورای دیدگاه‌ها، رویکردها و تأویل‌های خود ما وجود ندارد. به همین جهت است که نمی توان متن را دارای حقیقت و معنای واحدی دانست، زیرا که حقیقت امری واحد نیست.

دریدا نیز چون نیچه می گوید: هر کسی به دیدگاه و تأویل خاص خویش پای بند است. اگر قبول کنیم که هرکس اسیر و گرفتار دیدگاه خویش است، در این صورت می توان به گونه‌ای غیر از وضع موجود اندیشید. دریدا نیز چون نیچه حقیقت و زبان را در مناسبت با هم مورد توجه قرار داد و گفت: زبان در کلیه ابعاد و جلوه‌های خود دارای منشی استعاری است. از این رو اگر زبان را پدیده‌ای حقیقی و غیرلفظی بدانیم در حقیقت از گوهر اصلی آن که در مجاز و استعاره و ایهام تبلور می یابد، غافل گردیده‌ایم. می توان گفت آثار ادبی از این جهت دارای صداقت بیشتری هستند که پایگاه بلاغی خود را پنهان نمی کنند. سایر گونه‌های نوشتاری از جمله دانش جدید هرچند دارای گوهری استعاری (بلاغی) هستند اما به حقیقت بی چون و چرا توسل می جویند.

دریدا مدعی است که فلسفه، حقوق و علوم سیاسی نیز چون شعر و ادبیات آکنده از مجاز، استعاره و ایهام است و مقولات آن‌ها را نمی توان بی قید و شرط مقرون به حقیقت محسوب داشت.

با توجه به آنچه گفته شد از نظر دریدا ماهیت و کارکرد مجاز و استعاره در زبان از اهمیت خاصی برخوردار است. بدین معنا که زبان را نباید صرفاً پژواک واقعیت‌ها دانست بلکه می توان گفت که زبان در خلق و قوام واقعیت نقشی انکارناپذیر ایفا می کند. پیش از این صنایع بدیعی به طور کلی و به خصوص مجاز، استعاره و ایهام در زمره آرایه‌های زبانی به شمار می آمد. اما دریدا آن‌ها را شرط اصلی گفتار و به طور کلی زبان می داند. بدین معنا که از نظر او زبان به طور کلی پدیده‌ای است استعاری و به همین جهت ما را از گونه‌ای واقعیت به

گونه‌ای دیگر راهبری می کند. بدین بیان که معناها از نقطه‌ای به نقطه دیگر سیر می کنند. درواقع استعاره و مجاز ترفندهایی است که حرکت و انتقال مزبور را امکان‌پذیر می سازد. می توان گفت استعاره و مجاز مناسبت‌هایی را تبلور می بخشد که آن‌ها را تنها خواننده یا شنونده می تواند برقرار سازد. به اعتباری فهم و درک یک مجاز و استعاره به همان میزان به خلاقیت نیاز دارد که ایجاد آن. امروزه زبان متعارف علمی و به خصوص جامعه‌شناسی آکنده از این استعارت است. برای مثال تالکوت پارسونز جامعه‌شناس آمریکایی جامعه را به اندام‌واره‌ای قیاس کرده و یا مارکس در تبیین روابط اجتماعی - تاریخی از واژه ساختار سود جسته و روابط تولید را با لفظ زیرساخت و روابط فرهنگی را با واژه روساخت بیان می کند.

به همین رو می توان مجاز، استعاره و ایهام را از ابزار مؤثری در تبیین و تحلیل رویکردها و فراگردهای علمی - فلسفی محسوب داشت. دریدا در کتابی موسوم به تعیین حدود گستره‌ها، فلسفه، ادبیات و هنر Demarcating the Disciplines: Philosophy, literature, Art (۱۹۷۷) همین نسبت میان ادبیات، هنر و فلسفه را دنبال کرد. وی در سال ۱۹۷۸ یک سلسله سخنرانی درباره ارتباط فلسفه و ادبیات در آمریکا و فرانسه ایراد نمود. در همین راستا کتابی موسوم به کارت پستال Post Card را در این سال منتشر کرد. این کتاب دربرگیرنده اندیشه‌ها و یادداشت‌های روزانه و سمینارهای اوست. درواقع تأکید بیشتر کتاب بر روانکاوی فروید است.

در سال ۱۹۸۰ کتابی را با نام روان: اختراع دیگری Psyche: Invention of the other به چاپ رساند. در این کتاب او نظریه‌های استاد خویش (امانوئل لویتاس) را به گونه‌ای تازه و جالب تفسیر نمود و از دیگر بودگی در فرهنگ غرب سخن به میان آورد. در سال‌های ۱۹۸۱ به بعد پیوسته مقاله‌ها و سخنرانی‌های او در نشریه‌های مختلف اروپا و آمریکا به چاپ رسید. در سال‌های ۱۹۸۳ به بعد توجه دریدا به مسائل نژادی و جنسی معطوف گردید و از این رو ضمن انتشار مقاله‌ای موسوم به تفاوت جنسی Geschlechts به بحث درباره موقع و موضع زن در تاریخ فلسفه غرب پرداخت. بدیهی است که پیش‌زمینه این بحث را همان طور که در بالا گفتیم در اسب انگیزها در تحلیل اندیشه‌های نیچه فراهم آورد. دریدا می گوید: همواره از دیرباز فلاسفه راجع به تفاوت‌های جنسی و وجودی زن و مرد به بحث‌هایی حاشیه‌ای پرداخته‌اند. بدین معنا که این گونه

موضوعات در کانون گفتگوهای فلسفی نبوده بلکه در حاشیه قرار داشته است.

بنیان فکنی دریدا این امکان را فراهم نموده تا این گونه موضوعات حاشیه‌ای به کانون بحث فلسفی بدل شود. چنین جابجایی دارای آثار و پیامدهای چندی است. اول آنکه موضوع را از حاشیه به متن منتقل می‌سازد و آن را به مسئله‌ای وجودشناختی بدل می‌گرداند. دوم آنکه دریدا اختلاف تفاوت جنسی را از حالت خنثی بیرون آورده و آن را به مسئله‌ای جهت‌دار مبدل می‌کند. او برای بحث درباره تفاوت‌های جنسی نخست از اندیشه‌های نیچه، سپس هایدگر و سرانجام لویناس سود جسته و در سایه نظریه دیگر بودگی لویناس این تفاوت‌ها را تحلیل می‌کند. اینجاست که نظریه کلام‌مداری اهللی Phallologo Centrisم را مبنای تحلیل خود قرار می‌دهد و آن را در راستای فلسفه غرب می‌کاود. به نظر او در تاریخ فلسفه از دوران رواج فلسفه یونان تا کنون همواره اهلل در مرکز قرار داشته و مادینگی به عنوان فضایی غیابی در تقابل با آن مورد توجه بوده است. به اعتباری او مفهوم لوگوس را با فالوس Phallus پیوند داده و مدعی است که در گستره وسیع فلسفه همواره نوعی تداوم پایدار میان این دو وجود داشته است.

درواقع دریدا یک بار دیگر زن را به مسئله‌ای فلسفی بدل می‌سازد. او با طرح این بحث پرسش‌های گوناگون دیگری را نیز در محافل فلسفی و دانشگاهی برانگیخته است. رویکرد دریدا بحث‌های داغی را در حوزه حقوق زنان در اروپا و امریکا سبب گردیده و در همین راستا سمینارها و همایش‌های گوناگونی تشکیل

شده و کتب متعددی در این زمینه به چاپ رسیده است. می‌توان گفت دهه هشتاد به طور کلی دریدا را به مسائل سیاسی، فرهنگی و اجتماعی ناشی از جنسیت و نژاد مشغول داشت.

دریدا از همان ابتدای مطالعاتش به اندیشه‌های فلسفی هایدگر علاقمند شد و در آثار گوناگون خویش به ابعاد گوناگون رویکرد هایدگر اشاره نمود. او در سال ۱۹۸۷ کتاب جالبی با نام راجع به روان: هایدگر و پرسش de l'esprit: Heidegger et la question به چاپ رساند. او در این کتاب کوشید تا به اتهام‌های ویکتور فاریاس Victor farias علیه هایدگر در خصوص ارتباط فلسفه او با اندیشه فاشیستی پاسخ گوید. دریدا کوشید تا ثابت نماید که وابستگی حزبی هایدگر هیچگونه ارتباطی با فلسفه او ندارد. گفتنی است که در دهه هشتاد پس از انتشار کتاب ویکتور فاریاس کتب متعددی در اروپا و آمریکا در اثبات پیوند میان فلسفه هایدگر و اندیشه ناسیونال سوسیالیسم منتشر شد. کتاب راجع به روان: هایدگر و پرسش دفاعیه‌ای است فلسفی از اندیشه‌های هایدگر. دریدا در دهه نود رسالات متعددی را به چاپ رسانده که بحث از محتوای آن‌ها در این مختصر نمی‌گنجد.

□

در اینجا خلاصه‌ای از اندیشه‌های دریدا را شرح می‌دهیم تا خواننده را با نکات اصلی فکر او آشنا سازیم. تردیدی نیست که دریدا از میراث فلسفی ساختارگرایان و پس‌اساختارگرایان در بحث از ذهنیت متافیزیکی و کارکرد زبان بهره گرفته است. گفتنی است که از روزگار دکارت به بعد مسئله ذهنیت Subjectivi در کانون مباحثات فلسفی قرار گرفته است. در عصر حاضر فلسفه اگزیستانسیالیسم یک بار دیگر تشریح ساختار ذهنیت را رسالت محوری خود اعلام نمود. درواقع می‌توان گفت فلسفه اگزیستانسیالیسم در این بحث از سرچشمه‌های فلسفه دکارت، روسو، کانت، هگل، مارکس و هوسرل سیراب شد. سارتر مدعی بود که فرد ماهیت خویش را شکل می‌دهد و نباید از این عامل در سیر شخصیت فرد غافل ماند. سارتر اعلام نمود که این فردانسان است که به تاریخ معنا می‌بخشد. اما عکس آن به هیچ روی صادق نیست. به همین اعتبار سارتر آزادی بی قید و شرط را از امکانات ذهن آدمی دانست. به نظر او آدمی آزاد است هر چه می‌خواهد اختیار کند و به همین جهت است که باید او را مسئول انتخاب‌های خود دانست. از این رو آزادی را شیء فی‌الذات دانست.

مرلوپونتی نیز با تکیه بر فلسفه دکارت و بکارگیری روش پدیدارشناسی، ذهنیت و شعور آدمی را نقطه عطف رویکرد فلسفی خود معرفی نمود. با این حال او دوگانگی بی‌چون و چرای ذهن و عین را که میراث دکارتی فلسفه بود مورد انتقاد قرار داد و بر این اساس عالم ادراک را پایه بحث خود در مورد ذهنیت قرار داد و نظریه شعور متجسم embodied Consciousness را برای نخستین بار مطرح نمود. وی مدعی بود که به طور کلی ذهنیت خود ego در پیوند با عالم خارج است که معنا می‌پذیرد و ذهنیت فارغ از عالم عینیت راهگشای فهم فلسفی نیست. طرفداران مکتب ساختارگرایی برای نخستین بار محوریت ذهن خود ego را مورد چالش قرار دادند. درواقع می‌توان گفت ساختارگرایی واکنشی بود در برابر فلسفه سوبرکتیویته Subjectivity سارتر، کانت، دکارت و به طور کلی فیلسوفان ایده‌آلیست. این واکنش در حوزه‌های مختلف علوم انسانی از جمله زبان‌شناسی، مردم‌شناسی، جامعه‌شناسی و نقد ادبی صورت‌های خاصی به خود گرفت.

در همین راستا لوی استروس رهیافت سارتر به ذهن آدمی را مورد چالش قرار داد و گفت: «ژان پل سارتر ذهنیت و شعور تکوین یافته در محیط‌های دانشگاهی پاریس را به کل بشریت در همه نقاط عالم و در سراسر تاریخ تعمیم داده و تعینات تاریخی را نادیده گرفته است». لوی استروس زبان و ساختار آن را در فهم ماهیت ذهن آدمی سخت واجد اهمیت شمرد و گفت: «تحلیل ساختارهای ژرف پدیده‌های فرهنگی به آدمی مدد می‌رساند تا ساخت و کار آن‌ها را بشناسد و از این رهگذر به رموز تحولات اجتماعی - فرهنگی واقف گردد». به نظر او ساختارهای فرهنگی خود از انگاره‌های زبانی پیروی می‌کنند. او در کتاب پخته و خام خویش گفت: «با مطالعه در اسطوره‌های مختلف قبایل گوناگون امریکای جنوبی معلوم می‌شود که همه آنها دارای ساختاری مشابه هستند». وی در شناخت ساختارهای فرهنگی از تقابل‌های دوتایی Binary Opposition جهت طبقه‌بندی نمودن رفتار آدمی سود جست و مدعی شد که کلیه رفتارهای انسان به یکی از این دو طیف تعلق می‌گیرد.

دریدا بحث اصلی خویش را با بررسی همین تقابل‌های دوتایی آغاز نمود و گفت اندیشه فلسفی غرب از دیرباز گرفتار همین عناصر دوتایی بوده است. بدین معنا که این لوی استروس نیست که برای اولین بار خود را زندانی این مقولات دوقطبی کرده است بلکه

سابقه این گرایش به دوران افلاطون بازمی‌گردد. از جمله حضور در مقابل غیاب، حقیقت در مقابل مجاز، ذهن در برابر عین، روح در برابر جسم و فرهنگ در برابر طبیعت، زن در برابر مرد، گفتار در برابر نوشتار و نظایر آن همواره اندیشه متافیزیکی را به خود مشغول داشته است. در اکثر موارد یکی از این دو مفهوم مستلزم نفی دیگری بوده است. یعنی یکی متضمن ایجاب است و دیگری سلب، یکی اثبات و دیگری نفی. اما در مواردی هم یکی بر دیگری برتری دارد. یکی در قیاس با دیگری از اعتبار بیشتری برخوردار است. مثلاً در جامعه پدرسالار، مرد اصل بنیادین و زن کم‌ارزش محسوب می‌شود. یعنی زن همزاد ناقص مرد است و در قیاس با اصل نخستین یعنی مرد دارای ارزش کمتری است. به دیگر سخن این دوگانگی پیوسته در سلسله مراتبی تحقق می‌پذیرد که در آن ارزش و اعتبار یک قطب بر قطب مقابل خود بیشتر است.

دریدا این تقابل میان دو قطب را نخست در آثار افلاطون جستجو کرد و گفت: افلاطون حضور را در تقابل با غیاب برتری بخشید و گفت یکی از مظاهر اصلی حضور را می‌توان در گفتار جستجو کرد زیرا که در هنگام گفتگو پیوسته گوینده و شنونده هر دو حاضرند و به طور کلی در گستره متافیزیک، هستی همواره دارای حضوری کامل است. به گفته او هستی را چنان حضور *being as Presence* باید شناخت.

دریدا در ضمن مقاله‌ای مختصر موسوم به ساخت، نشانه و بازی، *Structure, sign and Play* مفهوم دلالت *Signification* را به محک بنیان‌فکری می‌سجد و می‌گوید: «دலالت را باید چنان افشانش *dissemination* فرض کرد که در آن هر لحظه نشانه‌ای به نشانه دیگری تحویل می‌شود و این جریان را آغاز و پایانی نیست». در اینجا است که دریدا بازی نشانه‌ها را مطرح می‌کند و مدعی است که هر نشانه‌ای همواره با نشانه دیگری تغییر می‌یابد و زنجیره‌ای ناکرانمند از حرکت نشانه‌ها به وجود می‌آید که این امر خود متضمن وجهی مرکز‌گرای است و به طور کلی در نظام دلالت‌ها حضور خود معلول و پیامد دلالت است. به دیگر سخن به نظر دریدا هر دلالت‌کننده‌ای خود استعاره‌ای است برای مدلول و نمی‌توان آن را فراسوی زبان جستجو کرد. یعنی نباید فراسوی زبان به دنبال مدلول جستجو نمود. دریدا می‌گوید: «به جای جستجوی پدیده‌ها باید به دنبال نشانه‌ها رفت». می‌توان گفت بنیان‌فکری گونه‌ای

هرمنوتیک است که مدار توجه خود را از پدیده‌ها به نشانه‌ها معطوف می‌دارد. به گفته او هرچا مفهومی وجود دارد باید به دنبال نشانه‌ها رفت. یعنی مفهوم، چیزی جز نشانه نیست.

در فصل اول این نوشتار به بحث درباره واژه *deconstruction* می‌پردازیم و برابری پیشنهادی از سوی نویسندگان در سال‌های اخیر را بررسی نموده و خواهیم گفت که چرا واسازی، شالوده‌شکنی، ساختارشکنی، ساختارزدایی و نظایر آن تنها بخشی از معنای این واژه را به فارسی برمی‌گرداند. این کلیدی‌ترین اصطلاح فلسفی در قاموس دریدا دارای دو جهت تقابلی است یکی جنبه سلبی واژه که همان ساختارزدایی است و دیگر بعد ایجابی آن یعنی شالوده‌افکنی و طرح‌اندازی. در زبان فارسی واژه بنیان‌فکری یا بن‌فکری شاید به معنای موردنظر دریدا تا حدی نزدیک باشد. زیرا که افکندن در زبان فارسی دارای معنایی ایهامی است هم به معنای انداختن و خراب کردن و هم به معنای گستردن، پهن کردن، ساختن و بنیان‌گذاران. به نظر می‌رسد که بنیان‌فکری و بن‌فکری تا حدی همان ایهامی را که در واژه *deconstruction* وجود دارد به فارسی منتقل می‌سازد. در فصل دوم سیر اندیشه دریدا از لحاظ تأثیری که هایدگر و هوسرل بر اندیشه‌های او به جای گذاشته‌اند موردنظر قرار می‌گیرد و تفاوت‌های اساسی میان نقد *Critique* و بنیان‌فکری تحلیل گردیده و جهات اشتراک و افتراق آن‌ها روشن می‌شود. درواقع در این فصل پیشینه تبارشناختی واژه بنیان‌فکری مورد بحث قرار می‌گیرد.

در فصل دوم متافیزیک حضور از دیدگاه افلاطون بررسی گردیده و مفاهیم متافیزیکی چون جهان محسوس و جهان معقول، ادراک حسی و تعقل، و به طور کلی مراحل معرفت مورد بحث قرار گرفته سپس رویکرد دریدا به اندیشه‌های افلاطون تحلیل می‌گردد. دریدا بیش از سایر گفتگوهای افلاطونی به فایدروس پرداخته و ضمن تحلیل بخش‌هایی از این گفتگو، مفهوم فارماکن را با نوشتار پیوند داده و همان‌طور که در بالا نیز گفتیم آن را دارای دو منش متضاد می‌داند. او در اینجا پایگاه فرودست نوشتار را مورد بررسی قرار داده و ارتباط نوشتار را با یادآوری *anamnasis* معلوم می‌دارد.

در فصل سوم به بحث دیرین هویت و مغایرت یا این همانی و این نه آنی پرداخته و قضایا را از لحاظ اصل هویت، اصل امتناع تناقض و اصل تنافی یا طرد

ثالث تحلیل می‌کنیم. در اینجا اصل هویت و دیگربودگی یا غیریت که اصولی متافیزیکی است مورد بنیان‌فکری قرار گرفته و نشان داده می‌شود که تا چه حد این مفاهیم در حل معضلات فلسفی ناکام هستند. دریدا خود واژه *difference* را در پرتو پژوهش‌هایش درباره نظریه زبان‌شناسی سوسور به کار گرفت و این واژه را وضع نمود تا در سایه آن منش و ماهیت نشانه‌ها را نشان دهد. فعل *differ* هم به معنای اختلاف داشتن و هم به معنای به تعویق انداختن به کار می‌رود. درحقیقت این واژه هم در معنایی مکانی و هم به معنای زمانی به کار می‌رود. دریدا می‌گوید: «دلالت‌ها نوعی تعویق پایدار حضور را به ذهن می‌آورند. این مغایرت، اختلاف و تعویق در وجود هر پدیده‌ای که ظاهراً دارای حضور است، وجود دارد». به نظر او پندار حضور معناها، به هر شکلی که مطرح شود قابل پذیرش نیست. یعنی آنچه که میان دال و مدلول، لفظ و معنا وجود دارد حضور و وحدت نیست بلکه تفاوت و تمایز است. او در سایه همین طرح در پی آن برآمد تا نشانه‌شناسی کلام محورانه را در معرض بنیان‌فکری و لاجرم واژگونی قرار دهد. به طور کلی دریدا زبان را برحسب همین مقوله غیریت یا دیگربودگی مورد ارزیابی قرار می‌دهد. به اعتباری می‌توان گفت او واژه دیگربودگی را به منظور نفی تقابل‌های دوتایی به کار گرفت. او محمول‌های تقابلی را از لحاظ فلسفی مشکل‌برانگیز می‌شمارد. به همین جهت وقتی از واژه دیگربودگی سخن به میان می‌آورد مراد او گریز از دیالکتیک هگلی و اصل برابر نهادگی است. دریدا مدعی است که در چارچوب سامان

کلام — عقل محور Logocentric نمی‌توان به کته هستی امور پی برد.

در فصل چهارم این نوشتار فلسفه دکارت را از دیدگاه دریدا مورد بحث قرار می‌دهیم. دریدا به طور کلی بر این باور تأکید نهاد که فلسفه دکارت نیز چون فلسفه افلاطون در چارچوب متافیزیک حضور و کلام محوری قابل طرح و فهم می‌گردد. زیرا که او نیز هستی را در تقابل میان ذهن و عین یا روح و ماده و یا هستی و اندیشه قابل تحلیل می‌انگاشت. دریدا در کتاب نوشتار و دیگربودگی ضمن نقل قول از کتاب جنون و تمدن فوکو یادآور شد که در نظر دکارت هر چیزی که از سر جنون، ناآگاهی و سبک سری و بی‌خبری سرزند از حیطه اندیشه به معنای کوگیتو Cogito خارج است. او لغزش ناشی از حواس را با توهمات ناشی از رویاهای آدمی در خواب قیاس نموده، با این حال می‌گوید: «رؤیا و خواب در زمره امور درونی ذهن آدمی است اما ادراک حسی را اموری فراسوی قلمرو ذهن می‌شمارد». فوکو قطعه‌ای از گفته‌های دکارت در تأملات را نقل نموده و به طور کلی جنون مورد بحث دکارت را از حوزه شک دکارتی خارج کرده و می‌گوید: دکارت با جدا ساختن جنون از حوزه خرد، طلایه عهد جدیدی را در تاریخ تفکر غرب نوید داد که در سایه خردورزی، جنون و به طور کلی نابسامانی‌های روانی در هاله‌ای از تاریکی و خاموشی فرو رفت.

دریدا به دریافت فوکو از گفته دکارت ایراد نموده و می‌گوید: «دکارت در این گزاره به هیچ روی در پی مشخص نمودن معنای جنون نیست. بلکه کوشیده است تا مفاهیم و رهیافت‌های کلی و رایج زمانه را مورد پرسش قرار دهد». به نظر دریدا دکارت جنون را مصداقی می‌داند که در چارچوب آن غیرقابل اتکا بودن ادراک حسی را به اثبات رساند. به همین جهت است که آن را در راستای خواب و سایر خطاها قرار می‌دهد. دکارت جنون، رؤیا و پندارهای نشأت گرفته از این دو پدیده را به منظور اثبات روایی شک دستوری مطرح ساخته است. او در پی آن بود تا یقین عقلی را جانشین یافته‌های حسی سازد و لذا راه اثبات آن را تحلیل خواب، رویا و جنون دانست. او از این طریق یقین ریاضی را به اثبات رساند. دریدا نیز منطق دکارت را تداوم تاریخی عقل — کلام محوری Logocentrism شناخته و می‌گوید: «بنیان‌فکنی روشی است که آدمی را از خواب یقین‌آور دکارتی بیدار می‌سازد و وثوق و

اطمینان خیالی را از او سلب نموده و دغدغه‌ای تازه می‌آفریند». افزون بر این دریدا می‌گوید: وقتی دکارت مدعی می‌شود که من می‌اندیشم، پس هستم، درواقع این من نزد ذهن حاضر و ناظر است و گواه اصلی هستی و حقیقت می‌گردد. در این جهان اگر همه چیز بر همین اعتبار معنا پذیرد، بدان جهت است که آدمی به همین حضور تکیه می‌کند.

دریدا بر پایه این استدلال اعلام می‌کند که دکارت فرهنگ کلام — عقل‌مدار غرب را منشی خردباورانه داد و به منظور نیل به این هدف روش شک دستوری را پیش نهاد.

در فصل پنجم این کتاب نظر دریدا درباره رویکرد روسو به گفتار و آوا مورد بحث قرار گرفته است. دریدا در کتاب درباره نوشتارشناسی بخشی از کتاب اعتراضات روسو را نقل نموده و می‌گوید: او در چارچوب کلام — عقل‌مداری نوشتار را در حد جانشین و مکمل گفتار تنزیل داده و آن را با خودانگیزی جنسی قیاس نموده است و می‌گوید هم در نوشتار و هم در خودانگیزی جنسی نوعی غیاب حاکم است. یعنی در نوشتار نویسنده غایب است و لاجرم مراد و مقصود او در دسترس نیست و در خودانگیزی جنسی معبود و دل‌داده حضور ندارد و تنها خیال اوست که جانشین وجودش می‌گردد. روسو نوشتار را کم اعتبار می‌داند زیرا که صرفاً جانشین و مکمل گفتگوی زنده است. با این حال اقرار دارد که حرف زدن تأثیری بسیار ناچیزتر از نوشتن بر مخاطب باقی می‌گذارد. در نوشتن می‌توان بخشی از نظرها را در پشت واژه‌ها پنهان کرد و آنچه که مطلوب و توجیه‌پذیر است مطرح نمود.

دریدا می‌گوید: روسو در این زمینه غیاب را به صورتی دوگانه مورد ارزیابی قرار داده است. یعنی هم آن را بی‌اعتبارکننده نوشتار می‌داند و هم آن را واجد ارزش می‌شمارد. اینجاست که تناقض نظریه او آشکار می‌گردد. روسو می‌گوید نگاشتن و التذاذ از خویش به گونه‌ای دیگربودگی را معنا می‌دهد و بنابراین هر یک به مغایرتی عمیق تکیه دارد.

دریدا در فصل جانشین خطرناک با تکیه بر استدلال‌های روسو در کتاب سرچشمه زبان‌ها یک بار دیگر فرهنگ آوامحور Phonocentric غرب را به چالش می‌گیرد.

در فصل ششم رویکرد دریدا به فلسفه کانت به اختصار بیان شده است. در این فصل نخست نظر کانت

در مورد فهم و معرفت و خرد تشریح گردید و سپس غایت فلسفی او مورد بحث قرار می‌گیرد. در اینجا سه نقد کانت به طور خلاصه تبیین شده و یادآور می‌شویم که پروژه فلسفی کانت رها ساختن فلسفه از چنگال شکاکیت هیومی است. بدیهی است که هیوم و هواخواهان او نتوانستند میان قوانین عقلی (منطق استنتاجی) و تجربیات ملموس آدمیان در زندگی روزمره پیوندی فلسفی برقرار سازند. بدین معنا که از دیدگاه آنها از یک سو اندیشه آدمی در تالاب عقلیت محبوس گردیده و پیوسته مقروضات عقلی را با خود تکرار می‌کند و قادر نیست که آن‌ها را با رویدادهای جهان خارج مرتبط گرداند. از سوی دیگر داده‌های حسی نیز راه را بر سامان عقلی مفیدی هموار نمی‌سازد. کانت راهی تازه برای رهایی از این بن‌بست فلسفی پیشنهاد کرده و می‌گوید: هرچند درک و فهم مستقیم و بلاواسطه حقیقت هستی امکان‌پذیر نیست، اما می‌توان اطمینان داشت که ذهن آدمی قادر است در سایه کارکرد عقلی، خود و هستی را برای خویش معنی‌دار سازد. از این رو نباید خود را صرفاً در راه فهم واقعیت عالم معطوف داریم بلکه شایسته است که سامانی را که بر فهم آدمی حاکم است بشناسیم.

درحقیقت اندیشمندان ساختارگرا و به‌خصوص فردینان دو سوسور نیز همین راه کانت را دنبال کردند. به گفته او فهم ما از هستی از زبان تأثیر می‌پذیرد. درواقع در چارچوب ساختارهای زبان است که شکل می‌گیرد. به نظر او زبان به هیچ وجه چنان اثینه حقیقت را بر ما نمی‌نماید. بلکه در پر تو منظومه‌ای پیچیده از نشانه‌ها و یافته‌های نامنظم ما سامان می‌پذیرد. بدیهی است هیچ راهی به حقیقت جز از راه زبان وجود ندارد.

کانت به طور کلی خود یا نفس را به دوگونه مورد توجه قرار داد، یکی خوداستعلایی و دیگر خودتجربی. خوداستعلایی transcendental ego در مرکز و مدار شعور آدمی استقرار دارد، و درواقع وحدت شعور آدمی را تضمین می‌کند. گاهی آن را خود محض Pure ego هم گفته‌اند. کانت مدعی است که اصل و پایه اصلی کلیه کارکردهای ذهن از همین محور سرچشمه می‌گیرد. اما خود تجربی empirical ego همان گوهر فعال ذهن آدمی است، هویت او را تعیین می‌بخشد و سبب می‌گردد تا او خود را از دنیای خارج مستقل دانسته و خویشتن را دارای شخصیتی خودپاینده به‌شمار آورد.

دریدا می‌گوید: خودمداری centrist ego با فلسفه

دکارت تکوین یافت و در فلسفه کانت به اوج خود رسید. زیرا که کانت تمام پدیدارشناسی خویش را بر پایه محوریّت خود بنیانها. می توان گفت نقد خرد محض یا سنجش خرد ناب او تحلیلی است از ساختار خود در ارتباط با معرفت.

به قول هوسرل، کانت خود را در مرکز وجود آدمی لحاظ نمود و گوهر آدمی را در این معنا جستجو کرد. دریدا در رساله ای کوتاه موسوم به غایت انسان گفت: کانت نفس یا خود را غایت دانست و برای اثبات این معنا به مبادی متافیزیک اخلاق Foundations of the Metaphysics of Morals او مراجعه نمود و مدعی شد که کانت انسان را فی حد ذاته غایت انگاشت و گزاره کانت را نقل نمود که گفته بود هر موجود خردورزی خود غایت خویش است و به هیچ وجه نباید او را وسیله محسوب داشت و گفت خود انسان مدار هستی است و به همین جهت باید غایت را در همین مدار جستجو کرد. بنابراین هر چیز به همین مرکز و مدار باز می گردد. حتی مفهوم مدرنیته را هم می توان در سیر خود از دوران دکارت تا زمان هوسرل دنبال نمود.

دریدا می گوید: عصر حاضر دوران گریز از مرکز است. یعنی گریز از آواها Phones گریز از کلام، قومیت و به خصوص خود یا نفس. دریدا خود یا نفس را به دهلیزی تشبیه نموده است رازآمیز و پیچیده که در آن اسرار مکتوب پنهان گردیده است. بدیهی است که به منظور گشودن و خوانش این طومار باید قطعیت و مرکز آن را مورد بنیان فکنی قرار داد و از این رهگذر به نوشتار رازگون آن دست یافت و دلالت های شناور متن مزبور را قرائت نمود.

در فصل هفتم این نوشتار هستی شناسی حضور از دیدگاه های دیگر مورد بررسی قرار گرفته و پی آمد آن در فلسفه دریدا تحلیل گردیده است. دریدا روان پریشی اندیشه غربی را ناشی از چیرگی متافیزیک حضور می داند و مدعی است که متافیزیک به جنبه هایی از هستی می پردازد که از دستبرد جهان معرفت تجربی به دور است. مسائل متافیزیکی عبارتند از: حقیقت گوهری، وجود، معرفت، ذهن، حضور، زمان، مکان، علیّت، اختیار، خلود نفس، توحید و نظایر آن. دریدا می گوید: «در پاسخ به پرسش هایی پیرامون مقولات فوق باید اصول و مبادی و مفاهیم محوری را جستجو نمود. یکی از مهمترین مفاهیم بنیادی لوگوس Logos است.» وی متافیزیک حقیقت را به لوگوس منسوب می دارد و می گوید: «مینا و شالوده حقیقت را باید در لوگوس جستجو نمود». به همین جهت است که

متافیزیک غرب از حیث پرسش از مبانی و اصول دارای ماهیتی لوگوس مدار محسوب می شود. همان گونه که قبلاً نیز گفته شد مبانی و اصول متافیزیکی بر اساس طرح تقابل های دوتایی چون حضور و غیاب، گفتار و نوشتار، جوهر و عرض، حقیقت و مجاز و نظایر آن پایه ریزی شده است و دریدا وظیفه بنیان فکنی را در معرض پرسش قرار دادن این مبانی و اصول و تزلزل در ارکان آنها دانست. به نظر دریدا ذهن غربی از دیرباز آکنده از پیش انگاره های متافیزیکی بوده است. به همین جهت دریدا می پرسد: آیا راه گریزی از دستبرد متافیزیک وجود دارد؟ او در پاسخ می گوید: «کسانی چون نیچه، هایدگر و به خصوص فروید و سوسور کوشیده اند تا اندیشه های خود را از قید متافیزیک رها سازند. با این حال در جای جای نوشته های آنها نیز آثاری از مبادی متافیزیکی ملاحظه می شود.»

یکی از راههایی را که دریدا برای گریز از حیطه متافیزیکی پیش می نهد واژگون ساختن اولویت میان تقابل های دوتایی است. یعنی اگر متافیزیک، گفتار را بر نوشتار برتری می دهد، باید نوشتار را در کانون توجه قرار داد و یا غیاب را جانشین حضور نمود. یکی دیگر از ترفندهای مناسب تکیه بر اصل عدم تعیین Undecidability است. یعنی قطعیت ارزش یک طیف در تقابل با طیف دیگر را در معرض پرسش قرار دهیم و مثلاً اگر تاکنون حقیقت در فلسفه مورد توجه بوده است، مجاز را وارسی کنیم. اگر تا این زمان لوگوس یا نطق از اعتبار و قطعیت برخوردار بوده است ما میتوس mythos را واجد اهمیت تلقی کنیم و آن را موضوع بحث قرار دهیم یا اگر متافیزیک اصل و مبداء arche را تکیه گاه خویش قرار داده و استدلال فلسفی را بر پایه آن بنا کرده ما حاشیه را مبنا قرار دهیم و به طور کلی ارزش گذاری عملی خود را بر اساس همین عدم قطعیت و تعیین پایه ریزی کنیم. یعنی باید این دوگانگی را که بر اساس تضاد و تقابل قرار گرفته زیر و رو کنیم.

می توان گفت که بنیان فکنی دریدا در این معنا با چیرگی بر متافیزیک Verwindung هایدگر پیوندی نزدیک دارد. همان طور که گذار از متافیزیک هایدگر بسیاری از اندیشمندان را شگفت زده ساخته، بنیان فکنی دریدا هم به همان میزان نامانوس است. هایدگر چیرگی بر متافیزیک را در سال ۱۹۳۴ منتشر کرد. در کتاب دیگری موسوم به در باب گوهر حقیقت on essence of truth وی معنای گذار و چیرگی بر متافیزیک را به روشنی بیان کرده است. هایدگر می گوید: «در شناخت متافیزیکی، موجودات برحسب

بازنمایی representation بر ما معلوم می شوند و در کسوت مفاهیم پدیدار می شوند و در چارچوب مقولات فلسفی معینی شناخته می شوند.»

در سده های میانه همین رویکرد به صورتی تازه مطرح شد و حقیقت فلسفی عبارت گردید از مطابقت میان ذهن و عین و یا شیء و صورت عقلی آن، ولی این دریافت ما را از تذکر به وجود حقیقت باز می دارد و عنایت ما را به موجودات صرف معطوف می دارد. حال اگر ما بتوانیم از ساحت متافیزیک درگذریم، لاجرم از خویشتن خویش نیز باید گذشته و ماهیت خود را دگرگون سازیم. درواقع وقتی حقیقت وجود ملاک تفکر قرار گرفت خودمداری و کلاممداری نیز اعتبار خویش را تا حدی از دست می دهند. یکی از علل اصلی تکیه بر خود یا نفس همانا توجه بیش از حد به فراییشی یا حضور است. چرا که خود یا نفس به طور کلی واجد حضور محسوب شده و لاجرم از غیاب به دور است. بنابراین معنای وجود برحسب حضور تحقق می پذیرد. زیرا که حضور خود مستلزم گونه ای مکانمندی و مجاورت است و لذا امکان ارتباط مستقیم را فراهم می سازد. در چنین صورتی هیچ گونه نیازی به میانجی و واسطه وجود نخواهد داشت. مصداق بارز این معنا را در گفتگو میان دو نفر به وضوح می توان دریافت. از سوی دیگر حضور متضمن زمان نیز هست. زیرا که اکنون را به عنوان لحظه حاضر بدون تأخیر و تعلیق در ذهن حاضر می گرداند. از این روست که دریدا به تأسی از هایدگر می گوید: «حضور مفاهیم متافیزیکی، وجود را شکل می دهد. بدیهی است که کلیه مفاهیم بنیادی متافیزیک به گونه ای به حضور وابسته اند.» دریدا به ذکر چند مصداق پرداخته و می گوید: حضور شیء در محضر بینایی، حضور پدیده به عنوان گوهر و ماهیت یا وجود، حضور زمانی یک پدیده در لحظه کنونی، حضور مطلب نزد ذهن (شعور)، حضور فاعل شناسنده، و حضور خود نزد دیگری را می توان از موارد مختلف تحقق این حضور متافیزیکی محسوب داشت.

تلاش اساسی دریدا در گذشتن از این حضور و بررسی امور غیابی مورد غفلت است. او نوشتار را یکی از این مصادیق می شناسد.

در فصل هشتم کتاب محوریّت لوگوس و آوا مورد توجه قرار گرفته است. همان طور که قبلاً نیز اشاره شد یونانیان این واژه را به معنای حکمت خدایان به کار می بردند و هراکلیت مدعی شد که سامان هستی کیهان Cosmos بر پایه لوگوس استوار است. غربی ها از طریق انجیل یوحنا با این واژه آشنا شدند. در آغاز این کتاب

آمده است که و در آغاز کلمه بود و کلمه با خدا بود و کلمه خدا بود، بنابراین کلمه چنان لوگوس خود خدا بود. در این آیه به جای واژه کلمه واژه لوگوس به کار رفته است. آنچه که از فرهنگ فلسفی یونان استنباط می‌گردد، این است که سرچشمه و خاستگاه حقیقت را باید در لوگوس جستجو کرد. و در اینجا مراد از لوگوس کلام شفاهی ندای عقل یا ندای الهی است. کولر می‌گوید: «گرایش فلسفه به معنا، اندیشه، حقیقت، عقل، منطق و کلام ریشه در همین لوگوس دارد. باید لوگوس را اساس فلسفه به‌شمار آورد.» دریدا می‌گوید: «پیش‌داوری اصلی متافیزیک غرب همانا اولویت بخشیدن به کلام یا آوا و چشم پوشیدن از اهمیت نوشتار است. او این برتری را با واژه لوگوسانتریسم logocentrism بیان داشته است. همان‌طور که گفته شد در زبان یونانی logos دارای معانی متعددی چون گفتار، روایت و عقل، درایت، دلیل، تناسب و پسوند Centrism به معنای محوریت، مرکزیت و کانونی بودن است. دریدا یکی از وجوه اصلی کلام -

عقل محوری را آوامذاری Phono - Centrism می‌شمارد. او برآیند این دو مفهوم را از گفته افلاطون که گفته بود: «حقیقت در گفتگوی پرسکون نفس با خود کشف می‌شود» برگرفت. به دیگر سخن حضور بلاواسطه گوینده نزد خود مؤدی به حقیقت می‌گردد. حضور گوینده با خود و نزد خویش اولین مرتبه مکاشفه حقیقت را تشکیل می‌دهد. دومین مرتبه حقیقت در برخورد و فرد در زمان و مکان واحد به منظور هم‌پرسه و گفتگو است که تحقق می‌پذیرد. افلاطون گفتگوهای سقراطی را گواهی بر تجربه بلاواسطه گفتاری می‌شناسد. او می‌گوید: نوشتار برعکس گفتار از اعتبار کمتری برخوردار است. چرا که حضور بلاواسطه میان گوینده و شنونده وجود ندارد. درواقع نوشتار با جدا شدن از گفتگوی رودرو ما را از گستره معنای بلاواسطه کلام دور می‌سازد. نقش بستن معنا در نشانه‌ها به آن وجهی استقلالی می‌بخشد. بدین اعتبار که معنا را از قلمرو حضور جدا می‌کند. به همین جهت است که امکان تاویل‌های دیگر نیز فراهم می‌شود.

به قول افلاطون نوشتار به آفریننده خود خیانت کرده و او را قربانی خویشتن می‌سازد. نوشتار را می‌توان چنان طفل یتیمی دانست که از دامن مادر جدا شده و هر روز بیشتر خود را از او دور می‌کند. افلاطون می‌گوید: «وقتی گفتار به نوشتار بدل شد ممکن است به دست هرکس و ناکسی بیفتد و از آن سوءاستفاده کند.» (فایدروس، ۲۷۵).

افلاطون نوشتار را فرزند ناخلف گفتار و گفتار را فرزند خلف حقیقت می‌داند و مدعی است گفتگوی رودرو دودمانی اصیل، دارد. او در اینجا نوشتار را به فارماکان قیاس کرده و می‌گوید: «این واژه هم به معنای نوش‌داروست و هم انوش‌دارو.» به گفته او نوشتار را می‌توان به بیماری کشنده‌ای تشبیه کرد که با از میان بردن حضور قطعی گوینده مقصود او را مخدوش می‌کند. با این حال خود مدلول و معنا را باید گونه‌ای نوش‌دارو به‌شمار آورد. زیرا که می‌توان آن را تکرار کرد و با یادآوری آن را از دستبرد فراموشی رها ساخت. اگر نوشتار نبود گفتار دستخوش مرور زمان گردیده و لاجرم به فراموشی سپرده می‌شد. از این رو می‌توان آن را، هم مفید و هم مضر به‌شمار آورد. افلاطون گفتار را نمود حضور، وحدت، هویت و ماهیت محسوب داشته و به همین جهت آن را بر نوشتار مقدم و برتر می‌داند. چرا که نوشتار مظهر غیاب، دیگربودگی، کثرت و مغایرت می‌باشد. افلاطون در عین حال یادآور می‌شود که نوشتار هرچند فرو دست گفتار است اما از آن رو که گفتار را حفظ

می‌کند چنان‌که فارماکان متضمن گونه‌ای بازی تقابل‌های آشتی‌ناپذیر است. بدیهی است که نوشتار چشم دل آدمی را به حقایق فراموش شده روشن می‌گرداند.

فصل نهم به فلسفه نیچه و پیوند آن با بنیان‌فکنی می‌پردازد. در این فصل محتوای کتاب اسب‌انگیزها Spurs مورد بررسی قرار گرفته و رویکرد هایدگر به نوشته‌های نیچه و به خصوص شامگاه بتان ارزیابی می‌گردد. در این فصل سه معنای زن از دیدگاه نیچه بررسی شده و پیوند زن و حقیقت مورد تحلیل قرار می‌گیرد. دریدا در پی آن است تا ثابت نماید که در چه صورتی زن چون حجابی در برابر حقیقت برمی‌خیزد و این حجاب گوهر حقیقت را در هاله‌ای از ابهام می‌پوشاند. دریدا بر رویکرد نیچه به حقیقت صحنه می‌گذارد و مدعی می‌شود که حقیقتی وجود ندارد. آنچه هست نگاه و رویکرد است Perspective حقیقت چیزی نیست جز بازی‌های زبانی و ما هیچ‌گاه از قید این بازی‌ها رها نمی‌شویم.

می‌توان گفت دریدا هم در سبک و هم در راهبرد فلسفی خویش از ترفندهای نیچه‌ای بهره‌ها گرفته است. نیچه می‌گوید: از دوران افلاطون به بعد فلاسفه همواره کوشیده‌اند تا ماهیت استعاری زبان را کتمان و حتی سرکوب نمایند. هرچند فلسفه پیوسته از استعارات و مجازها سود برده، اما حاضر به اذعان این حقیقت نگردیده است. ادبیات از این نظر با خویشتن صادق‌تر است که منش و ماهیت استعاری خود را پنهان نمی‌کند، بلکه صریحاً به حضور آن در حیطه خود اعتراف دارد. اگر این پیش‌انگاره را بپذیریم دیگر ادبیات را فرو دست علم و فلسفه نخواهیم انگاشت و خواهیم توانست شکاف میان ادبیات و فلسفه را از میان برداریم. اراده معطوف به معرفت در دانش و فلسفه با قرار دادن سیماچه‌ای حقیقت‌جو، استعارات را در پس آن پنهان می‌کند و نیچه درست در چالش این وانمود سعی در افشای ماهیت دانش و فلسفه نمود و هم از این روست که او زبان شعر را از زبان علوم جدید برتر می‌شناسد. زیرا که این زبان آگاهانه از ماهیت مجازی خود بهره می‌گیرد. شاعر خود نیک می‌داند که مجاز و استعاره و تلمیح گوهر اصلی زبان است و اصلاً زیبایی زبان در همین ویژگی آن است، نیچه بر این باور است که ماهیت استعاری زبان آن را از حقیقت دور می‌دارد و به دروغ نزدیک می‌سازد. از همین روست که در چنین گفت زرتشت می‌گوید: «شاعران، دروغ می‌گویند... اما زرتشت هم شاعر است! آیا باورداری که او به تو حقیقت

را بازگو کرده باشد؟» نیچه در این بخش از کتاب درواقع به منش استعاری زبان شاعران اشاره دارد و معتقد است که زرتشت از آن رو که شاعر است ناچار با حقیقت به معنای علمی آن سر و کاری ندارد. پس به اعتباری می‌توان او را دروغ‌زن خواند.

در فصل دهم این نوشتار رویکرد دریدا به اندیشهٔ مارکس و بازتاب ایدئولوژی مارکسیستی مورد بررسی قرار گرفته است. در قسمت اول این فصل بر کاربرد استعارات و مجازات مکانی اشاره شده و سپس مناسبت بنیان‌فکنی و مارکسیسم مورد پرسش قرار گرفته است. دریدا می‌گوید: متون به جای مانده از مارکس و لنین هنوز به طور جدی مورد بررسی قرار نگرفته و آرایه‌های استعاری این آثار کشف نشده است. بدیهی است که نمی‌توان برحسب انگاره‌ای از پیش ساخته شده و قالبی مفاهیم متون مزبور را کشف و آن‌ها را تاویل نمود. ترفندهای بنیان‌فکنی به ما می‌آموزد تا دگربردگی و تمایز متون مارکسیستی را بازشناسیم و به طور کلی جهات گسست آن را با فراهش ایده‌آلیستی مورد ارزیابی قرار دهیم. باید زبان مورد استفاده مارکس و لنین را نیک بیاموزیم و سپس بحث‌های او را دنبال کنیم.

در این فصل رویکرد دو مارکسیست معاصر یعنی فردریک جیمسون و تری ایگلتن در مورد ماهیت رمزی و نشانه‌شناسی مارکس مورد ارزیابی قرار گرفته است. این دو اندیشمند به ماهیت دلالتی زبان مارکس پرداخته و اهمیت فهم زبان استعاری او را یادآور می‌گردند.

خلاصه آن که دریدا در کتابی موسوم به شیخ مارکس می‌خواهد روح انتقادی مارکس را زنده کند. گفتنی است که او در سخنرانی مفصلی که تحت عنوان «مارکسیسم به کجا می‌رود» در آمریکا ایراد کرد خلاصهٔ نظر خود را دربارهٔ مارکس و مارکسیسم مطرح کرد و بعدها صورت مفصل این سخنرانی را در همان کتاب شیخ مارکس منعکس نمود. گفتنی است که دریدا هیچ‌گاه به طور جدی به مارکس علاقه‌ای نشان نداده و در دورانی که تب مارکسیسم اروپا و به‌خصوص فرانسه را فرا گرفته بود او خود را از این ایدئولوژی دور نگه داشت. گرچه باید اذعان نمود که او هیچ‌وقت خود را به محافظه‌کاران نزدیک ننمود. او پیوسته با هر شکل خودکامگی و یک‌تازی سیاسی مخالف بود و مصائب اقتصادی - فرهنگی کشورهای کمونیستی را معلول

گونه‌ای ایدئولوژی خفقان‌آور می‌شمرد. او همواره جزمیت استالیسم را نکوهش می‌کرد و پیش‌داوری‌های مارکسیستی را مورد چالش قرار می‌داد. مخالفت دریدا با اشکال سلطه موجب گردید تا وی مدتی در پراگ در بازداشت بسر برد. زیرا که مقامات امنیتی چکسلواکی او را به خاطر شرکت در همایشی پنهانی به زندان انداختند. او سرانجام با وساطت دولت فرانسه آزاد شد.

هرچند که دریدا در دههٔ هشتاد اعلام نمود که دوران مارکسیسم به پایان رسیده است اما در دههٔ نود می‌گوید: «باید به مارکس بازگردیم امروزه کمتر نوشتاری است که مطالعهٔ آن تا این حد ضرورت و فوریت داشته باشد.» به نظر او آینده بدون مارکس قابل تصور نیست. او در کتاب شیخ مارکس به ما هشدار می‌دهد که باید روح فلسفهٔ او را دریابیم. به گفتهٔ وی در فرهنگی به‌سر می‌بریم که به صورتی انکارناپذیر نشان از میراث مارکس دارد. میراث مارکس را نمی‌توان از خاطره‌ها زدود. ما با چند مارکس روبرو هستیم. وظیفهٔ اصلی ما این است که بدانیم کدام را برای خود حفظ کنیم و کدام را رها کنیم. در آثار مارکس رگه‌هایی وجود دارد که به یک‌تازی و خودکامگی منجر می‌شود و نیز احکامی در آنها وجود دارد که هرگونه یک‌تازی و خودکامگی را مردود می‌شناسد. مارکس چهره‌ای متناقض است. ما به آن بخش از اندیشه‌های مارکس که مبارزه با بی‌عدالتی و ظلم و بیداد را سرلوحهٔ برنامه‌های خود قرار می‌دهد نیازی مبرم داریم.

دریدا می‌گوید: «در هیچ عصری از اعصار در روی زمین این همه ظلم و خشونت و گرسنگی و بردگی و ستم اقتصادی و اجتماعی سابقه نداشته است.» او این مجموعه را بین‌الملل جدید نامیده است. بین‌الملل جدید نه حزبی دارد و نه ایدئولوژی. اما دارای پیوندی نزدیک و دردی مشترک با همهٔ محرومان است. او می‌گوید: «دوران بین‌الملل کمونیستی به سر آمده است و دیکتاتوری پرولتاریا دیگر نمی‌تواند داعیهٔ رهایی رنجبران از یوغ ستم را به گوش جهانیان برساند.» در اینجا دریدا به روشنفکران اشاره نموده و می‌گوید: در عصر کنونی این گروه مسئولیت خطیری به عهده دارند. آنها دیگر نمی‌توانند راه سارتر و کامو و راسل را دنبال کنند. درواقع بازی‌های بفرنج تکنولوژی اطلاعاتی و به طور کلی ظهور و انتشار اطلاعات از طریق شبکه‌های اطلاع‌رسانی، مسئولیت تازه‌ای را در برابر روشنفکران امروزی قرار می‌دهد.^۱

در فصل یازدهم این نوشتار رویکرد دریدا به هنر و زیبایی را مورد بحث قرار می‌دهیم. وی در بحث از هنر و زیبایی بن‌مایهٔ فلسفی خویش یعنی بازی حضور و غیاب را به کار گرفته و آن را در پیوند با خودآگاهی و ناخودآگاهی مطرح می‌نماید، و می‌گوید: وقتی ما تصویری را ملاحظه می‌کنیم گاهی این تصویر روگرفت واقعیت نیست. یعنی می‌توان آن را حضور و فراییشی واقعیت شمرد. به همین جهت است که رنه‌ماگریت در ذیل چپکی که تصویر کرده است می‌نویسد: «این یک چپک نیست.» رنه‌ماگریت در این نقاشی به تماشاگر این تابلو می‌گوید که نقاشی در اغلب موارد متضمن گونه‌ای غیاب یا فریب است و با ایجاد شوک در بیننده او را به عدم حضور واقعیت یا فریبکاری تصویر هشدار می‌دهد. این تابلوی رنه‌ماگریت گفتهٔ افلاطون درخصوص هنر را به یاد می‌آورد که می‌گفت هر نقاشی دو مرحله از اصل و حقیقت موضوع فاصله دارد.

دریدا در کتاب حقیقت نقاشی جملهٔ پل سزان به امیل برنارد را نقل نموده که نوشته بود: «من به تو دینی دارم و آن حقیقت نقاشی است و لذا این دین را به تو ایفا خواهم نمود.» دریدا می‌گوید: «بحث حقیقت هنر به هنرمند مربوط نمی‌شود بلکه در حوزهٔ دغدغه‌های فیلسوف قرار می‌گیرد.» به گفتهٔ او «وقتی ما در هنر به دنبال حقیقت به جستجو می‌پردازیم درواقع از ذات و ماهیت هنر دور شده‌ایم و به امری پرداخته‌ایم که در درون گسترهٔ هنر قرار ندارد» گفتنی است که بحث حقیقت و هنر از دوران افلاطون رواج یافت و او هنر را در پرتو محاکات تبیین کرد و گفت در محاکات حقیقت در گستره‌ای جدا از اثر هنری قرار می‌گیرد. یعنی گونه‌ای دواگانگی میان اثر و حقیقت وجود دارد. دریدا می‌گوید: «از آن رو که حقیقت مقوله‌ای مفهومی Conceptual و عقلی است، لذا نمی‌توان هنر را در سایهٔ این مقولات فهم نمود. بلکه باید ابزاری دیگر برای شناخت هنر به کار گرفت.»

دریدا در بخشی از کتاب حقیقت نقاشی به سنجش داوری کانت (نقد حکم) پرداخته و آن را در سایهٔ مفهوم قاب یا تزیین Parergon مورد توجه قرار داده است. او با طرح این مفهوم ارتباط هنر را با فعالیت‌های معرفتی و اخلاقی واریسی نموده و استقلال درون‌مایه‌های زیبایی‌شناختی را در معرض پرسش قرار می‌دهد و می‌گوید: «ما به هیچ‌وجه نمی‌توانیم میان فلسفه و زیبایی‌شناسی قائل به تمایز شویم. در اینجا

دریدا می‌گوید: «ما نمی‌توانیم عناصر درونی و بیرونی اثر هنری را مشخص کنیم.» درواقع وی کوشیده است تا همبستگی هنر را به سایر حوزه‌های معرفتی و ارزشی ثابت نماید. می‌توان گفت که دریدا با نظر خود درباره هنر و سایر وجوه معرفتی، زمینه‌گذار از عصر زیبایی‌شناسی و ورود به دوران پسازیبایی‌شناسانه Paracethefics را فراهم نموده است. چرا که او پیوند دیرین میان هنر، دانش و اخلاق را یکبار دیگر برقرار می‌کند.

از سوی دیگر دریدا هنر مدرن را با مفهوم والایی پیوند داده، از این رهگذر آن را در گستره ارزشی قرار می‌دهد. گفتنی است که آدموند برک و بعد از او کانت مناسبت میان زیبایی و والایی را مورد بحث قرار دادند به نظر آنها زیبایی در ما احساس التذاذ را زنده می‌کند، اما والایی از احساس هیبت و هیمنه ناشی می‌شود. امر والا چیزی است ابهام‌انگیز و تاریک. درواقع احساس والایی وجهی ناكرانمندی را در ضمیر ما زنده می‌کند. دریدا می‌گوید احساس والایی بیرون از هر نوع حد و مرز و پاراگون یا قاب و حاشیه گام نهاده و به ساخت نامتناهی پرواز می‌کند. می‌توان گفت والایی در چیزی تحقق می‌یابد که آن سوی فرم قرار دارد. درواقع هنر در قلمرو والایی به آشفته سامانی دچار می‌شود و تقدیری دیگر می‌یابد. یعنی تقدیرش فراسوی وجودش قرار می‌گیرد. به دیگر سخن والایی هنر را از گستره زیبایی‌شناسی خارج نموده و به همین سبب است که می‌توان پرسش‌هایی را که هنر مطرح می‌سازد در گستره پرسش‌های دیگری چون تاریخ، سیاست و اخلاق بیان نمود.

همین استدلال را ژان فرانسوا لیوتار نیز به گونه‌ای دیگر مطرح می‌سازد و یادآور می‌شود که امروزه در

برخورد با یک اثر هنری، به هیچ وجه صرفاً احساس لذت نمی‌کنیم بلکه حالتی تناقض‌آمیز در ما زنده می‌شود. درواقع ما در آستانه احساس لذت و ترس، بیم و امید، شعف و تعب قرار می‌گیریم. ما این حالت را با خواندن آثار مارسل پروست و یا جیمزجویس در خود احساس می‌کنیم.

دریدا و لیوتار مدعی هستند که این احساس تنها در برخورد با هنر مدرن در ما عارض می‌شود. چرا که دیگر ما یارای تحمل جدایی هنر از جهان سیاست و تاریخ و اخلاق را نداریم. بدیهی است که با ظهور هنر پست مدرن دیگر مرز میان هنر و جامعه از میان می‌رود و بدیهی است که در موقعیت پست مدرن زمینه تأمل در مورد امور فرهنگی و اجتماعی در چارچوب هنر فراهم می‌شود.

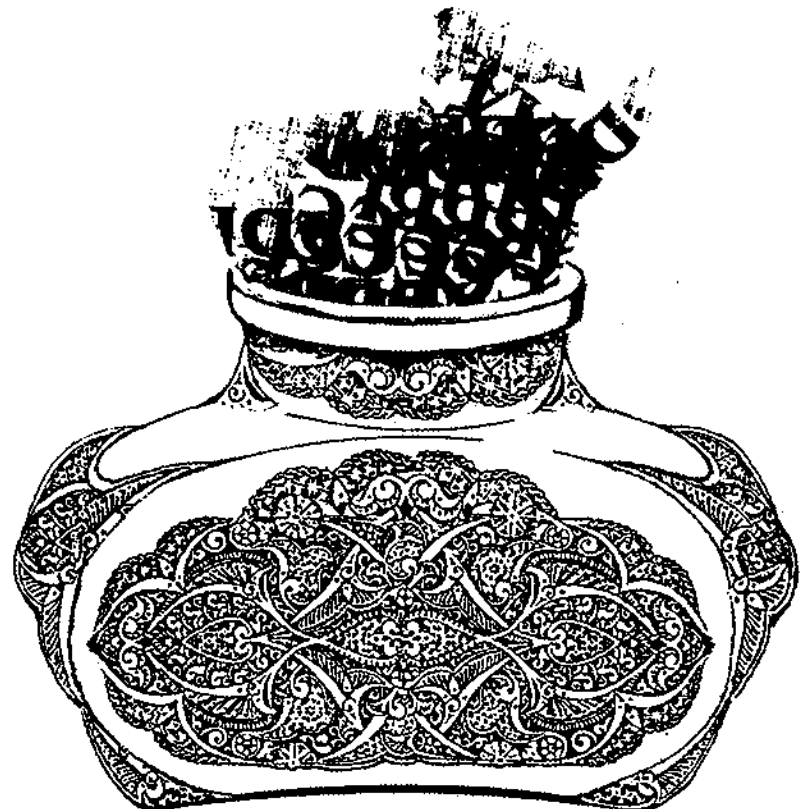
در فصل آخر، نقد هابرماس بر اندیشه‌های دریدا را مورد توجه قرار می‌دهیم. در این فصل کتاب گفتمان فلسفی مدرنیته نوشته هابرماس واریسی گردیده و هدف‌های اصلی آن به طور خلاصه بازگو می‌شود. هابرماس در این اثر به دفاع از مدرنیته پرداخته و مدعی است که به طور کلی مدرنیته دارای خاستگاهی ارزشی است. می‌توان گفت گفتمان فلسفی مدرنیته مناظرهای است فلسفی که هابرماس با اندیشمندان معاصر فرانسه برقرار ساخته است. هابرماس فصلی را به نقد اندیشه‌های دریدا اختصاص داده است. در این فصل وی مدعی است که هرچند دریدا نظرهای هوسرل را درباره زبان به چالش گرفته اما بن‌مایه‌های استدلال خویش را از فلسفه هوسرل برگرفته است. دریدا قادر نیست که بر رهیافت فلسفی هوسرل چیره شود. او قادر نیست که از مرزهای اندیشه‌های هوسرلی عبور کرده و بنیادی نو در فلسفه درآندازد. یکی از ایرادهای اصلی

هابرماس بر دریدا این است که او تفاوت‌های اصولی میان فلسفه و ادبیات از یک سو و منطوق و خطابه rhetoric را از سوی دیگر نادیده می‌انگارد. از این روست که تفاوت‌های بنیادی حقیقت و مجاز را بی‌اهمیت جلوه می‌دهد. هابرماس می‌گوید: دریدا روش بنیان‌فکنی را بر پایه واژگونی مناسبت تاریخی فلسفه و خطابه (فن سخنوری) استوار ساخته است. دریدا خطابه جدیدی را پایه‌گذاری کرده است و در پرتو آن به نقد متافیزیک و زبان جهان نمون (ادبیات) در قالب متن می‌پردازد. او جنبه‌های خطابی و شاعرانه زبان را بیش از حد تعمیم داده و همه ابعاد زبان را به یک جنبه آن فرومی‌کاهد.

هرچند که هابرماس خط سیر اندیشه‌های دریدا را انحراف از مکتب علمی کانت به حساب می‌آورد، اما کسانی چون کریستوفر نوریس و رودلف گاشه Rodolphe Gasche مدعی هستند که فلسفه دریدا چیزی نیست جز تداوم اندیشه‌های کانت در لباسی نو و بی‌سابقه. نوریس می‌گوید: «هابرماس انتقادهای خود را بر پایه بعضی از نوشته‌های دریدا استوار نموده و از سایر نوشته‌های او غافل مانده است.» نوریس می‌گوید: «روش بنیان‌فکنی دریدا چیزی نیست جز تداوم نقد کانت، او در پی آن نیست تا در پرتو آرایه‌های بلاغی و ادبی انسجام فلسفه را به چالش گیرد، بلکه می‌کوشد تا راه‌گریزی را برای بن‌بست فلسفی روشن‌اندیشی قرن هجدهم پیدا کند. به همین جهت است که او با تفسیر گسترده معنای بازی leu. تلاش می‌کند تا خود را از بن‌بست ناشی از متافیزیک غرب رها کند و امکاناتی تازه را در زبان و لاجرم تفکر جستجو نماید. او هرگونه تمام‌جویی در قلمرو تجربه را مردود می‌شمارد و از کمال و تمامیت هگلی و فرجام‌نهایی تاریخ‌گریزان است. زیرا که به اعتقاد او رسیدن به تمامیت و غایت امور امری است غیرممکن و او پادزهر و نوشداروی متافیزیک غایت‌گرا را در گشودگی ناشی از ایده بازی دنبال می‌کند.

بدیهی است که اندیشه‌های دریدا حامل یدئولوژی تازدای نیست و به قول خودش او قرائت‌گر سنت است و در پی آن است تا گفته‌های فلاسفه را بازخوانی کند. به قول هیلیس میلر Hillis Miller او با خواندن متن در پی پیدا کردن سرریسمان آدریانه Adriane است تا به کمک آن از دهلیز پریپیچ و خم متافیزیک کلام‌مدار درگذشته و به گستره بازی‌های رهایی بخش گام نهد.

• مقاله حاضر، مقدمه کتاب «دریدا» نوشته دکتر محمدضمیران است که بزودی به همت انتشارات هرمس منتشر می‌شود. از دکتر ضمیران و انتشارات هرمس که با چاپ این مقدمه موافقت کرده‌اند سپاسگزاریم.

ترجمه متون فلسفی اسلامی به زبان فارسی و فراهم آوردن امکان استفاده دستداران فلسفه — که آشنایی کافی به زبان عربی ندارند — از منابع اصلی و اصیل آن یک تلاش ارزشمند و گرانقدر علمی است و در این میان ترجمه منابع دست اول و آثار ماندگار و تأثیرگذار این فلسفه از ارج و اهمیت بیشتری برخوردار است که در این بین ترجمه مهمترین متن فلسفی حکمت متعالیه به عنوان ملتهای نخله‌های مختلف فلسفی و عرفانی جایگاه خاص خود را دارد.

به گفته دانایان حکمت متعالیه فهم آثار این مکتب فکری موقوف و موکل به آشنایی کافی و وافی با آثار و اندیشه‌های مهم نخله‌های مشائی و اشراقی و ژبر و صحائف نوری ارباب عرفان و ذوق و شهود است. چنانکه صدرالمآلهین خود با اشراف کامل بر این آثار و استفاده تام و تمام از تمامی آنها و غوررسی در ژرف‌ترین اندیشه‌های بزرگان این مکاتب موفق به تأسیس مکتبی شد که بی‌شک نقطه اوج تفکر فلسفی در تمدن اسلامی و قله بلند پژوهش‌های عقلانی در دامن این تمدن است. طالبان و پژوهندگان فلسفه اسلامی نیز زمانی به تحصیل و قرائت آثار این حکیم روی می‌آورند که تا حد کافی در درک و دریافت اندیشه‌های دیگر بزرگان فلسفه اسلامی به ورزیدگی کافی رسیده باشند و بتوانند به ظرائف و لطائف اندیشه او چنانکه باید و شاید وقوف یابند. در باب ترجمه و برگردان این آثار نیز همین امر صادق است، روشن است که در این میان مهمترین و جامع‌ترین اثر او یعنی اسفار اربعه از جایگاه ویژه‌ای برخوردار است و ترجمه آن

مقدمات و لوازم بیشتری را می‌طلبد.

می‌دانیم که اسفار تاکنون به طور کامل به زبان فارسی ترجمه نشده است و جز ترجمه و تلخیص برخی از مجلدات نخست آن که سال‌ها پیش از سوی مرحوم جواد مصلح صورت گرفت، ترجمه دیگری از آن وجود ندارد. ولی اکنون جناب آقای محمد خواجوی که خود از پویندگان فلسفه و ناشران آثار صدرالمآلهین هستند، ترجمه منظم و کامل کلیه مجلدات اسفار را برعهده گرفته‌اند و به طبع تدریجی مجلدات آن اشتغال دارند. ایشان علاوه بر ترجمه متن اسفار برخی از حواشی و تعلیقات آن را هم که بنا به تشخیص خودشان در توضیح و تبیین مطالب متن مفید بوده بر ترجمه افزوده‌اند و بدین ترتیب سعی در افزایش فواید ترجمه متن نموده‌اند. ولی باید گفت که با اقدام بر ترجمه اسفار قدم در وادی خطیر و پرمخاطره‌ای گذاشته‌اند و شاید به خطرات و صعوبات مقصد صعب‌المنال خویش، کمتر عنایت نموده‌اند. ما در این نوشتار برآنیم تا با بررسی برخی از فقرات این ترجمه، حدود توفیق ایشان را در کاری که برعهده گرفته‌اند

مورد ارزیابی قرار دهیم. بویژه اینکه در مقدمه جلد اول از ترجمه خود چنین نوشته‌اند:

اگر خواننده گرامی در ترجمه برخی از مقالات [!] به چنین پیچیدگی و دشواری برخورد نمود حمل بر مسامحه و سهل‌انگاری مترجم نفرموده، زحمت مراجعه و مقایسه را به خویش بدهد و آنگاه خواهد دانست که: جان‌کنده‌ام تا توجان پروری.^۱

ما در این بررسی نخست متن اسفار را نقل می‌کنیم، سپس ترجمه آقای خواجوی را می‌آوریم و پس از آن به اشکالات ترجمه اشاره می‌کنیم و احیاناً ترجمه پیشنهادی را نیز ذکر می‌نماییم؛ ولی قبل از آن از طولانی بودن برخی از عبارات نقل شده (که مقتضای

ضرورت بود) از خوانندگان گرامی پوزش می‌خواهیم.

متن: اعلم ان الانسان قد ینعت بانه واحد او کثیر و بانه کلی او جزئی و بانه بالفعل او بالقوه و قد ینعت بانه مساویش او اصغر منه او اکبر و قد ینعت بانه متحرک او ساکن و بانه حار او بارد او غیر ذلک. ثم لا یمکن ان یوصف بما یجری مجری اوسط هذا الاوصاف الا امن جهة انه ذکیم و لا یمکن ان یوصف بما یجری مجری آخرها الا امن جهة انه ذومادة قابلة للتغیرات، لکنه لا ینحتاج فی ان یکون واحدا او کثیرا الی ان یصیر ریاضیا او طبیعیا، بل لانه موجود هو صالح لان یوصف بوحدة او کثرة و ماذکر معهما.^۲

ترجمه: بدان که انسان گاهی توصیف می‌شود به اینکه واحد و یا کثیر است و یا به اینکه کلی است و یا جزئی و یا به اینکه بالفعل است و یا بالقوه و گاهی نیز توصیف می‌شود به اینکه با چیزی یا مساوی و یا کوچکتر و یا بزرگتر است و گاه نیز توصیف می‌شود به اینکه متحرک است و یا ساکن، و به اینکه گرم است و یا سرد و یا غیر اینها؛ سپس گوییم: امکان ندارد که چیزی متوسط بین این اوصاف توصیف گردد، مگر از آن جهت که دارای «کم» باشد؛ و امکان هم ندارد که به صفت دیگری توصیف شود مگر از آن جهت که دارای ماده و قابل تغییرات باشد، ولی آن نیازمند به این امر نیست که واحد یا کثیر باشد — تا آنکه ریاضی و یا طبیعی گردد — بلکه او از آن جهت که موجود است صلاحیت این را دارد که توصیف به وحدت و یا کثرت و آنچه با آن دو ذکر می‌شود گردد.^۳

صدرالمآلهین در این عبارت نخست سه دسته از اوصاف برای ماهیتی مثل انسان ذکر می‌کند که هر دسته از آنها با تعبیر «قد ینعت» از یکدیگر جدا می‌شوند. سپس می‌گوید که ممکن نیست این ماهیت به اوصاف دسته وسط (یعنی مساوی بودن، بزرگتر بودن

سید محمود یوسف ثانی

جان‌کنده‌ام تا توجان پروری

عنایت نکرده‌اند که جواب این شرط در ۶ سطر بعد آمده است، که همان «فتامل» است. ثالثاً عبارت «واقض العجب» را نیز در همین جمله اخیر به معنای «و در شگفتی‌هایی که (اشتباهاتی) که از گروهی در سخنانشان می‌شنوی دآوری کن» گرفته‌اند که معلوم نیست این جمله ترجمه چه عبارتی است؛ دلیل آن هم این است که التفات به معنای «واقض العجب» در این عبارت نفرومده‌اند. حال آنکه این عبارت معنایی جز «تعجب کن» ندارد.

متن: فاضطروا تارة الى اسناد المسامحة الى رؤساء العلم في اقوالهم بان المراد من العرض الذاتي للموضوع في كلامهم هو اعم من ان يكون عرضا ذاتيالا اولنوعه او عرضا عاما لنوعه - بشرط عدم تجاوزه في العموم عن اصل موضوع العلم او عرضا ذاتيالا تنوع من العرض الذاتي لاصل الموضوع او عرضا عاما بالشرط المذكور و تارة الى الفرق بين محمول العلم و محمول المسألة كما فرقا بين موضوعيهما بان محمول العلم ما ينحل اليه محمولات المسائل على طريق الترديد.^۴

ترجمه: در نتیجه درمانده شدند و گاهی نسبت مسامحه به روسای علم در سخنانشان می‌دهند و می‌گویند که مراد از عرض ذاتی که موضوع در سخنانشان آمده است اعم و فراگیرتر از آن است که عرض ذاتی برای آن (علم) یا نوعش بوده و یا عرض عام برای نوع آن (علم) - به شرط عدم تجاوزش در عموم از اصل موضوع علم - باشد و یا اینکه عرضی ذاتی برای نوعی از عرض ذاتی - برای اصل موضوع - و یا عرضی عام برای آن - به شرط مذکور - باشد و گاهی (نسبت) به فرق بین محمول علم و محمول مسأله می‌دهند - همان طور که بین موضوع آن دو فرق گذاردند - یعنی محمول علم چیزی است که محمولات

و کوچکتر بودن) توصیف شود، مگر از آن جهت که دارای کمیت است و ممکن نیست به اوصاف دسته آخر موصوف شود، مگر از آن جهت که ماده‌ای قابل تغییر دارد. ولی برای واحد یا کثیر بودن لازم نیست که ریاضی یا طبیعی شود تا به این اوصاف و اوصاف دیگری که با آنها ذکر شد (کلی و جزئی، بالقوه و بالفعل) متصف شود. ولی مترجم محترم، مطلب به این روشنی را به ترتیبی که ذکر کردیم و آن هم به طور مغلوط ترجمه کرده‌اند. (لازم به ذکر است که این جملات اولین جملات فصل اول از منهج اول از مرحله اول اسفار هستند).

متن: لما تيقنت ان الفلسفة الاولى باحثة عن احوال الموجود بما هو موجود و عن اقسامه الاولیة ای التي يمكن ان يعرض للموجود من غير ان يصير رياضيا او طبيعيا و بالجملة امر متخصص الاستعداد لعروض تلك الاقسام، سواء كانت... فتامل في ذلك واقض العجب من قوم...^۴

ترجمه: پس یقین کردی که فلسفه نخستین بحث از احوال موجود از آن روی که موجود است و از اقسام اولی آن یعنی آن اقسامی که امکان دارد عارض موجود شوند - بدون اینکه (موجود) ریاضی و یا طبیعی باشد - می‌کند و خلاصه اینکه امری است که به واسطه عارض شدن این اقسام متخصص الاستعداد است...

در این مطلب اندیشه و تفکر کن و در شگفتی‌هایی (اشتباهاتی) که از گروهی در سخنانشان می‌شنوی دآوری کن.^۵

اولاً معلوم نیست چرا مترجم محترم در این عبارت «لما» را که در اینجا حرف شرط است به معنای «پس» گرفته‌اند، ثانیاً التفات نکرده‌اند که عبارت «و بالجملة امر متخصص الاستعداد» عطف بر «طبیعی» است و خبر سوم برای «یصیر» می‌باشد و چون «لما» را شرطیه نگرفته‌اند، دنبال جواب شرط هم در عبارت نگشته و

مسائل - به گونه تردید و دودلی - بدان نسبت داده می شود.^۷

توضیح: این قسمت از اسفار مربوط به بیان عرض ذاتی است که در تعریف موضوع علم آورده شده است. حکما موضوع علم را عبارت از چیزی دانسته اند که در آن علم از عوارض ذاتی اش بحث می شود. صدرالمآلهین در این قسمت پس از بیان رای مختار خود در تفسیر عرض ذاتی، به این نکته اشاره می کند که گروهی به واسطه نداشتن تصور صحیح از عرض ذاتی و برخورد با مطالبی در سخنان بزرگان که با تصور آنها هماهنگ نیست، دست به توجیها و تاویلاتی زده اند که از اساس نادرست است. مثل اینکه گفتند که مراد از عرض ذاتی در سخنان حکما عرض ذاتی خود موضوع به تنهایی نیست بلکه می تواند عرض ذاتی نوع موضوع هم باشد، چنانکه می تواند عرض عام نوع موضوع هم باشد یا آنکه می تواند عرض ذاتی یکی از اعراض ذاتی موضوع باشد. مترجم محترم در ترجمه خود تمام ضمایی را که راجع به موضوع علم بوده است به خود علم ارجاع داده اند و معانی عبارات را مخدوش ساخته اند. همچنین در قسمت آخر سخن که در بیان محمول علم گفته اند چیزی است که محمولات مسائل به گونه تردید و دودلی به آن نسبت داده می شود عنایت نکرده اند که منظور از تردید در اینجا دو دلی، که یک حالت و امر روانی است نیست، بلکه منظور حمل به صورت قضیه منفصله است.

متن: فکما ان الماهیات الغیر البسیطة الّتی لها حد لا یمكن تصورها یحدودها و الاکتاه بماهایاتها الّا بعد تصور ماسبق علیها من مقوماتها الذاتیة فکذلک... ترجمه: پس همان گونه که ماهیات بسیطی را که دارای حدی نیستند، تصور حدود و پی بردن به کنه

ماهیات آنها پس از تصور آنچه از مقومات ذاتی آنها که بر آنها پیشی دارد امکان پذیر نیست، همین طور... توضیح: عبارتی ساده است که هم از حیث ترکیب زمانی و از هم جهت مفهوم دارای هیچگونه پیچیدگی نیست و عجیب است که مترجم محترم در ترجمه همین عبارت ساده نیز مرتکب چند اشتباه شده است. مؤلف می خواهد بگوید همان طور که تصور ماهیات های غیر بسیط (یا مرکب) که دارای حد منطقی (مؤلف از جنس و فصل) هستند، قبل از تصور مقومات آنها (یعنی همین جنس و فصل) که تقدم ذاتی بر آن ماهیت دارند، ممکن نیست، در باب وجودات نیز همین حکم با نظر به مبادی و مقوماتشان صادق است. ولی در کلام مترجم «ماهیات غیربسیط» به «ماهیات بسیط»، «حد دارند»، به دارای حد نیستند، «پیش از تصور مقومات»، به پس از تصور آنچه از مقومات، تبدیل شده اند و معنا یکسره تغییر یافته است.

حتی در عبارت هایی که اصلا مطلب علمی ای هم در آنها بیان نشده، اشتباهات عجیبی رخ داده است. مثلاً صدرالمآلهین در جایی در توضیح این امر که امور عامه از نظر برخی از حکما به چه معنایی اخذ شده و در تفسیر آن چه گفته اند، در ضمن اشاره به یکی از آراء می گوید: و منها ان الامور العامة هی المشتقات و ما فی حکمها و مترجم در ترجمه آورده اند: امور عامه مشتقات اند و در حکم آنها نیستند. این ترجمه هم نادرست و هم بی معناست. امور عامه مشتقات اند و در حکم آنها نیستند، یعنی چه؟ حال آن که معنای عبارت این است که امور عامه مشتقات و چیزهایی که در حکم مشتقاتند می باشند. روشن است که مترجم «ما»ی موصوله را با «ما»ی نافی خلط کرده است.

یا آنکه ملاصدرا در جایی برای مطالبی اقسامی را

ذکر می کند و سپس می گوید که یکی از این اقسام از نظر عقلی غیرمعقول است، سپس می گوید: و ان خرج من التقسیم فی الاول الامر. و مترجم در ترجمه آن آورده است: و اگرچه در آغاز کار از تقسیم بیرون بود. حال آنکه مؤلف می خواهد بگوید این قسم غیرمعقول است هرچند که نتیجه تقسیمی است که در اول بحث صورت دادیم. یا آنکه در ترجمه: ان الامور الّتی تلینا نوشته اند: اموری را که از این پس نقل می کنیم. ظاهراً «تلینا» را کلاً یک فعل و آن هم مشتق از مصدر تلاوت (!) دانسته اند. حال آنکه «نا» در این کلمه مفعول و فعل اصلی «تلی» است و کل عبارت به معنای «اموری که پیرامون ماست»^۸ می باشد. یا آنکه این عبارت ساده: کان المعروف بافلاطون... را به «معروف است که افلاطون» ترجمه کرده اند، حال آنکه به معنای فرد معروف به افلاطون می باشد. حتی در چندین موضع «هی هی» را به معنای همانندند ترجمه کرده اند که بسیار عجیب به نظر می رسد.

پی نوشت:

- ۱- ترجمه اسفار اربعه، صدرالمآلهین شیرازی، ترجمه محمد خواجوی، موی، ج ۱، ص دوازده، (مقدمه مترجم)
- ۲- الاسفار الاربعه، ج ۱، ص ۲۳
- ۳- ترجمه اسفار، ج ۱، ص ۲۷
- ۴- الاسفار الاربعه، ج ۱، ص ۲۸
- ۵- ترجمه اسفار، ج ۱، ص ۳۱
- ۶- الاسفار الاربعه، ج ۱، ص ۳۱-۳۲
- ۷- ترجمه اسفار، ج ۱، ص ۳۳-۳۴
- ۸- ولاء، یلیه، ولیا: دنامه و قرب. (المعجم الوسیط)

اسفار

صدرالمآلهین شیرازی (ملاصدرا)

مرجه مهم

قوه و فعل

مرجه ختم

حرکت

مرجه اند

قدم و جذوت

مرجه مهم

عقل و معقول

مرجه

محمود جوی

و جسته اسفار اربعه

مغناوی

از خلق به حق

۳

«نامه نگاری مراوده با اشباح است... بوسه های مکتوب به مقصد نمی رسند، زیرا به مقصد ناریشیده، اشباح در میانه راه آنها را می نوشند.»
(از نامه مارس ۱۹۲۲ به میلنا)

۱- یادداشت

نامه های کافکا آدمی را گیج می کند، همان گونه که داستان هایش چنین ویژگی را دارد. آثار کافکا پیش از آنکه گونه ای تولید ادبی به شمار آیند، واگویی جهان ذهنی خالق خود هستند. به همین منوال نامه های کافکا نیز نه نامه هایی عادی که پیام هایی از ذهنیتی دیگر گونه و دنیایی دیگر گونه اند. نامه های کافکا همانند آثارش نشان دهنده نگاهی بسیار خاص به هستی و کابوس های ناشی از این نگاه است. مدعای نخست این مقاله آن است که گونه ای اینهمانی بین داستان ها، کابوس ها و نامه های کافکا وجود دارد که مجموعه آن، جهان ذهنی ویژه کافکا را شکل می دهد. داستان ها، نامه ها و به طور کلی جهان وی برای آنانی که بیرون آن ایستاده اند، گنگ است، گویی هر واژه ای که نوشته می شود بیش از آنکه بتواند توضیحی دهد، بر گمراهی آدمی می افزاید. به گفته یکی از متخصصان آثار کافکا: «قانع کننده ترین توضیحات نیز بی درنگ پس از به زبان آمدن، به سبب انوعاجات دنیای کافکا ره به جایی نمی برند، او به یاری نیرو و بی رحمی بینش خود از چنگ همه مان می گریزد.»

پس چگونه می باید نامه ها و داستان های کافکا را دریافت و تاویل کرد؟ دومین مدعای نوشته حاضر آن است که نقد و نگاه روانشناختی، جامعه شناختی، تفسیر اسطوره ای یا مذهبی و هرگونه نقد و تفسیری هرچند

سودمند و بایسته اند، اما به هیچ رو پسند نیستند و حتی گاه گمراه کننده اند. تنها راه برای آنکه سرپا در دام توضیحات نقادانه و در عین حال گمراه کننده فرو نیفتیم، آن است که به یکباره پای به جهان ذهنی کافکا بگذاریم. کافکا خود گفته است که برای درک و فهم نوشته هایش می باید خود وی، زندگی و شخصیت و رنج ها و خواب هایش را بازشناسیم. خواهیم کوشید نامه های کافکا را از ورای جهان ذهنی اش بنگریم و نیز با نامه هایش ره به جهان او ببریم.

۲- همانندی نامه ها و آثار کافکا: ریشه ها، آشخور ها و مصالح! شاید نخستین و تاثیرگذارترین عامل در ساخت جهان ذهنی کافکا، تعلق او به گروه اقلیت جامعه پراگ عهد امپراتوری اتریش - مجارستان باشد. کافکا از هر لحاظ جزو گروه اقلیت به شمار می رفت؛ در امپراتوری بزرگ اتریش - مجارستان، جزو چک ها بود، و در جامعه چک ها او را یهودی می شناختند و در میان یهودیان و نیز چک ها جزو اقلیت آلمانی زبان ها شمرده می شد. نتیجه آنکه این تبعه اتریش مجارستان را که چکی یهودی و آلمانی زبان بود، چه اتریشی ها، چه چک ها، چه یهودی ها، چه آلمانی ها از گروه خود ندانستند.

تنها افتادگی و احساس در اقلیت بودن، از همان کودکی تاثیر تلخ خود را بر کافکا تحمیل کرد. رنج و هراسی را که کافکا در کودکی به سبب وابستگی اش به اقلیتی زیر فشار و توهین حس می کرد، نباید دست کم پنداشت. این توهین ها و تمسخرها از سوی اکثریتی حاکم، ضربه کمرشکنی بر اعتماد به نفس و امیدهای یک کودک نحیف بود.

در برخی از نامه های کافکا به میلنا می توانیم تصویری از دوران کودکی کافکا را بازمی بینیم، تصویری از کودکی خجالتی، ترسو و توهیم زده که دنیای واقعی برایش همچون کابوسی هولناک می نماید.

کافکا در نامه ۲۱ ژوئن ۱۹۲۰ خود به میلنا، حکایت

می کند که چگونه تهدیدهای آشپزخانه درباره افشای کارهایی که وی اصولاً بدانها دست نیازیده، روزگار او را سیاه کرده بود. آنچه درنگاهی روانشناختی جلب توجه می کند، نه ساده لوحی این کودک، بلکه احساس گناه، تزلزل و هراسی است که او را وامی دارد تا تسلیم تهدیدهای توخالی مستخدم منزلشان شود.

چنین هراس و اضطرابی با یهودی بودن کافکا بی ارتباط نیست. تنها یک یهودی به مانند کافکا می تواند، ادعا کند که «انسان موطن خود را از دست داده است».

کافکا به رغم نگرانی که از کنیسه و انجامد آیین یهود داشت، از این آیین و دنیای ترسناکی که یهود ترسیم می کرد، برامان نبود. جدا از آن که ما جنبه ترسناک یهود را در برخی از شخصیت های کافکا (پدران=دوران = روسا= یهود) می یابیم و جدای از اینکه فضای داستان های کافکا به مانند فضای خشک و ترسناک عهد عتیق ترسناک است، در نامه هایش به میلنا نیز اشاراتی به تاثیر این آیین بر اندیشه اش را بازمی یابیم.

کافکا در نامه ۲۰ ژوئن ۱۹۲۰ خود به میلنا می نویسد: «۲۸ سال یهودیت من با ۲۸ سال مسیحیت تو مواجهه پیدا می کند [...] هرچه باشد تو یک یهودی هستی و می دانی که تشویش چیست». در نامه ای دیگر باز یادآور می شود: «وقتی که تو در مورد آینده صحبت می کنی آیا گاه فراموش نمی کنی که من یک یهودی هستم [...] حتی در دامن تو یهودیت همچنان خطرناک می ماند.» و بار دیگر در نامه ۳۰ مه ۱۹۲۰ به تفصیل در باره یهودی بودن خود صحبت می کند و از جمله، می نویسد: «و اما راجع به یهودیت. می پرسید که آیا من یک یهودی هستم؟ شاید این پرسش صرفاً یک شوخی باشد. شاید مقصودتان، آن است که آیا من از جمله یهودیان ترسو هستم یا نه؟ [...] تنها یهودیان جدا

رضانجفی

نامه هایی از جهان دیگر

نامه هایی به میلنا

فرائتس کافکا

سیاوش جمادی

نشر شادگان، چاپ اول: ۱۳۷۸

نامه هایی به میلنا

فرائتس کافکا

سیاوش جمادی

افتاده، از جمله خود من، مصداق بارز این ترس (آنهم به شدت) هستند [...] یهودیان از نامحتمل ترین جهات تهدید به خطر می‌شوند. به زبان دقیق‌تر بگذارید بی‌پروا بگویم که آنها به وسیلهٔ تهدیدها، تهدید می‌شوند».

نمونه‌هایی بارزتر رامی‌توانید در کتاب گفتگو با کافکا، گوستاو یانوش بیابید.

به دیگر عوامل تاثیر گذارنده بپردازیم! منتقدان تاثیر تحصيلات کافکا را (که رشته حقوق بود) بر نثر او خاطر نشان کرده‌اند. کافکا با واژگانی که از زبان حقوق برگرفته بود گونه‌ای دقت کنایی به نثر خود می‌داد و خشکی و بی‌احساسی این نثر با هولناکی محتوای متن گونه‌ای تقابل ایجاد می‌کرد که خود در تاثیر گذاری کلام وی بسیار نقش داشت.

کافکا در نامهٔ ۳ و ۵ ژوئیه ۱۹۲۰ خود به میلنا یادآور می‌شود که نامه به پدر او نامه یک وکیل مدافع است و به او توصیه می‌کند که بکوشد تا همهٔ حقه‌های یک وکیل مدافع را در آن باز یابد و بویژه هرگز آن «معدلک‌های» بزرگ را فراموش نکند.

ویژگی سبک و نگارش کافکا چنان است که راه را برای تفسیرهای فراوان باز می‌گذارد. به قول امبرتو اکو، آثار کافکا، «آثاری گشوده» اند. معنای پنهانی نوشته‌های کافکا فراوانند، اما هیچ تفسیری، تضمین بر درستی خود نمی‌تواند دهد. منطق حاکم بر زبان و نثر کافکا، منطقی زمینی نیست و قوانین حاکم بر آن ناشناخته‌اند. رولان بارت نیز باور دارد که تازو بود نثر کافکا، نماد نیست، بلکه تلمیح (allusion)، کنایه و استعاره است. از این روست که بسیاری، نوشته‌های کافکا را پیچیده می‌یابند.

ساده انگاری است اگر گمان بریم این ابهام‌زایی مختص آثار داستانی کافکا است. نامه‌های کافکا نیز از این ابهام‌ها دور نمانده‌اند. موارد فراوانی در نامه‌های کافکا وجود دارند که از سوی میلنا بد فهمیده شده‌اند ولو بارها ناچار به ارائه توضیحات بیشتر به مخاطب خود شده است. افزون بر مبهم نویسی‌های کافکا دشواری‌های دیگری نیز برای خوانندگان این نامه‌ها وجود دارد. ما با نامه‌هایی سرو کار داریم که از پاسخ و پرسش مخاطب آنها بی‌خبریم. این نامه‌ها گفتگویی خصوصی میان دو نفر است، دو نفری که از اشارات، نام‌ها، اتفاق‌ها، مکان‌ها و مطالبی آگاهند که برای ما پوشیده و نامعلوم است، از این رو بسیاری از اشاره‌های

نهفته در این نامه‌ها برای ما نامفهوم خواهد بود.

با توجه به چنین مواردی می‌توان مدعی شد که آثاری از این دست نه به کار خواننده عادی که تنها به درد کافکا شناسان می‌خورد. دلیل دیگر بر این مدعا آن است که افزون بر میلنا، مفسران و مترجمان آثار کافکا-از جمله مترجم فارسی آن- به کرات در پانویس‌های خود برنامه‌های کافکا، در مورد بسیاری موارد اشاره به پیچیدگی و مبهم بودن عبارات او می‌کنند.

نکته شگفت آنکه هرگونه تفسیری به جای بازگشایی دشواری‌های متن، موجد پیچیده‌تر شدن و ابهام‌افزایی آن می‌شود. در واقع فهم آثار کافکا دشوار نیست، بلکه تفسیر آنها فهم این آثار را دشوار می‌سازد. نوشته‌های کافکا به سان کابوس‌های شبانه، مبهم و پیچیده و تفسیرناپذیرند. این امر دربارهٔ نامه‌های او نیز صادق است. برآستی نیز کافکا در نامه‌ها و داستان‌هایش به توصیف کابوس‌های خود می‌پردازد. در واقع با بررسی یادداشت‌های روزانه کافکا، نامه‌ها و آثارش گونه‌ای اینهمانی میان کابوس‌ها و نوشته‌های کافکا می‌توان یافت. نوشته‌های کافکا خواب گونه‌اند، به عبارتی دیگر خواب‌های کافکا پیش نویس آثار او و آثارش رونویس کابوس‌های وی شمرده می‌شوند. پیچیده‌نمایی نوشته‌های کافکا نیز به همین سبب است. به هر حال کافکا در برخی از نامه‌های خود به میلنا از برخی خواب‌های خود سخن می‌گوید که آشکارا کافکایی‌اند! از این رو نامه‌های کافکا می‌توانند مدرکی دربارهٔ نسبت خواب‌ها و آثار کافکا باشند.

«حیوان زدگی» داستان‌های کافکا، کمابیش در نامه‌های او نیز رخ می‌نمایند. می‌دانیم که کافکا در بسیاری از داستان‌هایش دنیا را از دید سگ (پژوهش‌های یک سگ)، موش کور (لانه)، میمون (گزارش به فرهنگستان)، سوسک (مسخ)، موجودی بی‌نام (موجود دو رگه) و... به ما نشان می‌دهد. توضیحات دقیق کافکا از پیکرهٔ سوسکی گره‌گوار زامرا درد داستان مسخ، بی‌گمان بسیاری از منتقدان و خوانندگان را به این اندیشه انداخته است که کافکا برای نگارش این بخش شخصاً به تماشای سوسک‌ها نشسته و دربارهٔ آنها به بررسی عینی پرداخته است.

برخی از نامه‌های کافکا صحت این گمان را تأیید می‌کند. کافکا در نامه‌های متعددی مشاهدات خود را از رفتار جانورانی مانند سوسک، مارمولک و پرندگان بازگو

می‌کند (برای نمونه نامهٔ مه ۱۹۲۰ ص ۳۶، نامهٔ ۳۱ مه ۱۹۲۰ ص ۶۰، نامهٔ ۲۳ ژوئن ۱۹۲۰ ص ۷۸ و...) افزون بر این، نمونه‌هایی از «خود حیوان بینی» و تشبیه کردن خویش به حیوان نیز یافت می‌شود (برای نمونه نامه ۱۴ سپتامبر ۱۹۲۰ ص ۱۹۴)؛ ما جلوه‌هایی از چنین گرایش و نگاهی را در جهان داستانی کافکا در قالب شی‌زدگی (Sachlichkeit) بازمی‌یابیم. در جهان کافکا شخصیت‌زدایی و ناانسانی‌سازی انسان چنان بالا می‌گیرد که برخی از منتقدان اظهار می‌کنند که در این آثار دنیای اشیاء به تدریج جای دنیای خود را می‌گیرد. این امر نشان دهندهٔ آن است که استیلای نیروهای مرموز خارجی، چنان آدم‌های کافکا را از خویشستن تهی کرده که آنان فاقد شخصیت ثابت و مستقل و قوی روانی برای مقابله با موقعیت قاهر خارجی هستند. به همین سبب است که بسیاری از آدم‌های کافکا حتی از داشتن نامی کامل (که نماد هویت آنان است)، محروم مانده‌اند، نمونهٔ بارز این آدم‌ها یوزف ک. در رمان‌های قصر و محاکمه است. جالب اینکه این نام‌های شکسته و ناکامل در نامه‌های کافکا نیز ردپای خود را باقی گذاشته‌اند. امضای نخستین نامه‌های کافکا به میلنا بدون ذکر نام کوچک است و به تدریج به جای کافکای شما می‌نویسد: کای شما؛ سپس او تنها نخستین حرف نام کوچک خود را می‌نویسد و سرانجام حتی همان را نیز حذف می‌کند و نام ناپدید می‌شود. او نامهٔ ۱۵ ژوئن ۱۹۲۰ (ص ۷۲) خود را چنین امضاء می‌کند: «آی تو» و در ذیل می‌نگارد: «اکنون حتی نامم را گم کرده‌ام. نام من به مرور زمان کوتاه‌تر شده و اکنون از آن همین مانده: آی تو» اما «آی تو» نیز چندان دوام نمی‌آورد و کافکا نامه‌های خود را بدون امضا به پایان می‌برد.

دیگر نکته‌ای که در نامه‌های کافکا به گونه‌ای چشمگیر رخ می‌نمایند، دشواری و پیچیدگی نثر اوست. در سطور پیشین دربارهٔ ابهام محتوایی نوشته‌های کافکا سخن گفتیم و اکنون اشاره‌ای به پیچیدگی ساختار دستوری نثر او می‌کنیم.

کافکا چه در داستان‌ها و چه در نامه‌هایش گرایش فراوانی به استفاده از افعال شرطی و التزامی نشان می‌دهد که در زبان آلمانی - به رغم اینکه گونه‌ای تسلط بر دستور زبان شمرده می‌شود - استفاده کمتری از آن صورت می‌گیرد. همچنین دیگر پیچیدگی ساختاری نثر کافکا در به کار بردن افراطی جملات فرعی (Nebensatz) و همچنین جملات فرعی در جملات

فرعی و کاربرد فراوان توصیف‌های گوناگون برای اسامی... است که این امر نه تنها مترجمان را سردرگم می‌کند، بلکه برای خوانندگان آلمانی زبان نیز موجب ابهام می‌شود. کافکا زبان آلمانی را چنان به کار می‌گیرد که نوشته‌اش در نگاه اول - به سبب کاربرد غریبش - نامأنوس می‌نماید و این‌گونه کاربرد زبان، در خدمت دنیای ذهنی غریب و تاریک او قرار می‌گیرد.

بازی‌های زبانی کافکا فراوان است، برای نمونه کافکا علاقه ویژه‌ای در به کار بردن واژه‌های دوپهل و چندسویه دارد. مثال معروف این نکته، نام رمان معروف او، Das Schloss، است که در آلمانی به دو معنای قصر و قفل به کار می‌رود. همچنین در رمان مسخ از واژه Ungeziefer استفاده شده است که جدا از سوسک و حشره، آدم فرومایه نیز معنی می‌شود. در رمان محاکمه نیز سخن از بازداشت است. واژه بازداشت (Verhaftung) در آلمانی به معنای گرفتاری نیز به کار می‌رود. در این مورد توجه به مفهوم دوم، وجه دیگری از داستان را آشکار می‌سازد، یعنی جدای از اینکه ما با قضیه‌ای حقوقی و جزایی سروکار داریم، وجه دیگر و مهمتر گره‌ای شخصیتی - روانی و به عبارتی گونه‌ای

گرفتاری درونی است. نمونه‌هایی از این دست در نامه‌های کافکا نیز فراوان هستند. او یک جا از واژه Verraten استفاده می‌کند که هم به معنای خیانت است و هم به معنای کشف خیانت؛ یا Stauend که به دو معنای تحیر و توقف به کار می‌رود، در جمله‌ای اینچنین به کار می‌رود: «مردم به زور به کارشان می‌چسبند تا می‌توانند به افکارشان خیانت کنند؛ یا: افکارشان برملا شود.» نمونه‌های دیگر عبارتند از Vertraulich با معنای مانوس و با اعتماد؛ Nicht Verdienen با معنای ناسزاواری و کسب نکردن روزی؛ Entwinden با معنای برگرفتن و منحرف کردن؛ و... از یاد نبریم که کافکا این واژه‌های دو پهل را آگاهانه در مواردی به کار می‌برد که تشخیص معنای مورد نظر برای خواننده دشوار شود.

کافکا در نامه‌هایش نیز مانند داستان‌هایش فراوان از واژه‌هایی چون: شاید، اگر، اما، ظاهراً، چنین می‌نماید، با وجود این، و... استفاده می‌کرد، گرایش به کاربرد این واژه‌ها در کنار علاقه به افعال شرطی و التزامی، ذهن شکاک، مردد، سرگردان و حیران کافکا را به ما نشان می‌دهد که می‌باید آن را نشانه‌ای به تزلزل روانی او شمرد.

نمونه‌ای دیگر از همانندی آثار داستانی کافکا با نامه‌هایش، ناتمامی برخی از هر دو آنهاست. بیشتر آثار کافکا (مانند قصر، امریکا و...) ناتمامند و یا کافکا به اذعان خود پایان‌شان را با شتاب هم آورده است (مانند مسخ، گروه محکومین و محاکمه)؛ و یاد طرح ناتمام نما هستند، مانند بیشتر داستان‌های وی که آدمی گمان می‌کند، هنوز حرف آخر ناگفته مانده است و شاید این ایجاد تعلیق خود یکی از شگردهای آگاهانه کافکا برای تفکر برانگیزی و ایجاد کشش باشد.

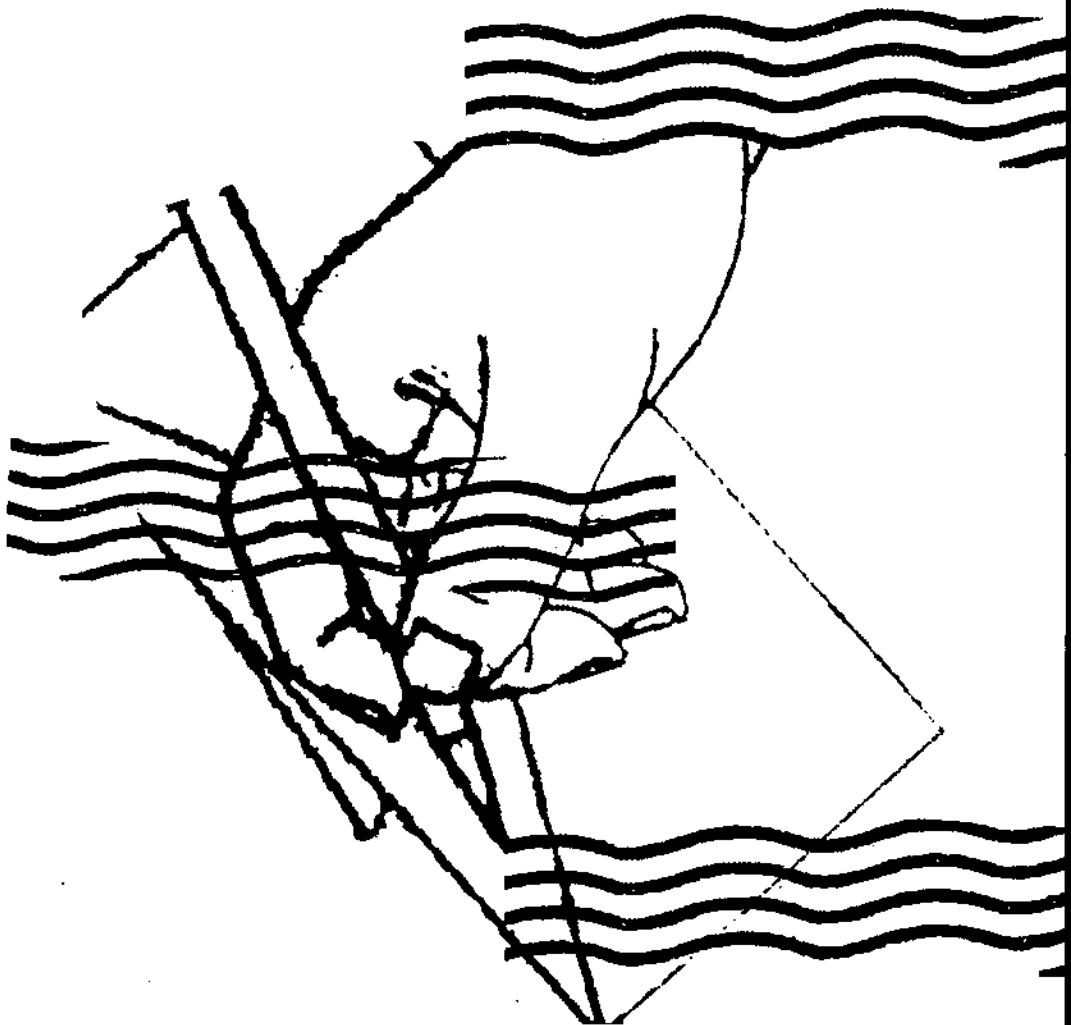
در نامه‌های کافکا نیز جملات ناتمام به فراوانی یافت می‌شوند، گویا این بی‌سرانجامی نه تنها گونه‌ای شگرد ساختاری در فرم‌روایی داستان‌ها، نامه‌ها و یادداشت‌های کافکا است، که همزمان پارهای از جهان ذهنی او و به مثابه مضمونی فکری نیز به شمار می‌رود. به عبارتی دیگر در جهان کافکا، طرح، نظم و ساختار روینایی نوشته‌هایش ره به درونمایه‌ای معنایی و محوری می‌برد. گاه مرز میان ساختار سبکی و دنیای ذهنی کافکا بسیار باریک است، به گونه‌ای که این دو مرز در هم می‌لغزند و به گونه‌ای که گفته شد بسیاری از جملات کافکا هم گونه‌ای شگرد و هم اشارتی به جهان ذهنی است. از این رو گفته رولان بارت که معنای آثار کافکا را تکنیک آنها می‌داند، به اعتباری همین است.

۳- ورود به جهان ذهنی کافکا

«ای آن که به درون می‌آیی، دست از هر امیدی

بشوی» دانته - کمدی الهی - دوزخ

نبوغ کافکا در آفریدن جهانی ویژه خود است؛ هنگامیکه متنی را از کافکا می‌خوانی ناگهان درمی‌یابی آنچه پیش روی توست نه یک متن که جهان ذهنی است که یکباره پای در آن نهاده‌ای، جهانی بسیار خاص که با جهان تو و دیگران تفاوت دارد و در عین تفاوت جهان خود توست، جهانی که تو بازیچه آن هستی. از این رو بررسی زمانه کافکا ریشه‌های عوامل تاثیرگذار، ویژگی‌های نثر و نگارش او و به طور کلی هرگونه نقد سنتی، فرمالیستی، روانشناختی، اسطوره‌ای و... تنها می‌تواند پیش زمینه و ابزار کمکی‌ای باشد برای ورود به جهان ذهنی کافکا. هر نقدی اگر راهی به درون جهان کافکا نگشاید، ارزش چندانی نخواهد داشت. اما از یاد نبریم که دنیای کافکا، دنیایی روشن و امید بخش نیست و ذهنیت و روان کافکا را نیز نمی‌توان سالم شمرد. پس به قول دانته: «ای آن که به درون می‌آیی، دست از هر امیدی بشوی.»

در نامه‌های کافکا مواردی از موشکافی‌ها، اشراق‌ها، نکته‌بینی‌ها، تجزیه و تحلیل‌ها و دیگر موارد همانندی به چشم می‌خورد که موجب شگفتی خواننده می‌شود. اما این گونه شناخت‌ها بیشتر شبیه دریافت‌های آدمی مست یا افیون زده دارد، تجربه‌ای آشنا برای شمار فراوانی از مصروعان، میخوارگان، افیون‌زدگان و خوابگردها که ناگهان گونه‌ای کشف و شهود دربارهٔ اشیاء و امور به آنان دست داده و گمان برده‌اند به معنایی جدید از پدیده‌های معمولی دست یافته‌اند. اما کافکا از مستی و خواب‌زدگی بیدار نمی‌شود، او همواره همه چیز را گونه‌ای دیگر می‌بیند و حس می‌کند. سراسر نامه‌های او نشان می‌دهند که نگاه او به امور تا چه حد نگاهی سوررئالیستی است. از این رو هر پدیده‌ای در نگاه او بدل به داستانی فراواقعی می‌شود. او در نامه اول اوت ۱۹۲۰ می‌نویسد: «روبروی در اتاق رئیس نشسته‌ام. رئیس در اداره نیست. اما من تعجب نخواهم کرد اگر او از اتاقش بیرون بیاید و بگوید: «من هم از تو خوشم نمی‌آید. به همین دلیل است که الطافم را شامل حالت می‌کنم». من می‌گویم: «متشکرم. من هم به خاطر مسافرت به وین نیاز میرم به همین داشتم». او می‌گوید: «خب؟ پس حالا من دوباره از تو خوشم می‌آید و الطافم را پس می‌گیرم». من می‌گویم: «آه، حالا من نمی‌توانم به سفر بروم». او دوباره می‌گوید: «آه بله چون حالا دوباره از تو خوشم نمی‌آید بنابراین دوباره الطافم را شامل حالت می‌کنم». و به همین ترتیب این داستان بی‌پایان ادامه می‌یابد».

کافکا از نظر روانی بیمار بود، شکی هم در این نیست و از این رو نوشته‌هایش نیز گریزی از بیمارگون بودن، ندارند. او خود به کرات دربارهٔ بیماری روانی خود در یادداشت‌ها و نامه‌هایش سخن گفته است. وی در نامه ۳۶ مه ۱۹۲۰ خود به میلنا به صراحت در باره بیماری روحی خود توضیح می‌دهد و حتی بیماری جسمی خود (سل که عاقبت او را از پای درآورد) را «سرریز و غلیان بیماری روحی» خود می‌داند. تاکید به بیماری روانی کافکا از آن رو نیست که بخواهیم داوروی روانکاوانه‌ای دربارهٔ کافکا ارائه دهیم، حتی برآن نیستیم که بیمارگون بودن نامه‌ها و داستان‌های کافکا را نشانی از ضعف یا قوت آن آثار از نظرگاه هنری بدانیم. بلکه تنها از آن رو به این نکته پا می‌فشاریم که تاثیر بیماری را در نوشته‌های کافکا ارزیابی کنیم. نامه‌ها و نوشته‌های کافکا از آنجا که تا اندازه‌ای از بیماری مایه می‌گیرند - خواهی نخواهی در دیدی ظریف و

نکته‌بین - بیان بیماری و دربارهٔ بیماری، نیز به شمار می‌روند.

او در نامه ۲۳ ژوئن ۱۹۲۰ خود می‌نویسد: «اگر همان گونه که در تشویش غرق می‌شوم، می‌توانستم در خواب غرق شوم، دیگر زنده نبودم». همچنین بنگرید به نامه دوشنبه ۵ ژوئیه ۱۹۲۰ که چگونه مشکل اداری که برای هر شخصی پیش می‌آید، در نگاه کافکا تا سرحد ساختار اساس زندگی و هستی می‌نماید. غول مهیب دیوان سالاری که در رمان‌های محاکمه و قصر کافکا و نیز داستان‌هایی چون جلوی قانون و... می‌بینیم در زندگی خصوصی کافکا و نامه‌هایش نیز به چشم می‌خورد. کافکا دنیا را همچون دیوانی بزرگ می‌بیند که همه در چنگ او اسیرند. او قدرت قاهر دیوان سالاری را به اندازهٔ یوزف ک. جدی می‌گیرد، بنگرید به نامه ۳۶ ژوئن ۱۹۲۰ او که در آن دلیل امتناع خود از دیدار دلدارش را شرح می‌دهد. او دعوت معشوق را رد می‌کند و از رفتن نزد وی خودداری می‌کند، صرفاً به این دلیل که نمی‌تواند برای گرفتن مرخصی از اداره، به رئیس خود دروغ بگوید. جالب آنکه عدم توانایی کافکا برای دروغ گفتن سببی اخلاقی ندارد، بلکه صرفاً به ترس و هراس او و ناتوانی او در فریب دادن همان دیوان سالاری کذایی بازمی‌گردد. او از اینکه دیوان سالاری را فریب دهد، می‌ترسد!

در نامه ۱۸ سپتامبر ۱۹۲۰، کافکا از احساس جاودان تهدیدی ناشناس سخن می‌گوید و می‌نویسد: «حیات من، وجود من، سراسر همین تهدید زیرزمینی است. اگر متوقف شود، من نیز متوقف می‌شوم. [این تهدید] شیوهٔ شراکت من در ساحت حیات است. اگر او باز ایستد من نیز حیات را وامی‌گذارم».

او در نامهٔ دیگری ابراز می‌کند که در جهان تنها چیزهای شگفت‌انگیز وجود دارند و شگفت‌انگیزتر این است که آدمی هر روز از خواب بیدار می‌شود!

کافکا در نامهٔ ۱۰ اوت ۱۹۲۰ برای میلنا یکی از تجارب عاطفی خود را حکایت می‌کند. او که به دختری قرار ملاقاتی گذاشته بود، در وعده‌گاه شخص دیگری را با دختر مذکور می‌بیند. کافکا در این باره می‌نویسد: «خب، این به حال من توفیری نمی‌کرد. من از تمام جهان می‌ترسیدم و به تبع آن از این مرد نیز بیم داشتم. حتی اگر او در آنجا هم نمی‌بود، باز هم من از او می‌ترسیدم.» و چه همانندی جالبی در این تجربه و وضعیت برخی قهرمانان کافکا وجود دارد: نامزد یا معشوق این قهرمانان همواره از سوی شخص ثالثی تهدید می‌شوند!

نامه‌های کافکا بیش از آثارش بیانگر شخصیت متزلزل اوست. او همواره در حال بستن پیمان نامزدی و گسستن آن بود و از اتخاذ تصمیمی قاطع در این باره عاجز می‌نمود. مشکلات زندگی جنسی‌اش او را آزار می‌داد. در آثارش عشق راستین یا روابط متعارف میان زن و مرد به چشم نمی‌خورد. از این رو ناتوانی و نابسامانی جنسی در جهان کافکا جای تامل و توجه دارد. این نابسامانی در نامه‌های او به میلنا نیز به شدت رخ می‌نمایند.

او در آغاز مکاتبه با میلنا، وی را شما خطاب می‌کند و همان گونه که قابل پیش‌بینی است به تدریج این ضمیر جای خود را به ضمیر صمیمی تر دوم شخص مفرد (تو) می‌سپارد. اما شگفت آنکه پس از گذران یک دوره پرسوز و گداز عاشقانه ناگهان ضمیر رسمی شما به کار برده می‌شود.

کافکا در نامه‌های خود در مواجهه با پیشنهاد میلنا برای دیدارشان، با هراسی شدید مقاومت می‌کند و استنکاف می‌ورزد؛ سپس در برهه‌ای دیگر اصرار بر دیدارش می‌کند. او میلنا را وامی‌دارد تا هر روز برایش نامه بنویسد و خود نیز هر روز و گاه حتی روزی بیش از یک نامه برای او می‌فرستد و ناگاه از او می‌خواهد دیگر برایش نامه ننویسد و خود نیز در نامه آخر مارس خود می‌نویسد: «... هر چه باشد شما می‌دانید که من چقدر از نامه‌ها بیزارم...» این را مردی ادعا می‌کند که مکاتبات او با نامزد سابقش سر به دو جلد قطور می‌زند.

مقایسه میان نامه‌های کافکا با دنیای ذهنی او و آثارش می‌تواند بسیار بیش از این ادامه یابد و بیشتر از آن بحث و بررسی دربارهٔ چگونگی جهان ذهنی کافکا، وارونگی معنا در آن، توجیه ناپذیری رخدادهای این جهان به اطناب کلام خواهد انجامید. از این رو گرچه باب بحث مفتوح است و این مقال ناتمام، اما با نگاهی به چگونگی کیفیت ترجمه و گفتار مترجم، سخن را ختام می‌بخشیم.

۴- پایان سخن

نکته قوت ترجمهٔ مذکور، معطوف بودن آن به اصل نسخه آلمانی و برابر نهادن آن با نسخه انگلیسی است

ضعف تحقیقات ...

ادامه صفحه ۳

به همت آکادمی علوم روسیه تهیه و منتشر شد؛ اکنون هم، تصحیح جدید آن، به دست یک محقق ایرانی، اما به هزینه آلمان‌ها دارد تهیه و منتشر می‌شود. متوی را نیکلسون انگلیسی تصحیح کرد؛ تاریخ ادبیات مفصل ایران را نخستین بار ادوارد براون نوشت، و...

حتی با دوام‌ترین و معتبرترین مجلات پژوهشی ادبی نیز حاصل کوشش‌های فردی بودند. مجلاتی مانند آرمغان، یغما، آینده و سخن به همت چند تن از محققان ایرانی پدید آمدند و سال‌های دراز دوام آوردند و آمد و رفت دولت‌ها نیز تأثیر چندانی بر فعالیت آنها نداشت.

اما اکنون دولت اکثر مؤسسات تحقیقی بزرگ را به صورت مستقیم یا غیرمستقیم زیر بال خود گرفته است و تمام یا بخشی از هزینه آنها را تأمین می‌کند.

با این حال، حاصل کار بسیار کمتر از آن است که انتظار می‌رود. زیرا مدیریت این مؤسسات را معمولاً کسانی بر عهده دارند که در انتخاب و انتصاب آنها معیارهای علمی کمتر لحاظ شده است. دولت این مؤسسات را به چشم کارگزار خود می‌نگرد و از آنها انتظار دارد که مطابق سیاست‌های روز عمل کنند و نتایجی به دست آورند که این سیاست‌ها را تأیید کند. گاهی هم در این‌گونه مؤسسات و سازمان‌ها، بدون توجه به ضرورت‌های اجتماعی و علمی، بودجه‌های عظیم تحقیقاتی در مسیرهایی به کار می‌افتد که نتیجه‌ای برای جامعه ندارد و فقط ابزاری برای تبلیغات سیاسی فراهم می‌آورد. علاوه بر این، کارهای تحقیقاتی در این مؤسسات یا سازمان‌ها معمولاً به کسانی سپرده می‌شود که از دوستان و آشنایان صاحب نفوذ برخوردارند و می‌توانند به نفع خود بر مدیریت مؤسسه تأثیر بگذارند و کار یا به اصطلاح «پروژه» پرسودی به چنگ آورند. و چون نظارت دقیق و مستمری بر کار آنان وجود ندارد، کافی است در مدتی معین حجم مشخصی از کاغذهای سیاه شده را به عنوان حاصل تحقیقات تحویل مؤسسه دهند. تازه، چه بسا که همین کارها یا «پروژه‌ها» هم، به سبب تغییر مدیریت یا به تبع دگرگونی‌های سیاسی، ناتمام می‌ماند و به مرحله انتشار نمی‌رسد.

باید بر اینها که گفتیم این نکته را هم بیفزاییم که نظام آموزشی ما (از مدارس ابتدایی گرفته تا دانشگاه‌ها) اصولاً طوری طراحی نشده که دانش‌آموزان و دانشجویان را به سمت تحقیق سوق دهد. این مسأله بویژه در دانشکده‌های ادبیات شکل حادتری یافته و البته علل مختلفی دارد که این جا مجال سخن گفتن از آن نیست. یکی از کارهای واجب برای رفع این مشکل تجدیدنظر جدی در برنامه‌ریزی و مواد درسی ادبیات است.

به هر حال اکنون تحقیقات ادبی در ایران دچار ضعف و رکود است و رهایی از این رکود بسته به همت همه کسانی است که ضمن علاقه به میراث ادبی و فرهنگی ایران، از مشکلات راه آگاهند و پیشنهادهای مناسبی نیز برای رفع این مشکلات در ذهن دارند. کتاب ماه ادبیات و فلسفه از نوشته‌ها و مقالات راهگشا در این باره استقبال می‌کند.

آنگلوساکسون و به دور از بت‌سازی و تقدس‌پروری ویژه ما شرقیان، می‌نویسد: «به هم خوردن نامزدی در هر دو بار (یا بهتر بگوئیم سه بار، زیرا ظاهراً کافکا با یکی از دخترها دو بار نامزد شده است) به بحرانی جدی در زندگی این دختران منجر شد.» (ص ۱۶)

شگفت که هنوز منتقدان ما کار نقد را با ابراز شیفتگی یا تنفر اشتباه می‌گیرند و همچنان به بت‌سازی و بت‌شکنی دلبسته‌اند.

در حالی که مترجم انگلیسی در مقدمه خود افزون بر واقع نگری و پرهیز از بت‌سازی، به ارائه اطلاعاتی مختصر و مفید درباره نامه‌های مورد نظر و نویسنده و گیرنده می‌پردازد و از افاضات فاضلانه و زائد خودداری می‌کند، مترجم فارسی بی‌ضرورت چندانی، مقدمه خود را مملو از جملات قصار از بزرگان فراوانی ساخته است. آیا به راستی به کدام نیاز مترجم فارسی در مقدمه‌ای کوتاه بر ترجمه چند نامه از کافکا، نام‌هایی چون داستایفسکی، کی یرک گور، سارتر، افلاطون، نیچه، ملویل، هایدگر، بالزاک، هانا آرنست، تولستوی، توالیس، حافظ، مسیح، ایوب، موسی، شیخ صنعان و... را به کار می‌گیرد و حتی له کافکا، علیه برخی از آنان به خرده‌گیری می‌پردازد؟ آیا این امر جز ژرف نمایاندن مطلب و آشفتن ساختن بحث به چه کار می‌آید؟ گرایش به پیچیدگی و پیچیده‌گویی و پیچیده‌اندیشی نزد اهل قلم ما همواره قرین خطری بوده است: خطر به بیراهه رفتن و گمراه شدن.

به قول نیچه آدمی هر آنچه که ژرف‌تر می‌نماید، مهم‌تر می‌پندارد. اما حقیقت آن است که حقایق ساده بر بدفهمی‌های پیچیده رجحان دارند و در گریز از سادگی نمی‌باید چنین حقایقی را قربانی کرد.

نمونه‌ای دیگر از گرایش مغالطه‌های مبهم را بنگرید: «حکم خداست که ناخالقی بودن عمل ابراهیم [در قربانی کردن فرزندش] را می‌زداید.» (ص ۷)

براستی از این مبهم‌گویی‌ها چه نتیجه می‌توان گرفت جز اینکه خداوند امر به برخی امور غیراخلاقی می‌کند و نیز برخی امور غیراخلاقی را می‌توان به حکم خداوند اجرا کرد؟ آیا گوینده کلام یاد شده از پیامدهای کلام خود آگاه است و مسئولیت آن را می‌تواند پذیرد؟ امید که آفت روشنفکران ما - شیفتگی به پیچیدگی و بت‌سازی از آنچه دوست داریم - از این دیار رخت بندد.

■ پانویست‌ها:

۱- همه نقل قول‌ها از ترجمه فارسی کتاب نامه‌هایی به میلنا - که شناسنامه آن را در آغاز مقاله آمده - بازگو شده است.

که این امر با توجه به پیچیدگی نثر کافکا ضروری و بلکه واجب شمرده می‌شود. چنین می‌نماید که تسلط مترجم بر زبان مبدأ کافی و وافی به مقصود بوده است و اصولاً می‌باید سیاست‌گذار ایشان نیز بود که به دست و پنجه نرم کردن با متنی مانند متن کافکا شتافته است.

اما گر چه می‌باید قدر زحمت مترجم را دانست، برخی لغزش‌های کوچک را نیز نمی‌توان منکر شد. در این باره بیشتر می‌باید از ناشر خرده گرفت که چرا امر ویرایش فارسی کتاب را به امان خدایا ساخته است. برخی از لغزش‌های دستوری از این قرارند:

- کاربرد فراوان و مکرر اینک به جای اکنون
- کاربرد مکرر واژه یک برای نکره ساختن اسم (یک پزشک دهکده، به جای پزشک دهکده)
- کاربرد مکرر واژه فراچنگ به جای چنگ
- به کاربردن واژه ترا به جای تو را
- به کاربردن جملاتی نامصطلح مانند: کافکا را چه می‌شود؟

و بسیاری موارد از این دست، که از ذکر آنها خودداری می‌شود.

از آن گذشته آشکار نیست که چرا مترجم املای برخی واژه‌های آلمانی را مخلوط ضبط کرده است:

برای نمونه آبخ دورف به جای آیشندورف، باور به جای باوتر، مونکاوزن به جای مونشاوزن و...

مترجم - گویی تحت تأثیر پیچیده‌گویی‌های کافکا - خود نیز به گونه‌ای غیر ضروری و نالایم به ارائه پیشگفتار مملو از مطالب زائد و بلکه مبهم و پیچیده دست زده است. او می‌نویسد: «نابغه‌ای چون کافکا پیشاپیش حس می‌کرد که حجله عاشقان، گورستان عشق آنهاست. شاید از این سبب عشاق نامدار به وصال نمی‌رسند تا مبادا در مزلله ابتذال سقوط کنند.» (ص ۶)

آیا از چنین کلامی بوی بت‌سازی به مشام نمی‌رسد؟ آیا به صرف اینکه درباره کافکا سخن می‌گوئیم مجازیم که به تحقیر وصال عشاق و عشق‌های مرسوم بپردازیم و عشق‌های بیمارگون و ناکام را بستانیم؟ مترجم در مقدمه خویش می‌کوشد به گونه‌ای مغلق و ابستانت از بازی با زبان و مفاهیم، پیمان‌شکنی‌های سه‌گانه کافکا در حق نامزدان خود را نه تنها توجیه کند بلکه آن را چنان امتیازی اخلاقی برای کافکا به شمار آورد و حتی آن را لطفی در حق آن دختران تلقی کند. در این باره توجه به دیدگاه مترجم انگلیسی آموزنده است.

مترجم انگلیسی با واقع‌نگری خاص مردمان

مقدمه

اخیراً کتابی تحت عنوان «کلیات فلسفه» به توصیه معاونت پژوهش مرکز مدیریت حوزه‌های علمیه خواهران، چاپ و منتشر گردیده است. این کتاب را جناب حجة الاسلام دکتر علی شیروانی به عنوان متن درسی فلسفه اسلامی برای حوزه‌های علمیه خواهران تدوین نموده است.

تجدید نظر در متون آموزشی دانشگاه‌ها، به ویژه در دروسی مانند منطق، فلسفه و کلام در همهٔ مراحل مختلف، تنظیم منطقی مطالب، تعیین عناوین و سرفصل‌ها، اصلاح کتب و کیفی کتب قدیمی از لحاظ ساختار و محتوا و نحوهٔ چاپ و افزودن تمرین‌های مفید و لازم، یکی از ضروریات فوری و در عین حال غیرقابل انکار است. تعداد کتب‌های قابل قبول به زبان فارسی و یا ترجمهٔ قابل اعتماد از متون عربی دربارهٔ فلسفه و کلام اسلامی - به خصوص در مقایسه با فلسفهٔ غرب، بسیار ناچیز است - و لذا بین تحصیل‌کردگان و علاقه‌مندان به فلسفه به ویژه جوانان، تعداد کسانی که به فلسفهٔ غرب آشنائی دارند به مراتب بیشتر از کسانی است که با فلسفهٔ اسلامی آشنائی دارند. در مورد فلسفهٔ غرب، کمتر فیلسوفی است که دربارهٔ شخصیت علمی و نظریات فلسفی او، کتابی ترجمه و یا تدوین نشده باشد. ولی اکثریت قریب به اتفاق آثار فلاسفه اسلامی به زبان عربی است که فقط گروهی خاص می‌توانند از آن استفاده نمایند.

به هر حال، تدوین کتب فلسفی - کلامی اسلامی، به زبان فارسی روان، کار بسیار به جا و مثبتی است که باید مورد تقدیر قرار گیرد. اما این کار، از یک طرف، به دلیل ویژگی‌های فنی، و از طرف دیگر، به علت ارتباط آن با علوم مختلف اجتماعی، از عهدهٔ یک فرد خارج است لذا باید مراکز برنامه‌ریزی آموزشی کشور با استفاده از نظریات دانشمندان علوم مختلف آن را سامان بخشند. باید متون درسی و سرفصل‌های آنها

در دانشگاه‌ها، با نظر متخصصان رشته‌های مختلف علمی که از مشکلات و نیازهای جامعه، درک صحیحی دارند و در عین حال دلسوز جامعه هستند، با شیوه‌های علمی اصول آموزش و پرورش، تهیه و تنظیم شود. با این حال با توجه به قاعدهٔ «ما لایدرک کله، لایتری کله» تألیف و تدوین این کتاب به نوبهٔ خود آغاز خوب و مبارکی است که باید آن را به فال نیک گرفت.

ملاحظات نقدگونه درباره کتاب حاضر

این کتاب مانند هر اثر مکتوب، محسناتی دارد و کمبودهایی. محسنات آن، به اختصار عبارتند از: تفکیک مطالب درسها به تناسب وقت کلاس، آوردن چکیدهٔ مطالب و سؤالات تمرینی در آخر هر درس، چاپ خوب با قلم و حروف مناسب - و از همه مهمتر - بیان سلیس و روان فارسی. اما با این همه، کمبودها و بی‌دقتی‌هایی نیز به چشم می‌خورد که به آنها اشاره می‌شود:

الف - از لحاظ فنی و ساختاری

۱- این کتاب در سه بخش تحت عنوان‌های: (بحث مقدماتی، معرفت‌شناسی و وجودشناسی) تهیه و تنظیم شده است. اما اولاً، مطالبی که به عنوان بخش اول تحت عنوان مباحث مقدماتی بیان شده از لحاظ فنی، جزء مبادی فلسفه محسوب می‌شوند، و لذا بهتر بود، چنانکه در «بدایه» و «نهایه» آمده، تحت عنوان «مقدمه» می‌آمد.

ثانیاً، مؤلف محترم همچنانکه هر یک از مباحث «معرفت‌شناسی» و «وجودشناسی» را در دو بخش جداگانه آورده‌اند - گر چه در فلسفه اسلامی از هم تفکیک نشده‌اند - بهتر بود مباحث مختلف هر دو بخش - به خصوص وجودشناسی - را به وسیلهٔ عناوین فصول مختلف، تفکیک می‌کردند. زیرا که اولاً اختلاف بعضی از مسائل فلسفهٔ وجودشناسی با بعضی دیگر کمتر از اختلاف «معرفت‌شناسی» با «وجودشناسی» نیست. به همین لحاظ، صدرالمتألهین، مسائل فلسفه را به چهار قسم (مفارقات، جوهر و اعراض، علل اقصی و امور عامه) تقسیم کرده‌اند.^۱ هر یک از این مسائل، ویژگی‌های خاص خود را دارد، مضافاً بر این «امور عامه» خود، بر مباحث مختلف: (وجود و احکام آن،

ماهیت، قوه و فعل، واحد و کثیر، سبق و لحوق و...) منشعب می‌شود.

بنابراین - از لحاظ فنی و علمی - هر یک از عناوین بایستی تحت عنوان فصل جداگانه مورد بحث قرار می‌گرفت. زیرا که این نوع تفکیک و طبقه‌بندی مطالب در کتب درسی، از لحاظ معرفت‌شناختی، اهمیت خاصی دارد، چرا که شناخت موجودات متشابه بدون متمایز نمودن آنها از یکدیگر، امکان‌پذیر نیست. دانشجوی فلسفه باید بداند که بحث از جوهر و اعراض - مثلاً - در عین اینکه مانند بحث از علت و معلول، یک بحث وجودشناسی است؛ در عین حال با آن، تفاوت ماهوی دارد و لذا باید در فصل جداگانه‌ای مورد بحث قرار گیرد، و تفکیک آنها تنها با شماره‌های عددی درسها، کافی نیست.

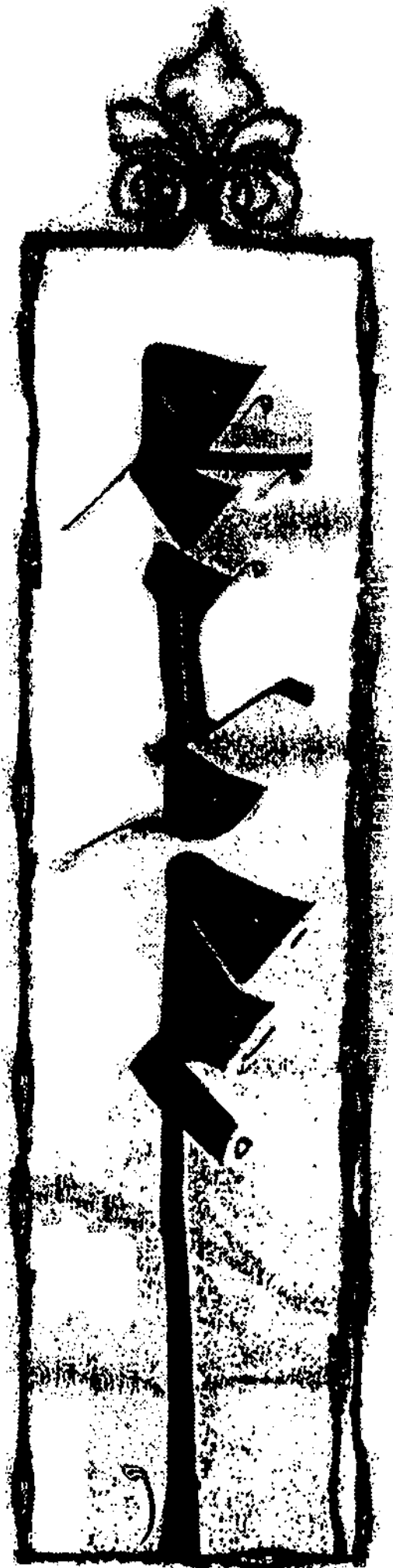
۲- تعیین عنوان مناسب برای کتاب، یک مسأله مهم و بنیادی محسوب می‌شود. و لذا دانش‌نویسان ما از گذشته‌های دور، در مقدمهٔ هر کتاب وجه تسمیهٔ آن را نیز بیان و مدلل می‌کردند.

اما ظاهراً عنوان «کلیات فلسفه» با مطالب آن، تناسب چندانی ندارد. زیرا آنچه که از این عبارت به ذهن متبادر می‌شود، این است که در این کتاب، موضوعات فلسفه (بمعنی عام) به نحو کلی مورد بحث قرار می‌گیرد، در حالی که در این کتاب، اولاً تنها از مسائل فلسفهٔ اسلامی - جز چند صفحه از بخش معرفت‌شناسی - بیان شده و به کلیات مکاتب مختلف فلسفی پرداخته نشده است. و ثانیاً، مسائل مطروحه در کتاب، تنها کلیات فلسفه نیستند، بلکه بیشتر موارد جزئی مسائل فلسفه، مورد بحث و شرح و تفصیل قرار گرفته‌اند. اطمینان دارم مؤلف محترم بر ضرورت و لزوم رعایت این تناسب به خوبی آگاهند، و لذا تنها بر ذکر یک نکته بسنده می‌کنم: چون بعضی از مؤسسات تبلیغاتی از این گونه اعمال به عنوان فریب مشتریان، سوءاستفاده می‌کنند لذا باید شائبهٔ چنین سوءتفاهمی را از بین ببریم. به هر حال، به نظر می‌رسد مناسبترین عنوان برای این کتاب «مقدمه‌ای بر فلسفه اسلامی» باشد که مرحوم علامه طباطبائی با عبارت دیگری، یعنی «بدایة الحکمة» بیان کرده‌اند.

مقصود محمدی

کلیات فلسفه

ب- ملاحظاتى درباره چند مورد جزئى:

۱- مؤلف محترم در ص ۱۶ تحت عنوان «نادرستى استناد فلسفه اشراقى به افلاطون» نوشته اند: «... اين كه ما افلاطون و ارسطو را داراى دو روش بدانيم: روش اشراقى و روش استدلالى، بسيار قابل مناقشه است. به هيچ وجه معلوم نيست كه افلاطون در زمان خودش و يا در زمان هاى نزديك به زمان خودش به عنوان يك فرد «اشراقى» طرفدار اشراق درونى شناخته مى شده است». اين كه افلاطون در زمان خودش و يا در زمان هاى نزديك به زمان خودش به عنوان يك فرد اشراقى طرفدار اشراق درونى شناخته مى شده است يا نه، به عنوان يك واقعه تاريخى مى تواند مورد مناقشه قرار بگيرد. اما مؤلف محترم بايد توجه داشته باشند كه شهرت افلاطون به «اشراقى» بودن - آن گونه كه ايشان گمان کرده اند - بى پايه و اساس هم نيست. بلكه خود شيخ الاشراق مؤسس مكتب اشراقى در فلسفه اسلامى، «اشراقى» بودن افلاطون را به صراحت تأييد مى كند. وى مى گويد: «و ما ذكرته من علم الانوار و جميع ما يبتنى عليه، و غيره، يساعدين عليه كل من سلك سبيل الله عز و جل، و هو فوق امام الحكمة و رئيسها افلاطون و...»^۲

محقق شهبازى، شارح حكمة الاشراق نيز، ضمن شرح حكمة اشراق و بيان اينكه [حكمة اشراق] تنها با فكر و نظم دليل قياسى اثبات نمى شود، اضافه مى كند: «هذه الحكمة الذوقية، قل من يصل اليها من الحكماء، و لا تحصل الا للأفراد من الحكماء المتأهلين الفاضلين، و هؤلاء منهم قدماء سبقوا ارسطو زمانا كاعاذا ذيمون و هرمس و... و افلاطون و غيرهم من الافاضل الأقدمين»^۳

به نظر بنده نمى توان بيانات صريح اين دو بزرگوار را به گزافه گوئى بدون تحقيق، منتسب نمود.

۲- در ص ۱۹ تحت عنوان «روش استدلالى كلامى» چنين آمده است: «متكلمين مانند فلاسفه مشاء تكيه شان بر استدلالات عقلى است ولى با دو تفاوت: متكلمين - خصوصاً معتزله - مهمترين اصل متعارفى را كه به كار مى برند «حسن و قبح» است... ولى فلاسفه، اصل «حسن و قبح» را يك اصل اعتبارى و بشرى مى دانند از قبيل «مقبولات» و معقولات عملى كه در منطق مطرح است و فقط در «جدل» قابل استفاده

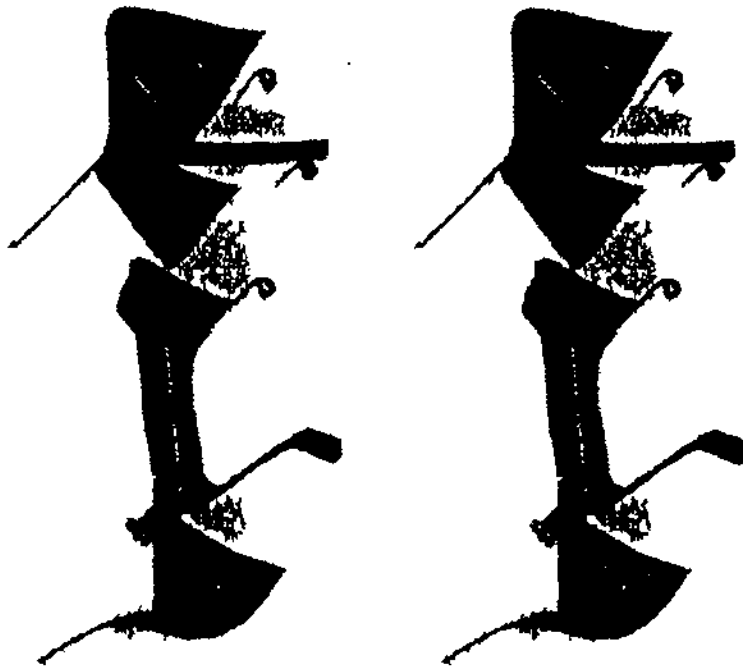
است، نه در برهان. تفاوت دوم اين كه متكلم برخلاف فيلسوف، خود را متعهد مى داند به دفاع از حريم اسلام. اما بحث فيلسوفانه بحث آزاد است، يعنى فيلسوف هدفش قبلاً تعيين نشده كه از چه عقيدةاى دفاع كند...»

- در اينجا به نظر مى رسد تذكر دو مورد، لازم باشد: نخست اينكه قاعده «حسن و قبح عقلى» در منطق، جزء قضايائى «مشهورات» هستند كه اصطلاحاً به آنها «أراء محموده» نيز مى گويند كه در استدلال جدلى مورد استفاده قرار مى گيرند و الزام آورند، و نه قضايائى «مقبولات» كه در استدلال «خطابه اى» به كار مى روند و اقناع كننده اند.^۴ دوم، كلام با فلسفه، فرق ديگرى نيز دارد و آن اينكه از دلائل نقلى نيز سود مى برد، برخلاف فلسفه كه تنها بر استدلال عقلى متكى است.

۳- در ص ۳۳ تحت عنوان «ضرورت فلسفه» مؤلف محترم مطالبى را به عنوان دلائل اثبات «ضرورت فلسفه» بيان کرده و استنتاج نموده است. ظاهراً خود ايشان نيز از اين دلائل خطابه اى اقناع نشده اند لذا بلافاصله شبهاتى را آورده و به آنها پاسخ داده اند. ما اين لايل و پاسخها را به اجمال مرور مى كنيم:

خلاصه دلائل ايشان چنين است: از يك طرف انتخاب مسير صحيح و راه و روش خردمندانه، منوط به دانستن حقايقى است كه مربوط به «مبدأ و معاد آفرينش و مسائل كلى هستى» مى باشد. به بيان ديگر: كمال آدمى در آن است كه خود را بشناسد، آغاز و انجام حركت خويش را بفهمد و با خداى خود آشنا شود.

و از طرف ديگر: انسان مدرن هر چند از نظر علم و تكنولوجى، گام هاى بزرگى برداشته و كرات آسمانى را فتح کرده، اما موجودى متحير و سرگردان است و احساس پوچى مى كند. افسردگى در شمار شايع ترين بيمارى هاى كشورهاي صنعتى در آمده است. آمار خودكشى ها، مصرف مواد مخدر در ميان جوانان غربى رو به فزونى است. انسان مدرن نمى داند كه كيست و براى چيست و از كجا است و به كجا است. برخى مانند چهار پاين، سر در آخور تنها به ارضائى غرايز حيوانى پرداخته اند و يا خود را در ورطه غفلت، غوطه ور ساخته اند. و برخى ديگر در پاسخ دادن به پرسشها

وامانده‌اند و پوچ‌گرا شده‌اند.

پس تنها راهی که انسان را از این بحران نجات می‌بخشد تلاش عقلانی برای حل مسائل بنیادین جهان‌بینی (اصول دین) است. و در یک جمله: سعادت فردی و اجتماعی و رسیدن به کمال انسانی در گرو دست‌آورد های فلسفه است.

لازم می‌دانم قبل از آغاز بررسی ضعف دلایل مؤلف محترم اعلام نمایم که نقد این دلایل به هیچ‌وجه به معنای انکار ضرورت فلسفه نیست.

الف - قسمت اول استدلال ایشان، یعنی «انتخاب مسیر صحیح منوط به دانستن حقایقی است مربوط به مبدأ و معاد و مسائل کلی جهان هستی، و کمال آدمی در شناخت خود و آغاز و انجام حرکت خویش و آشنائی با خدا است» اولاً نه بین است و نه می‌بین، ثانیاً - طبق بیان خود ایشان - بحث فیلسوفانه یک بحث آزاد است و محقق فلسفه از هیچ عقیده مذهبی دفاع نمی‌کند، بنابراین اگر یک فیلسوفی در تحقیق شناخت مبدأ و معاد و آغاز و انجام حرکت خویش به نتیجه‌ای کاملاً مخالف عقیده مؤلف محترم رسید، چه باید کرد؟ آیا ایشان تضمین می‌کنند که همه فلاسفه در شناخت مبدأ و معاد به همان نتیجه می‌رسند که مؤلف محترم رسیده است؟ ظاهراً بین فلسفه و کلام خلط شده است، و گر نه، انتظار و حل مسائل بنیادین جهان‌بینی (اصول دین) از دانش فلسفه، نمی‌تواند انتظار به جانی باشد.

ب - قسمت دوم استدلال نیز علاوه بر اینکه یک ادعای بدون دلیل است، ارتباطش با «ضرورت فلسفه» برای بنده قابل فهم نیست. ظاهراً به نظر مؤلف محترم، بین «فلسفه» و پیشرفت علم و تکنولوژی و فتح کرات آسمانی، تقابل و تهافت وجود دارد و بهمین دلیل به نظر ایشان مردم کشورهای صنعتی در اثر پیشرفت علم و تکنولوژی و اختراعات و اکتشافات علمی نمی‌توانند «فلسفه» بخوانند، و در نتیجه هزاران درد بی‌درمان، مانند افسردگی، سرگردانی احساس پوچی، اعتیاد و خودکشی دامن گیرشان می‌شود و مانند چهارپایان، سر در آخور خود، به ارضای غرایز حیوانی می‌پردازند، و لذا مردم کشورهای عقب نگه‌داشته نباید با علم و تکنولوژی و مدرنیته آشنائی داشته باشند. اما استفاده ناآگاهانه از آنها اشکالی ندارد. تا ضرورت فلسفه را درک کنند و بدبختی‌های کشورهای صنعتی را از قبیل افسردگی، سرگردانی، اعتیاد، خودکشی و سایر ناهنجاری‌ها نداشته باشند.

وانگهی، این مطالب به استناد کدام تحقیق جامعه‌شناسانه و آمارهای مستند به اثبات رسیده، و چرا به منابع آن‌ها اشاره نشده است؟ بنده به هیچ‌وجه وجود این ناهنجاری‌ها را در کشورهای صنعتی انکار نمی‌کنم. ولی معتقدم این ناهنجاری‌ها در اثر عوامل مختلف: اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، سیاسی، تربیتی، روانی و... در همه جوامع (صنعتی و غیرصنعتی) اشاعه پیدا کرده که صدالبته، مهمترین عامل، فاصله گرفتن جوانان از معنویات است. و این فاصله متأسفانه در کشورهای غیرصنعتی بیشتر به چشم می‌خورد. در کشورهای صنعتی، متولیان و مروجان معنویت کوشش می‌کنند با جوانان امروزی تفاهم حاصل نمایند ولی در کشورهای جهان سوم - به نظر می‌رسد - فاصله بین مروجان معنویت و جوانان تحصیل کرده بیشتر می‌شود.

و بالاخره این بیان که «انسان مدرن در کشورهای صنعتی [سه] گروهند: گروهی مانند چهارپایان سر در آخور خود، تنها به ارضای غرایز حیوانی می‌پردازند، و گروهی هم در ورطه غفلت، غوطه‌ورند و گروه سوم در پاسخ دادن به این پرسشها وامانده و پوچ‌گرا شده‌اند» هم از لحاظ عبارت و هم از لحاظ معنی، نمی‌تواند جایگاهی در یک اثر تحقیقی داشته باشد.

۴- مؤلف محترم - ظاهراً - خودشان نیز از دلایل «ضرورت فلسفه» راضی نیستند، لذا شبهاتی را مطرح کرده و به آنها پاسخ داده‌اند.^۵ ولی ظاهراً این پاسخ‌ها نیز قابل مناقشه هستند.

۴/۱ - شبهه نخست: مطالب یاد شده در صورتی می‌تواند ضرورت فلسفه را اثبات کند که جهان‌بینی را منحصر در «فلسفه» بدانیم، در حالی که جهان‌بینی‌های دیگری نیز وجود دارند، مانند جهان‌بینی علمی، دینی و عرفانی.

پاسخ: حلّ این گونه مسائل در توان علوم تجربی نیست، بنابراین، جهان‌بینی علمی (به معنای صحیح کلمه) واقعی نیست. و اما جهان‌بینی دینی در صورتی کارساز است که ما دین حق را شناخته باشیم، ولی این شناخت متوقف بر شناختن پیامبر و فرستنده او یعنی خدای متعال است. اما جهان‌بینی عرفانی، متوقف بر شناخت قبلی خدای متعال و راه صحیح سیر و سلوک است که باید بر اساس اصول فلسفی باشد. بنابراین، همه راهها در نهایت به فلسفه منتهی می‌شود.

- در قسمت اول، این که مسائل فلسفی چون با «تجربه» قابل ابطال نیستند، لذا حلّ آنها در توان

علوم تجربی نیست، درست است، اما این نتیجه‌گیری که جهان‌بینی علمی (به معنای صحیح کلمه) واقعی نیست، قابل قبول نیست. مگر معنی خاصی از جهان‌بینی را اراده کنند.

در قسمت دوم نیز، درست است که اثبات خداوند و پیامبر او، برون دینی است یعنی ما ابتدا باید خداوند و پیامبر را با دلایل عقلی اثبات کنیم، بعد به محتوای وحی ایمان بیاوریم. اما مسأله اینست که آیا مؤلف محترم مطمئن هستند که همه فلاسفه در تحقیقات فلسفی خود به همان نتیجه می‌رسند که مؤلف محترم رسیده است؟ اگر «فلسفه» موجب شناخت دین حق است، پس این همه اختلاف عقیده در بین فلاسفه را درباره «دین حق» - بلکه درباره اصل دین - چگونه توجیه می‌فرمایند؟

- در قسمت سوم، اگر مؤلف محترم «عرفان» را به عنوان یک جهان‌بینی بپذیرند، در آن صورت، این ادعا که «جهان‌بینی عرفانی متوقف بر شناخت قبلی خدای متعال و شناخت راه صحیح سیر و سلوک است که باید بر اساس اصول فلسفی اثبات شود» بی معنی خواهد بود؛ زیرا که عرفا، پای استدلال را چوبی می‌دانند و معتقدند خداوند را نمی‌توان با دلایل عقلی اثبات کرد، بلکه تنها می‌توان او را شهود کرد و دید. و تنها راه شهود هم، سیر و سلوک عرفانی است.

۴/۲ - شبهه دوم: تلاش برای حلّ مسائل جهان‌بینی و فلسفه در صورتی شایسته است که شخص به نتیجه تلاش خود امیدوار باشد، ولی با توجه به عمق و گستردگی این مسائل، چندان امیدی به موفقیت نمی‌توان داشت.

پاسخ: اولاً امید به حلّ این مسائل به هیچ وجه کمتر از امید به نتایج تلاشهای علمی دانشمندان در کشف اسرار علمی و تسخیر نیروهای طبیعت نیست. ثانیاً ارزش احتمال تنها تابع یک عامل، یعنی مقدار احتمال نیست، بلکه عامل دیگری را نیز باید منظور داشت و آن «مقدار محتمل» است. و حاصل ضرب این دو عامل است که ارزش احتمال را تعیین می‌کند. و با توجه به اینکه «محتمل» در اینجا سعادت بی‌نهایت انسان در جهان ابدی است، مقدار احتمال هر قدر هم ضعیف باشد باز هم ارزش احتمال بیشتر از ارزش احتمال موفقیت در هر راهی است که نتیجه آن محدود است و متناهی می‌باشد.

این پاسخ نیز اولاً هیچ دلیلی بر صحت مدعای خود

در بر ندارد، ثانیاً مؤلف محترم فرموده‌اند: مقدار احتمال موفقیت در فلسفه هر قدر هم ضعیف باشد چون در «محتمل» - یعنی سعادت بی‌نهایت انسان در جهان ابدی است - ضرب می‌شود، پس ارزش احتمال موفقیت بیشتر از موفقیت در هر راهی است که نتیجه آن محدود و متناهی است. اما سؤال اینست: آیا به نظر مؤلف محترم، مقدار محتمل یعنی سعادت بی‌نهایت انسان در جهان ابدی، در فلسفه، بیشتر از جهان‌بینی دینی است؟ من گمان نمی‌کنم مؤلف محترم چنین اعتقادی داشته باشند، پس بنابراین، با داشتن جهان‌بینی دینی، چه نیازی به جهان‌بینی فلسفی هست؟

۴/۳ - چگونه می‌توان به ارزش فلسفه مطمئن بود، در حالی که دانشمندان زیادی با آن مخالفت کرده‌اند و حتی روایاتی نیز در نکوهش آن نقل شده است؟ پاسخ: مخالفت با فلسفه از طرف اشخاص مختلف و با انگیزه‌های متفاوتی انجام گرفته است ولی مخالفت دانشمندان آگاه و بی‌غرض مسلمان در واقع به معنای مخالفت با مجموعه اندیشه‌های فلسفی رایجی بوده که بعضی از آنها دست کم در نظر ایشان با مبانی اسلامی موافق نبوده است. و اگر روایت معتبری نیز در نکوهش از فلسفه رسیده باشد، قابل حمل بر این معنا می‌باشد. اما منظور از تلاش فلسفی عبارت است از به کار گرفتن عقل در راه حلّ مسائلی که تنها با روش تعلّلی قابل حلّ است، و ضرورت این کار مورد تأکید آیات محکمه قرآن کریم و روایات شریفه است.

من نمی‌دانم استدلالی که مؤلف محترم در آن پاسخ به کار برده، از لحاظ منطقی چه نوع استدلالی است؟ و از لحاظ صوری و مادی چه جایگاهی در منطق دارد؟ و چگونه می‌توان با این نحوه از بیان، ضرورت فلسفه را اثبات کرد؟ با این حال چند نکته را می‌توان تذکر داد:

اولاً مخالفت اشخاص مختلف با انگیزه‌های متفاوت، نمی‌تواند تأثیری در توجیه ضرورت فلسفه

داشته باشد. زیرا «فلسفه» مدعی است می‌تواند «جهان‌هستی» را به نحو کلی و کلان بشناساند و بدینوسیله - به قول مؤلف محترم - «سعادت بی‌نهایت در هر دو جهان» را نصیب انسان سازد. اما مخالفان فلسفه (چه علمی و چه دینی) این ادعا را گزافه‌ای بیش نمی‌دانند، بخصوص مخالفان دینی که به اعتراف مؤلف محترم با نقل روایات معتبر در نکوهش فلسفه نه تنها عدم ضرورت آن، بلکه غیرمجاز بودن آن را اعلام می‌دارند. قبول این مطلب از طرف مؤلف محترم که دانشمندان آگاه و بی‌غرض مسلمان با مجموعه اندیشه‌های فلسفی رایجی که بعضی از آنها - دست کم در نظر ایشان - با مبانی اسلامی موافق نبوده، مخالف بوده‌اند، نه تنها ضرورت فلسفه، بلکه اعتبار آن را نیز از لحاظ دینی، زیر سؤال می‌برد.

۴/۴ - شبهه چهارم: اگر مسائل جهان‌بینی با روش تعلّلی و فلسفی در کتاب و سنت، بررسی شده، دیگر چه نیازی هست که ما به کتب فلسفی و مباحث مطرح شده در آنها بپردازیم، مباحثی که غالباً از یونان اکتباس شده است.

پاسخ: اولاً طرح مباحث فلسفی در کتاب و سنت، ماهیت فلسفی آنها را تغییر نمی‌دهد. ثانیاً استخراج این دسته از مسائل و تنظیم آنها در شکل یک علم هیچ مانعی ندارد... ثالثاً در کتاب و سنت تنها شبهاتی مورد بررسی قرار گرفته که در آن عصر، شایع بوده است و این مقدار پاسخ گوئی به شبهاتی که نوبه‌نو از سوی مکتبهای الحادی القا می‌شود، کافی نیست.

- قسمت‌های اول و دوم پاسخ، کاملاً منطقی است. اما درباره قسمت سوم چند مطلب قابل تذکر است: اولاً پاسخگوئی به شبهاتی که از سوی مکتبهای الحادی القا می‌شود به عهده فلسفه نیست. ظاهراً مؤلف محترم، فلسفه را با «کلام» یکی گرفته‌اند.

ثانیاً اگر بپذیریم که پاسخگوئی به این شبهات بر عهده فلسفه است، این سؤال مطرح می‌شود که از طرف فلاسفه محترم (چه در حوزه‌ها و چه در دانشگاه‌ها) چند کتاب و یا چند مقاله فلسفی در ردّ شبهات امروزی نوشته شده است؟ البته منظور نوشته‌های فلسفی است که مبتنی بر دلایل تعلّلی و منطقی باشد. مانند اصول فلسفه مرحوم علامه طباطبائی و پاورقی‌های شهید مطهری - و نه نوشته‌های خطابه‌ای و یا جدلی. آیا در همین کتاب حاضر که فلسفه صدرائی و مربوط به مسائل و شبهات

قرن یازدهم است، می‌توان پاسخی برای شبهات امروزی پیدا کرد؟

۴/۵ - شبهه پنجم: بهترین دلیل بر نقص فلسفه اختلافاتی است که در میان خود فلاسفه وجود دارد و توجه به آنها موجب سلب اطمینان از صحت روش ایشان می‌شود.

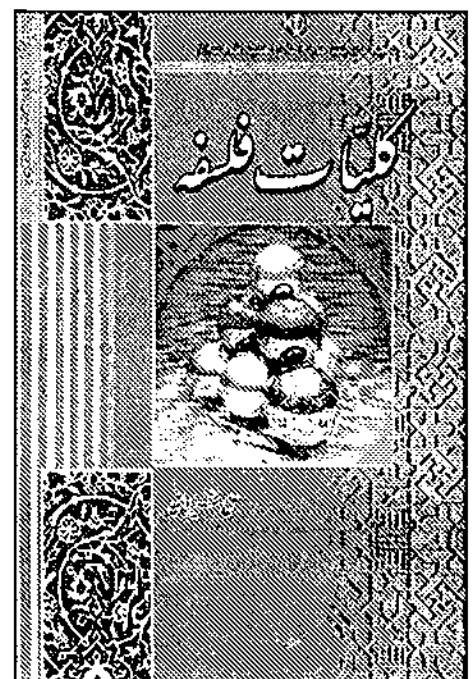
پاسخ: اختلاف در مسائل نظری هر علمی، امر اجتناب‌ناپذیر است. چنانکه فقها نیز در مسائل فقهی اختلافاتی دارند. در صورتی که این گونه اختلافها دلیل بطلان فقه و روش ویژه آن نمی‌شود. همان گونه که اختلاف دو نفر ریاضی‌دان درباره یک مسأله ریاضی دلیل بطلان ریاضیات نیست. توجه به این اختلافات باید انگیزه نیرومندی برای اندیشمندان متعهد باشد.

این پاسخ نیز کاملاً منطقی است. اما به نظر می‌رسد تشبیه اختلاف فلاسفه به اختلاف فقها قیاس مع‌الفارق باشد، زیرا اختلاف‌نظر متناقض دو فقیه در یک مسأله فقهی در نزد فرد متشرّع، مجاز شمرده می‌شود، ولو نظر یکی از این فقها در چنین مواردی مخالف حکم خدا باشد. اما آیا اختلاف‌نظر متناقض دو فیلسوف در مبدأ و معاد نیز به نظر مؤلف محترم مجاز است؟

۵ - در ص ۵۵، تحت عنوان «مفاهیم فلسفی» فرموده‌اند: مفاهیمی که بسان مفاهیم ماهوی، بیانگر واقعیات خارج از ذهن هستند و از واقع گرفته شده‌اند... مانند مفهوم وجود، عدم، وجوب، امتناع و...

ظاهراً این تعریف درباره مفاهیم فلسفی دقیق نیست. زیرا اولاً مفاهیم فلسفی در مقابل مفاهیم ماهوی، معقولات ثانوی محسوب می‌شوند، زیرا اگر چه این مفاهیم از اوصاف خارجی مصادیق مفاهیم ماهوی هستند ولی عروض آنها در ذهن حاصل می‌شود. ثانیاً این مطالب که مفاهیم فلسفی بیانگر واقعیات خارج از ذهن هستند، درباره همه مفاهیم فلسفی - مانند مفهوم عدم و امتناع - صادق نیست، چرا که این مفاهیم گر چه در مقایسه با «وجود» و «وجوب و امکان» حاصل شده‌اند، ولی نمی‌توانند در خارج، واقعیتی داشته باشند. ۶ - ص ۶۶ درباره اجزاء قضیه می‌فرمایند: «البته موضوع و محمول، مفاهیم ذهنی‌اند ولی نسبت و حکم، کار نفس است».

البته «حکم» کار نفس است. اما «نسبت» کار نفس نیست، مفهوم «نسبت» نیز مانند مفاهیم موضوع و محمول از واقعیات عینی و یا ذهنی دریافت می‌شود. حتی «حکم» نفس به نسبت محمول به موضوع نیز با

توجه به واقعیت عینی «نسبت» صادر می‌شود، زیرا اگر «حکم» بدون ارتباط با واقعیت عینی صادر شود، صدق و کذب، تحقق پیدا نمی‌کند به عبارت دیگر: مطابقت و یا عدم مطابقت حکم با واقعیات عینی، بی‌معنی خواهد شد.

۷- ص ۶۸ درباره صدق قضایای بدیهی، چنین آمده است: «بدیهیات اولیه قضایای هستند که برای تصدیق آنها، تنها تصور موضوع و محمول کافی است». در صورتی که اولاً تنها با تصور موضوع و محمول، هیچ قضیه‌ای تحقق پیدا نمی‌کند. و ثانیاً در بدیهیات، تصور موضوع و محمول و نسبت بین آنها، موجب حکم یقینی می‌شود. اگر چه این تسامح در بیان مرحوم مظفر نیز دیده می‌شود.

۸- در ص ۷۳ تحت عنوان «راه دوم» آمده: «بدیهیات اولیه مانند قضایای تحلیلی اند... سپس قضیه «هر معلول علتی دارد» را مثال آورده‌اند. و بعد اضافه نموده‌اند که: «سر مطابقت این قضایا با واقع ادراک حضوری است، یعنی بدیهیات اولیه نیز به علوم حضوری بر می‌گردند».

در اینجا چند نکته قابل تذکر می‌نماید: اولاً معلوم ساخته‌اند که بدیهیات با قضایای تحلیلی چه نسبتی از نسبت‌های چهارگانه منطقی دارند. ثانیاً مشخص نشده قضیه «هر معلول علتی دارد»، مثال برای بدیهیات اولیه است و یا قضیه تحلیلی است و یا هر دو. ثالثاً چگونه می‌توان همه بدیهیات اولیه را به علم حضوری برگرداند؟ مثلاً قضیه «کل بزرگتر از جزء است» را چگونه می‌توان جزء علم حضوری محسوب داشت. رابعاً - هیچ قضیه‌ای - ولو اجزاء آن، با علم حضور بدست آمده باشد - نمی‌تواند علم حضوری باشد، زیرا هر قضیه‌ای احتمال صدق و کذب دارد در حالی که در علم حضوری، صدق و کذب بی‌معنی است.

۹- در ص ۸۵ درباره دکارت می‌نویسند: کسانی چون دکارت که با استمداد از اندیشه و فکر خود در پی اثبات وجود خویش برآمده و گفته‌اند که «من می‌اندیشم پس هستم» به خطا رفته‌اند، زیرا اذعان به این که «من هستم» نیازی به اقامه دلیل ندارد. افزون بر آن دلیلی که بدان استناد کرده‌اند مخدوش و مورد مناقشه است.

به نظر می‌رسد این اشکال از آنجا ناشی شده که شیوه تحقیق دکارت - به خصوص در مباحث فلسفی - به طور دقیق مورد توجه قرار نگرفته است. لذا فرازهایی ذیل درج می‌شود، شاید موجب رفع ابهام گردد. دکارت برای اینکه مطمئن گردد که علمش عاریتی و تقلیدی نیست، تصمیم گرفت همه معلومات خود را - چه

محسوسات، چه معقولات و چه منقولات - که در خزینه خاطر دارد مورد شک و تردید قرار دهد. البته نه بقصد این که مشرب شگاکان را - که علم را برای انسان غیرممکن می‌دانند - اختیار کند، بلکه به این نیت که به قوه تعقل و به تفحص شخصی خویش، اساسی در علم بدست بیاورد تا اطمینان حاصل کند که علمش یقینی است. به عبارت دیگر: شک و تردید را، راه وصول به یقین قرار داد. و از این رو آن را «شک دستوری» یعنی مصلحتی نامید. و گاهی هم آن را «شک افراطی» می‌خواند تا دانسته شود که وی عمداً «شک» را به درجه افراط و مبالغه رسانیده است.

وی، موجبات شک و تردید در معتقدات را چنین بیان می‌کند: «به محسوسات اعتبار نیست، زیرا حس خطا بسیار می‌کند. [از طرف دیگر] شخص در خواب هیچگاه در مشهودات خویش، شبهه ندارد و حال آنکه یقیناً باطل است، پس از کجا می‌توان اطمینان کرد که معلومات بیداری همان اندازه بی‌اعتبار نیست. و آیا یقین است که من خود، موجودم و دارای جسم و جانم؟ چگونه می‌توان دانست که مشیت خداوند بر این قرار نگرفته که من در خطا باشم، یا شیطان قصد گمراهی مرا نموده است؟ و حتی یقین من به اینکه دو و سه، پنج می‌شود شاید از شبهاتی باشد که شیطان به من القا کرده است، و بنابراین کلیه افکار من باطل باشد. پس فعلاً تکلیف من آنست که در همه چیز، شک داشته باشم و هیچ امری از امور را یقینی ندانم.

چون ذهنم بکلی از قید افکار پیشین رها شد و هیچ معلومی نماند که محل اثکا بوده و مشکوک نباشد متوجه شدم: در هر چیزی می‌توانم شک کنم، اما نمی‌توانم شک کنم که شک می‌کنم. چون شک می‌کنم پس فکر دارم و می‌اندیشم، پس کسی هستم که می‌اندیشم. بنابراین، نخستین اصل متیقن و معلومی که بدست آمد این است: «می‌اندیشم پس هستم».

چالب اینکه برخی از دانشمندان معاصر دکارت در زمان حیات خود وی بر این استدلال خرده گرفتند و گفتند این استدلال با ادعای دکارت که همه چیز را مورد شک و تردید قرار داده تهافت دارد زیرا لازمه این استدلال اینست که پیش از تصدیق بر وجود خود، دو مقدمه یعنی صفری و کبری را که عبارتند از: «من می‌اندیشم» و «هرکسی که بیانداش وجود دارد» بپذیرد آنگاه نتیجه بگیرد که «پس من وجود دارم» بنابراین اصل شک دستوری باطل شد و اساس فلسفه باز به اصول منطقی برگشت. اما دکارت پاسخ داد که اصل «می‌اندیشم پس هستم» از راه استدلال قیاسی به

دست من نیامده است، بلکه به وجدان و بدهات دریافته‌ام و از روش خود یعنی «تنها معلومات ساده و بسیط را که صرف به وجدان ادراک کنم و در نظرم بدیهی باشد بپذیرم» خارج نشده‌ام.^۶

بنابراین، ایراد و یا مناقشه مؤلف محترم با توجه به شیوه تحقیق دکارت موجه به نظر نمی‌رسد، زیرا که وی به علت خطای حس، بطلان مشهودات در خواب و احتمال فریب خوردگی و گمراهی، همه چیز - حتی وجود خویش - را مورد شک و تردید قرار می‌دهد و تنها چیزی که نمی‌تواند شک کند اینست که او شک می‌کند، پس وی می‌اندیشد و چون می‌اندیشد، پس کسی هست که می‌اندیشد پس وجود دارد. و ضمناً علم وی به وجود خویش از راه علم به وجود اندیشه، استدلال قیاسی نیست بلکه - همچنانکه خود مؤلف گفته‌اند - به وجدان و بدهات است.

۱۰- در ص ۳۴۲ تحت عنوان «هر حادث زمانی مسبوق به قوه وجود است» سه مقدمه ذکر شده که مقدمه اول با مقدمه سوم، سازگاری ندارد. در مقدمه نخست آمده: «هر پدیده حادثی پیش از آن که تحقق یابد باید ممکن‌الوجود باشد. این مقدمه یک حقیقت روشنی را بیان می‌کند، زیرا پرواضح است که یک حادث زمانی قبل از آن که تحقق یابد، نه وجودش واجب است و نه ممتنع، چرا که اگر وجودش واجب بود هرگز معدوم نبود و متصف به حدوث زمانی نمی‌شد... و اگر ممتنع بود هرگز موجود نمی‌شد و متصف به حدوث زمانی نمی‌گشت. و چون وجودش واجب و ممتنع نیست لاجرم وجودش ممکن خواهد بود».

اما در مقدمه سوم می‌گوید: «امکان یاد شده یک امر وجودی است و در خارج موجود می‌باشد نه یک معنای انتزاعی و یک اعتبار عقلی محض...».

با اندک دقت معلوم می‌شود اوصافی که در مقدمه اول گفته شده تنها با «امکان ذاتی» که یک معنای انتزاعی و یک اعتبار عقلی است، انطباق دارد، زیرا «امکانی» که در مقابل «وجوب» و «امتناع» است امکان ذاتی است. بنابراین، این که مؤلف محترم می‌فرماید «امکان یاد شده یک امر وجودی است» نمی‌تواند توجیه منطقی داشته باشد.

ظاهراً مؤلف محترم، خود متوجه اشکال بوده‌اند و لذا در ابتدا می‌گویند: «استدلالی که برای اثبات این مدعا بیان می‌کنیم، نخستین بار توسط بوعلی سینا بیان شده است و صدرالمآلهین نیز همان برهان را با اندک تغییری در اسفار آورده است؛ و بدون آن که اشکالی بر آن وارد سازد از آن می‌گذرد.

ظاهراً هم استدلال بوعلی سینا و هم استدلال صدرالمতألهین با مقدمه اول کتاب متفاوت است و لذا این اشکال بر استدلال آنان وارد نیست. در بیان آن دو فیلسوف بزرگ، یک نکته ظریفی وجود دارد که از نظر مؤلف محترم مغفول مانده است. بوعلی سینا می‌گوید: «هر حادثی قبل از حدوثش یا ممکن است موجود شود و یا محال است که موجود شود. آنچه که محال است موجود شود، موجود نمی‌شود. و اما آنچه که ممکن است موجود شود، امکان وجودش بر وجودش تقدم دارد»^۷ عبارت اخیر (تقدم امکان وجود شی، بر وجود آن) عبارت دیگر «امکان استعدادی» است.

صدرالمتألهین نیز می‌نویسد: «هر پدیده‌ای اگر بعد از آنکه نبود، موجود گردد و بعدیت و قبلیت در آن قابل جمع نباشد، چنین پدیده‌ای مسبوق به «ماده» است»^۸. در

این عبارت نیز، یعنی قابل جمع نبودن بعدیت با قبلیت تنها با امکان استعدادی سازگار است، زیرا که امکان ذاتی همواره یعنی قبل، بعد و همراه وجود شیء با آن همراه است. البته ناگفته نماند مرحوم حاج ملاهادی سبزواری نیز به این اشکال توجه کرده و در پاورقی شماره ۱ ص ۵۰ اسفار، ج ۳ به استناد همین عبارت به آن پاسخ داده است.

۱۱- در ص ۳۸۸، تحت عنوان «آن» یک امر عدمی است، در متن، خلاصه استدلال علامه طباطبائی را درباره عدمی بودن «آن» از کتاب «بداية الحکمة»^۹ نقل می‌شود و سپس در پاورقی مورد مناقشه قرار می‌گیرد. در متن کتاب، پس از تشبیه «آن» به «نقطه» و بیان فرضی و بالقوه بودن «نقطه» چنین آمده است: «فرض کنید حرکتی از ساعت هفت تا ساعت ده به طول انجامیده است، حال اگر زمان این حرکت را به سه قسمت مساوی تقسیم کنیم، حذفاصل میان این سه قسمت (یعنی رأس ساعت ۸ و رأس ساعت ۹) هر کدام یک «آن» خواهد بود. اما آیا این، بدان معنی است که واقعاً چیزی به نام «آن» در خارج وجود یافته است؟ خیر، «آن» امر عدمی است، و یک وجود فرضی و اعتباری دارد، نه یک وجود واقعی و خارجی».

اما مؤلف محترم در تعلیقه خود چنین می‌نویسد: «این، حاصل استدلالی است که علامه طباطبائی در بداية الحکمة (مرحله دهم، فصل سیزدهم) برای اثبات عدمی بودن «آن» آورده است. اما نسبت به این بیان دو ملاحظه وجود دارد: اولاً اگر چه زمان یک حرکت، همچون خود حرکت، یک امر متصل و پیوسته است، و از اجزای بالفعل تشکیل نشده، اما خود آن زمان (و نه اجزای آن) یک وجود بالفعل دارد و دارای دو طرف است. پس اگر چه طرف‌های اقسام و اجزای زمان، وجود بالفعل ندارد، اما طرف خود زمان وجود بالفعل دارد. ثانیاً در این بیان، خلط شده است بین وجود بالفعل نداشتن «آن» و بین امر عدمی بودن آن. و استدلالی که اقامه شده است بر فرض تمامیت، وجود بالفعل «آن» را نفی می‌کند، اما اثبات نمی‌کند که «آن» یک امر عدمی است.

ولی ظاهراً هیچ یک از ملاحظات دوگانه وارد نیست، زیرا که اولاً نفرموده‌اند بین زمان یک حرکت و خود «زمان» چه تفاوتی وجود دارد که زمان یک حرکت، یک امر متصل و پیوسته است و از اجزای بالفعل تشکیل نشده است، اما خود زمان (و نه اجزای آن) یک وجود بالفعل دارد و دارای دو طرف است. در حالی که

می‌دانیم حقیقت «زمان» عبارت است از «کم متصل غیر قاز» پس «زمان» در هر حال، یک امر متصل و پیوسته است. بنابراین اگر «زمان» دارای وجود بالفعل و دو طرف باشد قطعاً زمان یک حرکت نیز - که از مصادیق زمان مطلق است - دارای وجود بالفعل و دو طرف خواهد بود، به خصوص که نسبت «زمان» به «حرکت» مانند نسبت جسم تعلیمی به جسم طبیعی بوده و تعیین حرکت است. ثانیاً اگر زمان یک حرکت همچون خود حرکت یک امر متصل و پیوسته باشد - که هست - و از اجزای بالفعل تشکیل نشده باشد در آن صورت، خود زمان نیز که از اجزاء بالقوه تشکیل شده نمی‌تواند بالفعل باشد. ثالثاً موجود بالفعل و دارای دو طرف بودن «زمان» نمی‌تواند موجب بالفعل بودن «آن» باشد، همچنانکه بالفعل نبودن اجزای زمان یک حرکت، ربطی به بالقوه بودن «آن» ندارد. زیرا که «آن» جزء زمان نیست، بلکه طرف زمان و حذفاصل بین دو جزء از زمان است، همچنانکه «نقطه» طرف «خط» است. با اینکه «خط» وجود بالفعل دارد ولی «نقطه» یک امر فرضی و اعتباری و عدمی است، «آن» نیز یک امر فرضی و اعتباری و عدمی است.

اما همچنانکه در آغاز مقاله اشاره شد تدوین این کتاب، یک آغاز خوب و مبارک است برای یک امر ضروری. ولی باید بپذیریم که تدوین کتاب درسی دانشگاهی - به خصوص کتب علمی - یک کار گروهی است و از عهده یک فرد خارج است. متأسفانه بیشتر کتب درسی دانشگاهی ما احتیاج به تجدید نظر دارند. ابتدا باید سرفصل‌های دروس دانشگاهی با نظرخواهی از استادان مجرب و با توجه به ضرورت‌ها و نیازها، با نظر کارشناسان مختلف فنی تعیین شوند و با طرح مشخص به مؤلف و یا مؤلفین محقق واگذار شوند و بعد از گردآوری، توسط صاحب‌نظران ویراستاری گردند، آنگاه چاپ و منتشر شوند.

پانوشته‌ها:

- ۱- ر. ک: الشواهد الربوبية، ص ۱۵ و ص ۱۶.
- ۲- شرح حکمة الاشراق شهردزی، مقدمه مؤلف، ص ۱۰ و ص ۱۱.
- ۳- همان، مقدمه شارح، ص ۴.
- ۴- ر. ک: الجوهر النضید، فصل‌های ششم و هشتم. و نیز منطق مظفر، ج ۳، مبادی قیاسات.
- ۵- این شبهه‌ها و پاسخ‌ها از کتاب آموزش فلسفه، استاد محدثی مصباح، ج ۱، ص ۱۲۲، ص ۱۲۴ نقل شده است.
- ۶- ر. ک: سیر حکمت در اروپا، ج ۱، ص ۱۷۸ تا ۱۸۰.
- ۷- الهیات شفا، انتشارات آیة‌الله مرعشی، ص ۱۸۲.
- ۸- اسفار، ج ۳، ص ۴۹.
- ۹- بداية الحکمة، مرحله دهم، فصل سیزدهم.

سپاستان می‌گویم،
سپاستان می‌گویم،
دلبرم از پای درآمد.
اینک می‌توانید
بر مزار این شهید
جامی بنوشید.

□

بلقیس
زیباترین شاه بانوی تاریخ بابل بود
بلقیس
رعنا ترین نخل عراق.
وقتی راه می‌رفت
طاووسها همراه او
و آهوان در پی.
بلقیس
.....
ای نینوای سبز
کولی طلایی رنگ من
ای که موجهای دجله
بهاران
زیباترین خلخال‌ها را ارمغان تو می‌کرد
بلقیس!
تو را از پا درآوردند.
این کدامین امت عرب است
که صدای قناری را از پا می‌اندازد؟
...

تنفس در دامنه‌های هوشربای شعر نزار قبانی -
نامدارترین عاشقانه‌سرای جهان عرب - را وامدار
بزرگانی هستیم چون:
۱- استاد دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی که
نخستین دستاوردهای ارجومند در این زمینه را در

سالهای ۷-۱۳۴۶ در مجله سخن به ایرانیان هدیه کرد
و بخشی از اشعار وی را به فارسی برگرداند؛^۱

۲- محمدباقر معین که مجموعه «خشم
خوشه‌ها» - حاوی یک شعر بلند نزار - را به سال ۱۳۵۴
ترجمه کرد. (انتشارات آگاه)؛

۳- فرامرز حسینی که سه شعر او را در سالهای
۵-۱۳۵۴ در روزنامه کیهان به فارسی برگرداند.^۲

۴- دکتر غلامحسین یوسفی به همراه دکتر یوسف
حسین بکار که با ترجمه «داستان من و شعر» فصل
تازه‌ای در این عرصه گشودند و شعر دوستان ایرانی را
بیش از پیش با قبانی آشنا کردند.^۳ (۱۳۵۶)؛

۵- عبدالحسین فرزاد کتابی به نام «شعر، زن،
انقلاب» را که حاوی مصاحبه‌ای با نزار بود به فارسی
برگرداند؛

۶- دکتر شفیعی کدکنی با انتشار کتاب ارزشمند
«شعر معاصر عرب» و اختصاص بخشی از آن به نزار با
عنوان «عاشقانه‌سرایی بی‌همتا»^۴ (۱۳۵۹)؛

۷- دکتر سیدحسن حسینی که در سالهای
۲-۱۳۶۱ در پاورقی روزنامه جمهوری اسلامی و سپس
در جنگ شماره ۸ سوره به شعر و اندیشه نزار پرداخت
(۱۳۶۳) و در مجله شهاب، «گنجشکها ویزانمی‌گیرند» را
بازخوانی کرد. کتابی که حاوی سخنرانیهای شگفت و
تأثیرگذار نزار پیش از شعرخوانیهای او در محافل
گوناگون است؛^۵

۸- احمدپوری که گزیده‌ای از اشعار عاشقانه نزار را
با عنوان «در بندر آبی چشمانت» از انگلیسی به فارسی
ترجمه کرده است؛^۶

۹- ترجمه‌های پراکنده‌ای که در جراید این سالها از
شعر نزار صورت گرفته است.

و اینک موسی بیدج، مترجم کوشا و نام آشنای
همروزگار، یاسهایی پراکنده از باغچه‌های مصفای نزار
چیده و برای اهالی دنیای شعر به ارمغان آورده است.
بیدج را کلبه‌ای است با سه دریچه رو به کرانه‌های
زندگی بخش فرهنگهای فارسی، کردی و عربی و از هر
سه عرصه در حد توان و فرصت خویش بهره‌ها جسته

است. سفرهای فراوان به کشورهای عربی، نوشتن و
سرودن به زبان عربی و انتشار این اشعار و نوشتار در
مجله‌های لبنان و سوریه، وی را به گونه‌ای جدی و
پیایی در گستره کرامند ادبیات معاصر عرب قرار داده
است. خود نیز از بن‌مایه‌های ذوق شعری برخوردار است
و این امر یاری شایانی بدو کرده است تا شعر را شاعرانه
گزارش کند. بیدج کار ترجمه را از سال ۱۳۶۰ به گونه‌ای
حرفه‌ای آغازیده و علاوه بر ترجمه‌های پراکنده‌اش در
روزنامه‌ها و مجلات گونه‌گون ما می‌توان بدین آثار او
اشاره کرد: - تالیف «آسمان زعفرانی» (مجموعه
داستان)؛

و ترجمه:

- گرسنگی و کلمه (پنج نمایشنامه)؛

- نگاهی به ادبیات صهیونیسم (غسان کنفانی -

پژوهشگر فلسطینی)؛

- شادی حرفه من نیست (شعرهای

محمدالماغوط، شاعر روسی)؛

- آنتولوژی شعر فلسطین (هشت کتاب).

مجموعه‌های دیگری نیز زیر چاپ و یا آماده چاپ
دارد که امیدواریم بزودی به سامان بایسته‌ای برسد. و
اما «بلقیس و عاشقانه‌های دیگر» نخستین گزیده از
اشعار عاشقانه نزار است که از حدود بیست کتاب او
گزینش و مستقیماً از عربی به فارسی ترجمه شده است.
کتاب شامل پیشگفتاری نه صفحه‌ای با عنوان
درنگی بر زندگی شاعر، مصاحبه‌ای با نزار (۳۸ صفحه) و
پانزده قطعه شعر اوست.

در بخش درنگی بر زندگی شاعر، سالشمار کوتاهی
از زندگی و آثار نزار ترتیب یافته که از خلال آن می‌توان
دانست:

«نزار قبانی (۱۹۲۳ م / ۱۹۹۸ م) - نامدارترین
عاشقانه‌سرای عرب - را با القابی می‌شناسیم چونان:
شاعر عشق، شاعر زن، شاعر طبقه مخمل‌پوش،
شاعر تاجر، شاعر ملعون، شاعر شکست و نومیدی،
شاعر هجو سیاسی، شاعر غزلهای حسی و...
پنجاه کتاب به چاپ رسانده است از جمله:

بلقیس و عاشقانه

زن سبزه رو به من گفت، کودکی سینه، تو از آن
منی، شعرها، محبوب من، نقاشی با کلمات، حاشیه‌ای
بر دفتر شکست، یادداشت‌های روزانه زنی لایبالی،
شعرهای وحشی، کتاب عشق، سروده‌های ژوئن، با تو
وصلت کرده‌ام ای آزادی، جمهوری در اتوبوس،
تریولوژی کودکان سنگ‌انداز، شعر چراغی سبز
است، اندکی نثر و...

پس از فراغت از تحصیل در رشته حقوق به
استخدام وزارت خارجه سوریه درآمده و در
سفارتخانه‌های این کشور در چندین پایتخت به
خدمت پرداخته است. سیر تحول در شعرهای او از غزل
با موضوعی جسمانی به غزل با موضوعی اجتماعی رخ
نمایانده است و این امر او را به عنوان مدافع سرسخت
حقوق زنان در جامعه عرب شناسانده است. سرانجام
سیاست را رها کرده و رحل اقامت در بیروت افکنده
است. شکست اعراب از اسرائیل و آغاز جنگهای داخلی
لبنان دستمایه مضامینی بکر و ماندگار برای شعر وی
شده است. نزار در سالهای نخست دهه هشتاد میلادی
با حادثه‌ای دردناک روبرو شده. او بلقیس، همسر عراقی
تبار خود را در انفجار سفارتخانه عراق در بیروت از دست
داده و شرح این هجران و این خون جگر را خوش در
غماخشم خویش گریسته است. قبانی کوشیده است تا
راه سومی در زبان عربی ایجاد کند و شکاف میان زبان
ایستای کهن و زبان پویای تازه نفس امروز را اندکی پر
نماید. وی در باب ترجمه معتقد است: «ترجمه شعر از
زبانی به زبان دیگر یک ماجراجویی سرشار از خطر
است، چرا که هر زبانی راز و رمز و شخصیت و حساسیت
ویژه خود را دارد. برای اینکه این ماجراجویی با موفقیت
همراه باشد، حتماً باید کسی که دست به ترجمه می‌زند
خود، شاعر باشد.»^۷

اهمیت این جمله نزار وقتی بیشتر شناخته می‌شود
که به ترجمه‌های دکتر شفیعی یا شاملو نظر می‌افکنیم.
موسی بیدج نیز تنها با عصای فرهنگهای دوزبانه پای
در وادی طوای ترجمه نمی‌نهد. زبان عربی را نیک
زیسته است و اندک آشنایی با شعر نزار نشان می‌دهد

بها در باقری

دیگر

های

که مترجم بخوبی توانسته است موسیقی، حس و حال و هوا و رنگ و بوی شعر نزار را به فارسی گسیل دارد. وی در پایان پیشگفتار خویش افزوده است:

«شعرهای قبانی به دلایل مختلف، دشوار تن به ترجمه می‌دهند؛ بر این اساس برای حفظ شعریت این سروده‌ها و نزدیک‌سازی آن به فرم شعر سپید رایج در ایران، تلاش فراوانی صورت گرفته است و البته این تلاش در جهت حذف زوائد و شواثب بوده و هیچگاه معنایی از شاعر مخدوش نشده و یا بر زبان او نهاده نشده است. گزینش چند شعر از میان صدها سروده این شاعر نیز کار آسانی نیست و آنچه عرضه شده، نمی‌تواند شناسنامه این شاعر شهیر و پنجاه سال شاعری او باشد.» (ص ۱۴).

منظور مترجم از «شواثب»، آن بخش از اشعار نزار است که در کنکاش و بازآفرینی احساسات آتشین خویش، به فراسوی مرزهای اخلاق و عرف سرک کشیده است، زیبا و خواندنی است اما... «زوائد»ی نیز که مترجم بدان اشارت کرده، این واقعیت است که شعر نزار، اطنابی ویژه دارد که با تکرارهای پیاپی، در حوزهٔ زبانی و معنایی عربی، پذیرفتنی و عادی می‌نماید اما اگر بر آن باشیم که ترجمه‌ای التعل بالتعل و واژه به واژه از آن ترتیب دهیم، ای بسا خوانندهٔ ایرانی را ملال افزاید و در کسای انشایی دراز دامن با تاکیداتی نابجا درآید.

و در این عقبه‌هاست که مترجم با شگردی شاعرانه و آمین و با پاسداشت پایه‌های زبان اصلی، مخاطب زبان دوم را در نظر می‌گیرد و ترجمه خویش را در خور حال و هوای زبانی او سامان می‌دهد. بیدج، سادگی، عاطفه و آهنگ شعر نزار را بخوبی دریافته و در گزینش

واژه‌ها و چینش قافیه‌ها به گونه‌ای کار کرده است که ترجمه خود، آهنگین و شاعرانه شده است:

وقتی که تو را دوست می‌دارم / ماه از من طلوع می‌کند / و تابستانی زاده می‌شود / گنجشگان مهاجر باز می‌آیند / و چشمه‌ها سرشار می‌شوند / وقتی به قهوه‌خانه می‌روم / دوستانم / گمان می‌کنند که بوستانم! (ص ۵۵).

گیسوانی را نقش زدم / آشوبگر ورها / سینه‌هایی را / تندخو / صلح‌جو / خوشخو / و خرسند / آنگاه خالها را / پاشیدم / و وقتی قلم مو را / پایین کشیدم / خونم / جاری شده بود. (ص ۷۴).

بخش دوم کتاب با عنوان «شعر، معطر، سرمه کشیده و خوش پوش می‌آید» ترجمهٔ مصاحبه‌ای است که احمد فرحات، شاعر و منتقد عرب با نزار قبانی انجام داده و از مجلهٔ الکفاح العربی چاپ بیروت نقل شده است.

راستی را افسون کلام نزار حتی در سخنان عادی او نیز هویداست و چونان جاودانیاذ اخوان ثالث، سخن و نثرش نیز به شعر پهلوی می‌زند. در این مصاحبه، موضوعاتی از این دست به میان آمده و نزار با بیانی روشن، هنرمندانه و قاطع بدانها پاسخ داده است:

شعر معاصر عرب و تعامل آن با مدرنیته، شعر و جامعه، نوآوری اصیل و غیراصیل، شعر آرمانگرا، زن، فرهنگ، مقاومت لبنان و عشق نزار به بیروت، ترجمه، نظر او درباره برخی از شاعران معاصر عرب چون: بدر شاکر السیاب، یوسف الخال، ادونیس، انسی الحاج و... یاد کرد بخشی از گفتگوی او خالی از لطف نیست: «روند مدرنیسم در شعر عرب، شتاب فراوانی گرفته

است و بدون بهره‌گیری از کودهای شیمیایی و پناه بردن به لقاح مصنوعی پرورش یافته. من طبیعتاً به تولد طبیعی مایل هستم و با سزارین‌های شعری مخالفم. بهار نه ماه تمام، در آزمایشگاه زیرزمینی و میان لوله‌ها و شیشه‌های رنگارنگ آزمایشگاه باقی می‌ماند تا یک گل کوچک بیافریند، چرا ما یکی - دو سال صبر نکنیم تا یک شعر زیبا پدید آوریم؟» (ص ۲۱).

ای کاش مترجم محترم، نشانی اشعاری را که از خلال چندین کتاب برگزیده، ارائه کرده بود. در پایان برای ایشان آرزوی بهروزی و نیک فرجامی و آفرینش کارهای تر و بهتر داریم.

یادداشتها:

۱- رک: داستان من و شعر، ترجمه دکتر غلامحسین یوسفی - بکار (مقدمه)
۲- همان

۳- قبانی، نزار: جمهوری در اتوبوس؛ ترجمه حسن قرامرزی؛ تهران: انتشارات فرخی؛ ۱۰۰ ص؛ بی تا؛ ۱۰۰ ص.

۴- قبانی، نزار: داستان من و شعر؛ ترجمه دکتر غلامحسین یوسفی - دکتر یوسف حسین بکار؛ تهران: توس؛ ۱۳۵۶: ۲۱۶ ص.

۵- شمیمی کدکنی، محمدرضا: شعر معاصر عرب؛ تهران: توس؛ ۱۳۵۹: ۲۱۳ ص.

۶- حسینی، سیدحسن: سوره: جنگ ۸ ص؛ ۳۷: بهمن ۱۳۶۳.

- شباب: ش ۵؛ س ۱۳۷۶ - تیر و مرداد.

۷- قبانی، نزار: در بندر آبی چشمانت؛ ترجمه احمدپوری؛ تهران: نشر چشمه؛ ۱۳۷۷: ۱۰۱ ص.

۸- قبانی، نزار: بلقیس و عاشقانه‌های دیگر؛ ترجمه موسی بیدج؛ ص ۴۸.

می‌نویسم تا تکثیر شوم

تابسیار...

تا خوشه‌هایی پرویانم

ورنگین کمان‌هایی

می‌نویسم...

تا صد و پنجاه میلیون نزار قبانی پدید آید

اگر یکی کمتر باشد، دلگیر می‌شوم

و اگر صد نفر کمتر باشد، آشفته می‌شوم

و اگر هزار نفر کمتر باشد، درجه حرارت تم بالا خواهد رفت

و بی‌درنگ، طبیب خواهم خواست... (۱)

نزار قبانی بارها... در گفت و گوهایش... با تعابیری

چون، «امپراطور شعر عرب» از نقش و جایگاه خود در

گستره شعر معاصر عرب یاد کرده است. این تعبیر و

تعابیری از این سنخ هر چند برای خواننده‌ای که ذهنی

انباشته از شکسته‌بندی‌ها و تعارف‌های طبق معمول

دارد گزافه و متفرعانه در چشم می‌نشیند... با نظر به

اقبال بی‌مانند از شعر نزار در سرزمین‌های عربی به

واقعیت بسیار نزدیک است.

نزار قبانی در بیان تجربه‌های شعری‌اش براین

نکته تأکید می‌کند که مخاطب عام را بر مخاطب خاص

ترجیح می‌دهد و هرگز شعرش را به نیت تعظیم به

مخاطبان انتل کتوتل، قربانی سوداهای فرمالیستی و

آرزوی جاودانگی در آینده‌ای سرشار از ابهام نخواهد

کرد؛

— «بعضی از شاعران می‌گویند: ما برای آینده

می‌سراییم. شعر ما، شعر آینده است. من از این حرف

خیلی خنده‌ام می‌گیرد و این سوال برایم پیش می‌آید که

آقای شاعر! وقتی در حال حاضر وجود ندارید، چطور می‌خواهید در آینده وجود داشته باشید؟ من اصلاً نمی‌دانم صد سال دیگر بر سر شعر و اندیشه و فرهنگ چه می‌آید؟ شاید در آن زمان کتاب به صورت یک قرص کوچک باشد که ما پیش از خواب آن را بالا بیندازیم... (۲)

برادر من! داستان جایزه نوبل را از مغزتان بیرون

کنید. من که اصلاً به این جایزه فکر نمی‌کنم. برای

اینکه این جایزه یک رشوه سیاسی است. (۳)

من شخصاً دوست ندارم دنبال مدهای شعری

بدوم... (۴)

از پی چنین رویکردی است که نزار قبانی پسند

مردم را بر پسند خواص رجحان می‌دهد و با اعتقاد به

تعیین‌کننده بودن نقش مخاطب عام در قضاوت

پیرامون شعر، به سرودن و خواندن در هوای آزاد رو

می‌آورد و از اتاق‌های دربسته می‌گریزد و بر سیبل

تعریض به شاعر بزرگ و مورد احترامش، آدونیس (علی

احمد سعید) راه نفی مفرد در صیغه جمع را در پیش

می‌گیرد و بر جمع در صیغه جمع تأکید می‌کند؛ (۵)

— «... من توانسته‌ام حنجره کسانی باشم که

نمی‌توانند فریاد بزنند و لبان کسانی باشم که فاقد لپند.

من توانسته‌ام مرز میان مردم و شعر را از بین ببرم...» (۶)

□ □ □

از اقبال عام مردم سرزمین‌های عربی به شعر

نزار قبانی که بگذریم، باید اذعان کرد که از بد حادثه،

شعر این شاعر نامور در ایران به شایستگی و بایستگی

معرفی نشده است، (۷) چندان که شعر بسیاری از

شاعران چیره‌دست و توانای دیروز و امروز عرب،

اگرچه اخیراً ترجمه‌ای از اشعار نزار قبانی به

فارسی منتشر شده ولی این ترجمه از زبان اصلی

نیست.

مگر نه آنکه در «هر ترجمه» طیفی از شکوه و زیبایی شعر — به ناگزیر — از دست می‌رود و گاه تا اندازه‌های گزارشی از متن مبدأ فرو کاسته می‌شود؟ حال، چگونه خواهد بود ترجمه‌ای از ترجمه دیگر، گزارشی از گزارشی، و روایتی از روایتی؟... و آیا دستاورد این سوداگری چیزی خواهد بود جز تصاعد تخریب زیبایی‌های شعر و در یک کلام، از دست رفتن روح متن نخست؟

راستی چه اصراری است در ترجمه‌های دست دوم

و سوم؟ آن هم در عرصه‌ای که هم متن اصلی — عربی —

شعرها در دسترس است و هم ذوق و دانش و تجربه

مترجمان، ترجمه‌ای پاکیزه و موفق را بشارت می‌دهد.

«بلقیس و عاشقانه‌های دیگر» شاهدی زیبا بر این

مدعاست.

□

«موسی بیدج» مترجمی پرکار و بی‌هیاهوست و

بی‌مبالغه، طلایه دار معرفی شعر معاصر عرب در دو دهه

اخیر. گذشته از بسیاری شاعران مهم عرب — همچون

محمد الماغوط (۸) — که برای نخستین بار در ایران از قلم

او معرفی شده‌اند باید از مجموعه ده جلدی و ارزشمند

شعر فلسطین (۹) یاد کرد در کنار دهها گفتگو، مقاله و

ترجمه صدها شعر در مجله‌ها و صفحه‌های ادبی این

سال‌ها. (۱۰)

ترجمه‌های موسی بیدج — افزون بر حسن انتخاب

در معرفی آثار و چهره‌ها — به دلیل انس و اشتغال ذهنی

و زبانی به شعر آن سو و این سو روان، دلنشین و

امانت‌دارانه است، به هنجار و متعادل، برکنار از افراط‌ها و

تفریط‌های مرسوم، نه زیاده‌روی در بازسرایی و

رنگ‌آمیزی‌های زبانی و موسیقایی و نه لکن‌های

معمول مترجمان ناشاعر. که در آن اولی با جفای ناشی

از تحمیل سلیقه‌های شخصی مترجم بر متن اصلی،

عبدالرضایی نیا

از پنجره عشق

بلقیس و عاشقانه‌های دیگر

نزار قبانی

موسی بیدج

انتشارات ثالث، چاپ اول: ۱۳۷۸

چیزی که به فارسی عرضه می‌شود خوب یا بد - متنی تحریف شده و متفاوت با اثر نخست است و پی‌آمد بلیه دوم؛ تولید مستنی خشک و بی‌انعطاف و عاری از طراوت‌های شاعرانه است.

برای هر دو گروه از این دست ترجمه‌ها می‌توان مثال‌ها آورد که چه ضایعاتی در ترجمه شعر عربی یا عربی به پارآورده‌اند، که بگذریم.

با عنایت به این نکته‌ها ترجمه موسی بیدج به دلیل زیستن مترجم در فضای هر دو زبان مبداء و مقصد و الفت وی با سرودن شعر، گامی ارزنده در معرفی نزار قبانی «عاشق» به حساب می‌آید.

□

«شعر، زن، وطن» سه یار دبستانی‌اند در فرهنگ شعری نزار قبانی و آن چنان در تغنی نزار درهم تنند که به جای هم می‌نشینند و تداعی می‌کنند. به گونه‌ای که حلول این سه مضمون تنیده در هم راه به ناممکن می‌برد.

در این چشم‌انداز، نگاه نزار قبانی به همه چیز و هر چیز از پنجره‌ای اتفاق می‌افتد که عشق نام دارد، عشق به زن که عشق به شعر و عشق به وطن را یگانه می‌کند و در برجسته‌ترین نماهای خود به زنانه انگاری می‌رسد و بر هر چیز و همه چیز انگیز و رنگی از زنانگی می‌زند؛

عشق / این است

که مردم / ما را با هم اشتباه بگیرند

وقتی / تلقن با تو کار دارد / من پاسخ بگویم

و اگر دوستان / به شام دعوت کنند / تو بروی

وقتی هم / شعر عاشقانه جذیدی / از من بخوانند

تو را سیاس بگویند...

[بلیقیس / ص ۶۶]

نسب نامه شعری نزار قبانی را به شاعرانی چون قیس بن ملوح و عمر بن ابی ربیع رسانده‌اند^(۱۱) که سرای غزلی داشت مختصر، به طبقه‌ای خاص از زنان

اشرافی، زنانی که در جست و جوی ازدواج و نه کام‌جویی بودند بلکه شعرا می‌خواستند و شهرت با آن را.

نزار - خود - درباره این تصویر از «گره‌خوردگی شعر و عشق» در سلوک و زندگانی شاعرانه‌اش چنین می‌گوید:

«هر که معشوق شعرست، معشوق من است و هر که خصم کلمه زیباست، خصم من است، اگر چه زیبا ترین بانوی جهان است»^(۱۲)

از این گونه است که شعر و زن در چشم و دل نزار قبانی به یگانگی می‌رسد با آمدن یکی، دیگری - نیز - بی‌درنگ از راه می‌رسد و در وداع هریک، دیگری نیز وداع می‌کند؛

ای یار!

تو را از دست من چیدند

و شعر را از لب من...

بلیقیس!

تو آن اشکی که بر مژه کمانچه می‌چکد

زیبای من!

در سایه سار خدا بخواب

که پس از تو شعر ناممکن شده است

زن هم

ناممکن

[بلیقیس / ص ۱۵۶]

در بخش نخست کتاب، گفتگوی مفصلی از «نزار قبانی» آمده است که چون دیگر گفته‌وگوهای نزار قبانی سرشارست از ایجاز، صریح و بی‌مجامله، تند و گزنده و در آمیخته به شطح که در آن از تجربه شعری نزار، عشق، شهرت و سیاست، رویکردهای شعری و قدر و قیمت دیگر شاعران نوگرای معاصر عرب پرسش می‌شود.

از آن جا که بخش مهمی از پرسش‌ها، دلمشغولی‌های عام شعر و شاعران این روزگار به شمار می‌رود، پاسخ‌ها - نیز - جلوه‌ای عام و فرا - عربی یافته‌اند، به گونه‌ای که اگر کدهای عربی این گفتگو را حذف کنیم، حس می‌کنیم شاعری ایرانی به مرور تجربه‌ها و تصویرهایش از شعر زمان ما و دیار ما نشسته است؛

«... با کمال تأسف، شعر امروز ما هیچ شباهتی به ما ندارد و بیشتر به یک خاورشناس خارجی شبیه است که در بزرگسالی زبان عربی یاد گرفته است و ما به سختی می‌توانیم با او به تفاهم برسیم.

مدرن‌سیم یک دروغ و یک شایعه بیست ساله است و همه از ماهیت آن خبر دارند. یک شایعه است برای اینکه سند و ستون ندارد و متونی که بتواند پایه‌های استواری برایش بسازد....

امیدوارم از این حرف من کسی نتیجه نگیرد که من

نزار قبانی

ضد مدرنیسم هستیم. من با هرج و مرج در شعر مخالفم. همان طور که با هرج و مرج در اوضاع امنیتی. نمی توانم قبول کنم که این ویرانگری نوعی دمکراسی است و همان طور نمی پذیرم که هر هذیانی را به عنوان نوآوری بپذیرم.

نمی توانم با برکندن درختی از باغ شعر موافقت کنم - قبل از آنکه به جایش درختی بکارم...» (۱۳)
با این دیدگاه، و نظایر آن - که به صراحت هرچه تمام تر بیان می شوند - می توان موافق بود یا مخالف، اما نمی توان انکار کرد که - به هر تقدیر - این دیدگاه ها به نوعی بازخوانی و مرور دلمشغولی های شعر نوی ایران نیز به حساب می آید که به لحاظ چشم اندازهای متنوع و تجربه های شایان اعتنا برای شاعران نوگرای امروز ما و دوستداران شعر نو مفید خواهد بود، به ویژه در روزگار فترت نقد و غیاب روح انتقادی در عرصه شعر امروز ما.

□

مجموعه شعر «بلقیس و عاشقانه های دیگر» گزینه ای است از شعرهای عاشقانه، و صد البته این تمام چهره شعری نزار قبانی نیست. او اگر چه در برهه ای از شکل گیری شخصیت شعری اش سیاست گریزی کرد و غنودن در چشمان یار را بر خفتن در سیمای خاردار ترجیح داد و تمام زمزمه هایش را هاله ای از تغزلی اشرافی پوشاند، در برهه ای دیگر - پس از کناره گیری از فعالیت های دیپلماتیک - حرمان ها و آرمان های مردم دیارش در آینه شعرهایش طنین انداخت و جزئی حماسی به صدایش راه یافت، چنان که خود - نیز - خاطر نشان کرد که «من می گویم هر روز صدایم را تغییر دهم و هر ساعت پوستم را».

فراز و فرود عشق و سیاست در شعر نزار قبانی - به خوبی - در مقدمه کوتاه مترجم بیان شده است اما ناگفته نماند که برای کامل شدن معرفی نزار قبانی شایسته است تا گزینه ای دیگر - معطوف به شعرهای

سیاسی او به دست ترجمه و انتشار سپرده شود. این نکته ای است که شاعر فرهیخته و ادیب معاصر «م. مؤید» بر آن تأکید کرده اند و صد البته برای خوانندگان ایرانی که در چند دهه اخیر با تجربه شعر سیاسی و شعر مقاومت روبرو بوده اند، بسیار معتنم خواهد بود.

پانوشته:

- ۱- لغبت با تقان واهی مفاتیحی، نزار قبانی، منشورات نزار قبانی، ۱۹۹۰، ص ۱۷
- ۲- بلقیس و عاشقانه های دیگر، ص ۴۲
- ۳- همان، ص ۴۵
- ۴- همان، ص ۵۲
- ۵- همان، ص ۵۲
- ۶- همان، ص ۳۹
- ۷- همین جا باید از کوشش زنده یاد دکتر غلامحسین یوسفی و دکتر حسن بکار در ترجمه قصتی مع الشعر (داستان من و شعر، توس، ۱۳۵۶) یاد کرد، همچنین مجموعه شعر خوشه های خشم (ترجمه محمد باقر معین، تهران، انتشارات آگاه) و نیز مجموعه مقاله و گفتگو شعر، زن و انقلاب (ترجمه عبدالحسین فرزاد، امیرکبیر، ۱۳۶۷)
- ۸- رک. شادی حرفه من نیست، محمد الماغوط، ترجمه موسی بیدج، محراب اندیشه، ۱۳۷۳
- ۹- کتاب های برای مردن وقت نداریم (سمیع القاسم)، شب گرگ (احمد دجور)، ماه مومیایی (معین بیسو) گنجشکان در الجلیل می میرند (محمود درویش)، جشنواره اندوه (فدوی طوقان)، صبر ایوب (عزالدين المناصره)، مردگانتان را به خاک بسپارید و برخیزید (توفیق زیاد)، وضوی خون (محمد القیسی)
- ۱۰- نکا.ک. ماهنامه کیهان فرهنگی (دوره اول)، ماهنامه شعر، ادبستان و صفحه ادبی پشتو از نی در روزنامه اطلاعات
- ۱۱- الضوء واللعبه، شاکر النابلسی، المؤسسة العربیة للدراسات والنشر، ۱۹۸۶، ص ۱۳۲۰
- النار والجوهر، جبرا ابراهیم جبرا، المؤسسة العربیة للدراسات والنشر، ۱۹۸۲، ص ۱۱۸
- شعر معاصر عرب، شفیمی کدکنی، صص ۱۱۱-۹۶
- ۱۲- الضوء واللعبه، ص ۳۴۹
- ۱۳- بلقیس و عاشقانه های دیگر، ص ۲۰

درگذشت استاد دکتر یحیی مهدوی
رأبه خانواده ایشان و اصحاب اندیشه و ادب تسلیت می گویم

درگذشت اندوچار هوشنگ کلشیری
رأبه همسر، فرزندان و عموم اهل قلم تسلیت می گویم

سر دبیر و نویسندگان
کتاب ماه ادبیات و فلسفه

غبرایی اثر منثور ریلکه را ترجمه می کند

مهدی غبرایی این روزها به شدت سرگرم ترجمه های جدید است. از غبرایی به تازگی ترجمه کوری ساراماگو و خیابان میگل اثر روس. ناییل و خانه ای برای آقای یسوس که قبلاً هم ترجمه شده بود و جزو بیست کتاب برگزیده قرن انتخاب شد را دیده ایم.

وی در باره کار تازه خود گفت: ترجمه دفترهای مالد لائوریس بریگه اثر مانیرماریا ریلکه شاعر بزرگ آلمانی، کاری است که فکر می کنم حاصل عمرم باشد. این کتاب غیر از کتاب نامه ها، تنها اثر منثور ریلکه و اثری اپیزودیک است و عمده حرفهایش درباره هستی و نیستی، عشق و مرگ، کائنات، بازگشت به دنیای کودکان، شعر، موسیقی و ترانه و کلاً نگاه شاعر به دنیاست. ریلکه سوگسرودهای دوشو را بعد از این اثر سروده است. او می گوید بعد از دفترهای مالد لائوریس بریگه همه چیز ممکن است. و این کتاب یکی از آغازکننده های رمان نوست که ۱۹۰۳ تا ۱۹۰۷ نوشته شده است.

وی افزود: همچنین یکی دیگر از آثار ساراماگورا در دست دارم که البته ترجمه آن تمام شده است. و در حال بازخوانی و مقابله هستیم با نام بلم سنگی، که داستان جدایی شبه جزیره ایبری از اروپاست و کشمکش های مربوط به آن و بسیار نزدیک به زمینه کاری که به رئالیسم جادویی معروف شده است.

گفتنی است کتاب شوهر دلخواه از ویکرام ست نویسنده هندی نیز از ترجمه های غبرایی است که اکنون زیر چاپ است.

می‌شد - تحقق یافت، حبشی‌ها، لبنانی‌ها، سوری‌ها، مصری‌ها و عراقی‌ها هیچ یک عرب نبودند و عرب شدند اما ایرانیان ضمن آنکه در صلابت ایمان از همه پیشتر و در خدمتگزاری به اسلام سهم‌شان بیشتر بود ایرانی باقی ماندند، و این تنها در سایه حفظ زبان امکانپذیر شد. و اگر توجه کنیم که از جمله قدیم‌ترین آثار مکتوب فارسی بعد از اسلام به همین ترجمه‌ها و تفسیرهای قرآنی است متوجه می‌شویم که فارسی به عنوان زبان دوم قرآن و اسلام توانست باقی بماند.

این آمیزه موفق و پویا از فارسی پیش از اسلام و عربی در واقع نخستین بار در ترجمه قرآن (و نیز حدیث و تاریخ و سیره) توانست رشد یابد و پیروز شود.

اما در مورد تفسیر عرفانی قرآن، همچنانکه کارهای تحقیقی خودی و بیگانه نشان می‌دهد آنچه مسلم است شروع این کار را از مجالس وعظ زاهدان اولیه باید سراغ گرفت و البته سنت تأویل بین مسیحیان و یهودیان و مجوس نیز خواه ناخواه از دوراه در تفسیرهای عارفانه اثر گذاشت. یکی از این جهت که بعضی از زاهدان اولیه، خودشان یا پدرشان از دین دیگری به اسلام گرویده بود و لاجرم رسوبات ذهنی از باورها و روش اندیشگی پیشین داشتند. دوم از آن جهت که مخاطبان و مریدان و پیروان‌شان چنین ذهنیتی را

قلمرو سامانیان داده شد که ترجمه قرآن را به فارسی جایز و بلامانع اعلام کرد خود سابقه‌ای در عمل داشته است. یعنی پیش از آنکه آن فتوی از طرف فقیهان آزادمنش حنفی داده شده باشد قرآن عملاً ترجمه می‌شد.

صرف نظر از اینکه ما نمونه‌های مسلم متن‌های بازمانده از ترجمه قرآن (مقدم بر ترجمه قرآن در قلمرو سامانیان) در دست داشته باشیم یا نداشته باشیم وجود ترجمه‌هایی مقدم بر آن فتوی قطعی است. چگونه می‌توان تصور کرد که مسلمان هوشمند و فرهیخته ایرانی از ترجمه کتاب خدا به فارسی، مدت تقریباً دو و نیم الی سه قرن خودداری کرده باشد؟ گذشته از انگیزه دینی که در موضوع ترجمه قرآن از همه مؤثرتر است، انگیزه ملی نیز دخیل بوده، چرا که شیعیان معتدل و ایرانیانی که با حفظ ایرانی بودن مسلمان بودند و در عین مسلمانی راستین بر موازیت ایرانی ارج می‌نهادند دوست داشتند کتاب خدا را نیز به زبان خود بخوانند. روایاتی هم در دست بود که زبان دوم اهل بهشت زبان دری است و در واقع و عینیت نیز زبان دوم اسلامی زبان فارسی بوده و هست. تنها ملت مسلمان که در عین مسلمانی، قومیت خود را نیز حفظ کرد ایرانیان بودند و آن به خاطر حفظ زبان فارسی - که مقدس نیز انگاشته

در اردیبهشت ۷۴ کنگره بزرگداشت میبدی برگزار گردید و اکنون مجلد اول مقالات عرضه شده در آن گردهمایی (الف - س) عرضه می‌گردد. البته مقالاتی نیز پیش از کنگره درباره میبدی منتشر شده بود که قبلاً در یک مجلد تحت عنوان زبان اشارت (یزد ۱۳۷۴) منتشر شده بود. ظاهراً باید منتظر یک مجلد دیگر بود (ش - ی). اینک اشاره‌ای به جایگاه میبدی در تفسیر عرفانی فارسی:

تفسیر میبدی برآیند دو جریان عمده ادبی و فرهنگی در ایران بعد از اسلام تا قرن پنجم هجری بوده است:

الف - نهضت ترجمه و تفسیر قرآن به زبان فارسی
ب - تفسیر عرفانی قرآن

در مورد جریان اول، چنانکه در کتب شیعه و سنی آمده است نخستین مترجم آیاتی از قرآن به زبان فارسی، سلمان است که گویا سوره حمد را ترجمه نموده است. ارزش این روایت هر چه باشد قدر مسلم این است که ایرانیان مسلمان از آغاز بر آن بودند که قرآن را به زبان خود بفهمند و آن فتوای تاریخی که در قرن سوم در

یادنامه

ابوالفضل
رشیدالدین میبدی

به کوشش
پدا... جلالی پندری

یاد نامه ابوالفضل رشیدالدین میبدی

به کوشش : پدا... جلالی پندری

یزد، چاپ اول: ۱۳۷۸

فلسفه اروپایی در قرن بیستم

□ Twentieth Century Continental Philosophy

Todd May

Clemson University, 1997.

این کتاب مروری کلی و بررسی همه جانبه و عمیق از فلسفه قاره اروپا در قرن بیستم است که به جای شرح و تفسیرهای مفصل گزیده‌هایی از عین متن فلسفه فیلسوفان بزرگ اروپا را در اختیار دانشجوی فلسفه قرار می‌دهد.

فهرست مطالب از این قرار است: ۱- بنیانگذاران (هوسرل: مقدمه بر پدیدارشناسی، هایدگر: سخنی در باب هومانیسم، سوسور: منتخباتی از درسنامه) ۲- اگزیستانسیالیسم (سارتر: منتخباتی از اگزیستانسیالیسم، مریلوپوتی: تقدم ادراک و نتایج فلسفی آن)

۳- ساخت‌گرایی (لوی استروس: زبان و تحلیل قواعد اجتماعی، ژاک لاکان: نقش حروف القاء در ناخودآگاه یا خرد از زبان فروید تا کنون) ۴- نظریه انتقادی: مکتب فرانکفورت (اورک هایمر و آدورنو، دریافت روش‌نگری از دیالکتیک روش‌نگری) هرمنوتیک (گادامر: جهانی بودن مسئله هرمنوتیکی، ریگور: منتخباتی از پدیدارشناسی و هرمنوتیک ۶- مابعد ساختارگرایی (لیوتار: پاسخ به پرسش‌ها: پست مدرنیسم چیست... و...)

کشف‌الاسرار همانا تقریرات شیخ انصاری، هروی بوده که او نیز به نوبه خود از ابو عبد الرحمن سلمی استفاده کرده است. اهمیت کشف‌الاسرار در این است که مجموعه‌ای است از آنچه عارفان پیشین در بیان آیات و کلمات قرآنی و اسماء الله گفته بودند، بعلاوه آنچه از ذهن مؤلف جوشیده در یک مجموعه گرانسنگ به فارسی شیرین و کم نظیر به قلم آمده است.

در یکی از مقالات این مجموعه آمده است که میبیدی در اواخر کتابش از روح الارواح سمعانی هم استفاده کرده است (۳۵۶ به بعد).

در این مجموعه به مقالات ارزشمندی چون کشف‌الاسرار در میزان نقد عربی (۲۱ به بعد) و عنوان‌های تازه از کشف‌الاسرار برای فرهنگ‌های فارسی (۳۱۵ به بعد) بر می‌خوریم که واقعاً به خواندن می‌ارزد. دو محقق (عزیز الله جوینی و زرین چیان) نیز به تصحیح مجدد کشف‌الاسرار تاکید کرده‌اند (۲۰۵ و ۳۰۵) و امیدواریم که این کار بایسته صورت بگیرد.

گردآوری این مجموعه به کوشش دکتریدالله جلالی پندری بوده‌است که قبلاً با بعضی کارهای او (دیوان عمادالدین نسیمی و دیوان ادیب نیشابوری و زبان اشارت) آشنا شده‌ایم.

دارا بودند. مقوله تاویل و تفسیر، فراتر از بیان لفظ خود سنتی و سابقه‌ای در سرزمینهای ایران و عراق و سوریه و مصر... داشت. اما نکاتی که در مجالس زهاد و نخستین متصوفه درباره تاویل و تفسیر قرآن گفته می‌شد محدود به بعضی آیات و سوره‌ها بود. ظاهراً نخستین کسی که تفسیر منظم و کاملی از دید عرفانی بر قرآن نگاشته سهل بن عبدالله شوشتری است و دیگر ابو عبد الرحمن سلمی. البته اینگونه تفسیرها از دیرباز مورد انتقاد بعضی علمای دین واقع شده است برای نمونه انتقادات ابن الجوزی در تلبیس ابلیس را می‌توانیم نام ببریم.

شیعیان غیر از طریق خاص خود و از زبان ائمه (ع) تفسیرهای عرفانی بر مضامین قرآنی دارد که از دیدگاهی والا و عرفانی کلامی الهی را معنی می‌کند و این خود منبع مهمی بوده است برای تفسیر عرفانی. حتی سلمی که سنی است تفسیری عرفانی به امام صادق (ع) نسبت می‌دهد - که البته می‌توان در صحت انتساب آن بحث کرد - در همین کشف‌الاسرار میبیدی روایاتی عرفانی از ائمه شیعه نقل شده است (رک: محمد مهدی رکنی، جلوه‌های تشیع در کشف‌الاسرار، یزد ۱۳۷۴).

مهم‌ترین منبع تفسیرها و تاویلهای عرفانی

فلسفه تحلیلی معاصر

□ Contemporary Analytic Philosophy

James Baillie

این اثر که به صورت جُنگ تهیه شده است شامل گزیده‌های جامعی از مهمترین متون فلسفه تحلیلی قرن بیستم است.

فهرست مطالب کتاب: ۱- گوتلوب فرگه ۲- برتراند راسل و لودویگ ویتگنشتاین ۳- پوزیتیویسم منطقی ۴- لودویگ ویتگنشتاین: قواعد و زبان شخصی ۵- فلسفه زبان معمولی ۶- تجربه گرائی و فلسفه ذهن ۷- کوئین ۸- حقیقت و معنا، مقدمه‌ای بر آلفرد تارسکی، دریافت سمنیتیکی [معنا شناختی] حقیقت و بنیان‌های معناشناسی ۹- ارجاع و چکیده. این کتاب در ۴۱۶ صفحه در سال ۱۹۹۷ منتشر شده است.

علیرضا کاوتی قرآگرتلو

یادنامه میبیدی

در نگاه صفارزاده، «وزن دارای ماهیتی تخیلی و یکنواخت است» که برای گریز از آن به «طنین» - که در لغت به معنی صدای ناقوس بوده، و استعاره‌ای است که از بازتاب گسترده معانی - پناه می‌برد.

در این راستا اگر وزنی هم عارض شود، در حوزه تسلط بر دریافت‌ها و مفاهیم جای دارد و نه تنها هیچ تحمیلی بر ذهن شاعر نخواهد بود، بلکه در اثر یلگی خاطر و خیال اتفاق خواهد افتاد:

«دیروز بر دوش آدمی اربابه‌ای دیدم

بارش مهارچه و بانو

گفتم: وحده لا اله الا هو...»

□ □ □

«حرکت و انرژی» عامل دیگری است که صفارزاده آن را باعث پویایی شعر می‌داند و معتقد است این هر دو را «طنین» تأمین می‌کند.

«تفکر» یا به تعبیر خود او «زمزمه روشنفکرانه» سومین نیاز شعر موفق است که با وجود این عنصر، شعر، ضمن برخورداری از عناصر احساس، اندیشه و تخیل دیگر نیازی به پیرایه‌های متداول زبانی - که باعث پیچیدگی و سردرگمی می‌شوند - ندارد.

او معتقد است بسیاری از تفکرات بکر و عالی را می‌توان حتی در ترکیبات و جملات محاوره‌ای گنجاند، بی‌آنکه خطر خشو و ابتذال شعر را تهدید کند.

به همین لحاظ در کتاب «حرکت و دیروز» شاعر از کلماتی مثل: قاطر، یورتمه، سپور، پسر، دختر، و... بهره می‌گیرد که در نگاه نخست، شاید چندان وجه شاعرانه‌ای نداشته باشند، اما با اندکی دقت می‌توان امکان استفاده درست و کارآمد این کلمات را دریافت.

«استعاره» چهارمین عنصری است که صفارزاده می‌کوشد تا آن را همانگونه که خود تعریف می‌کند به کار گیرد. از دید او «استعاره تقییدات و اشارات گنگ و مهجوری نیست که مربوط به تجربیات خصوصی ذهن گوینده است - و اغلب نه تنها منظور شاعر را بیان نمی‌کند

با قصد و نیتی خاص پا به عرصه شعر غیرکلاسیک گذاشته است از اولین کسانی است که به جای وزن، قافیه و آهنگ اصالت موسیقایی شعرش را به عنصر دیگری به نام «طنین» می‌دهد و آن را چنین تعریف می‌کند:

«طنین آهنگی است که شعر من در ذهن خواننده می‌آغازد»

گرچه در مجموعه‌های نخستین شاعر یعنی «در رهگذر مهتاب» و «دفتر دوم» هنوز ردپایی از «طنین» دیده نمی‌شود، اما در مجموعه‌های بعدی اصرار او برای اثبات ضرورت این عنصر برای تحول در شعر بالا می‌گیرد تا آنجا که در یکی از شعرهای خود به صراحت می‌گوید:

«شعری بخوان

شعری بی تشویش وزن

شعری با روشنی وزن

زمزمه‌ای روشنفکرانه

گوش‌ها را هیان آهنگند

طنین

آهنگی است که شعر من

در ذهن خواننده می‌آغازد...»

شاعر در مصاحبه‌ای که برای اولین بار بیش از بیست سال پیش به چاپ رسیده است درباره وزن می‌گوید: «در یک نگاه کلی پیروی از وزن، از یک سوا احتمال تأثیرپذیری از شاعران دیگر را تقویت کرده، به نوعی اسباب دست و پاگیری ذهن است و از سوی دیگر امکان ثبت دقیق لحظات کشف و شهود شاعر را کم می‌کند.»

و بر مبنای چنین تحلیلی است که می‌کوشد در جریان تکوین شعرش بقایای حضور وزن را در آثار خود کم‌رنگ کند و مصرانه در پی دستیابی به گونه‌ای از سرایش است که در عین رهایی از قید وزن و قافیه، از نثرزدگی در امان بماند و دقیقاً همینجاست که مقوله «طنین» دوباره مطرح می‌شود.

ظهور نیما در ادبیات فارسی درست در زمانی اتفاق افتاد که تمامی شگردها و دستاوردهای ممکن برای سرپا نگهداشتن شعر معاصر، نخ نما شده و شعر رو به احتضار ما می‌رفت تا در پی یک وقفه و سکنه ناگزیر، به گذشته و زندگی پرافتخار خود پایان دهد.

اگرچه در این میان نیما هم نتوانست تمام فرضیه‌های ذهنی خود را عینیت دهد و آنچه که بعدها در عرصه شعر نورخ داد، دقیقاً همان چیزی نبود که او در ذهن داشت، با این وجود اندیشه‌های نیما فرصتی را فراهم آورد تا زوایای تازه‌ای از دریافت‌های شعرا نمود یافته و به شعر درآیند.

اینک با گذشت بیش از هفتاد سال از آن روزگار، شاعران زیادی را می‌توان به شهادت گرفت که در این راه گام زده‌اند و خیال بسته‌اند و هر یک به قدر وسع و ظرفیت خود از این رودخانه عظیم جامی و ظرفی پر کرده‌اند.

در یک نگاه کلی شاید بتوان تمامی این شاعران را در سه گروه گنجانند:

نخست، شاعرانی که آثارشان تنها به دنبال و در راستای حرکت شعری دیگران بوده است.

دوم، شاعرانی که بضاعت و توانشان تنها در حد تماشاگرانی ساده بوده و آثارشان حتی در حد تقلید و تبعیت از دیگران هم نیست.

و بالاخره گروه آخر، تعدادی انگشت‌شمار که به وضع موجود راضی نشدند و درصدد ابداع و کشف گسترده‌های تازه‌تری برآمدند، که شعر سپید، آزاد و موج‌های پیامد آن نتیجه جستجوهای گروه اخیر است.

طاهره صفارزاده شاعر پرکاری است که به لحاظ کارنامه شعری‌اش در همین گروه سوم قرار می‌گیرد او که

سیدضیاالدین شفیعی

طنین، آهنگی است که شعر من در ذهن خواننده می‌آغازد

بلکه خود معمایی است نیازمند به تحلیل - بلکه استعاره در شعر عامل پروازهای ذهنی و در عین وابستگی به تصاویر قبل و بعد، خود به عنوان یک تصویر اصلی ایفای نقش می‌کند»

از شرایط وجودی استعاره، صراحت، طبیعی بودن، و قابل لمس بودن آن است.

در شعر زیر «سرهای خواب رفته» به عنوان استعاره‌ای از مرگ - خواب ابدی موجودات - همین نقش را دارد:

«روزی بر این درخت

ریسمانی می‌روید

با میوه‌هایی سخت

بر روی این درخت

سرهای خواب رفته

فانوس می‌شوند»

□ □ □

علاوه بر «بی وزنی»، «تفکر» یا همان «زمزمه» روشنفکرانه و «استعاره» و «طنین» که از آنها به عنوان عناصر مطلوب یک شعر خوب، از دیدگاه صفارزاده، یاد کردیم، از جهت محتوایی نیز شعرهای او ویژگی‌هایی دارند که از جمله آنها «طنز» است. این ویژگی او را در القای فضای متفاوتی که مدنظر دارد به مخاطبانانش انتقال دهد، یاری می‌دهد. این «طنز» گاهی مستقیم و بی‌واسطه است و تنها با آوردن یک کلمه، مقصود حاصل می‌شود:

«اینان که پیشاپیش ما می‌روند

به دنبال زمزم هستند

من هم لیوان پلاستیکی‌ام را آماده کرده‌ام

شاید قسمتی داشته باشم»

«لیوان پلاستیکی» عبارتی است که تمام بار طنز را در شعری که خواندیم به دوش می‌کشد. اما گاهی این وظیفه به عهده سلسله تصاویری است که به گونه‌ای پیوسته، زهرخند موردنظر را به مخاطب می‌چشانند،

چنانکه در جایی می‌گوید:

«مادر تاجی، دندان مصنوعی‌اش را

در پاشویه خیس می‌کند

انطرفتر دخترش افتابه را در حوض فرومی‌برد

خمیر دندان «ام. پی. اف» مصرف کنیم»

اینجا «دندان مصنوعی»، «افتابه» و «خمیر دندان»

کلماتی هستند که خواننده این شعر را به لذت نگاه کردن به یک کاریکاتور بسیار ماهرانه و دیدنی دعوت می‌کنند و در آن می‌توان به خوبی ضرورت تک تک کلمات و حتی هجاها را دریافت.

□ □ □

نکته دیگری که در جریان بررسی محتوایی شعرهای صفارزاده گفتنی است، تاثیر تفکر دینی بر آثار اوست. او سال‌ها پیش از انقلاب درست در شرایطی که بسیاری از جماعت شاعر سعی داشتند خود را از افکار و اعتقادات مذهبی آزاد و میرا جلوه دهند، در پاسخ به این سؤال که «در شعر سفر عاشقانه، گرایش شما به مذهب - یعنی تشیع - آشکارتر است، این تشدید گرایش از چه ناشی می‌شود؟» می‌گوید:

«از خصلت ضد ظلم و ضد سازش و عدالتخواه خودم، از فلسفه تشیع که مبنا و نیرو محرک‌اش عدالتخواهی و ضدیت با سازش است.» او این موضعگیری و اعلان نظر را در حالی مطرح کرد که از موقعیت اجتماعی و ادبی برجسته‌ای برخوردار بوده و در آنسوی مرزها هم بسیاری از شعرا و نویسندگان با آثارش آشنا و مانوس بودند.

□ □ □

در مرور شعرهای صفارزاده، علاوه بر همه اینها با چند اثر متفاوت مواجهیم که چه از جهت فرم و چه از حیث محتوا با آنچه از او و دیگران خوانده‌ایم، تفاوت دارد.

نزدیک ترین هنرها به این آثار که «شعر کانکریت» نامیده می‌شوند «نقاشیخط» است و شاعر در آن سعی می‌کند تا شعر را از یک مقوله شنیداری مطلق به

تلفیقی از شنیدن و دیدن نزدیک کند.

نمونه‌ای از این آثار را در برخی از شعرهای «اسماعیل شاهرودی» نیز می‌توان یافت که در آنها طول و عرض حروف به قصد القای «بعد» تغییر یافته‌اند.

شاید همه این تلاش‌ها برای رعایت حداکثر ایجاز و بهره‌گیری از نهایت ظرفیت کلمات و مفاهیم است و به همین علت نیز معروف‌ترین شعر کانکریت فارسی که از همین شاعر ارجمند است تنها از دو کلمه «من» که به شکل صلیب شکسته‌ای درهم فرو رفته‌اند، و چند «من» دیگر که گرداگرد این دو را گرفته‌اند، تشکیل شده است. «کانکریت» اگرچه طرفداران سختکوشی مثل صفارزاده داشته است، اما هنوز نتوانسته درخششی درخور، و توجیهی قانع‌کننده برای حضورش در عرصه شعر فارسی داشته باشد.

□ □ □

و حرف آخر اینکه صفارزاده پس از انقلاب اسلامی حرکت شعری‌اش رو به قدرت نهاد و توانست در این سال‌ها، انتظاری که از او می‌رفت در وسعت بخشیدن به تجربه‌های پیشین، و دامن زدن به پویایی و بالندگی شعر امروز، برآورده کند. این در حالی است که به شهادت همین نگاه گذرا نیز، تجربه‌های پیشین او هنوز هم برای نسل جستجوگر شعر امروز درس‌ها و عبرت‌های فراوانی داشته، رهگشا و شایسته تأمل است.

پی‌نوشت:

این مقاله با مرور مجموعه شعرهای زیر نگاشته شده است.

* دیدار در مهتاب

* سد و بازوان

* طنین در دلنا

* چتر سرخ

* سفر پنجم

* حرکت و دیروز

* بیعت با بیداری

* مردان منحنی

شاعر: صفارزاده

«من به احترام این همه ذوق و هنر مؤلف و برای تکمیل این جناس زیبا بود که نام نامه داستان را برای کتاب برگزیدم.» (ص پانزده).

قابل تذکر است که مصحح به طور قیاسی، این نام را در جای خالی پس از ترکیب «بلند آستان» بین دو قلاب افزوده و جناس را تکمیل کرده است. به هر حال به نظر می‌رسد که مؤلف نتوانسته آن را به حضور شاه برساند و به همین دلیل جای نام، خالی مانده است.

مؤلف در مقدمه خود، شیوه کارش را چنین بیان می‌دارد: «و مر این گنجینه گهر و هزینه هنر را یک کلید و سسی و دو در است و هر در را دو لخت، یکی در داستان‌های پارسی و ویژه و دیگری در آنها که پارسی و تازی بهم آمیخته باشد و آنچه در این خرد خردنامه از خویشتن آورده‌ام چون دیباچه و افسانه‌ها و دیگر چیزها همه به پارسی نیامیخته به تازی است.» (ص پانزده).

مقصود وی از «کلید»، بخشی است که به عنوان توضیح و راهنما در مقدمه آورده و آن را به هفت قسمت تقسیم کرده و هر قسمت را «گشایش» نامیده است. در این بخش به بیان تعریف و توضیح ضرب‌المثل و تأثیر کاربرد آن و انواع داستان‌های پارسیان و شیوه و روش خود پرداخته است. مقصود از سسی و دو «در»، حروف الفبای فارسی است که مثل‌ها به ترتیب آن‌ها گردآوری شده و در هر حرف دو قسمت (لخت) گنجانده است، لختی از آن مربوط به مثل‌هایی است که تمام کلمات آنها فارسی است و با واژه‌های عربی آمیخته نشده‌اند؛ و لخت دیگر مثل‌هایی است که دارای کلمات عربی هستند یا با آن واژه‌ها آمیخته شده‌اند. در بسیاری موارد،

بررسی‌های جامعه ایرانی سود ببرند.

اخیراً کتاب ارزشمندی منتشر شده است به نام «نامه داستان یا امثال و حکم»، تألیف علی اکبر بن علی بن ابی القاسم بن عیسی بن حسن الحسینی نوّه فاضل قائم مقام فراهانی، وزیر دانشمند و اصلاح‌طلب محمدشاه است که در سال ۱۳۲۲ هجری قمری تألیف و به مظفرالدین شاه تقدیم شده است. این اثر به همت و تصحیح و تحشیه فاضل گرامی، آقای دکتر رحیم چاوش اکبری انتشار یافته است. به ظاهر تنها یک نسخه خطی از آن وجود دارد که در اختیار مصحح محترم است و همان است که به مظفرالدین شاه تقدیم شده است. از این کتاب در هیچ فهرست وارهای نام و ذکر به میان نیامده است و در واقع جزو آثار گمشده‌ای بود که اینک پیدا شده است. البته نام این کتاب به وسیله خود مؤلف انتخاب نشده، بلکه به وسیله مصحح، آقای دکتر چاوش اکبری، با دقت و تناسب کامل برگزیده شده است و من گمان دارم که مؤلف نیز نامی جز این بر اثر خود نمی‌نهاد؛ زیرا خود مؤلف، امثال و حکم را به پیروی از گذشتگان، «داستان» نامیده و تلاش کرده تا به پارسی سره بنویسد. از طرفی، وی در یک عبارت، به هنگام تقدیم اثر به مظفرالدین شاه جای نام کتاب را خالی گذاشته تا به وسیله پادشاه بر آن نهاده شود. در آن عبارات، گزینش چنین نامی، هم از نظر پارسی‌نویسی مؤلف و هم از نظر اصطلاح‌گزینی، نامی کاملاً دقیق به نظر می‌رسد.

مؤلف می‌نویسد: «و نام نامی این نامه دل‌بند داستان از آن بلند آستان... آمد.» و مصحح محترم نیز می‌گوید:

ضرب‌المثل‌ها در واقع عبارات حکیمانه‌ای است که در میان مردم کوچه و بازار رواج دارد و کارکرد آن انتقال فرهنگ و اخلاق و معنویات یک جامعه است و به نوعی نقش استدلال و برهان را نیز بازی می‌کند و یک دریافت یا مفهوم را به شیوه غیرمستقیم ارائه می‌دهد. این شیوه می‌تواند به شکل تمثیل یا طنز و کنایه به کار رود و بنای آن براساس نوعی تشبیه یا مقایسه نهاده شده است. ضرب‌المثل‌ها از طریق اینهمانی موضوع، سعی در ترغیب و تخریب و اقناع دارند. این ضرب‌المثل‌ها یا به صورت جمله‌های کوتاه و یا به صورت بیت و مصراع به کار برده می‌شوند. نزدیک به تمامی ضرب‌المثل‌ها به نوعی مبتنی بر حکایتی یا واقعه‌ای بوده‌اند که البته ممکن است بسیاری از این حکایت‌ها و واقعه‌ها از یادها رفته باشند اما نتیجه آن‌ها که همان مثل است در ذهن‌ها و زبان‌ها باقی مانده است. گردآوری و حفظ این مثل‌ها کمک شایانی به شناخت فرهنگ و تاریخ اجتماعی و جامعه‌شناسی و مردم‌شناسی و روان‌شناسی اجتماعی می‌کند و لازم است که جامعه‌شناسان از آنها به عنوان دستمایه‌های

نامه داستان

یا

امثال و حکم

تألیف: علی اکبر بن ابی القاسم بن عیسی بن حسن الحسینی

نوّه شادروان: ابوالقاسم قائم مقام فراهانی

تصحیح و تحشیه: دکتر رحیم چاوش اکبری

دکتر رحیم چاوش اکبری، دبستان‌های تبریزی

نامه داستان (یا امثال و حکم)

علی اکبر بن علی بن ابی القاسم بن عیسی بن حسن الحسینی (نواده قائم مقام فراهانی)

مصحح و محقق: دکتر رحیم چاوش اکبری

انتشارات مستوفی - انتشارات بهزاد

چاپ اول: پاییز ۱۳۷۸

مؤلف علاوه بر معادل عربی، معادل آذری ضرب‌المثل‌ها را نیز آورده است و این نوعی کار تطبیقی ارجمند است. این امر نشانهٔ علاقه و دلبستگی فراوان مؤلف به زبان فارسی است.

وی برای «داستان» چهار شرط قایل شده است: ۱- کوتاهی سخن ۲- استواری اندیشه ۳- نکویی باز نمودن ۴- خوبی مانند کردن.

مؤلف، داستان‌های پارسی را دوگونه می‌داند؛ یکی آنها که نخست فارسی بوده و پس از پیروزی تازیان بر ایرانیان، وارد زبان عربی شده است. دستهٔ دیگر آنها که تازی بوده و وارد زبان فارسی شده است. در دنبالهٔ سخن خود می‌گوید: «افسانه‌های داستانهای پارسی بیشتر از میان رفته و کس از آنها در نامه‌های باستانی سخنی نگفته مگر بسیار کم، آنهم پریشان و درهم، از این روی ما از آوردن افسانه‌های دروغ و یاد کردن سخن‌های بی‌فروغ روی بر تافته و دیبای زیبای سخن را به تاروپود دروغین بر هم نیاخته و بلاف و گزاف رشتهٔ گفتار به درازا نکشیده، مگر آنجا که در نامه‌های باستان چون شاهنامه و حدیقه و مثنوی و پنج‌گنج نظامی و گلستان و کلیله و دمنه و مازند ان افسانه نیکو دیده که آن را به سخنی هرچه کوتاه‌تر و شیوهٔ هرچه دلخواه‌تر آورده‌ام.» (ص هفده و هجده).

البته مصحح محترم هر جا که لازم بوده و اسناد تاریخی و مکتوب و غیره وجود داشته، شرحی مستوفی بر ضرب‌المثل افزوده و افسانهٔ مربوط بدان را در متن آورده است؛ توضیح این که شرح و تفصیل افزودهٔ مصحح در داخل دو قلاب جای گرفته تا با متن اصلی

خلط و اشتباه نشود.

گذشته از موارد فوق، این کتاب از چند نظر ارزشمند است و قابل توجه است: نخست این که از معدود آثاری است که سالها پیش از مرحوم دهخدا (حدود اوایل سال ۱۲۸۴ هجری شمسی) به فارسی نگاشته شده و حتی دهخدا نیز این مآخذ مهم را ندیده است. چنانکه گفته شد، نسخهٔ منحصر بفرد آن نزد مصحح محترم موجود است.

دیگر این که حدود چهارصد مثل در این کتاب وجود دارد که در امثال و حکم دهخدا نیامده است.

سوم این که مؤلف در حدود یک قرن پیش با تسلط کامل به پارسی سره نوشته است و اشتباهات رایج نثر قاجار، حتی دورهٔ بعد در آن وجود ندارد. این امر باعث می‌شود که این اثر از دیدگاه تاریخ نثر فارسی و سبک‌شناسی و تاریخ زبان فارسی اهمیت بیابد. در پایان، یک نکته را لازم به تذکر می‌دانم و آن اینکه مصحح محترم در صفحهٔ نه آورده‌اند: «چنانکه در تصویر صفحهٔ اول و صفحهٔ آخر و صفحهٔ ۸۹ متن می‌بینید...»

اما متأسفانه هیچکدام از این تصویرها در مقدمه نیامده است و به نظر می‌رسد در چاپ اشتباهی رخ داده است؛ زیرا تصویر صفحهٔ اول نسخهٔ دستنویس مؤلف، در صفحهٔ ۱۴۰ به چاپ رسیده و تصویر صفحهٔ آخر نسخه نیز در صفحهٔ ۷۴ کتاب آمده است که بدون تردید در این جایگاه محلی از اعراب ندارد. صفحهٔ ۸۹ متن نیز اصلاً چاپ نشده است. امید است که در چاپ‌های بعدی، این کاستی و اشتباهات چاپی دیگر برطرف گردد.

استاد نمونه

دکتر نصرالله امامی، استاد دانشگاه چمران، مترجم و مؤلفی پرکار است که در اردیبهشت سالجاری نیز به عنوان استاد نمونه انتخاب شد.

وی پیش از این، کتاب گرایش‌های فلسفی در نقد ادبی را از سعید عدنان و حروف آغازین قرآن را از نصوص عبدالطاهر ترجمه کرده است. همچنین کتاب‌هایی در زمینه نقد و تحلیل متون چون: آفرینش‌های هنری در شعر منوچهری دامغانی، پریشان هفت رنگ (در نقد و تحلیل شعر فرخی سیستانی)، ارغمان صبح (نقد و تحلیل شعر خاقانی)، فروغ گل (گزیده اشعار منوچهری) و زندگی و شعر کسایی مروزی و همچنین بیش از پنجاه مقاله علمی در نشریات مختلف تألیف کرده است.

دکتر نصرالله امامی در گفتگو با خبرنگار ما، دربارهٔ فعالیت‌های کنونی خود گفت: در حال حاضر مشغول نوشتن ادامهٔ کتاب «مبانی و روش‌های نقد ادبی» هستم که چاپ اول آن در سال ۷۷ منتشر شد و برای چاپ سوم آن، قسمتهایی در مباحث ساختارگرایی، مدرنیسم و نقد هرمنوتیکی و نقد داستان به آن اضافه خواهم کرد.

حجم کتاب در چاپ سوم با این اضافات در واقع به دو برابر خواهد رسید و من امیدوارم حداکثر تا یک سال دیگر مطالب را آماده کنم.

وی دربارهٔ ترجمه‌هایی که در دست دارد، افزود: کتابی با عنوان داستان شعر و نثر معادل عربی قصه‌الشعر و النثر را که نوشته دکتر طه حسین است در دست دارم. این کتاب سرگذشت اجمالی تحولاتی است که در شعر و نثر عربی به وجود آمده است. دکتر طه حسین در تألیف این کتاب یک دید تطبیقی دارد و در واقع ادبیات تطبیقی را لحاظ کرده و ادبیات عرب را در مقایسه با ادبیات فارسی و یونانی مورد بررسی و مطالعه قرار داده و سعی کرده است تأثیرات ادبیات فارسی و یونانی را بر عربی نشان دهد. به نظر من از دیدگاه مقایسه‌ای در حوزه ادبیات تطبیقی عرب، اثر قابل توجهی است. این کتاب به صورت مجموعه گفتارهایی است که دکتر طه حسین در دهه ۷۰ ایراد کرده و بصورت کتاب تدوین شده است.

وی افزود: همچنین مجموعه‌ای از چند مقاله نیز از رنه ولک در زمینه ساختارگرایی در دست دارم که از انگلیسی به فارسی ترجمه می‌کنم و همه کوششم این است که این مجموعه تا یکی دو سال دیگر آماده نشر شود.

احمد ابومحسوب

نامهٔ داستان

در هزاره سوم پیش از میلاد مسیح، قومی وجود داشت که به زبان خاصی تکلم می‌کرد. زبان شناسان زبان آن قوم را، هند و اروپایی نامیده‌اند. بعدها، طایفه‌هایی از این قوم جدا و در سراسر جهان پراکنده شدند و در نواحی مختلف سکونت گزیدند و هر طایفه که مسکن تازه یافت و زندگی مستقل آغاز کرد، کم‌کم زبانش با زبان نخستین متفاوت شد و جداگانه تکامل یافت. به این طریق از آن زبان اصلی که مادر زبان‌های همه این طوایف شمرده می‌شود، دخترانی پدید آمدند که گر چه باهم شباهت فراوان داشتند، اما کاملاً یکسان هم نبودند. از جمله این شعبه‌ها که در زبان هند و اروپایی، به سبب مهاجرت و جدایی طوایف آن به وجود آمد، یکی زبانی بود که امروز آن را «هند و ایرانی» یا «آریایی» می‌خوانند. در میان خانواده بزرگ زبان‌های هند و اروپایی، ارتباط و نزدیکی دو زبان ایرانی و هندی به حدی است که قطعاً باید برای آنها اصل واحدی را در نظر گرفت. این اصل واحد را بعضی اسناد و قرائن تاریخی هم تأیید می‌کنند. بطور مثال کتیبه‌های پادشاهان هخامنشی که در یخ‌گزی (در یکصد و پنجاه کیلومتری آنکارا) به دست آمده، از مهاجرت این اقوام که گویا از دشت‌های جنوب روسیه آمده بودند و به سوی قرارگاه‌های بعدی خود یعنی ایران و هند می‌رفته‌اند، آثاری را ضبط کرده است. در این مرحله نیز قوم هند و ایرانی به دو قسمت ایرانی و هندی تجزیه شده و امروز زبان این دو ملت با هم اختلاف یافته است، اما هنوز ارتباط و شباهت میان این زبان‌ها آنقدر هست که به تنهایی برای اثبات وحدت آنها کافی باشد. گذشته از این، هر دو قوم ایرانی و هندی در آثار کهنی که از ایشان برجای مانده است خود را به نام واحد «آریایی» معرفی می‌کنند. داریوش در کتیبه‌هایی که از او باقی است خود را «آریایی و آریایی نژاد» می‌خواند و از همین لفظ است

که بعدها کلمات «اران» و «ایران» به معنی سرزمین و جایگاه آریائیان مشتق شده است. در زبان هندی نیز کلمه «آریایی» معرف اقوامی است که به زبان سنسکریت سخن می‌گفته‌اند. معنی این کلمه درست روشن نیست؛ ولی گمان گروهی از دانشمندان بر این است که لفظ «آریایی» در زبان این ملت، به معنی «آزاده» و «پاک‌نژاد» می‌باشد. همین که زبان قوم «آریایی» به دو شعبه ایرانی و هندی تقسیم شد، شعبه ایرانی آن با سرعت بیشتری تکامل یافت و چون این زبان در سرزمین بسیار پهناوری، که از یکسو به صحرای گبی و ماوراء رودهای سیحون و جیحون و از سوی دیگر به آسیای صغیر و حدود سوریه می‌رسد، بسط یافت، به زودی آن نیز به شعبه‌های تازه‌تری تقسیم شد.

زبان‌شناسی تاریخی یا زبان‌شناسی در زمانی زبان فارسی، علمی است که به مطالعه زبان‌های ایرانی و ادبیاتی که با این زبان خلق شده، از جمله ادبیات شفاهی مردم می‌پردازد. بطوریکه از تعریف بالا آشکار است مبنای این علم عبارت است از مفهوم زبانهای ایرانی و اینکه نشانه زبان ایرانی بودن چیست. به دیگر سخن هر زبان یا گویشی که مربوط به گروه (خانواده) زبانهای ایرانی باشد و هر متنی که به یکی از زبانها یا گویش‌های مذکور نوشته شده باشد موضوع مطالعه علم زبان‌شناسی تاریخی ایرانی خواهد بود: سنگ نبشته‌های پارسی باستان و سرودهای اوستا درباره ایزدان و پهلوانان و آثار غیر مذهبی و مذهبی ادبی به زبان پارسی میانه و اسناد اقتصادی پارتی که بر سفالینه‌ها نوشته شده و نامه‌های سغدی و اسناد قضایی و تجاری بر چرمینه و چوب و سکه‌ها و سنگهای بهادر منقور و مهرها و ظروفی که مطالبی به زبانهای خوارزمی و باختری (باکتریایی) و سغدی و زبانهای میانه بر آنها نوشته شده و سرودهای مانوی به زبان پارتی و تألیفات بودایی به زبان سکایی و دیوان‌های شاعران فارسی و تاجیک و کرد در قرون وسطی و رمان فارسی و تاجیکی و یا آسی معاصر و روزنامه فارسی و یا افغانی و

یا کردی و یادداشتهای مربوط به فرهنگ عامه و یا گویش‌های بی‌شمار ایرانی (به صورت صوت نگاری یا ضبط اصوات) ... همه این متنها - هر قدر هم از لحاظ زمان و مکان تحریر و مضمون و هدف و تعلقات دینی و خط و ارزش تاریخی و غیره متفاوت باشند - باری همه اینها را یک چیز متحد می‌سازد و آن ایرانی بودن است و همه اینها ممکن است همچون مصالحی برای مطالعه این یا آن دوره تکامل زبانهای ایرانی و یا ادبیات ایرانی به کار روند. بدیهی است درجه اهمیت هر یک از این آثار از نظر مطالعات زبان‌شناسی متفاوت است. از طرف دیگر اگر متون مطبوعات کنونی فارسی و یا تاجیکی فراوان است و در قرائت و تفسیر آنها دشواری و شک و تردیدی به وجود نمی‌آید، هر قدر به طرف دوران باستان پیش رویم و عمیق‌تر شویم، با وضعیت کاملاً متفاوتی روبرو می‌شویم.

شمار آثار باستان که به دست ما رسیده، اندک است و آثار مزبور برخلاف متونی که به زبان‌های کنونی در دست است، به آسانی قابل درک نیستند. هر قدر آثاری که از این یا آن دوران تاریخ محفوظ مانده کمتر باشد، به همان اندازه، ارزش آنها از لحاظ تاریخی و فرهنگی و زبان‌شناسی بیشتر می‌باشد و در عین حال مطالعه آنها دشوارتر می‌شود. پژوهشگری که آثار مکتوب ایران باستان را مورد مطالعه قرار می‌دهد، بطور دائم با مسائل گوناگون از قبیل صحت یا عدم صحت متن، تاریخ آن، شرایط و اوضاع و احوال تدوین و حفاظت و استنساخ آن و موضوع تحریف‌ها و الحاقات و تصحیحاتی که نساخان از خود آورده‌اند، مواجه می‌باشد. گاه این متون به صورت تکه تکه و بریده بریده به دست ما رسیده و افتادگیها و خلأهایی دارند و فقط به یاری اسلوب‌های تنظیم و تدوین ویژه زبان‌شناختی می‌توان آنها را احیا کرد. اگر سر و کار پژوهشگر با متونی باشد که به زبانی از دیرباز غیر متداول و فراموش شده نوشته شده باشد، کار به مراتب سخت‌تر و غامض‌تر می‌گردد. به خصوص اگر به خطی دشوار و ناقص که قرائت متن را به صورت‌های گوناگون اجازه می‌دهد نگاشته شده باشد. در اینجا

زبانهای ایرانی

خسرو باقری

ابزاری که غالباً به حل موضوع کمک می‌کند و فهم متنی را که به زبان مجهول یا غیر مشهور نوشته شده، مقدور می‌سازد عبارت است از توسل به زبانهای خویشاوند و یا آثار مراحل جدیدتر سیر تکاملی زبان موردنظر مثلاً کشف رمز و قرائت نوشته‌های میخی پارسی باستانی (قرن ۶ تا ۴ قبل از میلاد)، اگر چنانچه زبان سنگ نبشته‌های مزبور با زبانهای باستانی ایرانی (اوستایی) و هندی باستانی (سنسکریت) خویشاوند مقایسه نمی‌گردید و مراحل بعدی سیر تکاملی زبان پارسی (پارسی میانه و فارسی کنونی) در نظر گرفته نمی‌شد، مجال بود. استفاده از آثار زبانهای خویشاوند در قرائت و تفسیر متون زبانهای مجهول یا کم شناخته مستلزم دانستن و به کار بستن اسلوب‌های ویژه زبان‌شناسی تطبیقی - تاریخی است.

هر قدر بیشتر در دوران باستان عمیق شویم و پیش رویم، رابطه نزدیک و به دیگر سخن تداخل تاریخ و مطالعات در زمانی زبان بیشتر و بیشتر محسوس می‌شود. سطح یک تحقیق تاریخی بلاواسطه مربوط است به امکان قرائت صحیح متن، ولی از سوی دیگر، قرائت و تفسیر و ترجمه متون باستانی که غالباً بریده بریده و تکه تکه و پر از اصطلاحات پیچیده می‌باشند فقط در صورتی مقدور و میسر است که محقق در اوضاع و احوال تاریخی و فرهنگی محیطی که متن مفروض در آن مدون شده، رخنه کند و با مجموع منابع و رشته‌های فرهنگی و تاریخی که بر محیط و زمان معین، پرتو می‌افکنند آشنا باشد. همه این‌ها منوط است به درک درست شیوه زندگی و افکار و معتقدات محیط مورد نظر و در نتیجه زبان‌شناس، در این موارد لزوماً با باستان‌شناسی و تاریخ فرهنگ مادی و تاریخ هنر و تاریخ ادیان و سکه‌شناسی و بسیاری دیگر از رشته‌های فرعی و کمکی تاریخی سروکار پیدا می‌کند. زبان‌شناسی در زمانی زبانهای ایرانی، علمی است مبتنی بر آثار مکتوب مربوط به دو هزار و پانصد (از قرن ۶ قبل از میلاد تا زمان ما) و ادوار تاریخی مختلف - بنابراین تاریخ در این علم واجد اهمیت بسیار است.

زبان‌شناسی تاریخی ایران در طی مدت هستی خود با حفظ رابطه نزدیک با رشته‌های دیگر - یعنی تاریخ و تاریخ فرهنگ اقوام ایرانی زبان - تکامل یافته و مجموعه علمی پر شاخ و برگ را که ایران‌شناسی نامیده می‌شود، تشکیل می‌دهند.

زبان‌شناسی در زبانی زبانهای ایرانی نه تنها با رشته‌های گوناگون ایران‌شناسی بلکه با بسیاری دیگر از شعبه‌ها از جمله هندشناسی و سامی‌شناسی و ترک‌شناسی و غیره رابطه نزدیک دارد. این رابطه معلول تاریخ اقوام ایرانی زبان است که در طی دوران طولانی موجودیت خویش با اقوامی که به زبان‌های دیگر سخن می‌گفتند روابط فراوان و گوناگون اقتصادی و سیاسی و فرهنگی و زبانی داشته‌اند. باید دانست که مقایسه زبانهای ایرانی با زبانهای هندی از لحاظ بررسی زبانهای باستانی ایرانی و تدوین تاریخ زبانهای ایرانی شایان اهمیت بسیار است. زبانهای سامی و در درجه اول عربی در ترکیب لغوی بسیاری از زبانهای ایرانی تاثیر عمیق داشته است. از دیگر سو واژه‌های ایرانی از دوران باستان در زبانهای میان دو رود (بین‌النهرین) و قفقاز و هندوستان و ترکستان شرقی و آسیای میانه نفوذ کرده‌اند. لایه‌های مشخص و گاه قابل ملاحظه‌ای از لغات ایرانی در زبانهای عیلامی و اکدی و آرامی و عربی و ارمنی و گرجی کشف شده است و زبانهای ترکی و زبانهای هندوستان شمالی واژه‌های بسیار از زبانهای ایرانی وام گرفته‌اند و در تکامل خط اقوام ایرانی زبان (پارسیان و پارتیها و سغدیان و غیره) نیز خطوط اقوام سامی زبان یعنی بابلیان و آرامیان و عربیان نقش عظیمی بازی کرده است. اقوام ایرانی زبان عهدباستان تاحدی بر پایه این خطوط مختلف، نظام‌های خطی مختلفی را پدید آوردند. (خط میخی پارسی باستانی و خط پهلوی و خط اوستایی و خوارزمی و سغدی و غیره) که در تاریخ سیر تکاملی خط و انتقال آن به دیگر اقوام خاورزمین (مانند اویغوران ترک زبان و غیره) اهمیت فراوان داشته است.

در عین حال پژوهشگری که در تاریخ زبانهای

ایرانی تحقیق می‌کند نمی‌تواند به موضوع روابط تاریخی و فرهنگی و زبانی که میان اقوام ایرانی زبان و ترک زبان وجود داشته و منجر به تغییرات اساسی در نقشه زبانی آسیای میانه و ایران و نواحی مجاور آن شده، بی‌علاقه باشد. خط و کتیبه‌های ایران باستان از لحاظ متون تاریخ و تاریخ فرهنگ و معتقدات و ادیان اقوام خاور باستان و آسیای میانه و قفقاز و اراضی مجاور منبع گرانبهائی به شمار می‌رود، و برای بررسی دوران متأخرتر، تألیفات فراوان تاریخی و علمی که به زبان فارسی در دست است، واجد اهمیت بسیار است. چنان که خاطر نشان کردیم سیر تکاملی خانواده زبانهای ایرانی را آثار اصیل مکتوب در طی ۲۵۰۰ سال گواهی می‌کنند و ضمناً باید گفته شود که باستانی‌ترین آثار مکتوب به زبانهای ایرانی (اوستا و کتیبه‌های پارسی باستانی) در عین حال از قدیم‌ترین آثار زبانهای هند و اروپایی می‌باشند. به این سبب مطالعه تاریخ تطبیقی زبانهای ایرانی نه تنها برای شناخت قوانین سیر تکاملی خانواده این زبانها بلکه همه گروه زبانهای هند و اروپایی به طور کلی مصالح و ابزار باارزشی به دست می‌دهد.

مطالعه زبانهای ایرانی در پیشرفت زبان‌شناسی هند و اروپایی نقش بسیار مهمی ایفاء کرده و اکنون نیز ایفا می‌کند. مسائل ویژه مربوط به رابطه زبانی ایران و اسلاو و ایران و بالتیک و ایران و ارمنی و غیره نیز شایان توجه خاص زبان‌شناسان است.

آثار ادبی اقوام ایرانی زبان که از اعماق هزاره‌ها ریشه می‌گیرد، در جریان تاریخ آفرینش ادب جهانی وظیفه مهمی انجام داده و می‌دهد و مطالعه این آثار که هزاران سال سابقه دارد از لحاظ تاریخ و فرهنگ جهانی شایان توجه فراوان است.

مفهوم خانواده زبان‌های ایرانی

مفهوم «زبان‌های ایرانی» چیست؟ چرا چنین خوانده می‌شوند؟ زبان‌ها و لهجه‌های یاد شده که در زمان و مکان از یکدیگر جدا بوده و ظاهراً هیچ وجه اشتراکی با هم ندارند، چگونه تحت عنوان یک گروه یا

یوسف م. ارانسکی

علی اشرف صادقی

انتشارات سخن، چاپ اول: ۱۳۷۸

یوسف م. ارانسکی

علی اشرف صادقی

خانواده واحد، متحد شده‌اند؟ میان زبان آسی (آستی) که گروهی از مردم در قفقاز به آن سخن می‌گویند و افغانی که در افغانستان و پاکستان متداول است و یا فارسی و فارسی تاجیکی که در عراق و قفقاز و برخی نقاط دیگر مورد استفاده قرار می‌گیرد چه شباهتی وجود دارد؟ زبان اوستایی که سرودهای باستانی اوستا بدان سروده شده بود، در هزاره اول قبل از میلاد، مرد و از آن پس به عنوان ابزار ارتباط به کار نرفت. زبان پارسی که در عهد باستان در آسیای میانه و شمال ایران معمول بود در قرن‌های ششم و هفتم پس از میلاد، از بین رفت و در قرن سیزدهم و چهاردهم میلادی زبان خوارزمی که زبان مردم واحه‌های مسیر سفلی رود آمو (جیحون) بود، نیز به همان سرنوشت دچار شدند. این زبان‌های مرده را که دیربازی است دیگر کسی به آنها سخن نمی‌گوید، چه چیز، با زبان‌های کنونی فارسی و افغانی و آسی و غیره پیوند می‌دهد؟

برای برخی از زبان‌های ایرانی (مثلاً فارسی) از زمان باستان آثار مکتوب در دست است و آثار ادبی پرارزشی از آن بجا مانده است. اما بعضی دیگر چون زبان یزغولمی در پامیر و مونجانی در افغانستان هرگز خط و کتابت نداشته‌اند.

پاره‌ای از زبان‌های ایرانی (مثلاً فارسی، تاجیکی و آسی) به صورت زبان ملی و دولتی درآمده‌اند، ولی بعضی دیگر (مثلاً لهجه‌های لری و بختیاری در جنوب غربی ایران و لهجه‌های بلوچی در ایران و پاکستان) هرگز به این مقام دست نیافته و به عنوان زبان محلی مردم باقی مانده‌اند.

پس مبنای وحدت این زبان‌ها که در سرزمین‌های مختلف و در سده و هزاره‌های متفاوت متداول و زبان مردمی با سطوح متفاوت فرهنگ بوده‌اند، چیست و با چه اسلوبی، این زبان‌ها را تحت عنوان خانواده معینی می‌نامند.

پروفسور یوسیف میخائیلوویچ ارانسکی (۱۹۲۳-۱۹۷۷) در پاسخ به این پرسش می‌نویسد:

«ساخت دستوری و واژه‌های بنیادی یک زبان بی‌نهایت پایدارند و اساس یک زبان را تشکیل می‌دهند. البته ساخت دستوری و واژه‌های بنیادی به تدریج تحول پیدا می‌کنند، اما در طول تاریخ یک زبان پیوسته ثابت باقی می‌ماند. هیچ زبانی آنها را از زبان دیگر قرض نمی‌کند. بنابراین، توجیه اشتراک ویژگی‌های ساخت دستوری و واژه‌های بنیادی زبان‌های ایرانی جز از طریق قائل شدن به منشأ واحد این زبان‌ها که ویژگی‌های عمده ساخت دستوری و واژه‌های بنیادی خود را از آن به ارث برده‌اند، امکان‌پذیر نیست. این منبع واحد که تمام زبان‌ها و گویش‌های ایرانی از آن مشتق شده‌اند بطور قراردادی «ایرانی مشترک» نامیده شده است. گویش‌های ایرانی خویشاوند که بعدها به زبان تبدیل

شده‌اند، براساس یک فرآیند دگرگونی که به ادوار باستان (آغاز هزاره دوم قبل از میلاد) می‌رسد، شکل گرفته‌اند. از ایرانی مشترک هیچ سند کتبی باقی نمانده است. بنابراین تمام زبان‌های ایرانی خویشاوند، قدیم و جدید، مکتوب و غیرمکتوب، با سخنگویان بسیار یا کم، تماماً گویش‌هایی هستند که از ایرانی مشترک مشتق شده‌اند و در جریان یک تحول طولانی به صورت زبان‌های مستقل درآمده‌اند»^(۱). (ص ۲۷)

«تاریخ زبان‌های ایرانی به سه دوره اصلی تقسیم می‌شود:

۱) دوره ایرانی باستان (آغاز هزاره دوم ق م، یعنی دوره جدایی زبان‌های ایرانی از جامعه آریایی تا قرن‌های چهارم و سوم ق م). مواد زبانی ایرانی این دوره یعنی دوره وجود ایرانی مشترک و گویش‌های آن، از طریق آثار مکتوب اصلی که مربوط به قرون واپسین این دوره است (کتیبه‌های فارسی باستان) و یا در دوره‌های متأخر و به صورت غیردقیق تدوین شده (اوستا) به دست ما رسیده است. از دوره مقدم برگسترش و جدایی زبان‌های ایرانی هیچ نوشته‌ای در دست نیست. زبان این دوره را تنها از راه بازسازی، به ویژه براساس مواد زبانی هندی باستان می‌شناسیم.

۲) دوره ایرانی میانه (قرون چهارم و سوم ق م تا قرن‌های هشتم و نهم م). مواد زبانی این دوره را مواد زبان‌های ایرانی میانه (فارسی میانه، پارسی، سغدی و غیره) تشکیل می‌دهند که اکثریت قاطع آنها مربوط به قرون واپسین این دوره است. اطلاعات مربوط به اوایل این دوره چندان خرسندکننده نیست.

۳) دوره ایران اسلامی که از قرن‌های هشتم و نهم م / دوم و سوم هجری شروع می‌شود. مواد این دوره را یک ادبیات مکتوب بسیار غنی، به ویژه به فارسی دری (کلاسیک) و زبان‌ها و گویش‌های متعدد دوران معاصر تشکیل می‌دهد. (ص ۴۲)

□

کتاب «زبان‌های ایرانی»، «این کتاب مقدماتی عالی که به قلم یکی از بهترین متخصصان شوروی در زبان‌شناسی ایرانی نگاشته شده و در هیچ یک از زبان‌های غربی معادل ندارد...»^{*} با مقدمه‌ای از استاد ژیلبر لازار زبان‌شناس برجسته فرانسوی، ژویس بلو مترجم متن فرانسه و سرانجام مقدمه خود مولف یعنی ای. م. ارانسکی آغاز می‌شود و در فصل‌های پنج‌گانه خود، البته به اختصار درباره خانواده زبان‌های ایرانی، زبان‌های ایرانی باستان، زبان‌های ایرانی میانه، زبان‌های ایرانی نو و کلیاتی راجع به طبقه‌بندی تاریخی و گویش شناختی زبان‌های ایرانی، اطلاعات و تحلیل‌های گرانمایی را ارائه می‌کند.

کتاب «زبان‌های ایرانی» که اصل روسی آن در سال ۱۹۶۳ منتشر شده، در واقع کوتاه شده کتاب مبسوط‌تر

نویسنده دانشمند بنام «مقدمه فقه اللغة ایرانی» است که اصل روسی آن در سال ۱۹۶۰ منتشر شده و در سال ۱۳۵۸، ۱۵ سال پس از ترجمه آن^{**} - با ترجمه کریم کشاورز به میان خوانندگان ایرانی آمده و اکنون سالهاست که نایاب است.

کتاب «زبان‌های ایرانی» مختصرتر (۲۰۰ صفحه) و قدیمی‌تر (نزدیک به چهل سال) از آنست که بتواند به پرسش‌های مهمی که در مورد زبان‌های ایرانی مطرح است پاسخ گوید و بطور مثال عملاً پرسش «چگونگی پیدایش زبان دری» که از مسایل مهم زبان‌شناسی در زمانی «زبان‌های ایرانی» است بدون پاسخ می‌ماند.^{***} بعلاوه در این فاصله زمانی کتابها و مقالات ارزنده‌ای در جهان و ایران بچاپ رسیده که اطلاعات و تحلیل‌هایی را ارائه می‌کنند که در این کتاب نیامده است.

کتابی به قلم پژوهنده برجسته‌ای چون مارانسکی و به ترجمه زبان‌شناس صاحب نام و صاحب نظری چون دکتر علی اشرف صادقی که استاد ژیلبر لازار نیز برآن مقدمه‌ای (۱۹۷۷) نوشته، البته باید مورد توجه دقیق زبان‌شناسان و علاقمندان به «زبان‌های ایرانی» قرار گیرد، بویژه که مترجم محترم آوانویسی‌های آن را نیز روزآمد کرده است؛ گرچه در کتاب، جای کلیه آوانویسی کتاب خالیست.

اما اولاً این کتاب جای خالی کتاب ارزنده «مقدمه فقه اللغة ایرانی» را که بسیار مبسوط‌تر و همراه با تصاویر و نقشه‌های ارزنده است، پرنمی‌کند و نگارنده آرزو می‌کند این کتاب، البته با ویرایش جدید و با روزآمد شدن آوانویسی‌ها و اصطلاحات زبان‌شناسی، مجدداً منتشر شود؛ و ثانیاً به اطلاعات و تحلیل‌های پژوهشگران قدیمی‌تر زبان‌های ایرانی چیزی نمی‌افزاید و بیشتر برای کسانی که در مطالعه «زبان‌های ایرانی» در آغاز راهند سودمند است. حسن دیگر کتاب این است که درنبود «مقدمه فقه اللغة ایرانی» ما را از اطلاعات گرانمایا و ارزشمند م. ارانسکی و زبان‌شناسی شوروی (تا ۱۹۶۳) آگاه می‌کند.

پانویسها:

- ۱- یوسیف م. ارانسکی، زبان‌های ایرانی، ترجمه دکتر علی اشرف صادقی، انتشارات سخن، چاپ اول، ۱۳۷۸، تهران
- * ژیلبر لازار (ک ۱، ص ۱۱) - این جمله نقل قولی است از استاد لازار که در سال ۱۹۷۷ نگاشته شده است.
- ** ای. م. ارانسکی، مقدمه فقه اللغة ایرانی، ترجمه کریم کشاورز، انتشارات پیام، چاپ اول، ۱۳۷۸، تهران.
- *** دراین باره مراجعه شود به: دکتر علی اشرف صادقی، تکوین زبان فارسی، انتشارات دانشگاه آزاد ایران، چاپ اول ۱۳۵۷، تهران.

□ منابع دروس تاریخ ادبیات‌ها

۱- منبع و مأخذ بعضی از دروس معین نشده است. در قسمت تاریخ ادبیات درس، پس از ذکر شمه‌ای از شرح حال شاعر یا نویسنده مورد نظر، برخی از آثار او ذکر می‌شود و بدون تعیین مأخذ متن، بلافاصله درس شروع می‌شود. دروس زیر از این زمره‌اند:

بانگ جزس، باغ نگاه، سه پرسش، ققنوس، آفتاب پنهانی، قرآن مصور، نیاز روحانی، چشم‌های زمین و شعر مناجات پایان کتاب.

۲- در نگارش تاریخ ادبیات‌ها دقت کافی به عمل نیامده است چنانکه در دو مورد از آنها اشتباه وجود دارد که در زیر به آنها پرداخته می‌شود:

- در قسمت تاریخ ادبیات درس اول، در مورد دیباجه گلستان سعدی آمده است: «این دیباجه، از بهترین نمونه‌های تحمیدیه در ادب فارسی است.» همان‌گونه که می‌دانیم قسمت ابتدای دیباجه، تحمیدیه است. نه کل دیباجه، به دیگر سخن، دیباجه گلستان از قسمت‌ها و بخش‌های چندی تشکیل شده که اولین بخش آن تحمیدیه است.

- در تاریخ ادبیات درس آخر، درس بیست و ششم، صفحه ۱۹۶، آمده است: «تبسم عشق خلاصه‌ای از فصل چهارم این کتاب (مرصاد العباد) ... است» در حالی که آنچه در متن کتاب آمده، خلاصه‌ای از فصل چهارم باب دوم کتاب مرصاد العباد است.

□ لغات و ترکیبات و اعلام:

۱- بسیاری از لغات و ترکیبات مشکل کتاب معین و معنی نشده‌اند؛ موارد زیر تنها بخشی از آنها است:

سمند ص (۴)، سگری صفحه (۱۱)، دادار و هور ص (۱۲)، خطیز ص (۱۵)، یگه خوردن ص (۱۸)، هفت خط ص (۲۳)، ملک الموت ص (۲۴)، پانتومیم و تک‌نگاری ص (۳۴)، چمباتمه ص (۳۹)، صرافت ص (۵۲)، باز، یوز،

ندیم ص (۵۷)، افگار، دوال، سور، کوشک، صعب ص (۵۸)، سرسام، نماز پیشین، زریاره ص (۵۹)، صلت، وزر، وبال، علی ای حال ص (۶۰)، خطام ص (۶۱)، آب حیات، برات، هاتف ص (۶۲)، فروگرفتن و لاف زدن ص (۶۳)، دیوان ص (۶۴)، عنان، اقتضای حال، اطناب، غدار، فریفتگار ص (۶۵)، اقتضای مقام ص (۶۶)، تهذیب، فنا، وحدت، عرفان محض ص (۶۹)، نحوی، عجب ص (۷۰)، نسق ص (۹۲)، موهبت ص (۹۶)، اوصیا ص (۱۰۳)، اعانه ص (۱۰۴)، گران جان ص (۱۲۳)، ریاحین ص (۱۲۶)، مجادله ص (۱۲۷)، مواضع، ورطه، تکفل، مناصحت، مظاهرت، سیادت، عقد، طاعن، موالات ص (۱۲۸)، بطون ص (۱۶۹)، عرفات ص (۱۷۱)، قوافل ص (۱۷۲)، عین الیقین ص (۱۸۸)، اولی الابصار، اوهام، محفل، ساقی، بزم ص (۱۸۹)، فُشار ص (۱۹۳).

۲- واژه‌های زیر در متن دروس علامت ستاره دارند در حالی که در واژه‌نامه نیامده‌اند:

زمردین ص ۱، قبا ص ۱، خرفت ص ۱۷، الوات، رب‌النوع ص ۲۴، گره کوری ص ۲۷، خصایل ص ۶۳، حسن تألیف ص ۶۶، اشاعه ص ۷۷، صحن ص ۹۱، تمجید ص ۱۰۳، مجرد ص ۱۰۴، ناقد ص ۱۱۸، تک ص ۱۲۹، سرسرا ص ۱۴۶، عبوس ص ۱۷۲، زمخت ص ۱۷۲، مراوده ص ۱۷۳.

۳- واژه‌های زیر در واژه‌نامه آمده‌اند اما در متن دروس فاقد علامت ستاره‌اند: (شماره‌هایی که در مقابل هر واژه ذکر گردیده، مربوط به شماره صفحه‌ای است که واژه در آن آمده است)

انابت، اجابت و مستغرق ص ۲، همورد ص ۹، یال ص ۱۱، مستظرفه ص ۲۷، تزار ص ۹۷، متمادی ص ۱۰۲، سیال ص ۱۰۷، حقه ص ۱۲۰، گرازان ص ۱۲۷، تک ص ۱۲۷، موجب و وقیعت ص ۱۲۸، مغ

کتاب ادبیات فارسی (۵) تألیف شده برای دانش‌آموزان سال سوم شاخه نظری به استثنای رشته ادبیات و علوم انسانی، از لحاظ مطالب، شیوه تنظیم، نوع کاغذ، انتخاب عناوین، عکس‌ها و تصاویر نسبت به کتاب ادبیات سال‌های اول و دوم از کیفیت بالاتری برخوردار است. اما با همه تلاشی که مؤلفان گران قدر به کار برده‌اند تا این کتاب نسبت به کتاب‌های قبلی کاستی‌های کمتری داشته باشد، باز هم، چون آن‌ها نواقص و کاستی‌هایی - که بسیاری از آنها طبیعی است - دارد که نگارنده در این مسوده - جهت رفع آنها در چاپ‌های بعدی - برخی از آنها را باز می‌نماید. باشد تا این تلاشها منجر به چاپ کتاب به صورتی معتق و بی عیب و نقص گردد.

□ فهرست (مطالب یا دروس)

اختلاف عناوین برخی از درسها و مباحث کتاب در فهرست و متن نوعی دوگانگی را در کتاب پدید آورده است:

عنوان درس اول در فهرست «منت خدای را» و در متن «ما هم چنان در اول وصف تو مانده‌ایم»، قسمت ادامه درس اول در فهرست «در نعت حضرت رسول اکرم (ص)» و در متن «افلاک، حریم بارگاهت» و شعر حفظی صفحه (۹۳) در فهرست «بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران» و در متن «روز وداع یاران» آمده است. همچنین پیاموزیم صفحه (۵) در فهرست با عنوان «انواع سجع» معرفی شده، در حالی که در این پیاموزیم «انواع نثر» ذکر شده است.

نقد کتاب ادبیات فارسی (۵)

ولی‌الله قائمی

فانوس

ص ۱۳۳، روضه ص ۱۳۶، امهال، فتوت و معاملت ص ۱۲۷، مواهب ص ۱۸۱ و کمانه ص ۱۸۳.
۴- واژه‌های زیر در واژه‌نامه آمده‌اند درحالی‌که متن دروس و کتاب فاقد چنین لغاتی‌اند:
ازار، استشاق، آلاله، ترسا، تفاخر، تفته، چرسی، خصمی، دنگ، سفته، سلک، شقیق، عاق، عثرات، لویه، محاق، معارضه، نهفت، همیان.
۵- معمول است که لغات و ترکیبات مشکل را در اولین کاربرد معنی می‌کنند و توضیح می‌دهند و در موارد بعدی ارجاع می‌دهند. جدول زیر کلمات و ترکیباتی را نشان می‌دهد که در کاربردهای بعدی خود نشان‌دار شده‌اند:

واژه	اولین کار رفت	کار رفتی که با علامت ستاره معین شده
مطاع	ص ۲ س ۸	ص ۲۷ س ۹
شراع	ص ۵۷ س ۵	ص ۵۷ س ۷
توقیع	ص ۵۸ س آخر	ص ۵۹ س ۲۰
سبعه	ص ۶۷ س ۶	ص ۶۷ س ۹
چاووش	ص ۸۲ س ۳	ص ۹۷ س ۱۸
رای زدن	ص ۹۸ س ۱۳	ص ۹۸ س ۲۲
فرقت	ص ۹۳ س ۴	ص ۱۱۴ س ۳
عود	ص ۱۰۵ س ۳	ص ۱۱۴ س ۱۴
سرسرا	ص ۱۴۵ س ۱۹	ص ۱۴۶ س ۷

۶- در تهیه اعلام کتاب، همچون کتاب‌های قبلی هیچ برنامه و قانون و قاعده خاصی وجود ندارد؛ برخی از اعلام که در تاریخ ادبیات درسها آمده در فهرست اعلام نیز درج گردیده، از طرف دیگر بسیاری از اعلام کتاب به بوتۀ فراموشی سپرده شده‌اند. به یقین می‌توان گفت اعلام فراموش شده به اندازه اعلام ذکر گردیده است. فقط به عنوان نمونه اعلام درس «بانگ جزس» که در فهرست اعلام نیامده است ذکر می‌گردد: موسی (ع)، نیل، جولان، لبنان، دیر یاسین، وادی ایمن، فرعون، طور سینین، فلسطین، قدس.
۷- در بخش توضیحات - که قاعدتاً برای معنا و توضیح جملات و ابیات و عبارات دور از ذهن منظور شده - چون کتابهای قبلی، در مواردی معنای واژه‌ها و ترکیبات مشکل آمده است. موارد زیر چنین‌اند:
ش ۴ ص ۵ - خبر: سخنی که از پیامبر باشد، حدیث.
ش ۷ ص ۵ - جل و علا: بزرگ و بلندقدر است. در ضمن همین ترکیب در واژه‌نامه هم آمده است.
ش ۲ ص ۲۹ - دُمد: از مد افتاده، از رونق و اعتبار افتاده.
ش ۴ ص ۲۹ - صنایع مستظرفه: هنرهای ظریف مانند نقاشی، مجسمه‌سازی و... این ترکیب نیز در

ش ۶ ص ۱۳۰ - بر اثر: به دنبال، اثر در لغت به معنی ردپاست.
ش ۸ ص ۱۳۰ - زه آب: آبی است که از سنگی یا زمینی می‌جوشد.
ش ۱۱ ص ۱۳۰ - فروکاستن: فرود آوردن، پایین انداختن.
ش ۸ ص ۱۹۵ - ملت: به معنی عقیده و مذهب است و امروز به مردمان یک کشور اطلاق می‌گردد.
۲- اشکالات و اشتباهات:
۱- ص ۱۲، توضیح شماره (۱)، در توضیح بیت: چو شد روز، رستم بپوشید گبر

نگهبان تن کرد بر گبر بیر آمده است: «رستم علاوه بر گبر (کلاه‌خود) بیر بیان (زره مخصوص) را نیز برای حفظ تن پوشید.» معنی همین بیت در کتاب ادبیات فارسی (۵) و (۶) مخصوص رشته ادبیات و علوم انسانی، ص ۱۳ چنین آمده است: «رستم برای حفظ تن خویش علاوه بر گبر (نوعی زره) بیر بیان (زره مخصوص) را نیز پوشید.» در رزم‌نامه رستم و اسفندیار، ص ۱۹۶ نیز در معنی این بیت آمده است: «خفتان را پوشید و علاوه بر آن بیر بیان را نیز برای حفظ تن پوشید.»
و معلوم است که «گبر» در این بیت به معنای «زره» است نه کلاه‌خود.

۲- ص ۲۹، توضیح شماره (۵)، در توضیح نظمیه آمده است: «معادل شهربانی امروزی است.» درحالی‌که امروز دیگر شهربانی نمی‌گویند، بلکه نیروی انتظامی گفته می‌شود.

۳- ص ۶۱ مؤلفان گرامی ترکیب «خیرخیر» را در این جمله تاریخ بی‌هقی: «بونصرنامه‌های رسیده را به خط خویش نکت بیرون می‌آوردم... و من به آغاجی خادم می‌دادم و خیرخیر جواب می‌آوردم.» در شماره (۵)

ش ۲ ص ۱۱۷ - چه مایه: چه مقدار، به مقدار زیاد.

توضیحات «سریع» معنی کرده‌اند. این معنی در هیچ‌کدام از کتاب‌های لغت در دسترس؛ فرهنگ معین، برهان قاطع و لغت‌نامه دهخدا نیامده است.

دهخدا در ذیل این لغت مرقوم فرموده‌اند: «هرزه، بیهوده، بی‌سبب، بی‌تقریب، بهرزه، بیهوده، بی‌دلیل، بی‌غلت» و در ضمن شواهد، همین جمله را نیز آورده‌اند. آقای دکتر خطیب رهبر این ترکیب را «آسان آسان» معنی کرده‌اند.^۲ با توجه به وضع جسمانی سلطان مسعود که در تب و بیماری به سر می‌برد به نظر نمی‌رسد که معنای مؤلفان و خطیب رهبر صحیح باشد. نگارنده فکر می‌کند بهترین معنی برای این ترکیب همان «بی‌تقریب» آمده در لغت‌نامه می‌باشد. و مفهوم جمله این است که بیهقی می‌گوید: من بدون اینکه اجازه ورود بیایم نامه‌ها را به آغاجی می‌دادم و بعداً جواب آنها را نیز از او می‌گرفتم و می‌آوردم، جمله بعدی: «و امیر را هیچ ندیدم» مؤید این معنی است.

۴- توضیح شماره «۵» ص ۶۶ تکراری است قسمتی از همین جمله را در توضیح شماره «۳» ص ۶۱ آمده است.

۵- ص ۱۲۸، سطر یکی به آخر در توضیحات معنی شده اما شماره مربوط روی جمله گذاشته نشده است.

۶- ص ۱۳۰، در توضیح شماره «۲» «روزگار می‌گذرانند» معادل مضارع استمراری محسوب شده است، درحالی که این فعل معادل ماضی استمراری است.

۷- ص ۱۹۰، توضیح شماره «۱»؛ در توضیح بیت: بر همه اهل این زمین به مراد

گردش دور آسمان بینی

آمده است: «در سرزمین عشق، گردش زمین و آسمان بر وفق مراد و به کام عاشقان است.» در حالی که بیت چنین مفهومی را نمی‌رساند. شاعر می‌گوید: گردش دور آسمان را بر مراد همه اهل این زمین، نه فقط عارفان و عاشقان، می‌بینی.

□ آورده‌اند که...

این قسمت کتاب از دو دیدگاه بررسی می‌شود: الف: از دیدگاه معنی لغات مشکل ب: از دیدگاه منبع و مأخذ.

الف: از دیدگاه معنی لغات مشکل: از این نظر این قسمت کتاب به اقسام زیر تقسیم می‌شود:

۱- در بعضی از آنها معنای لغات مشکل بلافاصله بعد از همان کلمه در داخل پرانتز آمده است، مانند آورده‌اند که... ص ۳۰.

۲- در بعضی دیگر لغات مشکل با همان علامت ستاره معین شده و معنای آنها نیز در واژه‌نامه آمده است مانند آورده‌اند که... ص ۷۲

۳- دسته‌ای که برای معنای لغات مشکل آنها، به شیوه آمیزه‌ای از شکل اول و دوم عمل شده است به دیگر سخن معنای برخی از واژه‌ها در آنها بلافاصله در درون پرانتز و برخی از واژه‌ها نیز با علامت ستاره معین گردیده و معنای آنها در واژه‌نامه آمده است و برخی نیز بدون نشانه ستاره در واژه‌نامه معنا شده‌اند مانند آورده‌اند که... ص ۱۱۱ و ۱۳۷ و ۱۶۰

۴- دسته‌ای که لغات مشکل آنها فراموش شده‌اند چون آورده‌اند که... ص ۵۴، ۹۲، ۱۱۱، ۱۲۳ و ۱۸۴ ب- از دیدگاه مأخذ:

از این دیدگاه نیز به دو دسته تقسیم می‌شوند: ۱- دسته‌ای که فقط نام کتاب مأخذ ذکر شده است، شامل آورده‌اند که... ص ۹۲، (حکایت دوم، ص ۱۲۳) ۱۳۷، ۱۶۰، ۱۸۴.

۲- دسته‌ای که نام کتاب و نویسنده ذکر گردیده است، شامل آورده‌اند که... ص ۵۴، ۷۲، ۱۱۱، حکایت اول ص ۱۲۳.

و جز در یک مورد، آورده‌اند که... ص ۳۰، نشانی دقیق مأخذ و منابع شامل: نام کتاب، نویسنده، شماره فصل، باب و رقم صفحه معین نشده است.

□ شعرهای حفظی

در مجموع در کتاب چهار شعر حفظی آمده است: که همه آنها در قالب غزل می‌باشند. غزلیات به ترتیب از حافظ با مطلع:

دوش وقت سحر از غصه نجاتم دادند
واندر آن ظلمت شب آب حیاتم دادند

سعدی با مطلع:

بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران
کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران

شیخ بهایی با مطلع:

ساقیا بده جامی زان شراب روحانی
تا دمی بیاسایم زین حجاب ظلمانی

و خواجوی کرمانی با مطلع:

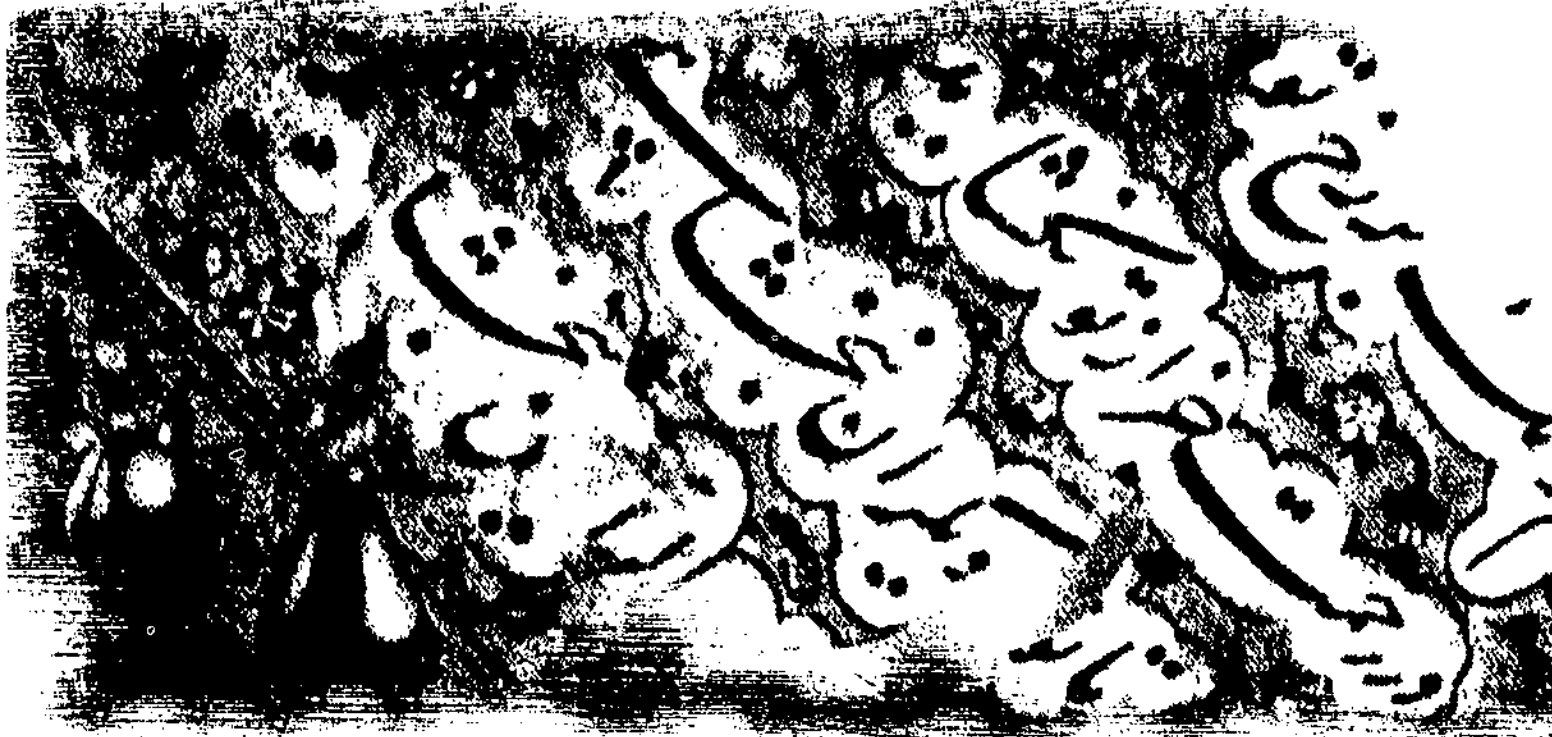
پیش صاحب نظران ملک سلیمان باد است
بلکه آن است سلیمان که ز ملک آزاد است
می‌باشد. آنگونه که دیده می‌شود حداقل غزلیات حافظ و شیخ بهایی عرفانی‌اند و در آنها اصطلاحات عرفانی فراوانی به کار رفته است.

حال سؤال این است که آیا حفظ طوطی‌وار شعر کافی است؟! آیا دانش‌آموزی که خوراک او کیاب غاز و سمک عیار و خاطرات اعتمادالسلطنه و... بوده مفاهیم عرفانی به کار رفته در این غزلیات را درک می‌کند؟ مسلماً خیر. پس آیا بهتر نیست از غزلیات و اشعاری استفاده شود که معنای ساده و روان داشته و همچنین از جذابیت نیز برخوردار باشند؟

□ نواقص کلی و جزئی

۱- فصل‌بندی:

در حالی که در ص ۱۱۳ آمده است که: «ادبیات عرفانی ما که بسیار غنی و گسترده است در حوزه ادبیات غنایی قرار می‌گیرد» و آثاری نیز از این حوزه - ادبیات عرفانی - در همان فصل، ادبیات غنایی، آمده است اختصاص دادن فصلی جداگانه به ادبیات عرفانی

بی مورد می نماید، الا اینکه در فصل ادبیات غنایی از آثار عرفانی، بیشتر استفاده شود و مطالب فصل ادبیات عرفانی به آن فصل منتقل گردد.

۲- شمارش ابیات:

گویا مؤلفان قصد داشته اند که برای اولین بار در کتابهای درسی ادبیات، در این کتاب ابیات اشعار را شمارش کنند، اما این امر در غیر از درس های «رزم رستم و اسفندیار» و «پروانه بی پروا» انجام نگرفته است. و از این نظر نیز در کتاب ناهمگونی دیده می شود.

۳- اشکالات و اشتباهات چاپی:

جدول زیر حاوی اینگونه مطالب است:

۵۱ سطر ۱۲ واژه «توتون» در توضیحات درس آمده اما شماره مربوط، «۵»، بر روی کلمه گذاشته نشده است. و یکی از اصول تعلیم و تربیت، هماهنگی مطالب کتابهای درسی با یکدیگر است. در کتاب زبان فارسی «۱» ص «۱۶» آمده است: «در املاهای کلماتی مانند «منشأ حیات» و «جزء اول» نشانه — (کسره) از نوع حرکت گذاری حروف نیست. به این نشانه «نقش نمای اضافه» می گویند. در حالی که این امر در کتاب در بسیاری از موارد رعایت نشده است که محض نمونه چند مورد ذکر گردید که جا دارد مؤلفان گرانقدر از این نظر نیز کتاب را باز ببینند.

لازم به کار ترفته است. موارد زیر تنها بخشی از آنهاست:

- ص ۸ س ۱ بعد از «شعری است داستانی» و همچنین بعد از «روایی»، ص ۹ بیت دوم بعد از «زین بر» ص ۱۰ بیت ۳۱ بعد از «کار»، ص ۱۱ بیت ۳۹ بعد از «جهاندار»، ص ۶۰ سطر ۱۲ پس از «وزر و وبال این»، ص ۵۸ سطر ۵ پس از واژه «نیامده»، ص ۹۶ پایان سطر ۱ و ۳ و ۱۳ شعر، ص ۱۶۹ سطر ۱۸ پس از «روز»، ص ۱۸۸ بیت ۴ پس از «بینی» ویرگول لازم است.
- ص ۱۵ س ۱۴ دو طرف مصراع، ص ۲۲ س ۷ تاریخ ادبیات دو طرف آثار کمال الملک، ص ۴۶ س ۸

صفحه	غلط	درست
ص ۱۱	ز نیرنگ زالی بدین سال درست	ز نیرنگ زالی بدین سان درست
ص ۲۹	کمال الملک به تابلو خود... نگاد می کند	کمال الملک به تابلوی خود... نگاه می کند
ص ۵۶ س ۲	مقبولیت	مقبولیت
ص ۵۷ س ۲۲	و جامه ها افکندند	در چاپ قیاض: و جامه ها افکندند
ص ۵۷ س ۷	و سخن نرانم تا...	در چاپ قیاض: سخنی نرانم تا...
ص ۵۹ س ۱۶ و ص ۶۰ س ۹	بر سلامت امیر...	در تاریخ بیهقی چاپ قیاض و خطیبرهبر به جای امیر «سلطان» امدد
ص ۶۰ س ۱۸	بر طریق سنت مصطفی	بر طریق سنت مصطفی
ص ۱۱۴ بیت ۱۳	خوش	خوش
ص ۱۲۷ س ۱۱	نومید و خایب باز گردد	در چاپ مینوی: و نومید و خایب باز گردد
ص ۱۴۷ س ۱۶	مُصر	مُصر
ص ۱۵۷	در رباعی سوار عشق کلمه آشگفتی	آشگفتی
ص ۱۶۰	اسرار التوحید	اسرار التوحید
ص ۱۶۷ س ۱۵	سوء هاضمه	سوء هاضمه
ص ۱۶۸ س ۱۸	تپه	تپه
ص ۱۶۹ س ۷	می شود	می شوید
ص ۱۷۳ س ۱۳	منشاء وجود	منشأ وجود
ص ۱۸۲ س ۱۳	عدلیه	عدلیه
ص ۲۰۵	قیه	قیه
ص ۲۱۲	در شرح حال شکسپیر پدر نمایش نامدنویس	پدر نمایش نامه نویسی
ص ۲۱۳	در شرح حال عطار منطق الطیر	منطق الطیر
ص ۲۱۶ و س ۵ و ۸	محمد	محمد

همچنین در صفحه ۱۵ سطر ۲۳ عدد «۱» بر روی واژه «کیان» زائد است زیرا اولاً درس توضیحات ندارد و ثانیاً این واژه در فهرست اعلام آمده است. و هم صفحه

۴- سجاوندی:

در موارد بسیاری، نشانه های به کار رفته در کتاب ناقص، نابجا و بی مورد است. در موارد بسیاری نیز نشانه

تاریخ ادبیات دو طرف آثار جلال آل احمد، ص ۶۷ س ۶ دو طرف کتابهای مولوی، ص ۹۶ س ۳ تاریخ ادبیات دو طرف آثار ویلیام شکسپیر، ص ۹۷ س ۶ تاریخ ادبیات دو

طرف آثار لئون تولستوی، ص ۱۰۲ س ۲ دو طرف کلمه ققنوس، ص ۱۱۸ س ۲ تاریخ ادبیات دو طرف آثار عطار ویرگول لازم است.

۳۶ س ۱۱ بعد از «افتاده بود» نقطه زائد است. همچنین ص ۶۰ س ۲ و ۳ دو طرف «بوالحسن بولاتی» و «بویکر» خط تیره لازم است، در همین صفحه سطر ۱۵ بعد از علامت سوال، علامت تعجب نیز لازم است، ص ۶۸ س ۶ کسره‌های «بشجر» عیناً به سطر بعدی و زیر کلمه «بدهد» نیز منتقل شده است و باید اصلاح گردد، ص ۹۶ در پایان سطر ۲، ۴، ۸، ۱۰ شعر نقطه لازم است، ص ۱۲۹ نقطه و ویرگول‌های آخر سطرهای ۵، ۶، ۷، ۹، بی‌مورد و زائد است، ص ۱۶۸ سطر یکی به آخر نقطه باید تبدیل به «دو نقطه» گردد. ص ۱۶۹ س ۱ بعد از کلمه «واتر لو» ویرگول می‌خواهد، ص ۹۱ س ۳ بعد از «ترک کرد» س ۷ بعد از «پر کشید» س ۱۱ بعد از «خشم تو» س ۱۴ بعد از «چید» باید نقطه بیاید.

۵- مواردی که واژه‌نامه الفبایی نیست:

آمدن «آزار» قبل از «آجابت» و «اختلاف»، «آلاله» در ما بین کلمات حرف «الف»، «امهال» بعد از «انابت»، «اعورانه» بعد از «اهمال»، «تجلی» بعد از «تجحر»، «تزار» بعد از «تک»، «چاووش» بعد از «چنبر»، «خلق‌گوته» و «خیلتاش» قبل از «خصمی» و «خُطوات» و «خلمت»، «رباط» قبل از «راهب» و «راهوار» و «رای زن» و «رای زدن»، «رای زدن» بعد از «رای زن».

«رحیل» بعد از «ردا» و «رز» و «رعشه» و «رغم» و «رند» و «رواق»، «فراش» بعد از «فرض» و «فرهی»، «فرتوت» بعد از «فرض» و «فرهی»، «فرقت» بعد از «فرهی»، «فرز» بعد از «فرض» و «فرهی» و «فرزاش» و «فرتوت» و «فرض» و «فرقت» و «فرقدان»، آمدن واژه «فرض» دوبار در این قسمت، به هم ریختگی در حرف «ف»، قیّه قبل از «قدوم» و «قریت» و «قلیه» و «قوروق»، «مفخر» بعد از «مفرّح»، «منکر» بعد از «مگ» مبین به هم ریختگی الفبایی واژه‌نامه است.

۶- مواردی از اعلام که الفبایی نیست:

آمدن «بوسهل» بعد از «بونصر»، «تزار» قبل از «تذکرةالاولیا» و «تذکرة دولتشاه سمرقندی»، «در انتظار شاعر» قبل از «داود»، «علیپور» قبل از «عطار»، «کمال‌الملک» قبل از «کلیله و دمنه»، «نجم‌الدین رازی» قبل از «ناصر خسرو» شاهد مدعاست.

۷- مواردی از فهرست منابع و ماخذ که الفبایی نیست:

آمدن «آیین‌های ناگهان» قبل از «آنجا که حق پیروز است»، «دیوان هاتف اصفهانی» قبل از «دیوان ناصر خسرو» نشان می‌دهد که این قسمت نیز الفبایی نیست.

۸- اشکالات واژه‌نامه و اعلام:

* سدره چون اسم علم است باید در فهرست اعلام بیاید نه در واژه‌نامه.

* در ذیل واژه «رستاخیز» باید یادداشت گردد که یکی از آثار تولستوی نیز هست. همچنین توضیحات آمده در مورد «عمان» غلط است. زیرا در درس، ص ۱۶۵، منظور کشور عمان است نه دریای عمان.

۹- اشکالات معنی واژه‌ها:

الف: در معنی واژه «بدیع» تعریف اصطلاحی آن هم ذکر گردیده، در حالی که به این معنی در کتاب به کار نرفته است.

ب: واژه‌های «تک» و «کش» هر کدام دو بار و با دو معنی متفاوت در کتاب به کار رفته‌اند. در حالی که فقط معنی یکی از کاربردهای آنها ذکر شده است:

واژه «تک» برای اولین بار در صفحه ۱۲۷، سطر اول در جمله «وگرازان به تک ایستاد» از «کلیله و دمنه» به معنی «دو و دویدن» و برای بار دوم در صفحه ۱۲۹ و در

مصراع «می‌بینم اگر ذره‌ای اندر تک دریاست» از ناصر خسرو به معنی «ته و پایین» به کار رفته است. اما فقط در صفحه ۱۲۹ علامت ستاره دارد. در حالی که معنی ارائه شده در واژه‌نامه مربوط به کاربرد این کلمه در صفحه ۱۲۷ می‌باشد.

همچنین واژه «کش»، اول بار در صفحه ۱۱۴ در مصراع «بدو باشد همیشه خرم و کش» از «ویس و رامین» به معنی شاد و خوشحال و دیگر بار در صفحه ۱۱۸ در مصراع «دست در کش کرد با آتش به هم» از «منطق‌الطیر» به معنای «بغل و آغوش» آمده و در هر دو مورد هم نشان‌دار شده، در حالی که معنای ذکر شده در واژه‌نامه مربوط به کاربرد این کلمه در صفحه ۱۱۸ است. ج: برای واژه «رند» معانی: «زیرک، حلیه‌گر، لایبالی، آن که ظاهر خود را در ملامت دارد و باطنش سالم باشد» آمده است. این کلمه در صفحه ۶۵ و در جمله «مشتی رند را سیم دادند» مربوط به «تاریخ بیهقی» و داستان حسنک» به کار رفته و معلوم است که از میان معانی آمده، فقط معنی «لایبالی» منطبق با مورد مذکور است و دیگر معانی تناسبی با جمله مزبور ندارند.

د: در جالی که واژه «عاکف» مفرد است معنای آن به صیغه جمع آمده است.

۱۰- اشکالات فهرست «منابع»:

الف: مشخصات بعضی از منابع کامل ذکر نشده است مانند:

آن‌جا که حق پیروز است، از پاریز تا پاریس، الفبای باران، خون‌نامه خاک، دیوان جمال‌الدین عبدالرزاق، مجموعه آثار شجاع‌الدین شفا.

ب: ترجمه رساله قشیریه ابوعلی عثمانی در ادامه و به دنبال مشخصات تذکرة دولتشاه سمرقندی آمده است.

ج: بسیاری از کلمات مشدد، فاقد تشدیدند.

پی‌نوشت‌ها:

۱- رزم‌نامه رستم و اسفندیار، شرح و توضیح از دکتر جعفر شعار - دکتر حسن انوری، ناشر مؤسسه مطبوعاتی علمی، چاپ سوم، بهار ۱۳۶۸.

۲- تاریخ بیهقی، به کوشش دکتر. خلیل خطیب رهبر، ج ۲ ص ۸۴۵.

هم از آن اقتباس شده و شامل خبر، گزارش، تحلیل و بررسی مأموران امنیتی و اطلاعاتی از وضع و فعالیت‌های افراد مشکوک است. یکی از این خبرها به عنوان نمونه آورده می‌شود:

«یکی از کارگران ساختمانی درحالی که آجر بالا می‌انداخت، به شیوه مذبحخانه‌ای سعی داشت آهنگ ضدارزنی «اسمر یارم جانم، اسمری سامانم» را با صدای بلند بخواند.

ملاحظات ۱- به گفته شاهدان عینی، وی در هنگام حرکت ضدفرهنگی، پاچه‌های شلوارش را نیز تا حد قابل ملاحظه‌ای بالا زده بود.

ملاحظات ۲- «موارد مشکوکی از قبیل بشکن زدن در محل فوق گزارش شده است.» (ص ۷۹)

بخش چهارم «داستانها، نمایشنامه و غیره» است و رویا صدر با دستمایه قراردادن این قالبها باز به مسائل سیاسی روز پرداخته است. با این همه، نویسنده در مقدمه کتاب قبول می‌کند که آخرین آثار مربوط به این بخش از «دام تنگ سیاست گریخته‌اند و خود در کتاب سازی جداگانه می‌نوازند» (ص ۹)

اما آیا مطلب فوق به این معنی نیست که این آثار خودجوش تر بوده‌اند و علیرغم «فضای ذهنی» نویسنده از درون وی برآمده‌اند و در نهایت خود را به نویسنده تحمیل و به صورت این آثار بروز کرده‌اند؟ شاید به همین علت است که از زیباترین آثار گرد آمده در کتاب هستند. به نظر می‌رسد که رویا صدر هم در این قضاوت با ما هم عقیده است، وگرنه دلیلی نداشت که این آثار را که «سازی جداگانه می‌نوازند» در این مجموعه قرار دهد و همنوایی را به هم بزند. «کاخ

از کتابهای طنزی که به تازگی منتشر شده یکی هم «خبر نامه محرمانه» از رویا صدر است.

رویا صدر در مقدمه کتاب می‌نویسد که کتاب «گزیده کارهایی است که طی چند سال اخیر در زمینه طنز مرتکب شده» و «به تناسب فضای ذهنی بیشتر درونمایه سیاسی دارد و از این جهت جزو اسناد طبقه بندی شده طنز به شمار می‌آید» (ص ۹) از جمله آثاری که در این مجموعه گردآمده «کاخ آرزوهایم» (ص ۱۴۴)، «رهیافتی بر راهکردهای پسامدرنیستی و پروسه انگاره فمینیسم» (ص ۴۳) و «طرح تغییر قانون مطبوعات» (ص ۱۸) است که به ترتیب در جشنواره‌های ۱۳۷۴، ۱۳۷۶ و ۱۳۷۸ به عنوان اثر برگزیده معرفی و برنده جایزه شده‌اند.

«خبرنامه محرمانه» شامل چهار بخش است. بخش اول «شبه راهکارها و راهبردها» است که به راههای خروج از حادثترین مسایل اجتماعی روز مانند «توسعه سیاسی» و «قانون مطبوعات» می‌پردازد.

بخش دوم شامل «مباحث نظری و ضدنظری» است و در آن به اصطلاح با سبک و سیاق فرهنگ‌نویسان به مصطلحاتی مانند «نویسنده مزدور»، «شبه روشنفکر»، «غیرخودی» و نظایر اینها پرداخته شده است.

بخش سوم «بولتن محرمانه» نام دارد که نام کتاب

آرزوهایم» از جمله سازهای جداگانه است که چنانکه گفتیم در سال ۱۳۷۴ برنده «جشنواره طنز سوره» شد: کاخ آرزوهایم اگرچه رفیع است ولی کلنگی است.

وقتی از سقفش باران حقیقت چکه می‌کند.

و با هریاد و بورانی از واقعیت

می‌لرزد

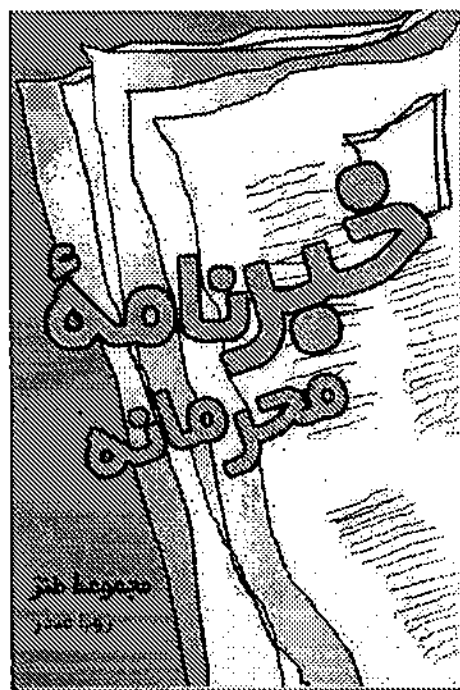
- مثل خانه‌های شهر رودبار و منجیل -

هراس برمی‌دارد

که نکند

نتوانم آرزوهایم را هم با خودم به گور ببرم! (ص ۱۴۴)

«آرزو» و «امید» سرمایه حتی بی چیزترین آدمهاست و همین امید آرزوهاست که آدمی را در بدترین شرایط سرپا نگه می‌دارد ولی چه بسا که فشار واقعیت تلخ به قدری باشد که حتی پیش از اینکه بمیریم، امیدهایمان بمیرد و دریغ که مصداق آن نفرین هم نمی‌شویم که «الهی آرزوهایت را به گور ببری!» قالب و شعر اثر کاملاً نو است و خود رویا صدر آن را «شعرواره» خوانده است که نشان می‌دهد نمی‌توانسته آن را در هیچیک از قالبهای مرسوم و متداول بگنجاند. اما این اثر اگرچه پرمعنا و زیباست، به نظر می‌رسد که طنز نیست. درست است که از طنز عاری نیست، اما قالب و ساخت کلی آن طنز نیست. احتمالاً مسؤولان «جشنواره طنز سوره» که این اثر را برنده اعلام کردند در مقابل همین نویی و زیبایی آن جایزه داده‌اند و نمی‌توانستند چشم بر آن همه معنا و لطافت ببندند. رویا صدر هم وقتی که می‌خواست گزیده‌ای از

خبر نامه محرمانه

رویا صدر

انتشارات سخن، چاپ اول: ۱۳۷۸

محرمانه‌ها افشا شد

کارهایش را «در زمینه طنز» منتشر کند، باز نتوانست از کنار این اثر بگذرد، چنانکه وقتی ما هم می‌خواهیم چیزی درباره «خبرنامه محرمانه» بنویسیم باز نمی‌توانیم از کنار آن بگذریم!

از دیگر آثار این مجموعه «عشق هرگز نمی‌میرد» است. در این داستان، X نردبان را پای دیوار باغ ملی گذاشت تا Y از آن بالا رفت، اما وقتی Z رسید و اعتراض کرد، X با تشکر از زحمات و خودگذشتگی Y، برای هماهنگی با Y نردبان را برداشت. (ص ۱۱۲)

پرداخت «طنزی» از واقعیتی که در جلوی چشم ملت است و ریختن آن در طرحی جمع و جور که همه مطلب را گفته باشد و چیزی را ناگفته نگذاشته باشد، کار مشکلی است. در «شازده کوچولو» که مثل شازده کوچولو سنت اگزوپری از سیاره دیگری آمده، می‌خوانیم: «در سیاره تو، همه می‌خواهند زنده بمانند، با این حال روزنامه چاپ می‌کنند و مجله درمی‌آورند...» (ص ۱۱۱)

در بخش دوم با «رویکردی آماری بر فراگرد لقی درب! در انواع خودروها!» روبرو می‌شویم. در اینجا نویسنده با نگاهی آماری یک موضوع عمومی و در عین حال ساده را دست مایه طنز نوی کرده است: «یکی از معضلات امروز جامعه شهری ما، لق بودن در تاکسی‌ها و مسافرخش‌هاست... در رابطه با این پدیده، ۱۸۵ میلیون پرسشنامه با سوالات باز و نیمه باز و بسته به شیوه نمونه‌گیری تصادفی، بین مسافران و راننده‌ها پخش شد و با لحاظ کردن تصحیح شیپارد (S) نتایج زیر از آن استخراج شد...» (ص ۶۹)

در بخش اول کتاب، شاید بهترین نوشته «طرح

تغییر قانون مطبوعات» باشد که به ترتیب در این شش فصل تدوین شده است: تعریف مطبوعات، رسالت مطبوعات، حقوق مطبوعات، حدود مطبوعات، جرایم مطبوعاتی، شرایط متقاضی و مراحل صدور پروانه. در تبصره‌های مربوط به «جرایم مطبوعاتی» آمده است:

«تبصره - رسیدگی به جرایم مطبوعاتی، مستلزم تشکیل دادگاه مطبوعات و حضور هیات منصفه نیست. تکلیف و تفصیل آن را پیام‌های مردمی مندرج در بعضی از روزنامه‌جات معین می‌کند.

«تبصره - در صورت چاپ مطلب خلاف، علاوه بر صاحب امتیاز و مدیر مسئول و سردبیر و نویسندگان و کادر خدمات که مسئول می‌باشند، آبدارچی نشریه نیز به جرم ریختن آب به آسیاب استکبار جهانی دراز خواهد شد.

- نحوه دراز شدن را سلیقه دراز کنندگان تعیین می‌کند...» (ص ۲۱)

نثر رویا صدر چنانکه از همین یکی - دو نمونه مشهود است، روان، محکم و از همه مهمتر موثر است و این از ویژگی‌های اساسی آثار وی است، اما نکته‌ای را که می‌خواهم ناگفته نگذارم اینکه بین طنز و فکاهه تفاوت هست. این را خانم صدر هم میدانند، ولی اگر هیچ وجه اشتراکی بین آنها نبینیم، چه بسا طنزنویسان را از بعضی ویژگی‌های فکاهه که باعث شیرینی بیشتر آثار و در مرحله بعد گسترش مخاطبان‌شان می‌شود محروم کرده‌ایم. بخصوص اینکه طنز سیاسی برای اینکه با تغییر و تحولات سیاسی فراموش نشود و مورد استقبال نسلی قرار گیرد، غیر از محتوای مترقیانه، باید جذابیت‌های هنری شده دیگری هم علاوه داشته باشد.

سال مرگ ریکاردوریس

در یک نگاه

دکتر عباس پژمان به زودی ترجمه کتاب سال مرگ ریکاردوریس نوشته ژوزه ساراماگو را منتشر می‌کند.

پژمان که پیش از این والس خداحافظی از میلان کوندرا، بهار دم از امانوئل روبلس، باخت پنهان آخرین رمان گراهام گرین ماری از ولادیمیر نابوکوف و همه‌نامها آخرین رمان ژوزه ساراماگو را ترجمه کرده است در حال حاضر مشغول ترجمه تاریخ محاصره یسپون از ساراماگو است.

وی درباره کتاب جدید سال مرگ ریکاردوریس که به زودی منتشر می‌شود گفت: این کتاب یکی از رمان‌های جناب ساراماگوست و شخصی‌ترین و عاشقانه‌ترین کار او هم محسوب می‌شود و در واقع آشنایی خود او با همسرش پیلات یکی از موضوع‌های این رمان است به اضافه بررسی رمان تاریخی و خود تاریخی در ابعاد دیگر و با نگاه خاص ساراماگو و در کل اثر لطیف و بسیار شاعرانه‌ای است.

پژمان درباره ترجمه آثار ساراماگو افزود: حدود ده سال است که ساراماگو را می‌شناسم. بعد از اینکه آثار واسکونسلوس، نویسنده برزیلی را خواندم به ادبیات و زبان پر تعالی علاقه پیدا کردم. در مگزین لیترتر، مطلبی درباره سال مرگ ریکاردوریس خواندم و بعد همان ده سال پیش کتاب را تهیه کردم، اما ترجمه‌اش کاری مشکل و وقت‌گیر بود، به علت سبک لیریک آن که از تمام دیگر آثار ساراماگو متمایز است. چون بهر حال نویسنده جدید در ایران به سختی مورد استقبال قرار می‌گیرد و ناشران تمایل چندانی به چاپ اثر از نویسنده ناشناخته ندارند، اقدامی نکردم. اما بعد از دریافت جایزه نوبل توسط ساراماگو، آثار دیگرش را هم تهیه کردم و در سال گذشته تمام آثار مهم او را مطالعه کردم.

وی گفت: مرغ تردید داشتیم که ساراماگو در ایران مورد استقبال قرار گیرد به این دلیل که مخاطب ساراماگو، مخاطب خاصی است.

دکتر پژمان که ترجمه آثار ساراماگو را از زبان فرانسه انجام می‌دهد در این باره گفت: مترجمان انگلیسی ساراماگو، دامنه اختیارات مترجم را از مترجمان فرانسه گسترده‌تر می‌گیرند. اما مترجمان فرانسه به متن وفادار می‌مانند. و از طرفی ساراماگو خود مترجم فرانسه است و به کارهای ترجمه فرانسوی نظارت دارد و گاه همکاری می‌کند. از این رو من ترجمه فرانسه را اصل قرار دادم اما به متن انگلیسی هم مراجعه می‌کردم. دکتر پژمان که تمام آثار ساراماگو را مطالعه کرده و چند کار عمده او را ترجمه کرده است، تصمیم دارد درباره ساراماگو، به سبک او و آثارش مقالاتی نیز بنویسد.

افسانه از نظر لغوی و فقه اللغة از ریشه «فساییدن» به معنای مسحور و مجذوب کردن آمده است. فولکلورشناسان و اندیشمندان فرهنگ عامه در جهان تاکنون تعاریف گوناگونی از قصه یا افسانه ارائه داده‌اند: اما هنوز به تعریف واحدی از آن نرسیده‌اند. در کتاب «فرهنگ اصطلاحات ادبی جهان» در تعریف قصه چنین آمده است:

«قصه به حکایت و داستانی گفته می‌شود که توسط یک نفر نقل می‌شود. از لحاظ فرم مانند روایت است. در اغلب مواقع روند حوادث منطقی نبوده و برای سرگرم نمودن شنوندگان بیان می‌شود.»^(۱)

استیث تامپسون S. Thompson افسانه را «داستانهای کوتاه تک اپیزودی می‌داند که حیوانات، انسانها و الهه‌ها قهرمان آنها بوده و حوادث در جهان غیر واقعی رخ می‌دهد. محل وقوع و شخصیت‌های پدیدآورنده حوادث ناشناس و غیر مشخص هستند.»^(۲) دکتر جواد هیئت، تورکولوق ایرانی، افسانه‌ها را «حکایت قهرمانان مافوق طبیعی و عالم واقعی می‌داند که اقوام مختلف در ذهن خود ساخته و پرداخته‌اند.»^(۳) اولریش مارزلف U. Mar zolph قصه شناس آلمانی نیز بر این باور است که «قصه نمودار قسمت مهمی از میراث فرهنگی هر قوم و ملتی است. ارزش‌های سنتی و زمینه‌های فرهنگی و روان شناختی و همچنین حوادث و سوانح اجتماعی جدید در آن انعکاس پیدا می‌کند.»^(۴) جمال میرصادقی صاحب نظر در ادبیات داستانی در این زمینه می‌نویسد:

«معمولاً به آثاری که در آنها، تاکید بر حوادث

خارق‌العاده بیشتر از تحویل و تکوین آدم‌ها و شخصیت‌ها است، قصه می‌گویند.»^(۵)

در کتاب «افسانه‌های دری» هم، افسانه چنین تعریف شده است:

«نقل‌ها و قصه‌های اجتماعی، معیشتی، هجوی، عشقی، عبرت‌انگیز و پندآمیز که درباره انسان‌های گوناگون، حیوانات، مخلوقات خیالی به مانند دیو، پری، اژدها و نیز سحر و جادو و دیگر واقعات و حوادث سرگذشتی که با خیال بدیع، به حیث اندیشه‌های رنگین و عجیب و غریب بیان گردند و با خیالات دل‌انگیز و پر هیجان به شنونده و خواننده ذوق و شوق بخشند و آرزوها و آرمان‌های مردم را انعکاس دهند و نیکی‌ها، چون رحم و شفقت، شادی و سرور و بدی‌ها چون نفرت و عداوت را بیدار کنند، افسانه نامیده می‌شوند.»^(۶)

به بیانی دیگر «افسانه‌ها، خوابهای رنگین اقوام ابتدایی و حتی مردم امروزی است، چراکه به قصه‌گوین و شنوندگان امکان می‌دهد تا بر توسن خیال از عالم امکان گامی فراتر نهند و آنچه را که دست نیافتنی و دور می‌بینند، بیابند و لمس کنند.»^(۷)

بالزاک نویسنده نیز افسانه را «تاریخ خصوصی ملت‌ها» می‌داند. به دیگر سخن می‌توان گفت که افسانه، تاریخ نانوشته و شفاهی هر قوم است که گاه - در مقایسه با تاریخ مکتوب - فاکت‌های اساسی و ارزشمندی در شناخت، تحقیق و تفحص در جامعه‌شناسی تاریخی اقوام به دست می‌دهد.

تاکنون به درستی معلوم نشده است که افسانه‌ها کی و توسط چه کسانی خلق شده‌اند؟ سرچشمه این آب زلال و گوارا از کجاست؟ هدف از آفرینش و نقل آنها چه بوده است؟ آنها در راه طولانی و پرپیچ و خم تاریخ تا رسیدن به زمان ما چه مراحل را گذرانده‌اند و چه

دگرگونی‌ها و تحولاتی را پذیرا شده‌اند؟ اما به جرأت می‌توان گفت که افسانه یکی از قدیمی‌ترین و در عین حال ماندگارترین محصولات ارزشمند - ذهن و تخیل انسان ابتدایی است.

دکتر حسین محمدزاده صدیق فولکلورشناس مشهور آذربایجان عقیده دارد «طبیعت ملموس برای انسان ابتدایی دوران‌های اولیه، پیوسته منبع الهام و سرچشمه تلقینات و کتاب آموزش بوده است. بنابراین «پدیده‌ها و عوامل طبیعی» زاینده قسمتی از افسانه‌های فولکلوریک هستند، به دیگر سخن، علت زایش ابتدایی‌ترین افسانه‌ها، همانا حوادث عالم و رویدادهای طبیعت ملموس بوده است. اما رفته رفته که حیات انسانی دگرگون شد و جامعه‌ها و اجتماعات تشکیل گردید، آفرینش هنری انسان، در مسیر تازه‌ای افتاد و منبع الهام دیگری یافت که از آن به «عوامل و رخدادهای اجتماعی» تعبیر می‌شود.»^(۸)

توجه و اهتمام خاصی که بشر برای حفظ و انتقال افسانه از نسلی به نسلی، از قرن‌ها به قرن‌ها و از قومی به قومی دیگر از خود نشان داده، شایان توجه است. به راستی چه علتی دارد که این قصه‌ها توسط بشر از اول تاریخ و حتی ما قبل آن تاکنون حفظ شود؟

محمد جعفر محبوب به این پرسش چنین پاسخ داده است: «علت اصلی توجه فوق‌العاده آدمی به این محصول ذوق و ذهن خویش، ظاهراً این بوده است که بسیار زود به تأثیر شگرف آن در شنونده و شیفتگی مردم به شنیدن افسانه‌ها پی برد و دانست که می‌توان از آن به منزله سلاحی قاطع برای پیش بردن مقاصد خویش استفاده کرد.»^(۹)

به عقیده نگارنده علت دیگر، این مساله می‌تواند باشد که بشر تا قبل از اختراع کاغذ توسط چینی‌ها، تنها راه انتقال تفکر، اندیشه و دانش‌اش، گفتار شفاهی بوده

حمید سفید کرشپانقی

ترجمه،

از حلاوت فولکلور می‌کاهد

است. افسانه‌ها هم که حاوی نکات مهمی در اخلاق، جهان‌بینی و علم هستند، وسیله مؤثری برای انتقال اطلاعات بوده است.

قابل ذکر است که امروزه با به میدان آمدن رادیو، تلویزیون، ویدئو، ماهواره، شبکه‌های بین‌المللی کامپیوتری چون اینترنت و غیره افسانه‌ها به اشکال مختلف هنوز هم به حیات خود ادامه می‌دهند. انیمیشن‌ها و فیلم‌های کارتونی ساخت «والت دیزنی» اغلب بر اساس افسانه‌های کودکان مغرب زمین ساخته شده‌اند و استقبال کودکان دنیا از آنها نشانگر حلاوت و پویایی افسانه‌ها است.

«افسانه‌ها شاید نوع پیشرفته‌تر و تا حدودی واقعی اساطیر باشد که بشر بعد از فهم ابتدائی علل پدیده‌های طبیعی به آفرینش آنها دست زده است.»^(۱۰)
 فروید (Freud) قصه را صورت ساده و کاهیده اساطیر می‌داندست و معتقد بود که اساطیر بازمانده‌های کج و معوج شده توهّمات (Fantasme) و آرزوهای ملل و اقوام و در حکم روایای متعددی نوع بشر در دوران جوانی اویند.»^(۱۱)

در هر صورت عمده تفاوت اسطوره با افسانه در مسأله زمانی آنهاست. اسطوره‌ها در زمان بی‌زمان یعنی در دوران پیش از تاریخ شکل گرفته‌اند ولی افسانه‌ها به دوران تاریخی بر می‌گردند. در اسطوره یک ذهن ناخودآگاه وجود دارد و شخصیت‌های اسطوره‌ای خارج از دنیای انسانی و جوامع انسانی قرار دارند.

قهرمانان اسطوره‌ها به نوعی الهی هستند. آنها یا خدایان بوده و یا افراد مقدس یا افرادی بودند که با نیروهای مقدس در ارتباط هستند، در حالیکه قهرمانان افسانه‌ها از نوع انسان بوده و از میان خود مردم برخاسته‌اند. برای همین هم قهرمانان اسطوره‌ها دور از ذهن و تا حدود زیادی غیر قابل باور می‌نمایند اما

قهرمانان و همه شخصیت‌های قصه ملموس بوده و قربانت خاصی با دنیای کنونی‌ها دارند.

تئودور بنفی Theodor Benfey پدر تحقیقات تاریخی و تطبیقی در افسانه‌ها، با ترجمه پانچاتنتر Panchatantra - یا همان کلیله و دمنه به زبان آلمانی در سال ۱۸۵۹ و در مقدمه‌ای ششصد صفحه‌ای که بر آن نگاشت این نظریه را مطرح ساخت که به استثنای قصه‌های حیوانات مأخوذ از اصل یونانی، سرمنشأ همه قصه‌های جادویی و پریان ادبیات تعلیمی هندی - بودائی است.

«بنابر نظر او، این قصه‌ها در نتیجه غلبه مسلمانان بر اسپانیا، و آمد و شد تجار و سوداگران سواحل شرقی مدیترانه و بیزانس و همچنین از طریق حمله مغولان به اروپای شرقی راه یافته‌اند و از آنجا به همه سرزمین‌های غربی پراکنده گشته‌اند.»^(۱۲)

این نظریه واکنشهای متعددی را برانگیخت. ژوزف بدیه Joseph Bedier با تجزیه و تحلیل افسانه‌ها، خاستگاه آنها را متعدد قلمداد نمود. «جولیوس کروهّن Julius Krohn و پسرش کارل کروهّن Kaarle Krohn بر خلاف ژوزف بدیه معتقد بودند که قصه‌های عامیانه می‌توانند منشأ خاستگاه واحدی داشته باشند، اما گونه‌های این قصه‌ها هر جا یافته شوند زاده فرایند آفرینشی جداگانه‌ای هستند.»^(۱۳)

به زعم نگارنده تعدد خاستگاه افسانه‌ها به واقعیت نزدیکتر است و افسانه‌ها هم مانند دیگر مواد فولکلوریک مثل لالائی‌ها، چیستان‌ها، مثل‌ها و غیره در نقاط مختلف گیتی و در میان اقوام و ملل گوناگون خلق شده‌اند. شباهتهایی هم که در برخی قصه‌های مناطق مختلف دیده می‌شود، ناشی از وحدت سرشت انسانی و تشابه جهان‌بینی اقوام ابتدائی است.

با این مقدمه، کتاب «داستانها و افسانه‌های ترکیه» را مورد بررسی قرار می‌دهیم:

در نگاه اول عنوان کتاب خواننده را به اشتباه می‌اندازد چرا که هیچیک از قصه‌های کتاب «داستان» - story - به معنی متداول آن نیست بلکه همه آنها افسانه یا قصه عامیانه - Folktale - است.

قصه‌های کتاب فوق‌الذکر ابتدا از زبان سالمندان استانبول و حومه آن توسط بی‌ناکی تزل BayNaki Tezel ثبت شده است. در پیشگفتار کتاب - که برای خواننده معلوم نیست توسط مترجم انگلیسی نوشته شده یا مترجم فارسی - چنین آمده است:

«این افسانه‌ها در بازارها و غرفه‌های چوبی داستانسرایان برای کسانی که از نظر سن و سال، از شنوندگان امروزی‌ان بچه‌تر بوده‌اند نقل شده است. روشن است که برخی از این داستانها برای سلیقه کودکان ما، بیش از اندازه خشن و یا برای سلیقه بزرگتران آنها بیش از حد ناهنجار می‌باشد. از این رو ضروری بود که قسمتهایی از متن اصلی کتاب - اگرچه به طور نامحسوس - حذف گردند...»

صرفنظر از نارسائی و گنگی جملات فوق، باید خاطرنشان ساخت که امروزه فولکلورشناسی به عنوان یک علم هر گونه دخل و تصرف و جرح و تعدیل در مواد ثبت شده فولکلور را برنمی‌تابد و صاحبانظران امر بر این باورند که قصه‌ها و دیگر مواد فولکلور باید بدون هیچگونه دستکاری از زبان راویان ثبت و ضبط و منتشر شوند. چرا که هر کلمه، عبارت و جمله‌ای در بررسی و پژوهش‌های فولکلورشناسی مفهوم خاص خود را دارد و حذف خود سرانه جملات و عبارات، تجزیه و تحلیل قصه را ابتر خواهد نمود.

آنچه که در کتاب جلب توجه می‌کند ترجمه دوگانه آن است. اصولاً مواد فولکلور در ترجمه از زبانی به زبان

داستانها و افسانه های ترکیه

ناکی تزل (گردآورنده)

ترجمه از ترکی به انگلیسی : مارگری کنت

ترجمه از انگلیسی به فارسی : شهین دخت رئیس زاده

انتشارات علمی و فرهنگی ، چاپ دوم : ۱۳۷۸

۳- جواد هیئت. آذربایجان شفاهی خلق ادبیاتی
(به ترکی). تهران: ضمیمه مجله «وارلیق»، ۱۳۶۷،
ص ۱۲۹.

۴- اولریش مارزلف. طبقه بندی قصه های ایرانی.
ترجمه کیکاوس جهانداری، تهران: سروش، ۱۳۷۱،
ص ۱۵.

۵- جمال میرصادقی. ادبیات داستانی، قصه،
داستان کوتاه، رمان. تهران: موسسه فرهنگی ماهور،
بی تا، ص ۷۱.

۶- روشن رحمانی. افسانه های دری، تهران:
سروش، ج ۲، ۱۳۷۷، صص ۱۸-۱۷.

۷- فرزانه سجادی. افسانه ها و اسطوره ها (مقاله)،
فصلنامه ادبیات داستانی، ش ۵۰، بهار ۱۳۷۸، ص ۱۲۲.

۸- ح. صدیق. هفت مقاله پیرامون فولکلور و
ادبیات مردم آذربایجان، تهران: دنیای دانش، ج ۲،
۱۳۵۷، صص ۶۵-۶۴.

۹- محمدجعفر محبوب. مطالعه در داستانهای
عامیانه فارسی (مقاله)، مجله دانشکده ادبیات، سال
دهم، ش ۱، ص ۶۸.

۱۰- حمید سفیدگر شهانقی. فرهنگ عناصر
افسانه های عامیانه آذربایجان، پایان نامه کارشناسی
ارشد رشته علوم کتابداری و اطلاع رسانی، ۱۳۷۸
(منتشر نشده)، ص ۹.

۱۱- لوقلر، م. دلاشو، زبان زمزی قصه های پریوار،
ترجمه جلال ستاری، تهران: توس، ۱۳۶۶، ص ۱۰.

۱۲- ولادیمیر پراپ، ریختشناسی قصه های پریان،
ترجمه فریدون بدرهای، تهران: توس، ۱۳۶۸، ص چهار
(پیشگفتار ترجمه)

۱۳- همان منبع. همان صفحه.

گویی این جوان واقعا پسر خودش می باشد.» ص ۱۰
«چون آن دو در این مدت سخت دلباخته
یکدیگر شده و قادر به جدایی از هم نبودند و از طرف
دیگر دخترک نه قادر به ترک کردن مادرش، درخت سرو
بود و نه می توانست که همراه شاهزاده محبوبش به شهر
برود.» ص ۱۷

«... و چون خیلی هر دو احساس خستگی
می کردند...» ص ۷۰

«... و اتفاقاً زیاد هم این کار بد نبود...» ص ۷۶

افسانه های گردآمده در کتاب اغلب روایت های
دیگری در ایران بویژه آذربایجان دارند که این مساله
قصه های کتاب را برای خواننده ایرانی شیرین تر و
جذاب تر می کند. در این افسانه ها هم مانند قصه های
آذربایجان دختر زیبا برای رسیدن به معشوق خود
لباس هایش را با پسرک چوپان عوض نموده و خود را به
شکل پسری در می آورد. (ص ۱۸) و زنان خاطی را از
گیسوانشان به دم قاطرها و اسبان وحشی بسته سپس
روانه کوهها می کنند. (ص ۶۲).

شخصیت های این قصه ها نیز مثل شخصیت های
افسانه های آذربایجان چهل شبانه روز جشن می گیرند
و عروس را به خانه داماد می برند. (ص ۶۸) و در پایان
قصه سه تا سیب از آسمان می افتد که راوی به دلخواه
خود آنها را تقسیم می کند. (ص ۱۸۳)

صرف نظر از نقصان ها و ایراداتی که اشاره شد، کتاب
با ظاهری آراسته و زیبا به چاپ رسیده است که مؤید
تلاش مترجم و ناشر در انتشار کتابی تمیز و عامه پسند
است. در پایان توصیه می شود ناشرین محترم در چاپ و
نشر متون فولکلور سایر ملل به ترجمه آنها از زبان
اصلی اقدام کنند.

پی نویسی ها

1. Joseph, Shibly. Dictionary of world literary
terms. London: 1970, P.329.

دیگر به مقدار زیادی اصالت و ملاحظت خود را از دست
می دهند؛ حال اگر ترجمه نه از زبان اصلی بلکه از یک
زبان واسطه صورت گرفته باشد، نتیجه به مراتب
غیر علمی تر خواهد بود.

مترجم در ترجمه فارسی نیز از اصطلاحات خاصی
که مترجم انگلیسی برای اصطلاحات ترکی بکار برده،
استفاده کرده است، در حالیکه بهتر بود یا اصطلاحات
متن اصلی (ترکی) را می آورد و یا معادل فارسی آنها را
بکار می بست. برای مثال در صفحه ۴۱ واژه بارون
(Baron) انگلیسی معادل افندی (Efendi) ترکی بکار
رفته است. مترجم فارسی می توانست واژه «خان» یا
«ارباب» را جایگزین آن کند و یا همان افندی را بنویسد.
بیاد داشته باشیم که در ضبط، گردآوری و ترجمه متون
فولکلور، اصل بر حفظ اصالت آنهاست.

مشکل دیگر کتاب عدم دقت کافی مترجم فارسی
در برگردان برخی کلمات و جملات است. در صفحه ۴۵
کتاب مترجم محترم حدیثی را که از حضرت علی (ع)
روایت شده، به عنوان ضرب المثل آورده است: «اگر
بارون به این ضرب المثل معروف که می گوید: «هر آنچه
بر خود نمی پسندی بر دیگران میسند»، عقیده داشت به
چنین سرنوشتی دچار نمی شد.» در صفحه ۶۷ نیز
مترجم به علت عدم آشنایی با زبان مبدأ — ترکی
استانبولی — کلمه «خورشید» را عین متن انگلیسی
«هورشید» آورده است. گفتنی است که در زبان ترکی
استانبولی حرف (خ) وجود ندارد و این حرف به حروف
H (ح — ه) یا k (ک) تبدیل می شود. در اینجا نیز کلمه
«خورشید» به Horsid (هورشید) تبدیل شده که در
ترجمه انگلیسی به همان صورت نقل شده و مترجم
فارسی هم بدون توجه به فارسی بودن کلمه «خورشید»
و تبدیل آن به Horsid، آن را بصورت «هورشید» آورده
است.

ترجمه غیر سلیس و گاه مغلوط جملات نیز از جمله
نقصان های کتاب جاضر است. به عنوان نمونه:
«... و خلاصه طوری از او به پذیرایی پرداخت که

نکرده است (ص ۳۴). همچنین در همان فصل در نخستین خط آن تفاوت‌های نحوی بچشم می‌خورد. ظاهراً در ترجمه فارسی، رعایت تصحیح برخی اغلاط نیز شده است بی‌آن که مترجم، نسخه دیگری از متن در دست داشته باشد و این از مزایای ترجمه فارسی اثولوجیا محسوب می‌شود.

در پارهای از بخشهای متفاوت متن اصلی و ترجمه فارسی آن دوگانگی‌هایی به چشم می‌خورد که برخی مواقع، موجب دوری معادل فارسی آن از متن اصلی شده است، مثلاً در میمر هشتم (ترجمه فارسی، ص ۱۸۷) بحث اثولوجیا درباره صفت آتش است [فی صفة النار] در حالی که مترجم محترم این عنوان را به «در نمایاندن ماهیت آتش است» ترجمه کرده‌اند که مفهوم صفت در این معنا و با توضیحاتی که در متن اثولوجیا در این باره آمده است بطور کلی با ماهیت آن متفاوت است. برخی عنوانهای دیگر میمرهای اثولوجیا، همین گونه است. نثر مترجم، روان و خوشخوان است و کوشیده تا بگونه‌ای معادلهای عربی را انتخاب کند که در فهم مخاطب به راحتی بنشینند. این مزیت اگرچه در برخی دیگر از آثار مترجم محترم مشهود است اما رعایت آن در این اثر، بیشتر بچشم می‌خورد.

پانویس:

۱- نخستین مقاله مبسوط علمی و پژوهشی که درباره اثولوجیا در ایران نوشته شده، مقاله «اثولوجیا» نوشته دکتر شرف‌الدین خراسانی در ذیل همین عنوان در دایرةالمعارف بزرگ اسلامی (ج ۶) است که فرازهای نخستین این نوشته به نقل از همان منبع است.

اساس تفسیری که از گزیده اقوال اثولوجیا کرده درباره انتساب آن داوری کرده است.

نخستین تاثیر اثولوجیا در عالم اسلام در آراء یعقوب بن اسحاق کندی است. ابونصر فارابی نیز در چند فقره از کتاب مشهورش «الجمع بین رائی الحکیمین» از اثولوجیا نام برده است. ابن سینا در نامه‌ای که به حسین بن مرزبان کیا نوشته، می‌گوید در کتاب الانصاف خود، همه موارد مشکل فلسفی را تا پایان اثولوجیا با وجود همه اعتراضهایی که به آن می‌شود توضیح و شرح داده است (المباحثات، ص ۱۲۱). اخوان الصفا نیز انتساب اثولوجیا به ارسطو را پذیرفته‌اند (رسایل، ج ۱، ص ۱۳۸) اما سهروردی آن را منسوب به افلاطون می‌داند نه ارسطو (تلویحات، ص ۱۱۲، حکمة الاشراق، ص ۱۶۲) ملاصدرا نیز در اسفار (ج ۳، ص ۳۱۷) و عرشیه (ص ۲۴۰) بدان استناد کرده است. بعدها قاضی سعید قمی بر متن مترجم ابن ناعمه حمصی تعلیقاتی نوشت.

نخستین ترجمه فارسی اثولوجیا بر اساس ترجمه ابن ناعمه حمصی به اهتمام دکتر حسن ملکشاهی صورت گرفته است. وی ترجمه عربی ابن ناعمه حمصی را به فارسی برگردانده و انتشارات سروش (تهران، ۱۳۷۸ ش) آن را چاپ کرده است. با این که متن مترجم، از چاپی است که با تعلیقات قاضی سعید قمی و به اهتمام سیدجمال‌الدین آشتیانی چاپ شده اما برخی کلمات و یا عبارات آن با نسخه مورد استفاده آقای ملکشاهی متفاوت است، مثلاً درص ۳۰ چاپ آشتیانی، عنوان بحث داخل قلاب [...] آمده اما مترجم، چنین

اثولوجیا از مهمترین منابع یونانی است که در قلمرو فلسفه و حکمت اسلامی، تاثیر فراوان از خود بجای نهاده است.

کلمه «اثولوجیا» ترجمه عربی نوشته‌ای منسوب به ارسطو و یا احتمالاً تفسیر فیلسوف نو افلاطونی، پرخوریوس (فرخوریوس) برگزیده‌ای از نظریات ارسطو، یا بخشی از آثار فلوپین بوده که در نیمه نخست سده ۳ ق / دهه سوم سده ۹ در محافل فلسفی رواج یافت.^۱ متن عربی اثولوجیا در شکلی که اکنون در دست است، نخستین بار در ۱۲۹۶ ق / ۱۸۷۹ م. منتشر شد. محقق آلمانی فریدریش دیریشی متن انتقادی عربی آن را بر پایه سه دستنوشته در ۱۸۸۲ م. منتشر کرد. چاپ سنگی متن آن نیز در حاشیه قیسات میرداماد در تهران (۱۳۱۵ ق / ۱۸۹۷ م) منتشر شده است. آخرین متن انتقادی اثولوجیا به کوشش عبدالرحمان بدوی بر پایه ۹ دستنوشته، با یک مقدمه زیر عنوان افلوپین عند العرب در ۱۹۵۵ م. در قاهره منتشر شد. ملاصدرا بیش از دیگران به اثولوجیا توجه کرده. وی در فرازهای مختلف از آثار خود که در بالا به برخی آنها استناد شد پارهای از مطالب اثولوجیا را نقل و نقد کرده است. ملاصدرا بر

درباره اثولوجیا و ترجمه فارسی آن

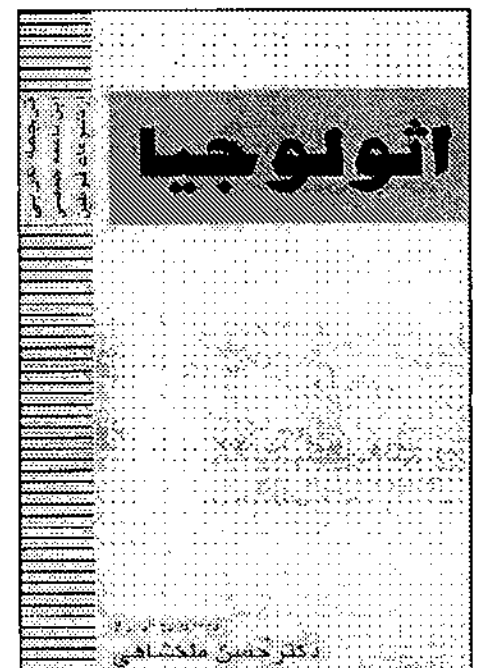
حسن سیدعرب

اثولوجیا

فلوپین

عبدالمسیح بن عبد الله ابن ناعمه ، حسن ملکشاهی

انتشارات سروش ، چاپ اول : ۱۳۷۹

ی‌راق و پولک لباسش چسبیده بودند تکانند...» (صفحه ۲۴ کتاب)

که لازم است پس از واژه ماهی‌ها «را» اضافه شود. یا: «گریه‌ی نجمه که شنید.» (صفحه ۲۲ کتاب) لازم است پس از اسم نجمه «را» اضافه شود: «نمازش که خواند.» (صفحه ۵۷ کتاب) که پس از واژه نمازش لازم است «را» اضافه شود. و از این گونه موارد نمونه‌های متعددی در کتاب هست.

بهترین داستان‌های این مجموعه سه داستان: پنجره فولاد - جنوبی‌ها و وقتی باد نمی‌آید است. (منظور ارزش‌های زیباشناختی است نه معنایی) سه داستان: واگشت - ردمگنا و تفاهم می‌توانسته‌اند داستان‌هایی ماندگار بشوند، اما نویسنده با امساک در به کار بردن نشانه‌ها باعث شده که برخی از نکات کلیدی داستان بی‌هیچ دلیلی بدون پاسخ بمانند و راه برقراری ارتباط میان داستان و خواننده دچار اشکال شود. مثلاً در داستان واگشت سخن از حرف و حدیثی درباره گلپوش و میرزا به میان می‌آید، بی‌آن که کوچکترین اشاره‌ای شود که میرزا کیست و آن حرف و حدیث بر چه اساس است و چه تاثیری در پایان‌بندی داستان دارد؟ بر فرض که دلیل هفت سال غیبت درویش ریشه در بافت سنتی منطقه داشته باشد، اما اشاره کلی و گذرا به برخی مسائل و سپس آن‌ها را رها کردن باعث ایت‌ر شدن داستان می‌شود. این اشکال در داستان ردمگنا هم به همین ترتیب است: ابتدا این که اصلاً هیچ تمهیدی بر مرگ نجمه در داستان نیامده است و همان هنگام که نشانه‌های داستان اشاره به خودکشی (بی‌دلیل و یا

جنوبی بر آنها کوبیده است. این فضا و پس زمینه گاه به کمک یک یا چند واژه مثل مگنا و هوار تأمین شده است، گاه با مکان‌هایی چون فاریاب، نخلستان و آب انبار، و گاه نیز نام شخصیت‌هایی چون: باران - خورشید - صبری - عارفو و عادل بر ساختن این پس زمینه مؤثر بوده است.

ج) ویژگی بعدی نقش برجسته‌ای است که به زنها در تمامی این داستان‌ها داده شده است. مثلاً از سه داستان این مجموعه که نظرگاه اول شخص دارند، راوی دو داستان آن (پنجره فولاد و واگویه درد) زن است و شخصیت‌های اصلی و محوری هفت داستان بقیه همگی زن هستند و گوشه یا گوشه‌هایی از آلام زنان را به تصویر می‌کشند.

د) ویژگی بعد غم غربت و اندوه خاصی است که بر فضای این داستان‌ها حاکم است. این اندوه در سه داستان به شادی متجر می‌شود: واگشت، واگویه درد و آن طرف غروب. در چهار داستان پنجره فولاد - ردمگنا - جنوبی‌ها و شهید شیرو این اندوه عمیق‌تر و ماندگارتر می‌شود و در دو داستان «وقتی باد نمی‌آید» و «تفاهم» مسئله از اندوه فراتر می‌رود و ابعاد دیگری نیز به خود می‌گیرد.

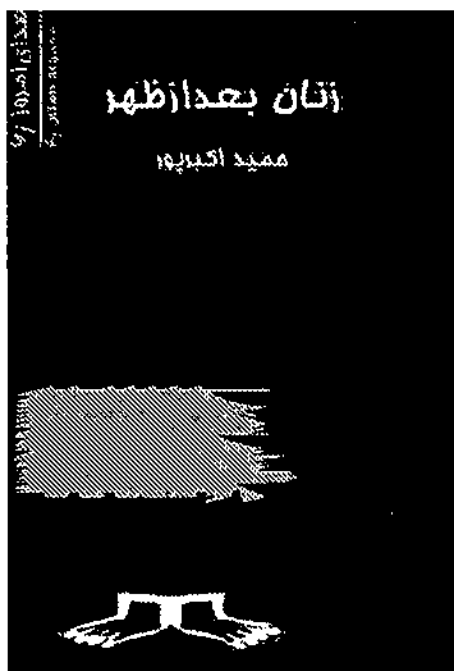
اولین نکته جانبی‌ای که هنگام خواندن این داستان‌ها توجه خواننده را به خود جلب می‌کند تأثیر لهجه نویسنده بر نثر داستان‌ها است که گاه باعث شده است در خواندن سخته ایجاد کند. مثلاً اکبرپور به تبع برخی از نویسندگان جنوبی، گاه علامت مفعول بی‌واسطه را حذف می‌کند: «نجمه ماهی‌هایی که به

با این مجموعه داستان کوتاه (۹ داستان در ۸۵ صفحه اسمی کتاب که با حذف صفحه‌های سفید می‌شود ۵۸ صفحه مفید) حمید اکبرپور نشان داده است که در عرصه داستان‌نویسی حرف برای گفتن دارد و استعداد و توش و توان نویسندگی‌اش مشهود است. (انگار کم‌کم باید باور کرد که استان‌های جنوبی کشورمان نویسنده خیز است) البته جنوبی بودن این نویسنده از حال و هوا و لحن داستان‌هایش برداشت می‌شود و نگارنده کمترین شناختی از ایشان و خاستگاهش ندارد.

ویژگی‌هایی که بر داستان‌های این مجموعه حاکم است، عبارت است از:

الف) به رغم لحن شیرین و پخته و پراحساسی که بر هر ۹ داستان تسلط دارد، تفاوت زبانی چندانی در هیچ کدام وجود ندارد و می‌توان گفت که کمابیش زبان یکسانی بر همه داستان‌ها چیره است. در صورتی که درست‌تر این است با تغییر منظر و تغییر شخصیت‌ها، لحن هر داستان دگرگون شود تا داستان مورد نظر تعیین زبانی بیابد و شخصیت‌هایش تفرد بیابند.

ب) فضا و پس زمینه‌ای بومی در داستان‌ها هست که به آنها منشی یکه بخشیده و مهر هویت ایرانی -

زنان بعد از زهر (مجموعه داستان)

حمید اکبرپور

نشر همراه، چاپ اول: ۱۳۷۸

حداقل مبهم) او دارد، در دو صفحه انتهایی داستان شاه بی‌بی در خواب و خیال عبارت‌هایی را می‌شنود که ناقض این امر است و باز هم نشانه‌ای برای رخنه در این واقعیت داستانی به خواننده داده نمی‌شود.

در داستان تفاهم به قدری سطرهای انتهایی بی‌ارجاج و مبهم است که دلیل آوردنشان ناپیدا می‌ماند. از طرفی ساروخ همانجا به سلما می‌گوید: «می‌خواستی بگویی که می‌خواهم بروم...» (صفحه ۸۵ کتاب) او از کجا می‌داند که سلما «می‌خواست» بگوید؟ مگر در ذهن او است. سپس در سطر بعد، از نهار و گشسته ماندن عده‌ای سخن به میان می‌آید اما معلوم نیست کدام نهار و چه کسانی! علت عمده بروز این گونه اشکالات آن است که برخی از نویسندگان تصور می‌کنند آنچه که در ذهن‌شان وجود دارد و بر خودشان آشکار است، بر دیگران هم آشکار است و نیازی به استفاده از نشانه، هر چند اندک نمی‌بینند. در این حالت خواننده سردرگم می‌ماند که به چه استناد کند، و به کجا راه ببرد.

در دو داستان واگویه درد و شهید شیرو کشمکش خاصی وجود ندارد و پس از خواندن آنها هیچ پرسشی در ذهن خواننده ایجاد نمی‌شود. بخصوص در داستان واگویه درد که از همان ابتدا، آخر داستان معلوم می‌شود و داستان لو می‌رود. این دو داستان از داستان‌هایی هستند که با خواندنشان هیچ تحول خاصی در خواننده ایجاد نمی‌شود و همچنین شخصیت‌های خود آنها هم از ابتدا تا انتها تحولی نمی‌یابند و همانی هستند که بودند. این گونه داستان‌ها را می‌بایست ایستا نامید (در برابر داستان‌های پویا).

می‌ماند داستان آن طرف غروب که خود نویسنده هر چند به طنز، اما به درستی فهمیده است که اصلاً داستان نیست و دست بالا می‌توان آن را یک طرح شتاب زده و یا عکسی از یک واقعه دانست. راوی این داستان هر چند اول شخص است اما معلوم نیست که چه گونه درانتها وارد ذهن شخصیت مقابل (مهتاب) می‌شود و حالات درونی او را وصف می‌کند: «مهتاب نه این که بی‌اعتنا باشد به زیبایی خودش ولی اصلاً به این چیزها فکر نمی‌کرد (...). نشست به انتظار. هیچ کاری از دست‌اش بر نمی‌آمد، باید صبر می‌کرد. انتظار به رعشه در آورده بودش...» (صفحه ۶۸ کتاب) اکبرپور با این شبه داستان آن دقت و ریزبینی هنری قبلی خود را زیر سؤال برده است و انگار بر این باور عامه گذاشته است که: داستان نوشتن کاری ندارد که، قلم را بگذار روی کاغذ و هر چه می‌خواهد دل تنگت بگو، بالاخره عده‌ای پیدا می‌شوند که آن را تأیید کنند، خدا را چه دیدی؟... اما ماجرا ژرف‌تر از این است و این نوشته اگر قطعه‌ای ادبی و یا شعری متثور بوده باشد، به هر دو داستان نیست و برخلاف آنچه که نویسنده ادعا کرده است: نمی‌خواهم ادای یک داستان‌نویس مدرن را در آورده باشم چیزی در همین حدود است.

بهتر است نویسنده با استعدادی چون اکبرپور و سوسه‌های ذهنی‌اش را مهار کند تا مجموعه قابل اعتنا و خواندنی‌اش را با شبه داستان‌هایی از این دست که از قضا تأثیر عاطفی نیرومندی هم دارند، از یکدستی و سلامت بیرون نیاورد و به زور مجموعه‌اش را پر نکند. به امید چاپ دیگر آثار او.

محمدرضا گوردزی

غم غربت

نخستین فرهنگ فارسی - هندی منتشر شد

در یک نگاه

طنی مراسمی ویژه از استادان و مؤلفان نخستین فرهنگ فارسی - هندی در محل خانه فرهنگ جمهوری اسلامی ایران در دهلی نو، تجلیل شد. در این مراسم که جمعی از پژوهشگران نیز حضور داشتند، دست‌اندرکاران تهیه این فرهنگ دو جلدی، نحوه تهیه این کتاب را تشریح کردند.

دکتر چاندراسیکهر، مسئول اجرایی این طرح گفت: این فرهنگ شامل ۲۵ هزار مدخل با ترکیبات اسمی، فعلی، ضرب‌المثل و جملات کاربردی است. وی با اشاره به اینکه فرهنگ فعلی برای اردو زبان‌هایی که با الفبای هندی آشنایی دارند، نیز قابل استفاده است، افزود: این فرهنگ شامل ادبیات کلاسیک فارسی هند، فارسی امروز، زبان محاوره‌ای و زبان کتابت امروز فارسی نیز می‌شود. وی اساس کار تألیف این فرهنگ را فرهنگ معین دانست و گفت: از فرهنگ فارسی امروز، فرهنگ‌های فارسی که اخیراً منتشر شده، فرهنگ جمالزاده، فرهنگ فارسی، اردو و انگلیسی تألیف دکتر نقوی نیز استفاده شده است.

پروفسور مجیب رضوی نیز از سوی اساتید حاضر در مراسم، تألیف این فرهنگ را هدیه‌ای به روابط دیرینه فرهنگی ایران و هند عنوان کرد. این فرهنگ فارسی - هندی، پس از یکسال و چند ماه تلاش و پژوهش، از سوی استادان ایرانی و هندی تألیف شده است.

۲۵ اردیبهشت ماه روز ملی

جناب آقای محمدخانی

سر دبیر دانشور و گرامی کتاب ماه

انتخابی، چنان که (اول اردیبهشت ماه) با نام «روز سعدی» نام گذاری شده و این سازگار است با قطعه‌ای در دیباچه گلستان که:

اول اردیبهشت ماه جلالی

بلبل گوینده بر منابر قضبان...

آن گاه با توجه به بیت معروف فردوسی

سر آمد کنون قصه یزدگرد

به ماه سفندارمذ روز ارد موجود در کهن ترین دست نوشته شاهنامه که بخش مربوط به این بیت را دارد، یعنی نسخه مورخ ۶۷۵ لندن، به عنوان تاریخ ختم کتاب، پیشنهاد فرموده‌اند که روز ۲۵ اسفند ماه هر سال را روز فردوسی اعلام کنیم نه روز ۲۵ اردیبهشت را که مثلاً محل و مبنایی ندارد.

از آن جا که پیشنهاد دهنده برگزاری و اعلام چنین روزی برای بزرگداشت فردوسی بزرگ من بودم، لازم است عرض کنم که این روز را هم اتفاقاً بر مبنای همین بیت و به همین دلیل تاریخ ختم تدوین شاهنامه با مشورت و همداستانی دوستان فاضل در مرکز خراسان شناسی آستان قدس برگزیدم و در جلسه‌ای که مهرماه سال ۱۳۷۷ با حضور وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی، رئیس سازمان برنامه و بودجه، رئیس سازمان میراث فرهنگی کشور و استاندار خراسان در محل آرامگاه فردوسی برگزار شد، پیشنهاد کردم، که خوشبختانه با تأیید و اقبال مواجه و مقرر گردید پس از تصویب در شورای فرهنگ عمومی کشور به نام «روز ملی فردوسی» اعلام شود. همان جا علت انتخاب این روز و دلایلی را که ذیلاً عرض می‌کنم، برای حاضران بر شمردم و بعدها پس از پیگیری‌هایی که شد در پاسخ استفسار شورای فرهنگ عمومی کشور هم مجدداً طی نامه‌ای به آنان دلایل انتخاب منعکس شد که با توجه به همه این زمینه‌ها و استدلالها بالاخره شورای فرهنگ عمومی کشور خوشبختانه با پیشنهاد این روز به عنوان «روز ملی فردوسی» موافقت کرد، کما این که در تقویم قدس سال ۱۳۷۸ آستان قدس هم رسماً و برای نخستین بار اعلام گردید. در همان سال ۷۸ هم در روز ۲۵ اردیبهشت جلسه مختصری با همکاری مرکز خراسان شناسی، اداره کل میراث فرهنگی خراسان، دانشگاه فردوسی و اداره کل ارشاد اسلامی مشهد در محل آرامگاه فردوسی برگزار شد که در آن قول دادیم و آرزو کردیم این جلسه در سالهای آینده بسیار آبرومندتر و سامان یافته تر برگزار شود. خوشبختانه با تمهیدی که

با درود و سپاس فراوان از ارسال به جا و به هنگام شماره ۳۰-۲۹ کتاب ماه (ادبیات و فلسفه) برای این جانب به لندن، که در واقع دریچه ارتباط نزدیک بنده با تازه ترین انتشارات کشور عزیزم در دو حوزه مهم ادبیات و فلسفه است، عرض می‌کنم که گزارشها و یادداشتها و نکته‌های سودمندی در این شماره بود که بر وزن و اهمیت و آبروی آن و در نتیجه لزوم سیاس از کوششهای جناب عالی و همکارانتان می‌افزود. امید است این روش پسندیده بارورتر و تازه‌تر از گذشته، ادامه یابد.

جای این نشریه، که در حوزه اطلاع رسانی پیرامون نشر کتاب، دست کم در ایران، مشخص و متمایز است؛ در اغلب مراکز فارسی آموزی و ایران شناسی خارج از کشور و از آن جمله در بخش خاورمیانه همین کتابخانه SOAS دانشگاه لندن که من با آن سروکار دارم، خالی است. پیشنهاد می‌کنم برای این کتابخانه و دیگر کتابخانه‌ها و مراکز مهم ایران شناسی اروپا و آمریکا و خاور دور ارسال فرمایید، بی‌گمان گام موثری خواهد بود برای آشنایی ایران پژوهان خارجی و هموطنان دانشور و دوستدار دانش و پژوهش، که خوشبختانه در همه جای عالم فراوانند و به مصداق اهل البیت، سزاوار احترام و ارتباط با دانش و فرهنگ داخل کشور و البته که ادبی ما فی البیت.

در میان یادداشتها و گزارشهای سودآور این شماره کتاب ماه (۳۰-۲۹) «روز فردوسی باید چه روزی باشد» به قلم دانشور ارجمند سجاد آیدنلو در صفحه ۶۲، نظرم را به خود جلب کرد، که لازم می‌دانم توضیح زیر را جهت روشن شدن مطلب و ذهن ایشان و خوانندگان ارجمند کتاب ماه به اختصار عرض کنم، اگر مصلحت دانستید در شماره بعدی چاپ فرمایید.

آقای آیدنلو پس از ذکر مقدمه‌ای کوتاه مرقوم فرموده‌اند: «انتساب روزی خاص به یک شخصیت خاص باید بر بنیاد قرائن برگرفته شده از زندگی نامه و آثار آن دانشمند یا شاعر باشد نه به گونه‌ای اختیاری و

شده بود، به قرار اطلاع مختصری که از طریق یکی از دانشجویانم از ایران تاکنون حاصل کرده‌ام، جلسه بهتری هم در سال جاری برگزار شده است.

اما چرا روز ۲۵ اردیبهشت برای روز ملی فردوسی تصویب و اعلام شد و نه روز ۲۵ اسفند، لازم است عرض کنم که دلایل ما برای این تغییر و جابه جایی از این قرار بود:

۱- «به ماه سپندارمذ روز ارد» که بنا بر نسخ کهن، فردوسی به عنوان روز یا یان تدوین شاهنامه اعلام کرده بر اساس تقویم یزدگردی قدیم است که پیش از تدوین تقویم جلالی در اواخر سده پنجم هجری، در ایران معمول بوده و لزوماً بر روز ۲۵ اسفند ماه فعلی، که بر مبنای گاه شماری شمسی بر پایه تقویم جلالی است، منطبق نمی‌شود.

۲- ماه اسفند و به ویژه روزهای پایانی آن که مشهد با تمام قوا خود را برای پذیرایی از سیل میهمانان نوروزی آماده می‌کند، هم از نظر فصل و امکان آمدن برف و باران و هم از جهت این که تمام نیروها و امکانات مسافری و اقامتی و همه توجه مسئولان فرهنگی و خدماتی شهر در خدمت مسافران نوروزی است، برگزاری هرگونه مجلس و محفل علمی، به ویژه اگر بخواهد در محل آرامگاه فردوسی باشد، علاوه بر این که توجه را به خود جلب نمی‌کند با مشکلات جدی و فراوان اجرایی مواجه می‌شود. بنابراین ما روز ۲۵ (روز ارد) را که خود فردوسی هم به آن عنایت خاصی داشته نگه داشتیم و به دلایلی که بعد از این می‌آید اردیبهشت ماه را به جای «سفندارمذ» برگزیدیم.

۳- ماه اردیبهشت گذشته از این که با واژه «ارد» مناسبت لفظی دارد، از نظر زمانی هم چندانی از ماه اسفند و روز واقعی ختم شاهنامه، به ویژه اگر توجه کنیم که تقویم یزدگردی چندین روز با تقویم شمسی فعلی تفاوت داشته است، دور نیست.

۴- اردیبهشت از نظر طبیعی و انطباق با فصل بهار و گل و سبزه و طراوت، که مورد علاقه فردوسی بوده است، و نیز از جهت فراغت که همه نیروها و امکانات شهر بعد از پذیرایی از مهمانان انبوه نوروزی پیدا می‌کنند، برای این کار مناسبترین است. به علاوه ما آرزو داشتیم و همچنان داریم که این روز با یاری مسئولان فرهنگی و ایران دوست کشور، نه تنها به عنوان یک روز بلکه به صورت هفته و ماه پاسداری از ارزشهای ملی و در راس آنها شاهنامه و فردوسی درآید و همه ساله

فردوسی

مراسم جهانی باشکوهی در مشهد و دیگر مراکز فرهنگی ایران و جهان به این مناسبت برپا گردد. بدیهی است در چنین روز و ماهی امکان سفر به مشهد برای مهمانان گرانقدر این مراسم و نیز امکان پذیرایی و میزبانی برای مسئولان فرهنگی استان بهتر فراهم خواهد بود.

۵- ماه اردیبهشت فصل اردوهای علمی و گردش دانش‌آموزی است، همه ساله در این ماه گروه‌های علمی فراوانی از آرامگاه فردوسی دیدن می‌کنند. یکی از مهمترین انگیزه‌های این گونه بزرگداشتها باید آشنا کردن نسل جوان با داشته‌ها و میراث خطیر فرهنگی و ادبی کشور باشد. در ماه اردیبهشت که هنوز فصل امتحانات آموزشگاهی نزدیک نشده است دانش‌آموزان و دانشجویان بهتر و با فراغت بیشتری می‌توانند با این گونه انگیزه‌ها سلوک فرهنگی و ادبی مورد علاقه خویش را انتخاب کنند.

۶- دهه آخر اردیبهشت هر سال «هفته بزرگداشت میراث فرهنگی» است؛ چه میراثی خطیرتر، همگانی‌تر و فرهنگی‌تر از ام‌الکتاب شاهنامه و چه کسی به بزرگداشت و تجلیل در این هفته، نزدیک‌تر و سزاوارتر از آن «شهنامه گوی شگرف» است! این سزاواری را مردم، که شاهنامه و فردوسی از آن‌هاست، با اقبال و استقبال گرمی که از او و آرامگاه زندگی خیز او به عنوان سمبل فرهنگ و مدنیت قوم ایرانی کرده‌اند، به ما یادآوری می‌کنند. بنابر اعلام رسمی سازمان میراث فرهنگی، آرامگاه فردوسی سالانه با پذیرایی از یک میلیون مسافر و زائر از سراسر ایران و جهان، مهمترین و پربیننده‌ترین، و به همین اعتبار مردمی‌ترین مجموعه فرهنگی کشور است.

ما با شناخت مختصری که از شرایط و مجموعه مسایل بالا داشتیم، روز ۲۵ اردیبهشت را به عنوان «روز ملی فردوسی» پیشنهاد کردیم که خوشبختانه با آن موافقت شد. فعلاً هم ترجیح می‌دهیم و سودمندتر آن می‌بینیم که دستداران فردوسی و شاهنامه، که به عبارتی تمامی ملت ایران و بسیاری از فرهنگدوستان ملل دیگرند، به جای پیشنهاد تغییر آن روز در جهت بالابردن محتوا و کیفیت دادن به مسایلی که می‌تواند در آن روز و هفته مطرح شود بیندیشند و دین خود را به فرهنگ و ملیت قوم ایرانی از این طریق ادا فرمایند، که به فرموده خود او: **اول ژوئن ۲۰۰۰ محمد جعفر یاحقی** به فرهنگ باشد روان تندرست.

در سفر رئیس جمهوری به چین برگزار شد

همایش زبان و ادبیات فارسی در چین

کتاب فرهنگ چینی به فارسی و کتاب مکالمه زبان فارسی و برنده جایزه جهانی کتاب سال ایران

۴- آقای جان هوی Zhang Hui مترجم کتاب رباعیات خیام (غیر از ترجمه آقای جان هونین) و تدوین کتاب برگزیده اشعار نظامی گنجوی به زبان چینی و کتاب برگزیده‌ای از غزلیات فارسی و ترجمه مثنوی و تدوین قاموس‌نامه به زبان چینی

۵- آقای شین بین شون Xing Bing Shun مترجم دیوان حافظ و برگزیده اشعار ملک‌الشعراء بهار

۶- آقای یان ون چی Yuan wan Qi مترجم چند دفتر از مثنوی و کتابی درباره اوستا و کتابی تحت عنوان افسانه‌های فارسی

۷- آقای یلانگ Ye Yi Ling مترجم کتاب تاریخ ایران اثر دکتر اقبال و رئیس سابق مرکز پژوهشهای فرهنگ ایران و مؤلف مقالات مختلف در رابطه با ایران‌شناسی

۸- خانم تن هوی جو Teng Hui Zhu مؤلف کتاب مکالمه زبان فارسی (مشترکاً با آقای زن‌یان شن) و فرهنگ و فایه و رئیس فعلی بخش زبان فارسی در دانشگاه پکن

۹- آقای پن چین لین Pan Qing Lin مترجم کتاب شاهنامه فردوسی (کمک به آقای جان هونین) تدوین کتاب گزیده اشعار کهن فارسی و کتاب گزیده‌ای از اشعار رودکی

۱۰- آقای سون پی فانگ Song Pi Fang تدوین کتابی مفصل در معرفی شاهنامه فردوسی به زبان چینی

بسم الله الرحمن الرحيم

جناب آقای / سرکار خانم...

گنجینه گران سنگ زبان و ادب فارسی، افزون بر

همایش زبان و ادبیات فارسی در چین به مناسبت سفر سیدمحمد خاتمی رئیس جمهوری دوم و سوم نیرماه در دانشگاه بزرگ چین برگزار شد. در این همایش ۹۰ تن از استادان برجسته چینی، متخصصان زبان و ادبیات فارسی و فرهنگ خاوری، از هشت استان چین حضور داشتند.

همچنین برای هرچه پر بارتر شدن این همایش و تبادل نظر، استادانی نظیر دکتر کمال حاج‌سیدجوادی، دکتر غلامرضا ستوده، دکتر محمد مهیار، دکتر منصور رستگار فسایی، دکتر محمد مهدی ناصح، دکتر بهمن سرکاراتی، دکتر رضا شعبانی، دکتر سیدجعفر شهیدی و دکتر شیخ‌الاسلامی نیز از طرف وزارت علوم، تحقیقات و فن‌آوری برای حضور در این مراسم به پکن عزیمت کردند.

در این سمینار ده نفر از اساتید برجسته چینی که خدمات ارزنده‌ای در خصوص زبان و ادبیات فارسی ارائه کرده‌اند هدایا و لوح به رسم یادبود از دست مقام محترم ریاست جمهوری ایران دریافت کردند که اسامی آنها و کتابهایشان به همراه متن لوح تقدیر رئیس جمهوری در پی می‌آید:

۱- آقای جان هونین Zhong Hong Nian مترجم شاهنامه فردوسی، گلستان و بوستان سعدی، رباعیات خیام و لیلی و مجنون و نویسنده کتاب داستانهای ادبی فارسی به زبان چینی

۲- خانم لی شیان Li xiang مؤلف کتاب آموزشی زبان فارسی برای چینیها در دو جلد که هم‌اکنون به طور رسمی در دانشگاهها تدریس می‌شود و تألیف کتاب فرهنگ آیینوری به فارسی

۳- آقای زن یان شن Zeng Yan Sheng مؤلف

دکتر مهاجرانی در مراسم گشایش گردهمایی زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه پکن

برعهده پژوهشگران دو کشور است که ارزش میراث غنی ادبی خود را به جهانیان بشناسانند

امروز بشر توصیف کرد و افزود: «برای ما موجب کمال خرسندی است که دانشگاه پکن و مقامات شورای آموزش ادبیات خارجی دانشگاه‌ها و مدارس عالی سراسر چین، نسبت به تأسیس انجمن زبان و ادبیات فارسی، نظر موافق ابراز کرده و برگزاری این گردهمایی را امکان‌پذیر ساخته‌اند. امروز آغاز دوره جدید و درخشانی از روابط دیرینه فرهنگی جمهوری اسلامی ایران و جمهوری خلق چین محسوب می‌شود.»

وی در پایان با ابراز امیدواری از این که بنا بر پیشنهاد رئیس جمهوری اسلامی ایران بر انجام گفت و گوی تمدن‌ها در سال ۲۰۰۱، روابط دو کشور چین و ایران بیش از پیش توسعه و استحکام می‌یابد گفت: «نتیجه غیرقابل انکاری که از گفت و گوی تمدن‌ها حاصل می‌شود، خودباوری هر دو ملت و شناخت اصالت خویشتن در جهان بر جنب و جوش امروز، با پی بردن به لزوم ترقی و قرار گرفتن در صف‌های مقدم دانش ابزاری دنیای کنونی است.»

در نخستین روز گردهمایی زبان و ادبیات فارسی که با حضور یکصد تن از محققان چینی ادبیات و تمدن ایران برگزار شد، معاون اول دانشگاه پکن نیز سخنانی ایراد کرد و پیام پروفیسور «جی شین لین» استاد شرق‌شناس چین و پیام دکتر شهیدی استاد زبان و ادبیات فارسی از ایران نیز قرائت شد.

دکتر عطاءالله مهاجرانی، وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در مراسم گشایش گردهمایی زبان و ادبیات فارسی در دانشگاه پکن اظهار داشت: «دولت جمهوری اسلامی ایران در کنار تحکیم روابط حسته سیاسی خود با جمهوری خلق چین، به حفظ و گسترش فعالیت‌های فرهنگی و علمی و دانشگاهی نیز توجه مخصوص دارد.»

وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی در نخستین روز این گردهمایی سه روزه با اشاره به نقش پژوهشگران هر دو کشور در باز شناساندن ارزشهای میراث غنی ادبی دو کشور ایران و چین اضافه کرد: «اینک بر عهده پژوهشگران هر دو کشور است که ارزش میراث غنی ادبی و سرشار از عواطف انسانی خود را به جهانیان بشناسانند و نقش دانشمندان هر دو خطه را که پیشاهنگ کاشفان جهان بوده‌اند، به درستی تبیین کنند.»

دکتر مهاجرانی تمدن و فرهنگ سرزمین پهناور چین و ایران بزرگ را زمینه‌ساز رشد جهان‌بینی علمی

هزار سال است که خردمندان خواستار حکمت و هنر و زیبایی را، کریمانه و بی‌منت، گوهرهای گران‌مایه نثار می‌کند، و جان شیفتگان را به نور نکته‌های نفیس برمی‌فروزد، و کام دلدادگان را به شیرین لقمه‌های راز حلاوت می‌بخشد و مشام مشتاقان را به شمیم‌های دل‌انگیز عطرآگین می‌سازد.

آنان که نقد عزیز عمر را درگرو این در دری می‌نهند و آموزش و اشاعه زبان شیرین و ادب فاخر فارسی را وجهه همت خود می‌کنند، سزاوار ارج و احترام بسیارند.

من، به نام ملت بزرگ ایران، به پاس خدمات ارزشمند جناب عالی در عرصه آموزش و پژوهش زبان و ادب فارسی و پرورش دانشجویان این حوزه، این لوح قدردانی را به شما اهدا می‌کنم.

سید محمد خاتمی
رئیس جمهوری اسلامی ایران

گفتنی است که با هماهنگی‌های به عمل آمده با سازمان فرهنگ و گسترش اسلامی و دبیرخانه شورای گسترش زبان حدود ده هزار جلد کتاب فارسی در موضوع زبان و ادبیات فارسی و ایران‌شناسی به پکن ارسال و در زمان حضور مقام محترم ریاست جمهوری به کتابخانه‌ها و استادان زبان فارسی و ایران‌شناسان منطقه اهدا شد.

گفتنی است رئیس جمهوری سفری پنج روزه و در راس یک هیات بلند پایه سیاسی، اقتصادی، فرهنگی و دفاعی به چین سفر کرد، همچنین در این سفر وزرای امور خارجه، معادن و فلزات، دفاع، فرهنگ و ارشاد اسلامی و جمعی از نمایندگان مجلس رئیس جمهوری را همراهی کردند.

انسانی نو اندیش

هر جنبنده‌ای را در پی، مرگی است و از این گریزی نیست، سربازی است دو در که باید از یک سو آمد و از دگر سو رفت، اما سخن در چگونه زیستن و چگونه رفتن است، برخی چون ققنوس و پروانه‌اند که دل به آتش می‌سپارند و سرانجام، خویش را رقم می‌زنند و برخی چون بوتیمارند که حسرت زیبایی‌های زندگی را می‌خورند و بدون بهره‌وری از این زیبایی‌ها جان می‌سپارند و برخی چون زاغان و کترکسانند که خود حکایتی دیگر دارند.

شادروان دکتر محمدعلی (حمید) رفیعی، از روشنفکران برجسته و از شخصیت‌های ارزشمندی بود که در زمینه تاریخ و جامعه‌شناسی اطلاعات وسیعی داشت و از سویی از چهره‌های درخشان فرهنگی و ادبی کشور بود که متأسفانه چنانکه باید و شاید جایگاه و منزلت او در آگاهش ناشناخته ماند.

زنده یاد دکتر رفیعی، مترجمی توانا، زبان‌شناسی برجسته، ادیبی فرهیخته، نویسنده و منتقدی سخن‌شناس و شاعری بیدار دل بود، اما والا تر از همه اینها، انسان بود، انسانی توانمندیش و برخوردار از اندیشه‌های والای انسانی.

مرگ زود هنگام او نه تنها غمی جانگاز را بر دل دوستانش نهاد، بلکه ضایعه‌ای بس بزرگ را برای فرهنگ و ادب ایران رقم زد، زیرا در اوج خلاقیت و باروری اندیشه و هنر به ناگاه چراغ عمرش فرو مُرد. آثار گرانسنگی که این مترجم و زبان‌شناس دانشمند از خود به یادگار نهاده، سال‌های سال می‌تواند پایه و معیاری برای رهروان پویای فرهنگ و زبان پارسی باشد.

مناسبت دارد در این مجال اندک به خلاصه‌ای از زندگی و فعالیت‌های فرهنگی و ادبی آن بزرگوار اشارتی بشود: زنده یاد رفیعی به سال ۱۳۳۳ در شهر یزد به دنیا آمد، پدرش دکتر عبدالعلی رفیعی از پزشکان خوشنام یزد و از خانواده‌ای اصیل است. وی تحصیلات نخستین را در این شهر و در دبستان مارکار و دبیرستان آینده به پایان برد و تحصیلات دانشگاهی خود را تا پایان اخذ دکترای ادبیات انگلیسی در تهران به انجام رسانید.

دکتر رفیعی علاوه بر فعالیت‌های اجتماعی، در عرصه تعلیم و تدریس نیز در دانشگاه‌های کشور از جمله دانشگاه آزاد اسلامی میبد، دانشکده معماری دانشگاه یزد، دانشگاه جامع تکنولوژی یزد و چندین مرکز آموزش عالی تهران حضوری موفق و مؤثر داشت. از جمله چند صباحی در مرکز نشر دانشگاهی به تدریس آیین ویراستاری پرداخت. وی به غیر از عضویت در کمیته علمی کنگره بزرگداشت ابوالفضل رشیدالدین میبدی در سال ۱۳۷۴، مشارکتی فعال در

و مبالغه و صمیمیت و صراحت لهجه بود. سرانجام این استاد فرزانه در ۷۹/۲/۹ به جاودانگی پیوست. از این یار از دست رفته، دو فرزند به یادگار مانده است. یاد و نامش گرامی باد.

کتابشناسی آثار دکتر رفیعی

الف - ترجمه:

- ۱- برخورد تمدن‌ها و بازسازی نظم جهانی: ساموئل هانتینگتون، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۷۸.
- ۲- پایان جهان: فوکویاما، (ترجمه ناتمام).
- ۳- پژوهش ترکیبی: هریس ام‌کوپر، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۷۹.
- ۴- پژوهش عملی مشارکتی، ویلیام فوت وایت، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۷۸.
- ۵- پنج سال در یک شهر ایرانی: (چاپ نشده).
- ۶- جباریت در تاریخ، تهران: مروارید، ۱۳۷۹ (زیر چاپ).
- ۷- چین ۱۹۸۰: دیوید بوناویا، تهران: سکه + تندیس، ۱۳۶۴.
- ۸- دسته گلی برای الجرنون: دنیل کیز، تهران: تجربه، ۱۳۷۸.
- ۹- سالار مگس‌ها: ویلیام گلدینگ، تهران: بهجت، ۱۳۶۳.
- ۱۰- شناخت اثر هنری، ادبی: اینگاردن، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۷۹ (زیر چاپ).
- ۱۱- فرایندی آزادی و منزلت: ب.اف. اسکیز، تهران: سکه + تندیس، ۱۳۶۴.
- ۱۲- فلسفه‌های هنر: پیتیر کیوی، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۷۹ (زیر چاپ).
- ۱۳- لیخند یوز پلنگ: س.ر، (چاپ نشده).
- ۱۴- قبضه قدرت: چسلاو میلوش، تهران: پانوس، ۱۳۶۷.
- ۱۵- مانس اشپرر، مصاحبه و سخنرانی: تهران: تندیس، ۱۳۶۸.
- ۱۶- میانی مدیریت: استیفن پی رایینز، با محمد اعرابی، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۷۹ (زیر چاپ).
- ۱۷- مدیریت بدون کاغذ، ترجمه: با محمد اعرابی، نصرالله مستوفی، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۷۹ (زیر چاپ).
- ۱۸- هنر پژوهش موردی: رابرت ای استیک، تهران: دفتر پژوهش‌های فرهنگی، ۱۳۷۹.
- ۱۹- هنر شادمانگی: دالایی لاما، تهران: تندیس، ۱۳۷۸.

ب - تألیف:

- ۱- پیک کتاب، تهران: بهجت، ۶۴-۱۳۶۳ (جلد ۶).
- ۲- فمینیسم در شعر فروغ (چاپ نشده).

برپایی آن داشت، همکاری پیوسته او با مهمترین مراکز فرهنگی کشور، یعنی فرهنگستان زبان و ادب فارسی و مرکز نشر دانشگاهی و دفتر پژوهش‌های فرهنگی از دیگر فعالیت‌های آن عزیز بود و از این رهگذر مقالات ارزشمندی در مجلات وزین و علمی کشور، مانند: آدینه، جامعه سالم، جهان کتاب، آینده، نشر دانش، گفتگو، نگاه نو، نامه فلسفه، دنیای سخن، معیار و کیهان فرهنگی از خود به یادگار نهاد، که عمده‌ترین آنها در زمینه زبان‌شناسی و نقد عالمانه کتاب‌ها بود. نیز در سال‌های ۶۴-۱۳۶۳ موفق شده بود شش شماره پیک کتاب را چاپ و منتشر نماید.

خانواده‌اش می‌گویند: وی گاه در روز، بیش از ده ساعت کار ترجمه را انجام می‌داد به حدی که در این اواخر دست راستش ناتوان شده و ناچار شده بود مطالب ترجمه شده را بر روی نوار ضبط کرده و در اختیار ناشر قرار دهد، وی به اندازه‌ای در فن ترجمه، توانا بود که در همین چند ماهه پایان عمر، قرارداد ترجمه چندین کتاب با او بسته شده بود و به دلیل احاطه‌اش به واژگان و فن ترجمه، بسیاری از دوستان مترجم و زبان‌شناس که برخی مطالب و مباحث برایشان گنگ و نارسا بود، از منبع دانش سرشار او بهره می‌بردند. وی مرجع دوستان خود بود. نخستین کتاب وی سالار مگس‌ها، اثر ویلیام گلدینگ بود که آن را در سال ۱۳۶۳ در یزد ترجمه کرده بود.

استاد دکتر محمدرضا شفیعی کدکنی در سفر به یزد و پس از آشنایی با دکتر رفیعی و تبحرش در علوم ادبی از جمله زبان‌شناسی، لب به تحسین وی گشوده و تعجب می‌نمود که در شهرهای دور افتاده، چنین سرمایه‌هایی ارزنده وجود دارد. زمانی هم دکتر فتح‌الله مجتبیایی، پس از مقابله ترجمه جباریت در تاریخ، اثر ادوارد براون، با اصل آن گفته بود، وی عجب مترجم قوی‌دستی است و عجب ترجمه خوبی انجام داده است. این نکته نیز قابل ذکر است که در دیاری چون یزد که از جریان‌های ترجمه به دور است، مترجمان ارزنده‌ای چون دکتر اسلامی ندوشن، دکتر ضیاءالدین دهشیری، دکتر علی محمد کارکان، دکتر رضا داوری اردکانی، محمدجعفر پویندر، علی اصغر خیره‌زاده و سرانجام دکتر رفیعی پا به عرصه وجود نهاده‌اند.

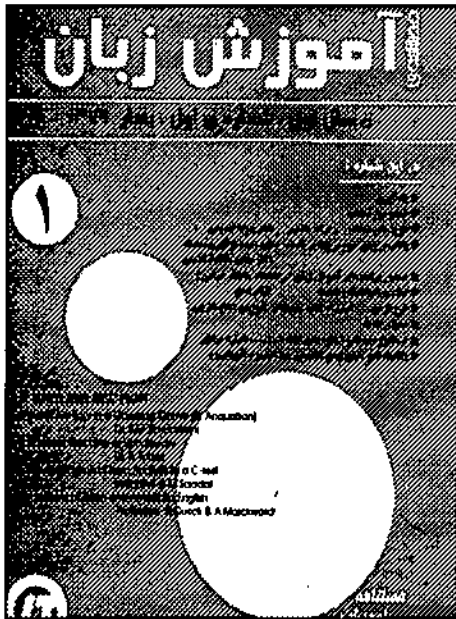
زنده یاد دکتر رفیعی، به غیر از دانش ترجمه و زبان‌شناسی که در آن تخصصی شگرف داشت، شاعر نوگرایی بود که گهگاه، در جمع دوستان به قرائت اشعار جاندارش می‌پرداخت و تحسین آنها را برمی‌انگیخت. وی در سالیان اخیر در چندین دانشگاه و مجمع دانشگاهی به ایراد سخنرانی پرداخت، که مهمترین آن نقد شعر فروغ در سال ۱۳۷۸ در دانشگاه تهران بود.

از خصوصیات بارز زنده یاد رفیعی، بی‌ریایی، استواری و مداومت در دوستی، کم‌گویی و گزیده‌گویی، حق‌شناسی نسبت به استادان و دوستان، پرهیز از تملق

● اخبار اهل قلم

● نخستین شماره از فصلنامه آموزش زبان منتشر شد

نخستین شماره از فصلنامه آموزشی، پژوهشی آموزش زبان ویژه بهار ۷۹ منتشر شد. این نشریه که با هدف ارتقاء سطح معلومات علمی و عملی آموزشگران زبان و موفقیت آنها در کار تدریس منتشر می‌شود در دو

بخش فارسی و انگلیسی حاوی زمینه‌هایی چون آموزش زبان‌های خارجی، زبان مادری، مسایل و مشکلات زبان در مدارس و دانشگاه‌ها، روانشناسی آموزشی، نقد سیاست‌گذاری‌ها در آموزش زبان، طرز تدریس ادبیات زبان و ترجمه و دیگر مطالب مربوط به آموزش زبان است.

در شماره نخست این فصلنامه مطالب زیر آمده است:

نظریه‌های خواندن و درک مفاهیم از دکتر بهزاد قنسولی، یادگیری زبان دوم بر پایه قاعده‌سازی زایا و فراگیری مهارت از دکتر مهدی مشکوة‌الدینی، مسایل برنامه‌های آموزش زبان در دانشگاه‌ها (نظرخواهی)، کمک به خوانندگان ضعیف از الهام ناطق، طرح درس (فصلی از کتاب مهارت‌های آموزش زبان خارجی)،

نذرالاسلام، حافظ را در درون خود درک کرده و زبان، آهنگ، مفاهیم و زیباییشناسی حافظ را در زبان بنگالی به زبان نو ترسیم نموده، گفت: پیام حافظ فراتر از زمان و مکان بود که توانست قاضی نذرالاسلام را بعد از چند قرن مرید و همراه خود کند.

رایزن فرهنگی کشورمان نیز در سخنان خود با اشاره به اندیشه ضداستعماری نذرالاسلام و مبارزه با ظلم و استبداد گفت: اگر قاضی نذرالاسلام نقش افشاگری پیرامون مذهب پلید استعمار انگلیس در شبه قاره را ایفا نمی‌کرد تاکنون چندین جایزه بین‌المللی به ایشان تعلق می‌گرفت، اما ایشان رنج زندان و اسارت را به این عناوین فریبده و زودگذر ترجیح داد و به جرأت می‌توان گفت که او نخستین کسی بود که با شعرش آزادی سرزمین هند را از سلطه انگلیس سر داد.

وی در مورد عشق و ارادت نذرالاسلام نسبت به حافظ گفت: نذرالاسلام با استفاده از الفاظ و مفاهیم والای عرفانی حافظ، ادبیات بنگالی را غنی ساخته است.

پروفسور عبدالقیوم نیز در سخنانی گفت: از قرون وسطی، ادبیات بنگالی از شعرا و نویسندگان صوفی مشرب ایران تأثیر پذیرفته است. قاضی نذرالاسلام این تأثیرپذیری را به حد اعلی رسانده و زبان و ادبیات معاصر ما را غنی تر کرده است. قاضی نذرالاسلام علاوه بر رباعیات حافظ حدود ۱۸ غزل حافظ را به بنگالی ترجمه نموده است.

شهاب‌الدین احمد نیز در مقاله‌ای که به همین مناسبت، ارائه کرد، گفت: نذرالاسلام نه تنها مضامین و مفاهیم حافظ، بلکه الفاظ و تلمیحات و آهنگ حافظ را نیز به بنگالی برگردانده است.

دکتر رجیب همایون نیز با اشاره به سفر خود به شیراز و توضیح درباره مقبره حافظ گفت: ما در تلاش هستیم، سرودهایی که قاضی نذرالاسلام در مورد حافظ و یا ایران سروده است، با متن غزل‌های حافظ تطبیق دهیم.

در قسمت دوم این برنامه که با شب شعری در همین زمینه همراه بود، چند تن از شعراء به خواندن اشعار ترجمه شده، غزل و رباعیات حافظ توسط قاضی نذرالاسلام پسر دراختند.

● سخنرانی دکتر شهیدی در دانشگاه قطر

سخنرانی دکتر سید جعفر شهیدی با عنوان ادبیات فارسی و عربی و تأثیرگذاری بر یکدیگر، در دانشگاه ادبیات و علوم انسانی قطر، مورد استقبال اساتید دانشگاه و شخصیت‌های برجسته علمی و فرهنگی این کشور قرار گرفت.

استاد شهیدی در سخنرانی خود درباره اثرگذاری این دو زبان بر یکدیگر در طول دوران قبل و بعد از اسلام و نیز هم‌آوایی شعرا و اندیشمندان مسلمان در پیشبرد تمدن اسلامی، به تفصیل مطالبی بیان داشت. دکتر شهیدی که از اساتید برجسته دانشگاه قطر نیز به شمار می‌رود به همراه دکتر خلیلی عراقی رئیس دانشگاه تهران و معاونان این دانشگاه به دعوت دانشگاه قطر به این کشور مسافرت کرده بود.

● سمینار و شب شعر یادواره قاضی نذرالاسلام و حافظ شیرازی در داکا

سمیناری با عنوان یادواره حافظ شیرازی و قاضی نذرالاسلام، و شب شعر اشعار ترجمه شده حافظ توسط قاضی نذرالاسلام به بهانه صد و یکمین سال تولد قاضی نذرالاسلام، شاعر ملی بنگلادش در داکا برگزار شد.

به گزارش روابط عمومی سازمان فرهنگ و ارتباطات اسلامی، در این برنامه یک روزه، پروفسور عبدالقیوم استاد بخش ادبیات بنگلادش در دانشگاه جهانگیرنر، شهاب‌الدین دارایی، رایزن فرهنگی ایران در داکا، نورالهدی، شاعر و مدیر اجرایی انستیتو نذرالاسلام، شهاب‌الدین احمد، پژوهشگر و محقق آثار قاضی نذرالاسلام، عبدالمنان از شخصیت‌های ادبی بنگلادش و دکتر رجیب همایون، استاد بخش مطالعات زبان‌های دانشگاه داکا، سخنرانی کردند.

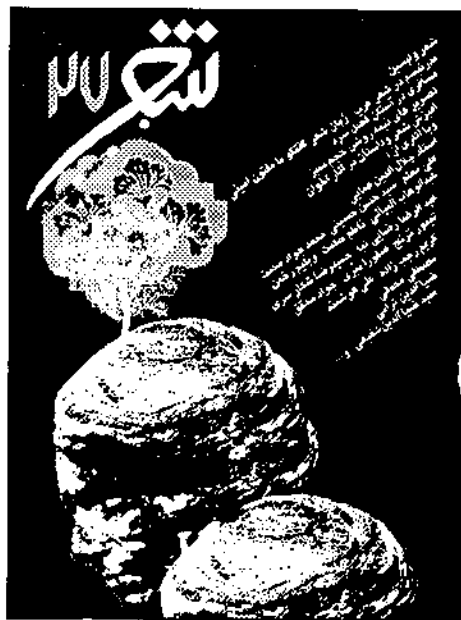
نورالهدی در سخنرانی خود با اشاره به اینکه قاضی

معرفی کتاب، تازه‌های اینترنت (از ماهواره چه خبر؟) از شراره مرادی و همچنین در بخش انگلیسی نشریه تفاوت‌های میان انگلیسی بریتانیایی و آمریکایی از پروفیسور کوئیرک و پروفیسور مارکوارد، کاربرد واکاوی ماده‌ها در یک آزمون تک از محمد رحیمی و محبوبه سعادت، تدریس عملی واژگان از بهرام طوسی به چشم می‌خورد.

این نشریه به مدیرمسئولی دکتر بهرام طوسی و سردبیری دکتر بهزاد قنسولی در مشهد منتشر می‌شود.

فصلنامه شعر

بیست و هفتمین شماره فصلنامه «شعر» منتشر شد. مطالب این شماره در دو بخش «شعرها» و «مقاله‌ها» تدوین یافته است. در بخش «شعرها» می‌خوانیم: به اتفاق ساده و آینه بازار سروده علی معلم دامغانی، خاموشی مطلق و کوچ از سیدحسن حسینی، اوقات دریا همیشه آبی نیست سروده تیمور

ترنج، میهمان ناخوانده از علی یاری، تیر و آواز سروده محمدجواد محبت و شعرهایی دیگر از عبدالرضا رضایی‌نیا، رضا علی‌اکبری، ندا مقدم، مرزده پاک‌سرشت،

کریم هدایت‌نیا و چند شاعر معاصر دیگر.

در بخش «مقاله‌ها» مطالبی فراهم آمده که عناوین برخی بدین شرح است: واجب نیست از شعر آن فهم کنی که شاعر خواسته است / امام محمد غزالی، ... که در صد قرن چون عطار ناید / زنده‌یاد استاد جلال‌الدین همایی، زبان شعر / محمد فولادی، بررسی جلوه‌هایی از اندیشه‌های عرفانی در غزلیات مولانا / سیده مریم ابوالقاسمی، آغاز همه‌ای تازه / محمد دهقانی، آمیزش شعر و داستان در آثار اخوان ثالث / سیدمهدی زرقانی، نقدی بر غزل مشروطه / مریم حسینی، تأملی بر کتاب «ادبیات امروز ایران» / محمدعلی امینی و مدرنیسم در شعر عرب / ترجمه موسی بیدج.

ترجمه ای از کارل پوپر در انتشارات نی

به زودی سرچشمه‌های دانایی و نادانی نوشته کارل پوپر با ترجمه عباس باقری به همت نشر نی راهی بازار نشر می‌شود.

همچنین این انتشارات به تازگی سه عنوان کتاب جدید نیز منتشر کرده است: شعر طنز امروز ایران و کتاب اعتراف نوشته سیدابراهیم نبوی و بزرگراه گشوده (فیلمنامه) نوشته دیوید لینک با ترجمه مجید اسلامی.

راوی، گاهنامه تخصصی ادبیات داستانی

شماره همزمان دوم و سوم از گاهنامه راوی، نشریه تخصصی ادبیات داستانی منتشر شد.

مطالب این نشریه تخصصی در پنج بخش مقاله، داستان، چاپ دوم، شبانه هزار و دوم و کتاب آمده است. در بخش مقاله، زن باوری و پسمادرن گرایی، پرسشی ناظر به سیاست نوشته سوزن روبین سلیمان و ترجمه هوشیار انصاری فر درج شده و بخش بعدی شامل ده داستان است: حلزون‌های بی صدف از سیدرضی آیت، سالاد لویاسبز با سیر تازه از علی خدایی، هفت دریا کنار فنر از نسیمه فضل‌اللهی،

قصه‌ای کوتاه برای پری نار و برادران جمال‌زاده از احمد اخوت، مانیفست و من و خیری و ملک جهان، از یعقوب یادعلی، یک نفر آن دورها می‌دود از رضا مختاری، مارکو از شهریار وقفی‌پور، تیری که خطا رفت از سعید عباسپور، قرار ملاقات از سیامک گلشیری. در بخش چاپ دوم، ابر بارانش گرفته است نوشته شمیم بهار آمده است.

جویا جهان‌بخش نیز در بخش شبانه هزار و دوم داستان بلوهر و بوداسف را که جلوه‌ای از تاریخ بودا در نگارش‌های ایرانی و اسلامی است نوشته است.

بخش کتاب، که به نقد و گفتگو درباره کتاب‌های منتشر شده پرداخته، شامل این مطالب است: سایه‌های شرق، نقد مجموعه داستان شرق بنفشه از نسیمه فضل‌اللهی، راه رفتن روی کمر مار، گفت و گو با احمد اکبرپور درباره دنیای گوشه و کنار دفترم، از محمد ولی‌زاده، پست مدرنیته چیزی برای گفتن ندارد، گفت و گو با یعقوب یادعلی درباره حالت‌ها در حیاط از مهدی رعنائی و یک قصه پیش نیست، گفت و گو با مصطفی مستور درباره عشق روی پیاده‌رو از مهران بقایی است. گفتنی است راوی زیر نظر رضا مختاری، حامد یوسفی، نسیمه فضل‌اللهی و سعید عباسپور در اصفهان منتشر می‌شود.

● اخبار اهل قلم

● چهارمین جشنواره فرهنگی ادبی دانشجویان کشور

چهارمین جشنواره فرهنگی - ادبی دانشجویان کشور به منظور ارج نهادن به فعالیت‌های ادبی و فرهنگی دانشجویان و نیز ترویج این نوع فعالیت‌ها در دانشگاه‌ها برگزار می‌شود.

در این جشنواره که همزمان با سالروز میلاد امام حسین (ع)، حضرت ابوالفضل (ع) و امام سجاد (ع) طی روزهای ۱۱ تا ۱۳ آبان ماه ۷۹ در شیراز برگزار خواهد شد، دانشجویان با آرایه‌ای آثار مختلف ادبی و فرهنگی خود در دو بخش اصلی و ویژه به رقابت خواهند پرداخت.

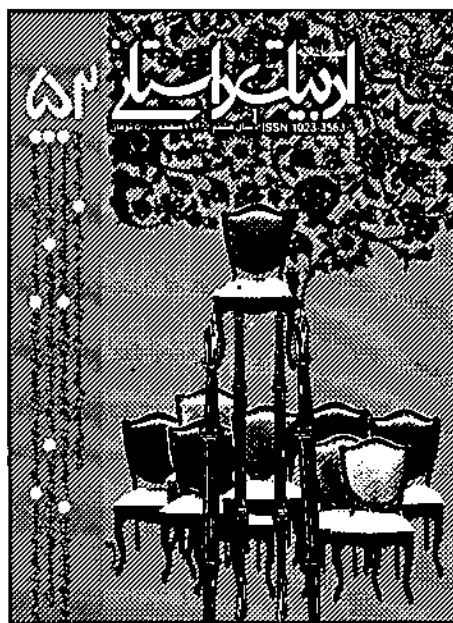
بخش اصلی جشنواره پذیرای آثار دانشجویان در چهار رشته شعر، داستان و طنز با موضوع آزاد و قطعه ادبی با موضوعات آزادی، گفت و گو، ارزش‌ها، مهرورزی، تحجر و انحراف دو آفت انقلاب، خواهد بود. بخش ویژه جشنواره نیز به میمنت نام گذاری سال ۷۹ به نام حضرت علی (ع) به بررسی آثار رسیده در سه رشته شعر، داستان و قطعه ادبی با موضوعیت شخصیت امام علی (ع) اختصاص خواهد داشت.

دانشجویان علاقمند کلیه دانشگاه‌ها و موسسه‌های آموزش عالی کشور برای حضور در این جشنواره می‌توانند آثار خود را تا پایان مرداد ماه به دبیرخانه جشنواره، واقع در شیراز، خیابان کریم‌خان زند، جهاد دانشگاهی واحد استان فارس ارسال نمایند.

● فصلنامه ادبیات داستانی

سرانجام پس از دو فصل پنجاه و دومین شماره فصلنامه «ادبیات داستانی» تابستان ۱۳۷۸ منتشر شد. مطالب این شماره در یازده بخش گرد آمده است: مقالات، داستان، درباره ادبیات داستانی، داستان ترجمه، مصاحبه و گزارش، خطی از خطه سوم، با مترجمان داستان، تحلیلی از افسانه‌های ایرانی، پا به پای پاورقی نویسان ایران، فرصت سبز و آینه. در این فصلنامه ادبی - فرهنگی مطالبی را می‌خوانیم که

عناوین برخی در پی می‌آید: کوه جادو و هنر رمان / سیدمحمد تقوی، پیکرهای رنگی هفت پیکر / رحمان احمدی ملکی، هم سبب هم ستاره / راضیه تجار، تندیس / محمد میرکیانی، تفاوت‌های قصه و داستان / خیام فولادی تالاری، راوی و زاویه دید / ترجمه همت

شهبازی، تحلیلی از افسانه‌های ایرانی / فرزانه سجادیپور و پا به پای پاورقی نویسان ایران / دکتر یعقوب آژند. در بخش مصاحبه و گزارش، گفت و گو با جمشید خانیان، دکتر احمد خاتمی و نجف دریابندری آمده است.

● کتابهای تازه در روزه

انتشارات روزه به تازگی پنج عنوان کتاب جدید راهی بازار نشر کرده است.

سیداحمد بهشتی شیرازی، مدیر مسئول این انتشارات درباره عناوین این کتاب‌ها گفت: سیر تحول غزل فارسی نوشته دکتر محمد رضا روزبه، باغهای مرمر (رمان) نوشته حسن خادم، دیوان منصور حافظ (شاعر قرن نهم) نوشته احمد بهشتی شیرازی، گزیده لطائف الطوائف فخرالدین علی صفی به انتخاب سیدابراهیم نبوی و منظومه نغمه حسینی نوشته مهدی

الهی قمشه‌ای از عناوین کتاب‌های جدیدمان در حوزه ادبیات هستند.

وی درباره کتاب‌های در دست چاپ این انتشارات افزود:

گزیده رساله دلگشای عیدزاکانی به اهتمام سیدابراهیم نبوی، حکمت الهی نوشته مهدی الهی قمشه‌ای به اهتمام هرمز بوشهری پور و کتاب فتوت در شهرهای اسلامی نوشته گولینارلی با ترجمه دکتر توفیق سبحانی از کتاب‌هایی هستند که به زودی به بازار نشر خواهند آمد.

● فروشنده

فروشنده، نوشته برنارد مالمود با ترجمه شهریار بهترین و سال صفر نوشته احمد طالبی نژاد در انتشارات روزه کار عرضه شد.

محمد مهدی فخرزاده، مدیر مسئول این انتشارات درباره کتاب گفت:

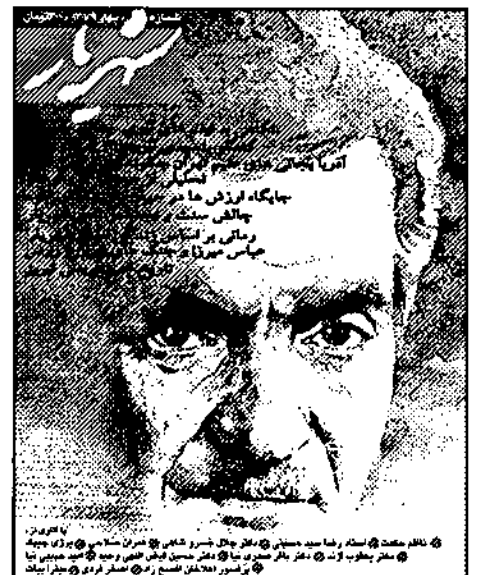
فروشنده اولین کتاب از برنارد مالمود، داستان نویسی روسی تبار مهاجر کانادا است که در ایران ترجمه می‌شود. از این داستان که در آمریکا اتفاق می‌افتد سه چهار سال قبل نیز فیلمی به نام اسپستان (دستیار) نیز ساخته شد، که موقعیت چشم‌گیری داشت همچنین کتاب سال صفر نوشته احمد طالبی نژاد اولین رمان مینی مالیستی در ایران است که با استقبال خوبی نیز مواجه شده است.

این انتشارات که بیشتر در زمینه چاپ کتاب‌های مرجع سینمایی فعالیت می‌کند، جلد اول از کتاب راهنمای فیلم روزه را در ماه قبل منتشر کرد و اکنون جلد دوم را آماده نشر کرده است. این کتاب اولین فرهنگی است که در زمینه سینمایی و معرفی فیلم‌های سینمایی و نقد آنها از ابتدای پیدایش تا دهه شصت نوشته شده است و در نگارش آن بیست و دو نفر با هم همکاری کرده‌اند.

همچنین کتاب جاده ابریشم که داستان جاده ابریشم است و سالها پیش سریال آن از تلویزیون پخش شده است به همراه ۳۰۰ عکس رنگی منتشر می‌شود و کتابی است که از سوی مرکز گفتگوی تمدن‌ها مورد حمایت قرار گرفته است.

ماهنامه شهریار

شماره صفر ماهنامه فرهنگی - اجتماعی «شهریار» منتشر شد. صاحب امتیاز و مدیرمسئول این ماهنامه دکتر علی اصغر شعر دوست نماینده مردم تبریز در مجلس شورای اسلامی است و سردبیری آن را عباس عزتی برعهده دارد. در شماره صفر «شهریار» آثاری از ناظم حکمت، رضا سیدحسینی، جلال خسروشاهی،

عمران صلاحی، یژیل چپیک، یعقوب آژند، باقر صدری‌نیا، حسین فیض‌اللهی وحید، اعلاخان افصح‌زاد، امام وردی حمیدف، میترا بیات، اصغر فردی، امید حبیبی‌نیا، پیام فروتن و ادیب وحدانی به چاپ رسیده است. در این ماهنامه توجه ویژه‌ای به موضوعات فرهنگی آذربایجان شده است. شماره صفر شهریار در ۱۰۰ صفحه با قیمت ۳۰۰ تومان عرضه می‌شود.

استاین و شعرهایی برای بزرگسالان

باغ وحش رویایی (هجده سال به بالا ممنوع!) نوشته شل سیلور استاین با ترجمه چیستا یثربی به همت انتشارات نامیرا منتشر می‌شود. این کتاب که برای اولین بار به فارسی ترجمه

می‌شود از محدود کتاب‌های استاین است که علی‌رغم نامش، تاکید شده است که کتابی برای بزرگسالان است. این کتاب شامل مجموعه اشعار سیلور استاین درباره مسایل اجتماعی و تیپ‌های روانشناختی آدم‌های زمان معاصر است که در آن مثل همیشه از قدرت هجو و بازی‌های ابتکاری با لغات بهره برده است. اشعار این کتاب، نگاه جدیدی به مسایل اجتماعی معاصر دارد.

همچنین کتاب شعبده و طلسم و عروسی نازنین خانم با آقای مالدینی نام دو نمایشنامه است که توسط انتشارات نامیرا آماده چاپ شده است. نویسنده هر دو نمایشنامه چیستا یثربی است.

گفتنی است نمایشنامه شعبده و طلسم در جشنواره پانزدهم فجر، برگزیده بهترین نمایشنامه بوده است و از آن زمان تاکنون توسط کارگردانان مختلف اجرا می‌شود و اجرای شهره سلطانی در سال ۷۵، برنده بهترین بازیگر جشنواره فجر شد. این نمایشنامه به نوعی هنرمندان و بازیگران در جامعه می‌پردازد و اینکه احساس می‌کنند کسی به آنها نیاز ندارد و با بهره‌گیری از افسانه‌های فولکلوریک ایرانی ضرورت وجودی هنر و هنرمند در جامعه را مطرح می‌کند.

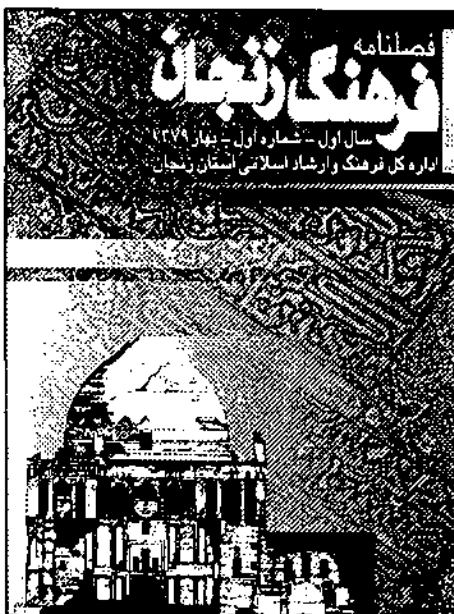
نمایشنامه عروسی نازنین خانم با آقای مالدینی، نمایشنامه‌ای طنز درباره پایان جهان و آخر الزمان است و با ترکیبی از عروسک و آدم، نمایش را به پیش می‌برند. این دو نمایشنامه تا پایان مردادماه منتشر خواهد شد.

فصلنامه فرهنگ زنجان منتشر شد

نخستین شماره از فصلنامه فرهنگ زنجان، ویژه بهار ۷۹ به همت اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان زنجان، منتشر شد.

این نشریه که هر سه ماه یکبار و در زمینه‌های فرهنگی، هنری و اجتماعی منتشر خواهد شد، یافته‌های پژوهشگران و اندیشمندان را در شاخه‌های مختلف، درج خواهد کرد. در شماره اول این فصلنامه مطالب زیر آمده است:

نگاهی گذرا بر موقعیت استان زنجان، نوشته بهروز محمدی یگانه / اندیشه سرخ، مروری بر اندیشه، آثار و تأثیر شهاب‌الدین یحیی سهروردی در دنیای فلسفه، از دکتر محمود درگاهی / زندگی حکیم هیدجی، از مجاز تا حقیقت، از محمدکاظم مکملی / زنجان به روایت مینورسکی با ترجمه و تحقیق رامین سلطانی و پریسا فاتح / زنجان در جنگ بین‌المللی دوم از ذبیح‌الله شاه‌محمدی / پیدایش خط و عوامل تزئینی آن در معماری اسلامی (گنبد سلطانی) نوشته هوشنگ ثبوتی / دیدار و گفتگو با استاد دکتر یوسف ثبوتی، دانشمند برجسته فیزیک / کشت سیر به عنوان محصول دوم در زنجان از دکتر جعفر محمدی / نگاهی به احوال، افکار و آثار حکیم اثیرالدین ابهری نوشته حسن نظم ده ابهری / امثال مشهور و سرایندگان گنم از حمیدرضا قلیچ‌خانی / چند سروده از هادی وحیدی / نیم نگاهی به موضوعات شعر کودکان و نوجوانان (پس

از پیروزی انقلاب اسلامی) از مسعود آقایی / نگاهی به هنر ملیله‌کاری در زنجان از کریم واحدپور و حسینعلی یوسفی / معرفی طرح‌ها و پایان‌نامه‌های حمایت شده در شورای پژوهشی اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی استان زنجان (چکیده دو پایان‌نامه و دو تحقیق).

خانه کتاب ایران
کتاب ماه
ادبیات

فهرست کتابهای منتشر شده در خرداد ماه ۱۳۷۹

فن نگارش و بیان، و مجموعه-
های ادبی

۸۰۸

چاپ اول

۱- خنده.

هانری لویی برگسون؛ مترجم: عباس باقری. - تهران: شایوژ. - ۱۳۴ ص. - رقی (شمیز). - چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۵۵-۰۶-X

این کتاب، شامل سه مقاله درباره خنده (خنده ناشی از کمیک) از هانری برگسون - فیلسوف فرانسوی - است که اینک ترجمه‌ای از آن به دست داده می-شود. بخش یکم کتاب، متضمن مباحثی است درباره کمیک و به طور کلی شکل-های کمیک و حرکت‌های کمیک، و نیروی گسترش کمیک. در بخش دوم درباره وضعیت کمیک و سخن کمیک بحث شده است و بخش سوم به کنکاش درباره شخصیت کمیک اختصاص دارد. در انتهای کتاب، برگسون، درباره این اثر خاطر نشان می‌کند: «...من ضمن کوشش برای تعیین فرایندهای خنده‌دار، درصدد برآمدم که بینم قصد جامعه از خنده چیست. زیرا خنده بسیار شگفتی انگیز است... باید در علت کمیک چیزی اندک زیان‌بخش (خصوصاً زیان‌بخش) برای زندگی اجتماعی وجود داشته باشد. زیرا جامعه با حرکتی پاسخ آن را می‌دهد که حالت واکنشی تنافمی دارد، حرکتی که کمی ترساننده است».

۲- دل به رویاها سپار.

سوزان پولیس شوتز؛ مترجم: عبدالملی براتی. - تهران: نسیم دانش. - ۶۴ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Reach out for your dreams: a collection of poems
شابک: ۹۶۴-۹۱۵۲۴-۵-۸

۳- فرهنگ کامل ناصه‌نگاری و

بازرگانی: فارسی - انگلیسی
وانگلیسی - فارسی.

احمدحسین مدیری. - تهران: امیر کبیر. - ۸۸۰ ص. - رقی (گالینگور). - ۳۰۰۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:
A complete dictionary of letter - writing & commercial terms
شابک: ۹۶۴-۰۰۰-۱۶۱-۹

چاپ اول

۴- فریاد بودن.

غلامحسین فرداصفاهانی؛ ویراستار: بدرام فرداصفاهانی. - تهران: قوانین. - ۲۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / شابک: ۹۶۴-۶۳۱۰۰۰۸-۷

چاپ اول

۵- فیلمنامه‌های الگو، الگوهای
فیلمنامه.

فرانسیس وانوا؛ مترجم: داریوش مودبیان. - تهران: سروش، دفتر هماهنگی پژوهشهای برنامه‌ای معاونت سیما. - ۲۸۴ ص. - رقی (شمیز). - ۱۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Scenarios modelos, modelos de scenario
شابک: ۹۶۴-۲۳۵-۱۹۸-۳

فرانسیس وانوا که از استادان به نام در فن تحلیل فیلم، به ویژه فیلم‌نامه در فرانسه است، در این اثر از ساختار گوناگون فیلم و ویژگی‌های پید و پنهان آن سخن می‌گوید و براساس آن الگوهای مختلف فیلم را شرح و بررسی می‌کند. وی در این مجموعه مباحث متعددی را درباره فیلم‌نامه و موضوع، فیلم‌نامه و مضامین داستانی، ساخت شخصیت‌ها، آرایش و ساختار فیلم، اقتباس، گفت و گوها و الگوهای گوناگون مطرح می‌سازد. وانوا در انتهای کتاب خاطر نشان می‌کند: فیلم‌نامه و بی‌شک و بیشتر از آن رمان و تئاتر، محدوده‌ای است برای حضور

کنش متقابل الگوها و اشکال محتوایی که با نمودارها و آرایش‌های نمایشی (دراماتیک) درهم می‌آمیزند، الگوهای اسطوره‌ای نیز با آرایش‌های بی رفتی و مانند این‌ها... هر فیلم الگوی تمثیلی، فشرده، کوچک شده، اما دقیق و برابر با اصل زمان و شرایط تولیدی آن است، و مشخصه‌های فنی فیلم دلایلی هستند بر این مدعا (کیفیت نور و صدا، شیوه فیلمبرداری، همچنین چهره‌پردازی، صدای بازیگران، شیوه بازی بازیگران و مانند این‌ها).

چاپ اول

۶- گامی در ادبیات کودکان و
نوجوانان به همراه کتابشناسی
کتاب‌های مناسب.

سعید غفاری؛ ویراستار: سوری مرتضایی - فر، عباس گیلوری. - تهران: دبیزش. - ۱۴۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Introduction to children and young ...
شابک: ۹۶۴-۹۲۰۷۷-۶-۷

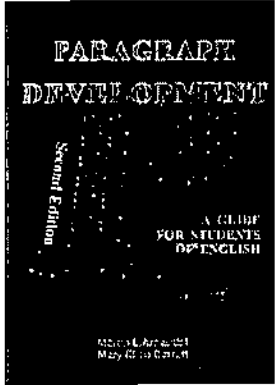
در فصل نخست این کتاب، تاریخچه ادبیات کودک و نوجوان در جهان و ایران، همچنین پایه‌گذاران ادبیات نوین کودک به اختصار معرفی می‌شود. فصل دوم کتاب، شرحی است از انواع ادبیات کودک اعم از شعر، داستان، افسانه، و فانتزی. در این فصل، گزیده‌ای از کتاب-های فانتزی و خلاصه‌ای از محتوای آن به دست داده می‌شود و در انتهای آن، کتاب‌های غیر داستانی و موضوعات آن، تعریف می‌گردد. در فصل سوم نیز فهرست منتخبی از کتاب‌های صورت فراهم می‌آید و در پایان کتاب، فهرست منابع درج می‌گردد.

چاپ اول

7- Paragraph development:
a guide for students of
english.

Martin L. Arnaudet, Mary Ellen Barrett. - تهران: رهنما. -

۱۱۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

مخاطبان کتاب، زبان آموزان سطح عالی هستند که طی آن با شیوه‌های نوشتن، انتخاب عنوان برای متن، فهرست‌بندی، پاراگراف‌بندی و نظایر آن آشنا می‌شوند. در کتاب، مثال‌ها و تمرینات متعددی گنجانده شده است.

واج‌شناسی

۸۶۰۰۸۲۱۵

چاپ اول

۸- شاپورگان: اثر مانی درباره
رویدادهای پایان جهان:
آوانویسی، ترجمه، اساطیر بر
اساس قرانت مکنزی.

به اهتمام: نوشین عمرانی. - تهران: اشاد. - ۱۷۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۸۸۰-۱۹-۳

شاپورگان اثر مانی (نقاش و پیامبر مشهور ایرانی) است که به زبان فارسی میانه نوشته شده و در این جا با خط لاتین به طبع رسیده است. نگارنده برای تصحیح این اثر از متن چاپ شده شاپورگان به کوشش مکنزی (استاد زبان‌های ایرانی در دانشگاه لندن) و قطعات به چاپ رسیده از سوی مری بويس - در اکتا ایرانیکا - بهره جسته است. گفتنی است شاپورگان بیانگر اصول اعتقادی مانوی درباره فلسفه آفرینش، به ویژه چگونگی - آخرت -

است. در پایان کتاب، واژه‌نامه‌ای براساس نظام آوانویسی متن و به ترتیب الفبای انگلیسی گردآمده است.

معانی و بیان

چاپ اول

۹- آرایه‌های ادبی (قالب‌های شعر، بیان و بدیع) ویژه دانش-آموزان سال سوم دبیرستان.

علی آسمند - تهران: رزمندگان اسلام - ۱۳۴۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۱۴-۶۶-۵

بررسی و تمرین

چاپ اول

۱۰- آموزش گام به گام ادبیات فارسی (۶) سال سوم نظام جدید.

نادر پورخانی، احمد پورعلی - تهران: آزمون - ۱۳۳۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۹۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۱-۶۸۱-۲

۱۱- آموزش گام به گام ادبیات فارسی (۶) سال سوم نظام جدید رشته علوم تجربی و ریاضی.

نادر پورخانی، احمد پورعلی - تهران: آزمون - ۱۳۴۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۹۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۱-۶۸۱-۲

چاپ اول

۱۲- پرسشهای چهارگزینه‌ای ادبیات فارسی: ویژه آزمون کاردانی پیوسته.

مینا ترابی گیلده، معصومه دلال‌فرشیدی - تهران: دیباگران تهران - ۱۳۷۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۹۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۹۶۶-۲۴-۱

۱۳- پرسشهای چهارگزینه‌ای فارسی و آیین نگارش (۵).

ایراندخت صالحی، نسیم وهابی؛ ویراستار: سیاوش پیرایی - تهران: اندیشه سازان - ۱۳۴۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۱۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۲۴۹-۲۵-۶

چاپ اول

۱۴- پیک ادبیات: پرسش‌های چهارگزینه‌ای همراه با پاسخ تشریحی.

علی سلطانی‌گودرهم‌ریزی - تهران: راه اندیشه - ۶۸ ص. - رحلی (گلاسه). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۰۸-۹۱-۱

۱۵- خودآموز گام به گام زبان و ادبیات فارسی (۲) عمومی دوره پیش‌دانشگاهی.

حسن لاوردی - تهران: آزمون - ۱۳۶۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۱۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۱-۵۰۳-۴

۱۶- راهنمای ادبیات فارسی (۱) سال اول دبیرستان.

حسن ذوالفقاری - تهران: منشور دانش - ۱۳۹۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۷۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۹۳۶-۰۳-۲

۱۷- راهنمای ادبیات فارسی (۲) سال دوم دبیرستان.

حسن ذوالفقاری - تهران: منشور دانش - ۱۳۲۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۷۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۹۳۶-۰۳-۰

۱۸- راهنمای ادبیات فارسی (۳) سال سوم دبیرستان.

حسن ذوالفقاری - تهران: منشور دانش - ۱۳۷۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۷۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۹۳۶-۰۵-۹

۱۹- زبان و ادبیات فارسی عمومی (پیش‌دانشگاهی).

هامون سبطی - تهران: اندیشه سازان - ۱۳۴۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۴۹-۶۳-۹

مجموعه‌ها و جنگها

۸۱۰۰۸

۲۰- برگزیده متون ادب فارسی با تجدیدنظر کلی.

به اهتمام: جلیل تجلیل، [و دیگران] - تهران: مرکز نشر دانشگاهی - ۱۳۷۲ ص.

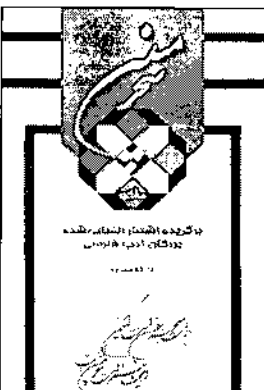
- وزیری (شمیز). - ۹۵۰۰ ریال. - چاپ بیست و هفتم / ۸۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۰۰۱-۸۰۵-۷

شعر فارسی

۸۱۰۱۰

۲۱- سحر صبین: مجموعه‌ای از ابیات الفبایی شده و برگزیده شعر فارسی "مشاعره".

گردآورنده: زهرا طاهری - تهران: کمیل - ۱۳۶۰ ص. - رفسی (شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۱۳۵-۱-۱

این کتاب به منظور "مشاعره" و با انتخاب اشعاری از شاعران فارسی زبان به ترتیب الفبایی - فراهم آمده است.

مجموعه‌ها و جنگهای شعر فارسی

۸۱۰۱۰۰۸

چاپ اول

۲۲- دوپست سخنور تذکره الشعراي منظوم و منثور.

علی نظمی تبریزی - تهران: سروش - ۱۳۶۶ ص. - وزیری (گالینگور). - ۲۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: 200 literati: a literary biography of 200 poets ...

شابک: ۹۶۴-۳۳۵-۴۰۱-X

نگارنده در ابتدای این تذکره که شرح حال دوپست شاعر فارسی زبان است، مطالبی درباره تذکره نویسی در ایران، تقلید تذکره نویسان، میانه و گزافه‌گویی تذکره نویسان و تبعیض و تقصیر تذکره نویسان عنوان می‌کند، سپس فهرست تذکره‌های فارسی و مآخذ کتاب را به دست می‌دهد، آن گاه به اختصار مطلبی را درباره فن تاریخ‌نویسی و تاریخ پیدایش آن فراهم می‌آورد و سرانجام زندگی و احوال دوپست سخنور فارسی زبان را به ترتیب الفبا بازگو می‌کند که نخستین آن آذریگدلی و آخرین آن "یغمای جندقی" هستند.

اشعار غنایی و تغزلی

۸۱۰۱۰۰۴

۲۳- صدای خاطره‌ها: بحث و گزیده‌ای از ترانه.

گردآورنده: محمدتقی رادشهبیدی - تهران: نشر چشمه - ۱۳۹۲ ص. - رفسی (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۹۴-۹۷-۴

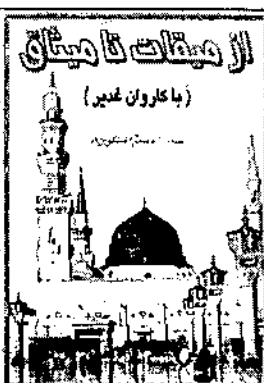
اشعار مذهبی، عرفانی، اخلاقی

۸۱۰۱۰۰۵

چاپ اول

۲۴- از میقات تا میثاق (با کاروان غدیر) با مجموعه اشعاری از موضوعات مختلف و مطالب دیگر.

حسین خلیلی‌زاد - قم: مومنین - ۱۳۶۴ ص. - رفسی (شمیز). - ۲۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۸۱۵-۱۷-۰

کتاب متضمن اشعاری است در فضیلت و مناقبت علی (ع) که برخی از آن نیز با شرح و تفسیر همراه است. از میقات تا میثاق که عنوان یکی از اشعار این مجموعه است این گونه آغاز می‌گردد: از نیستان می‌رسد، آوای دل / نی بود، دمساز یا غم‌های دل / باز گوید، درد پینا و نهان / یا زبان حال دل، دارد فغان / از

غدیرخم، حکایت می‌کند / وز غم هجران شکایت می‌کند...

چاپ اول

۲۵- قصه منظوم کربلا.

اقدس کاظمی - قم: خرم - ۱۳۴۸ ص. - وزیری (گالینگور). - ۲۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۱۸۲-۵۵-۰

سراینده در این اثر حرکت و قیام امام حسین (ع) و تبعات آن را در سه بخش "از مدینه تا مدینه"، "قصه انتقام" و "قیام مختار" به زبان شعر به تصویر می‌کشد.

چاپ اول

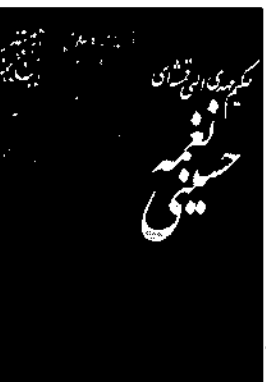
۲۶- کربلا وادی عشق.

بازنویسی: مهدیه الهی‌قمشه‌ای؛ شاعر: مهدی الهی‌قمشه‌ای؛ مقدمه: مهدی پروین‌زاد؛ ویراستار: هدی رحمانی - تهران: فاران - ۱۳۶۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۷۲۵-۲۹-۱

چاپ اول

۲۷- منظومه نغمه حسینی.

مهدی الهی‌قمشه‌ای - تهران: روزنه - ۱۳۸۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۹۵۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۳۴-۰۰۰-۷

واقعۀ عاشورا، زمینه‌ها و پیامدهای آن. نیز مدح و رئای امام حسین(ع) و یاران آن حضرت، در این منظوم به طبع رسیده است. این اشعار که در قالب سستی سروده شده در حقیقت نمایانگر نهضت حسینی است.

چاپ اول

۲۸- آینه در کربلاست: گزیده اشعار عاشورایی.

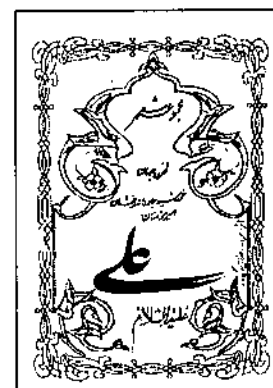
به اهتمام: شیرینلی گلرادی - تهران: سروش - ۸۰ ص. - رقصی (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: The mirror is in karbala
شابک: ۹۶۴-۴۵۸-۳-۳

چاپ اول

۲۹- خورشید جاودانه رخشان: مجموعه شعر: امیرموصنان علی علیه السلام.

تهران: طهرانی. - ۲۴ ص. - رقصی (شمیز). - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۹۲۳۴۴-۳-۳

کتاب متضمن اشعاری است در وصف و مدح امام علی (ع) که با خط نستعلیق به چاپ رسیده است. ابیات نخستین کتاب چنین است: «به بزم عشق چو مست از شراب حق گردد / چو چنگ جان من آرد همی نوای علی / به سوی کیمه چو رو آورم به وقت نماز / به گوش جان شنوم دم به دم صدای علی...»

۳۰- خورشید شهیدان: مجموعه نوحه‌ها و مرثی.

شاعر: غلامعلی رجایی. - تهران: هاد. - ۲۲۲ ص. - جیبی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۵۵۴۶-۵۷-X

۳۱- گلزار ولایت.

گردآورنده: احمدرضا طاهری. - قم: سعید نوین. - ۱۹۲ ص. - جلد اول. - جیبی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۹۶۴-۶۱۵۳-۵۷-X

۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۴۸۶-۰۹-۶

۳۲- گلزار ولایت.

گردآورنده: احمدرضا طاهری. - قم: سعید نوین. - ۲۰۸ ص. - جلد دوم. - جیبی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۴۸۶-۱۰-X

۳۳- نغمه‌های کربلا: نوحه‌های سینه زنی.

مرتضی داناوی. - قم: سعید نوین. - ۱۶۰ ص. - جلد اول. - جیبی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ نهم / ۲۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۴۸۶-۰۶-۱

۳۴- نغمه‌های کربلا: نوحه‌های سینه زنی.

مرتضی داناوی. - قم: سعید نوین. - ۱۹۲ ص. - جلد سوم. - جیبی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۲۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۴۸۶-۰۸-۸

۳۵- نغمه‌های کربلا: نوحه‌های سینه زنی.

مرتضی داناوی. - قم: سعید نوین. - ۲۰۸ ص. - جلد دوم. - جیبی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ نهم / ۴۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۴۸۶-۰۷-X

قصیده

۱۰۹ هـ.ق

چاپ اول

۳۶- سیر تحول غزل فارسی از مشروطیت تا انقلاب.

محمدرضا روزبه. - تهران: روزبه. - ۲۰۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۵۹۵۰ ریال. - چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه. ۹۶۴-۳۳۴-۰۱۵-۵

شعر فارسی قرن ۴

۱۱۱ هـ.ق

چاپ اول

۳۷- پایان زندگی رستم دستان پهلوان باستانی ایران.

حسین دشتی‌خویدکی. - تهران: مجد. - ۴۸ ص. - رقصی (شمیز). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۱۵۳-۵۷-X

در کتاب، 'پایان زندگی رستم دستان' ابتدا به نثر، سپس متن اصلی داستان به روایت شاهنامه فردوسی، به چاپ رسیده است.

۳۸- شاهنامه فردوسی.

ابوالقاسم فردوسی: به اهتمام: حسینی یوسفی. - تهران: امیر کبیر. - ۶۱۸ ص. - رحلی (گالینگور). - ۳۵۰۰۰ ریال. - چاپ دهم / ۲۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۰۰۰۱۶۸-۶

۳۹- قصه‌های شاهنامه شامل داستانهای: سیاوش، کیخسرو، اکوان دیو، بیژن و منیژه.

گردآورنده: محمدحسن شیرازی. - تهران: پیام محراب. - ۳۵۸ ص. - جلد دوم. - جیبی (سلفون). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۵۵۵۹-۲۶-X

۴۰- قصه‌های شاهنامه شامل داستانهای: ضحاک، فریدون، کاووس، رستم و سهراب، رستم و اسفندیار.

گردآورنده: محمدحسن شیرازی. - تهران: پیام محراب. - ۳۹۲ ص. - جلد اول. - جیبی (سلفون). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۵۵۵۹-۲۶-X

چاپ اول

۴۱- نهادهای اساطیری در شاهنامه فردوسی.

مهوش واحد دوست. - تهران: سروش. - ۵۰۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۲۱۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: The mythological symbols in shahname of ferdowsi
شابک: ۹۶۴-۲۳۵-۰۱۷-۰

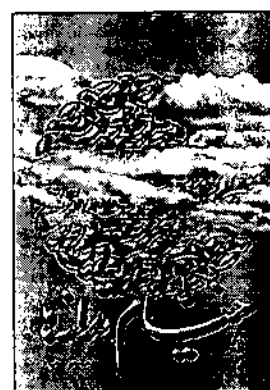
نگارنده در این پژوهش کوشیده است بن‌مایه‌های اساطیری را از لایه‌های سروده‌های شاهنامه فردوسی پیدا نموده و شرح و تبیین کند. کتاب با این مختصات نظام یافته است: 'اساطیر ایران'، 'اسطوره‌شناسی شاهنامه فردوسی' و 'بن‌مایه‌های اساطیری در شاهنامه فردوسی'. مباحث اصلی در بخش اخیر بدین قرار است: آفرینش، چهره‌های نمادین، موجودات اساطیری، بن‌مایه‌های طبیعت، بن‌مایه جای و مکان، بن‌مایه ابزارها و چیزهای شگفت و اساطیری، و بن‌مایه باورها و آیین‌های اساطیری.

شعر فارسی قرن ۵

۱۱۲ هـ.ق

چاپ اول

۴۲- خیام و ترانه‌ها. مسعود خیام. - تهران: فکر روز. - ۲۵۶ ص. - رقصی (شمیز). - ۱۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۹۶۴-۳۳۴-۰۲۳-۲

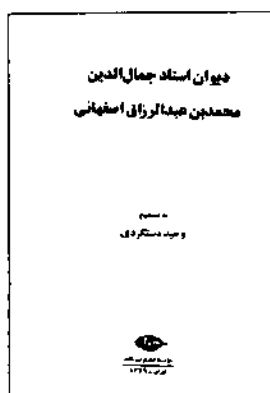
نویسنده در این پژوهش، ابتدا از دوران طلایی ریاضی و نجوم و موسیقی در عهد 'خیام' سخن می‌گوید، سپس براساس اقوال دیگران اشارتی دارد بر بیشش فلسفی خیام و شهرت و اعتبار او نزد غربیان. در بخش بعدی کتاب، نوشته‌های چهار تن از ایرانیانی که درباره خیام آثاری برجای گذاشته‌اند به اختصار ارزیابی می‌شود. این چهار تن عبارت‌اند از: صادق هدایت، محمدعلی فروغی، علی دشتی و محمدرضا درویش.

نگارنده همچنین در کتاب حاضر با استفاده از منابع متعدد سعی دارد تصویری گویا و روشن از زندگی، احوال و اندیشه‌های خیام به دست دهد. وی در انتهای کتاب، ترانه‌های خیام را فراهم می‌آورد.

چاپ اول

۴۳- دیوان استاد جمال‌الدین محمدبن عبدالرزاق اصفهانی.

محمدبن عبدالرزاق جمال‌الدین اصفهانی: مصحح: وحید دستگردی. - تهران: نگاه. - ۵۶۴ ص. - وزیری (گالینگور). - ۴۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۱۷۴-۳۷-X

'دیوان عبدالرزاق اصفهانی' - شاعر قرن ششم ایران - که به تصحیح 'وحید دستگردی' فراهم آمده با مقدمه مصحح در باب زندگی و احوال شاعر، برخی مختصات شعری او و معرفی نسخه‌های دیوان آغاز می‌گردد؛ سپس اشعار عبدالرزاق اصفهانی که متضمن قصاید، ترکیب‌بندها، ترجیع‌بندها، مقطعات، غزلیات و رباعیات است به طبع می‌رسد.

چاپ اول

۴۴- دیوان باباطاهر عریان. مقدمه: مهدی الهی‌قمشه‌ای: خطاط: حمید غیرانزاد. - تهران: هنرور. - ۸۸ ص. - وزیری (سلفون). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۹۱۰۰۱-۳-X

۴۵- رباعیات حکیم عمر خیام نیشابوری.

مترجم: ایوا پانوف: مصحح: احمدرضا حیدری. - تهران: سفیر صبح. - ۱۷۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Rubaiyat of omar khayyam
شابک: ۹۶۴-۹۱۹۹۵-۴-۳

۴۶- زندگی خیام.

مصطفی بادکوبه‌ای-هزاوه‌ای. - تهران: شرکت توسعه کتابخانه‌های ایران. - ۲۳۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۱۰۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۳۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۶۲۰۹-۰۱-۷ شابک:

شعر فارسی قرن ۶

۸۱۶۱.۲۳

۴۷- داستان خسرو و شیرین.

الیاس بن یوسف نظامی؛ به اهتمام: حسین حداد؛ ویراستار: شهرام رجب‌زاده. - تهران: قدیانی. - ۵۰۸ ص. - پالتویی (سلفون). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۴۱۷-۱۴۴-۶ شابک:

شعر فارسی قرن ۷

۸۱۶۱.۳۱

۴۸- پله‌پله تا ملاقات خدا: درباره زندگی، اندیشه و سلوک مولانا جلال الدین رومی.

عبدالحسین زرین کوب. - تهران: علمی. - ۴۰۴ ص. - وزیری (گالینگور). - ۲۹۰۰۰ ریال. - چاپ چهاردهم / ۵۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۵۵۳۴-۳۲-۶ شابک:

چاپ اول

۴۹- حدیث بی‌کم و بیشی (شرح گلشن راز شیخ محمود شبستاری).

به اهتمام: محمد کاظم محمدی؛ مقدمه: جعفر حمیدی. - قم: پارس‌سایان. - ۴۸۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۶۵۶۶-۳۹-۱ شابک:

۵۰- دوره کامل مثنوی معنوی.

جلال‌الدین محمد بن محمد مولوی؛ به اهتمام: رینولدالدین نیکلسون. - تهران: معاصر. - ۱۱۳۴ ص. - وزیری (گالینگور). - ۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۹۰۰۵۱-۴-۵ شابک:

۵۱- شرح جامع مثنوی معنوی.

کریم زمانی. - تهران: اطلاعات. - ۱۲۷۰ ص. - جلد سوم. - وزیری (گالینگور). - ۵۰۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۲۱۰۰ نسخه. - عنوان به لاتین: A comprehensive commentary of mathnavi e manavi

۹۶۴-۶۹۹۵-۱۶-۰ شابک:

شابک:

۹۶۴-۴۲۲-۳۱۷-۴

چاپ اول

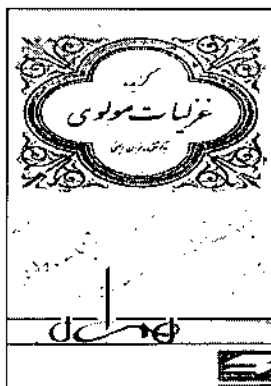
۵۲- کلیات سعدی: شامل گلستان، بوستان، غزلیات، قنایات، رباعیات و قطعات.

مصحح: محمدعلی فروغی. - تهران: اریحا. - ۱۰۰۴ ص. - وزیری (گالینگور). - ۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۹۲۵۶۲-۳-۷ شابک:

چاپ اول

۵۳- گزیده غزلیات مولوی.

به اهتمام: قربان ولی. - تهران: کتاب همراه. - ۲۲۰ ص. - پالتویی (شمیز). - ۳۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۶۰۳۴-۹۰-X شابک:

در کتاب، ابتدا شرحی از احوال، آثار و ویژگی اشعار مولانا به دست داده شده، سپس سیمصد غزل او با توضیح برخی واژگان و عبارات در زیرنویس، انتخاب گردیده است.

۵۴- مثنوی معنوی.

جلال‌الدین محمد بن محمد مولوی. - تهران: اریحا. - ۹۹۶ ص. - وزیری (گالینگور). - ۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۹۲۵۶۲-۴-۵ شابک:

شعر فارسی قرن ۸

۸۱۶۱.۳۲

چاپ اول

۵۵- تحفه حافظ.

شمس‌الدین محمد حافظ؛ گردآورنده: فقیرصاحب علو. - تهران: به دید. - ۱۶۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۶۹۹۵-۱۶-۰ شابک:

در کتاب، پنجاه غزل مشهور حافظ گردآمده و هر غزل با معانی برخی واژگان و ذکر ریشه لغات عربی همراه شده است.

چاپ اول

۵۶- دیوان حافظ.

شمس‌الدین محمد حافظ؛ به اهتمام: رضا کاکایی‌دهکردی؛ مصحح: محمد کاظم قزوینی، قاسم غنی. - تهران: فرهنگ کاوش. - ۴۲۲ ص. - وزیری (گالینگور). - ۲۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۶۵۳۰-۱۹-۲ شابک:

چاپ اول

۵۷- دیوان حافظ با فالنامه از نسخه غنی و قزوینی.

شمس‌الدین محمد حافظ؛ خطاط: کاظم لاهیجی. - تهران: سما. - ۲۸۴ ص. - وزیری (گالینگور). - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۶۸۵۱-۰۲-۹ شابک:

۵۸- دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: با مقابله از نسخه محمد محمد قزوینی و قاسم غنی.

خطاط: حسین خسروی. - تهران: طلوع. - ۴۰۰ ص. - وزیری (سلفون). - ۱۳۰۰۰ ریال. - چاپ هفدهم / ۵۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۶۱۰۳-۰۲-۲ شابک:

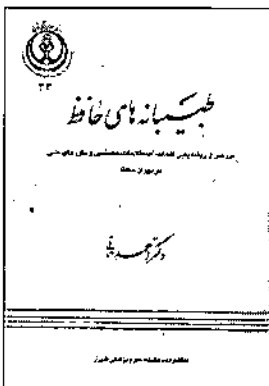
۵۹- دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: با استفاده از نسخه تصحیح شده محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی.

کی‌مورت کیوان؛ مقدمه: اسماعیل خانبانده؛ خطاط: حسین خسروی. - تهران: جواهری. - ۲۸۸ ص. - وزیری (گالینگور). - ۱۶۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۹۰۱۰۲-۴-۶ شابک:

چاپ اول

۶۰- طیبانه‌های حافظ: بررسی و ریشه‌یابی کلمات، اصطلاحات، مضامین و باورهای طبی در دیوان حافظ.

احمد مدنی. - شیراز: دانشگاه علوم پزشکی شیراز، شرکت تعاونی ناشران فارس. - ۲۳۶ ص. - وزیری (شمیز). - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۶۸۷۴-۰۷-X شابک:

در این مجموعه، با ریشه‌یابی کلمات، اصطلاحات و مضامین، باورهای طبی در دیوان حافظ تشریح شده است. بخش نخست کتاب، شامل سه مقاله است که در آن، رفتار و منش طیبیان و سلوک آنان با بیمار، از دیدگاه حافظ، شرح و تبیین می‌شود. در بخش دوم که هفت مقاله به طبع رسیده، اشارات حافظ به 'چشم' در دیوان او، شرح و بررسی شده است. در بخش‌های بعدی کتاب در قالب مقالات متعدد، باورهای عامیانه ماه‌زدگی و پیری‌زدگی، بیماری‌ها، شفاخانه و عناصر آن، آرایه‌های دارویی، عطریات دارویی و شیوه‌های درمانی در دیوان حافظ تشریح می‌شود.

چاپ اول

۶۱- فال‌نامه حافظ.

تدوین: غلامعلی محبی‌نژاد؛ به اهتمام: سیروس خلخالی. - تهران: عارف. - ۸۰ ص. - جیبی (شمیز). - ۲۸۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۶۵۶۰-۰۷-۵ شابک:

شعر فارسی قرن ۹

۸۱۶۱.۳۳

چاپ اول

۶۲- دیوان منصور حافظ (قرن نهم).

به اهتمام: احمد بهشتی شیرازی. -

تهران: روزنه. - ۵۶۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۲۴۹۵۰ ریال. - چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۳۳۴-۰۷-۴ شابک:

۶۳- شاه نعمت‌الله ولی.

مقدمه: سعید نفیسی؛ مصحح: حسین موسوی؛ خطاط: محمدباقر باقری. - تهران: طلوع. - ۱۴۲ ص. - وزیری (گالینگور). - ۳۰۰۰۰ ریال. - چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۶۱۰۳-۱۰-۳ شابک:

۶۴- منتخبی از کلیات دیوان شاه نعمت‌الله ولی شامل: غزلیات، قصائد، ...

نعمت‌الله بن عبدالله نعمت‌الله ولی؛ خطاط: محمدباقر باقری. - تهران: طلوع. - ۱۴۸ ص. - جیبی (سلفون). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۶۱۰۳-۱۰-۳ شابک:

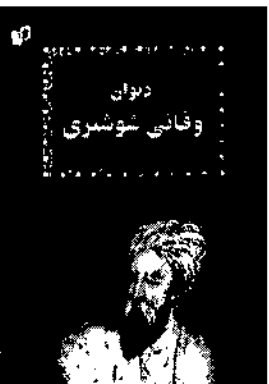
شعر فارسی قرن ۱۲ و ۱۳

۸۱۶۱.۵

چاپ اول

۶۵- دیوان وفائی شوشتری.

فتح الله بن حسن وفائی شوشتری؛ مقدمه: احمد آذرنگ. - اهواز: به نگار. - ۲۸۸ ص. - رفعی (شمیز). - ۱۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. - ۹۶۴-۶۳۳۲-۴۱-۲ شابک:

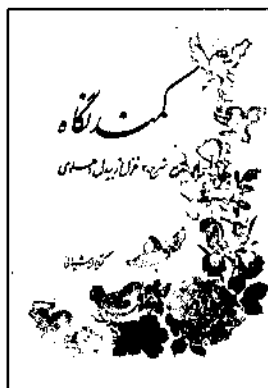
دیوان حاضر متعلق به حاج ملا فتح‌الله متخلص به 'وفائی' است که در سال ۱۲۰۸ ه.ق در شوشتر دیده به جهان گشود. اشعار کتاب در قالب مسعطا، غزل، قصیده، رباعی، مثنوی، مرثیه و انواع دیگر به نظم کشیده شده است. برای نمونه بخشی از غزل شاعر درج می‌گردد: به سر زلف تو گر، جز تو مرا یاری هست / یا به جز زلف توام رشته زناری هست / حامل عشقم و بارم همه کالای وفاست / نه گمانم که در این شهر خریداری هست / مشک تانار دو صد بار،

به یک مو نخرم / بر کفم از شکن زلف
تو تازی هست...

چاپ اول

۶۶- کمند نگاه: شرح بیست غزل
از بیدل دهلوی.

شارح: کتابون شیدایی - تهران: پیک
فرهنگ - ۲۶۴ ص - رقی (شمیز) -
۱۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۱۸۸-۴۶-X

در این مجموعه، ابتدا 'بیدل دهلوی' به
اختصار معرفی می‌شود؛ سپس ویژگی
غزلیات او از نظر 'معنی و مفهوم' و
'سبک و شیوه بیان' به اجمال بازگو می-
گردد و در پی آن بیست غزل بیدل -
همراه با شرح واژگان و اصطلاحات و
معانی ابیات - فراهم می‌آید.

شعر فارسی قرن ۱۴

۸۵۱۶۶

۶۷- دیوان حاج میرزا حبیب
خراسانی قدس سره العزیز.

حبیب‌الله بن محمدعاشم حبیب‌خراسانی؛
به اهتمام: علی حبیب - تهران: زوار -
۱۳۳۶ ص - وزیری (کالینگور) - ۱۹۰۰۰
ریال - چاپ پنجم / ۱۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۰۱-۰۷۶-X

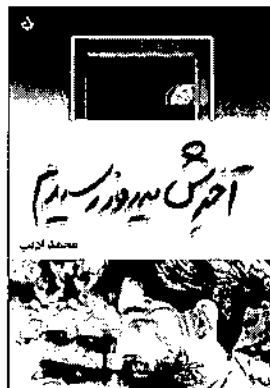
شعر فارسی (از سال ۱۳۲۰-)

۸۵۱۶۲

چاپ اول

۶۸- اخروش به روز رسیدم.

محمد ادیب - تهران: دارپوش - ۶۴
ص - رقی (شمیز) - ۳۵۰۰ ریال -
چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۵۲-۶

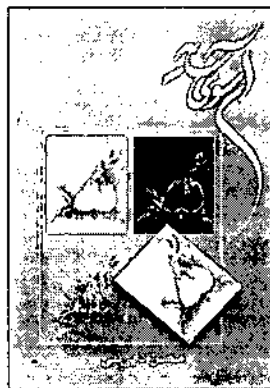

سروده‌هایی که در این دفتر به طبع
رسیده، اشعاری است عمدتاً به شیوه نو
که گاه به زبان محاوره نزدیک می‌شود.
برای نمونه: باز می‌خوام به شعر بگم،
توش از کلا حرف بزنم / سری به
شمعدونی و لاله و مریم بزنم!.

چاپ اول

۶۹- آن سوی سایه (مجموعه
اشعار).

شاعر: محسن دایی‌نسی - تهران:
فرهنگ کاوش - ۶۴ ص - رقی
(شمیز) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ اول /
۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۵۳۰-۰۲-۶

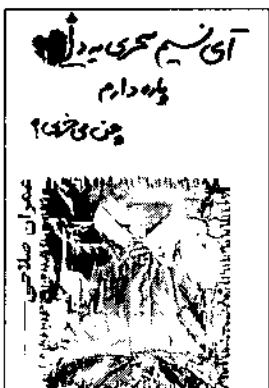

'آن سوی سایه' سروده‌هایی است کوتاه
تحت سه عنوان 'برای ما'، 'برای شما' و
'برای ایشان'. در قطعه 'اوج عقیق' از
مجموعه 'برای ما' آمده است: صمود
بادبادک را / ورزش نسیمی باید / حالا
نسیم / آه از نخ کوتاه.

چاپ اول

۷۰- آی نسیم سحری! به دل
پاره دارم، چن می‌خوری؟

شاعر: عمران صلاحی - تهران:
دارپوش - ۱۱۲ ص - رقی (شمیز) -
۶۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۶۱-۵

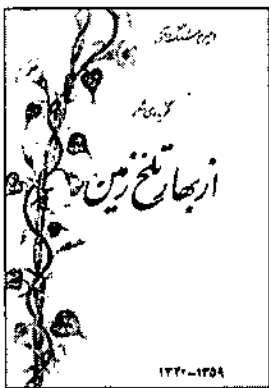

'عمران صلاحی' اشعاری از مجموعه-
های پیشین خود را در این کتاب گرد
آورده است. از مجموعه 'مرا به نام
کوچکم صدا بزن' نوزده سروده که
جملگی در اوزان نیمایی است انتخاب
گردیده است. چهار غزل نو نیز از
دفتر پشت دریاچه جهان و شش سروده
که به وزن هجایی هستند از مجموعه-
'آن سوی نقطه چین‌ها...' در کتاب
حاضر فراهم آمده است. ضمن آن که
چند سروده نیز از دفتر 'آلهامات'، 'در غبار
برف' و نظایر آن به چاپ رسیده است.
برای نمونه به زبان خودشان نام یکی از
این سروده‌هاست: یا درختی که زند سر
به فلک / به زبان مه و ابر / به زبان لجن
و سایه و لک / به زبان شب و شک حرف
مزن / یا درختان برومند جوان / به زبان
گل و نوا / به زبان سحر و آب روان / به
زبان خودشان حرف بزن.

چاپ اول

۷۱- از بهار تلخ زمین: گزیده‌ی
شعر ۱۳۴۰ - ۱۳۵۹.

شاعر: امیرحوشنگ آذر - تهران: آذران.
۳۲۸ ص - رقی (شمیز) - ۸۵۰۰
ریال - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۶۹۰-۰۲-۱

کتاب، برگزیده‌ای است از اشعار امیر
حوشنگ آذر. این اشعار که در قالب
نیمایی و نو به طبع رسیده مربوط به
اشعار دهه چهل و پنجاه سراینده است.
شعر از فرار از این مجموعه، این گونه
آغاز می‌گردد: در انفجار صبح، صدای
برگ، / آواز رحلت مهتاب خوب را / در

کوش رود، ز صرزمه می‌کرد / و گل بود /
آن که می‌لرزید / و چشمه بود / آن که
می‌نالد...

چاپ اول

۷۲- از حله تا سلطانیه.

سجاد احمدی - زنجان: زنجان - ۲۰۰
ص - وزیری (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۰۲-۲۶-۸

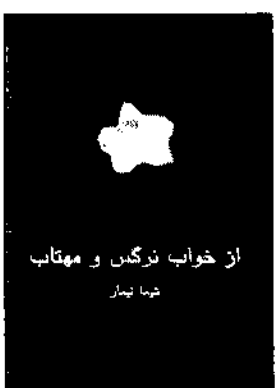
در ابتدای این کتاب، دو شعر که مدح
پیامبر اکرم (ص) و علی (ع) است به طبع
رسیده، سپس اشعاری مذهبی، اجتماعی،
همچنین اشعاری در توصیف برخی
شخصیت‌های تاریخی، فراهم می‌آورد.
پارهای از این اشعار به زبان ترکی سروده
شده و معانی برخی واژگان و ابیات نیز
به دست داده شده است.

چاپ اول

۷۳- از خواب نرگس و مهتاب
[دفتر شعر].

شاعر: شیدا تیمار - تهران: نیلا - ۸۸
ص - رقی (شمیز) - ۵۲۰۰ ریال -
چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

In dream of narcissus and
moonlight
شابک: ۹۶۴-۶۹۰۰۰۰۰۰-۷-X

۴۰ قطعه شعر نو محتوای این دفتر را
تشکیل می‌دهد. در قطعه بیست و هشت
از این مجموعه می‌خوانیم: عشق تو

برای من / مثل یک غزل / مثل یک
قصیده بی‌قرار / مثل آسمان پر ستاره /
جنگلی پر از بهار / تو بهار و یک نهال
تازه از امید / در کویر قلب من بکار...

چاپ اول

۷۴- اندوه منتشر.

پرویز حسینی - تهران: معیار - ۴۸ ص.
- رقی (شمیز) - ۳۰۰۰ ریال - چاپ
اول / ۱۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

Scattered sorrow
شابک: ۹۶۴-۷۰۱۱-۰۳-۲

کتاب، مشتمل بر سی و سه قطعه شعر
نوست که برای نمونه قطعه 'سهم' از
این مجموعه درج می‌گردد: اندوه نان را
به خانه می‌آورم هر عصر / و مثل همیشه
آماده‌ام در را که باز کنی بگویم / جیب-
هایم اگرچه خالی / اما پر از مهربانی
است!...

۷۵- اولین غم و آخرین نگاه:
مجموعه شعر.

مهدی سهیلی - تهران: سنایی - ۲۷۲
ص - رقی (سلفون) - ۱۲۰۰۰ ریال -
چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۲۹۰-۰۲-۳

چاپ اول

۷۶- اولین گام نسیم.

شاعر: حسین محمدی‌راشد - تهران:
پارس آیین - ۳۶ ص - پالتویی (شمیز).
- ۱۸۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۳۶-۱۵-۳

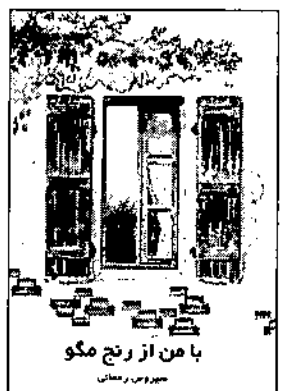

حسین محمدی راشد در این مجموعه، اشعاری سنتی و نو فراهم آورده که برخی از آنها دارای مضامین مذهبی هستند، از جمله شعر 'اشتباه آمده‌ای'؛ ای غریبه/ به کوفه آمده‌ای دنبال چه؟/ اینجا شهر کنوران/ پی نور آمده‌ای؟/ اشتباه آمده‌ای/ تو برگرد/ پی سالار شهیدان تو کجا آمده‌ای؟...

چاپ اول

۷۷- با من از رنج مگو.

شاعر: سیروس رحمانی. - تهران: ندای اندیشه. - ۹۶ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۳۹۱-۰۰-۲

اشعاری که در این دفتر گردآمده چملگی به شیوه نو سروده شده است. در شعر 'مهر جاودانی' می‌خوانیم: در نگاه هر رهگذر/ سراب است این گذر عمر/ بر بستر این سراب/ شادمانه می‌بایست زیست/ بیایند باور کنیم/ که عمر رودی است جاری/ بی‌سکون و پرتلاطم/ و انسان مثل ماهی دریا/ بر بستر این رود...

چاپ اول

۷۸- با نام عشق می‌آیی.

شاعر: ساعر مسعودی؛ ویراستار: رامین خوشنود. - تهران: داریوش. - ۶۴ ص. - رقی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۵۳-۴

در این دفتر، اشعاری به سبک نو فراهم آمده که قطعه 'زندان غم' نمونه‌ای از آنهاست: عشق را بد نکنیم/ پرده‌های کدر حادثه را برداریم/ بگذرایم/ نور قلب چرک را صاف کند/ روح را حفظ کنیم/ و به زنجیر بگیریم غم را/ آن گاه، منتظر حادثه‌ای...

چاپ اول

۷۹- باران روی عکس.

علیرضا عاشوری. - تهران: تمدن نوین. - ۱۲۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۸۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۳۴۴-۴-X

مجموعه حاضر، سروده‌هایی است از 'علیرضا عاشوری' که در دو بخش 'اشعار سپید' و 'غزل' نظام یافته است. اینک نمونه‌ای از غزل‌های این مجموعه: ما بر تمام بکنده‌ها سنگ می‌زنیم/ خود بت شدیم بر همگان رنگ می‌زنیم/ در سفره‌های خالی و اما قشنگ خود/ نانی که خالی است به نیرنگ می‌زنیم/ هسته کرده‌ایم سری را به زیر برف/ یعنی فقط سرود هماهنگ می‌زنیم!...

چاپ اول

۸۰- برای باران: مجموعه شعر.

شاعر: محمد مالکی. - اصفهان: کنکاش. - ۱۱۶ ص. - رقی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۳۹-۱۶-۰

اشعاری سپید، نیمایی و سنتی سروده 'محمد مالکی' در این دفتر گردآمده که برای نمونه یکی از غزل‌های آن درج می‌گردد: از وست سبز ساقها سرشارم/ از شعر بلند شاخه‌ها پریارم/ از طرز نوازش گلی لبریزم/ از بابت عطر لاله‌ها تب دارم/ از بوی لطافتی پر از پروازم/ از بانگ محبتی کنون بیدارم/ از واژه تند تازه‌ها در طیشم/ از بی تو شدن دورم و با خود یارم/ از عشق تو هر چه می‌کشم، بادباد از هر چه به جز تو آیدم بیزارم.

چاپ اول

۸۱- بلند تا باران.

هوشنگ جهانشاهی. - تهران: داریوش. - ۱۴۰ ص. - رقی (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۵۰-X

کتاب، مجموعه‌ای است از ۷۹ سروده که به سبک نو فراهم آمده است. برای نمونه، قطعه 'امشب' این گونه آغاز می‌شود: امشب دوباره‌ام/ دوباره‌ام امشب/ غریو کشم، دریده پیرهنم، بلند تا به ماه بلندم/ سماعم و شمشیر، هم/ دوباره آمده‌ام/ هزار پاره‌ام امشب/ هزار دل به هر هزار پاره من امشب/ به رقص و در است/ امشب، به خیمه و خرگاه می‌زنم/ ز دیوارهای حبس می‌روم بالا...

چاپ اول

۸۲- بود چندرغاز رویاهایمان را هم ربود.

شاعر: علی بدایعی. - تهران: داریوش. - ۱۲۸ ص. - رقی (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۵۸-۵

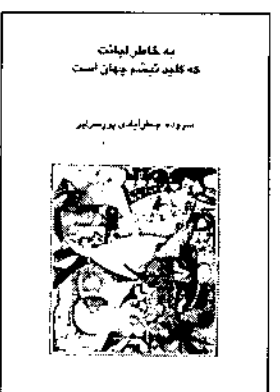

آنچه در این مجموعه جمع آمده اشعاری از 'علی بدایعی' است که اغلب به شیوه سنتی سروده شده‌اند. نمونه‌ای از اشعار کتاب چنین است: خواب در پشت در و دل بی‌قرار/ ماه در بالا سر و دل بی- حصار/ نرم ریز بوی گیسوی تو کو/ باز هم این گریه دیوانه‌وار!

چاپ اول

۸۳- به خاطر لبانت که کلید تبسم جهان است.

جعفر آبادی پورسرای. - تهران: پیام امروز. - ۸۸ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۷۰۶-۱۷-۲

در دفتر حاضر، اشعاری نو فراهم آمده که عنوان و نمونه‌ای از آنها بدین قرار است: 'پرواز خیال'، 'در نیایش خورشید'، 'رقصی زلال'، 'پرنده نگاه'، 'رقص شکوفه'، 'لرزیدن پا شانه‌های خستگی'، 'در انتظار سیاحتان'، 'پرش' و 'شعری در تابیلو: رنگی پرنده شد/ و ز پرده پر کشید و نازکانه گریخت/ در کاوشی غریب/ پیوند لحظه‌ها/ باران خاطرات را روانه کرد/ دستی ترائه را/ در قلب آرزو فشاند/ اشکی چکید، اندیشه‌ای جوانه زد.

۸۴- بیا شب را روشن بینیم.

شاعر: شهرام بهمنی. - تهران: داریوش. - ۴۸ ص. - رقی (شمیز). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۵۵-۰

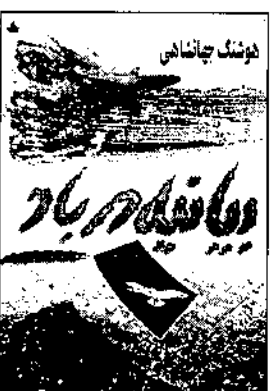

سراینده در این دفتر، قطعاتی از اشعار نو فراهم آورده که نخستین آن تحت عنوان 'آمروز عشق' چنین است: دیگر عشق/ به یک شاخه گل/ راضی نمی- شود/ باید قیمت پیترها/ و کافه کلاسه- ها را بدنام.

چاپ اول

۸۵- بیانیه در باد.

شاعر: هوشنگ جهانشاهی. - تهران: داریوش. - ۱۲۴ ص. - رقی (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Manifeste in the wind. شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۴۹-۶

در کتاب، ۸۸ شعر به سبک نو فراهم آمده است. 'می‌گردم' نخستین شعر از این مجموعه است: اینک/ منم که می- گردم/ بلند بلند باران‌ها/ به صخره صخره دوران‌ها/ به هرز بیابان/ به بیج کوچه نادان/ به لرز لرز این چراغ ساده حیران...

چاپ اول

۸۶- پرنده بی پرنده.

شاعر: فیما گلرویی. - تهران: داریوش. - ۹۴ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۵۳-۴

چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۵۴-۲

مجموعه حاضر متضمن ۷۸ ترانه است که به زبان محاوره به نظم کشیده شده است. برای نمونه، 'شعر محال من':
مرغک پر شکستام، قوت بال من تویی /
شهر به شب نشستام، ماه هلال من
تویی / تشنه بی ترانام تو هرم دل
سپردگی / چشمه آب روشن پاک زلال
من تویی / به سال پیر و کهنه‌ام با هفته -
های بی طیش / لحظه آسمونی تحویل
سال من تویی!..

۸۷- تنفس صبح: گزیده دو دفتر شعر.

شاعر: قیصر امین‌پور. - تهران: سروش. - ۷۶ ص. - رقمی (شمیز). - ۲۳۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۴۳۵-۴۱۱-۷

چاپ اول

۸۸- ثروتهای آسمانی در قلبها و مغزهای زمینی.

علیرضا بلندی. - تهران: پژوهان. - ۳۳ ص. - پالستوی (شمیز). - ۹۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۹۲۳۶۱-۴-۷

در این مجموعه، اشعاری به سبک و سیاق نو و با زبانی ساده، جمع آمده است. در قطعه 'دریغ' از این مجموعه، می‌خوانیم: آفتاب! آنقدر دست و دل باز است! که نور هم / از کسی دریغ نمی‌کند!! در عجبم!! برخی فانوس هم نیستند!

/ اما شیشه دودی / به دور شال / می-چینند!!

چاپ اول

۸۹- جاری ست آدمی: در معرفی و نقد آثار محمد عزیزی.

روح‌الله مهدی‌پور‌عمرانی. - تهران: آژند. - ۱۶۰ ص. - رقمی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۹۱۰۷۷-۵-۴

کتاب حاضر که به منظور معرفی و نقد آثار 'محمد عزیزی' به طبع رسیده با سال شمار زندگی و آثار نامبرده آغاز می‌شود. 'چند بریده کوتاه از چند داستان محمد عزیزی'، 'سیری در کتابهای محمد عزیزی'، 'محمد عزیزی از نگاه دیگران' و 'محمد عزیزی و نقد ادبی' عناوین اصلی کتاب است که در پایان با تصاویری از عزیزی و آثار او فراهم آمده است.

۹۰- چه کنیم؟ دلم از سنگ که نیست.

شاعر: مهدی سهیلی. - تهران: سایه. - ۲۲۷ ص. - رقمی (سلفون). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۶۲۹۰-۷۹-۵

چاپ اول

۹۱- حرف‌هایی برای نگفتن: گزیده شعرها ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۷.

شاعر: محمدرضا روزبه. - شیراز: قو. - ۷۲ ص. - رقمی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۶۴۱۲-۲۴-۶

چاپ اول

۹۲- حکایت آدم ایسن خانه: مجموعه شعر.

محمد امینی‌رودسری. - تهران: مشاق. - ۱۰۰ ص. - رقمی (شمیز). - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۹۱۴۳۳-۱-۸

دغدغه‌های اجتماعی، تصویر زیبایی و عشق محتوای اصلی سروده‌های این دفتر را تشکیل می‌دهد که با عناوینی از این دست به طبع رسیده است: 'آینه' در من التهاییست / در من التهایی همراه بوده‌ست / رنجی همیشگی مرا عذاب می‌کند / رنجی که شاید قبل از آمدم در شهر پری‌بان / می‌آمدم، می‌آید...

چاپ اول

۹۳- خاکستری‌تر از همیشه. شاعر: نیلوفر لاری‌پور. - تهران: دارینوش. - ۵۶ ص. - رقمی (شمیز). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۴۸-۸

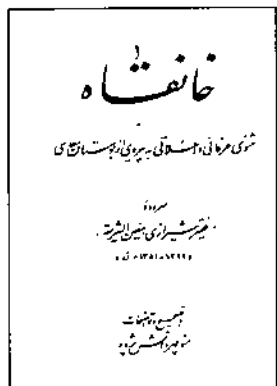
سراینده در این دفتر ۲۹ شعر سستی و نو فراهم آورده است. عشق، مضمون اصلی این سروده‌ها را تشکیل می‌دهد. آندوه‌گین‌ترین لیختن جهان' نمونه‌ای است از این سروده‌ها: بهار را می‌شناختم / به مهربانی!! به عشق!! و ترا!! که صمیمی‌تر از نسیم بودی و برگ / اکنون - / در این بی‌بهارترین سال جهان / به شهابی می‌انديشم / که ترا با خود برد / تا آسمان را بارور کند...

چاپ اول

۹۴- خانقاه: مثنوی عرفانی و اخلاقی به پیروی از بوستان سعدی.

علی فقیراصطهباناتی: مصحح: منوچهر دانش‌پژوه. - تهران: مرکز نشر میراث مکتوب، میراث مکتوب. - ۲۰۳ ص. -

وزیری (کالیگور). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۶۷۸۱-۳۸-۱

کتاب 'خانقاه' فقیر شیرازی، مثنوی‌ای است اخلاقی - عرفانی که به تأثیر 'بوستان سعدی' به نظم درآمده است. میرزا علی ملقب به معین‌الشریه و متخلص به 'فقیر' این کتاب را در اواخر دوره قاجار سروده است. باب اول کتاب تحت عنوان 'خلوت' با این ابیات آغاز می‌گردد: دمی آخر ای دل به خلوت گرای / که دانا گزیند ز خلوت، سرا / چو حق روی از خلق پوشیده‌دار / به خلوت، طلب از دل خود، مدار / پری‌وار از خلق بیگانه شو / چو پروانه در عشق، دیوانه شو... در انتهای هر باب مثنای برخی اشعار، عبارات و واژگان و در پایان کتاب، فهرست‌های مختلف درج گردیده است.

چاپ اول

۹۵- خانه خورشید. امیر عاملی: خطاط: احمد بیله‌چی. - تهران: نوادر. - ۸۰ ص. - رقمی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۵۷۲۷-۰۰-۷

در این مجموعه، ابتدا اشعاری از 'امیر عاملی' به همراه خوشنویسی 'احمد بیله‌چی' به چاپ می‌رسد و در پی آن عکس‌هایی از 'حسن شکیب‌زاده' که گویای صحنه‌هایی از انقلاب اسلامی ایران است، فراهم می‌آید. اشعار امیر عاملی در این مجموعه اغلب در قالب غزل و با موضوعات سیاسی و مذهبی به

طبع رسیده که از آن جمله است غزلی در رشای امام خمینی (ره): شد آسمان دیده، عذار آفتاب / چشم شفق گریست ز کشتار آفتاب / دیشب، ستاره گفت که 'بزدند روی دست / قومی به ناله، پیکر سردار آفتاب'...

چاپ اول

۹۶- خزان کال.

ایار مسلمی. - تبریز: بهرنگی. - ۴۴ ص. - رقمی (شمیز). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۹۰۵۱۷-۸-۳

این دفتر متضمن اشعاری است به شیوه نو که نخستین آن با عنوان 'جنب و جوش' این گونه آغاز می‌شود: جهان در جنب و جوش است / رودها می‌روند / می‌غرنند / از کنار ما می‌گذرند / یاد می‌نالد / دریا می‌خروشد / آشار می‌زند / چون تازیانه / بر پهنای آرام رود / و ما مانده‌ایم / راکد و ساکت / مثل سنگ سخت...

۹۷- خلوتگاه عشق (دارالوصال در اسرار عاشورا).

محمود شاهرخی. - تهران: سروش. - ۶۶ ص. - رقمی (شمیز). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۴۳۵-۴۱۶-۸

چاپ اول

۹۸- در انتظار سپیده (مجموعه شعر).

شاعر: افسر معرفت. - تهران: سروا. - ۱۵۲ ص. - رقمی (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۳۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۶۷۲۴۲-۱۶-۳

در انتظار سپیده

اثر معرفت

سراننده در این مجموعه، ۸۶ شعر را که اغلب غزل و گاه به شیوه نو هستند گرد آورده است. 'سودا' نمونه‌ای از این اشعار است: نه عشقی که با دل مدارا کنم / علاج سودا به سودا کنم / نه آرامشی تا بگیرم قرار / نه شوری که صد فتنه برپا کنم / نه ساز دلم را نواز کسی / نه سوزی که جان را شکیا کنم...

چاپ اول

۹۹- در دیده.

زهرآ آب‌دیده - شیراز: تخت چشید. - ۴۸ ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۷۹۴-۱۷-۳

کتاب متضمن اشعار سستی است که گاه با موضوعات مذهبی به نظم درآمده است؛ از جمله: شقای درد من دیدار یار است / که چشم انتظار یک نگار است / گل آل نبی صورت بیوشاند / به نازک چشمی اندر کوی یار است / دلا من عاشق دیدار اویم / برای روح یازم بهار است...

چاپ اول

۱۰۰- دریا در من: گزینه‌ی ترانه-

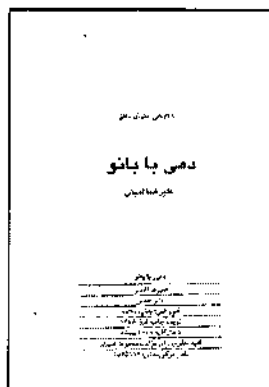
۱۹۹۵-۱۹۶۹: ۱۳۴۸-۱۳۷۴.

شاعر: شهیار قنبری. - تهران: جاویدان. - ۲۰۰ ص. - رقی (شمیز) - ۱۱۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۷۳۲-۴۱-۷

۱۰۱- دمی با بانو.

شاعر: علیرضا امینی. - تهران: عصر. - ۵۲ ص. - رقی (شمیز) - ۲۲۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۷۳۲-۲۳-۲

چاپ اول

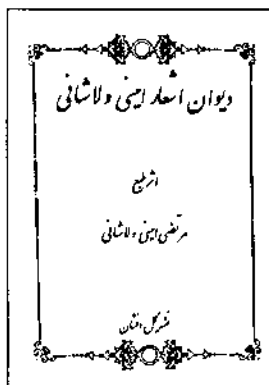

در دفتر حاضر اشعاری به سبک نو گردآمده و شاعر در هر یک، مضمون عشق را با مخاطب قرار دادن 'بانو' فراهم آورده است. برای نمونه: بانو می-دانی / امروز خود را در آینه دیدم / و چه پیر پیر خود را یافتم / به یاد جوانی، به یاد ساقی، سوگی، خانه پدری / به یاد مادری که در عشق او / روزها اعتکاف کرده‌ام...

چاپ اول

۱۰۲- دیوان اشعار امینی ولاتانی.

مرتضی امینی ولاتانی. - اصفهان: گل افشان. - ۱۸۴ ص. - وزیری (گالینگور). - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۸۸۸-۰۶-۲

دیوان اشعار امینی ولاتانی، متضمن اشعاری است که اغلب در قالب غزل سروده شده است. برای نمونه: نور رخسار تو در عالم دل شعله‌ور است / کشتی عشق به دریای صفا غوطه‌ور است / هر کجا بر گل و بستان نگرم جلوه تو / روشنی بر گل و گلزار جهان سر به سر است / خادم درگاه تو یوسف کنعان ز وفا...

لاله و یاسمن و گل همه جا بحر و بر است...

چاپ اول

۱۰۳- زمین خالی است: گزیده سروده‌ها.

کاو بهاسمنجی. - تهران: آهوان. - ۸۰ ص. - رقی (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۱۹۳-۵-۶

اشعار این کتاب که جملگی به شیوه نو سروده شده حاوی مضامین اجتماعی است. برای نمونه، شعر 'نگاه' در این مجموعه این گونه آغاز می‌شود: بیرون پنجره باران گرفته است / غمبار و پریشان / کجبار و تندریز / بیرون پنجره ابر است و ابر و ابر / دل‌مدره و کبود، گریان و درگریز.

چاپ اول

۱۰۴- زنانه با پروین.

شاعر: شیرین دخت دقییان. - تهران: سالی. - ۴۸ ص. - رقی (مقوایی). - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Famine with parvin

شابک: ۹۶۴-۷۱۹۱-۰۰۰-۶

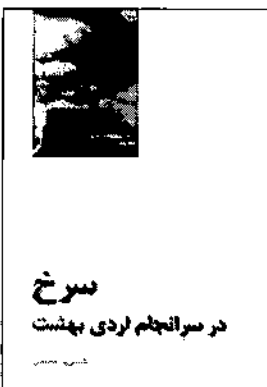
نگارنده در این کتاب، اندیشه و هنر شاعرانه 'پروین اعتصامی' را در قالب چند نوشته ادبی بازگو کرده است. وی درباره پروین خاطر نشان می‌کند: 'او در عصری می‌زیست که هر چند اندیشه،

سخن و دل آدمیان می‌کشیدند، پروین بسیار گفت از هر آن چه در طبیعت و زندگی: از خود هیچ نگفت جز سوگنامه-های دل‌تنگی: سفر آشک، رفتن پدر، مزار نامه‌ای برای خود، پروین هیچ گاه مادر نشد اما درد زایش بسیار کشید...

چاپ اول

۱۰۵- سرخ در سرانجام اردی بهشت.

شاعر: شمسی پورمحمدی. - اهواز: لاجورد. - ۶۸ ص. - رقی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۳۳۲-۲-۹

در این دفتر چند شعر به سبک نو فراهم آمده است. قطعه 'ظهر' نمونه‌ای است از اشعار این مجموعه: لحظه اتفاق همیشه است / پلک‌ها را آویخته نگذاریم / شاید کیوتری بر عقربه ساعت بنشیند و ما / ناگاه به انتهای روز برسیم / و خورشید تنها کلمه‌ای باشد / از حرف‌هایی که نگفته‌ایم...

چاپ اول

۱۰۶- سروده‌ها.

شاعر: زهرا پناهی. - تهران: امن. - ۱۲۴ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۰۵۴-۵-۴

اشعار این مجموعه که اغلب در قالب غزل، دوبیتی و رباعی به طبع رسیده حاوی موضوعاتی چون عشق، عرفان و

وطن‌دوستی است. 'جور زمان' نمونه‌ای از سروده‌های این مجموعه است: قطره اشکم که از چشمان یار افتاده‌ام / یا چو برگ آرزو کنز شاخسار افتاده‌ام / یادگار زندگی هستم که از جور زمان / در دل سنگ رقیبان یادگار افتاده‌ام / تک درخت بی‌کسی هستم که در دشت جنون / هستی از کف داده و بر رهگذر افتاده‌ام...

۱۰۷- شاخه‌ای از ماه ... ۱۳۲۷. ۱۳۶۹.

شاعر: منصور اوجی. - شیراز: نوید شیراز. - ۱۵۲ ص. - رقی (شمیز). - ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۸۱۰-۲۶-۸

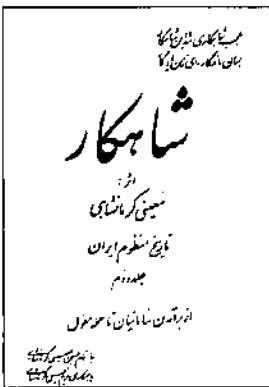

در مجموعه حاضر ۱۳۲ شعر از 'منصور اوجی' به چاپ رسیده که طی سال‌های ۱۳۶۹ تا ۱۳۷۶ سروده شده است. قطعه کوتاه 'شاخه‌ای از ماه' از مجموعه 'زندگی' چنین است: دلو بیارید / آب بردارید / وه که شکفته است / شاخه‌ای از ماه / تنگ دل چاه.

چاپ اول

۱۰۸- شاهکار: تاریخ منظوم ایران: از برآمدن سامانیان تا حمله مغول.

رجیم معینی کرمانشاهی: به اهتمام: حسین معینی کرمانشاهی، یاهمکاری: مریم معینی کرمانشاهی. - تهران: سنایی. - ۴۷۴ ص. - جلد دوم. - وزیری (گالینگور). - ۲۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۹۰-۷۶-۰

جلد دوم از "شاهکار" - سروده معینی کرمانشاهی - متضمن اشعاری است در توصیف سلسله سامانیان، وقایع اصلی روزگار آنان تا حمله مغول که با این ابیات آغاز می‌گردد: کنون ای قلم زین اشارت سرد / بر احوال سامانیان باز گردد / پس از کشتن عمرولیث دلیر / زمان بود و سامانیان بصیر / بصیرت از آن رو، که در کارها / نیستند بر پشت خود خاها / جو عقل سیاستگری داشتند / به همبستگی، سروری داشتند...

چاپ اول

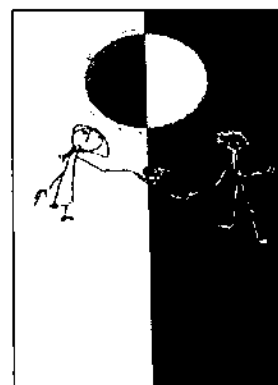
۱۰۹ - شبی که گرگ عاشق شد.
شاعر: سیمین ساغرپهروز - تهران:
برنامه - ۳۴ ص. - رقصی (شمیز) -
۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۸۲-۰۱-۶

شاعر در این دفتر، اشعاری را به شیوه نو فراهم آورده و نخستین آن را تحت عنوان "جنر شگرف" این گونه آغاز کرده است: لحظه در جنبش بود / من از نگاه ژاندارک / ریخته شدم در شکاف اناز / و بر زخم روشن مسیح / که ناله را از هاویه ترجمان است / لحظه در جنبش بود و تکه‌های یفتش خورشید / که در هوما خویش به عشق من ایمان آوردند می - سرودند: جنر شگرفی دارد عشق...

چاپ اول

۱۱۰ - صبح و سبب.
شاعر: عباسعلی سیاهی‌یونسی - شیراز:
قو - ۴۰ ص. - یالتویی (شمیز) -
۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۴۱۲-۲۰-۳

کتاب، متضمن ۲۰ قطعه شعر نو است. در قطعه "صبح و سبب" از این مجموعه می‌خوانیم: صبح آمد و سراغ باغ رفت / چند قطره نور و روشنی / به سیب‌های کال باغمان اضافه کرد / سیب‌ها رسیده رسیده شد / خواهرم ز راه آمد و یکی یکی / سیب‌های سرخ باغ، چیده شد...

چاپ اول

۱۱۱ - کهن جامه: اشعاری در قوالب کهن.

سیروس شمیس - تهران: فردوس -
۱۹۲ ص. - وزیری (شمیز) -
۱۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۲۰-۰۷۳-۶

چاپ اول

۱۱۲ - گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: کریم رجبزاده - تهران: نیستان -
۱۰۰ ص. - رقصی (شمیز) -
۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۳۸-۲

اشعاری از "کریم رجبزاده" در این شماره از "گزیده ادبیات معاصر" به چاپ رسیده است. در کتاب علاوه بر سروده‌های نو، چند غزل، مثنوی و دوبیتی فراهم آمده است. این کلمات نمونه‌ای است از سروده‌های این مجموعه: در این کلمات / پرندگان بی‌شماری مدفونند / پرندگانی که قلب کوچکشان را / به خاطر گم شدن واژه‌ای / از دست داده‌اند / این کلمات سیاهند / سیاه‌تر از برف بی‌هنگام.

چاپ اول

۱۱۳ - گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: ابوطالب مظفری - تهران: نیستان -
۱۰۰ ص. - رقصی (شمیز) -
۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

Contemporary Iranian literature selected poems
شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۶۷-۶

شماره حاضر از "گزیده ادبیات معاصر" به اشعاری از ابوطالب مظفری اختصاص یافته است. اغلب این اشعار به شیوه سنتی یا بن مایه اجتماعی و مذهبی به نظم کشیده شده است. مثنوی "سوکنامه بلخ" با این ابیات آغاز می‌گردد: ز چشمه ساران افق خون تازه می‌جوشد / سیاه شب پی قتل ستاره می‌کوشد / ز دشت واقعه بگر غبار می‌آید / سمند عشق چرا بی‌سوار می‌آید؟ / مگر سپاه پلیدی خون کرده است / ز پشت باره عزیزی دگر نگون کرده است / هنوز پیکر مجروح عشق، بر صحراست / هنوز کشتی بی نوح قوم، بر دریاست...

چاپ اول

۱۱۴ - گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: حمیدرضا شکارسری - تهران: نیستان -
۱۰۰ ص. - رقصی (شمیز) -
۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

Contemporary Iranian literature selected poems
شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۸۲-۶

سروده‌های این شماره از "گزیده ادبیات معاصر" که حاوی اشعاری از حمیدرضا شکارسری است، اغلب به سبک نو و دارای مضامین اجتماعی و سیاسی هستند. پارامی از اشعار نیز رنگ و بوی مذهبی دارد. قطعه "مرگ در آینه" این گونه آغاز می‌شود: تو چه می‌دانی / پرند زبیر باران / چه آسان عاشق می‌شود / چه می‌دانی / ستاره چه آتشی می‌زند / به تنهایی‌اش!...

۱۱۵ - گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: رحمت حق‌پور - تهران: نیستان -
۱۰۰ ص. - رقصی (شمیز) -
۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

Contemporary Iranian literature selected poems
شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۲۸-۵

در شماره ۴۲ از سلسله کتاب‌های "گزیده ادبیات معاصر" ۴۸ سروده نو از "رحمت حق‌پور" به طبع رسیده که از آن جمله است: صبحگاهان / در ایستگاه آفتاب / مسافران پیاده می‌شوند / غروب تنگ / به خانه می‌رسند / یا دستمالی خیس از اشک.

چاپ اول

۱۱۶ - گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: فریدون مشیری - تهران: نیستان -
۱۰۰ ص. - رقصی (شمیز) -
۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۰۴-۶

این شماره از مجموعه شعر "گزیده ادبیات معاصر" متضمن سروده‌هایی است از فریدون مشیری. در کتاب اشعاری از این دست به چاپ رسیده است: "کوچه"، "گلبنانگ"، "راز"، "درس محبت"، "شعله بیدار"، "روح سحر"، "پنجره"، "یک آسمان پرزده"، و "در تماشاخانه دنیا". صحنه‌های زشت و زیبا، در تماشاخانه دنیا / فراوان

است / چهره آرای جهان / نقش‌آفرین / عشق و مرگ / صحنه را کارگران است / عشق / هستی بخش روح کائنات / مرگ / سازمان ساز قانون حیات...

چاپ اول

۱۱۷ - گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: مصطفی محدثی خراسانی - تهران: نیستان -
۱۰۰ ص. - رقصی (شمیز) -
۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۴۱-۲

در چهل و ششمین شماره از اشعار "گزیده ادبیات معاصر" ۵۷ غزل، ۱۶ رباعی، ۱۳ دوبیتی و ۲ مثنوی از "مصطفی محدثی خراسانی" فراهم آمده است. در غزل "رود در رود" می‌خوانیم: دوست دارم بهاری شدن را / همنفس با قناری شدن را / چشمه در چشمه جوشیدن از سنگ / رود در رود جاری شدن را / رفتن از خانه، تا کوچه، تا دشت / تا نسیم صحرای شدن را / دل به دریا / زدن ترک مرداب / نو شدن، جویباری شدن را / گرچه در گیر و دار خانم / دوست دارم بهاری شدن را.

چاپ اول

۱۱۸ - گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: عبدالرضا رضائی‌نیا - تهران: نیستان -
۹۶ ص. - رقصی (شمیز) -
۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۸۲-۸

عبدالرضا رضایی‌نیا در شماره ۲۷ از "گزیده ادبیات معاصر" اشعاری در دو بخش سستی (غزل) و نو فراهم آورده است. برخی از این سروده‌ها با بن مایه مذهبی و عرفانی به نظم کشیده شده است. در غزل 'بشت دریاها' می‌خوانیم: بشت دریاها، حیرت، آبی رویای من / کوچه باغ آشنایی‌ها و غربت‌های من / من شبانی عاشقم، آواره روزان سرد / ای فدای خنده‌هایت می‌هی و می‌هی / من / گم نمی‌کردم، در آینه صلابی روشن است / ای صدای روشنی، پنهانی پیدای من / ای غزل، ای عشق، ای تنهایی پر های و هو / می‌سرایم در تو خود را، شمس و مولانای من.

چاپ اول

۱۱۹- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: احد دهبزرگی. - تهران: نیستان. - ۹۶ ص. - رقی (شمیز). - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۶۸-۴

احد دهبزرگی در این شماره از "گزیده ادبیات معاصر" ۳۶ غزل را فراهم آورده است. پاره‌ای از این غزل‌ها با مضامین جدید به نظم درآمده که از آن جمله است، 'آیه‌های آینه': ای عروس کوچک- های آینه / ماهتاب روستای آینه / کولی شبنم فروش باغ آب / موج رویای صفای آینه / باز زیر چتر سبز آسمان / گشته فصل انزوای آینه / تا به کی حیرت‌نشین دشت شب / ای نگاهت شب زدای آینه.

چاپ اول

۱۲۰- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: علی میربازل. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۳۳-۱

پنجاه و یکمین شماره از مجموعه شعر "گزیده ادبیات معاصر" متضمن اشعاری است سستی و نو از "سید علی میربازل" که گاه با مضامین اجتماعی و مذهبی به نظم کشیده شده است. قطعه "ناسروده شعرها" این گونه آغاز می‌شود: آسان نبود / این همه درخت خاکستر شوند / تا پاییز نباشد / آرزوهایمان که سوخت / ناستیم باران / چقدر بی‌پنهانی می‌بارد! و تقویم‌های تازه / همیشه روزهای کهنه را تکرار می‌کنند...

چاپ اول

۱۲۱- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: غلامرضا رحمدل. - تهران: نیستان. - ۹۲ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۱۸-۶

در شماره حاضر از مجموعه شعر "گزیده ادبیات معاصر" ۵۱ شعر سستی و نو از "غلامرضا رحمدل" فراهم آمده است. برخی از این سروده‌ها دارای مضامین سیاسی و مذهبی است. 'رباعی، مقاومت' نمونه‌ای از این اشعار است: رگبار صدای ما / ناخشیده هنوز / فریادرسای ما / ناخشیده هنوز / ما و سر تسلیم به دشمن! هرگز / خون شهدای ما / ناخشیده هنوز.

۱۲۲- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: عبدالجبار کاکایی. - تهران: نیستان. - ۹۲ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۵۰۰ نسخه.

شابک:

۹۶۴-۳۳۷-۰۲۷-۵

۱۲۳- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: علی موسوی گرمارودی. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۱۴-۵

چاپ اول

۱۲۴- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: محسن احمدی. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۷-۰

۴۰ غزل و ۱۶ نو سروده محتوای این شماره از "گزیده ادبیات معاصر" را تشکیل می‌دهد. پاره‌ای از این اشعار دارای بن‌مایه‌های مذهبی هستند. برای نمونه "ماه در محاق" که برای امام رضا (ع) سروده شده است: ای که در چشمان تو یک چشمه زمزم روشن است / در من از شوق تو چشمی گرم اشک افشانند / است / گنبدت پر نور، ایوانت از آتش دور / باد / مرگ در تقدیر نام تو / مسلمان مردن است / خون انگوری که جانت را به زهر آلوده کرد / تا قیامت زرد رخسار و خجالت دامن است / آسمان را گو به این آهو بیابان را / بیخیش / ضامن غیر از تو آهو هم که باشد دشمن است...

چاپ اول

۱۲۵- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: پرویز عباسی‌داکانی. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۱۷-۸

تقریباً تمامی سروده‌های این شماره از "گزیده ادبیات معاصر" در قالب کلاسیک، اما با مضامین جدید فراهم آمده‌اند. 'شاه‌های بالنده' نمونه‌ای از این اشعار است: گرم رفتن از خویشم رو به روی آینه / تا همیشه با من باش ای طلوع / پاینده / یاد باد ایامی که عبور جوانان / کوچه‌های نی می‌شد از ترنم آکنده / در مشام دشتستان بوی گله می‌پیچید / شهری از تبرک بود خوشه‌های تابنده / دست‌ها و غیرت‌ها، جاده‌ها و دعوت‌ها / پشت اسب‌ها، مردان خود به کوه ماند / خاطرات ایلم را شهر کم کمک بلعید / طرح باتلاقی شد چشمه‌های زاینده...

چاپ اول

۱۲۶- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: نرگس رجایی. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۳۱-۵

هفتاد و سومین شماره از مجموعه شعر "گزیده ادبیات معاصر" شامل پنجاه سروده از "نرگس رجایی" است. عشق، انسان و دغدغه‌های زندگی او، محور اصلی این اشعار را تشکیل می‌دهد. برای نمونه: تازه نخوانده‌ام خطی / که بشویی دفترم را / در ققنوس لحظات / آتش گرفت هر آنچه بود / حتی بال کبوتری / که پرواز نمی‌دانست.

چاپ اول

۱۲۷- گزیده ادبیات معاصر:

مجموعه شعر.

شاعر: خلیل ذکاوت. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۲۱-۶

در مجموعه "۶۷" از "گزیده ادبیات معاصر" چهل غزل و پنج رباعی از "خلیل ذکاوت" به چاپ رسیده است. اشعار حاضر بیشتر حاوی مضامین اجتماعی و سیاسی هستند. 'روح سترگ سرخ' نمونه‌ای از این اشعار است: گلوبی، سبز می‌خواند، چو آواز پر جبریل / به عطر لہجه داود، به رنگ طلق اسماعیل / میان سرخی محراب، گلوبی، سبز می‌خواند / بمش: باران تورات است و زیرش: زخمه انجیل...

چاپ اول

۱۲۸- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: عمران صلاحی. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۱۲-۷

شماره ۷۱ از "گزیده ادبیات معاصر" به سروده‌هایی از "عمران صلاحی" اختصاص یافته است. این سروده‌ها بیشتر به شیوه نو - با بن‌مایه‌های اجتماعی و سیاسی - است. در قطعه 'غبار برف' می‌خوانیم: سال را با اشک ورق زد / غبار برف بر آشیانست / برگ‌هایی را فراموشی جویده است / آتشی خفته بر هیزم / شعله‌ای خفته در

فانوس / مردی خفته بر نیمکت واگنی شکسته / در آخرین ایستگاه جهان...

چاپ اول

۱۲۹- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: منصوره نیکوگفتار. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۹۳-۵

سروده‌هایی از "منصوره نیکوگفتار" محتوای این شماره از "گزیده ادبیات معاصر" را تشکیل می‌دهد. این سروده‌ها در دو بخش نو و سنتی نظام یافته که از آن جمله است: "آشتیاق"، رخت‌های شسته روی بند / تاب می‌خورند / در پناه آفتاب نیمروز / در حصار گیره‌های رنگ رنگ / من / مثل تیر کوچکی که از کمان رها شود / میان کنده‌های نیمسوز / با تمام آشتیاق پر کشیدن / لایه‌لای روزهای رفته / خیس می‌خورم هنوز.

چاپ اول

۱۳۰- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: محمد بشیر رحیمی. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۰۳-۸

محمد بشیر رحیمی در شماره حاضر از "گزیده ادبیات معاصر" اشعاری را در دو بخش سنتی و نو فراهم آورده است.

برخی از این اشعار با بن‌مایه‌های مذهبی به نظم درآمده که از آن جمله است: از آن آتش که در آن خیمه‌ها سوخت / زمین آتش گرفت و کربلا سوخت / تنور کین مغرب شعلور شد / تمام شب سر خورشید را سوخت.

چاپ اول

۱۳۱- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: اکبر میرجعفری. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۱۰-۰

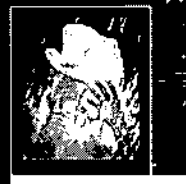
در این شماره از "گزیده ادبیات معاصر" ۵۲ غزل از سید اکبر میرجعفری به چاپ رسیده که برای نمونه یکی از آنها درج می‌گردد: "پیام: دیری است ای عزیز پیامت نمی‌رسد / شاید سلام ما به سلامت نمی‌رسد / حالا که سال‌هاست پیامت نمی‌رسد / ای یاصفا! به جان تو، خورشید، آینه / یک ذره هم به گرد مراست نمی‌رسد / روزی خشک می‌شود ایمان هر درخت / باران که هیچ، نه‌م نامت نمی‌رسد / بارها نشانت را از درخت پرسیدم / او سری تکان می‌داد مثل "من" چه می‌دانم؟ / این که عیدی است عید است تا تو عیدی آوردی / چند شاخه فرورودین سر زد از گریبانم / باز هم در حضورت شوق، باز در حضورت اشک / مهربان من اینجا هم اندکی پریشانم.

چاپ اول

۱۳۲- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: امیر برزگر. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۱۵-۱

گزیده ادبیات معاصر

امیر برزگر

شماره ۶۹ از "گزیده ادبیات معاصر" شامل سروده‌هایی است از امیر برزگر که جملگی در قالب غزل به نظم درآمده است. "جلوه چنانچه نمونه‌ای است از این غزل‌ها: سا که با چرخ و فلک پنجه در انداخته‌ایم / پیش تیغ غم جانان سپر انداخته‌ایم / گرچه نه بام فلک دایره گردش مانست / در حریم حرم یار پر انداخته‌ایم / نقش کردیم بر آینه دل عکس تو را / جز تو، خوبان همه را از نظر انداخته‌ایم / گوهر اشک که شایسته دامن تو بود / در فراق تو به هر رهگذر انداخته‌ایم...

چاپ اول

۱۳۳- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: ناصر فیض. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۲۲-۴

شماره ۶۵ از "گزیده ادبیات معاصر" حاوی سروده‌هایی است از "ناصر فیض" که اغلب در قالب سنتی (غزل) به نظم کشیده شده است. سروده نخست از این مجموعه، تحت عنوان "برگ صمیمیت" این گونه آغاز می‌گردد: جاده خاموش و بر آن باره فقط زین مانده‌ست / در شب کوه نه فرهاد نه شیرین مانده‌ست / تک درختی که بر از برگ صمیمیت بود / مثل یک خاطره در آن سوی پرچین مانده-ست...

۱۳۴- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: محمدجواد محبت. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۱۳-۳

چاپ اول

سروده‌هایی از "محمدجواد محبت" که اغلب در قالب سنتی به نظم درآمده در این دفتر از مجموعه "گزیده ادبیات معاصر" به طبع رسیده است. غزل "همسایه سرود قناری" این گونه آغاز می‌شود: چون چشمه‌سار، روشن و جاری باش / همراه با بهار، بهاری باش / وقتی نسیم، پیک طراوت شد / همسایه سرود قناری باش / با گل که خنده روست، مصاحب شو / از غم که تلخ روست، فراری باش...

چاپ اول

۱۳۵- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: عباس مهری آینه. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۱۳-۵

آنچه در این شماره از "گزیده ادبیات معاصر" به طبع رسیده سروده‌هایی است از "عباس مهری آینه" که در دو بخش سنتی و نو نظام یافته است. این اشعار با حال و هوای روستایی، مذهبی و مسایل اجتماعی به نظم درآمده است. در شعر

"ادامه نسل هنر" می‌خوانیم: دیدی که بر پرنده بی‌بال و بر چه رفت / این سوی مرز اوج به بال خطر چه رفت / یک بال بی‌پرنده و یک کوه بی‌طنین / بر آسمان، پرنده ندارد خیر، چه رفت / یک قارقار خشک، کلاغی پدید و رفت / بر پایل و ادامه نسل هنر چه رفت...

چاپ اول

۱۳۶- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: احمد عزیزی. - تهران: نیستان. - ۹۶ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۰۶-۲

در این شماره از اشعار "گزیده ادبیات معاصر" اشعاری از "احمد عزیزی" به چاپ رسیده که عبارت‌اند از: یازده غزل، هفت مثنوی، ده دوبیتی، و سه رباعی. برخی از این اشعار با حال و هوای عرفانی و مذهبی سروده شده است. برای نمونه: زلف نشان است ز پریشانم / آینه رنگبست ز حیرانم / پس که خرابات خرابم نمود / سیل خجل ماند ز ویرانم / شرم تبیین نکشیدم ز تیغ / خون نکجید از پر قربانم / کعبه من از بت یکتاپرست / لانه کفرست مسلمانم / خرج دل شغل ندامت شده است / شیشه‌گر اشک پشیمانم / خادم اما به قدم می‌روم / آب بقا خورده لب فانیم / سخت سری کردم و عاشق شدم / رفت دل از دست به آسانم / پرده نقاشی من آینه است / حیرت صورت زده مانم...

چاپ اول

۱۳۷- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: ساعد باقری. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۷۸-۱

گزیده ادبیات معاصر

ساعدا باقری

در این شماره از مجموعه اشعار گزیده ادبیات معاصر ده غزل و سی و هشت ترانه از ساعد باقری به چاپ رسیده است. کویچه‌های روشن دل نمونه‌ای از غزلیات این مجموعه است: سرخوشم، این ناگهان مستی ز بوی جام کیست / شعله می‌ریزد زبانه، بر زبانم نام کیست / کویچه‌های روشن دل در صدای او رهاست / می‌رود منزل به منزل، این طنین گام کیست / آن چون لایالی، وحشی صحرای وهم / در پناه کیست امروز ای عزیزان، رام کیست / اینک آن خون، خون تلخ سنگ بودن‌های من / نذر شیرین کاری شمشیر لعل آشام کیست /...

چاپ اول

۱۳۸- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: ناصر حامدی. - تهران: نیستان. - ۹۲ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۱۱-۹

گزیده ادبیات معاصر

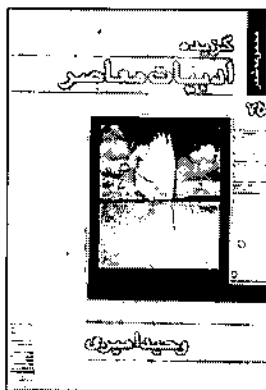
ناصر حامدی

۴۱ غزل و ۷ مثنوی از ناصر حامدی محتوای این شماره از گزیده ادبیات معاصر را تشکیل می‌دهد. باشد برای بعد نمونه‌ای از غزل‌های این مجموعه است: یک نامم، بدون شروع و بدون نام / امروز هم مطابق معمول ناتمام / خوش کرده‌ام کنار تو دل واکنم کمی / همسایه همیشه ناآشنا، سلام / از حال و روز خود که بگویم، حکایتی است / یک صفحه زندگانی بی‌روح و کم دوام / جویای حال از قلم افتاده‌ها میاش / ایام خوش خیالی و بی‌حالی است، به کام /...

۱۳۹- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: وحید امیری. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۸۷-۰

چاپ اول

شماره ۷۵ از گزیده ادبیات معاصر متضمن سروده‌هایی است از وحید امیری که در سه بخش 'غزل و مثنوی'، 'رباعی و دوبیتی' و 'سپید و نو' نظام یافته است. رباعی 'نوبت' نمونه‌ای است از این اشعار: چندی است در این کرانه غوغا نشده است / در عرصه دل ترانه برپا نشده است / از دست تو هر روز گلی پرپر شد / ای عشق هنوز نوبت ما نشده است؟

چاپ اول

۱۴۰- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: مصطفی علیپور. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۰۰-۳

شماره ۵۷ از گزیده ادبیات معاصر که به اشعاری از مصطفی علیپور اختصاص یافته در دو بخش نو و سنتی نظام یافته است. عشق، مسائل متنوع اجتماعی و توصیف طبیعت ویژگی عمده این اشعار است. قطعه نخست از شعر باران که می‌بارد چنین است: باران که می‌بارد / تصویرهای خسته باران / در چشم‌هایم

شعله می‌سندند و چهره‌های آسمانی / شان / در هر چه، در هر جا / در قاب‌های خالی خاموش می‌خندند.

چاپ اول

۱۴۱- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

پرویز بیگی حبیب‌آبادی. - تهران: نیستان. - ۹۶ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. - عنوان به لاتین: Contemporary Iranian Literature

شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۴۳-۷

شماره ۲۶ از گزیده ادبیات معاصر حاوی سروده‌هایی است که در دو بخش 'غزل و مثنوی' نظام یافته است. ابیات آغازین غزل 'غریبانه' چنین است: یاران چه غریبانه، رفتند از این خانه / هم سوخته شمع ما، هم سوخته پروانه / بشکسته سیوهامان، خنوست به دل / هامان / فریاد و فغان دارد، دردی کش میخانه / هر سوی نظر کردم، هر کوی گذر کردم / خاکستر و خون دیدم، ویرانه به ویرانه /...

چاپ اول

۱۴۲- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: یوسفعلی میرشکاک. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۲۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۰۲-۱

یوسفعلی میرشکاک

چهارمین شماره از مجموعه اشعار گزیده ادبیات معاصر متضمن سی و شش شعر از یوسفعلی میرشکاک است که به شیوه نو سروده شده است. پرسش نمونه‌ای از این اشعار است: با منت آینه‌وار اگر سخنی بود / کز همه چون ابروان و مژ همه چون مو / بنض گرانیبار من / یارانی می‌گرفت ازین شب جادو / خورشیدی می‌تپید / عاشق، در انزوای این قفس تنگ / مرغی می‌خواند / گامی بالای ارتفاع هیاهو /...

چاپ اول

۱۴۳- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: طاهره صفارزاده. - تهران: نیستان. - ۱۱۶ ص. - رقی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۱۶-۱

چاپ اول

۱۴۴- گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر.

شاعر: صدیقه وسقی. - تهران: نیستان. - ۹۸ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۸۲-۸

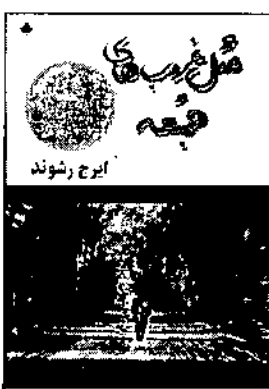

بیست و نهمین شماره از مجموعه گزیده ادبیات معاصر متضمن اشعاری است از صدیقه وسقی که بیشتر در قالب غزل و گاه مثنوی به نظم کشیده شده است. مثنوی آرزویی دور دست و دیرباز که متضمن نگاه و حس اجتماعی شاعر است این گونه آغاز می‌شود: ای گلیم غم به سر انداخته / با غربی دیرگاهی ساخته / مرد دنیا نیستی، ما آگهیم / اهل سودا نیستی ما آگهیم / وصله این را زانایان نیستی / گوی این و چوبه آن نیستی / جور نامردان کشیدی آگهیم / ناسزا دیدی شنیدی آگهیم /...

چاپ اول

۱۴۵- مثل غروبهای جمعه. ایرج رشوند. - تهران: دارنوش. - ۸۰

ص. - رقی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۱۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۵۵۶۲-۶۳-۱

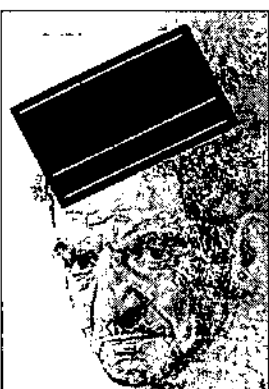

۶۴ قطعه شعر نو، محتوای این دفتر را تشکیل می‌دهد. خاکسترنشین نمونه‌ای از سروده‌های این دفتر است: بر لبه پرتگاهی شوم / تمام زندگی‌ام / بی‌رخصت پرواز گذشت / و شوق پریدن / در قفس آرزویم / به زندان نشست / و اینک / یک آسمان ایر / بر جزیره کوچک دلم / سایه افکنده است.

چاپ اول

۱۴۶- محمدحسین شهریار: گفت و گوها.

به اهتمام: جمشید علیرزاده. - تهران: نگاه. - ۲۸۸ ص. - رقی (شمیز). - ۱۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه. - شابک: ۹۶۴-۶۷۳۶-۵۳-۸

کتاب مجموعه گفت و شنودهایی است که با محمدحسین شهریار صورت گرفته است. شهریار در این گفت و گوها از زندگی و شعر خود، فرهنگ ایرانی، فرهنگ آذربایجانی، شعر و هنر گذشته و حال و موضوعاتی از این دست، سخن می‌گوید.

چاپ اول

۱۴۷- مردی که می‌گذشت. مهدی کریمی‌آغمیونی. - تهران: آتنا. - ۹۲ ص. - رقی (شمیز). - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

شابک:

۰۷-۰۵۵۸۶-۹۶۴

مردی که می‌گذشت...

کتاب از دو بخش تشکیل یافته است. در بخش نخست تحت عنوان: 'پهر خلق افسانه می‌خوانیم و خود افسانه‌ایم' اشعاری نو با حس اجتماعی و عاشقانه به طبع رسیده است. در بخش دوم نیز که با عنوان بیستی از مولانا (همه عاشقان بشارت که نمائد این جدایی/ برسد وصال دولت، بکند خدا خدایی) آمده چند دوبیتی پیوسته و غزل فراهم آمده است. اولین شعر از بخش نخست که 'ماراتن' نام گرفته چنین است: در جوی‌های آب، خون لخته بسته است؛ در این کویر که رنگ باران ندیده است؛ من، - زنده می‌روم و - / فریاد می‌زنم؛ ای آنان که ما را به بازی گرفته‌اید، بازی مدتی است که به پایان رسیده است.

چاپ اول

۱۴۸- من پسر تمام مادران زمینم: مجموعه شعر ۱۳۷۶ - ۱۳۷۳.

شاعر: هیوا مسیح - تهران: قصیده، ۸۰ ص. - رقصی (شمیز)، ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: I am the son of all of earth mothers

شابک: ۹۶۴-۵۶۲۹-۲۵-X

دورترین درخت جهان را/ به نهی خانه- های تا دور دست آسمان بیاورم/ کجا باید از تماشا برخیزم؟

چاپ اول

۱۴۹- مهرنامه.

مهرداد نبوی، - اصفهان: آثرویات، ۱۱۰ ص. - رقصی (شمیز)، ۶۷۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۲۸۳-۰۰-۶

اشعار این مجموعه در اوزان مثنوی، غزل، رباعی، دوبیتی و گاه با چند تک بیت و سروده‌های نو به چاپ رسیده است. شعر آغازین این مجموعه - سرود مهر - با این ابیات شروع می‌شود: یکی ریشه دارد درخت حیات/ ز حیوان و آدم جماد و نبات/ همه شاخه‌هایی ز یک ریشه‌ایم/ همه ساکنانی ز یک پیشه‌ایم...

چاپ اول

۱۵۰- ناگاه یک نگاه: گریه در آب.

عمران صلاحی، - تهران: دارینوش، ۲۰۸ ص. - رقصی (شمیز)، ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Suddenly a glance

شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۶۰-۷

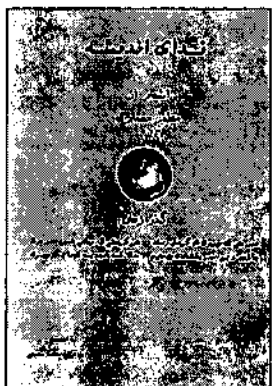
در کتاب، سروده‌هایی از 'عمران صلاحی' از دو مجموعه 'گریه در آب' و 'ایستگاه بین راه' به طبع رسیده است. 'درخت' اولین سروده این مجموعه است:

گوشه این باغ پر طراوت سرسبز/ ما دو درختیم/ هر دو خرم و شاداب/ دست نوازشگری نمی‌دهد الفت/ بیکر ما را میان چشمه مهتاب/ ما دو درخت و/ برای هم ز رهی دور/ دست تکان می- دهیم تشنه و بی‌تاب.

چاپ اول

۱۵۱- ندای اندیشه (مجموعه شعر).

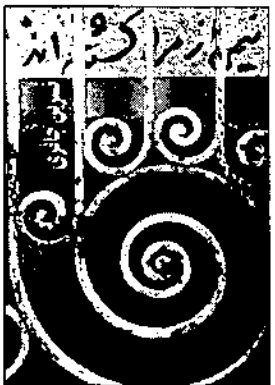
به اهتمام: فرخ متمدن‌سفیدی؛ شاعر: مظفر معماری، - تهران: فردوس، ۱۰۴ ص. - رقصی (شمیز)، ۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۲۰۰-۷۹-۵

کتاب مجموعه‌ای است از ۴۹ شعر سنتی 'مظفر معماری' که با موضوعات مختلف اجتماعی به نظم درآمده است. 'مهر مادر' نمونه‌ای از این اشعار است: گر نویسم ز وفای تو هزاران دفتر/ تازه از مهر تو چیزی نوشتم مادر/ وصف عشق تو به فرزند نکتند به زبان/ هم فداکاری و مهر تو نباید به شعر...

چاپ اول

۱۵۲- نیمی از مرا گشته‌اند. شاعر: نسربین جعفری، - تهران: دارینوش، ۴۸ ص. - رقصی (شمیز)، ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۵۷-۷

سروده‌هایی نو از 'نسربین جعفری' در این دفتر به طبع رسیده است. این اشعار با شماره مشخص شده‌اند. اینک نمونه‌ای

از اشعار: 'چه روشن است دستانت/ میان شبی که در کالبد خود می‌سوزد/ چون جوهری از حیات/ درون برکه رویا.

چاپ اول

۱۵۳- وقتی تو نباشی.

شاعر: مهرنادر محمدی، - تهران: دارینوش، ۶۰ ص. - رقصی (شمیز)، ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۵۱-۸

کتاب، مجموعه‌ای است متضمن ۳۳ غزل، ۲ چهار پاره و ۲۲ سروده نو که اینک نمونه‌ای از غزل‌های آن درج می- گردد: دیربست که آمال عذایم زین آتش افتاده به جانم/ شاید به همین درد بمریم مگذار در اندوه بهانم/ چشمان تو آرامش دریاست باران خدا بر سر دنیاست/ زان آبی آرام همیشه یک کاسه تماشا بچشایم/ وقتی که تو از راه بیایی لبریز بهار است خیالم/ وانگاه همه شعر و ترانه‌ست هر واژه که آید به زبانم...

چاپ اول

۱۵۴- هشت کتاب. سهراب سپهری، - تهران: طهوری، ۴۶۸ ص. - وزیری (گالینگور)، ۲۵۰۰ ریال. - چاپ بیست و پنجم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۰۷۹-۰۰-۳

چاپ اول

۱۵۵- گل ینفش در کویر زندگی.

محمد پاک، - کرمانشاه: انتشارات کرمانشاه، ۱۰۶ ص. - وزیری (شمیز)، ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: 888 gole banafsh dar kavire ... شابک: ۹۶۴-۶۶۳۰-۰۱-۷

سراینده در این مجموعه، اشعاری را به زبان فارسی و گویش لکی به طبع رسانده که جملگی آنها در اوزان سنتی است. 'افسانه زندگی' شری است از این مجموعه: درینا زندگی جز افسانه‌ای نیست/ جز طنین عربده مستانه‌ای نیست/ جز نوای شوم جفدی نگویند بخت/ در حریم موحش ویرانه‌ای نیست/ گر گوش دل بسیاری به آوای زندگی/ جز صغیر دلخراش تازبانهای نیست...

چاپ اول

۱۵۶- همراه جان با اسپرانتو.

داود شمس حکیمی، - تهران: داودشمس حکیمی، ۱۶ ص. - وزیری (شمیز)، ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۵۰-۲۶۲-۷

در این جزوه، ابتدا نگارنده خاطره‌ای را درباره زبان اسپرانتو و وضعیت کنونی آن بازگو می‌کند؛ سپس اشعاری در توصیف این زبان فراهم می‌آورد که از آن جمله است: زبانم اسپرانتو راهی از رمز بیان دارد/ که گوید آه جانسوزم عیان سازی نهان دارد/ به آهم شمله‌ای بخشیده نور عالم افروزش/ چو از سوزش سخن ساز دلم آتش به جان دارد...

چاپ اول

۱۵۷- یک سبد گل نرگس: گزیده‌ای از اشعار شاعران ایرانی.

گردآورنده: نرگس پور کرمان، ندا

پور کرمان. - تهران: سیب سرخ. - ۱۲۸ ص. - جلد اول. - رقی (شمیز). - ۸۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۸۴۳-۷-۷-۷ شابک:

چاپ اول

۱۵۸. - یک متر و نیم سفر و جاده-های کف دست.

شاعر: فرشید فرهنگدیا. - تهران: معیار. - ۷۲ ص. - رقی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. ۹۶۴-۷۰۱۱-۵-۹ شابک:

آنچه در این مجموعه به چاپ رسیده چهل و هفت سروده نو با مضامین جدید است که اینک نمونه‌ای از آن درج می‌گردد: امروز بذر شعرهای گوشه‌گیرم را / در انزوای تاریک چشمانت / می‌کارم / در غربت همیشگی آب و آینه و آتش / لب-هائیت، خیس شروه است / وقتی که از زخم دیرینه واژه‌ها / بال می‌گشایی / به ملتقای آبی دریا و آسمان /...

چاپ اول

۱۵۹. - پشت دروازه‌های خونین-شهر: مجموعه شعر.

به اهتمام: مهدی خلیلیان. - تهران: هماهنگ. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. ۹۶۴-۹۱۶۱۹-۴-۵ شابک:

سروده‌های این مجموعه مربوط به دفاع مقدس و دلاوری‌های رزمندگان در جنگ تحمیلی عراق است که بیشتر با

موضوع 'خرمشهر' به نظم درآمده است. در این مجموعه سروده‌هایی از فاطمه راکمی، حمید سبزواری، کیومرث صابری، آرش یاربان، پرویز حسینی، علی موسوی گرم‌رودی و دیگران گردآوری شده است.

چاپ اول

۱۶۰. - ترنم کویر: گزیده‌ای از اشعار برخی شعرای استان سمنان.

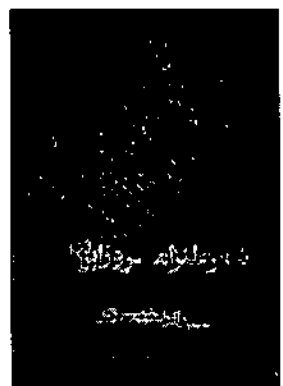
گردآورنده: علی‌اکبر اختری‌فر، ... [و دیگران]؛ زیر نظر: نجفعلی حسن‌زاده. - سمنان: اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی سمنان. - ۵۲۸ ص. - رقی (شمیز). - چاپ اول / ۹۶۴-۳۵۰-۲۰۱-۵ شابک:

'ترنم کویر' منتخبی است از اشعار برخی شعرای استان سمنان که با معرفی اجمالی شاعران و تصاویری از آنان به چاپ رسیده است.

چاپ اول

۱۶۱. - شعر طنز امروز ایران. - ابراهیم نبوی، شهرام شکیب. - تهران: نشر نی. - ۲۲۸ ص. - رقی (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۹۶۴-۳۱۲-۳۹۸-۳ شابک:

در این مجموعه، اشعاری طنزآمیز از شاعران معاصر ایران - همراه با معرفی کوتاه هر شاعر - گردآمده است. سیمین بهبهانی، عمران صلاحی، علی‌اکبر سعیدی سیرجانی، سید حسن حسینی، و

جلال رفیع از جمله شاعرانی هستند که نمونه‌ای از اشعار طنز آنان به چاپ رسیده است.

شعر جوان

۸ ق ۱

چاپ اول

۱۶۲. - ادبیات جوان. - گردآورنده: نیمه آهنکوب، ... [و دیگران]. - تهران: سیاست. - ۱۳۰ ص. - رقی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۹۲۳۹۴-۱-۸ شابک:

بخش اصلی این مجموعه شامل سروده‌هایی است از شاعران جوان که همراه با نقد اجمالی اشعار و معرفی کوتاه هر سراینده به طبع رسیده است. در بخش دوم نیز چند داستان کوتاه فراهم آمده است. 'کویر' نخستین شعر از این مجموعه سروده 'علی دلیر' است: تشنه‌ام، تشنه‌ترین شاعر نویای کویر / تشنه‌ای یازده پر خشکی گویای کویر / دوست دارم عطش مبهم این تف زده را / به جهانی نهم خلوت شب‌های کویر /...

نمایشنامه فارسی قرن ۱۴

۸۷۲۶

چاپ اول

۱۶۳. - حکام قدیم، حکام جدید: سه تیاتر.

مرتضی‌قلی فکری: به اهتمام: حمید امجد. - تهران: نیلا. - ۲۲۴ ص. - رقی (شمیز). - ۱۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۹۰۰۰-۶-۲ شابک:

در این مجموعه، اشعاری طنزآمیز از شاعران معاصر ایران - همراه با معرفی کوتاه هر شاعر - گردآمده است. سیمین بهبهانی، عمران صلاحی، علی‌اکبر سعیدی سیرجانی، سید حسن حسینی، و

در این کتاب، سه نمایش‌نامه از 'میدال‌الملک فکری رشاد' (تولد: ۱۲۴۸ خورشیدی) به چاپ رسیده که عبارتند از: 'سرگذشت یک روزنامه‌نگار'، 'عشق در پیری' و 'حکام قدیم، حکام جدید'. 'سرگذشت یک روزنامه‌نگار' که در سال ۱۲۹۲ خورشیدی نوشته شده، نمایش‌نامه‌ای است درباره جوانی تحصیل کرده فرنگ که اینک به ایران بازگشته و علی‌رغم وعده‌هایی که به او داده‌اند هنوز کار مناسبی فراهم نیاورده است. این جوان که 'خسروخان' نام دارد به کمک 'پوش‌خان' به فکر انتشار روزنامه می‌افتد و پس از مدت‌ها تلاش مجوز روزنامه‌ای را تحت عنوان 'زلزله' به دست می‌آورد، اما... گفتنی است در هر یک از نمایش‌نامه‌های مذکور، وضعیت سیاسی، اجتماعی و فرهنگی ایران در عهد قاجار و جنبش مشروطه، بازگو می‌شود.

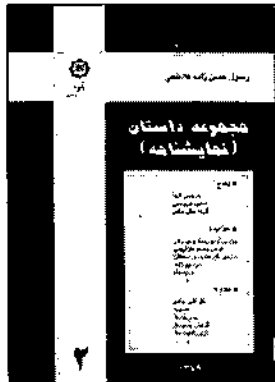
- ۱۳۲۰

۸۷۲۶۲

چاپ اول

۱۶۴. - مجموعه داستان (نمایشنامه).

رسول حسن‌زاده. - تهران: پازینه. - ۱۶۴ ص. - جلد دوم. - پالتویی (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۵۷۲۲-۱۲-۸ شابک:

کتاب، مجموعه‌ای است از چند داستان کوتاه و نمایش‌نامه که در نخستین آن تحت عنوان 'دفاع'، گوشه‌ای از زندگی

'میرزا کوچک خان' ترسیم شده است. او در این داستان، از ناموس هموطنان خود در برابر قوای روس دفاع می‌کند.

داستان فارسی (از سال ۱۳۲۰-)

۸۷۲۶۲

چاپ اول

۱۶۵. - آریانا. - فیهیمه رحیمی. - تهران: چکاوک. - ۳۰۸ ص. - جلد اول. - رقی (سلفون). - ۲۱۰۰۰ ریال. - (دوره) چاپ اول / ۸۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۶۷۰۴۳-۶۷-۴ شابک:

چاپ اول

۱۶۶. - با لیخنده‌های مادر بزرگ. - علی والیوند. - تهران: ارگ. - ۱۵۰ ص. - رقی (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. ۹۶۴-۹۲۱۲۹-۲-۲ شابک:

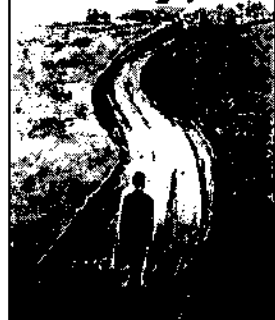

رمان با مرگ 'مادر بزرگ' آغاز می‌شود و طی آن نویسنده، مرگ او را به گونه تخیلی توصیف می‌کند. وی همچنین در لابه‌لای داستان، با به دست دادن تصویری از زندگی روستایی، آیین‌ها، سنن و آداب آنان را باز می‌گوید.

چاپ اول

۱۶۷. - بازگشت. - منصور ترکیان‌تبار. - یاسوج: فاطمیه. - ۹۶ ص. - وزیر (شمیز). - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. ۹۶۴-۹۰۰۶۷-۸-۸ شابک:

بازگشت

راوی در این داستان، خاطراتی را از یک روستا بازگو می‌کند که معلمی برتلاش، دلسوز و میازر چهره آن را دگرگون کرد و خدمات بسیاری را برای روستاییان به کار بست. او در جیوخه انقلاب اسلامی، دستگیر شده به زندان می‌رود و پس از پیروزی انقلاب، با شکوه تمام به روستا باز می‌گردد و همچنان کار علم‌آموزی و خدمت به روستاییان را از سر می‌گیرد.

۱۶۸- بازی آینده‌ها.

محمد سادات‌آخوی - تهران: سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه - ۴۴ ص. - پالتویی (شمیز) - ۱۵۰۰ ریال - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۳۶-۸۶۹-X

چاپ اول

۱۶۹- باغ تنهایی (مجموعه داستان).

محمود امیری‌نیا؛ ویراستار: محمدعلی دهقانی - تهران: سیند هنر - ۱۴۰ ص. - رقصی (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۳۸۹-۰۰۵

باغ تنهایی

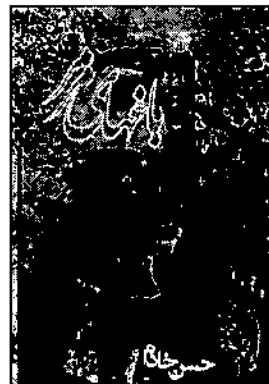
'باغ تنهایی' داستان بلندی است که در این مجموعه همراه با سه داستان کوتاه دیگر 'کلاغ' و 'تاریخ' و 'میراث' و 'شعری تازه' به چاپ رسیده است. بن مایه اصلی این داستان‌ها عبارت است از عشق به طبیعت، دوست داشتن زندگی، دوست داشتن انسان‌ها به خاطر فطرت پاک آنها، و در مقابل، بی‌زاری از هر آن چیزی که طبیعت و فطرت پاک انسانی

را آلوده می‌سازد و محیط زندگی انسان‌ها را به زشتی، پلشتی و ویرانی می‌کشاند.

چاپ اول

۱۷۰- باغ‌های مرمر.

حسن خادم - تهران: روزنه - ۱۹۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۹۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۳۴-۰۱۹-۸

'باغ‌های مرمر' داستان زندگی جوانی است که از یک خانواده مذهبی برخاسته و سخت به آداب آن پایبند است. اما او یک بار صدای دلنشین یک زن آوازه خوان را می‌شنود و دل بسته آن می‌شود. این اتفاق در درون جوان غوغایی به پا می‌کند و طی آن ماجراهایی رخ می‌دهد که سبب می‌شود جوان گذشته‌های دور خود را به یاد بیاورد. براساس این داستان و مطابق عقاید هندوان که به اصل 'تناسخ' معتقدند، این جوان برای پنجمین بار در پیکره‌های متفاوت زندگی خود را ادامه می‌دهد، زیرا جوان با مواجهه با یک 'بیز' و مشاهده بناهای کهن، گذشته‌های بسیار دور خود را فریاد می‌آورد و...

چاپ اول

۱۷۱- بانگ ریاب.

عذرا خزلی - تهران: کوثر، شهرپور - ۲۸۶ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۳۳۱-۳-۰

داستان حاضر با مضمون مردسالاری و رنج و مصائب زنان ایرانی در دهه‌های گذشته، به نگارش درآمده است. در این داستان، 'ریاب' زنی است که پس از چهار سال زندگی در دماوند، به سوی تهران باز می‌گردد تا تن به جنایی از همسرش دهد. او روحی سرکش و ناآرام دارد. ریاب در دوران کودکی به تجربه دریافتی که در برابر زورگویی‌های برادرانش از خود دفاع کند، زیرا برای مادرش تنها پسرهای اهمیت داشته‌اند. او اینک مصمم است زندگی تازه‌ای را به دور از همسر آغاز نماید. در سرگذشت ریاب، بخشی از رویدادهای تاریخی ایران در فاصله دو جنگ جهانی نیز، بازگو شده است.

چاپ اول

۱۷۲- بر جاده یوش.

منوچهر بشیری‌راد - تهران: قله - ۱۰۴ ص. - رقصی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۰۴۸-۳-۰

کتاب مضمون شش داستان کوتاه است. در داستان نخست - جاده یوش - نویسنده خاطره‌ای را باز می‌گوید که به اتفاق دوستش راهی منطقه یوش می‌شوند، تصاویر زیبای طبیعت را از نظر می‌گذرانند و اشعاری از 'نیما یوشیج' را زمزمه می‌کنند. آنان به یوش می‌رسند و هر چند نیما را نمی‌یابند، اما حضور او را در آن طبیعت حس می‌کنند.

۱۷۳- بوی تلخ قهوه.

سعید عباسپور - اصفهان: نقش خورشید، ۲۳۰ ص. - رقصی (شمیز) - ۱۱۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۹۲۱-۰۱-X

چاپ اول

۱۷۴- به خاطر پرنده‌ها.

حسن احمدی - تهران: سروش، ۲۳۶ ص. - خشتی (شمیز) - ۸۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

For the sake of birds
۹۶۴-۴۳۵-۰۲۵-۱

شابک:

شخصیت‌های این داستان به نوعی درگیر مسائل جنگ و هشت سال دفاع مقدس هستند. در این داستان، زندگی پسرزنی روایت می‌شود که یکی از فرزندان او در جبهه شهید شده و دیگری نیز در اثر موج انفجار، اختلال حواس پیدا کرده است. قهرمان دیگر داستان شخصی است به نام 'آدم' که همواره حسن انسان دوستی خود را نسبت به کسانی که در جنگ آسیب دیده‌اند، نشان می‌دهد. او سعی دارد به پیرزن کمک کند و او را در یافتن فرزند معلولش یاری دهد...

چاپ اول

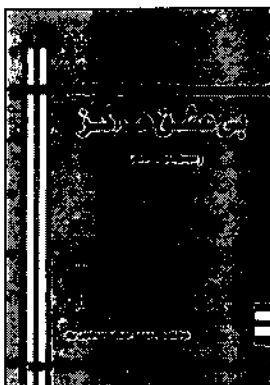
۱۷۵- بهار خاموش.

احمد فروش؛ ویراستار: محمد شیدا - شیراز: تخت جمشید - ۱۱۸ ص. - رقصی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۷۹۴-۱۰-۶

چاپ اول

۱۷۶- بی عشق هرگز، با عشق شاید!

محمد مهدی اسماعیل‌پور - تهران: محمد مهدی اسماعیل‌پور، ۱۹۲ ص. - رقصی (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۹۰-۰۰۰-۵

هفت داستان نسبتاً کوتاه محتوای کتاب حاضر را تشکیل می‌دهد. نویسنده در داستان 'سفر پرماجر' از سفر دلپره‌آور دانشجویی سخن می‌گوید که 'شیراز' را

به قصد 'لاراب' ترک گفته، اما منارک اتومبیل و گواهی‌نامه خود را به همراه ندارد. به همین دلیل...

چاپ اول

۱۷۷- تا ساعت دو.

مجید روانجو - تهران: معیار - ۹۲ ص. - رقصی (شمیز) - ۴۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۷۰۱۱-۰۰۴-۰

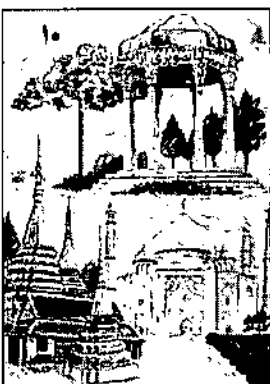

کتاب از ده داستان کوتاه تشکیل شده و نخستین آن نیز 'تا ساعت دو' نام گرفته است. این داستان حکایت مرد مسافری است که اینک تنها و دل خسته کنج اتاق خود نشسته و به مارمولکی که مثل خود بیز و فروتن شده می‌نگرد و طی آن گذشته خود را مرور می‌کند. او برای ساعت ۲ بلیت گرفته و بار سفر را بسته است. گویی این آخرین سفر پیرمرد است و مارمولک که سال‌هاست با او انس گرفته خود را در آغوش او می‌اندازد و ...

چاپ اول

۱۷۸- تصویری از یک زندگی.

منظفر سربازی - تهران: شرکت توسعه کتابخانه‌های ایران - ۲۵۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۰۹-۹۷-۱

نویسنده در این داستان در واقع تصویری از زندگی خود را به دست می‌دهد. او در یکی از روستاهای گرمسار به دنیا می‌آید. دوران کودکی را با مشقات تمام به

تحصیل مشغول می‌شود و پس از پایان دوره دبیرستان در روستایی دیگر در گرمسار به کار معلمی اهتمام می‌ورزد. بعد از چندی وارد دانشگاه شده با جریان‌های اجتماعی و بحیثیه انقلاب مواجه می‌گردد و به کار مطبوعاتی روی می‌آورد؛ سپس گوشه‌هایی از خاطرات خود را درباره روزهای انقلاب و جنگ تحمیلی بازگو می‌کند.

چاپ اول

۱۷۹- تقدیم با عشق.

شراره تقی‌پور. - تهران: نوین پژوهش. - ۱۶۰ ص. - رقی (شمیز). - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۶۹۷-۰۰-۹

راوی داستان، فردی است به نام 'مسعود' که ایام گذشته خود را مرور می‌کند. او اینک صاحب همسری است به نام 'فرشته' و دو دختر (مهسا و مهرناز). مسعود در این داستان از فراز و نشیب زندگی، عشق و ماجراهایی که پشت سرگذاشته سخن می‌گوید.

چاپ اول

۱۸۰- تیره‌ترین لحظه‌ها.

بهناز عظیمی. - تهران: ندا. - ۳۶۸ ص. - رقی (شمیز). - ۱۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۶۵-۹۱-X

کتاب، ماجرای زندگی دختری به نام 'مهرناز' است که ابتدا روزگار او با عشق به 'سهیل' رنگ و بوی خاصی می‌یابد،

اما در پی آن با سختی‌ها و مصائب گوناگونی مواجه می‌شود...

چاپ اول

۱۸۱- جاوداتنگان.

داریوش نیک‌گو. - تهران: نخستین. - ۱۱۲ ص. - رقی (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۷۱۶-۳۷-۷

در این کتاب، زندگی و مبارزات 'داریوش نیک‌گو' روایت شده است. وی در سال ۱۳۱۵ در محله فیض‌آباد کرمانشاه دیده به جهان می‌گشاید، دوره تحصیل خود را با مبارزه علیه رژیم پهلوی توأم می‌سازد، پیشه معلمی را برمی‌گزیند و در پی آن، در روستاهای مرزی کردستان (مال رو، اورامان و یاهو) با وضعیتی طاقت‌فرسا، هسته مبارزاتی تشکیل می‌دهد و سرانجام دستگیر شده در سحرگاه ۱۳۴۸ ۲۷/۲ تیرباران می‌شود. در لایه‌ای کتاب، تصاویری از داریوش نیک‌گو، همزمان و خانواده‌اش به چاپ رسیده است.

چاپ اول

۱۸۳- حلقه ماه.

محمود اسمعی. - تهران: روزگار. - ۶۴ ص. - رقی (شمیز). - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۷۵-۹۲-۱

'حلقه ماه' مجموعه هشت داستان کوتاه است که در دومین داستان آن، گوشه‌ای از جنگ و نزاع دو طایفه در ولایت 'خجند' همزمان با به قدرت رسیدن بلشویک‌ها به تصویر کشیده شده است.

چاپ اول

۱۸۴- خاتون بعد از من آدم‌ها را اینطوری می‌نویسند.

فرامرز سه‌دهی. - تهران: معیار. - ۶۴ ص. - رقی (شمیز). - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۷۰۱۱-۰۲-۴

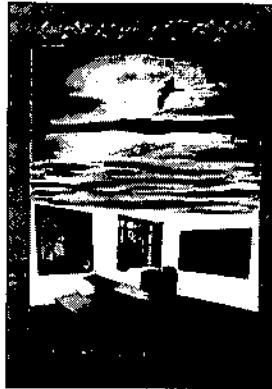

کتاب، مجموعه‌ای است متشکل از سی و سه قطعه شعر نو. 'آینه هم شاید' نمونه‌ای از این سروده‌هاست؛ جایی که تو ایستاده‌ای / آینه پلک می‌زند / تو زیبا می‌شوی / زیباتر هم می‌شوی اگر / کیسوان گذشته‌ات را یاد نمی‌برد / و عاشقانه‌های مرا هم...

چاپ اول

۱۸۵- خاطرات تلخ و شیرین مدرسه.

سکینه منصوری. - تهران: نیک خرد. - ۱۲۴ ص. - رقی (شمیز). - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۵۲۶-۶۰-۱

این کتاب متضمن خاطراتی است از دوره تحصیل راوی که طی آن ماجراهایی گوناگونی از مدرسه، هم‌شاگردی‌ها، و دیگران بازگو می‌شود. نگارنده هر یک از خاطرات خود را با عنوانی خاص آورده است.

چاپ اول

۱۸۶- خانم صدوی.

علیرضا غلامی؛ ویراستار: قاسم شمس. - تهران: روان. - ۲۶۰ ص. - رقی (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۳۸۸-۹۰-۲

'خانم صدوی' داستان بلند این مجموعه است که به همراه شش داستان کوتاه به چاپ رسیده است. در این داستان، راوی از زمان تحصیل خود در دهه ۱۳۴۰ سخن می‌گوید و از خاطرات معلمی به غایت مهربان و خوش خلق به نام 'خانم صدوی' سال‌ها می‌گذرد، اما خاطره خوش این معلم همچنان در ذهن راوی باقی است؛ در حالی که هیچ نشانی از او ندارد. سرانجام برحسب اتفاقی پرماجرا، راوی گمشده خود - خانم صدوی - را می‌یابد؛ با همان صفا و صمیمیت گذشته.

چاپ اول

۱۸۷- خدای روزهای بارانی.

فریدون عموزاده‌خلیلی. - تهران: روزگار. - ۹۶ ص. - رقی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۷۵-۴۵-X

آن سوی صنوبرها، 'آفتاب' و 'خدای روزهای بارانی' مجموعه سه داستانی هستند که در این کتاب، فراهم آمده‌اند. نویسنده در داستان نخست، از علایق وافر دخترکی اسکیمویی - به نام 'توم' - یاد می‌کند که شدیداً دوستدار پدربزرگ خود است. در این داستان که روزهای سخت زمستانی در پیش است، پدر 'توم' ناگزیر پدربزرگ را - مطابق سنت اسکیمویی - باید به محلی به دور از دهکده ببرد تا در تنهایی و گرسنگی به کام مرگ برود، اما 'توم' وقتی که درمی‌یابد پدربزرگ به نقطه‌ای نامعلوم رفته تصمیم می‌گیرد...

۱۸۸- داستان‌هایی از هزار و یکشب.

اسماعیل بوادران‌شاهرویدی. - تهران: پیمان. - ۱۲۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۸۱-۱۱-۵

چاپ اول

۱۸۹- درس عشق در دفتر نباشد (زندگی من پیام من است).

غلامرضا اسلامبولچی. - تهران: بهجت. - ۲۰۴ ص. - رقی (شمیز). - ۱۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۷۱-۲۲-۵

داستان، شرحی است از زندگی مهندسی به نام 'محمد' که در ایام زندگی همواره با دیگر افراد بوده و با کمک‌های خود به

مستندان و نیازمندان به مردی خیر شهرت یافته است. اما او اینک سال‌های پیری را تجربه می‌کند و با رفتار نامناسب خانواده‌اش در حق او، تصمیم می‌گیرد به خانه سالمندان برود...

چاپ اول

۱۹۰- رویا به رویا.

ابراهیم یونس - تهران: پائیز - ۵۵۶ ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۵۲۹-۸-۷

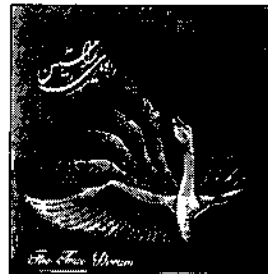
داستان، روایت زندگی مرد بازنشسته‌ای است که یک چند از عمر خود را در مبارزات علیه نیروهای استعمارگر انگلیس سپری کرده است. او مدتی از کردستان عراق راهی ترکیه می‌شود، به نیروهای 'مصطفی کمال پاشا' می‌پیوندد، و سرانجام از مبارزه و آزادیخواهی سرخورده شده به ایران باز می‌گردد و در اداره سجل احوال استخدام می‌شود. بدین ترتیب، داستان حاضر با روایتی از حال و گذشته، تصویری از زندگی پیرمردی بازنشسته را به دست می‌دهد که به‌عزم خود وی جوانان، در زندگی سیاسی و اجتماعی باید از او بهره ببرند و از تجربه تلخ او در مبارزه و آزادیخواهی استفاده جویند. پیرمرد اما اینک، آنچه از گذشته خود می‌گوید، حقایق زندگی او نیست. برای نمونه، او از ملاقات خود با سفیر وقت انگلیس سخن به میان می‌آورد که در واقع، بخشی از رویاهای اوست که هیچ‌گاه تحقق نیذیرفته است. شور جوانی و مبارزه علیه استعمار، سپس سرخوردگی و کار و زندگی یکنواخت، و در پی آن، یادکرد تجارب تلخ گذشته و سرانجام، مرگ، مضمون اصلی این داستان را تشکیل می‌دهد.

چاپ اول

۱۹۱- رویای راستین.

تدوین: پیمان الهی؛ به اهتمام: شباب (پریا) حسامی؛ نقاش: منیره اروغنی - تهران: تألیف حق - ۹۲ ص. - خشتی

(شمیز) - ۹۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۷۰۲-۸-۶

کتاب، تمثیلی است ربانی که از یکی از سخنرانی‌های 'استاد خالق قفاح' اقتباس و بازآفرینی شده است. موضوع این تمثیل 'پرندگان مهاجر' است که طی آن حرکت قوها به جانب سرزمین همیشه سرسبز و بهاری آغاز می‌گردد. در طول راه بسیاری از این پرندگان با مشقات بسیاری روبه‌رو می‌شوند. قوهای سیاه و خاکستری دل بسته مرداب و زمستان هستند، اما قوهای سفید گریزان از آن... در ابتدای این داستان آمده است: انسان‌ها چون پرندگان مهاجرند و در سفر. هدف این سفر، پیوستن به او، وصول به هستی لا‌پتئی و رسیدن به سرچشمه خوبی و زندگی است...

چاپ اول

۱۹۲- زن دوم.

فرشته طائرپور، مینو کریمزاده - تهران: روزنه - ۳۹۶ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۵۹۵۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۳۳-۰۴۶-۵

'زن دوم' در اصل سناریویی است که به صورت داستان به طبع رسیده است. داستان مربوط به مردی است که همسر و فرزندان او را ترک می‌گویند و به خارج از کشور می‌روند. این مرد که در اصل نویسنده است پس از چندی ناگزیر زن دومی را به همسری اختیار می‌کند و زندگی محبت‌آمیزی را در کنار او بی می‌گیرد. این زن نیز البته از حسن و محبت پسرهای تمام دارد و به وضع زندگی همسر خود سر و سامان می‌-

بخشد. پس از چندی همسر نخستین مرد قصد دارد به ایران بیاید. داستان حاضر با آمدن همسر اول آن مرد وارد فضای ماجراجویانه‌ای می‌شود که مخاطبان دنباله آن را پی خواهند گرفت-

۱۹۳- زنی که مردش را گم کرد 'گزیده داستان‌های کوتاه'.

صادق هدایت؛ ویراستار: محمد عزیزی. - تهران: روزگار - ۲۵۶ ص. - رقی (شمیز) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ چهارم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۷۵-۰۰۰-X

چاپ اول

۱۹۴- سکوت آشک.

زینب قره‌پور؛ تهران: زینب قره‌پور، - ۴۸ ص. - رقی (شمیز) - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۱۱-۲۸-۳

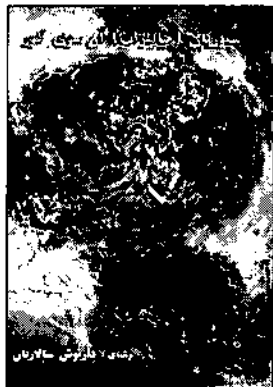

کتاب دارای یک داستان نستا بلند و دو داستان کوتاه است. داستان نخست (سکوت آشک) روایت زندگی دختر معلولی است که از کودکی در ناحیه پا دچار بیماری شده و با کش طی راه می‌رود. همبازی دوره کودکی‌اش پسرعموی او 'رضا' بود که اینک به پزشکی حاذق بدل شده است. پس از مدت‌ها دوری لیلا و رضا، آنها بار دیگر با هم آشنا می‌شوند و با یک دیگر پیمان زناشویی می‌بندند، و سرانجام رضا بیماری لیلا را معالجه می‌کند.

چاپ اول

۱۹۵- سنوژیان (خاطرات) آن سوی گور.

داریوش سالاریان. - تهران: طرح و هنر. - ۳۱۲ ص. - رقی (شمیز) - ۲۳۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۰۷۲-۲-۸

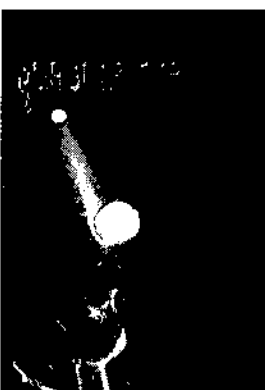

کتاب حاضر داستانی است تخیلی که به زبان فارسی سره - گاه واژگان اوستایی - به نگارش درآمده و در زیرنویس معانی و ریشه واژه‌ها ذکر گردیده است. راوی در این داستان تخیلی، از مرگ خود سخن می‌گوید. زندگی او در دنیا با گناه و زشتی‌ها سپری شده، در آن دنیا نیز روانه دوزخ می‌شود و شکنجه و عذاب می‌بیند... در انتهای کتاب، 'واژه‌نامه پارسی - بیگانه' به ترتیب حروف الفبا به چاپ رسیده است.

چاپ اول

۱۹۶- شلیک قبل از باران (داستان).

جمال حیدری. - تهران: جهان کتاب. - ۷۲ ص. - رقی (شمیز) - ۲۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۸۴۴-۳۰-۸

داستان حاضر مربوط به دلفکی است که از سوی سفارت وقت ایران در فرانسه اجیر شده تا امام خمینی را در مدت اقامت در فرانسه بد نام کند. این دلفک به دهکده 'نوفل لوشاتو' می‌آید، اما آن‌چنان شیفته و مجذوب امام خمینی می‌شود که خود یکی از هواداران او می‌گردد.

چاپ اول

۱۹۷- عروس آسمان (داستان زندگی رابعه عدویه).

نرگس آبیاری؛ ویراستار: محمدرضا جواد. - تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی. -

۱۳۶ ص. - وزیری (شمیز) - ۵۲۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۳۰-۸۴۹-۲

داستان زندگی 'رابعه عدویه' - دختر اسماعیل عدوی قیسی - در این کتاب بازگو شده است. وی به 'ام‌الخیر' و 'سولای آل عتیک' و اهل بصره مشهور بود. رابعه در نیکوکاری، زهد و عبادت، دستی توانا داشت. او در بصره متولد شد و به بیت‌المقدس کوچ کرد و به سال ۱۳۵ هجری در آن دیار درگذشت.

چاپ اول

۱۹۸- عشق فانی.

سعیده طهمورثی؛ ویراستار: ژاله بردبار. - شیراز: تخت جمشید - ۱۴۴ ص. - رقی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۷۹۴-۳۳-۵

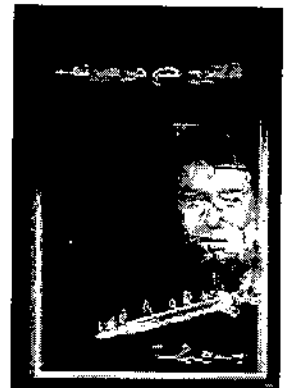

راوی در این داستان زنی است که از زندگی خانوادگی، عشق، ازدواج، اختلاف، قهر، طلاق و همانند آن سخن می‌گوید و طی آن ماجراهای متعددی را روایت می‌کند.

چاپ اول

۱۹۹- قاتلین هم می‌میرند.

امیرشمس‌الدین خضعتزاد. - تهران: مجتمع قرائتی شیعه علی (ع) (مقشع) - ۱۵۲ ص. - رقی (شمیز) - ۷۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۲۱۱-۵-۸

عشق، حسادت، انتقام و اعتیاد بن‌مایه
اصلی این داستان را تشکیل می‌دهد.
داستان مربوط به زندگی پزشک جوان و
مهربانی است به نام 'بهرام' که در اثر
همنشینی با دوستان ناباب به ورطه
اعتیاد کشیده می‌شود و...

چاپ اول

۲۰۰ - کوچ پرستو.

گیتا قنبر - تهران: مژگان - ۲۲۸ ص. -
رقعی (سلفون) - ۹۰۰۰ ریال - چاپ
اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۶۱-۱۲-۴

قهرمان اصلی داستان دختری است به
نام 'پرستو' که ابتدا پسرعمویش از او
خواستگاری می‌کند، اما خانواده پرستو با
این ازدواج موافقت نمی‌کنند. سرانجام
یکی از دوستان برادر پرستو موفق می-
شود پرستو را به عقد خود درآورد، در
حالی که پرستو از اصل ماجرا مبنی بر
این که او صاحب همسری است، بی‌خبر
می‌ماند، اما برحسب اتفاق، پرستو قضیه
را درمی‌یابد و از ازدواج سرپا می‌زند، او
پس از چندی در دانشگاه سنجند که
عمویش نیز در آن شهر اقامت دارد، به
تحصیل مشغول می‌شود و این امر
زمینه‌ساز آشنایی مجدد پرستو با خانواده
عمویش می‌گردد و...

چاپ اول

۲۰۱ - گزیده ادبیات معاصر:
مجموعه داستان.

رضا رهگذر - تهران: نیستان - ۱۰۰
ص. - رقصی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۸۱-۱

در این شماره از 'گزیده ادبیات معاصر' نه
داستان کوتاه جمع آمده است. 'انگشت'
عنوان داستان نخست است که در آن،
واقعهای غیر منتظره از مرد گدایی که
داخل اتوبوس شده بازگو می‌شود.

چاپ اول

۲۰۲ - گزیده ادبیات معاصر:
مجموعه داستان.

احمد عربلو - تهران: نیستان - ۹۶ ص.
- رقصی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال - چاپ
اول / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۶۰-۹

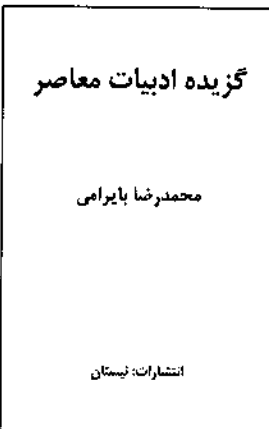
'همسفران'، 'جاده'، 'بوی خوش
سلامت'، 'مدرسه'، 'نشت دیوار شب' و
'حضور' هفت داستان کوتاه از رضا
رهگذر است که در شماره دوازده از
مجموعه داستان 'گزیده ادبیات معاصر'
به طبع رسیده است. در داستان نخست،
ضمن تصویری از زندگی روستایی،
باورها و آوهام آنان نیز نشان داده می-
شود. در این داستان، 'زاغبل' سر شب
از منزل دوستش خارج و به جانب خانه
خودش روانه می‌شود. او در طی راه
آشنایی را می‌بیند که سخت او را دچار
ترس و وحشت می‌گرداند...

۲۰۳ - گزیده ادبیات معاصر:
مجموعه داستان.

محمدرضا پایرامی - تهران: نیستان -

۱۰۴ ص. - رقصی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال.
- چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۷۰-۶

چاپ اول

کتاب متضمن چهار داستان کوتاه است
که در این شماره از 'گزیده ادبیات
معاصر' به چاپ رسیده است. در داستان
نخست 'بند از کشتار' ماجرای گرگ
پیری حکایت می‌شود که ضعف و
نا توانی بر او غلبه کرده دیگر قادر به
شکار نیست، اما این بار گرگ قصد دارد
به طویل‌ه گوسفندان راه بیابد. او از
سوراخی به زحمت خود را به طویل‌ه می-
رساند و در پی آن گوسفندان بسیاری را
می‌درد، اما گرگ بعد از سیر شدن، راه
بیرون شدن را پیدا نمی‌کند و...

چاپ اول

۲۰۴ - گزیده ادبیات معاصر:
مجموعه داستان.

مژگان شیخی - تهران: نیستان - ۱۰۰
ص. - رقصی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۹۷-۸

کتاب حاضر از مجموعه 'گزیده ادبیات
معاصر' متضمن پنج داستان کوتاه است.
در یکی از این داستان‌ها (خنده صحرا)
زندگی کودکی بازگو می‌شود که نابینا به
دنیا آمده و 'صحرا' نام گرفته است.
صحرا هر چند با دشواری‌هایی روبه‌رو

می‌شود، اما مراحل زندگی را با موفقیت
سپری می‌کند؛ وارد دانشگاه می‌شود و
سرانجام صاحب همسر و فرزند می‌گردد.

۲۰۵ - گزیده ادبیات معاصر:
مجموعه داستان.

ابراهیم حسن‌بیگی - تهران: نیستان -
۱۰۴ ص. - رقصی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال.
- چاپ دوم / ۵۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Contemporary Iranian literature
شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۴۳-۷

۲۰۶ - گزیده ادبیات معاصر:
مجموعه داستان.

مهدی شجاعی - تهران: نیستان - ۱۱۲
ص. - رقصی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال -
چاپ دوم / ۵۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Contemporary Iranian literature
شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۳۷-۲

چاپ اول

۲۰۷ - گزیده ادبیات معاصر:
مجموعه داستان.

داوود غفارزادگان - تهران: نیستان -
۱۰۴ ص. - رقصی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال.
- چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۱۷-۸

شماره حاضر از مجموعه داستان‌های
'گزیده ادبیات معاصر' متضمن نه داستان
کوتاه است. در داستان نخست 'قربانی'،
نویسنده اشارتی دارد به سنت قربانی
کردن گوسفند در میان خانواده‌های
ایرانی که طی آن گوشه‌ای از رفتار
اجتماعی و خصلت‌های فردی اشخاص
در خلال داستان، بازگو می‌شود.

۲۰۸ - گزیده داستان‌های کوتاه
صادق چوبک.

گردآورنده: روح‌الله مهدی‌پورعمرانی -
تهران: روزگار - ۱۷۶ ص. - رقصی

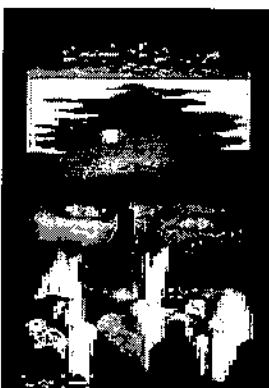
(شمیز) - ۹۰۰۰ ریال - چاپ چهارم /
۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۷۵-۳۳-۶

چاپ اول

۲۰۹ - لباس عروسی.
ملاهره عزتی - تهران: بهراد - ۲۸۰
ص. - رقصی (شمیز) - ۱۲۰۰۰ ریال -
چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۹۵۹-۳۶-۵

چاپ اول

۲۱۰ - مزدوران کاخ شیاطین.
امیرشمس‌الدین حشمت‌زاد - تهران:
مجمع قرآنی شیعه علی (ع) (مفتح) -
۱۹۲ ص. - رقصی (شمیز) - ۹۰۰۰ ریال.
- چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۳۱۱-۴-۸

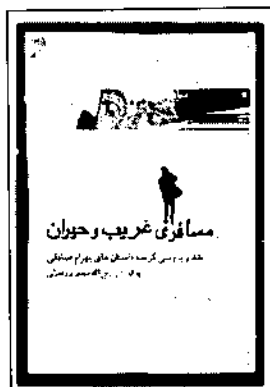

نویسنده در این داستان، از همکاری
'ساواک' در رژیم شاه با سازمان
جاسوسی 'موساد' پرده برمی‌دارد و طی
آن حوادثی را بازگو می‌کند. 'امیر' در این
داستان نویسنده‌ای است که یک بار به
ترکیه سفر می‌کند و طی اقامت خود در
آن کشور با مردی اسرائیلی آشنا می‌شود
و پس از چندی آن چنان در روایات او
اثر می‌گذارد که او سرانجام اسلام می-
آورد، اما 'موساد' از این امر با خبر شده
در صدد قتل او برمی‌آیند و ...

چاپ اول

۲۱۱ - مسافری غریب و حیران:
نقد و بررسی داستان‌های بهرام
صادقی.

روح‌الله مهدی‌پورعمرانی - تهران:
روزگار - ۲۵۶ ص. - رقصی (شمیز) -
۱۰۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۶۷۵-۶۶-۲

در کتاب ابتدا سال شمار زندگی و آثار بهرام صادقی درج می‌گردد؛ سپس ویژگی داستان‌های او از نگاه 'شخصیت‌شناسی'، 'طنز'، 'ریخت‌شناسی'، 'سبک-شناسی' و 'تأثیر آن نقد و بررسی می‌شود. نامه بهرام صادقی به صدر تقی-زاده - مترجم و منتقد ادبیات داستانی - همچنین دو گفت و شنود با صادقی درباره آثار او، ادبیات داستانی و چهره‌های شاخص آن، در قسمت بعدی کتاب درج گردیده است. بخش دوم کتاب نیز شامل ده داستان کوتاه صادقی است که عبارت‌اند از: 'فردا در راه است'، 'اقدام مبین‌پرستانه'، 'زورود'، 'وسواس'، 'کلاف سردرگم'، 'گردهم'، 'دیدار با جوجوچسو' (که برای نخستین بار به طبع می‌رسد)، 'آوازی غمناک برای یک شب'، 'در این شماره'، و 'عافیت'.

۲۱۲- من و ویس [رمان].

فریده رازی. - تهران: نیلا. - ۱۲۸ ص. - رقمی (شمیز). - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: Vis and i شابک: ۹۶۴-۹۱۷۵-۳-۲

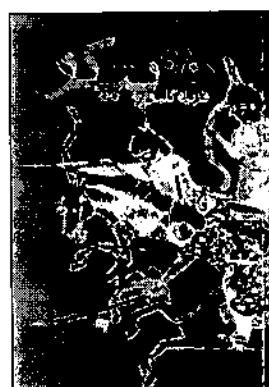
۲۱۳- منم اردشیر پسر پایک، پایک پسر ساسان و ...

مسیح‌الله اصلاحی. - تهران: اشتاد. - ۳۰۲ ص. - وزیر (شمیز). - ۱۷۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۸۸۰-۰۰۰-۲

چاپ اول

۲۱۴- هفت پیکر: داستانی براساس منظومه نظامی گنجوی.

فریده گلبو. - تهران: روشنگران و مطالعات زنان. - ۲۶۰ ص. - رقمی (شمیز). - ۱۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۷۵۱-۱۱-۳

منظومه 'هفت پیکر' یا 'هفت گنبد' سروده نظامی گنجوی که متضمن ۵۱۳۰ بیت است، در این کتاب، به نثر بازنویسی شده است.

چاپ اول

۲۱۵- هفت شاخه سرخ.

مهین بهرامی. - تهران: پیک بهار. - ۱۲۸ ص. - رقمی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۱۸۴-۸-۴

کتاب، مجموعه‌ای است متشکل از شش داستان کوتاه. در اغلب این داستان‌ها روحیات زنان ایرانی کنکاش شده است. وقایع داستان‌ها چگلی مربوط به زمان گذشته (زیم شاه) است. برای نمونه 'خاج بارک‌الله' - یکی از داستان‌های این مجموعه - روایتی است برگرفته از واقعیتی در گذشته نزدیک که به نوعی اشکال زندگی مردم تهران قدیم در آن ترسیم شده است. در این داستان، مادر سبزی‌فروشی فاخر که فتنه و غارت مشروطه را به چشم دیده، از حقایق مشروطه و نقش استعمار در آن سخن می‌گوید که طی آن وضعیت زنان نیز در داستان - بعد از مشروطه - تا حدی مشخص می‌گردد.

چاپ اول

۲۱۶- یوسف و زلیخا.

عبدالرحمن جامی: بازنویسی: میترا مهرآبادی. - تهران: قصه پرداز. - ۲۲۸ ص. - وزیر (سلفون). - ۱۲۵۰۰ ریال.

- چاپ اول / ۵۷۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۹۱۶-۰۵-۸

نویسنده حاضر جمع‌آوری و گزیده مقالاتی است که نگارنده آنها را در روزنامه 'بهار آذربایجان' بین سال‌های ۱۳۶۷ تا ۱۳۷۳ به رشته تحریر درآورده است. مقالات کتاب، موضوعات متنوعی را در زمینه - های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی در برداشته و مستقیماً در آنها به معضلات و مشکلاتی اشاره شده که مردم کشور ما بعد از انقلاب اسلامی، با آن مواجه بوده - اند. در ابتدای کتاب مطلبی درباره ادب فارسی، فرهنگ کهن ایران و رسالت ادب و هنر ذکر گردیده است.

مقاله‌های فارسی (از سال ۱۳۲۰-)

۸۵۶۶۲

۲۱۷- خدا کند تو بیایی.

مهدی شجاعی. - تهران: نیستان. - ۱۰۴ ص. - رقمی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۵۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۲۵-۵

۲۱۸- نه شرقی، نه غربی - انسانی: مجموعه مقالات، تحقیقات، نقدها و نمایشواره‌ها.

عبدالحسین زرین‌کوب. - تهران: امیر کبیر. - ۶۷۰ ص. - وزیر (گالینگور). - ۲۴۲۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۰۰۰-۶۲۶-۲

چاپ اول

۲۱۹- یکصد مقاله فرهنگی ادبی، سیاسی اقتصادی، تاریخی اجتماعی مکتوب در روزنامه بهار آذربایجان.

تقی بهرامی‌نوشهر: به اهتمام: نریمان بهرامی‌نوشهر. - تهران: آونج. - ۲۷۶ ص. - جلد اول. - وزیر (شمیز). - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۱۴۱-۹-۲

کتاب حاضر جمع‌آوری و گزیده مقالاتی است که نگارنده آنها را در روزنامه 'بهار آذربایجان' بین سال‌های ۱۳۶۷ تا ۱۳۷۳ به رشته تحریر درآورده است. مقالات کتاب، موضوعات متنوعی را در زمینه - های فرهنگی، اجتماعی و سیاسی در برداشته و مستقیماً در آنها به معضلات و مشکلاتی اشاره شده که مردم کشور ما بعد از انقلاب اسلامی، با آن مواجه بوده - اند. در ابتدای کتاب مطلبی درباره ادب فارسی، فرهنگ کهن ایران و رسالت ادب و هنر ذکر گردیده است.

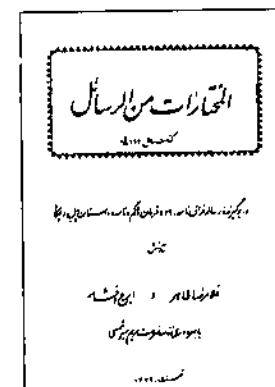
نامه های فارسی قرن ۷

۸۵۶۶۳

چاپ اول

۲۲۰- المختارات من الرسائل (کتابت سال ۶۹۳ ه ق: در برگرفته رساله فراق نامه، ۴۷۹ فرمان و حکم)...

به اهتمام: غلامرضا طاهر، ایرج افشار. - تهران: بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار. - ۶۹۲ ص. - وزیر (گالینگور). - ۴۸۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۵۳-۳۶-X

کتاب 'المختارات من الرسائل من انشاء الصدور و الافاضل' مجموعه‌ای است

کهن شامل دو رساله منثور 'فراق نامه' و 'داستان پیل و چکاو' همراه با نصوص چهارصد و هفتاد و نه نامه، مثال، منثور، حکم، محضر، فرمان، عهدنامه، صیغ، عقود و نمونه‌های ترسلی در موضوعات مختلف که اینک تصحیحی از آن به دست داده می‌شود. مصحح در مقدمه کتاب از شیوه تصحیح و چگونگی استفاده از نسخه‌ها، فواید اجتماعی و مدنی، فواید ادبی و زبانی و فواید کتاب - شناسی این اثر سخن می‌گوید. در بخش انتهایی کتاب، فهرست آیات قرآن مجید، فهرست احادیث، فهرست امثال و حکم و کلمات قصار عربی، فهرست اشعار، فهرست مصراع‌ها و امثال، فهرست اشعار عربی، فهرست نام اشخاص و نظایر آن، و معانی لغات به طبع رسیده است. گفتنی است این بخش براساس نسخه تصحیح شده خانم 'مریم میرشمس' فراهم آمده است.

نامه‌های فارسی (از سال ۱۳۲۰-)

۸۵۶۶۲

۲۲۱- دو غریب.

فریده گلبو. - تهران: روشنگران و مطالعات زنان. - ۱۸۰ ص. - رقمی (شمیز). - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Two outsiders

شابک: ۹۶۴-۵۵۱۲-۹۰-۵

تاریخ، توصیف، نقد و بررسی

۸۵۷۰۰۰۹

چاپ اول

۲۲۲- شسوی و بامزه گیهای خنده‌دار "گنجیه لطائف".

گردآورنده: مجید عبداللهی. - تهران: افراسیاب. - ۹۶ ص. - جیبی (شمیز). - ۱۸۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۹۶۲-۱۳-۹

در کتاب طنزها و لطایف متعددی با موضوعات اجتماعی گردآمده است.

لطیفه های فارسی قرن ۱۰

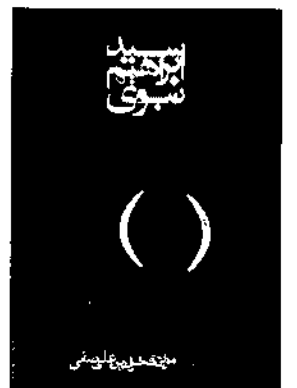
۸ قا ۷/۲

چاپ اول

۲۲۲- گزیده لطائف الطوائف

علی بن حسین فخرالدین صفی؛ به اهتمام: ابراهیم نبوی؛ ویراستار: پروین اردلان. - تهران: روزنه - ۱۴۴ ص. - رقی (شمیز) - ۵۹۵۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۳۴-۰۳-۹

کتاب، برگزیده‌ای است از لطایف الطوائف اثر فخرالدین علی صفی. سید ابراهیم نبوی برخی از حکایات کتاب را با عناوینی امروزی به چاپ رسانده و در مقدمه نیز ذکری از احوال مولف به میان آورده است.

طنز و هجو و هزل (از سال ۱۳۲۰ -)

۸ قا ۷/۲

چاپ اول

۲۲۴- رزیتا خاتون (طنز) و متن دفاعیه دادگاه مطبوعات

مهدی شجاعی. - تهران: نیستان. - ۱۴۴ ص. - رقی (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۲۶-۳

کتاب، مجموعه‌ای است از طنزهای اجتماعی و انتقادی سید مهدی شجاعی که با موضوع زنان، انتخابات، ثروت‌های بادآورده، و مسائل سیاسی روز به رشته تحریر درآمده است.

چاپ اول

۲۲۵- شتر دیدی ندیدی! مجموعه داستان طنز تاریخی

غلامرضا ابروی. - اصفهان: مدرس. - ۸۰ ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۳۳۳-۰۱-۴

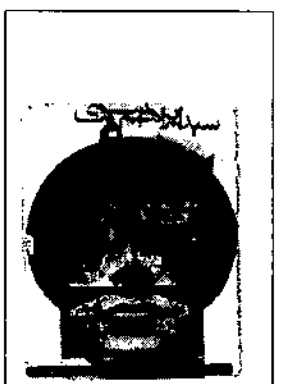

شتر دیدی ندیدی! و سه قصه کهن فارسی که از مایه‌های طنز برخوردار هستند در این مجموعه گردآمده است. در قصه نخست - شتر دیدی ندیدی - به ماجرای افسانه‌ای این "صرب المثل" اشاره شده است.

چاپ اول

۲۲۶- اعتراف

ابراهیم نبوی. - تهران: نشر نی. - ۷۲ ص. - رقی (شمیز) - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / شابک: ۹۶۴-۳۱۲-۵۰۳-۳

سید ابراهیم نبوی در این نوشتار به گونه‌ای طنز، ماجرای قتل‌های انجیرهای را بازگو می‌کند.

آثار متفرقه

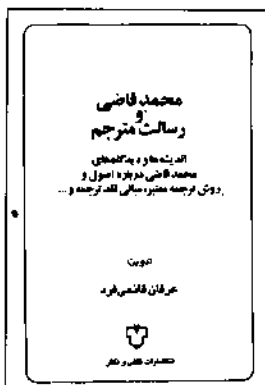
۸ قا ۸

چاپ اول

۲۲۷- محمد قاضی و رسالت مترجم: اندیشه‌ها و دیدگاه‌های محمد قاضی درباره اصول و روش ترجمه

تدوین: عرفان قاسمی فرد. - تهران: نقش و نگار. - ۲۵۶ ص. - رقی (شمیز) - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۲۳۵-۱۰-۷

مجموعه‌ای از دیدگاه‌های محمد قاضی به همراه نقد آثار او در این نوشتار جمع آمده است. در بخش نخست، آرای محمد قاضی درباره اصول و روش ترجمه - در قالب گفت و شنود - به چاپ رسیده است. در این بخش از مباحثی همچون: آزادی ترجمه، امانت‌داری و وفاداری در ترجمه، تاثیر ترجمه بر فرهنگ، ترجمه ادبی، ترجمه رمان، دستور زبان، سبک نوشتاری، و وضعیت ترجمه در ایران سخن رفته است. در بخش دوم کتاب به نقدها و دیدگاه‌های مترجمان و صاحب نظران درباره محمد قاضی و شیوه ترجمه او اختصاص دارد. کریم امامی، محمدرضا باطنی، صالح حسینی، سیمین دانشور، نجف دریابندری، رضا سید حسینی، عزت‌الله فولادوند، لیلی گلستان، عطالله مهاجرانی و ابوالحسن نجفی از جمله اشخاصی هستند که از محمد قاضی و رسالت مترجمی او سخن گفته‌اند.

چاپ اول

۲۲۸- مجموعه آثار حلاج: طواسبین، کتاب روایت، تفسیر قرآن، کتاب کلمات، تجربیات عرفانی و اشعار

مترجم: قاسم میرآخوری. - تهران: یاد آوران. - ۵۰۴ ص. - وزیر (شمیز) - ۲۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۱۴۰-۹۰-۵

نوشته‌های گوناگون فارسی (از سال ۱۳۲۰-)

۸ قا ۸/۲

۲۲۹- روزها سرگذشت. محمدعلی اسلامی ندوشن. - تهران: یزدان. - ۲۹۶ ص. - جلد اول - وزیر (شمیز) - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۵۴۵-۱۱-۳

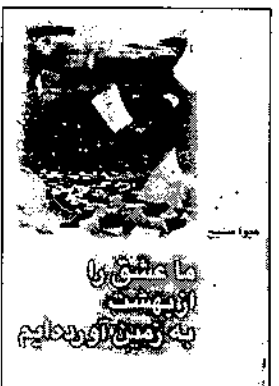
آثار تجربی و غیر رسمی (از سال ۱۳۲۰-)

۸ قا ۸/۲

چاپ اول

۲۳۰- ما عشق را از بهشت به زمین آورده‌ایم ۱۳۷۵ - ۱۳۷۳. هیوا مسیح؛ ویراستار: محمد سیدخلقی. - تهران: قصیده. - ۸۰ ص. - رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۵۶۲۹-۲۶-۸

کتاب، مجموعه‌ای است از قطعات ادبی که گاه به شیوه یادداشت و داستان کوتاه نیز عرضه می‌گردد. انسان، دغدغه‌های زندگی او و عشق مضمون اصلی این نوشته‌ها را تشکیل می‌دهد. در قطعه "سکوت" یا عباراتی از این دست روبه‌رو می‌شویم: "می‌دانی، این عشق بود که روزی در سکوت‌هایم به من آموخت: در رفتن به آن سوی فرا یا آن همه دوردست که قرار است بیاید... و باز عشق به من آموخته است: دنیا، اقامتی کوتاه و شادمانی و اندوهی بی‌پایان. و دوست داشتن به من آموخته است: دستی در دستی..."

۲۳۱- تاز و نیاز: دستورالعمل‌های اخلاقی و عرفانی

محمد مهدی بهداروند. - قم: نسیم حیات. - ۱۳۶ ص. - رقی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۱۰۳-۹-۳

چاپ اول

کتاب، مجموعه نوشتاری است در باب دستورالعمل‌های اخلاقی و عرفانی که گاه با اشعار، آیات و احادیثی چند فراهم آمده است. برخی موضوعات کتاب بدین قرار است: مایب نفس، دوری از اغیار، روح بی‌آلایش، استفاده از ایام عمر، محصول عبادت، مراحل سیر و سلوک، دستورالعمل جهت اذکار، شناخت انسان کامل، بهترین دوست، منازا با مردم، و سیر عبادت. گفتنی است کتاب حاضر از آثار شخصیت‌های دینی، از جمله حضرت امام خمینی (ره)، آیت‌الله حسن‌زاده آملی، آیت‌الله جوادی آملی و دیگران اقتباس شده است.

نثر ادبی

۸ قا ۸/۸

چاپ اول

۲۳۲- گزیده ادبیات معاصر: نثر ادبی

محمدرضا سنگری. - تهران: نیستان. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۸۸۲-۷۴-۹

گزیده ادبیات معاصر: نثر ادبی

محمدرضا سنگری

انتشارات: نیستان

محمدرضا سنگری در شماره نخست از مجموعه نثر ادبی - مربوط به "گزیده ادبیات معاصر" - ۲۴ نوشته ادبی را با مضمون قیام کریملا فراهم آورده است. چهار قطعه از این مجموعه با عنوان "عاشورا" به طبع رسیده که در یکی از آنها آمده است: "عاشورا، کتاب جامع عشق است، عروه الوثقای نجات و سنگ نشان هدایت و رشاد و فلاح، عاشورا، عزت اسلام است و فرهنگ نامه همه انسانی که در جستجوی مفهوم صریح و مجسم واژه‌های سخاوت و صدق و صفا و حریت و عزتند..."

نثر ادبی قرن ۲

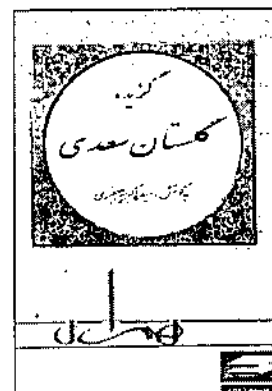
۸۵۸۸۲

چاپ اول

۲۳۳- گزیده گلستان سعدی.

به اهتمام: اکبر میرجعفری - تهران: کتاب همراه - ۱۶۰ ص. - پالتویی (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۰۳۴-۸۹-۶

در این برگزیده علاوه بر مقدمه‌ای درباره سعدی و آثار او منتخبی از دیباجه و حکایاتی از هشت باب "گلستان" فراهم آمده است. در زیر نویس صفحات برخی واژگان و عبارات توضیح داده شده است.

چاپ اول

۲۳۴- سمت صمیمانه‌ی حیات: دیداری دوباره با ایام و مناسبت‌های سال.

ضیاءالدین شفیعی، ابوالقاسم حسینیجانی - تهران: شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی، هماهنگی - ۱۷۶ ص. - وزیری (شمیز) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: Direction of hear life
شابک: ۹۶۴-۵۵۸۸-۲۱-۹

در این مجموعه، اشعار و قطعات ادبی به مناسبت‌های مختلف ایام سال فراهم آمده است. هر صفحه از کتاب به دو بخش تقسیم گردیده که در بخشی از آن نوشته‌های ادبی با موضوعات اجتماعی، فرهنگی و انسانی و در بخش دیگر اشعاری به مناسبت روزهای مهم سال به چاپ رسیده است.

نثر ادبی قرن ۱۴

۸۵۸۸۶

چاپ اول

۲۳۵- بر سنگفرش خیال: شامل متهای ادبی.

سپه‌لار توسلی رستمی - تهران: سپه‌لار توسلی رستمی - ۱۰۶ ص. - رقصی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۲۵۰۰۰۷۷-۲

کتاب، متضمن ۷۶ قطعه ادبی است که اغلب با مضمون "عشق" فراهم آمده است.

چاپ اول

۲۳۶- خواندنی‌هایی از لابلای گفته‌ها و نوشته‌ها.

حسنت‌الله ارشادی‌فارسا - قم: جمال - ۱۹۲ ص. - رقصی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۵۴۶-۰۰-۹

۲۳۷- گزیده ادبیات معاصر: نثر ادبی.

احمد عزیزی - تهران: نیستان - ۱۰۰ ص. - رقصی (شمیز) - ۵۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۳۷-۰۰۹-۷

چاپ اول

کتاب متضمن هیجده نوشته ادبی از احمد عزیزی است که در شماره دوم نثر ادبی از سلسله کتاب‌های "گزیده ادبیات معاصر" به چاپ رسیده است. "کرانه غیب" نمونه‌ای از این نوشته‌هاست که این گونه آغاز می‌شود: "همراه با نخستین فوج پرستوها که از فلات پیامنبران می‌آیند و نخستین دسته کبوتران که زادگاهشان ییلاق‌های زیتون است، آمدقام محبوب من! و بالهایم شکستگاند..."

ادبیات محلی

۸۵۹

۲۳۸- شهو نیبه خونتان پیوه نه- بینم.

شاعر: عبدالله پشیو - سنجند: انتشارات سقر - ۱۶۰ ص. - جیبی (شمیز) - چاپ دوم /

نثر کردی

۸۵۹۰۲۱

چاپ اول

۲۳۹- فرمیسیکی قه‌له‌م.

شاعر: حسین محمدی - سنجند: انتشارات کردستان - ۶۲ ص. - رقصی (شمیز) - ۴۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۵۴۶-۵۳-۳

سراینده در این مجموعه اغلب دوبیتی‌هایی را به زبان کردی و با مختصات بومی به طبع رسانده است.

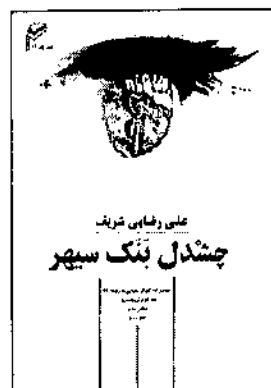
شعر ترکی

۸۵۹۰۹۱

چاپ اول

۲۴۰- چشمدل بنگ سپهر: مجموعه‌ای از بومی سروده‌ها به گویش بندری دفتر سوم ۷۷ - ۱. علی رضایی - بندرعباس: چی‌چی‌کا - ۱۶۴ ص. - رقصی (شمیز) - ۷۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۱۸۳-۰۰۰-۳

کتاب حاضر، دفتر دوم از بومی سروده‌های شاعر است که به توش بندری (جنوبی) و با توضیح پاره‌ای از واژگان در پاورقی به طبع رسیده است.

چاپ اول

۲۴۱- دیوان ملاحقعلی سیاهوش (شعرهای لکی با ترجمه فارسی).

به اهتمام: عبدالسعيد حقیقی‌مقدم - خرم‌آباد: پیام - ۵۰۰ ص. - جلد اول - وزیری (گالینگور) - ۳۱۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۱۸۱۸-۹-X

کتاب حاضر جلد اول از دیوان "ملاحقعلی سیاهوش" است که در آن اشعاری به گویش لکی با ترجمه فارسی به طبع رسیده است. در مقدمه

کتاب شرحی مختصر از احوال، آثار و ویژگی اشعار ملاحقعلی، فراهم آمده

تاریخ و نقد ادبی

۸۰۹

چاپ اول

۲۴۲- پست مدرنیته و پست مدرنیسم: تعاریف، نظریه‌ها و کاربست‌ها.

گردآورنده: حسینعلی نوذری - تهران: نقش جهان - ۸۲۲ ص. - رقصی (شمیز) - ۳۹۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۶۸۸-۰۲-۰

نمایشنامه

۸۱۲

چاپ اول

۲۴۳- برخیزید و بخوانید.

کلیفورد اودتس: مترجم: فرشته وزیری - نسب: یدالله آقاعباسی - تهران: سپیده سحر - ۸۴ ص. - پالتویی (مقوایی) - ۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۳۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: Awake and sing

شابک: ۹۶۴-۷۱۰۱۰۰۰-۷

این نمایش‌نامه در پنج بخش تدوین شده و هشت نفر نیز در آن عهده‌دار نقش هستند. برای نمونه، یکی از

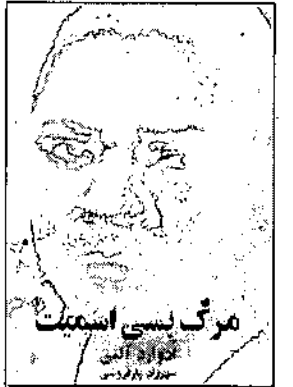
اشخاص این داستان خانمی است به نام 'بسی برگ' که مدام در حال برنامه‌ریزی و مراقبت از خانواده است. او عاشق زندگی است و خندیدن را دوست دارد. 'بسی' متعلق به طبقه متوسط اجتماع است و به همین سبب، از فقر مطلق می‌هراسد، اما همسرش - 'مایرون' - دوست دارد میلیونر باشد. او هیچ گاه دچار افسردگی نمی‌شود و زندگی برای او به مثابه واقعه‌ای دلپذیر است...

چاپ اول

۲۴۴- مرگ بسی اسمیت [و دو نمایشنامه دیگر].

انوار ابلی: مترجم: شهرزاد بارفروشی. - تهران: نیلا - ۱۳۸۸ ص. - رقی (شمیز). - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Death of bessy smith
۹۶۴-۶۹۰۰۰-۱-۰۰۰ شابک:

کتاب از یک نمایش‌نامه بلند 'مرگ بسی اسمیت' و دو نمایش‌نامه کوتاه - 'فام و یام' و 'جبهه ش' تشکیل یافته است. حوادث نمایش‌نامه تک پرده‌ای 'مرگ بسی اسمیت' در بیمارستانی در 'مفیس تنسی' آمریکا رخ می‌دهد: 'بسی اسمیت' خواننده سیاه پوستی است که به 'ملکه آهنگ‌های سوزناک' شهرت یافته است. او در اثر تصادف رانندگی سخت مجروح می‌شود، اما بیمارستان‌های متعلق به سفیدپوستان از پذیرش او سرباز می‌زنند و در نتیجه او به کام مرگ می‌رود و بدین ترتیب قربانی تبعیض نژادی می‌شود.

داستان

۸۱۳

۲۴۵- اسب سرخ، مروارید، دره دراز.

جان‌ارنست استاین‌بک: مترجم: سیروز طاهیان. - تهران: امیر کبیر، شرکت سهامی کتابهای جیبی. - ۱۳۹۶ ص. - جیبی (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک:

۹۶۴-۳۰۳-۳۶-۹

چاپ اول

۲۴۶- اسلپ استیک، یا، تنهایی هرگز!

کورت ونه‌گات: مترجم: فتاح محمدی. - تهران: نیلا. - ۲۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Slapstick or lonesomenomore

شابک: ۹۶۴-۶۹۰۰۰-۸-۹

'اسلپ استیک' رمانی است با ویژگی‌های 'بست مدرن' که طی آن 'کرنه‌وانه گت' - نویسنده آمریکایی - وقایع زندگی خود را بازگو می‌کند. این داستان در واقع، بیانگر عصیان‌های نسل پس از جنگ جهانی دوم است که نویسنده با کنار هم نهادن موضوعات نامتجانس، همچنین با استفاده از طنز و هجو، جامعه آمریکا را به نقد می‌کشد. وی در بخش آغازین کتاب، خاطره‌نشان می‌کند: "...موقع تولد، به هر یک از ما شورهای متفاوتی عطا شده، برنارد [برادر] هیچ وقت نمی‌توانست نویسنده شود. من هیچ وقت نمی‌توانستم دانشمند شوم. و چون ما هزینه زندگی‌مان را با شورمان درمی‌آوریم، دوست داریم به شور خود به عنوان یک ابزار نگاه کنیم، چیزی جدا از آگاهی‌مان، از خویشتن اصلی‌مان..."

چاپ اول

۲۴۷- برادران.

جان گریشام: مترجم: فریده مهدوی-دافمانی: ویراستار: شهلا ارزنگ. - تهران: مرداد. - ۵۵۴ ص. - رقی (شمیز). - ۲۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۷۱۱۶-۰۱-۲
'جان گریشام' نویسنده کتاب که یکی از وکلای دادگستری آمریکاست، داستان حاضر را با استفاده از پرونده‌های جنایی

به رشته تحریر درآورده است. در این داستان، سه وکیل و قاضی کارکنه و زبردست که به سبب کلاهبرداری و جرایم دیگر به زندان افتاده‌اند به مدد

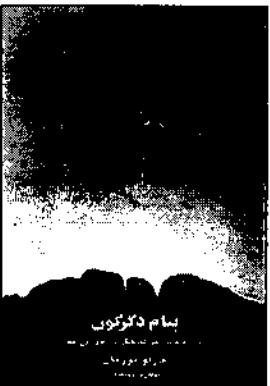

دانش و مهارت‌هایشان، گروهی را در زندان تشکیل می‌دهند و به کمک وکیلی دائم‌الخمر - در بیرون از زندان - و با چاپ یک آگهی در نشریه‌ای، نروتمندان متحرکی را به دام می‌اندازند و مبالغ کلانی از آنان اخذ می‌کنند. استمرار این ترفند بدان حد است که حتی به محافل برجسته سیاسی آمریکا نیز راه می‌یابد و...

چاپ اول

۲۴۸- پیام دگرگون: سفری به عالم سحر، شادمانگی و ژرفای روح انسان.

مارلو مورگان: مترجم: طاهره صدیقیان. - تهران: فکر روز. - ۲۱۲ ص. - رقی (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۹۶۴-۳۳۳-۰۵۶-۱ شابک:

خانم 'مارلو مورگان' خاطرات خود را به گونه داستان از قبیله‌ای دور افتاده از بومیان بدوی استرالیا باز می‌گوید و طی آن - ضمن شرح آداب سنن و فرهنگ بومیان - این پیام را خاطر نشان می‌کند: برای دنیای ما از نابودی بیش از حد دیر نیست، اگر دریابیم که تمام موجودات زنده - چه حیوان، یا انسان - قسمتی از یکانگی جهانی واحد هستند. اگر به پیام توجه کنیم زندگی‌هایمان می‌تواند همانند زندگی 'مردم راستین' آکنده از این هدفمندی بزرگ شود. خانم مورگان در

این داستان، با شهادتی کم نظیر همراه بومیان به صحرانوردی می‌رود، و راز و رمز قبیله‌ای کهن را فرا می‌گیرد.

چاپ اول

۲۴۹- درخت آرزو.

روت چو: مترجم: مهرانگیز طبیبات: ویراستار: نادر سعیدی. - یزد: انتشارات یزد. - ۱۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

The wishing tree
۹۶۴-۶۵۳۱-۲۴-۵ شابک:

قهرمانان اصلی این داستان دو برادر به نام 'برایان' و 'پگی' هستند که یک روز در پارک، درخت کهنسالی را مشاهده می‌کنند که به نظرشان عجیب و غریب می‌نماید. از طرفی روی آن درخت، پرندهای شبیه سینه سرخ قرار گرفته و گاه و بیگاه نوای خود را تغییر می‌دهد و آوای خاصی سر می‌دهد. آنان همچنین گریه‌ای در کنار آن درخت می‌بینند که حرف می‌زند. به هر روی، محور اصلی این اتفاقات در داستان تخیلی حاضر همان درخت کهنسال است که در پی آن...

چاپ اول

۲۵۰- راکی (۲).

سیلوستر استالونه: مترجم: پیمان دفتری. - تهران: فام آوند. - ۱۰۸ ص. - رقی (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۱۹۸-۵-۴

این داستان، با شهادتی کم نظیر همراه بومیان به صحرانوردی می‌رود، و راز و رمز قبیله‌ای کهن را فرا می‌گیرد.

جلد دوم از کتاب 'راکی' شرحی است از ماجراهای مشت‌زنی گمنام به نام 'راکی' بلجوی - که در سال ۱۹۷۹ نیز فیلمی از روی آن ساخته شد.

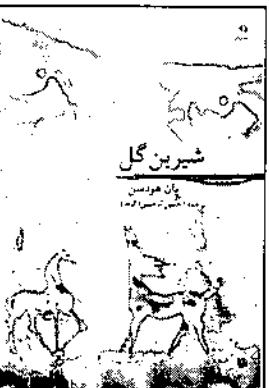
چاپ اول

۲۵۱- شیرین گل.

یان هودسن: مترجم: حسین ابراهیمی. - تهران: روزگار. - ۱۷۶ ص. - رقی (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

Sweetgrass
۹۶۴-۶۶۷۵-۵۲-۲ شابک:

رمان حاضر داستانی است از سنن و آداب اسکی‌موها که طی آن زندگی دختری به نام 'شیرین گل' بازگو می‌شود. 'شیرین گل' در این داستان، قصد دارد با جوانی به نام 'خورشید عقاب' ازدواج کند، اما با مخالفت پدر و در واقع با سنت‌های دست و پا گیر قبیله‌ای روبه‌رو می‌شود. یک چند می‌گذرد و قبیله‌ای دیگر به قبیله شیرین گل حمله می‌کند که حاصل آن کشتار بی‌رحمانه و بیماری مسری است. در این جنگ، شیرین گل دو برادر خود را از دست می‌دهد و بنا استقامتی وصف‌ناپذیر از افراد باقیمانده قبیله پرستاری می‌کند و سرانجام...

چاپ اول

۲۵۲- من و استاد و عشق

میچ آلبوم: مترجم: صدیقه (فخار) ابراهیمی. - تهران: جوانه رشد. - ۲۰۸ ص. - رقی (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۲۰۶۴-۳-۴
داستان حاضر که ترجمه‌ای است از 'Tuesdays With Morrie' بیانگر داستان واقعی زندگی استادی جامعه‌شناس به نام دکتر 'موری شوارتز' است که تا آخرین روزهای حیاتش درباره

حقایق زندگی معنادار با یکی از

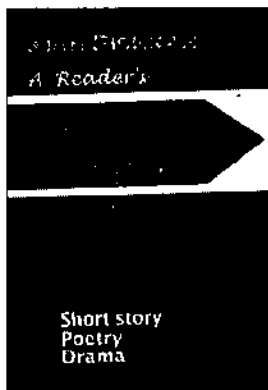
دانشجویانش به گفت و گو می‌نشیند و طی آن حقایق را در قالب مفاهیم عشق، کار، جامعه، خانواده، سالمندی، بخشش و مرگ بازگو می‌کند.

ادبیات انگلیسی

چاپ اول

253- A reader's guide to english literature.

Kian Pishkar. تهران: سیب سرخ. ۷۸۲ ص. - وزیری (شمیز). ۲۹۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: راهنمای ادبیات انگلیسی شابک: ۹۶۴-۹۲۴۹۸-۱-۸

راهنمای ادبیات انگلیسی کتابی است متضمن نقد و بررسی بیش از پنجاه داستان کوتاه، دوستان و پنجاه شعر و پانزده نمایش‌نامه معروف از ادبیات انگلیسی، آمریکا، فرانسه و ژاپن. کتاب حاضر منبعی است برای دانشجویان رشته زبان و ادبیات انگلیسی که در سه بخش تدوین شده است: نقد و بررسی شعر و نقد و بررسی نمایش‌نامه‌ها.

نمایشنامه انگلیسی

۲۵۴- بعد از مگریت.

تام استوپارد؛ مترجم: هوشنگ حسامی. تهران: تجربه. ۴۸ ص. - پالتویی (مقوایی). ۱۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

After magritte شابک: ۹۶۴-۶۴۸۱-۴۹-۳

۲۵۵- زن عقدی.

ایبوسه نیکول؛ مترجم: حسن ملکی. تهران: تجربه. ۴۸ ص. - پالتویی (مقوایی). ۱۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

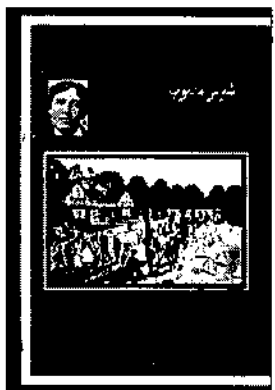
After magritte شابک: ۹۶۴-۹۰۰۳-۲-۷

چاپ اول

۲۵۶- نمایشنامه‌های اسکار وایلد.

اسکار وایلد؛ مترجم: فریده مهدوی-دامغانی؛ ویراستار: نسیم محمدی. تهران: تیر. ۲۵۶ ص. - جلد دوم. - رقی (شمیز). ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

The plays of oscar wilde شابک: ۹۶۴-۶۵۸۱-۳۲-۳

کتاب، متضمن دو نمایش‌نامه از اسکار وایلد است: 'شوهر مطلوب' و 'اهمیت صادق بودن'. در نمایش‌نامه نخست، خیانت در انجام کارهای سیاسی، اخلاقی، دزدی و بالاتر از همه طمع و میل به ثروت در جامعه اشرافی انگلیس به تصویر کشیده شده است. این نمایش‌نامه با ماهیتی طنزآلود نوشته شده و صحنه نمایش نیز با فرش دیواری نفیسی‌ترین گردیده است. این صحنه بیانگر زندگی مجلل 'لرد کیلترن' است. لرد غرق در تظاهر و زندگی تصنعی و فریبکارانه است که همه این‌ها در نمایش‌نامه به خوبی نشان داده می‌شود.

داستان انگلیسی

۲۵۷- آتیلا.

لویز دول؛ مترجم: جلال نعمت‌اللهی. تهران: گیتی. ۶۰۲ ص. - جلد چهاردهم. - وزیری (سلفون). ۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Attila شابک: ۹۶۴-۵۹۲۹-۰۰۰-۸

چاپ اول

این کتاب جلد چهاردهم رمان تاریخی بلند 'آتیلا' اثر 'لویز دول' است که در آن دنباله لشکرکشی‌های آتیلا به امپراتوری روم ماجرای جنگ‌های او بازگو می‌شود. گفتنی است که آتیلا (۴۳۴-۳۹۵ م) پادشاه اقوام صحراگرد (هون)، بر امپراتور روم شرقی و روم غربی غلبه کرد و شهرهای سرزمین 'گل' را ویران نمود و عاقبت در میدان‌های کاتالونیک، نزدیک سالون، مغلوب اتحاد آتسیوس، مروه و تئودوریک شد (۴۵۱ م). سرانجام، آتیلا برای تهدید روم، در سواحل دانوب مستقر گردید و در همانجا درگذشت.

چاپ اول

۲۵۸- آشیانه کرم سفید.

برام استوکر؛ مترجم: آرش حجازی. تهران: درایت. ۲۵۶ ص. - رقی (شمیز). ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۷۰-۷۲-۳

چاپ اول

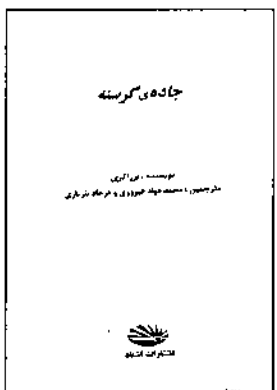
۲۵۹- جاده‌ی گرسنه.

بن اگری؛ مترجم: محمدجواد فیروزی. فرهاد بازبازی. تهران: اشتاد. ۷۶۴ ص. - وزیری (گالینگور). ۲۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۴۵۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

The famished road شابک: ۹۶۴-۶۸۸۰-۱۰-X

این رمان بیانگر تخیلات و تصورات کودکی است در دورانی که جامعه کشاورزی نیجر به با تغییرات جهانی و

مترنسیم روبه‌رو می‌شود. قهرمان داستان پسرچه‌ای به نام 'آزارو' است که در داستان، دو بخش از زندگی او در 'عالم

ارواح' و 'دنیای کنونی' جریان می‌یابد و طی آن بسیاری از سنت‌ها، آیین‌ها، مسائل فرهنگی، عرفانی، سیاسی، اجتماعی و اقتصادی آفریقا به ویژه سرزمین نیجر به بازگو می‌شود. 'آزارو' در دنیای خیالی یا عالم ارواح، پاکی‌ها و خوبی‌ها را مشاهده می‌کند. سلطان آن عالم گربه‌ای است مهربان و محبوب، اما دغدغه‌های دنیای مادی به ویژه عشق به مادر 'آزارو' را به دنیای کنونی می‌کشاند و آیین امر البته او را با مضامین هستی مادی روبه‌رو می‌سازد. در بخشی از داستان، پدرش پیدایش هستی را برای او بازگو می‌کند و این که دنیا در آغاز پیدایش، به سان سلطانی بوده که آدمیان را به کام مرگ می‌فرستاده است. سلطانی که سیری ناپذیر بوده و لحظه-ای از قربانی کردن انسان‌ها غافل نمی‌مانده است. او انسان‌ها را آن چنان در خود فرو می‌بلند که سرانجام خود به 'جاده‌های گرسنه' تبدیل می‌شود. بدین ترتیب، بیان نمادین این اثر آن است که دنیای کنونی در واقع جاده گرسنه‌ای است که انسان‌ها در آن به کام نیستی کشیده می‌شوند.

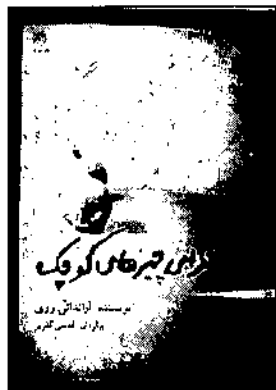
چاپ اول

۲۶۰- خدای چیزهای کوچک.

آرناندانی روی؛ مترجم: قدسی گلریز. تهران: روزگار. ۳۶۴ ص. - رقی (شمیز). ۱۹۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

The god of small things شابک: ۹۶۴-۶۶۷۵-۹۹-۹

رمان حاضر، بیانگر اوضاع سیاسی هندوستان در دهه ۱۹۶۰ است که در واقع تضاد میان دو طبقه از افراد هند 'نحس‌ها' (طبقه فرودست جامعه هند) و 'ثروتمندان' در این داستان به نحو بازری به تصویر کشیده شده است. ویژگی

عمده کتاب، علاوه بر بازگویی سنن و آداب مردم هند، بیان عمیق عاطفی با تکیه بر اساطیر هند است که بر جذابیت اثر می‌افزاید.

چاپ اول

۲۶۱- ریه‌کا.

دقنی دوموویه؛ مترجم: حسن شهباز. تهران: جامی. ۶۰۸ ص. - رقی (شمیز). ۲۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۳۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Rebecca شابک: ۹۶۴-۵۶۲۰-۵۹-۷

چاپ اول

۲۶۲- زمرد.

ایریس گاؤز؛ مترجم: فروزان رضی. تهران: بهجت. ۲۳۲ ص. - رقی (شمیز). ۱۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۷۱-۲۴-۱

'زمرد' داستانی است سراسر ماجراجویی یکی از نواحی انگلستان که شخصیت اصلی آن دختری است به نام 'شارلوت'. او در کودکی پدر و مادر خویش را از دست می‌دهد و ناگزیر تحت سرپرستی عمه خود روزگار می‌گذراند. عمه شارلوت نیز پس از چندی می‌میرد و در این هنگام، شارلوت خود را بسیار غریب و بی‌کس، حس می‌کند. با آمدن عمو و پسرعموی شارلوت نزد او، قدری از اندوه شارلوت کاسته می‌شود، اما شارلوت

چاپ اول

۲۷۱- بازی کشتار.

اوزن یونسکو: مترجم: حسینعلی طباطبایی، داود رشیدی. - تهران: دید. - ۱۶۰ ص. - رقی (شمیز). - ۹۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Jeux de massacre

شابک: ۹۶۴-۹۳۲۱۲-۲-۰

۲۷۲- دست‌های آلوده.

ژان پل سارتر: مترجم: جلال آل احمد. - تهران: فردوسی. - ۱۸۴ ص. - رقی (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ هفتم / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۰۹-۶۷-X

داستان فرانسوی

۲۷۳- سمرقند: دست‌نویس

سمری.

امین مالوف: مترجم: کاظم شیواصوی. - تهران: داستان. - ۲۲۴ ص. - رقی (شمیز). - ۱۹۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۹۶۴-۶۵۵۵-۰۳-۹ شابک:

۲۷۴- شازده کوچولو.

آنتوان دو سنت‌اکزوپری: مترجم: اصغر رستگار. - اصفهان: نقش خورشید. - ۸۴ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Little prince

شابک: ۹۶۴-۶۹۴۱-۰۵-۲

چاپ اول

۲۷۵- ویکتور هوگو.

رائول ویلمنت: مترجم: شراره صالحی. - تهران: به دید. - ۱۱۴ ص. - رقی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۹۹۵-۰۶-۳

ادبیات سایر زبانهای ژرمنی

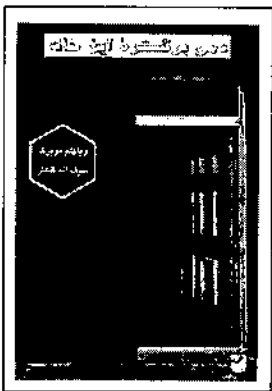
چاپ اول

۲۶۹- دمی بر گستره این خاک.

ویلهلم موبک: مترجم: سیفاله گلکار. - تهران: پژوهنده. - ۲۳۲ ص. - رقی (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۱۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Mon instant sur cette terre

شابک: ۹۶۴-۶۳۰۲-۹۰-۴

داستان، حکایت مردی تنهاست که سال‌های زندگی خود را در مهاجرت سپری کرده و اینک در هتلی در ساحل کالیفرنیا رحل اقامت افکنده و خاطرات زندگی پر فراز و نشیب خود را مرور می‌کند. وی در بخش آغازین کتاب، زندگی خود را چنین شرح می‌دهد: 'سال‌های زیادی از عمرم را در سفر گذرانده‌ام. مقصود از هر سفر، آن است که انسان برای مقصد معینی به راه افتد. جایی که با حدود معینی روی نقشه جغرافیا مشخص شده است. باری این جابجایی‌های من بر سطح کره خاکی بی‌هدف بوده‌اند. اگر نتیجه آنها را بخواهیم، از هر معنایی به دور بوده‌اند، زیرا از این سفرها چیزی به دست نیآورده‌ام... هنوز هم به گریختن ادامه می‌دهم، در حالی که اندیشه‌هایم همه جا با من همراه است، اندیشه‌ای که با آن مبارزه می‌کنم...

۲۷۰- دنیای سوفی: داستانی درباره تاریخ فلسفه.

یوستاین گردر: مترجم: حسن کامشاد. - تهران: نیلوفر. - ۶۰۸ ص. - رقی (شمیز). - ۲۱۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۳۳۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Sophie's world: a novel about the history of philosophy ...

شابک: ۹۶۴-۴۴۸-۰۴۱-۴

آنچه در این کتاب جمع آمده مجموعه هفده داستان کوتاه است که در نخستین آن - 'یک معامله خوب' - تلاش دو کودک بازگو می‌شود که قصد دارند بادیادک خود را به هوا بفرستند.

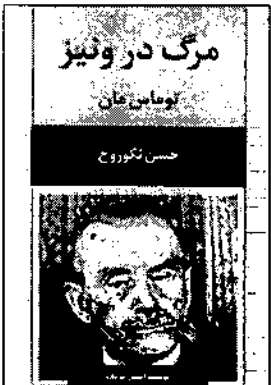
چاپ اول

۳۶۸- مرگ در ونیز.

توماس مان: مترجم: حسن نکوروج. - تهران: نگاه. - ۱۶۰ ص. - رقی (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Tod in venedig = death in venice

شابک: ۹۶۴-۶۷۳۶-۲۳-۸

رمان حاضر، اثر 'توماس مان'، در واقع تجزیه و تحلیلی است از روحیه آشفته و سرنوشت‌گمانگیز هنرمندی که از محیط خانوادگی دور می‌گردد و در ونیز به سوی زیبایی‌های شوم کشیده می‌شود و سرانجام کشتی به سوی مرگ که حاصل آن زیبایی‌هاست در او به وجود می‌آید. قهرمان داستان نویسنده‌ای است به نام 'آشیاخ'. او در یک بعد از ظهر با اعصاب خسته از کار، به فضای بیرون می‌رود تا خستگی را از تن خود بزداید، اما این سفر کوتاه، بر خستگی او می‌افزاید و او ناگزیر به سفری رویایی تن می‌دهد و بدین ترتیب داستان رنگ فلسفی به خود می‌گیرد... در ابتدای داستان، مترجم شرح و تفسیری از داستان به دست داده است.

به ایران مواخذة نموده است. متن اصلی کتاب که دنباله 'سرگذشت حاجی بابا اصفهانی' است با مأموریت حاجی بابا به اصفهان آغاز می‌گردد. او از سوی دربار مأمور وصول هدایایی از اصفهان و شیراز است که باید آنها را به ملکه انگلیس بفرستد. ماجراهای بعدی کتاب وقایعی است که حاجی بابا در انگلستان پشت سر گذاشته است. موریه در این اثر، زندگی یک اصفهانی زربنگ و رند (حاجی بابا) را باز می‌گوید که از دلالتی، آب یخ فروشی و تنباکو فروشی به سمت ایلچی‌گری می‌رسد و طی آن، علاوه بر توصیف بی‌بند و باری و فساد دربار قاجار، خرافه‌پرستی و عقب‌ماندگی ایرانیان را شرح می‌دهد.

شعر آلمانی

۲۶۵- داستان زندگی دانیل استیل.

نیکول هویت: مترجم: میترا معتقد. - تهران: دور دنیا. - ۴۰۸ ص. - رقی (شمیز). - ۱۶۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Daniene steel

شابک: ۹۶۴-۷۰۶۲-۰۱-X

نمایشنامه آلمانی

۲۶۶- اتهام به خود.

پتر هانتکه: مترجم: حسن ملکی. - تهران: تجربه. - ۲۴ ص. - پالتویی (مقوایی). - ۱۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Self - accusation

شابک: ۹۶۴-۶۴۸۱-۱۱-۶

داستان آلمانی

چاپ اول

۲۶۷- انگشتر فکر خوان.

اندریاس شلوتر: مترجم: ناهید مخملی. - تهران: قله. - ۲۰۴ ص. - رقی (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Der ring der gedanken

شابک: ۹۶۴-۹۲۰۴۸-۲-۲

مدتی بعد با حوادثی روبه‌رو می‌گردد که او را تا دنده‌های مرگ نزدیک می‌سازد. عموی شارلوت قصد دارد او را به 'ولز' ببرد، اما او از رفتن به آن جا سر باز می‌زند. به گمان شارلوت، پسرعمویش 'گریسان' قصد دارد او را به قتل برساند. حال آن که این حوادث را عموی شارلوت تدارک دیده تا صاحب میراث او شود، زیرا منزل مجلل و زمردهای بارز زشی که عمو در 'ولز' دارد از آن شارلوت بوده در حالی که خود شارلوت از این مالکیت بی‌خبر است. در نتیجه ...

۲۶۲- قلعه حیوانات.

جورج اورول: مترجم: امیر امیرشاهی. - تهران: جامی. - ۱۶۰ ص. - رقی (شمیز). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ یازدهم / ۴۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۲۰-۵۴-۶

چاپ اول

۲۶۴- ماجراهای حاجی بابا اصفهانی در انگلستان.

جیمز جاستینی-نیل موریه: مترجم: مهدی افشار. - تهران: زرین. - ۴۰۴ ص. - رقی (کالیگور). - ۲۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

The adventures of hajji baba of ispanon in ...

شابک: ۹۶۴-۴۰۷۰-۲۰۲-۲

ترجمه حاضر دنباله 'ماجراهای حاجی بابا اصفهانی' است که برای نخستین بار مرحوم 'میرزا حبیب اصفهانی' ترجمه‌ای از آن به دست داد و نیز مترجم این کتاب (مهدی افشاری) برگردان دیگری از آن را منتشر ساخت. کتاب با مقدمه نویسنده آن (جیمز موریه) آغاز می‌شود که اشاره‌ای دارد به مجلد قبلی خود، همچنین از نامه‌ای یاد می‌کند که ظاهراً آن را 'میرزا فیروز' - نخستین سفیر ایران در انگلستان، در عهد فتحعلی شاه - به موریه نوشته و او را از بی‌حرمتی نسبت

ژانول ویلمنات در این کتاب، با شرح زندگی ویکتور هوگو و ماجراهایی که بر او رفته، کوشیده است گوشه‌هایی از زندگی و رنج‌های عظیم این نویسنده شهیر فرانسوی را به تصویر بکشد. کودکی از هم گسیخته، جدال‌های شاعرانه، از شورش تا تبعید، شاعر جزیره تنهایی، و پرچمدار مبارزه عنوان اصلی کتاب است که ملی آن حوادث گوناگون زندگی ویکتور هوگو بازگو می‌شود. در دو پیوست کتاب، فهرستی از آثار ویکتور هوگو و خلاصه‌ای از زندگی او به دست داده می‌شود. در انتهای کتاب تصاویری از هوگو و خانواده او به چاپ رسیده است.

نوشته‌های گونه‌گون فرانسوی

ATA

چاپ اول

۲۷۶- حضور ناب

کریستیان بوبن؛ مترجم: حسین صدقی؛ عکاس: کورش ادمی. - تهران: ماهریز. - ۶۴ ص. - جیبی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

۹۶۴-۷۰۴۹-۳-X شابک:

راوی در این داستان که در کتابچه‌ای با طرح‌ها و تصاویر متعدد به چاپ رسیده به زبانی شعر گونه از قوتوت شدن پدر خویش و درختی که در حیاط خانه سالمندان واقع است سخن می‌گوید. او از پرستاران به مثابه 'مردگان' یاد می‌کند، زیرا آنان روح سالمندان را در نمی‌یابند و کاری مفید برای آنان انجام نمی‌دهند. راوی درباره درخت مورد نظر در این داستان، خاطرنشان می‌کند: 'این تنها یک درخت در برابر پنجره اتاق نیست، بلکه برای من حکم مرشدی را دارد که با سلوک بردبارانه‌اش، با تردید و با شکست مرا به سمت 'تاب‌ترین' رشد می‌کند.'

داستان ایتالیایی

AST

۲۷۷- نان و شراب

ایناتیسو سیلونه؛ مترجم: محمد قاضی. - تهران: زرین. - ۴۷۸ ص. - رقصی (گالینگور). - ۲۳۵۰۰ ریال. - چاپ پانزدهم / ۲۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: Pane e vino شابک: ۹۶۴-۴۰۷-۰۱۵-۱

شعر اسپانیایی

۸۶۱

۲۷۸- فدریکو گارسیا لورکا: گزیده اشعار

مترجم: زهرا رهبانی، نازنین میرصادقی. - تهران: نگاه. - ۱۱۲ ص. - رقصی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۷۳۶-۵۲-۱

کتاب، ترجمه‌ای است از اشعار 'فدریکو گارسیا لورکا' که از مجموعه‌های 'کتاب شعرها'، 'شعر کانتو'، 'نخستین ترانه‌ها'، 'ترانه‌ها'، 'شاعر در نیویورک'، 'شش شعر گالیسیایی' و 'دیوان تماریت' انتخاب گردیده است. در مقدمه کتاب شرحی کوتاه از زندگی و ویژگی اشعار 'لورکا' فراهم آمده است. ترجمه شعر 'صف' از این مجموعه، چنین است: 'برایم صدای آورده‌اند. / درون خویش / دریایی از نقش و نگار را آواز می‌خواند. / قلب من / سرشار از آب می‌شود. / با ماهیانی تیره و ترقه‌ای. / برایم صدای آورده‌اند.'

چاپ اول

۲۷۹- مرگ دیکتاتور: گفته‌ها و نوشته‌های یک زندانی شیلیایی

سالونیا؛ مترجم: عرفان قاضی‌فرد. - تهران: شیرین، تازه نگاه. - ۸۰ ص. - رقصی (شمیز). - ۵۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۳۵۰ نسخه.

عنوان به لاتین: The ruin of dictator شابک: ۹۶۴-۵۵۶۴-۲۳-۳

'پی.آر.سالونیا' در این مجموعه شش سروده را فراهم آورده که ترجمه عناوین هر یک بدین قرار است: 'کاخ منحوس'، 'طبل هرج و مرج'، 'باران وحشی'، 'آب ته مانده کوچه'، 'تعفن گل مسخ می‌شود' و 'جزیره کهنه تمساح'. در این سروده‌ها دیکتاتوری ژنرال پینوشه، همچنین مبارزات و آزادیخواهی مردم شیلی به تصویر کشیده شده است. ترجمه سروده نخست چنین آغاز می‌شود. در این شب عبوس، دراز و دلگیر، پر از سکوت، چه آشوب‌ها و چه فغان‌ها و ناله‌های مرگ! همه مانده در گلو تنگ تنگ! در این خلوت سیاه و تلخ خواهم که های های گریه سر دهم، / گریستی پر سوز، اما نهانی...'

چاپ اول

۲۸۰- نه! نمی‌خواهم ببینمش!

فدریکو گارسیا لورکا؛ مترجم: یغما گلرویی. - تهران: لارینوش. - ۱۲۰ ص. - رقصی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: No! don't want to see him شابک: ۹۶۴-۵۵۶۳-۴۶-۱

کتاب، متخسی است از ۶۶ قطعه شعر 'فدریکو گارسیا لورکا' شاعر مشهور اسپانیایی. ترجمه قطعه نخست تحت عنوان 'هر آواز' چنین است: هر آواز سکون عشق است. / هر ستاره بامدادی،

سکوت زمان / گره زمان. / و هر آه / سکون فریاد است.

تمایش اسپانیایی

۸۶۲

چاپ اول

۲۸۱- آرکیده‌ها در مهتاب: کمدی مکزیک

کارلوس فونتس؛ مترجم: مهدی موسوی. - تهران: نیلا. - ۱۰۴ ص. - رقصی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: Orquideas a la luz de la luna شابک: ۹۶۴-۶۹۰۰۰-۹-۷

داستان اسپانیایی

۸۶۳

۲۸۲- آنورا

کارلوس فونتس؛ مترجم: عبدالله کوثری. - تهران: تندر. - ۱۳۶ ص. - رقصی (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۳۰۰۰-۶-۵

ادبیات پرتغالی

۸۶۹

۲۸۳- زائر کوم پوستل

پاتولو کونیو؛ مترجم: حسین نعیمی. - تهران: ثالث. - ۲۵۸ ص. - رقصی (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۲۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۴۰۴-۱۱-۱

چاپ اول

۲۸۴- زندگی و آثار پائولو کوئیلو

گردآورنده: شهاب شهرزاد. - تهران: ندای دانش. - ۱۱۲ ص. - رقصی (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۱۶۵۱-۵-۰

چاپ اول

۲۸۵- سلحشور نور

پاتولو کونیو؛ مترجم: حسین نعیمی. - تهران: ثالث. - ۱۶۴ ص. - رقصی (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۲۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: Manuel de guerrier de la lamiere

شابک: ۹۶۴-۶۴۰۴-۸۸-X

داستان نمادین این کتاب که لحنی شاعرانه دارد با گفت و گوی زنی زیبا که 'جامه‌ای متفاوت دارد' با کودک جست و جوگر آغاز می‌شود. زن از کودک می‌خواهد که به ساحل دریا برود و در آن جزیره‌ای را مشاهده کند که دارای معبد عظیم و ناقوس‌های پیشمار است. اما کودک هر چه جست و جو می‌کند، چنین معبدی را نمی‌بیند و حتی صدای ناقوس را هم نمی‌شنود. او پس از چندی با رویاهای کودکانه خویش گمان می‌برد که صدای ناقوس‌های معبد را شنیده است و از این رو شادمان می‌شود و دیگر سال‌های سال آن ساحل را ترک نمی‌گوید. او که اینک به مردی بالغ بدل شده دوباره به کنار ساحل می‌آید و آن زن را با همان هیئت و زیبایی مشاهده می‌کند که منتظر او بوده است. زن در این هنگام دقتی به او می‌دهد و به او می‌گوید: 'بنویس، یک سلحشور نور نگاه کودک را میزان می‌داند، زیرا، کودکان قادرند دنیا را [معصومانه] بدون نیش و نوش ببینند، پس، سلحشور هر گاه بخواهد شایستگی و اعتماد یک نفر را بسنجد با نگاه یک کودک به او می‌نگرد.' و مرد از او می‌پرسد: سلحشور نور کیست؟ و او چنین پاسخ می‌دهد: 'آن کس که قادر به درک معجزه باشد و به خاطر باورهایش تا پای مرگ بچنگد و ... صدای ناقوس‌های فروخته در دل دریا را بشنود...'

۲۸۶- کوری

ژوزه ساراماگو؛ مترجم: اسدالله امرایی؛ ویراستار: غلامحسین سالمی. - تهران: مروارید. - ۲۱۴ ص. - رقصی (گالینگور). - ۱۸۵۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۲۳۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: Ensaio sobre a cegueira ...

شابک: ۹۶۴-۶۰۲۶-۷۰-۲

۲۸۷- کوری

ژوزه ساراماگو؛ مترجم: مینو مشیری؛ ویراستار: محمدرضا جعفری. - تهران: علم. - ۳۷۰ ص. - رقصی (گالینگور). -

۲۱۰۰۰ ریال - چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Blindness
۹۶۴-۴۰۵-۰۶۹-X
شابک:

۲۸۸- کوه پنجم.

پائولو کوتیلو؛ مترجم: حسین نمیمی؛
ویراستار: اسماعیل جنتی - تهران: ثالث.
- ۳۳۶ ص. - رقصی (شمیز) - ۱۰۰۰۰
ریال - چاپ دوم / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Le cinquieme montagne
۹۶۴-۶۴۰۴-۳۱-۶
شابک:

۲۸۹- کیمیاگر.

پائولو کوتیلو؛ مترجم: حسین نمیمی؛
مصحح: اسماعیل جنتی - تهران: ثالث.
- ۲۸۴ ص. - رقصی (شمیز) - ۹۰۰۰
ریال - چاپ پنجم / ۳۳۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
L'alchimiste
۹۶۴-۶۴۰۴-۳۶-۴
شابک:

شعر نمایشی و نمایشنامه‌های کلاسیک یونان

۸۸۲

چاپ اول

۲۹۰- شناخت نمایشنامه مدرن.
کنت پیکرینگ؛ مترجم: ناصر دشت‌پیم.
- تهران: نمایش - ۲۶۴ ص. - رقصی
(شمیز) - ۸۰۰۰ ریال - چاپ اول /
۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
How to study modern drama
۹۶۴-۵۵۹۶-۱۷-۳
شابک:

در این اثر، راه کارهایی به منظور
چگونگی شناخت و نقد و ارزیابی
نمایش‌نامه‌های مدرن به دست داده می-
شود. نویسنده در کتاب با طرح نمونه-
هایی از نمایش‌نامه‌های مدرن سعی دارد
چگونگی قرائت نمایش‌نامه، و پی بردن
به فنون اصلی آن را به مخاطبان
آموزش دهد. نگاهی به زبان نمایش-

نامه، شیوه طبقه‌بندی انواع نمایش‌نامه-
، کارگاه‌های عملی و مطالعه نمایش و
شخصیت‌ها و درون مایه‌ها از مباحث
اصلی این کتاب به شمار می‌آیند.

ادبیات زبانهای هند و اروپای شرقی و سلتی

۸۹۱

۲۹۱- خاک پیکر.

آیوان سرگی یویچ تورگنیف؛ مترجم:
عبدالرحمن رزندی - تهران: امیر کبیر -
۴۶۸ ص. - رقصی (گالینگور) - ۱۳۳۰۰
ریال - چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک:
۹۶۴-۰۰۰-۶۲۱-۱

چاپ اول

۲۹۲- مهمان شهزاد.

سیسیلیا دینر؛ مترجم: رحمان رجبی -
یزدانی فر - تهران: پژوهنده - ۱۹۲ ص.
- رقصی (شمیز) - ۷۵۰۰ ریال - چاپ
اول / ۳۱۰۰ نسخه.
شابک:
۹۶۴-۶۳۰۲-۸۹-۰۰

«لاورا» قهرمان اصلی این داستان است
که در آن تصویر دیگری از عشق و
زندگی را جست و جو می‌کند. او خواهر
مملولی دارد که وظیفه نگاهداری او را
برعهده گرفته و همسری که برایش
جذابی نیست. «لاورا» در مسیر زندگی
با مردی آشنا می‌شود که سخت مفتون
اوست. او از این عشق مفهوم «وصال» را
مطمئن نظر ندارد، حتی فرزند مملول او را
نیز پرستاری می‌کند و تمام هستی خود
را صرف آدم‌هایی می‌سازد که به او
نیازمندند.

ادبیات زبانهای آفریقایی - آسیایی (خاص و عامی)

۸۹۲

چاپ اول

۲۹۳- دیوان الحنین فی ذکری
الطاهرین (القسم الاول).

شاعر: ام‌مظفر آل‌شبیخ خاقانی - قم:
انوارالهدی - ۳۵۲ ص. - جلد پنجم -
وزیری (شمیز) - چاپ اول /
۹۶۴-۶۲۲۳-۳۸-۹
شابک:

چاپ اول

۲۹۴- دیوان الحنین فی ذکری
الطاهرین (القسم الثاني).

شاعر: ام‌مظفر آل‌شبیخ خاقانی - قم:
انوارالهدی - ۳۳۲ ص. - جلد پنجم -
وزیری (شمیز) - چاپ اول /
۹۶۴-۶۲۲۳-۳۸-۹
شابک:

۲۹۵- شهزاد دختری از مصر.

ژیلبر سینوئه؛ مترجم: عبدالرضاوشنگ
مهسودی - تهران: پیکان - رقصی
(شمیز) - ۲۵۵۰۰ ریال - چاپ دوم /
۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
L'egyptienne
۹۶۴-۶۲۲۳-۸۵-۴
شابک:

ادبیات زبانهای اورال - آلتایی، سیبریایی قدیم و ...

۸۹۴

۲۹۶- دیوان شهریار (ترکی) به
انضمام حیدر بابایا سلام.

محمدحسین شهریار - تهران: زرین -
۳۲۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۵۰۰۰
ریال - چاپ سیزدهم / ۵۰۰۰ نسخه.
شابک:
۹۶۴-۴۰۷-۲۰۸-۱

۲۹۷- دیوان شهریار (ترکی) به
انضمام حیدر بابایا سلام.

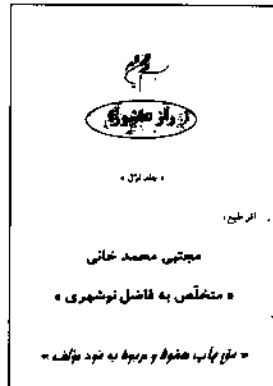
محمدحسین شهریار - تهران: زرین -
نگاه - ۳۲۸ ص. - وزیری (شمیز) -
۱۵۰۰۰ ریال - چاپ چهاردهم / ۵۰۰۰
نسخه.
شابک:
۹۶۴-۴۰۷-۰۰۱-۱

چاپ اول

۲۹۸- راز عاشورا.

مجتبی محمدخانی - تهران: نسل نو -
۲۹۸ ص. - رقصی (گالینگور) - ۱۳۰۰۰
ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک:
۹۶۴-۹۲۵۸۲-۰۰-۵

در کتاب حاضر چند نوحه و مرثیه برای
ایام سوگواری شیعیان به زبان ترکی به

طبع رسیده است.

چاپ اول

۲۹۹- روزهای جویی.

مترجم: رسول یونان - تهران: معیار -
۱۲۴ ص. - رقصی (شمیز) - ۷۵۰۰ ریال.
- چاپ اول / ۳۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

Wooden days
۹۶۴-۷۰۱۱-۰۱-۶
شابک:

در مجموعه حاضر، ترجمه‌ای از اشعار
برخی سرایندگان معاصر ترکیه،
جمهوری آذربایجان، انگلیس، آمریکا،
قرقیزستان، قزاقستان و چند سرزمین
دیگر فراهم آمده است

۳۰۰- سلام پر حیدر بابا.

محمدحسین شهریار - تهران: سروش -
۱۳۰ ص. - رقصی (شمیز) - ۵۷۰۰ ریال.
- چاپ دوم / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

Greetings to heidar baba
(turkish poem by shahriar)
۹۶۴-۴۳۵-۱۳۸-X
شابک:

چاپ اول

۳۰۱- سلام کلامی.

شاعر: ولی‌الله کلامی زنجانی - تهران:
پیری - ۳۳۶ ص. - جلد یازدهم -
جیبی (گالینگور) - ۱۳۰۰۰ ریال - چاپ
اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک:
۹۶۴-۶۶۲۳-۵۰-X

۳۰۲- شام غریبان.

کریم کریمپور - تهران: باغ ابریشم -
۳۳ ص. - جیبی (کاغذی) - ۱۰۰۰

چاپ اول

ریال - چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک:
۹۶۴-۶۸۳۵-۰۴-X

چاپ اول

۳۰۳- غوغای کربلا.

رجبعلی نوروزی زنجانی - زنجان: زنگار.
- ۲۴۴ ص. - جیبی (گالینگور) - ۸۰۰۰
ریال - چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.
شابک:
۹۶۴-۵۵۰۲-۱۳-۶

چاپ اول

۳۰۴- مونس روزهای زندگی:
خاطراتم درباره میرزا جلیل
محمدقلی زاده

حمیده محمدقلی‌زاده؛ مترجم: دلیر
ابراهیم‌زاده - تهران: پژوهنده - ۱۹۲
ص. - رقصی (شمیز) - ۷۵۰۰ ریال -
چاپ اول / ۲۱۰۰ نسخه.
شابک:
۹۶۴-۶۳۰۲-۴۱-۶

سرمدبیر مجله ملانصرالدین در این
نوشته، خانم حمیده محمدقلی‌زاده -
فرزند احمدبیک جوانشیر - خاطراتی را از
زندگی و فعالیت‌های فرهنگی همسرش -
«میرزا جلیل قلی‌زاده» - سرمدبیر روزنامه
ملانصرالدین - براساس یادداشت‌های
روزانه تنظیم کرده است. در این
خاطرات، اطلاعات مفصلی درباره
زندگی، محیط اجتماعی معاصران و
چگونگی نگارش آثار مختلف جلیل
محمدقلی‌زاده فراهم آمده است. در
بخشی از این خاطرات، فعالیت‌های
اجتماعی خانم حمیده قلی‌زاده و
مشارکت او در امور خیریه ذکر گردیده
است. گفتنی است خانم حمیده محمد
قلی‌زاده در ششم ژانویه سال ۱۸۷۳ در
منطقه «آغ‌جابدیع» در روستای کهریزی
به دنیا آمد و سال‌های کودکی را به

آموختن زبان آذربایجانی و روسی سیری نمود. او پس از گذشت سه سال از فوت همسرش - سرهنگ ابراهیم خان - در سال ۱۹۰۷ با جلیل محمد قلی زاده - سردبیر مجله انتقادی و اجتماعی - "ملانصرالدین" - ازدواج کرد و همواره در فعالیتهای اجتماعی حضوری چشمگیر داشت.

چاپ اول

۳۰۵- نازگیله "شعر مجموعه مسی"

شاعر: علی احمدی - تهران: ویژه نگار. - ۱۹۲ ص. - رقمی (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲-۳۲-۲

علی احمدی آده (ع.اورمولو) سروده - هابی را به زبان ترکی در قالب غزل و رباعی و گاه به شیوه نو فراهم آورده است.

ادبیات سایر زبانها

۸۹۹

چاپ اول

۳۰۶- کهن ترین سروده ها.

گردآورنده: تورکیل یاکوسن، جان ویلسون؛ مترجم: عسکر بهرامی - تهران: به دید. - ۸۰ ص. - رقمی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۹۹۵-۰۶-۳

در مجموعه حاضر، ترجمه‌ای از بیست و یک سروده از ادبیات کهن سومری و مصری فراهم آمده است. سروده‌های سومری این مجموعه، برگردانی است از ترجمه‌های پروفیسور ترکیل یاکوسن - سومرشناس مشهور - و سروده‌های مصری که از روی ترجمه پرفیسور "جان" ویلسون، انتخاب گردیده است. مترجم در مقدمه کتاب، اشاره‌ای دارد بر ادبیات کهن میانرودان (بین‌النهرین) و مصر. قطعه "زندگی شبانی" نمونه‌ای از سروده‌های مصری، چنین ترجمه شده است: خواهر خوش نوازش، دوشیزه گشتین انه، نشیند به آغل / میش دوشد و بره شیر دهد، بز دوشد و بزغاله شیر دهد، به دستی ظرف کره دارد و / دستی دگر، آن زن جوان / غزلی و چنگی.

نمایه عنوان

Paragraph development: a guide for students of english ۷
A reader's guide to english literature ۲۵۳

آئورا ۲۸۲
آنیلا ۲۵۷

آخرش به روز رسیدم ۶۸
آریه‌های ادبی (قالب‌های شعر، بیان و بدیع) ویژه دانش‌آموزان سال سوم دبیرستان ۹

آریانا ۱۶۵
آشیانه کرم سفید ۲۵۸

آموزش گام به گام ادبیات فارسی (۶) سال سوم نظام جدید ۱۰

آموزش گام به گام ادبیات فارسی (۶) سال سوم نظام جدید رشته علوم تجربی و ریاضی ۱۱

آن سوی سایه (مجموعه اشعار) - ۶۹

"به دل پاره دارم، چن - آئی نسیم سحری می‌خری؟" ۷۰

آینه در کربلاست: گزیده اشعار عاشورایی ۲۸

اتهام به خود ۲۶۶
ادبیات جوان ۱۶۲

ارکیده‌ها در مهتاب: کمدی مکزیک ۲۸۱

از بهار تلخ زمین: گزیده‌ی شعر ۱۳۴۰ - ۲۵۹

از حله تا سلطانیه ۷۲

از خواب ترگس و مهتاب [دفتر شعر] ۷۳

از میقات تا میثاق (یا کاروان غنیر) با مجموعه اشعاری از موضوعات مختلف و مطالب دیگر ۲۴

اسب سرخ، مروارید، دره دراز ۲۴۵

۲۴۶! السلب استیک، یا، تنهایی هرگز اعتراف ۲۲۶

اندوه منتشر ۷۴
انگشت فکرخوان ۲۶۷

اولین غم و آخرین نگاه: مجموعه شعر ۱۸۰

۷۵ اولین گام نسیم ۷۶

با لبخندهای مادر بزرگ ۱۶۶

با من از رنج مگو ۷۷

با نام عشق می‌آیی ۷۸

باران روی عکس ۷۹

بازگشت ۱۶۷

بازی آینه‌ها ۱۶۸

بازی کشتار ۲۷۱

باغ تنهایی (مجموعه داستان) ۱۶۹

باغ‌های مرمر ۱۷۰

بانگ ریاب ۱۷۱

بر جاده یوش ۱۷۲

بر سنگفرش خیال: شامل "منتهای ادبی" ۲۳۵

برادران ۲۴۷

برای باران: مجموعه شعر ۸۰

برخیزید و بخوانید ۲۴۳

برگزیده متون ادب فارسی با تجدید نظر کلی ۲۰

بعد از مگریت ۲۵۴

بلند تا باران ۸۱

بود چندرغاز رویاها یمان را هم ربود ۸۲

بوی تلخ قهوه ۱۷۳

به خاطر پرنده‌ها ۱۷۴

به خاطر لبانت که کلید تبسم جهان است ۸۳

بهار خاموش ۱۷۵

۱۷۶ ای عشق هرگز، با عشق شاید ۸۴

بیا شب را روشن ببینیم ۸۵

بیانه در باد ۸۵

پایان زندگی رستم دستان پهلوان باستانی ایران ۳۷

پرستشهای چهارگزینه‌ای ادبیات فارسی : ویژه آزمون کارکنانی پیوسته ۱۲

پرستشهای چهارگزینه‌ای فارسی و آیین نگارش (۵) ۱۳

پرنده بی پرند ۸۶

۷۵ ثروتهای آسمانی در قلبها و مغزهای زمینی ۷۶

جاده‌ی گرسنه ۲۵۹

جاری ست آدمی: در معرفی و نقد آثار محمد عزیزی ۸۹

جاودانگان ۱۸۱

جشدل بنک سپهر: مجموعه‌ای از بومی سروده‌ها به گویش بندری دفتر سوم ۲۴۰

۱ - ۷۷ - ۲۷۱ ۱۸۲

چه آسان باختم ۹۰

چه کنم؟ دلم از سنگ که نیست حدیث بی‌کم و بیش (شرح گلشن راز شیخ محمود شبستاری) ۴۹

حرف‌هایی برای نگفتن: گزیده شعرها ۱۳۶۸ تا ۱۳۷۷ ۹۱

حضور ناب ۲۷۶

حکام قدیم، حکام جدید: سه تیاتر ۱۶۳

حکایت آدم این خانه: مجموعه شعر ۹۲

حلقه ماه ۱۸۳

خاتون بعد از من آده‌ها را اینطوری می نویسد ۱۸۴

خاطرات تلخ و شیرین مدرسه ۱۸۵

خاک بکر ۲۹۱

خاکستری‌تر از همیشه ۹۳

خانقاه: مثنوی عرفانی و اخلاقی به پیروی از بوستان سعدی ۹۴

خانم صدری ۱۸۶

خانه خورشید ۹۵

خدا کند تو بیایی ۲۱۷

خدای چیزهای کوچک ۲۶۰

خدای روزهای بارانی ۱۸۷

خزان کال ۹۶

خلوتگاه عشق (دارالوصال در عاشورا) ۹۷

خنده ۱

خواندنی‌هایی از لا بلای گفته ها و نوشته‌ها ۲۳۶

خودآموز گام به گام زبان و ادبیات فارسی (۲) عمومی دوره پیش دانشگاهی ۱۵

خورشید جاودانه رخشان: مجموعه شعر: امیرمومن علی علیه‌السلام ۲۹

خورشید شهیدان: مجموعه نوحه ها و مرثی ۳۰

خیام و ترانه‌ها ۴۲

داستان خسرو و شیرین ۴۷

داستان زندگی دانیل استیل ۲۶۵

داستانهایی از هزار و یکشب ۱۸۸

در انتظار سپیده (مجموعه شعر) ۹۸

در دیده ۹۹

درخت آرزو ۲۴۹

درس عشق در دفتر نباشد (زندگی من پیام من است) ۱۸۹

دریا در من: گزیده‌ی ترانه‌ها ۱۹۹۵۱- ۱۰۰

دست‌های الوده ۲۷۲

دل به رویاها سپار ۲

دمی با بانو ۱۰۱

دمی بر گستره این خاک ۲۶۹

دنیای سوفی: داستانی درباره تاریخ فلسفه ۲۷۰

دو غریب ۲۲۱

دوره کامل مثنوی مثنوی ۵۰

دویست سخنور "تذکره الشعراء منظوم و منثور" ۲۲

دیوان استاد جمال‌الدین محمدین عبدالرزاق اصفهانی ۴۳

دیوان اشعار امینی ولاشانی ۱۰۲

دیوان الحنین فی ذکری الطاهرین (القسم الاول) ۲۹۳

دیوان الحنین فی ذکری الطاهرین (القسم الثاني) ۲۹۴

دیوان باباطاهر عریان ۲۴

دیوان حاج میرزا حبیب خراسانی-قدس سره العزیز ۶۷

دیوان حافظ ۵۶

دیوان حافظ با فالنامه از نسخه غنی و قزوینی ۵۷

دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: با استفاده از نسخه تصحیح شده محمد قزوینی و دکتر قاسم غنی ۵۹

دیوان خواجه شمس‌الدین محمد حافظ شیرازی: با مقابله از نسخه محمد قزوینی و قاسم غنی ۵۸

دیوان شهریار (ترکی) به انضمام "حفر بابایا سلام" ۲۹۶-۲۹۷

دیوان ملاحقلی سیاهپوش (شعرهای لکی با ترجمه فارسی) ۲۴۱

دیوان منصور حافظ (قرن نهم) ۶۲

دیوان وفاتی شوشتری ۶۵

راز عاشورا ۲۹۸

راکی (۲) ۲۵۰

راهنمای ادبیات فارسی (۱) سال اول دبیرستان ۱۶

راهنمای ادبیات فارسی (۲) سال دوم دبیرستان ۱۷

راهنمای ادبیات فارسی (۳) سال سوم دبیرستان ۱۸

رباعیات حکیم عمر خیام نیشابوری ۴۵

ره‌با کا ۲۶۱

ریتا خاتون (طنز) و متن دفاعیه دادگاه مطبوعات ۲۳۴

روزها "سرگذشت" ۲۳۹

روزهای چوبی ۲۹۹

رویا به رویا ۱۹۰

روای راستین ۱۹۱

زائر کوم پوستل ۲۸۳

زبان و ادبیات فارسی عمومی (پیش دانشگاهی) ۱۹

زمرد ۲۶۲

زمین خالی است: گزیده سروده‌ها ۱۰۳

زن دوم ۱۹۲

زن عقدی ۲۵۵

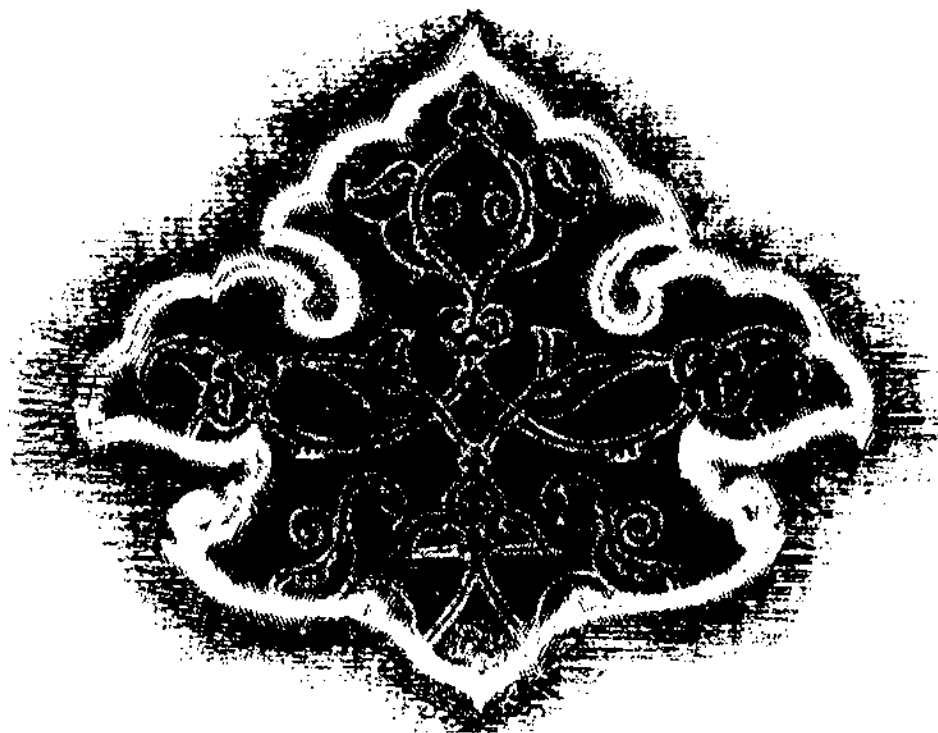
زنانه با پیروین ۱۰۴

۲۴۳	اودنس، کلیفورد	۱۴۷	مردی که می گذشت	۴	فریاد بودن	۴۶	زندگی خیام
۲۶۳	اورول، جورج	مرگ بسی اسمیت (و دو نمایشنامه ی دیگر)	۲۴۴	۵	فیلمنامه های الگو، الگوهای فیلمنامه	۲۸۴	زندگی و آثار پاتولو کونیلو
۴۶	بادکوبهای هواهای، مصطفی	مرگ در ونیز	۲۶۸	۱۹۹	قاتلین هم می میرند	۱۹۳	زنی که مردش را گم کرد "گزیده داستان های کوتاه"
۲۴۴	بارفروشی، شهرزاد	مرگ دیکتاتور: گفته ها و نوشته های یک زندانی شیلیایی	۲۷۹	۲۵	قصه های شاهنامه شامل داستانهای: سیاوش، کیخسرو، اکوان	۲۱	سحر مبین: مجموعه ای از ابیات القیایی شده و برگزیده شعر فارسی "مشاعره"
۲۵۹	بازیاری، فرهاد	مزدوران کاخ شیاطین	۲۱۰	۳۹	دیو، بیژن و منیژه	۱۰۵	سرخ در سرانجام اردی بهشت
۱۰۳	باسمنجی، کاوه	مسافری غریب و حیران: نقد و بررسی داستان های بهرام صادقی	۲۱۱	۴۰	سحاک، فریدون، کاووس، رستم و سهراب، رستم و اسفندیار	۱۰۶	سوردها
۱۳۷	باقری، سعید	من پسر تمام مادران زمینم: مجموعه شعر ۱۳۷۶ - ۳۷۳	۱۶۸	۲۶۳	قلعه حیوانات	۱۹۴	سکوت اشک
۱	باقری، عباس	من و استاد و عشق ...	۲۵۲	۲۶	کرپلا وادی عشق	۳۰۰	سلام بر حیدربابا
۶۴-۶۳	باقری، محمدباقر	من و ویس (آرمان)	۲۱۲	۲۶	کلیات سمدی: شامل گلستان، بوستان، غزلیات، قصاید، رباعیات و قطعات ۵۲	۳۰۱	سلام کلامی
۲۰۲	بایرامی، محمدرضا	منتخبی از کلیات دیوان شاه نعمت الله ولی شامل: غزلیات، قصائد، ...	۶۴	۶۶	دهاوی	۲۸۵	سلحشور نور
۸۲	بدایع، علی	منظومه نغمه حسینی	۲۷	۲۰۰	کوچ پرستو	۲۳۴	سمت صمیمانه ی حیات: دیداری دوباره با ایام و مناسبت های سال
۲۰	براتی، عبدالعلی	منم اردشیر پسر پایک، پایک	۲۱۳	۲۸۶-۲۸۷	کوری	۲۷۳	سمرقند: دست نویس سری ستوزیان (خاطرات) آن سوی گور
۱۸۸	برادران شاهرودی، اسماعیل	بسر ساسان و ...	۲۱۳	۲۸۸	کوه پنجم	۱۹۵	سیر تحول غزل فارسی از مشروطیت تا انقلاب
۱۹۸	پردیاز، ژاله	میرزا جلیل محمدقلی زاده ...	۲۰۴	۱۱۱	کهن جامه: اشعاری در قالب کهن	۲۳۴	شاپورگان: اثر مانی درباره رویدادهای یان جهان: آوانویسی، ترجمه -
۱۳۲	برزگر، امیر	مهرنامه	۱۴۹	۳۰۶	کهن ترین سروده ها	۸	اساطیر بر اساس فرائد مکتزی شاخه ای از ماه ... ۱۳۷۶ -
۱	برگسون، هانری لویی	مهمان شهرزاد	۲۹۲	۲۸۹	کیمیای	۳۶۹	شازده کوچولو
۱۷۲	بشیری راد، منوچهر	نارگله: شعر مجموعه سی	۳۰۵	۶	گامی در ادبیات کودکان و نوجوانان به همراه کتابشناسی کتاب های مناسب	۲۷۴	شام غریبان
۸۸	بلندی، علیرضا	و عرفانی	۲۳۱	۱۱۲	گزیده ادبیات معاصر: مجموعه داستان	۶۳	شاه نعمت الله ولی
۲۷۶	بوین، کریستیان	ناگاه یک نگاه: گریه در آب	۱۵۰	۲۰۷-۲۰۶-۲۰۵-۲۰۴-۲۰۳-۲۰۲-۲۰۱	گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر ۱۱۲	۱۰۸	شاهکار: تاریخ منظوم ایران: از برآمدن سامانیان تا حمله مغول
۲۳۱	بهداروند، محمدمهدی	نان و شراب	۲۷۷	۱۱۳-۱۱۲-۱۱۱-۱۱۰-۱۰۹-۱۰۸-۱۰۷-۱۰۶-۱۰۵-۱۰۴-۱۰۳-۱۰۲-۱۰۱-۱۰۰-۹۹-۹۸-۹۷-۹۶-۹۵-۹۴-۹۳-۹۲-۹۱-۹۰-۸۹-۸۸-۸۷-۸۶-۸۵-۸۴-۸۳-۸۲-۸۱-۸۰-۷۹-۷۸-۷۷-۷۶-۷۵-۷۴-۷۳-۷۲-۷۱-۷۰-۶۹-۶۸-۶۷-۶۶-۶۵-۶۴-۶۳-۶۲-۶۱-۶۰-۵۹-۵۸-۵۷-۵۶-۵۵-۵۴-۵۳-۵۲-۵۱-۵۰-۴۹-۴۸-۴۷-۴۶-۴۵-۴۴-۴۳-۴۲-۴۱-۴۰-۳۹-۳۸-۳۷-۳۶-۳۵-۳۴-۳۳-۳۲-۳۱-۳۰-۲۹-۲۸-۲۷-۲۶-۲۵-۲۴-۲۳-۲۲-۲۱-۲۰-۱۹-۱۸-۱۷-۱۶-۱۵-۱۴-۱۳-۱۲-۱۱-۱۰-۹-۸-۷-۶-۵-۴-۳-۲-۱-۰	گزیده ادبیات معاصر: مجموعه شعر ۱۱۲	۳۸	شاهنامه هودوسی
۳۰۶	عسکر، بهرامی	ندای اندیشه (مجموعه شعر)	۱۵۱	۱۲۶-۱۲۷-۱۲۸-۱۲۹-۱۳۰-۱۳۱-۱۳۲-۱۳۳-۱۳۴-۱۳۵-۱۳۶-۱۳۷-۱۳۸-۱۳۹-۱۴۰-۱۴۱-۱۴۲-۱۴۳-۱۴۴-۱۴۵-۱۴۶-۱۴۷-۱۴۸-۱۴۹-۱۵۰-۱۵۱-۱۵۲-۱۵۳-۱۵۴-۱۵۵-۱۵۶-۱۵۷-۱۵۸-۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱-۱۶۲-۱۶۳-۱۶۴-۱۶۵-۱۶۶-۱۶۷-۱۶۸-۱۶۹-۱۷۰-۱۷۱-۱۷۲-۱۷۳-۱۷۴-۱۷۵-۱۷۶-۱۷۷-۱۷۸-۱۷۹-۱۸۰-۱۸۱-۱۸۲-۱۸۳-۱۸۴-۱۸۵-۱۸۶-۱۸۷-۱۸۸-۱۸۹-۱۹۰-۱۹۱-۱۹۲-۱۹۳-۱۹۴-۱۹۵-۱۹۶-۱۹۷-۱۹۸-۱۹۹-۲۰۰-۲۰۱-۲۰۲-۲۰۳-۲۰۴-۲۰۵-۲۰۶-۲۰۷-۲۰۸-۲۰۹-۲۱۰-۲۱۱-۲۱۲-۲۱۳-۲۱۴-۲۱۵-۲۱۶-۲۱۷-۲۱۸-۲۱۹-۲۲۰-۲۲۱-۲۲۲-۲۲۳-۲۲۴-۲۲۵-۲۲۶-۲۲۷-۲۲۸-۲۲۹-۲۳۰-۲۳۱-۲۳۲-۲۳۳-۲۳۴-۲۳۵-۲۳۶-۲۳۷-۲۳۸-۲۳۹-۲۴۰-۲۴۱-۲۴۲-۲۴۳-۲۴۴-۲۴۵-۲۴۶-۲۴۷-۲۴۸-۲۴۹-۲۵۰-۲۵۱-۲۵۲-۲۵۳-۲۵۴-۲۵۵-۲۵۶-۲۵۷-۲۵۸-۲۵۹-۲۶۰-۲۶۱-۲۶۲-۲۶۳-۲۶۴-۲۶۵-۲۶۶-۲۶۷-۲۶۸-۲۶۹-۲۷۰-۲۷۱-۲۷۲-۲۷۳-۲۷۴-۲۷۵-۲۷۶-۲۷۷-۲۷۸-۲۷۹-۲۸۰-۲۸۱-۲۸۲-۲۸۳-۲۸۴-۲۸۵-۲۸۶-۲۸۷-۲۸۸-۲۸۹-۲۹۰-۲۹۱-۲۹۲-۲۹۳-۲۹۴-۲۹۵-۲۹۶-۲۹۷-۲۹۸-۲۹۹-۳۰۰-۳۰۱-۳۰۲-۳۰۳-۳۰۴-۳۰۵-۳۰۶-۳۰۷-۳۰۸-۳۰۹-۳۱۰-۳۱۱-۳۱۲-۳۱۳-۳۱۴-۳۱۵-۳۱۶-۳۱۷-۳۱۸-۳۱۹-۳۲۰-۳۲۱-۳۲۲-۳۲۳-۳۲۴-۳۲۵-۳۲۶-۳۲۷-۳۲۸-۳۲۹-۳۳۰-۳۳۱-۳۳۲-۳۳۳-۳۳۴-۳۳۵-۳۳۶-۳۳۷-۳۳۸-۳۳۹-۳۴۰-۳۴۱-۳۴۲-۳۴۳-۳۴۴-۳۴۵-۳۴۶-۳۴۷-۳۴۸-۳۴۹-۳۵۰-۳۵۱-۳۵۲-۳۵۳-۳۵۴-۳۵۵-۳۵۶-۳۵۷-۳۵۸-۳۵۹-۳۶۰-۳۶۱-۳۶۲-۳۶۳-۳۶۴-۳۶۵-۳۶۶-۳۶۷-۳۶۸-۳۶۹-۳۷۰-۳۷۱-۳۷۲-۳۷۳-۳۷۴-۳۷۵-۳۷۶-۳۷۷-۳۷۸-۳۷۹-۳۸۰-۳۸۱-۳۸۲-۳۸۳-۳۸۴-۳۸۵-۳۸۶-۳۸۷-۳۸۸-۳۸۹-۳۹۰-۳۹۱-۳۹۲-۳۹۳-۳۹۴-۳۹۵-۳۹۶-۳۹۷-۳۹۸-۳۹۹-۴۰۰-۴۰۱-۴۰۲-۴۰۳-۴۰۴-۴۰۵-۴۰۶-۴۰۷-۴۰۸-۴۰۹-۴۱۰-۴۱۱-۴۱۲-۴۱۳-۴۱۴-۴۱۵-۴۱۶-۴۱۷-۴۱۸-۴۱۹-۴۲۰-۴۲۱-۴۲۲-۴۲۳-۴۲۴-۴۲۵-۴۲۶-۴۲۷-۴۲۸-۴۲۹-۴۳۰-۴۳۱-۴۳۲-۴۳۳-۴۳۴-۴۳۵-۴۳۶-۴۳۷-۴۳۸-۴۳۹-۴۴۰-۴۴۱-۴۴۲-۴۴۳-۴۴۴-۴۴۵-۴۴۶-۴۴۷-۴۴۸-۴۴۹-۴۵۰-۴۵۱-۴۵۲-۴۵۳-۴۵۴-۴۵۵-۴۵۶-۴۵۷-۴۵۸-۴۵۹-۴۶۰-۴۶۱-۴۶۲-۴۶۳-۴۶۴-۴۶۵-۴۶۶-۴۶۷-۴۶۸-۴۶۹-۴۷۰-۴۷۱-۴۷۲-۴۷۳-۴۷۴-۴۷۵-۴۷۶-۴۷۷-۴۷۸-۴۷۹-۴۸۰-۴۸۱-۴۸۲-۴۸۳-۴۸۴-۴۸۵-۴۸۶-۴۸۷-۴۸۸-۴۸۹-۴۹۰-۴۹۱-۴۹۲-۴۹۳-۴۹۴-۴۹۵-۴۹۶-۴۹۷-۴۹۸-۴۹۹-۵۰۰-۵۰۱-۵۰۲-۵۰۳-۵۰۴-۵۰۵-۵۰۶-۵۰۷-۵۰۸-۵۰۹-۵۱۰-۵۱۱-۵۱۲-۵۱۳-۵۱۴-۵۱۵-۵۱۶-۵۱۷-۵۱۸-۵۱۹-۵۲۰-۵۲۱-۵۲۲-۵۲۳-۵۲۴-۵۲۵-۵۲۶-۵۲۷-۵۲۸-۵۲۹-۵۳۰-۵۳۱-۵۳۲-۵۳۳-۵۳۴-۵۳۵-۵۳۶-۵۳۷-۵۳۸-۵۳۹-۵۴۰-۵۴۱-۵۴۲-۵۴۳-۵۴۴-۵۴۵-۵۴۶-۵۴۷-۵۴۸-۵۴۹-۵۵۰-۵۵۱-۵۵۲-۵۵۳-۵۵۴-۵۵۵-۵۵۶-۵۵۷-۵۵۸-۵۵۹-۵۶۰-۵۶۱-۵۶۲-۵۶۳-۵۶۴-۵۶۵-۵۶۶-۵۶۷-۵۶۸-۵۶۹-۵۷۰-۵۷۱-۵۷۲-۵۷۳-۵۷۴-۵۷۵-۵۷۶-۵۷۷-۵۷۸-۵۷۹-۵۸۰-۵۸۱-۵۸۲-۵۸۳-۵۸۴-۵۸۵-۵۸۶-۵۸۷-۵۸۸-۵۸۹-۵۹۰-۵۹۱-۵۹۲-۵۹۳-۵۹۴-۵۹۵-۵۹۶-۵۹۷-۵۹۸-۵۹۹-۶۰۰-۶۰۱-۶۰۲-۶۰۳-۶۰۴-۶۰۵-۶۰۶-۶۰۷-۶۰۸-۶۰۹-۶۱۰-۶۱۱-۶۱۲-۶۱۳-۶۱۴-۶۱۵-۶۱۶-۶۱۷-۶۱۸-۶۱۹-۶۲۰-۶۲۱-۶۲۲-۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰-۶۳۱-۶۳۲-۶۳۳-۶۳۴-۶۳۵-۶۳۶-۶۳۷-۶۳۸-۶۳۹-۶۴۰-۶۴۱-۶۴۲-۶۴۳-۶۴۴-۶۴۵-۶۴۶-۶۴۷-۶۴۸-۶۴۹-۶۵۰-۶۵۱-۶۵۲-۶۵۳-۶۵۴-۶۵۵-۶۵۶-۶۵۷-۶۵۸-۶۵۹-۶۶۰-۶۶۱-۶۶۲-۶۶۳-۶۶۴-۶۶۵-۶۶۶-۶۶۷-۶۶۸-۶۶۹-۶۷۰-۶۷۱-۶۷۲-۶۷۳-۶۷۴-۶۷۵-۶۷۶-۶۷۷-۶۷۸-۶۷۹-۶۸۰-۶۸۱-۶۸۲-۶۸۳-۶۸۴-۶۸۵-۶۸۶-۶۸۷-۶۸۸-۶۸۹-۶۹۰-۶۹۱-۶۹۲-۶۹۳-۶۹۴-۶۹۵-۶۹۶-۶۹۷-۶۹۸-۶۹۹-۷۰۰-۷۰۱-۷۰۲-۷۰۳-۷۰۴-۷۰۵-۷۰۶-۷۰۷-۷۰۸-۷۰۹-۷۱۰-۷۱۱-۷۱۲-۷۱۳-۷۱۴-۷۱۵-۷۱۶-۷۱۷-۷۱۸-۷۱۹-۷۲۰-۷۲۱-۷۲۲-۷۲۳-۷۲۴-۷۲۵-۷۲۶-۷۲۷-۷۲۸-۷۲۹-۷۳۰-۷۳۱-۷۳۲-۷۳۳-۷۳۴-۷۳۵-۷۳۶-۷۳۷-۷۳۸-۷۳۹-۷۴۰-۷۴۱-۷۴۲-۷۴۳-۷۴۴-۷۴۵-۷۴۶-۷۴۷-۷۴۸-۷۴۹-۷۵۰-۷۵۱-۷۵۲-۷۵۳-۷۵۴-۷۵۵-۷۵۶-۷۵۷-۷۵۸-۷۵۹-۷۶۰-۷۶۱-۷۶۲-۷۶۳-۷۶۴-۷۶۵-۷۶۶-۷۶۷-۷۶۸-۷۶۹-۷۷۰-۷۷۱-۷۷۲-۷۷۳-۷۷۴-۷۷۵-۷۷۶-۷۷۷-۷۷۸-۷۷۹-۷۸۰-۷۸۱-۷۸۲-۷۸۳-۷۸۴-۷۸۵-۷۸۶-۷۸۷-۷۸۸-۷۸۹-۷۹۰-۷۹۱-۷۹۲-۷۹۳-۷۹۴-۷۹۵-۷۹۶-۷۹۷-۷۹۸-۷۹۹-۸۰۰-۸۰۱-۸۰۲-۸۰۳-۸۰۴-۸۰۵-۸۰۶-۸۰۷-۸۰۸-۸۰۹-۸۱۰-۸۱۱-۸۱۲-۸۱۳-۸۱۴-۸۱۵-۸۱۶-۸۱۷-۸۱۸-۸۱۹-۸۲۰-۸۲۱-۸۲۲-۸۲۳-۸۲۴-۸۲۵-۸۲۶-۸۲۷-۸۲۸-۸۲۹-۸۳۰-۸۳۱-۸۳۲-۸۳۳-۸۳۴-۸۳۵-۸۳۶-۸۳۷-۸۳۸-۸۳۹-۸۴۰-۸۴۱-۸۴۲-۸۴۳-۸۴۴-۸۴۵-۸۴۶-۸۴۷-۸۴۸-۸۴۹-۸۵۰-۸۵۱-۸۵۲-۸۵۳-۸۵۴-۸۵۵-۸۵۶-۸۵۷-۸۵۸-۸۵۹-۸۶۰-۸۶۱-۸۶۲-۸۶۳-۸۶۴-۸۶۵-۸۶۶-۸۶۷-۸۶۸-۸۶۹-۸۷۰-۸۷۱-۸۷۲-۸۷۳-۸۷۴-۸۷۵-۸۷۶-۸۷۷-۸۷۸-۸۷۹-۸۸۰-۸۸۱-۸۸۲-۸۸۳-۸۸۴-۸۸۵-۸۸۶-۸۸۷-۸۸۸-۸۸۹-۸۹۰-۸۹۱-۸۹۲-۸۹۳-۸۹۴-۸۹۵-۸۹۶-۸۹۷-۸۹۸-۸۹۹-۹۰۰-۹۰۱-۹۰۲-۹۰۳-۹۰۴-۹۰۵-۹۰۶-۹۰۷-۹۰۸-۹۰۹-۹۱۰-۹۱۱-۹۱۲-۹۱۳-۹۱۴-۹۱۵-۹۱۶-۹۱۷-۹۱۸-۹۱۹-۹۲۰-۹۲۱-۹۲۲-۹۲۳-۹۲۴-۹۲۵-۹۲۶-۹۲۷-۹۲۸-۹۲۹-۹۳۰-۹۳۱-۹۳۲-۹۳۳-۹۳۴-۹۳۵-۹۳۶-۹۳۷-۹۳۸-۹۳۹-۹۴۰-۹۴۱-۹۴۲-۹۴۳-۹۴۴-۹۴۵-۹۴۶-۹۴۷-۹۴۸-۹۴۹-۹۵۰-۹۵۱-۹۵۲-۹۵۳-۹۵۴-۹۵۵-۹۵۶-۹۵۷-۹۵۸-۹۵۹-۹۶۰-۹۶۱-۹۶۲-۹۶۳-۹۶۴-۹۶۵-۹۶۶-۹۶۷-۹۶۸-۹۶۹-۹۷۰-۹۷۱-۹۷۲-۹۷۳-۹۷۴-۹۷۵-۹۷۶-۹۷۷-۹۷۸-۹۷۹-۹۸۰-۹۸۱-۹۸۲-۹۸۳-۹۸۴-۹۸۵-۹۸۶-۹۸۷-۹۸۸-۹۸۹-۹۹۰-۹۹۱-۹۹۲-۹۹۳-۹۹۴-۹۹۵-۹۹۶-۹۹۷-۹۹۸-۹۹۹-۱۰۰۰-۱۰۰۱-۱۰۰۲-۱۰۰۳-۱۰۰۴-۱۰۰۵-۱۰۰۶-۱۰۰۷-۱۰۰۸-۱۰۰۹-۱۰۱۰-۱۰۱۱-۱۰۱۲-۱۰۱۳-۱۰۱۴-۱۰۱۵-۱۰۱۶-۱۰۱۷-۱۰۱۸-۱۰۱۹-۱۰۲۰-۱۰۲۱-۱۰۲۲-۱۰۲۳-۱۰۲۴-۱۰۲۵-۱۰۲۶-۱۰۲۷-۱۰۲۸-۱۰۲۹-۱۰۳۰-۱۰۳۱-۱۰۳۲-۱۰۳۳-۱۰۳۴-۱۰۳۵-۱۰۳۶-۱۰۳۷-۱۰۳۸-۱۰۳۹-۱۰۴۰-۱۰۴۱-۱۰۴۲-۱۰۴۳-۱۰۴۴-۱۰۴۵-۱۰۴۶-۱۰۴۷-۱۰۴۸-۱۰۴۹-۱۰۵۰-۱۰۵۱-۱۰۵۲-۱۰۵۳-۱۰۵۴-۱۰۵۵-۱۰۵۶-۱۰۵۷-۱۰۵۸-۱۰۵۹-۱۰۶۰-۱۰۶۱-۱۰۶۲-۱۰۶۳-۱۰۶۴-۱۰۶۵-۱۰۶۶-۱۰۶۷-۱۰۶۸-۱۰۶۹-۱۰۷۰-۱۰۷۱-۱۰۷۲-۱۰۷۳-۱۰۷۴-۱۰۷۵-۱۰۷۶-۱۰۷۷-۱۰۷۸-۱۰۷۹-۱۰۸۰-۱۰۸۱-۱۰۸۲-۱۰۸۳-۱۰۸۴-۱۰۸۵-۱۰۸۶-۱۰۸۷-۱۰۸۸-۱۰۸۹-۱۰۹۰-۱۰۹۱-۱۰۹۲-۱۰۹۳-۱۰۹۴-۱۰۹۵-۱۰۹۶-۱۰۹۷-۱۰۹۸-۱۰۹۹-۱۱۰۰-۱۱۰۱-۱۱۰۲-۱۱۰۳-۱۱۰۴-۱۱۰۵-۱۱۰۶-۱۱۰۷-۱۱۰۸-۱۱۰۹-۱۱۱۰-۱۱۱۱-۱۱۱۲-۱۱۱۳-۱۱۱۴-۱۱۱۵-۱۱۱۶-۱۱۱۷-۱۱۱۸-۱۱۱۹-۱۱۲۰-۱۱۲۱-۱۱۲۲-۱۱۲۳-۱۱۲۴-۱۱۲۵-۱۱۲۶-۱۱۲۷-۱۱۲۸-۱۱۲۹-۱۱۳۰-۱۱۳۱-۱۱۳۲-۱۱۳۳-۱۱۳۴-۱۱۳۵-۱۱۳۶-۱۱۳۷-۱۱۳۸-۱۱۳۹-۱۱۴۰-۱۱۴۱-۱۱۴۲-۱۱۴۳-۱۱۴۴-۱۱۴۵-۱۱۴۶-۱۱۴۷-۱۱۴۸-۱۱۴۹-۱۱۵۰-۱۱۵۱-۱۱۵۲-۱۱۵۳-۱۱۵۴-۱۱۵۵-۱۱۵۶-۱۱۵۷-۱۱۵۸-۱۱۵۹-۱۱۶۰-۱۱۶۱-۱۱۶۲-۱۱۶۳-۱۱۶۴-۱۱۶۵-۱۱۶۶-۱۱۶۷-۱۱۶۸-۱۱۶۹-۱۱۷۰-۱۱۷۱-۱۱۷۲-۱۱۷۳-۱۱۷۴-۱۱۷۵-۱۱۷۶-۱۱۷۷-۱۱۷۸-۱۱۷۹-۱۱۸۰-۱۱۸۱-۱۱۸۲-۱۱۸۳-۱۱۸۴-۱۱۸۵-۱۱۸۶-۱۱۸۷-۱۱۸۸-۱۱۸۹-۱۱۹۰-۱۱۹۱-۱۱۹۲-۱۱۹۳-۱۱۹۴-۱۱۹۵-۱۱۹۶-۱۱۹۷-۱۱۹۸-۱۱۹۹-۱۲۰۰-۱۲۰۱-۱۲۰۲-۱۲۰۳-۱۲۰۴-۱۲۰۵-۱۲۰۶-۱۲۰۷-۱۲۰۸-۱۲۰۹-۱۲۱۰-۱۲۱۱-۱۲۱۲-۱۲۱۳-۱۲۱۴-۱۲۱۵-۱۲۱۶-۱۲۱۷-۱۲۱۸-۱۲۱۹-۱۲۲۰-۱۲۲۱-۱۲۲۲-۱۲۲۳-۱۲۲۴-۱۲۲۵-۱۲۲۶-۱۲۲۷-۱۲۲۸-۱۲۲۹-۱۲۳۰-۱۲۳۱-۱۲۳۲-۱۲۳۳-۱۲۳۴-۱۲۳۵-۱۲۳۶-۱۲۳۷-۱۲۳۸-۱۲۳۹-۱۲۴۰-۱۲۴۱-۱۲۴۲-۱۲۴۳-۱۲۴۴-۱۲۴۵-۱۲۴۶-۱۲۴۷-۱۲۴۸-۱۲۴۹-۱۲۵۰-۱۲۵۱-۱۲۵۲-۱۲۵۳-۱۲۵۴-۱۲۵۵-۱۲۵۶-۱۲۵۷-۱۲۵۸-۱۲۵۹-۱۲۶۰-۱۲۶۱-۱۲۶۲-۱۲۶۳-۱۲۶۴-۱۲۶۵-۱۲۶۶-۱۲۶۷-۱۲۶۸-۱۲۶۹-۱۲۷۰-۱۲۷۱-۱۲۷۲-۱۲۷۳-۱۲۷۴-۱۲۷۵-۱۲۷۶-۱۲۷۷-۱۲۷۸-۱۲۷۹-۱۲۸۰-۱۲۸۱-۱۲۸۲-۱۲۸۳-۱۲۸۴-۱۲۸۵-۱۲۸۶-۱۲۸۷-۱۲۸۸-۱۲۸۹-۱۲۹۰-۱۲۹۱-۱۲۹۲-۱۲۹۳-۱۲۹۴-۱۲۹۵-۱۲۹۶-۱۲۹۷-۱۲۹۸-۱۲۹۹-۱۳۰۰-۱۳۰۱-۱۳۰۲-۱۳۰۳-۱۳۰۴-۱۳۰۵-۱۳۰۶-۱۳۰۷-۱۳۰۸-۱۳۰۹-۱۳۱۰-۱۳۱۱-۱۳۱۲-۱۳۱۳-۱۳۱۴-۱۳۱۵-۱۳۱۶-۱۳۱۷-۱۳۱۸-۱۳۱۹-۱۳۲۰-۱۳۲۱-۱۳۲۲-۱۳۲۳-۱۳۲۴-۱۳۲۵-۱۳۲۶-۱۳۲۷-۱۳۲۸-۱۳۲۹-۱۳۳۰-۱۳۳۱-۱۳۳۲-۱۳۳۳-۱۳۳۴-۱۳۳۵-۱۳۳۶-۱۳۳۷-۱۳۳۸-۱۳۳۹-۱۳۴۰-۱۳۴۱-۱۳۴۲-۱۳۴۳-۱۳۴۴-۱۳۴۵-۱۳۴۶-۱۳۴۷-۱۳۴۸-۱۳۴۹-۱۳۵۰-۱۳۵۱-۱۳۵۲-۱۳۵۳-۱۳۵۴-۱۳۵۵-۱۳۵۶-۱۳۵۷-۱۳۵۸-۱۳۵۹-۱۳۶۰-۱۳۶۱-۱۳۶۲-۱۳۶۳-۱۳۶۴-۱۳۶۵-۱۳۶۶-۱			

حبیب خراسانی، حبیب‌الله بن محمد هاشم	۲۷۱	طاهری، زهرا	۲۱	گاور، ایریس	۲۶۲	مهری‌آینه، عباس	۲۳۵	
۶۷	رضایی، علی	۲۴۰	طاطیور، فرشته	۱۹۲	گرذر، یوستاین	۲۷۰	میرآخوری، قاسم	۲۲۸
۶۷	رضائی، نیا، عبدالرضا	۱۱۸	طباطبایی، حسینی	۲۷۱	گریشام، جان	۲۴۷	میربازل، علی	۱۲۰
۲۵۸	رضی، فروزان	۲۶۲	طهمورثی، سعیده	۱۹۸	کلیو، فریده	۲۲۱-۲۱۴	میرجعفری، اکبر	۱۳۱-۲۳۲
۴۷	روانجو، مجید	۱۷۷	طیبات، مهرانگیز	۲۴۹	گلروبی، یغما	۸۶-۲۸۰	میرشکاک، یوسفعلی	۱۴۲
۱۹۱	روزبه، محمدرضا	۹۱-۳۶	عاشوری، علیرضا	۷۹	گلریز، قدسی	۲۶۰	میرصادقی، نازنین	۲۷۸
۲۵۲	روی، آراندانی	۲۶۰	عاملی، امیر	۹۵	گلکار، سیف‌الله	۲۶۹	نبوی، ابراهیم	۱۶۱-۲۳۳-۲۲۶
۲۰۵	رهبانی، زهرا	۲۷۸	عباسپور، سعید	۱۷۳	گلمرادی، شیرینعلی	۲۸	نبوی، مهرداد	۱۴۹
۱۶۴	رهگذر، رضا	۲۰۱	عباسی، داکانی، پرویز	۱۲۵	گیلوری، عباس	۶	نظامی، الیاس بن یوسف	۴۷
۱۶۰	زرین کوب، عبدالحسین	۲۱۸-۴۸	عبداللهی، مجید	۲۲۲	لاجوردی، حسن	۱۵	نظمی، تیریزی، علی	۲۲
۲۳۴	زمانی، کریم	۵۱	عربلو، احمد	۲۰۲	لاری‌پور، نیلوفر	۹۳	نعمت‌الله ولی، نعمت‌الله بن عبدالله	۶۴
۷۴	سادات‌اخوی، محمد	۱۶۸	عزتی، طاهره	۲۰۹	لاهیجی، کاظم	۵۷	نعمت‌اللهی، جلال	۲۵۷
۲۱۰-۱۹۹	ساراماگو، ژوزه	۲۸۶-۲۸۷	عزیزی، احمد	۱۳۶-۲۳۷	مالکی، محمد	۸۰	نعیمی، حسین	۲۸۳-۲۸۵-۲۸۸-۲۸۹
۱۱۵	سارتر، ژان پل	۲۷۲	عزیزی، محمد	۱۹۲	مالوف، امین	۲۷۳	نفیسی، سعید	۶۳
۲۴۱	سارغریهرز، سیمین	۱۰۹	عظیمی، بهناز	۱۸۰	مان، توماس	۲۶۸	نکوروج، حسن	۲۶۸
۴۹	سالاریان، داریوش	۱۹۵	علو، فقیرصاحب	۵۵	محبت، محمدجواد	۱۳۴	نوذری، حسینعلی	۲۴۲
۴۵	سالمی، غلامحسین	۲۸۶	علیپور، مصطفی	۱۴۰	محبی‌نژاد، غلامعلی	۶۱	نوروزی، زنجانی، رجایی	۳۰۳
۱۹۶	سالونیا	۲۷۹	علیزاده، جمشید	۱۲۶	محدثی خراسانی، مصطفی	۱۱۷	نیک‌گو، داریوش	۱۸۱
۱۷۰	سبطی، هامون	۱۹	عمرانی، نوشین	۸	محمدخانی، مجتبی	۲۹۸	نیکلسون، رینولدالین	۵۰
۵۹	سپاهی‌نوسی، عباسعلی	۱۱۰	عموزاده‌خلیلی، فریدون	۱۸۷	محمدقلی‌زاده، حمیده	۳۰۴	نیکوگفتار، منصوره	۱۲۹
۱۷۱	سپهری، سهراب	۱۵۴	غفارزادگان، داوود	۲۰۷	محمدی، حسین	۲۳۹	نیکول، بابیوسه	۲۵۵
۵۹-۵۸	سربازی، مظفر	۱۷۸	غفاری، سعید	۶	محمدی‌راشد، حسین	۷۶	واحددوست، مهوش	۴۱
۶۱	سعدی، نادر	۲۴۹	غلامی، علیرضا	۱۸۶	محمدی، فتاح	۲۴۶	والیوند، علی	۱۶۶
۲۴	سلطانی‌گردفرامرزی، علی	۱۴	غنی، قاسم	۵۶	محمدی، محمدکاظم	۴۹	وانوا، فرانسیس	۵
۱۵۹	سنت‌اکزوپری، آنتوان دو	۲۷۴	غیرانزاد، حمید	۴۴	محمدی، مهرداد	۱۵۳	وایلد، اسکار	۲۵۶
۷۸	سنگری، محمدرضا	۲۲۲	فخرالدین صفی، علی بن حسین	۲۲۳	محمدی، نسیم	۲۵۶	وزیری، نسب، فرشته	۲۴۳
۴۲	سدهی، قرامرز	۱۸۴	فرداصفاهانی، پندرام	۴	مخملی، ناهید	۲۶۷	وسمقی، صدیقه	۱۴۴
۳۳-۳۴-۳۵	سپاهی، مهدی	۷۵-۹۰	فرداصفاهانی، غلامحسین	۴	مدنی، احمد	۶۰	وفایی‌شوشتری، فتح‌الله بن حسن	۶۵
۹۴	سیدآخلاق، محمد	۱۸۲-۲۳۰	فردوسی، ابوالقاسم	۳۸	مدیری، احمدحسین	۳	ولایتی، قربان	۵۳
۶۹	سیلونه، اینیاتسیو	۲۷۷	فرنوش، احمد	۱۷۵	مرتضایی‌فر، سوری	۶	ونه‌گات، کورت	۲۴۶
۴۳	سینوته، ژرژیلر	۲۹۵	فروغی، محمدعلی	۵۲	مسعودی، ساغر	۷۸	وهابی، نسیم	۱۳
۲۹۰	شاهرخی، محمود	۹۷	فره‌مندیا، فریثید	۱۵۸	مسلمی، الیار	۹۶	ویلسون، جان	۳۰۶
۳۷	شجاعی، مهدی	۲۰۶-۲۱۷-۲۲۴	فقیراضطهائاتی، علی	۹۴	مسیح، بهیوا	۱۴۸-۲۳۰	ویلمنات، براتول	۲۷۵
۲۵۰	شفیعی، ضیاءالدین	۲۳۴	فکری، مرتضی‌قلی	۱۶۳	مشیری، فریدون	۱۱۶	هاتکنه، پتر	۲۶۶
۱۰۴	شکارسری، حمیدرضا	۱۱۴	فونتنس، کارلوس	۲۸۱-۲۸۲	مشیری، مینو	۲۸۷	هدایت، صادق	۱۹۳
۱۲	شکیبا، شهرام	۱۶۱	فیروزی، محمدجواد	۲۵۹	مظفری، ابوطالب	۱۱۳	هودسن، یان	۲۵۱
۲۵۷	شلوتر، اندریاس	۲۶۷	فیض، ناصر	۱۳۳	مفتض، میترا	۲۶۵	هویت، نیکول	۲۶۵
۲۶۱	شمس‌حکیمی، داود	۱۵۶	قاضی، محمد	۲۷۷	متمشدشقیعی، فرخ	۱۵۱	یاکوبسن، تورکیل	۳۰۶
۱۱۹	شمس، قاسم	۱۸۶	قائم‌فرد، عرفان	۲۳۷-۲۷۹	مهرقت، افسر	۹۸	یوسفی، حسینی	۳۸
۱۶۹	شمیسا، سیروس	۱۱۱	قدیری، نسرتین (کافی)	۱۸۲	معماری، مظفر	۱۵۱	یونان، رسول	۲۹۹
۲۹۲	شوتز، سوزان پولیس	۲	قره‌پور، زینب	۱۹۴	مینتی کرمانشاهی، باهمکاری: مریم	۱۰۸	یونسکو، اوژن	۲۷۱
۱۲۷	شهیار، حسن	۲۶۱	قزوینی، محمدکاظم	۵۶	مینتی کرمانشاهی، حسین	۱۰۸	یونسبی، ابراهیم	۱
۱۶-۱۷-۱۸	شهرزاد، شهاب	۲۸۴	قنبر، گیتا	۲۰۰	مینتی کرمانشاهی، رحیم	۱۰۸		
۲۳	شهریار، محمدحسین	۲۹۶-۲۹۷-۳۰۰	قنبری، شهیار	۱۰۰	ملکی، حسن	۲۵۵-۲۶۶		
۲۱۲	شیخی، مؤگان	۲۰۴	کاظمی، لافس	۲۵	منصوری، سکینه	۱۸۵		
۳۰	شینا، محمد	۱۷۵	کاکایی‌دهکردی، رضا	۵۶	موربرگ، ویلهلم	۲۶۹		
۱۲۶	شیشایی، کتابون	۶۶	کاکایی، عبدالجبار	۱۲۲	مودیان، داریوش	۵	آتروپات، اصفهان	۱۴۹
۴۷	شیرازی، محمدحسن	۳۹-۴۰	کاشاد، حسن	۲۷۰	مورگان، مارلو	۲۴۸	آتنا، تهران	۱۴۷
۱۱۲	شیوارضوی، کاظم	۲۷۳	کریم‌زاده، مینو	۱۹۲	موریه، جیمزجاستین	۲۶۴	آذربان، تهران	۷۱
۳۲۲	صالحی، ایراندخت	۱۳	کریمپور، کریم	۳۰۲	موسوی، حسین	۶۳	آزمون، تهران	۱۰-۱۱-۱۵
۷۷	صالحی، شراره	۲۷۵	کریمی، آغمیونی، مهدی	۱۴۷	موسوی‌گرمارودی، علی	۱۲۳	آژند، تهران	۸۹
۲۶	صدقی، حسین	۲۷۶	کلامی زنجانی، ولی‌الله	۳۰۱	موسوی، مهدی	۲۸۱	آمن، تهران	۱۰۶
۱۲۱	صدیقیان، طاهره	۲۴۸	کوتری، عبدالله	۲۸۲	مولوی، جلال‌الدین محمد بن محمد	۵۰	آهوان، تهران	۱۰۳
۱۶۵	صافارزاده، طاهره	۱۴۳	کوتلیو، پائولو	۲۸۳-۲۸۵	۵۴		اداره کل فرهنگ و ارشاد اسلامی	
۱۳۰	صلاحی، عمران	۷۰-۱۲۸-۱۵۰	کوتلیو، پائولو	۲۸۸	مهدوی‌دامغانی، فریده	۲۴۷-۲۵۶	سمتان، سمنان	۱۶۰
۲۹۱	طاهیز، سیروز	۲۴۵	کوتلیو، پائولو	۲۸۹	مهدوی، عبدالرضا هوشنگ	۲۹۵	ارگ، تهران	۱۶۶
۲۷۴	طاهر، غلامرضا	۲۲۰	کیوان، کیومرث	۵۹	مهدی‌پورعمرانی، روح‌الله	۸۹-۲۰۸-۲۱۱	اریحا، تهران	۵۲-۵۴
۱۳۵	طاهری، محمدرضا	۳۱-۳۲	گارسالیورکا، فدریکو	۲۸۰	مهرآبادی، میترا	۲۱۶	اشناد، تهران	۸-۲۱۳-۲۵۹

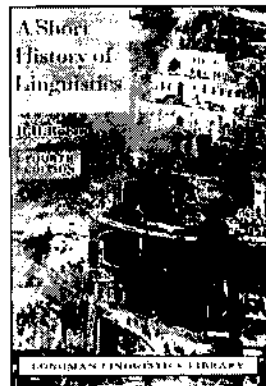
نمایه ناشر

اطلاعات: تهران	۵۱	تخت جمشید: شیراز	۱۹۸-۱۷۵-۹۹	عصر: تهران	۲۲۱	مشتور دانش: تهران	۱۸-۱۷-۱۶
افراسیاب: تهران	۲۲۲	تعالیم حق: تهران	۱۹۱	علم: تهران	۷	مومنین: قم	۲۴
امیر کبیر: تهران	۲۹۱-۲۱۸-۲۸-۳	تمدن نوین: تهران	۷۹	علمی: تهران	۲۹۷-۲۹۶-۲۷۷-۲۶۴	میراث مکتوب: تهران	۹۴
امیر کبیر، شرکت سهامی کتابهای		تنقیر: تهران	۲۸۲	فاران: تهران	۳۰۳-۷۲	نخستین: تهران	۱۸۱
جیبی: تهران	۲۳۵	تیر: تهران	۲۵۶	فاطمیه: یاسوج	۶۷	نفا: تهران	۱۸۰
انتشارات سفر: سنندج	۲۳۸	ثالث: تهران	۲۸۹-۲۸۸-۲۸۵-۲۸۳	فام آوند: تهران	۱۹۴	ندای اندیشه: تهران	۷۷
انتشارات کردستان: سنندج	۲۳۹	جامی: تهران	۲۶۳-۲۶۱	فردوس: تهران	۱۵۱-۱۱۱	ندای دانش: تهران	۲۸۴
انتشارات کرمانشاه: کرمانشاه	۱۵۵	جاویدان: تهران	۱۰۰	فردوسی: تهران	۲۷۲	نسل نو: تهران	۲۹۸
انتشارات یزد: یزد	۲۴۹	جمال: قم	۲۳۶	فرهنگ کاوش: تهران	۶۹-۵۶	نسیم حیات: قم	۲۳۱
اندیشه سازان: تهران	۱۹-۱۳	جوانه رشد: تهران	۲۵۲	مکر روز: تهران	۲۴۸-۴۲	نسیم دانش: تهران	۲
انوار الهدی: قم	۲۹۴-۲۹۳	جواهری: تهران	۵۹	قدیانی: تهران	۴۷	نشر چشمه: تهران	۲۳
اورنج: تهران	۲۱۹	جهان کتاب: تهران	۱۹۶	قصه پرداز: تهران	۲۱۶	نشر نی: تهران	۲۲۶-۱۶۱
باغ ابریشم: تهران	۳۰۲	چکاوک: تهران	۱۶۵	قصیده: تهران	۲۳۰-۱۶۸	نقش جهان: تهران	۲۴۲
برنامه: تهران	۱۰۹	چی چی کا: بندرعباس	۲۴۰	قله: تهران	۲۶۷-۱۷۲	نقش خورشید: اصفهان	۲۷۴-۱۷۳
بنیاد موقوفات دکتر محمود افشار: تهران		خرم: قم	۲۵	قو: شیراز	۱۱۰-۹۱	نقش و نگار: تهران	۲۲۷
	۲۲۰	داریوش: تهران	-۸۲-۸۱-۷۸-۷۰-۶۸	قوانین: تهران	۴	نگاه: تهران	۲۹۷-۲۷۸-۲۶۸-۱۴۶-۴۳
به دید: تهران	۳۰۶-۲۷۵-۵۵	سما: تهران	-۱۵۳-۱۵۰-۱۵۲-۱۴۵-۹۳-۸۶-۸۵-۸۴	کتاب همراه: تهران	۲۳۳-۵۳	نمایش: تهران	۲۹۰
به نگار: اهواز	۶۵	سنایی: تهران	۱۰۸-۹۰-۷۵	کمیل: تهران	۲۱	نواذر: تهران	۹۵
بهجت: تهران	۲۶۲-۱۸۹	سهیلا توسل: رستمی: تهران	۲۳۵	کنکاش: اصفهان	۸۰	نوید شیراز: شیراز	۱۰۷
به رنگی: تبریز	۹۶	سیاست: تهران	۱۶۲	کوثر: تهران	۱۷۱	نوبین پژوهش: تهران	۱۷۹
بهزاد: تهران	۲۰۹	سیب سرخ: تهران	۲۵۳-۱۵۷	گل افشان: اصفهان	۱۰۲	نیستان: تهران	-۱۱۵-۱۱۴-۱۱۳-۱۱۲
پارس آیین: تهران	۷۶	شباویز: تهران	۱	گیتی: تهران	۲۵۷	-۱۱۲-۱۱۰-۱۱۹-۱۱۸-۱۱۷-۱۱۶	
پارسایان: قم	۴۹	شرکت تعاونی ناشران فارس: شیراز	۶۰	لاجورد: اهواز	۱۰۵	-۱۱۲-۱۱۰-۱۱۹-۱۱۸-۱۱۷-۱۱۶	
پازینه: تهران	۱۶۴	شرکت توسعه کتابخانه‌های ایران: تهران	۱۷۸-۴۶	ماه‌ریز: تهران	۲۷۶	-۱۱۲-۱۱۰-۱۱۹-۱۱۸-۱۱۷-۱۱۶	
پانینژ: تهران	۱۹۰	شرکت سهامی کتابهای جیبی: تهران		مجمع قرآنی شیعه علی (ع) (مقتضی)	۲۱۰-۱۹۹	-۱۱۲-۱۱۰-۱۱۹-۱۱۸-۱۱۷-۱۱۶	
پژوهان: تهران	۸۸	ی. بیج: ی. هانک: ی. ماهی: ت. کرش		مجد: تهران	۲۷	-۱۱۲-۱۱۰-۱۱۹-۱۱۸-۱۱۷-۱۱۶	
پژوهنده: تهران	۳۰۴-۲۹۲-۲۶۹	ریک: ریما		محمد مهدی: تهران	۱۷۶	-۱۱۲-۱۱۰-۱۱۹-۱۱۸-۱۱۷-۱۱۶	
پیام امروز: تهران	۸۳	شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی		مدرس: اصفهان	۲۲۵	نیک خرد: تهران	۱۸۵
پیام محراب: تهران	۴۰-۳۹	تهران: تهران	۲۳۴	مرداد: تهران	۲۴۷	نیلا: تهران	-۲۴۶-۲۴۴-۲۱۲-۱۶۲-۷۳
یری: تهران	۳۰۱	شهریور: تهران	۱۷۱	مرکز نشر دانشگاهی: تهران	۲۰	هاد: تهران	۲۸۱
پیغام: خرم‌آباد	۲۴۱	شیرین: تهران	۲۷۹	مرکز نشر میراث مکتوب: تهران	۹۴	همنانگ: تهران	۲۳۲-۱۵۹
یک بهار: تهران	۲۱۵	طرح و هنر: تهران	۱۹۵	مروارید: تهران	۲۸۶	هنرور: تهران	۲۴
یک فرهنگ: تهران	۶۶	طفرانی: تهران	۲۹	مژگان: تهران	۲۰۰	یاد آوران: تهران	۲۲۸
پیکان: تهران	۲۹۵-۱۸۲	طلوع: تهران	۶۴-۶۲-۵۸	مشاق: تهران	۹۲	یزدان: تهران	۲
پیمان: تهران	۱۸۸	طهوری: تهران	۱۵۴	معاصر: تهران	۵۰		
تازه نگاه: تهران	۲۷۹	عارف: تهران	۶۱	معیار: تهران	۲۹۹-۱۸۴-۱۷۷-۱۵۸-۷۴		
تجربه: تهران	۲۶۶-۲۵۵-۲۵۴						

۱- A short history of linguistics.

تهران: بوستان. - ۲۹۶ ص. - رقعی (شمیز). - ۱۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

کتاب حاضر به زبان انگلیسی، تاریخ مختصر زبان‌شناسی است که طی آن علم زبان‌شناسی از قدیم‌ترین ایام، عهد یونان و روم، قرون وسطی تا دوره رنسانس و معاصر بررسی می‌شود، همچنین دیدگاه‌های مختلف زبان‌شناسی شرح و تبیین می‌گردد.

واژه‌نامه‌های چند زبانه

۴۱۳

۲- المورد القریب.

منیر بعلیکی. - تهران: گلستان کتاب. - ۴۶۴ ص. - ۸۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

واج‌شناسی (فونولوژی)

۴۱۴

۳- واج‌شناسی.

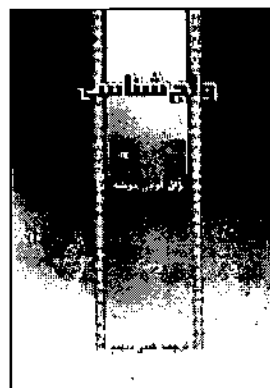
ژان لویی دوشه؛ مترجم: گیتی دبیهم. - تهران: سروش. - ۱۴۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

La phonologie

۹۶۴-۴۳۵-۰۲۴-۳

شابک:

ترجمه حاضر، مروری است بر تاریخ 'واج‌شناسی'. همچنین معرفی علم واج‌شناسی و نظریه‌های مختلف آن در جهان. مولف در ابتدای کتاب از تفاوت واج‌شناسی و آواشناسی سخن گفته و در انتها نیز 'واج‌شناسی درمانی' را تشریح نموده است. توصیف واجی از دیگر مباحث این کتاب است. در آغاز کتاب کاربرد نشانه‌ها و در پایان، واژه‌نامه فارسی - فرانسه به چاپ رسیده است.

زبانهای ایرانی

۴۱۵

۴- آموزگار خود باشید: خواندن و نوشتن خط اوستایی - دین‌دبیره را خود بیاموزید.

گردآورنده: پرویز غیبی. - تهران: فروهر. - ۴۸ ص. - وزیری (شمیز). - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۲-۰۰۹-۰

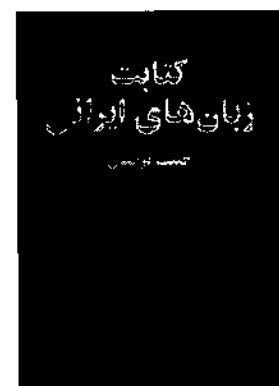
۵- کتابت زبانهای ایرانی.

حنیب برجیان. - تهران: سروش. - ۱۴۴ ص. - رقعی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

The writing of Iranian languages

۹۶۴-۴۳۵-۱۴۴-۴

شابک:

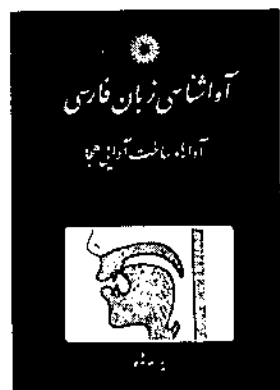
نویسنده در بخش نخست کتاب، فرضیه‌های پیدایش و انتشار خط از سومر و فنیقیه تا ایران را مطرح می‌سازد. وی در این بخش به طور اجمالی مهم‌ترین خطوط خاورمیانه باستان و ارتباطشان را با یک دیگر بررسی می‌کند، سپس توضیحاتی درباره خطوط میخی و القیایی به دست می‌دهد. در بخش دوم کتاب، خط زبان‌های ایرانی، که واسطه کتابت و نگارش زبان‌های ایرانی - ام از زنده یا متروک بوده‌اند - معرفی می‌شوند. نگارنده انواع خط را که واسطه نگارش زبان‌های ایرانی بوده‌اند به سه دسته تقسیم می‌کند: ۱- خط میخی، ۲- خط منشعب از آرامی، ۳- خط منشعب از یونانی.

نظامهای نوشتاری و واج‌شناسی زبان فارسی

۴۱۶

۶- آواشناسی زبان فارسی: آواها و ساختار آوایی هجا.

یدالله ثمره، ویراستار: رضا نبیلی‌پور، امید طیبی‌زاده. - تهران: مرکز نشر دانشگاهی. - ۲۰۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۱۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه.

این کتاب کوششی است در زمینه شناخت و توصیف آواهای زبان فارسی در چارچوب کاربرد عملی آنها که در دو بخش 'تولیدی' و 'توزیمی' شرح و بسط یافته است. نگارنده در بخش نخست، ابتدا برای کلیه بافت‌های ممکن هر واج مثال‌هایی ذکر می‌کند؛ سپس ۲۵۰۰ واژه، ترکیب و جمله‌های کوتاه از رادیو، تلویزیون و روزنامه‌ها - با صدای افراد مختلف - بازگو نموده بر مبنای این آمارگیری، ویژگی‌های آوایی واج‌گونه‌ها را فهرست، طبقه‌بندی و توصیف می‌کند. وی در بخش 'توزیمی'، رفتار آواها را در رابطه همنشینی با یک دیگر بررسی می‌کند و از این دیدگاه، هر آوا و نیز ساختار آوایی هر هجا را شرح و توضیح می‌دهد. کتاب حاضر از طرح‌ها و جدول‌های متعددی برخوردار است.

۷- درآمدی بر چگونگی شیوهی خط فارسی.

شمس‌الدین ادیب‌سلطانی. - تهران: امیر کبیر. - ۳۴۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۱۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۱۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین:

An introduction to problems of persian orthography

۹۶۴-۰۰۰-۶۱۱-۴

شابک:

زبان فارسی - واژه‌نامه‌ها

۴۱۷

۸- فرهنگ فارسی حمید.

حمید هاشمی. - تهران: فرهنگ و قلم. - ۶۹۲ ص. - جیبی (سلفون). - ۱۹۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۰-۵۸۲-۹

۹- کامل فرهنگ فارسی (یا فرهنگ دری برای ملل ایرانی: تاجیک، افغان، خوارزم، فارسی زبانان از بنگال و ...).

غلامرضا انصافی‌پور. - تهران: زوار. - ۱۳۵۲ ص. - وزیری (سلفون). - ۵۵۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۲۵۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

Persian dictionary

۹۶۴-۴۰۱-۰۴۸-۵

شابک:

دستور زبان فارسی

۴۱۸

۱۰- دستور زبان فارسی ۱ و ۲.

حسینعلی یوسفی. - تهران: روزگار. - ۲۷۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۵۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۷۵-۱۹-۰

گویش‌های ایرانی

۴۱۹

۱۱- واژه‌نامه سکزی (فرهنگ لغات سیستانی).

جواد محمدی‌خمک. - تهران: سروش. - ۵۲۴ ص. - وزیری (کالینگور). - ۲۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

A sistani dictionary

۹۶۴-۴۳۵-۰۱۵-۴

شابک:

واژه‌نامه‌ی سگری

(فرهنگ لغات سیستانی)

برآمدگی غنک (سکاهی سیستانی)

سری
۱۳۷۱

در این واژه‌نامه، ابتدا مطالبی درباره دستور زبان سیستانی - از جمله صورت‌های فعلی، زمان افعال، اسم، ضمیر، صفت، پیشوند و پسوند - فراهم می‌آید و در پی آن واژگان و اصطلاحات سیستانی برحسب الفبای فارسی، تلفظ لاتین، ذکر معانی و گاه مأخذ درج می‌گردد. در زیرنویس به گویش‌های مشابه واژگان، از جمله بجنوردی، بلوچی، ترکمنی، شاهرودی، کاشمری، گرگانی، مشهدی و نیشابوری اشاره شده است.

زبان انگلیسی - واژه‌نامه‌ها

۲۲۲

چاپ اول

۱۲- اصطلاحات اساسی زبان انگلیسی (بامعادلهای دقیق فارسی)

به اهتمام: احمد حضرتزاد: مترجم: اسماعیل آریبه - تهران: ویرا، ۱۱۲ ص. - وزیری (شمیز)، ۸۴۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: The dictionary of essential and basic expressions ... شابک: ۹۶۴-۹۰۳۴۴-۲-۰

۱۳- فرهنگ پژوهان انگلیسی - فارسی (جیبی)

په‌رنگ مبدیان - تهران: پژوهان - ۴۱۶ ص. - جیبی (شمیز)، ۶۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۳۶۱-۱-۲

چاپ اول

۱۴- فرهنگ دانشگاهی رهنما: انگلیسی - فارسی: بر مبنای فرهنگ آکسفورد برای زبان آموز پیشرفته.

پرویز بیرجندی، ... (و دیگران) - تهران: رهنما، ۱۱۷۶ ص. - جلد اول - وزیری (گالینگور)، ۱۵۵۰۰۰ ریال. - (دوره) چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان نه لاتین:

Rahnama collegiate dictionary english - persian

۹۶۴-۶۹۵۱-۲۰-۱

شابک:

چاپ اول

۱۵- فرهنگ دانشگاهی رهنما: انگلیسی - فارسی: بر مبنای فرهنگ آکسفورد برای زبان آموز پیشرفته.

پرویز بیرجندی، ... (و دیگران) - تهران: رهنما، ۱۱۸۶ ص. - جلد دوم - وزیری (گالینگور)، ۱۵۵۰۰۰ ریال. - (دوره) چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: Rahnama collegiate dictionary english - persian

۹۶۴-۶۹۵۱-۲۱-X

شابک:

چاپ اول

۱۶- فرهنگ دانشگاهی رهنما: انگلیسی - فارسی: بر مبنای فرهنگ آکسفورد برای زبان آموز پیشرفته.

پرویز بیرجندی، ... (و دیگران) - تهران: رهنما، ۱۱۹۶ ص. - جلد سوم - وزیری (گالینگور)، ۱۵۵۰۰۰ ریال. - (دوره) چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: Rahnama collegiate dictionary english - persian

۹۶۴-۶۹۵۱-۲۲-X

شابک:

چاپ اول

۱۷- فرهنگ دانیال جیبی: انگلیسی - فارسی.

زهرا نوروزی، با همکاری: جعفر شیرمحمدی - تهران: قصه پرداز، ۵۳۴ ص. - پالستوبی (شمیز)، ۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: English - persian dictionary (daniel)

۹۶۴-۶۹۱۶-۰۶-۶

شابک:

چاپ اول

۱۸- فرهنگ کلمات و اصطلاحات کاربردی انگلیسی و فارسی.

منیره جواهری حقیقی - شیراز: تخت جمشید، ۱۵۲ ص. - رقمی (شمیز)، ۶۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۷۹۴-۳۰-۰

۱۹- فرهنگ کوچک انگلیسی - فارسی.

سلیمان حسیم؛ ویراستار: محمدرضا باطنی، شیوا رویگریان، محمد افتخاری. - تهران: فرهنگ معاصر، ۷۷۲ ص. - جیبی (گالینگور)، ۱۸۵۰۰ ریال. - چاپ بیست و دوم / ۱۰۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین:

The shorter english persian dictionary

۹۶۴-۵۵۴۵-۰۴-۸

شابک:

۲۰- فرهنگ معاصر انگلیسی - فارسی.

محمدرضا باطنی، ... (و دیگران) - تهران: فرهنگ معاصر، ۱۰۲۶ ص. - وزیری (گالینگور)، ۲۲۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / عنوان به لاتین:

Farhang moaser english - persian dictionary

۹۶۴-۵۵۴۵-۲۶-۹

شابک:

چاپ اول

21- Merriam - webster's pocket dictionary.

تهران: گلستان کتاب، ۴۱۸ ص. - جیبی (شمیز)، ۸۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

22- Oxford advanced learner's dictionary of current english.

ویراستار: Jonathan Crowther - تهران: ساحل، ۱۴۴۰ ص. - رقمی (گالینگور)، ۴۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

دستور زبان انگلیسی

۲۲۵

۲۳- پرسش‌های چهارگزینه‌ای زبان پیش‌دانشگاهی (۲).

شهرام اناری، شهاب اناری - تهران: اندیشه سازان، ۳۰۴ ص. - رحلی (شمیز)، ۱۸۰۰۰ ریال. - چاپ چهارم / ۳۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۲۳۹-۶۸-X

چاپ اول

۲۴- پرسش‌های چهارگزینه‌ای زبان انگلیسی: ویژه آزمون کاردانی پیوسته.

واحد تحقیقات و انتشارات مجتمع آموزشی-وفنی تهران، با همکاری: محمدعلی قضیه - تهران: دیباگران تهران، ۲۰۰ ص. - وزیری (شمیز) -

۹۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: MCQ: english language

۹۶۴-۶۹۶۶-۲۷-۶

شابک:

۲۵- خودآموز گام به گام زبان انگلیسی (۱) سال اول نظام جدید.

عبدالصمد تمدن - تهران: آزمون، ۲۵۶ ص. - وزیری (شمیز)، ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ دهم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۶۱-۱۵۵-۱

۲۶- خودآموز گام به گام زبان انگلیسی (۲) دوره پیش-دانشگاهی.

عبدالصمد تمدن - تهران: آزمون، ۲۴۰ ص. - وزیری (شمیز)، ۹۰۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۶۱-۵۵۶-۵

۲۷- خودآموز گام به گام زبان انگلیسی (۲) سال دوم نظام جدید.

عبدالصمد تمدن - تهران: آزمون، ۲۶۰ ص. - وزیری (شمیز)، ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ هفتم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۶۱-۲۲۴-۸

۲۸- خودآموز گام به گام زبان انگلیسی (۲) سال دوم نظام جدید.

عبدالصمد تمدن - تهران: آزمون، ۲۶۰ ص. - وزیری (شمیز)، ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ هشتم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۶۱-۲۲۴-۸

۲۹- ۲۰۰۰ پرسش چهارگزینه‌ای ای طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی.

عباس قزاق - تهران: راه اندیشه، ۲۱۶ ص. - وزیری (شمیز)، ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۱۰۸-۰۰۰-۸

۳۰- زبان انگلیسی: سال اول دبیرستان.

غلامعلی پهلوانی، علیرضا پهلوانی - تهران: پیش‌دانشگاهیان، ۴۱۲ ص. - وزیری (شمیز)، ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۱۵۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۴۱۹-۱۳-۵

۳۱- ساختمان جمله در زبان انگلیسی بر اساس English sentence structure

رابرت کروون؛ مترجم: حمید بلوچ - تهران: شاهنگ، ۵۶۸ ص. - وزیری (شمیز) - ۱۷۵۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۲۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۹۱۸۰-۱۶-۸

۳۲- کتاب کار زبان انگلیسی ۳ نظام جدید.

ایرج بیگلر، مریم‌بانو رزازیان، علیرضا سلطانی‌فرد - تهران: مجد، ۱۶۸ ص. - وزیری (شمیز)، ۶۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۶۱۵۳-۰۸-۹

۳۳- مجموعه طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی پیش‌دانشگاهی ۱ و ۲: طبقه‌بندی شده بر اساس هر درس همراه با سوالات

گردآورنده: بهروز مرادآبادی، علیرضا یوسف‌زاده - تهران: کانون فرهنگی آموزش، ۱۹۲ ص. - رحلی (شمیز) - ۱۵۵۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه.

شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۵۵-۰

چاپ اول

34- Regents english workbook.

Robert J. Dixon، یزد: داش آرل، ۲۸۰ ص. - رقمی (شمیز) - ۱۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

تغییرات زبان انگلیسی

۲۲۷

چاپ اول

۳۵- فرهنگ گویش مردمی آمریکایی - فارسی.

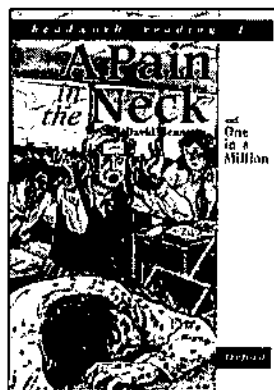
ریچارد اسپیرز؛ مترجم: جواد جهان‌شاهی - تهران: اندیشه‌وران، ۶۹۶ ص. - وزیری (شمیز)، ۳۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۱۵۰ نسخه.

عنوان به لاتین: A dictionary of american slang-farsi

۹۶۴-۹۲۳۷۶-۵-۸

شابک:

درد کردن و یکی در میلیون عنوان دو داستان ساده انگلیسی است که برای زبان آموزان سطح مبتدی - به همراه تصاویری چند از ماجراها - به طبع رسیده است.

چاپ اول

50- Animal farm.

George Orwell. تهران: بوستان. ۱۲۸ ص. - رقی (شمیز). ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۷۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: قلم حیوانات

چاپ اول

51- As the inspector said: short stories.

بازنویسی: John Escott. ویراستار: Derek Strange. تهران: زبان آموز. معرفت. ۵۸ ص. - رقی (شمیز). ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: ملکه ناراضی

پنج داستان کوتاه در این کتاب برای زبان آموزان سطوح میانه به گونه‌ای فراهم آمده که از طریق آن یا برخی واژه‌ها و اصطلاحات انگلیسی آشنا شوند. در انتهای این کتاب مصور، چند تمرین از مستن، و معانی پاره‌ای از واژگان، گنجانده شده است.

چاپ اول

52- Aunt Jane's attic.

اتفاقات بسیاری را پشت سر می‌گذارد، به صاحبانش وفاداری نشان می‌دهد، و تجارب بسیاری کسب می‌کند.

چاپ اول

۴۶- مرد فیل چهره The elephant man = تیم ویکاری: مترجم: منیرالسادات سیدکردستانچی. - تهران: واژه. ۶۴ ص. - رقی (شمیز). ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۰۷-۰۷-۸

مرد فیل چهره داستان است ماجراجویی که برای زبان آموزان سطح '۱' همراه با نوار کاست عرضه شده است. این کتاب مصور به زبان انگلیسی و ترجمه جمله به جمله فارسی در هفت فصل به چاپ رسیده است.

۴۷- ۹۹ داستان کوتاه انگلیسی و کامپی هشن 99 English short stories and comprehension =

گردآورنده: عباس فرزام. - تهران: باستان. ۱۹۲ ص. - چاپ سیزدهم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۶۲۳-۳-۴

۴۸- واژه‌نامه کامل headway از advanced to beginner

برایانی بیون: مترجم: قاسم جانپور شهرودکلانی. - تهران: شایگان. ۲۰۸ ص. - وزیر (شمیز). ۹۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۶۹۰-۹-۱

چاپ اول

49- A pain in the neck.

تهران: زبان آموز. معرفت. ۱۶ ص. - جیبی (شمیز). ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: درد سر

شامل چند تمرین و معانی برخی واژه‌های دشوار است.

چاپ اول

۴۳- راهنمای Headway. pre-intermediate

جان سوارز: مترجم: علی اکبر جعفرزاده. - تهران: زبان ملل. ۱۰۰ ص. - وزیر (شمیز). ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۳۲۳-۳-۷

چاپ اول

۴۴- راهنمای جامع انگلیسی برای دانشجویان علوم انسانی 2 English for the students of humanities II =

مترجم: نادر محمدزاده. - یزد: دانش آرا. ۱۲۴ ص. - وزیر (شمیز). ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۹۴۵-۶-۳

چاپ اول

۴۵- سبید دندان White fang =

جک لندن: مترجم: منیرالسادات سیدکردستانچی. - تهران: واژه. ۱۱۲ ص. - رقی (شمیز). ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۰۷-۰۹-۴

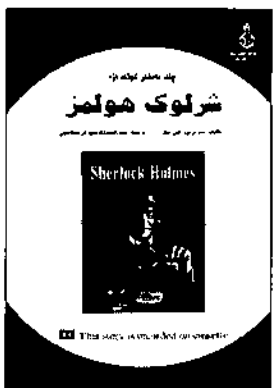
رمان معروف 'سبید دندان' اثر جک لندن، (۱۸۷۶ - ۱۹۱۶ م)، نویسنده آمریکایی در این کتاب برای زبان آموزان سطح متوسط به زبان انگلیسی و ترجمه فارسی - همراه با نوار کاست - به چاپ رسیده است. کتاب با عکس‌هایی از داستان همراه شده و با تمرین‌های درک مطلب به پایان می‌رسد. سبید دندان سگی از نژاد گرگ است که در سرزمین‌های یخبندان از زندگی در جنگل جدا می‌شود و به جمع انسان‌ها و سگ‌های سورتیه می‌پیوندد. سبید دندان با ویژگی‌های منحصر به فرد حوادث و

چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۰۱۴۸-۷-X

چاپ اول

۴۶- چند داستان کوتاه از شرلوک هولمز Sherlock holmes short stories =

آرتور کان دوئل: مترجم: منیرالسادات سیدکردستانچی. - تهران: واژه. ۷۲ ص. - رقی (شمیز). ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۰۷-۰۸-۶

'بند خالدار'، رسوایی در بوهمیا و 'پنج دانه پرتقال' عنوان سه داستان پلیسی هستند که به زبان انگلیسی همراه با ترجمه جمله به جمله فارسی در این مجموعه به چاپ رسیده است. این کتاب که همراه با نوار کاست عرضه شده برای زبان آموزان سطح '۱' فراهم آمده است.

چاپ اول

۴۲- دراکولا Dracula =

برام استوکر: مترجم: منیرالسادات سیدکردستانچی. - تهران: واژه. ۸۰ ص. - رقی (شمیز). ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۶۰۷-۱۰-۸

'دراکولا' داستانی است مهیج و وحشتنا که برای قرائت زبان آموزان سطح '۱' به دو زبان انگلیسی و فارسی به طبع رسیده است. این کتاب مصور همراه با نوار کاست عرضه شده است. انتهای کتاب

در این فرهنگ، واژگان و اصطلاحات عامیانه و مجاوره‌ای به ترتیب الفبای انگلیسی جمع آمده است. ذیل هر مدخل علاوه بر ترجمه فارسی، گاه جملاتی نیز به منظور فهم عبارات گنجانده شده است. در انتهای کتاب، نمایه انگلیسی عبارات به چاپ رسیده است.

کاربرد زبان انگلیسی معیار

۲۲۸

۳۶- انگلیسی در سفر: مکالمات و اصطلاحات روزمره انگلیسی با ترجمه فارسی و تلفظ واژه‌ها با الفبای فارسی ...

حسن اشرف الکتابی. - تهران: استاندارد. ۲۴۰ ص. - رقی (شمیز). ۸۰۰۰ ریال. - چاپ بیستم / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: English on trip شابک: ۹۶۴-۹۱۴۴-۰۷-۲

۳۷- ۲۶ داستان کوتاه انگلیسی 26 English short stories =

گردآورنده: فریدون اعوانی. - تهران: باستان. ۸۰ ص. - چاپ هفتم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۶۲۳-۳-۶

چاپ اول

۳۸- پرسشهای چهار گزینه‌ای زبان تخصصی کشاورزی ۱ (اصلاح نباتات، بیوتکنولوژی، زراعت، خاک‌شناسی) ...

تهران: دیباگران تهران. ۲۲۲ ص. - جلد اول. - وزیر (شمیز). ۱۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: MCQS technical english for agricultural sciences

شابک: ۹۶۴-۶۹۶۶-۴۰-۳

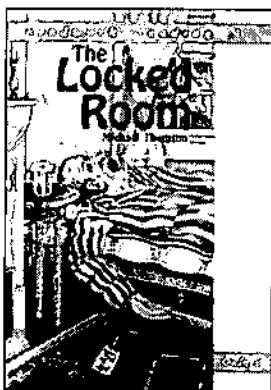
۳۹- ۵۲ داستان کوتاه انگلیسی 52 English short stories =

گردآورنده: محمود لشکری. - تهران: باستان. ۱۴۴ ص. - جیبی (شمیز). ۲۵۰۰ ریال. - چاپ هفتم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۶۲۳-۱-۸

چاپ اول

۴۰- چکیده گرامر کتابهای انگلیسی

عباس حری. - تهران: هوای تازه. ۲۸ ص. - رقی (مقوایی). ۱۵۰۰۰ ریال. -

اتاق در بسته داستانی است مهیج که برای مطالعه زبان آموزان سطح متوسط به زبان انگلیسی به چاپ رسیده است. در این داستان مصور چند واژه و اصطلاح جدید انگلیسی گنجانده شده است.

چاپ اول

69- Madman's corner.

David Bennett - تهران: زبان آموز، معرفت - ۱۶ ص. - جیبی (شمیز). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: کنج مرد دیوانه

کنج مرد دیوانه داستانی است ماجراجویی که طی آن زبان آموزان پایه ۲ (مبتدی) برخی واژگان و اصطلاحات زبان انگلیسی را فرا می گیرند.

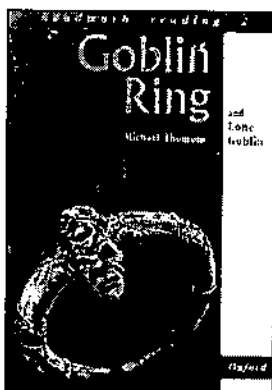
چاپ اول

70- Money to burn: level 2.

John Escott, Derek Strange - تهران: زبان آموز، معرفت. - ۲۸ ص. - رقی (شمیز). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: پول برای سوزاندن

71- The monkey's paw.

W.W. Jacobs - تهران: فرهنگستان زبان. - ۴۸ ص. - رقی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.

جدید است.

63- Gone with the wind: part 1: level 4.

Margaret Mitchell, Derek Strange - تهران: قلمستان هنر. - ۶۴ ص. - رقی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

64- Headway pre-intermediate: workbook.

John Soars, Liz Soars - تهران: اشتیاق. - ۸۰ ص. - ریحلی (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

65- Headway: student's book pre-intermediate.

John Soars, Liz Soars - تهران: اشتیاق. - ۱۲۴ ص. - ریحلی (شمیز). - ۱۹۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

66- Intermediate vocabulary.

B.J. Thomas - تهران: قلمستان هنر. - ۱۲۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

67- Jane eyre.

Charlotte Bronte - تهران: اشتیاق. - ۱۶۰ ص. - رقی (شمیز). - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۸۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: جین ایر

چاپ اول

68- The locked room.

Michael Thomson - تهران: زبان آموز، معرفت. - ۳۲ ص. - جیبی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: اتاق در بسته

57- Developing reading skills: intermediate

چاپ اول

Louise Hirasawa, Linda Markstein - تهران: بوستان. - ۱۸۴ ص. - رقی (شمیز). - ۲۸۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

58- Dont look now: level 2.

Daphne Du Maurier, Derek Strange - تهران: زبان آموز، معرفت. - ۴۸ ص. - رقی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: اکنون نگاه نکن

59- East. west: student book.

David P. Rein, Kathleen Graves - تهران: زبانسرا. - ۱۲۶ ص. - جلد دوم. - ریحلی (شمیز). - ۲۴۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

60- Expanding reading skills: advanced.

Louise Hirasawa, Linda Markstein - تهران: بوستان. - ۱۸۶ ص. - رقی (شمیز). - ۴۸۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

61- Flour babies: level 2.

Anne Fine, Derek Strange - تهران: زبان آموز، معرفت. - ۴۲ ص. - رقی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: پیمهای آردی

چاپ اول

62- Goblin ring and lone goblin.

Michael Thomson - تهران: زبان آموز، معرفت. - ۳۲ ص. - جیبی (شمیز). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

حلقه جینی و "جین تنها" عنوان دو داستان کوتاهی است که در این مجموعه به زبان انگلیسی برای زبان آموزان سطح مبتدی به چاپ رسیده است. کتاب حاوی چند واژه و اصطلاح

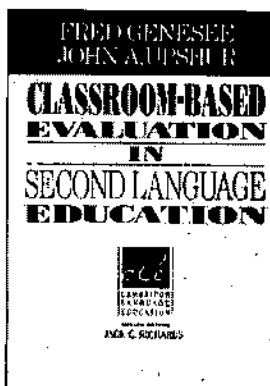
- K. Lukey Coutocostas

تهران: شکوه اندیشه. - ۱۵۰ ص. - جلی (شمیز). - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

55- Classroom - based evaluation in second language education.

John A. Upshur, Fred Genesee - تهران: گلستان کتاب. - ۲۸۸ ص. - رقی (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.

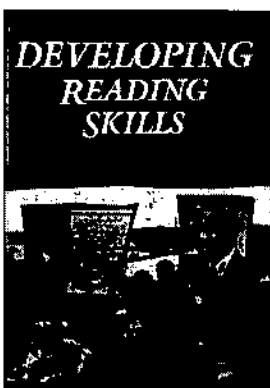

این کتاب متضمن مباحثی است در زمینه آموزش زبان دوم که همراه با متن های گوناگون و تمرینات متعدد به زبان انگلیسی به طبع رسیده است.

چاپ اول

56- Developing reading skills: intermediate 1.

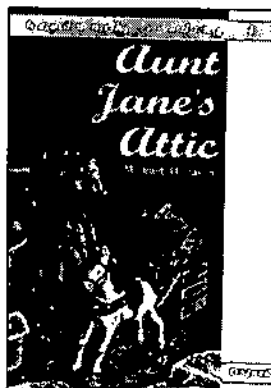
Linda Markstein, Louise Hirasawa - تهران: رهنما. - ۲۴۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

در کتاب حاضر، مهارت های مطالعه و یادگیری براساس متن های اجتماعی، سیاسی، خانوادگی و نظایر آن به زبان انگلیسی آموزش داده می شود. کتاب با مثال ها، تمرینات و تصاویر متعددی همراه بوده در انتهای آن نیز فرهنگ واژگان متن گنجانده شده است.

- Michael Thomson

زبان آموز، معرفت. - ۳۲ ص. - جیبی (شمیز). - ۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

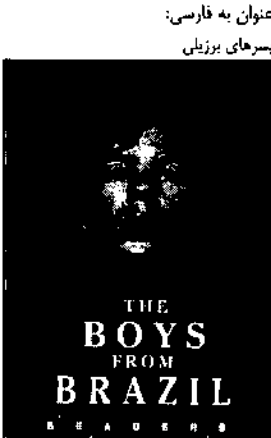

کتابچه حاضر، شماره چهار از مجموعه "آکسفورد" است که در آن داستان مصور "اتاق زیر شیروانی خاله جین" برای زبان آموزان سطح مبتدی به چاپ رسیده است. مطالب کتاب به زبان ساده بوده طی آن چند واژه و اصطلاح جدید انگلیسی فراهم آمده است.

چاپ اول

53- The boys from brazil: level 4.

Ira Levin, Cherry Gilchrist - تهران: زبان آموز، معرفت. - ۵۸ ص. - رقی (شمیز). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: پسرهای برزیلی

زبان آموزان سطوح میانه در این داستان "پسرهای برزیلی" اتفاقات جالبی را به منظور تقویت واژگان انگلیسی مطالعه خواهند نمود. کتاب با تصاویری از ماجراها به چاپ رسیده و در انتهای آن نیز چند تمرین فراهم آمده است. مخاطبان در این کتاب با ۱۶۵۰ واژه جدید انگلیسی آشنا خواهند شد.

چاپ اول

54- Candidate: first certificate practice tests....

لایه‌لای جملات فراهم آمده است.

85- Spectrum 1b: a communicative course in english.

Anna Veltfort, Donald R.H. Byrd
آموز، معرفت، ۲۲ ص. - جیبی (شمیز).
۱۶۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰۰
نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۴۰۱-۳-۹

86- Spectrum student book 3b: a communicative course in english.

Anna Veltfort, Donald R.H. Byrd, Diane Warshawsky
آموز، معرفت، ۹۲ ص. - رحلی (شمیز).
چاپ دوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

87- Spectrum workbook 1b: a communicative course in english.

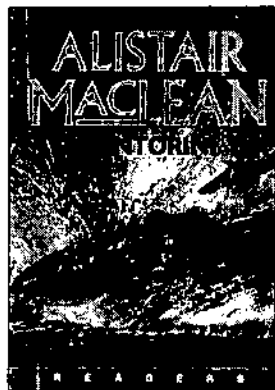
David P. Rein, Sharon Abrams
آموز، معرفت، ۶۴ ص. - رحلی (شمیز).
۱۶۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۰۴۰۱-۳-۷

88- Spectrum workbook 3b: a communicative course in english.

David P. Rein, Donald R.H. Byrd
آموز، معرفت، ۶۴ ص. - رحلی (شمیز).
۱۶۰۰۰ ریال - چاپ دوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

89- St agnes' stand: level 3.

'سانتورینی' عنوان داستانی به زبان ساده، اما مهیج است که زبان آموزان سطح میانه در آن ۱۰۵۰ واژه انگلیسی را فرا خواهند گرفت. کتاب حاضر مصور بوده و در پایان آن نیز چند تمرین گنجانده شده است.

81- Scottforesman para - de: starter.

Theresa Zanatta, Mario Herrerd Salazar
آموز، معرفت، ۸۰ ص. - رحلی (شمیز).
چاپ دوم / ۱۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

82- Sherlock holmes.

Arthur Conan Doyle
آم‌القری، ۱۰۰ ص. - پالتویی (شمیز).
۲۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

83- Ship or sheep?: an intermediate pronunciation course.

Ann Baker
آموز، معرفت، ۱۷۰ ص. - رقی (شمیز).
۲۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

84- Slow motion and dead weight.

Chris Culshaw
آموز، معرفت، ۲۲ ص. - جیبی (شمیز).
۲۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
'حرکت آهسته (Slow Motion)' و 'وزن مرده (Dead Weight)' دو داستان کوتاهی هستند که در این کتاب برای قرائت زبان آموزان پایه ۳ (مبتدی) به زبان انگلیسی به طبع رسیده است. در این کتاب چند واژه و اصطلاح جدید در

77- The prisoner of zend.

Anthony Hope - تهران: ام

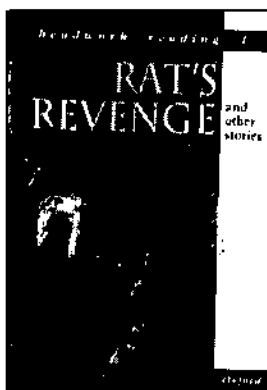
چاپ اول

القری، ۶۴ ص. - رقی (شمیز).
۲۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
زندانیان قلعه زندان

چاپ اول

78- Rat's revenge and other stories.

David Bennett
آموز، معرفت، ۲۲ ص. - جیبی (شمیز).
۲۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
انتقام موش

انتقام موش و دو داستان کوتاه دیگر در شماره نخست از مجموعه 'اکستورد' برای قرائت زبان آموزان سطح 'آغازین' به چاپ رسیده است. این داستان که با تصاویری از ماجراها فراهم آمده حاوی چند اصطلاح و واژه جدید انگلیسی است.

چاپ اول

79- Robinson crusoe.

Daniel Defoe
آموز، معرفت، ۴۴ ص. - جیبی (شمیز).
۲۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

80- Santorini: level 3.

Alistair Maclean
Diane Hall, Derek Strange
آموز، معرفت، ۴۲ ص. - پالتویی (شمیز).
۳۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
سانتورینی

72- Nappy attack and other stories.

Chris Culshaw, Micheal Thomson
آموز، معرفت، ۲۲ ص. - جیبی (شمیز).
۲۵۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

در کتاب، دو داستان کوتاه برای زبان آموزان مبتدی به چاپ رسیده که عبارتند از: 'دستبرد به روزنامه‌فروشی (Paper Shop Hold-Up)' و 'مسابقه تمام عیار (A Perfect Match)'. در کتاب حاضر چند واژه و اصطلاح کاربردی برای مخاطبان گردآمده است.

75- Pride and prejudice.

Jane Austen
Evelyn Attwood
اشتیاق، ۱۵۲ ص. - رقی (شمیز).
۴۵۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۸۰۰۰ نسخه.
عنوان به فارسی:
غرور و تعصب

چاپ اول

76- The prince and the pauper.

Mark Twain
کتاب، ۸۰ ص. - رقی (شمیز).
۳۰۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۷۰۰۰ نسخه.

کتاب، خلاصه‌ای است از رمان 'شاهزاده و گدا' اثر 'مارک تواین' که برای زبان آموزان سطح متوسط به زبان انگلیسی به چاپ رسیده است. در پایان کتاب، تمریناتی براساس دوازده بخش داستان، فراهم آمده، همچنین توضیحاتی درباره برخی واژه‌ها به دست داده شده است.

'حمله پوشکی (Nappy Attack)' و دو داستان کوتاه دیگر محتوای کتابچه حاضر را تشکیل می‌دهد که به زبان انگلیسی برای زبان آموزان پایه ۳ (آغازین) به چاپ رسیده است. طی این داستان‌ها چند واژه کاربردی برای مخاطبان فراهم آمده است.

چاپ اول

73- No one for games.

Chris Culshaw
آموز، معرفت، ۱۶ ص. - جیبی (شمیز).
۲۰۰۰۰ ریال - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

زبان آموزان سطح مبتدی در این کتاب، داستانی را تحت عنوان 'بازی‌های بی‌نام' مطالعه کرده طی آن، با برخی واژگان و اصطلاحات جدید زبان انگلیسی آشنا می‌شوند.

چاپ اول

74- Paper shop hold-up and a perfect match.

Chris Culshaw
آموز، معرفت، ۲۲ ص. - جیبی (شمیز).

Thomas Eidson بازنویسی: John Escott ویراستار: Strange. - تهران: زبان آموز، معرفت. - ۴۸ ص. - رقی (شمیز). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: آگنس مقدس

آگنس مقدس داستان مصور و پرمجری است که مخاطبان اصلی آن زبان آموزان انگلیسی سطح متوسط هستند. در این شماره ۱۰۵۰ واژه جدید در قالب داستان به زبان آموزان آموزش داده می شود و در انتهای آن چند تمرین از متن فراهم می آید.

چاپ اول

90- Strangers on the shore and down into the dark.

Trevor Millum. - تهران: زبان آموز، معرفت. - ۱۶ ص. - جیبی (شمیز). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

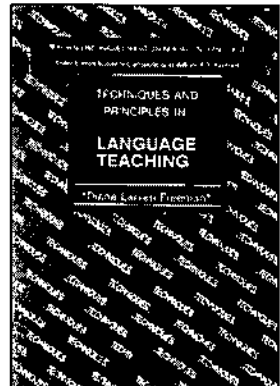
کتابچه حاضر شماره نخست از مجموعه آکسفورد است که در آن دو داستان کوتاه تحت عنوان 'بیگانگان در ساحل' و 'پایین در درون تاریکی' برای زبان آموزان سطح آغازین به چاپ رسیده است. مخاطبان در این دو داستان مهیج با برخی واژهها و اصطلاحات زبان انگلیسی آشنا می شوند.

چاپ اول

91- Techniques and

principles in language teaching.

Diane Larsen-Freeman. - تهران: فرهنگستان زبان. - ۱۵۲ ص. - رقی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

آنچه در این کتاب به زبان انگلیسی فراهم آمده فنون و شیوههای تعلیم زبان است که در قالب متنهای گوناگون و تمرینهای متعدد بازگو می شود.

چاپ اول

92- Thanks but no thanks

Chris Culshaw. - تهران: زبان آموز، معرفت. - ۳۲ ص. - جیبی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

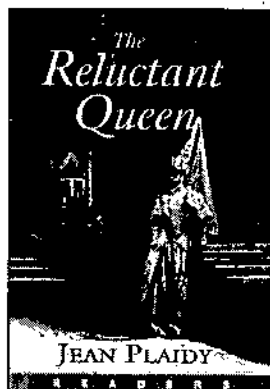

آنچه در این کتاب به چاپ رسیده متن دو داستان کوتاه است که به زبان ساده برای زبان آموزان سطح مبتدی بازگو شده و طی آن پاره ای از واژهها و اصطلاحات زبان انگلیسی فراهم آمده است.

چاپ اول

93- The Reluctant queen: level 3.

Jean plaidy بازنویسی: Beeching ویراستار: Strange. - تهران: زبان آموز، معرفت. - ۴۲ ص. - رقی (شمیز). - ۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: ملکه ناراضی

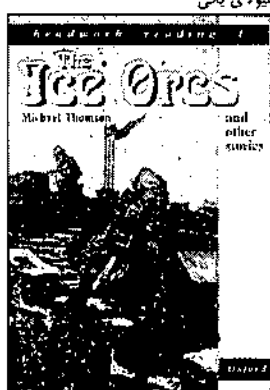

'ملکه ناراضی' عنوان داستانی است که به زبان ساده انگلیسی برای قرائت زبان آموزان سطح متوسط فراهم آمده و در آن ۱۰۵۰ واژه جدید گنجانده شده است. کتاب با تصاویری از وقایع و تمریناتی در انتها، همراه است.

چاپ اول

94- The ice Qres.

Daphne Du Maurier بازنویسی: Derek Strange. - تهران: زبان آموز، معرفت. - ۲۲ ص. - جیبی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: هیولای یخی

زبان آموزان سطح آغازین در این کتابچه، سه داستان کوتاه انگلیسی را که به زبان ساده تدوین شده مطالعه خواهند نمود. این داستانها عمدتاً تخیلی بوده و با تصاویری چند از ماجراها به چاپ رسیده است.

چاپ اول

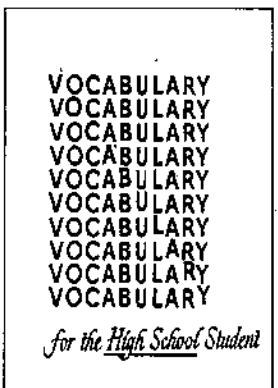
95- Tree or three? an elementary pronuncia-tion....

Ann Baker. - تهران: صبح صادق. - ۱۲۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

چاپ اول

96- Vocabulary for the high school student.

Horold Levine. - تهران: شجاع. - ۲۱۲ ص. - رجلی (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.

مجموعه حاضر که برای زبان آموزان سطح عالی تدوین شده متضمن واژگان پیشرفته انگلیسی است که ابتدا معانی مختلف آن، همراه با مثال، به دست داده می شود، سپس همان واژگان در قالب پرسش و تمرین، مرور می شود.

97- Voodoo island.

Michael Duckworth. - تهران: فرهنگستان زبان. - ۴۸ ص. - رقی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.

زبان آلمانی - واژهنامهها

چاپ اول

۹۸- فرهنگ آلمانی - فارسی (جیبی).

آذر دانش اشراقی. - تهران: پژوهان. - ۲۲۰ ص. - جیبی (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۳۶۱-۲-۰۰

۹۹- واژهنامه بزرگ گمانگیر آلمانی - فارسی: بیش از شصت هزار واژه.

امیرآشرف آریانیپور، با همکاری: آنا سنگ، هادی مرتضوی. - تهران: گمانگیر. - ۱۲۶۸ ص. - وزیری (گالینگور). - ۵۰۰۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۲۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Kamangir deutsch-persisches wörterbuch

۱۰۰- آلمانی در سفر: Auf Der Reise = مکالمات و

کاربرد زبان آلمانی معیار

۱۰۰- آلمانی در سفر: Deutsch: مکالمات و

اصطلاحات روزمره آلمانی با ترجمه فارسی

حسن اشرفالکتابی: به اهتمام: علی اصغر شجاعی. - تهران: استاندارد. - ۲۴۰ ص. - رقی (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ ششم / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Deutsch auf der reise

شابک: ۹۶۴-۹۱۴۴۰-۶-۴

چاپ اول

101- Themen neu: lehrwerk fur deutsch als.....

تهران: زبان آموز. - ۱۶۰ ص. - جلد اول. - وزیری (شمیز). - ۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه.

کاربرد زبان فرانسوی معیار

۱۰۲- زبان آموز فرانسه، یا، راهنمای کامل متد موزه اول.

عنایت الله شکیبپور، ژاله سلیمانی. - تهران: صفار، اشراقی. - ۴۴۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۳۲۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۹۶۶-۰۵-۱

چاپ اول

103- Le nouverau sans frontieres: cahier dexercices.

Chantal Polum. - تهران: فرهیخته. - ۱۶۰ ص. - جلد دوم. - وزیری (شمیز). - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به فارسی: فرانسه بدون مرز: تمرینات

زبانهای هند و اروپای شرقی و سلتی

چاپ اول

۱۰۴- گفتگو به زبان روسی همراه با نوار دوره فشرده زبان روسی در ۲۰، ۳۰ روز

امان، آتیکینا: مترجم: علیرضا اکبری پور. - تهران: بشارت. - ۳۰۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۰۷۳-۱۳-۱

A short history of linguistics ۱
Slow motion and dead weight ۸۴
Spectrum 1b: a communicative course in english ۸۵
Spectrum student book 3b: a communicative course in english ۸۶
Spectrum workbook 1b: a communicative course in english ۸۷
Spectrum workbook 3b: a communicative course in english ۸۸
St agnes' stand: level 3 ۸۹
Strangers on the shore and down into the dark ۹۰
Techniques and principles in language teaching ۹۱
Thanks but no thanks ۹۲
The breluctant queen: level 3 ۹۳
The ice ores ۹۴
Themen neu: lehrwerk fur deutsch als ۱۰۱
Tree or three? an elementary pronunciation ... ۹۵
Vocabulary for the high school student ۹۶
Voodoo island ۹۷

آلمانی در سفر:

Deutsch Auf Der Reise = مکالمات و اصطلاحات روزمره آلمانی
با ترجمه فارسی ... ۱۰۰
آموزش گام به گام عربی (۲) سال دوم
نظام جدید ۱۰۷
آموزگار خود باشید: خواندن و نوشتن
خط اوستایی * دین دبیره
را خود بیاموزید ۴
آوانیاسی زبان فارسی: آواها و ساخت
آوایی هجا ۶
اصطلاحات اساسی زبان انگلیسی
(یاماندهای دقیق فارسی) ۱۲
انگلیسی در سفر: مکالمات و
اصطلاحات روزمره انگلیسی با
ترجمه فارسی و تلفظ ویژه ها با الفبای
فارسی ... ۳۶
۲۰ آزمون کنکور عربی ۱۰۸
۲۶ داستان کوتاه انگلیسی
26 English short stories =
۳۷
برش های چهارگزینه ای زبان پیش
دانشگاهی (۲) ۳۳
برش های چهارگزینه ای زبان انگلیسی
: ویژه آزمون کارکنان پیوسته ۲۴
برش های چهارگزینه ای زبان تخصصی
کنشورزی ۱ (اصلاح نیات ،
بیوتکنولوژی، زراعت، خاکشناسی) ...
۳۸
برش های چهارگزینه ای عربی (۳) ۱۰۹

4
Candidate: first certificate
practice tests ... ۵۴
Classroom -
based evaluation in second
language education ۵۵
Developing reading skills:
intermediate ۵۷
Developing reading skills:
intermediate 1 ۵۶
Dont look now: level 2 ۵۸
East, west: student book ۵۹
Expanding reading skills: a
dvanced ۶۰
Flour babies: level 2 ۶۱
Goblin ring and lone goblin ۶۲
Gone with the wind: part 1
: level 4 ۶۳
Headway pre-
intermediate: workbook ۶۴
Headway: student's book p
re-intermediate ۶۵
Intermediate vocabulary ۶۶
Jane cyre ۶۷
Le nouverau sans frontiere
s: cahier d'exercices ۱۰۳
The locked room ۶۸
Madman's corner ۶۹
Merriam -
webster's pocket dictionary
y ۲۱
Money to burn: level 2 ۷۰
The monkey's paw ۷۱
Nappy attack and other stories ۷۲
No one for games ۷۳
Oxford advanced learner's
dictionary of current english ۲۲
Paper shop hold-
up and a perfect match ۷۴
The pocket oxford russian
dictionary: russian -
english, english - russian ۱۰۶
Pride and prejudice ۷۵
The prince and the pauper ۷۶
The prisoner of zenda ۷۷
Rat's revenge and other stories ۷۸
Regents english workbook ۳۳
Robinson crusoe ۷۹
Santorini: level 3 ۸۰
Scottforesman parade: start
er ۸۱
Sherlok holmes ۸۲
Ship or sheep?: an intermediate pronunciation course ۸۳

۵۳
۲۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۷۱۳۷-۰۰۰-۷

۱۱۵- گفت و گو: روشی نوین در آموزش مکالمه عربی-

ناصر علی عبدالله - تهران: مجد - ۳۹۲
ص. - وزیری (شمیز) - ۱۵۰۰۰ ریال -
چاپ نهم / ۵۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۶۱۵۳-۰۰۹-۷

۱۱۶- مبادی العربیه فی الصرف و النحو-

رشید شرتونی - تهران: اساطیر - ۲۳۲
ص. - جلد سوم - وزیری (شمیز) -
۸۸۰۰۰ ریال - چاپ هفتم / ۵۰۰۰
نسخه
شابک: ۹۶۴-۵۹۶۰-۰۲۲-۲

۱۱۷- مجموعه طبقه بندی شده عربی نظام جدید: قابل استفاده داوطلبان نظام قدیم کنکورهای -

سرآسری و آزاد همراه با...
گردآورنده: سهیلا خاکباز - تهران:
کانون فرهنگی آموزش - ۲۸۰ ص. -
رحلی (شمیز) - ۲۲۵۰۰ ریال - چاپ
بیست و سوم / ۵۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۳۲۶-۰۰۴-۲

چاپ اول

۱۱۸- المنجد: فی اللغة-

لويس معلوف - تهران: اسلام - ۱۰۱۸
ص. - وزیری (کالینگور) - چاپ اول /
۳۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۵۸۴۳-۱۸-۹

زبانهای اورال آسیایی، سیبریایی و دراویدی

شابک: ۹۶۴-۴۸۶-۱۴۲-۶
۲۰۰۰ نسخه

چاپ اول

۱۰۹- پرسشهای چهارگزینه ای عربی (۳)-

یمان نودری: ویراستار: قاسم شفیعی -
تهران: اندیشه سازان - ۳۶۲ ص. -
وزیری (شمیز) - ۱۵۰۰۰ ریال - چاپ
اول / ۵۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۶۲۳۹-۷۳-۴

۱۱۰- ترجمه و راهنمای مبادی - العربیه، یا، کاملترین صرف و نحو عربی-

رشید شرتونی: مترجم: محمدجواد
شریعت - تهران: اساطیر - ۲۶۴ ص. -
جلد دوم - وزیری (شمیز) - ۱۱۰۰۰
ریال - چاپ ششم / ۵۵۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۵۹۶۰-۰۲۳-۱

۱۱۱- ترجمه و راهنمای مبادی - العربیه، یا، کاملترین صرف و نحو عربی-

رشید شرتونی: مترجم: محمدجواد
شریعت - تهران: اساطیر - ۲۶۴ ص. -
جلد چهارم - وزیری (شمیز) - ۱۲۵۰۰
ریال - چاپ پنجم / ۵۵۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۵۹۶۰-۰۱۳-۴

۱۱۲- راهنمای تجزیه و ترکیب عربی: همراه با نکات اساسی قواعد صرف و نحو-

عیسی متقی زاده - تهران: سازمان
پژوهش و برنامه ریزی آموزشی، انتشارات
مدرس - ۲۰۰ ص. - وزیری (شمیز) -
۶۰۰۰ ریال - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۳۳۶-۸۵۳-۳

چاپ اول

۱۱۳- زینه الادیب قی شرح مفتی الادیب: شرحی گویا و روان بر باب رابع مفتی الادیب-

علی رضا صحیحی - کاشان: محتشم -
۱۷۶ ص. - وزیری (شمیز) - ۷۰۰۰
ریال - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۶۸۱۷-۰۲۳-۳

۱۱۴- صرف و نحو کاربردی، یا، (فرهنگ قواعد زبان عربی) (در جدولها و نمودارها) برای کلیه سطوح

انطوان دجنج: مترجم: قاسم پستان -
تهران: اعتصام - ۳۴۲ ص. - رحلی
(شمیز) - ۱۵۰۰۰ ریال - چاپ دوم /

۱۰۵- مکالمات روزمره ارمنی به فارسی-

آرا قاریتدیکانه - تهران: صفار، اشراقی -
۲۱۶ ص. - رقصی (شمیز) - ۱۹۰۰۰
ریال - چاپ اول / ۱۲۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۵۹۶۶-۰۲۱-۳

چاپ اول

کتاب متشکل از دو بخش است. در بخش اول، مکالمات روزمره ارمنی با ترجمه فارسی آن، نیز آوانگاری فارسی و لاتین به چاپ رسیده است. مسافرت با قطار و هواپیما، احوال پرس و مرفی، روزهای هفته، رنگها و گلها، ساختمان و بخش های آن و اسامی جغرافیایی از مضامین این مکالمات است. در بخش دوم کشور ارمنستان و مراکز دینی آن به اجمال مرفی شده است.

چاپ اول

106- The 'pocket oxford russian dictionary: russian - english, english - russian.

Colin Howlett. - تهران: فواد -
۶۲۸ ص. - رقصی (شمیز) - ۲۵۰۰۰
ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه

زبان عربی

۱۰۷- آموزش گام به گام عربی (۲) سال دوم نظام جدید-

مجید نوری - تهران: آزمون - ۱۸۸
ص. - وزیری (شمیز) - ۸۵۰۰ ریال -
چاپ هفدهم / ۲۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۳۶۱-۰۲۱-۰

چاپ اول

۱۰۸- ۲۰ آزمون کنکور عربی، ابداع فیلی - تهران: مبتکران - ۱۷۶ ص. - رحلی (شمیز) - ۱۲۵۰۰ ریال - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه

۵۲ داستان کوتاه انگلیسی	فارسى	۲۵
52 English short stories	فرهنگ معاصر انگلیسی - فارسی	۲۰
ترجمه و راهنمای مبادی العربیه	کامل فرهنگ فارسی (یا فرهنگ دری)	
یا، کاملترین صرف و نحو عربی ۱۱۰-	برای ملل ایرانی: تاجیک، افغان، خوارزم، فارسی زبانان از بنگال و ...)	۹
۱۱۱	کتاب کار زبان انگلیسی ۳ نظام جدید	۳۲
چکیده گرامر کتابهای انگلیسی	کتابت زبانهای ایرانی	۵
چند داستان کوتاه از شرلوک هولمز	گفت و گو: روشی نوین در آموزش	۸۰
Sherlock holmes short stories	مکالمه عربی	۱۱۵
=۴۱	گفتگو به زبان روسی همراه با نوار دوره	
خودآموز فرهنگ ترکی استانبولی	فشرده زبان روسی در ۲۰، ۲۰ و ۲۰ روز ...	۱۰۴
یا تلفظ کامل روزمره	مبادی العربیه فی الصرف و النحو	۱۱۶
خودآموز گام به گام زبان انگلیسی (۱)	مجموعه طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی	
سال اول نظام جدید	پیش‌دانشگاهی ۱؛ طبقه‌بندی شده	
خودآموز گام به گام زبان انگلیسی (۲)	بر اساس هر درس همراه با سوالات ...	
دوره پیش‌دانشگاهی	مجموعه طبقه‌بندی شده عربی نظام جدید: قابل استفاده دوطالبان نظام	
خودآموز گام به گام زبان انگلیسی (۲)	قدیم کتک‌ورهای سراسری و آزاد همراه	
سال دوم نظام جدید	یا ...	۱۱۷
درآمدی بر چگونگی شیوهی خط فارسی	مرد فیل چهره	
۷	The elephant man = ۴۶	
Dracula = دراکولا	مکالمات روزمره ارنی به فارسی	۱۰۵
دستور زبان فارسی ۱ و ۱۰	المنجد: فی اللغة	۱۱۸
۲۰۰۰ پرسش چهارگزینهای طبقه‌بندی شده زبان انگلیسی	المورد، القریب	۲
راهنمای Headway pre-intermediate	۹۹ داستان کوتاه انگلیسی و کامپری	
با نکات اساسی قواعد صرف و نحو	هفتن	
۱۱۲	99 English short stories and comprehension =	۲۷
راهنمای جامع انگلیسی برای دانشجویان علوم انسانی	واج‌شناسی	۳
English for the students of humanities II=۴۴	واژه‌نامه بزرگ کمانگیر آلمانی - فارسی: بیش از شصت هزار واژه	۹۹
زبان انگلیسی: سال اول دبیرستان	واژه‌نامه سگری (فرهنگ لغات سیستمی)	۱۱
زبان‌آموز فرانسه، یا، راهنمای کامل متد موزه اول	headway واژه‌نامه کامل از beginner to advanced	
زینة الادیب فی شرح معنی الادیب		
: شرحی گویا و روان بر باب رابع معنی الادیب		
۱۱۳		
ساختمان جمله در زبان انگلیسی بر اساس		
English sentence structure		
۳۱		

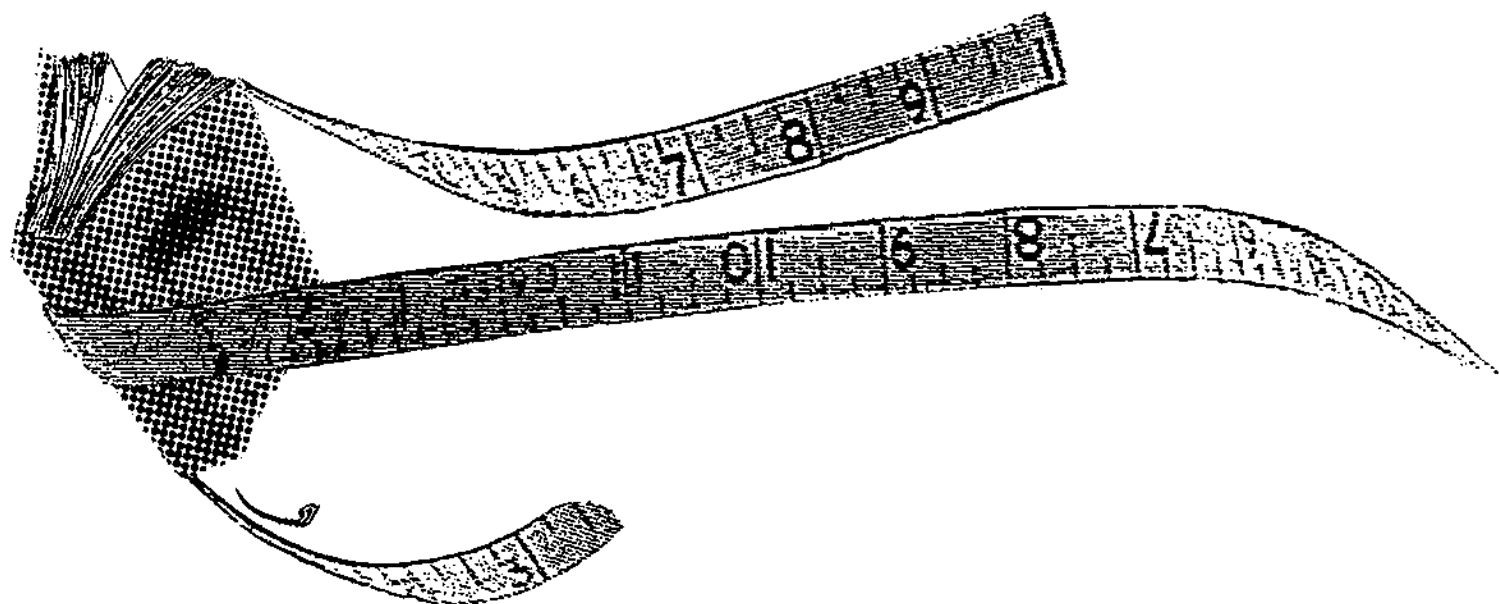
White fang = ۴۵	۸۷	Sharon, Abrams
صرف و نحو کاربردی، یا، فرهنگ	۷۵	Evelyn, Attwood
قواعد زبان عربی (در جدولها و نمودارها) برای کلیه سطوح ... ۱۱۴	۷۵	Jane, Austen
فرهنگ آلمانی - فارسی (جیبی) ۹۸	۹۵-۸۲	Ann, Baker
فرهنگ پژوهان انگلیسی - فارسی (جیبی) ۱۳	۹۳	Jill, Beeching
فرهنگ دانشگاهی رهنما: انگلیسی - فارسی: بر مبنای فرهنگ آکسفورد برای زبان‌آموز پیشرفته ۱۴-۱۵-۱۶	۷۸-۶۹	David, Bennett
فرهنگ دانیال جیبی انگلیسی - فارسی ۱۷	۶۷	Charlotte, Bronte
فرهنگ فارسی حمید ۸	۸۵-۸۶	Donald R.H., Byrd
فرهنگ کلمات و اصطلاحات کاربردی انگلیسی و فارسی ۱۸	۸۸	Jonathan, Crowther
فرهنگ کوچک انگلیسی - فارسی ۱۹	۲۲	Chris, Culshaw
فرهنگ کویب، مردم، آمریکایی، - فرهنگ ۹۳-۵۸	۷۲-۷۳-۸۴	
	۹۲-	
	۷۹	Daniel, Defoe
	۳۴	Robert J., Dixon
	۸۲	Arthur Conan, Doyle
	۹۳-۵۸	Daphne, Du Maurier

آنیکینا،ام،بان.	۱۰۴	Michael, Thomson
آریانپور،امیراشرف	۹۹	Mark, Twain
احدی،نیا، ناصر	۱۱۹	John.A., Upshur
ادیب،سلطانی، شمس‌الدین	۷	Anna, Veltfort
اریب،باسماعیل	۱۲	Anna, Veltfort
اسپیروز،ریچارد	۳۵	Diane, Warshawsky
استوکر،برام	۴۲	Theresa, Zanatta
نشرالکتابی، حسن	۳۶-۱۰۰	Jean, plaidy
اعوانی، فریدون	۳۷	
افتخاری، محمد	۱۹	
اکبری‌پور،علیرضا	۱۰۴	
اناری،شهاب	۲۳	
اناری،شهرام	۲۳	
انصاف‌پور،غلامرضا	۹	
باطنی،محمدرضا	۱۹-۲۰	
برجیان،حبیب	۵	
بستانی،قاسم	۱۱۴	
بملیکی،منیر	۲	
بلوچ،حمید	۳۱	

بیرجندی، پرویز	۱۴-۱۵-۱۶	Michael, Duckworth
بیگلر، ایرج	۲۲	Thomas, Eidson
بیون، برایانی	۴۸	John, Escott
پهلوانی، علیرضا	۳۰	Anne, Fine
پهلوانی، غلامعلی	۳۰	Fred, Genesee
تمدن، عبدالصمد	۲۵-۲۶-۲۷-۲۸	Cherry, Gilchrist
شمره، یدالله	۶	Kathleen, Graves
جانپیور، شهردکلانی، قاسم	۶۸	Diane, Hall
چمبرزاده، علی اکبر	۴۳	Mario, Herrerd Salazar
جواهری، حقیقی، منیژه	۱۸	Louise, Hirasawa
جهانشاهی، جاوید	۳۵	Anthony, Hope
حری، عباس	۴۰	Colin, Howlett
حضرتزاده، احمد	۱۲	W.W., Jacobs
حییم، سلیمان	۱۹	Diane, Larsen-Freeman
خاکباز، سهیلا	۱۱۷	Ira, Levin
دانش‌اشراقی، آذر	۹۸	Horold, Levine
دخداج، انطولی	۱۱۴	K., Lukey Coutsocostas
دوشه، ژان لویی	۳	Alistair, Maclean
دویل، آرتور کانن	۴۱	Linda, Markstein
دیهیم، گیتی	۳	Trevor, Millum
رزازیان، مریم‌بانو	۳۲	Margaret, Mitchell
رویگریان، شیوا	۱۹	George, Orwell
سلطانی، فرد، علیرضا	۳۲۰	Chantal, Polum
سلیمانی، زلاله	۱۰۲	David P., Rein
سنگ، باهمکاری: آسا	۹۹	John, Soars
سوارز، جان	۴۳	Liz, Soars
سید کردستانی، منیرالسادات	۴۱-۴۲	Derek, Strange
شجاعی، علی‌اصغر	۱۰۰	B.J., Thomas
شرتونی، رشید	۱۱۰-۱۱۱-۱۱۶	Michael, Thomson
شریعت، محمدجواد	۱۱۰-۱۱۱	Micheal, Thomson
شفیعی، قاسم	۱۰۹	Mark, Twain
شکیب‌پور، غنایات‌الله	۱۰۲	John.A., Upshur
شیرمحمدی، باهمکاری: جعفر	۱۷	Anna, Veltfort
صحیحی، علی‌رضا	۱۱۳	Anna, Veltfort
طییب‌زاده، امید	۶	Diane, Warshawsky
علی‌عبدالله، ناصر	۱۱۵	Theresa, Zanatta
غیبی، پرویز	۴	Jean, plaidy
فرزام، عباس	۲۹-۳۷	
فیلی، ایاد	۸-۱۰	
قارابت‌دیکانه، آرا	۵-۱۰	
قضیه، باهمکاری: محمدعلی	۲۴	
کرون، رابرت	۳۱	
لشکری، محمود	۳۹	
لندن، جک	۴۵	
متقی‌زاده، عیسی	۱۱۲	
محمدزاده، نادر	۲۴	
محمدی، خمک، جواد	۱۱	
مرادآبادی، بهروز	۳۳	
مرتضوی، هادی	۹۹	
معبودیان، بهرننگ	۱۳	
ملطوف، لویس	۱۱۸	
نورذی، بیمنان	۱۰۹	
نوروزی، زهرا	۱۷	
نوری، مجید	۱۰۷	
نیلی‌پور، رضا	۶	
واحدتحقیقات‌و‌انتشارات، مجتمع‌آموزشی	۲۴	

آزمون: تهران	۲۵-۲۶-۲۷-۲۸-۱۰۷
اساطیر: تهران	۱۱۰-۱۱۱-۱۱۶
استاندارد: تهران	۳۶-۱۰۰
اسلام: تهران	۱۱۸
اشتیاق: تهران	۶۴-۶۵-۶۷-۷۵
اشرافی: تهران	۱۰۲-۱۰۵
اعتصام: تهران	۱۱۴
ام‌القری: تهران	۷۷-۷۹-۸۲
امیر کبیر: تهران	۷
اندیشه سازان: تهران	۲۳-۱۰۹
اندیشه‌وران: تهران	۳۵
باستان: تهران	۳۷-۳۹-۴۷
بشارت: تهران	۱۰۴
بلادی: تهران	۸۳
بوستان: تهران	۱-۵۰-۵۷-۶۰
پژوهان: تهران	۱۳-۹۸
پیش دانشگاهیان: تهران	۳۰
تخت جمشید: شیراز	۱۸
دانش آرا: یزد	۲۳-۴۳
دیارگران تهران: تهران	۲۴-۳۸
راه اندیشه: تهران	۲۹
روزگار: تهران	۱۰
رهنما: تهران	۱۴-۱۵-۱۶-۵۶
زبان آموز: تهران	۴۹-۵۱-۵۲-۵۳-۵۸
زبان‌آموز فرانسه، یا، راهنمای کامل متد موزه اول	۶۱-۶۲-۶۸-۶۹-۷۰-۷۲-۷۳-۷۸
زبان اول	۸۰-۸۲-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۱۰۱
زبان ملل: تهران	۲۳
زبانسرا: تهران	۵۹
زرقلم: تهران	۱۱۹
زوار: تهران	۹
ساحل: تهران	۲۲
سازمان پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی، انتشارات مدرسه: تهران	۱۱۲
سرّوش: تهران	۳-۵-۱۱
شایگان: تهران	۴۸
شاهنگ: تهران	۳۱
شجاع: تهران	۹۶
شکوه اندیشه: تهران	۵۴-۸۱-۸۵
شکوه‌اندیشه: تهران	۸۶-۸۷-۸۸
صبح صادق: تهران	۹۵
صفار: تهران	۱۰۲-۱۰۵
فروهر: تهران	۴
فرهنگ معاصر: تهران	۱۹-۲۰
فرهنگ و قلم: تهران	۸
فرهنگستان زبان: تهران	۷۱-۹۱-۹۷
فرهخته: تهران	۱۰۳
فولاد: تهران	۱۰۶
قصه پرداز: تهران	۱۷
قلمستان هنر: تهران	۶۳-۶۶
کانون فرهنگی آموزش: تهران	۳۳-۱۱۷

کمانگیر: تهران	۹۹	مجد: تهران	۱۱۵-۲۲	معرفت: تهران	۶۱-۵۸-۵۳-۵۲-۵۱-۴۹	۹-۸۹-۸۲	۴۶-۴۵
گلستان کتاب: تهران	۷۶-۵۵-۲۱-۲	مجتبیم: کاشان	۱۱۳	-۷-۶۹-۶۸-۶۲-	۷۱-۶۸-۶۷-۶۶-۶۵-۶۴-۶۳-۶۲-۶۱-۶۰-۵۹-۵۸-۵۷-۵۶-۵۵-۵۴-۵۳-۵۲-۵۱-۵۰-۴۹-۴۸-۴۷-۴۶-۴۵-۴۴-۴۳-۴۲-۴۱-۴۰-۳۹-۳۸-۳۷-۳۶-۳۵-۳۴-۳۳-۳۲-۳۱-۳۰-۲۹-۲۸-۲۷-۲۶-۲۵-۲۴-۲۳-۲۲-۲۱-۲۰-۱۹-۱۸-۱۷-۱۶-۱۵-۱۴-۱۳-۱۲-۱۱-۱۰-۹-۸-۷-۶-۵-۴-۳-۲-۱-	۹۴-۹۳-۹۲	۱۲
مستکران: تهران	۱۰۸	مرکز نشر دانشگاهی: تهران	۶	۸۰-۷۸-۷۳۷۳-۷۲	واژه: تهران	۴۲-۴۱	۱۲

۱ مدت اشتراک: یک سال

۲ بهاء اشتراک: (جهت ۲ شماره)

موضوع	تهران	شهرستان	تعداد	موضوع	تهران	شهرستان	تعداد
کلیات	۲۰۴۰۰ ریال	۲۱۶۰۰ ریال		هنر	۲۰۴۰۰ ریال	۲۱۶۰۰ ریال	
دین	۲۰۴۰۰ ریال	۲۱۶۰۰ ریال		ادبیات	۲۰۴۰۰ ریال	۲۱۶۰۰ ریال	
علوم اجتماعی	۲۰۴۰۰ ریال	۲۱۶۰۰ ریال		تاریخ و جغرافیا	۲۰۴۰۰ ریال	۲۱۶۰۰ ریال	
علوم و فنون	۲۰۴۰۰ ریال	۲۱۶۰۰ ریال		کودک و نوجوان	۲۰۴۰۰ ریال	۲۱۶۰۰ ریال	

*(مبالغ فوق شامل هزینه های ارسال نیز میباشد)

۳ نحوه اشتراک:

فرم شماره چهار را تکمیل و بر اساس جدول بالا بهای اشتراک را محاسبه و به شماره حساب ۱۸۵۲۰۸۶۹ بانک تجارت ۱۸۵ انقلاب فلسطین واریز نموده واصل فیش را همراه فرم فوق به نشانی تهران صندوق پستی ۱۳۱۴۵-۳۱۲ ویا تهران خیابان انقلاب بین صبا و فلسطین ساختمان شماره ۱۱۷۸ خانه کتاب ارسال فرمائید. جهت کسب اطلاعات بیشتر با شماره تلفن ۴۴۶۵۶۲۵ تماس حاصل فرمائید.

۴ مشخصات مشترک:

تلفن:

مدیر مسئول

کد پستی:

امضاء تاریخ

نام / موسسه / سازمان

نشانی
استان
شهرستان

موارد درخواستی
تعداد

شماره پرونده

تاریخ ثبت درخواست

شماره شروع اشتراک

شماره پایان اشتراک

نظریه های فلسفی

۱۰۱

۱- فلسفه: مسائل فلسفی، مکتبهای فلسفی، مبانی علوم.

علی شریعتمداری - تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی - ۵۲۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ هشتم / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۳۳۰-۳۶۶-۰

آموزش و پژوهش در فلسفه

۱۰۷

چاپ اول

۲- مدرنیته و مدرنیسم: مجموعه مقالاتی در سیاست، فرهنگ و نظریه اجتماعی.

گردآورنده: حسینعلی نوذری. - تهران: نقش جهان. - ۵۵۸ ص. - رقی (شمیز). - ۲۸۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۸۸-۰۱-۲

مجموعه حاضر در برگزیده مقالات و گفتارهایی از نویسندگان و صاحب نظران علوم اجتماعی غرب در زمینه مدرنیته و پست مدرنیته است. عناوین برخی از مقالات بدین قرار است: 'مدرنیته چیست؟'، 'زیگموند بامان'، 'مداخلی بر تعریف مدرنیسم'، 'توفی پینکی'، 'مدرنیته: گذار از گذشته به حال'، 'پتر آزدورن'، 'مدرنیته و کاربردهای معنایی آن'، 'کریشان کومار'، 'مدرنیته پروژه های ناممکن'، 'یورگن هابرماس'، 'مقدمه ای بر تحلیل نهادین مدرنیته'، 'آنتونی گیدنز'، 'از مدرنیته به پست مدرنیته'، 'دیوید هلد'، 'نظریه انتقادی'، 'مدرنیته و پست مدرنیته'، 'داگلاس کلر' و 'مفاهیم'، 'ایدئولوژی و نظریه دموکراتیک'، 'جیمز اف. بوین'.

پیرا روانشناسی و علوم غریبه

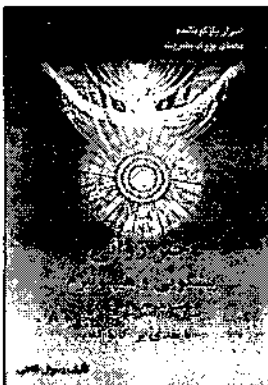
۱۳۲

۳- آنسوی جسد.

داود سلیمی. - تهران: بهشت اندیشه. - ۲۶۰ ص. - رقی (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۵۰۷-۹-X

چاپ اول

۴- جبر روانی: پیشگویی و هیپنوتیزم. رسول فتحی. - تهران: فرهنگ. - ۲۹۶ ص. - رقی (شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۲۳۲۷-۲-۰

مؤلف در کتاب، نخست از جبر روانی و تأثیرات آن در زندگانی افراد مطالبی را ذکر می کند و در ادامه: از اسطوره های نمادین روایات و پیام های ذخیره شده در آن، سمبل های نمادین فال و خطوط مرموز کف دست سخن می گوید و در پایان درباره شیوه های کنترل و هدایت نیروی درونی مطالبی را عنوان می کند.

۵- حقایق درباره احضار ارواح.

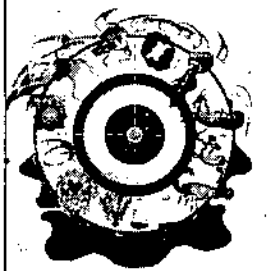
الن فیلیپ: مترجم: شهکام جولایی. - تهران: جويا. - ۱۲۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Spirit summonings. شابک: ۹۶۴-۶۰۹۲-۲۰-۹

چاپ اول

۶- ستاره اقبال. الهه طباطبایی. - تهران: خانه فرهنگ. - ۲۶۸ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۵۷-۱۸-۶

ستاره اقبال

مثنویات سید شاد

ویژگی ها و مشخصات روحی و روانی و نیز نکات مثبت یا منفی متولدین ماه های مختلف، مطالبی است که در ابتدای کتاب ذکر می گردد، سپس توضیحاتی درباره بهبود سلامت جسمی و روانی متولدین این ماه ها بیان می شود.

۷- ستاره شناسی و موفقیت در ازدواج.

نورال: مترجم: شهین شکبیا. - تهران: آویژه. - ۲۳۲ ص. - رقی (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۶۵۲-۰۰-X

چاپ اول

۸- طالع بینی چینی. سوزان وایت: مترجم: مزگان حایری. - تهران: زرین کلک. - ۲۵۶ ص. - رقی (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Chinese horoscopes. شابک: ۹۶۴-۹۱۷۰۴-۷-۲

۹- طالع بینی هندی.

سوترا سینگ: مترجم: مزگان حایری. - تهران: جاجرمی. - ۳۴۰ ص. - رقی (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۷۶۶-۲۸-۵

۱۰- طالع بینی هندی.

شومات سوکراتینگ: مترجم: فروغ کشاورز. - تهران: محور. - ۳۰۴ ص. - رقی (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Complete india horostopes. شابک: ۹۶۴-۶۷۹۶-۰۰۰-۱

۱۱- معجزه های کوچک (اتفاق-های روزمره زندگی).

بیتا هالپرستام: جودیت لوتنبال: مترجم: مریم بیات. - تهران: فکر

روز. - ۲۱۶ ص. - رقی (شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / عنوان به لاتین: Small miracles. شابک: ۹۶۴-۳۳۲-۰۷۱-۵

چاپ اول

۱۲- نقدی بر پیش گویی های خان الماس و ایل بیگی جاف. حجت الله حیدری. - خرم آباد: افلاک. - ۱۱۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۴۳۱-۲۱-۶

قیافه شناسی

۱۳۸

چاپ اول

۱۳- چهره خوانی: کلیدی برای تشخیص هویت افراد. چی آن کوی: مترجم: شاره شیروودی. - تهران: نسیم دانش. - ۲۰۸ ص. - رقی (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۵۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Face reading. شابک: ۹۶۴-۹۱۵۲۴-۷-۴

در کتاب، با استفاده از تصاویر، شرحی از اشکال صورت، پیشانی، چشم، بینی، دهان، لبها، دندان، گونه و چانه های مختلف به دست داده شده است.

۱۴- راز و رمز چهره ها: بررسی ویژگیها، عشق و محبت، بخت و شخصیت و... از روی چهره اشخاص.

بیزن رادمهر. - تهران: نوربخش. - ۲۱۲ ص. - وزیری (سلفون). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Secrets of the face

شابک:

X-۱۰-۶۶۲۵-۹۶۴

طبیعت‌گرایی (ناتورالیسم) و
نظامهای وابسته

۱۲۶

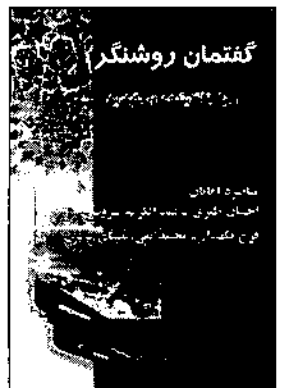
چاپ اول

۱۵- گفت‌وگوهای روشننگر: درباره
اندیشه‌های بنیادین.

تهیه و تنظیم: علی زینتی. - قم:
موسسه آموزشی و پژوهشی امام
خمینی (ره). - ۴۲۴ ص. - وزیری
(شمیز). - ۱۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول
/ ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

An illumination dialogue on
fundamental ...

شابک: ۵۴-۵۲۴-۶۷۴-۹۶۴

نوشتار حاضر، حاوی متن مناظره‌ای
است که میان احسان طبری، عبدالکریم
سروش، فرخ نگهدار و مصباح یزدی
درباره اصول ماتریالیسم دیالکتیک
صورت گرفته است. این مناظره در هفت
فصل با این عناوین به طبع رسیده است:
'اصول دیالکتیک'، 'تکامل'، 'تضاد'،
'رابطه تضاد با حرکت'، 'حرکت'،
'عمومیت حرکت' و 'گذر از کیمیت به
کیفیت'.

دیگر نظامها و مکاتب فلسفی

۱۳۹

چاپ اول

۱۶- دفاع از عقلانیت.

مرتضی مردیپا. - تهران: نقش و
نگار. - ۲۲۲ ص. - رقی (شمیز). -
۱۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰
نسخه.
شابک: ۸-۱۵-۶۲۲۵-۹۶۴

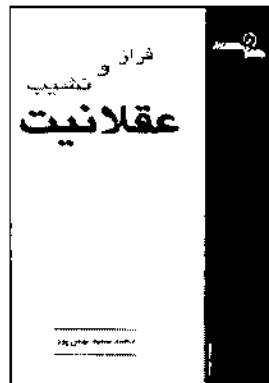

کتاب در چهار بخش سامان یافته است.
در بخش اول، مولف طی مباحثی نشان
می‌دهد، سطح فرهنگ بر محتوای
فرهنگ (مجموعه آیین‌ها، آداب و رسوم،
وایستگی‌ها و همبستگی‌ها، عادات و
عقاید) اثر می‌گذارد و آن را تحت‌الشعاع
قرا می‌دهد. مطالب بخش دوم، ملهم از
این انگاره است که سیاست، همچون
فرهنگ، پدیده‌ای است که در دوران
صباوت عقل بشر تحقق یافته و به
همین دلیل سیاست نیز مانند فرهنگ
اصالتاً بومی، وحشی و جدال‌آفرین است،
اما به موازات رشد آموزشی تحت هدایت
عقل قرار می‌گیرد. در فصل سوم، مولف
ادعای می‌دارد: 'دین همانند فرهنگ و
سیاست از حیث ظهور طبیعی متعلق به
دوران دیرینه است و نوعی گرایش
فطری است اما در نهایت پدیده‌ای است
محصول عقل و محکوم حکم آن'. در
آخرین بخش کتاب با عنوان 'عقل و
ایدئولوژی'، مولف این نکته را بیان می-
کند که ایمان و آرمان جای خالی عقل را
پر نمی‌کند، بلکه میدان یافتن این دو در
غیاب عقلانیت سرعت در سرانسیب
است.

چاپ اول

۱۷- فراز و نشیب عقلانیت.

محمدسعید بهمن‌پور. - تهران: نوادر.
- ۱۸۰ ص. - رقی (شمیز). - ۸۰۰۰
ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۳-۳-۹۱۲۱۲-۹۶۴

بعزم مولف این نوشته کوششی است
برای شناخت مفهوم عقلانیت آن گونه
که در جامعه‌شناسی مطرح گردیده و

پیش‌نشان دادن تطوری که این مفهوم
آزاداندازی کار تا زمان ما دستخوش آن
شده، همچنین راه‌هایی که برای کم
کردن یا از بین بردن زیان‌های آن
پیشنهاد گشته و بیم و امید که توسط
آشنایان این وادی عنوان گردیده است.
طی مباحث کتاب این نکته عنوان می-
شود که مفهوم عقلانیت در هر زمان و
اهمیت و توجهی که به آن نشان داده
شده، معلول شرایط عینی و ذهنی خاصی
بوده که در آن زمان جریان داشته، علاوه
بر آن که خود این مفهوم پس از شکل-
گیری بر جریانات بعدی اجتماعی تاثیر
گذاشته است.

روانشناسی

۱۵۰

۱۸- بنام زندگی.

اریک فروم: مترجم: اکبر تبریزی. -
تهران: فیروزه. - ۲۲۰ ص. - رقی
(شمیز). - ۱۰۰۰۰ ریال. - چاپ
چهارم / ۲۲۰۰ نسخه.
شابک: ۲-۹-۶۵۳۲۰-۹۶۴

چاپ اول

۱۹- روان‌سنجی (مبانی نظری
آزمونهای روانی).

حمزه گنجی، مهرداد ثابت. - تهران:
ساوالان. - ۲۷۲ ص. - وزیری
(شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول
/ ۲۲۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

Psychometrics (theoretical
bases of psychological tests)

شابک: ۲-۲-۹۲۶۷۸-۹۶۴

در کتاب حاضر نخست از مفاهیم کلی
اندازه‌گیری سخن به میان آمده، سپس
مراحل مختلف طرح، تحلیل و روایی
آزمون توضیح داده شده است. کتاب با
شرحی از آزمون‌های مختلف هوش،
استعداد و شخصیت به پایان می‌رسد.

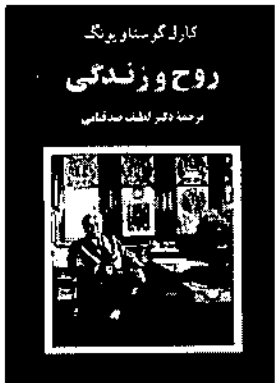
چاپ اول

۲۰- روح و زندگی.

کارل گوستاو یونگ: مترجم: لطیف
صدقیانی. - تهران: جامی. - ۴۲۲
ص. - رقی (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال.
- چاپ اول / ۴۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

L'ame et la vie

شابک: ۹-۹۲-۵۶۲-۹۶۴

کتاب حاضر سومین نوشتار از 'مجموعه
آثار یونگ' است که با عنوان 'روح و
زندگی' به چاپ رسیده است. مولف در
این اثر، موضوعاتی را تجزیه و تحلیل
می‌کند که به نوعی با حوزه‌هایی از
مهم‌ترین عرصه وجود انسانیت پیوند
دارد. موضوعات اصلی کتاب عبارتند از:
جوهر و فصالیت روان، انسان در روابط
خود (پزشک و بیمار، مرد و زن، جوانی و
پیری، فرد و اجتماع)، قلمرو ارزش‌ها و
چیزهای غایی (شکل‌گیری شخصیت،
تقدیر، مرگ و نوسازی، راه به سوی
خدا)، خواب، شکل‌گیری شخصیت،
روان‌شناسی و مذهب، و مباحثی از این
دست.

21- The penguin dictionary -
ary of psychology.

Arthur Reber. - تهران: رشد.
- ۹۱۲ ص. - رقی (شمیز). -
۲۲۰۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۲۰۰۰
نسخه.
شابک: ۲۷-۴۷-۶۱۱۵-۹۶۴

ادراک حسی، حرکت، هیجانات و
سائقه‌ها

۱۵۲

۲۲- چگونه خطای دید بسازیم؟

المریچارد چرچیل: مترجم: علیرضا
توکلی‌صابری. - تهران: سازمان
پژوهش و برنامه‌ریزی آموزشی،
انتشارات مدرسه. - ۱۲۸ ص. - رقی
(شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ دوم /
۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۲-۲۳۶-۸۷۶-۹۶۴

۲۳- روانشناسی احساس و
ادراک.

مهدی محی‌الدین‌بناب. - تهران:
تاخ، دانا. - ۳۱۲ ص. - وزیری
(شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ دوم
/ ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۱-۶-۵۶۳۳-۹۶۴

۲۴- روانشناسی خشم.

کارول تاوریس: مترجم: احمد تقی-
پور، سعید درودی. - تهران: دایره. -
۴۶۴ ص. - رقی (شمیز). - ۱۸۵۰۰
ریال. - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

Anger, the misunderstood
emotion

شابک: ۸-۱۱-۶۸۳۹-۹۶۴

۲۵- زاده برای عشق.

لئو بوسکالیا: مترجم: هوشیار
انصاری‌فر. - تهران: البرز. - ۴۱۶
ص. - رقی (شمیز). - ۱۶۰۰۰ ریال.
- چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۸-۶۰-۲۴۲-۹۶۴

چاپ اول

۲۶- زنده‌باد شادی.

ورونیکا ری: مترجم: ویدا پروین. -
تهران: دایره. - ۲۸۴ ص. - رقی
(شمیز). - ۱۶۰۰۰ ریال. - چاپ اول
/ ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:

Choosing happiness

شابک: ۲-۳۱-۶۸۳۹-۹۶۴

نگارنده در این نوشتار از علل تا بسامانی
زندگی فردی و اجتماعی سخن گفته و
در ادامه با تحلیل موضوعات مربوط به
شادی، هویت، مسئولیت، روابط، شغل،
پول، محیط و همانند آن، سعی دارد
شیوه‌های سالم و شاد زیستن را به
مخاطبان بیاموزد.

چاپ اول

۲۷- قدرت خنده.

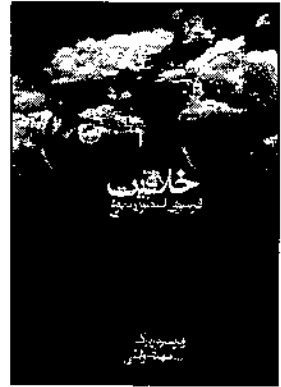
گردآورنده: مجید پزشکی. - تهران:
کلک خیال. - ۱۷۶ ص. - وزیری

(شمیز) - ۱۰۰۰۰ ریال - چاپ اول
۳۰۰۰ نسخه
شابک: ۹۶۴-۹۱۸۷-۸-۱

قدرت خنده حاوی مطالبی درباره فواید خندیدن است که در شش بخش تدوین شده است. نگارنده بر این باور است: می‌توانیم با خندیدن به درمان بیماری‌هایمان اقدام کنیم، روابط خانوادگی و زناشویی را بهبود ببخشیم، عمر طولانی داشته باشیم، به موفقیت‌های شغلی و شخصی دست پیدا کنیم، فرزندان شاد داشته باشیم و... وی در بخش نخست کتاب علل خندیدن و جنبه‌های روان‌شناسی آن را بررسی می‌کند. در بخش دوم انواع منافع و فواید روانی، اجتماعی و بهداشتی خندیدن را برمی‌شمارد. در بخش سوم با عنوان "آموزش خنده" روند آمادگی ذهنی را با استفاده از فعالیت‌های مختلف توضیح می‌دهد. در بخش چهارم به تمرین‌هایی درباره چگونه خندیدن از جمله: خندیدن جلای آینه، در دامن طبیعت و خنده ذهنی اشاره می‌کند. و سرانجام در بخش پنجم و ششم با شرح و تبیین دو مبحث "مدی تیشن خنده" و "یوگای خنده" مباحث کتاب را به پایان می‌رساند.

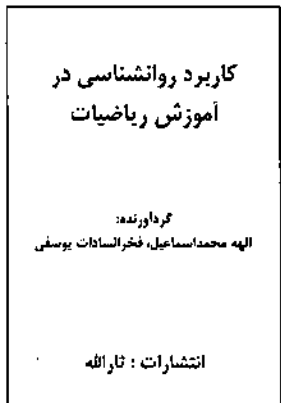
خلاق با افراد عادی در این است که

گروه اول روش‌هایی را به کار می‌گیرند که افراد دیگر از آن روش‌ها بی‌اطلاع هستند، بنابراین آموزش مهارت‌های خلاقیت، نقش مهمی را در این بین ایفا می‌کند. عناوین برخی فصل‌های کتاب بدین قرار است: دو گرایش به سوی خلاقیت، اسطوره نبوغ، شهود و بررسی فرآیند ناخودآگاه و بینش درونی، اسطوره نبوغ: شخصیت خلاق، حل خلاقانه مسئله و نوآوری: بررسی‌های موردی.

چاپ اول

۲۹- کاربرد روانشناسی در آموزش ریاضیات.
وزارت آموزش و پرورش، سازمان آموزش و پرورش کودکان استثنایی؛ گردآورنده: الهه محمداسماعیل، فخرالسادات یوسفی. - تهران: تاراالله. - ۴۱۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Application of psychology in the instruction of mathematics
شابک: ۹۶۴-۵۷۴۶-۸-۶

نوشتار حاضر به منظور آشنا کردن مصلان مقطع ابتدایی با کاربرد نظریه‌های روان‌شناسی در آموزش ریاضیات تدوین شده است. مخاطبان کتاب را با این موضوعات مطالعه می‌کنند: تاریخچه ریاضی، ریاضیات در جوامع سنتی، تحول آموزش ریاضی در دهه

های اخیر، رویکردهای مختلف به آموزش ریاضیات، مشکلات آموزش ریاضی، توانایی‌های ویژه یادگیری، اختلال یادگیری در حساب، تشخیص و ارزیابی یادگیری ریاضیات و درمان ناتوانی‌های یادگیری ریاضیات.

چاپ اول

۳۰- معرفی برترین آزمون‌ها در سنجش هوش و شخصیت.
حسین علی‌آبادی. - اصفهان: غزل. - ۸۰ ص. - رقی (شمیز). - ۳۹۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۷۳۳-۱-۷

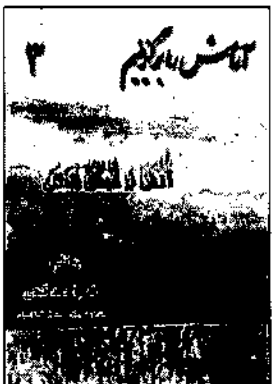

در بخش نخست این جزوه، ساختار و شیوه استفاده از آزمون سنجش هوش 'ولسکر' و 'ریون' معرفی شده و در بخش دوم درباره اجزای آزمون T.A.T و MMPI توضیحاتی ذکر گردیده است.

روانشناسی افتراقی و روانشناسی رشد

چاپ اول

۳۱- آزمون را برگزینیم: آتش بر خرمن زندگی.
احمد قندی. - تهران: دیار. - ۲۴ ص. - جلد سوم. - رقی (شمیز). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۰۹۵-۳-۰

در جزوه حاضر به اختصار به جنبه‌های اجتماعی و روانی زندگی زناشویی اشاره شده و از راه و روش‌های ایجاد صمیمیت و محبت در محیط خانواده نکاتی ذکر گردیده است.

چاپ اول

۳۲- آرامش را برگزینیم: فرزند، راز بقای انسان.
احمد قندی. - تهران: دیار. - ۲۴ ص. - جلد دوم. - رقی (شمیز). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۰۹۵-۳-۲

در جزوه حاضر از مسائل و مشکلات تربیت کودکان سخن به میان آمده، سپس توصیه‌هایی به منظور تعلیم و تربیت صحیح آنان به دست داده شده است.

چاپ اول

۳۳- آرامش را برگزینیم: لبخند سحرآمیز.
احمد قندی. - تهران: دیار. - ۲۴ ص. - جلد اول. - رقی (شمیز). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۰۹۵-۱-۴

در این جزوه، برخی مسائل و مشکلات زندگی زناشویی به اختصار بیان شده، در پی آن راهکارهایی برای رویارویی با آن به طبع رسیده است.

چاپ اول

۳۴- پایان راه: پیرامون مرگ و مردن.
الیزابت کوبلر‌راس؛ مترجم: علی‌اصغر بهرامی. - تهران: رشد. - ۲۸۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۱۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: On death and dying
شابک: ۹۶۴-۶۱۱۵-۷۲-۱

۳۵- تفکر زائد.

محمدجعفر مصفا. - تهران: پریشان. - ۱۹۲ ص. - رقی (شمیز). - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ دهم / ۳۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۵۳۳-۱-۶

۳۶- رابطه.

محمدجعفر مصفا. - تهران: پریشان. - ۳۱۲ ص. - رقی (شمیز). - ۱۵۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۹۲۵۳۳-۲-۴

چاپ اول

۳۷- راه بی‌پایان.
الیزابت کوبلر‌راس؛ مترجم: صدیقه- (فخار) ابراهیمی. - تهران: جوانه رشد. - ۷۲ ص. - رقی (شمیز). - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین: Say yes to it
شابک: ۹۶۴-۹۲۰۶۴-۳-۲

راه بی‌پایان مشتمل بر چند سخنرانی خاتم‌الیزابت کوبلر‌راس، روان‌شناس سوئیس درباره مرگ و زندگی است. وی در بخشی از کتاب خاطر نشان می‌کند: اگر درست زندگی کرده باشید، مرگ، پر شکوه‌ترین مسرت، در انتظار شماست و شما هرگز با ترس پذیرایش نخواهید بود. عنوان چند سخنرانی نامبرده بدین قرار است: "هیجان‌های طبیعی"، "خودکشی ناشی از عصبانیت‌های روان"

زاد: "خودکشی در اثر افسردگی درون زاد" و تفاوت کمک کردن و نجات دادن.

چاپ اول

۳۸- قضاوت‌های اخلاقی کودکان.

زان پیاژه؛ مترجم: محمدعلی امیری. - تهران: نشر نی. - ۳۷۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۲۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / شابک: ۹۶۴-۳۱۲-۴۸۲-۵

در این کتاب قضاوت‌های اخلاقی کودکان و چگونگی تحول آن‌ها ارزیابی شده و از چگونگی پیدایش و تحول مفاهیمی چون وظیفه، عدالت، گناه، دروغ و کفر سخن به میان آمده است. علاوه بر این نشان داده شده است که با چه روشی می‌توان کودک را با روح مدنی و انسانی پرورش داد. مطالب کتاب طبعی چهار فصل به این شرح سامان یافته است: ۱- قواعد تلبه‌بازی ۲- اجبار بزرگسال و واقع‌بینی اخلاقی ۳- همکاری و رشد مفهوم عدالت و ۴- اخلاق دوگانه کودک و انواع روابط اجتماعی.

چاپ اول

۳۹- کودک مثبت‌گرا. سلیگمن مارتین؛ مترجم: ناهید ایران‌نژاد. - تهران: دایره. - ۴۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۱۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: The optimistic child

شابک: ۹۶۴-۹۰۲۶۱-۶-۹

در کتاب، ابتدا از منشأ بدبینی و افسردگی و نتایج زیان‌بار آن در کودکان سخن به میان آمده، سپس راه‌های برطرف ساختن بدبینی کودکان تشریح شده و در پی آن، این مباحث به منظور بالا بردن توانایی‌های کودکان مطرح گردیده است. چرا بچه‌ها به خوش‌بینی احتیاج دارند؟ جنبش خودبینی و اعتماد به نفس، آیا فرزند شما خوش‌بین یا بدبین است؟ چگونه کودکان خوش‌بین و مسلط بر مشکلات پرورش دهیم، روش توضیحی خود را تغییر دهید و نچه قرن بیست و یک.

۴۰- مقدمه‌ای بر: روانشناسی و آموزش و پرورش کودکان استثنائی.

غلامعلی افروز. - تهران: دانشگاه تهران، موسسه چاپ و انتشارات. - ۲۷۲ ص. - وزیری (شمیز). - ۹۵۰۰ ریال. - چاپ هفدهم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۰۳-۴۷۷-۴

۴۱- نقش نیازهای روانی در بهداشت روانی و آموزش و پرورش.

علی میرزایی. - تهران: اطلاعات. - ۴۲۳ ص. - رقی (شمیز). - ۲۰۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۲۱۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۴۲۳-۹۷-۳

روانشناسی عملی

۱۵۸

۴۲- آئین دوست‌یابی.

دیل کارنگی؛ مترجم: رشید یاسمی. - تهران: ارمان. - ۳۲۰ ص. - رقی (شمیز). - ۱۱۰۰۰ ریال. - چاپ هشتم / ۳۳۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۵۵۶-۰۳-۹

چاپ اول

۴۳- الفبای دوستی: چگونه به آنان که دوستان داریم نزدیکتر شویم.

آل لوی مک‌گینس؛ مترجم: نفیسه معتک؛ ویراستار: حمیده رستمی. - تهران: سمت. - ۲۱۲ ص. - رقی (سلفون). - ۷۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۹۸-۱۲-۵

"الفبای دوستی" حاوی برخی راه کارهای دوست‌یابی و حفظ دوستی‌هاست. این مطالب با عنایت به تحقیقات موسسه‌های مشاوره و درمانی مختلف تدوین شده است. به‌زعم مولف: "دوستی به منزله سکوی پرتاب به سوی هر گونه عشق و محبت است. دوستی‌ها سبب استحکام ارتباط در سایر جنبه‌های زندگی می‌شود. آنان که دوست و یآوری ندارند، ظرفیت هر مهر و محبتی در وجودشان کاهش می‌یابد. کتاب مشکل از چهار فصل است. مولف در فصل اول، شیوه‌های استحکام بخشیدن بر روابط دوستی را شرح می‌دهد و در فصل دوم پنج رهنمود برای ترویج دوستی و صمیمیت عرضه می‌کند. فصل سوم نیز به چگونگی در اختیار گرفتن احساسات، بی آنکه به بنیان دوستی لطمه‌ای وارد آید، اختصاص دارد. فصل پایانی شامل رهنمودهایی است برای زودن کنورت-هایی که ممکن است در روابط دوستی حادث شود.

۴۴- به سوی کامیابی (نیروی بیگران).

آنتونی رابینز؛ مترجم: مهدی مجردزاده کرمانی. - تهران: راه بین. - ۳۲۰ ص. - جلد اول. - وزیری (شمیز). - ۱۴۰۰۰ ریال. - چاپ بیست و یکم / ۵۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Unlimited power: the new science of personal achievement

شابک: ۹۶۴-۶۲۷۶-۰۱-۶

۴۵- پیام آینوس: اندیشه‌های نیروبخش.

آنتونی رابینز، جوزف مک‌لندون؛ مترجم: مهدی مجردزاده کرمانی. - تهران: راه بین. - ۲۶۴ ص. - بیاضی (شمیز). - ۸۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۵۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۷۶-۰۷-۵

۴۶- داستان زندگی آنتونی رابینز. مایکل بولداک، با همکاری: سیتیا جان؛ مترجم: الهام تفسیری؛

ویراستار: علی ابوطالبی. - تهران: دکلمه‌گران. - ۱۸۴ ص. - رقی (شمیز). - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: The anthony robbins life story

شابک: ۹۶۴-۶۳۲۲-۲۳-۹

چاپ اول

۴۷- زن مثبت: دوره کاملی در رشد دیدگاه مثبت، بهبود رابطه‌ها، خود برانگیختگی، شادمانی تر بودن، ایجاد

گیل لیندن فیلد؛ مترجم: توراندخت- (مالکی) تمدن. - تهران: نقش و نگار. - ۲۹۶ ص. - رقی (شمیز). - ۱۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: The positive woman

شابک: ۹۶۴-۶۳۲۵-۱۰-۷

در بخش نخست این کتاب از روش‌هایی سخن به میان آمده است که از طریق آن می‌توان با افکار، احساسات و رفتارهای منفی مبارزه کرد و آنها را به نگرشی مثبت بدل ساخت. مطالب بخش دوم درباره بهداشت جسم، استفاده از روش‌های پیش‌گیری از بیماری و کسب نگرش مثبت است. در ادامه نیز تمرین‌ها و رهنمودهایی به منظور ایجاد تغییر و تحول به دست داده شده است.

۴۸- سرورشته زندگی را بدست گیرید.

وین دایر؛ مقدمه: محمود ساعتچی؛ مترجم: مسعود خلدی. - تهران: بو علی. - ۴۴۸ ص. - رقی (شمیز). - ۱۴۰۰۰ ریال. - چاپ نهم / ۵۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: Pulling your own strings

شابک: ۹۶۴-۶۳۵۳-۱۵-۵

۴۹- مادرم = خودم.

نانسی فرایدی؛ مترجم: زهره زاهدی. - تهران: جیحون. - ۴۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۱۹۵۰۰ ریال. - چاپ دوم / ۳۰۰۰ نسخه.

عنوان به لاتین: My mother myself: the daughter's search for identity

شابک: ۹۶۴-۶۵۳۴-۲۵-۲

۵۰- مطالعه موفق با تمرکز.

مجتبی حورایی؛ ویراستار: فریبا نوری. - تهران: دکلمه‌گران. - ۲۰۰ ص. - رقی (شمیز). - ۶۵۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۲۲-۱۹-۰

۵۱- موفقیت نامحدود: اعتماد به نفس در ۱۰ روز.

مجتبی حورایی؛ ویراستار: فریبا نوری. - تهران: دکلمه‌گران. - ۱۷۰ ص. - جلد اول. - رقی (شمیز). - ۶۰۰۰ ریال. - چاپ سیزدهم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۴۵-۰۵-۲

۵۲- موفقیت نامحدود: صمیمیت، نفوذ و تأثیرگذاری در ۱۰ دقیقه.

مجتبی حورایی؛ ویراستار: فریبا نوری. - تهران: دکلمه‌گران. - ۱۲۸ ص. - جلد دوم. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ یازدهم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۹۱۴۵-۰۶-۰

۵۳- موفقیت نامحدود: همه چیز با خدا ممکن است: قانونمندی- طبیعت.

مجتبی حورایی؛ ویراستار: فریبا نوری. - تهران: دکلمه‌گران. - ۱۲۲ ص. - جلد سوم. - رقی (شمیز). - ۴۵۰۰ ریال. - چاپ پنجم / ۳۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۳۲۲-۲۱-۲

چاپ اول

۵۴- نقش شخصیت در ساختن تاریخ و نقش تاریخ در ساختن شخصیت.

غلامرضا اربابی. - تهران: اربابی. - ۶۸ ص. - رقی (شمیز). - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۵۲-۳۴-۶

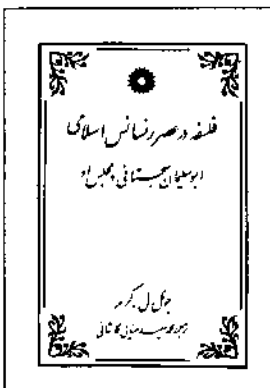
استرآبادی و برخی مباحث دیگر.

چاپ اول

۶۴- طیب عاشقان: خاطرات و اشعار علامه طباطبایی رحمه الله.
تدوین: یعقوب قاسملو. - قم: نسیم حیات. - ۱۳۸۸ ص. - رقی (شمیز). - ۴۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۵۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
The lovers doctor
شابک: ۹۶۴-۷۱۵۱-۰۰۰-۴

چاپ اول

۶۵- فلسفه در عصر رنسانس اسلامی: ابوسلیمان سجستانی و مجلس او.
جوئل ل. کومر؛ مترجم: محمدسعید خانی کاشانی. - تهران: مرکز نشر دانشگاهی. - ۵۱۸ ص. - وزیری (گالینگور). - ۳۲۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۳۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Philosophy in the renaissance of islam: abu sulayman ...
شابک: ۹۶۴-۰۰۰-۱-۰۹۷۲-X

مؤلف در این کتاب با اشاره به آرمان‌های آموزشی و فرهنگی دوران باستان بر آن است نشان دهد فلاسفه اسلامی تا چه اندازه در انتقال فلسفه دوران باستان به قلمرو فلسفه اسلامی همت گمارده‌اند. وی طی مباحثی از آشنایی و تسلط ابوسلیمان سجستانی و هم قطارانش بر فلسفه یونان باستان سخن به میان آورده، به نقش آنان در انتقال این مباحث به جامعه علمی مسلمانان اشاره می‌کند. بخشی از کتاب به آثار، آرا و تفالیم فلسفی سجستانی اختصاص دارد.

چاپ اول

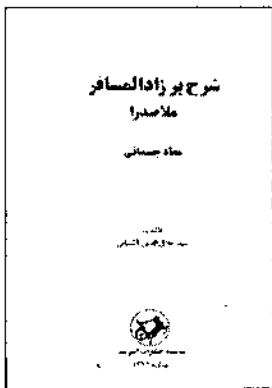
۶۶- نزاع میان دین و فلسفه: نقد متکلمان بر آراء فلاسفه مسلمان از غزالی و ابن رشد تا طوسی و خواجهزاده.

'زمان از دو نگاه' ترجمه رساله قیصری - اثر داود بن محمود قیصری (۷۵۱ ه.ق) در باب زمان و تعلیق معماری زمان است. در این کتاب ابتدا مقدمه‌ای در مورد تاریخچه زمان آورده شده، سپس ترجمه متن اصلی رساله قیصری عرضه گردیده است. کتاب با پاورقی‌های 'سید جلال‌الدین آشتیانی' به چاپ رسیده و در پایان نیز متن عربی رساله فراهم آمده است.

چاپ اول

۶۳- شرح بر زادالمسافر ملاصدرا: معاد جسمانی.
جلال‌الدین آشتیانی. - تهران: امیر کبیر. - ۴۲۰ ص. - وزیری (گالینگور). - ۱۳۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۰۰۰-۱۰۳-۱

در این نوشتار، مقوله 'معاد جسمانی' با استناد به کتاب 'زادالمسافر' به تفصیل شرح و بررسی شده است. برای این منظور، نگارنده، مبحث حرکت در جوهر را که اساس معاد جسمانی و روحانی است همراه با این مسائل پی گرفته است؛ تحقیق در حقیقت معاد، دیدگاه حکیم ملا عبدالرزاق لاهیجی درباره معاد جسمانی، رد نظریات متکلمین و طبعیون و متفلسفین، بررسی نظرات حکمای اشراق و رد نظریه تناسخ، مشرب حکمای اشراق و مشاء، آدل شیخ‌الرئیس در شفا و نجات، دیدگاه ملاصدرا درباره مقدمات معاد جسمانی، نظر سید محقق داماد، میر محمد باقر

اخلاق اقتصادی، شغلی و حرفه‌ای

۱۷۴

۵۸- نه برای لقمه‌ای نان: آداب بازرگانی و اخلاق مدیریت.
کونوسکی ماتسوشیتا؛ مترجم: محمدعلی طوسی. - تهران: شباویز. - ۲۲۲ ص. - رقی (شمیز). - چاپ یازدهم / ۴۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۱۱-۳۷-۲

فلسفه شرق

۱۸۱

۵۹- دروس معرفت نفس.
حسن حسن‌زاده‌املی. - تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. - ۱۷۸ ص. - جلد اول. - وزیری (شمیز). - ۳۲۰۰۰ ریال. - (دوره) چاپ پنجم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۰۲۲-۱

۶۰- دروس معرفت نفس.
حسن حسن‌زاده‌املی. - تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. - ۱۷۴ ص. - جلد دوم. - وزیری (شمیز). - ۳۲۰۰۰ ریال. - (دوره) چاپ پنجم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۰۲۲-X

۶۱- دروس معرفت نفس.
حسن حسن‌زاده‌املی. - تهران: شرکت انتشارات علمی و فرهنگی. - ۲۳۹ ص. - جلد سوم. - وزیری (شمیز). - ۳۲۰۰۰ ریال. - (دوره) چاپ پنجم / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۴۴۵-۰۲۴-X

چاپ اول

۶۲- زمان از دو نگاه: ترجمه رساله قیصری از زمان و تعلیق معمای زمان.
داودبن محمود قیصری؛ مترجم: طوبی کرمانی. - تهران: دانشگاه تهران، موسسه چاپ و انتشارات. - ۶۶ ص. - وزیری (شمیز). - ۳۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
Time from two perspectives
شابک: ۹۶۴-۰۰۳-۴۲۱۰-۶

مقولات عشر، قضایا، تقیض، عکس، قیاس، شرایط انتاج، استقراء، تمثیل و برهان از موضوعات این اثر است.

چاپ اول

۵۶- منطق.
محمدرضا مظفر؛ مترجم: منوچهر صانی‌دره‌بیدی. - تهران: صالحین. - ۹۲ ص. - رحلی (شمیز). - ۹۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۶۸۴۹-۳۳-۴

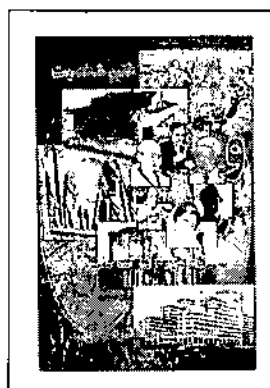
اخلاق

۱۷۰

۵۷- فلسفه اخلاق (از دایره-المعارف فلسفه ویراسته پل ادواردتر).
مترجم: انشاءالله رحمتی. - تهران: تبیان. - ۴۰۰ ص. - وزیری (شمیز). - ۲۰۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
عنوان به لاتین:
From encyclopedia of philosophy
شابک: ۹۶۴-۶۶۸۰-۱۲-۷

کتاب حاضر ترجمه‌ای است از مقالات اصلی 'دایره‌المعارف فلسفه' ویراسته پل ادواردز که ذیل عنوان Ethics (فلسفه اخلاق) تدوین گردیده است. یکی از ویژگی‌های مقالات این دایره‌المعارف مطلق انگاری ارزش‌های اخلاقی و عینیت بخشیدن به آنهاست. موضوع برخی مقالات بدین قرار است: 'مسائل فلسفه اخلاق / کای نیلسون'؛ 'وجه تشابه میان معرفت‌شناسی و فلسفه اخلاق / ریچارد بی براندت'؛ 'تاریخ فلسفه اخلاق / دازیل آبلسون'؛ 'عین گروی اخلاقی / جان‌اتان هریسون'؛ 'تسبیت گروی اخلاقی / ریچارد بی براندت' و 'طبیعت گروی اخلاقی / جان‌اتان هریسون'.

جزوه حاضر با شرح ساختار نظام‌های اجتماعی مختلف مانند نظام شیانی، کشاورزی، فئودالیسم و سوسیالیسم آغاز شده و در پی آن، از دلایل تغییر و تحول نظام‌های اجتماعی سخن به میان آمده است. مباحث کتاب با اشاره به جامعه ملل در تبیین و تحول جوامع مختلف و ساختن شخصیت‌ها به پایان می‌رسد.

منطق

۱۶۰

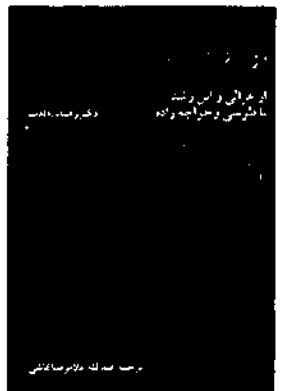
چاپ اول

۵۵- القصیده المزدوجه فی المنطق.
حسین‌بن عبدالله ابن‌سینا؛ مترجم: محمدجعفر اسدی. - زنجان: رنگان. - ۱۰۶ ص. - رقی (شمیز). - ۲۵۰۰ ریال. - چاپ اول / ۲۰۰۰ نسخه.
شابک: ۹۶۴-۵۵۰۲-۱۶-۰

'القصیده المزدوجه' عنوان یکی از آثار شیخ‌الرئیس ابن سینا است که در آن موضوعات عمده علم منطق به نظم درآمده است. مترجم، مقدمه کتاب را که شامل حمد و ثنای خداوند و اهل بیت است به فارسی برگردانده و گاه مطالب مختصری در پاورقی ذکر کرده است، اما در بخش اصلی یعنی اشعاری که در باب منطق است ابتدا هر بیت را ترجمه، سپس ذیل برخی از آنها شرح کوتاهی آورده است. در پایان کتاب نیز، منظومه ابن سینا به زبان اصلی (عربی) به چاپ رسیده است. الفاظ مفردة، الفاظ خصة،

رضا سعادت؛ مترجم: عبداله غلامرضا کاشی - تهران: سروش - ۱۹۸ ص. - رقی (شمیز) - ۷۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۵۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Conflict between religion and philosophy: from ... شابک: ۹۶۴-۳۳۵-۲-۲

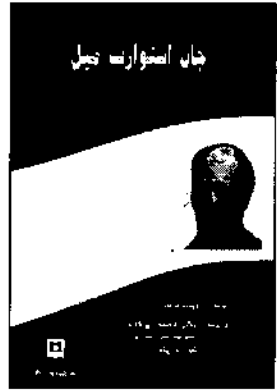
در کتاب حاضر، اندیشه‌های فلسفی امام محمد غزالی، ابن رشد، «علاءالدین طوسی» و «خواجهمزاده» مقایسه و نقد شده است. نگارنده ابتدا دیدگاه‌های غزالی را درباره «قدم عالم» «ابدیت عالم» صفات الهی، وحدانیت خداوند، توحید خداوند، علم خداوند، حقیقت علم، طبیعیات، سببیت و معاد برشمارده، سپس نظرات ابن رشد، طوسی و «خواجهمزاده» را در این باب ذکر می‌کند آن‌گاه با

فلسفه معاصر غرب ۱۹۰

۶۷- بت‌های ذهنی و خاطره ازلی. داریوش شایگان. - تهران: امیر کبیر. - ۲۵۰ ص. - رقی (شمیز) - ۹۰۰۰ ریال. - چاپ سوم / ۱۰۰۰ نسخه. عنوان به لاتین: Idols of the mind and perennial memory شابک: ۹۶۴-۰۰۰-۵۲۹-۵

فلسفه بریتانیا ۱۹۲

۶۸- جان استوارت میل. ویلیام توماس؛ مترجم: فاطمه زیناکلام، شیوا نورپناه. - بندرعباس: دانشگاه هرمزگان. - ۱۵۲ ص. - رقی (شمیز) - ۵۰۰۰ ریال. - چاپ اول / ۱۰۰۰ نسخه. شابک: ۹۶۴-۶۲۲۶-۱۷-۲

نوشته حاضر که کتاب دیگری است از سلسله آثار اندیشمندان بزرگ گذشته به شرح حال و بررسی آثار جان استوارت میل - فیلسوف و بنیانگذار مکتب لیبرالیسم - اختصاص یافته است. وی از چهره‌های بارز فلسفه غرب در قرن نوزدهم و از ملزفان فلسفه مکتب سودگرایان است. در این کتاب همچنین دیدگاه‌های اساسی «جان میل» که عبارت‌اند از: زمینه‌های تربیتی، اخلاق سودگرانه، اقتصاد ریکاردویی، روان‌شناسی تداعی، شعر و شهود، اقتدار، اقتصاد سیاسی، و لیبرالیسم شرح و ارزیابی شده است.

نمایه عنوان

The penguin dictionary of psychology ۲۱
آرامش را برگزینیم: آتش بر خرمن
زندگی ۲۱
آرامش را برگزینیم: فرزند، راز بقای انسان ۲۲
آرامش را برگزینیم: لیکنند سحرآمیز ۲۳
انسوی جسد ۲
آئین دوست‌یابی ۴۲
القای دوستی: چگونه به آنان که دوستان داریم نزدیکتر شویم ۴۳
بت‌های ذهنی و خاطره ازلی ۶۷
بنام زندگی ۱۸
به سوی کامیابی (نیروی بیکران) ۴۴
پایان راه: پیرامون مرگ و مردن ۳۳
پیام ابنوس: اندیشه‌های نیروبخش ۴۵
تفکر زائد ۳۵
جان میل ۶۸
جبر روانی: ییشگویی و هیپنوتیزم ۴
چگونه خطای دید بسازیم؟ ۲۲
چهره‌خوانی: کلیدی برای تشخیص هویت افراد ۱۳
حقایق درباره احضار ارواح ۵
خلافت: فراسوی اسطوره نبوغ ۲۸
داستان زندگی آنتونی رابینز ۴۶
درس معرفت نفس ۶۱-۶۰-۵۹
دفاع از عقلانیت ۱۶
رابطه ۳۶
راز و رمز چهره‌ها: بررسی ویژگی‌ها، عشق و محبت، بخت و شخصیت

و... از روی چهره اشخاص ۱۴
راه بی‌پایان ۳۷
روان‌سنجی (مبانی نظری آزمونهای روانی) ۱۹
روانشناسی احساس و ادراک ۲۳
روانشناسی خشم ۲۴
روح و زندگی ۲۰
زاده برای عشق ۲۵
زمان از دو نگاه: ترجمه رساله قیصری از زمان و تعلیق معمای زمان ۶۲
زن مثبت: دوره کاملی در رشد دیدگاه مثبت، بهبود رابطه ها، خود برانگیختگی، شادمان‌تر بودن، ایجاد... ۲۷
زنده‌باد شادی ۲۶
ستاره اقبال ۶
ستاره‌شناسی و موفقیت در ازدواج ۷
سرشته زندگی را بدست گیرید ۲۸
شرح بر زاد المسافر ملاصدرا: معاد جسمانی ۶۳
طالع‌بینی چینی ۸
طالع‌بینی هندی ۱۰-۹
طیب عاشقان: خاطرات و اشار علامه طباطبایی رحمةالله ۶۴
فرار و تنبیه عقلانیت ۱۷
فلسفه اخلاق (از دایره‌المعارف فلسفه ویراسته پل اندرادر) ۵۷
فلسفه در عصر رنسانس اسلامی: ابوسلیمان سجستانی و مجلس او ۶۵
فلسفه: مسائل فلسفی، مکتبهای فلسفی ۱
مبانی علوم ۲۷
قدرت خنده ۵۵
القصیده المزدوجه فی المنطق ۲۸
قضاوت‌های اخلاقی کودکان ۲۹
کاربرد روانشناسی در آموزش ریاضیات ۳۹
کودک مثبت‌گرا ۲۹
گفتمان روشنگر: درباره اندیشه‌های بنیادین ۱۵
خودم ۳۹-۳۸
مدرنیته و مدرنیسم: مجموعه مقالاتی در سیاست، فرهنگ و نظریه اجتماعی ۲
مطالعه موفق با تمرکز ۵۰
مجموعه‌های کوچک (اتفاقی‌های روزمره - زندگی) ۱۱
مرفی برترین آزمونها در سنجش هوش و شخصیت ۳۰
مقدمه‌ای بر: روانشناسی و آموزش و پرورش کودکان استثنائی ۴۰
منطق ۵۶
موفقیت نامحدود: اعتماد به نفس در روز ۱۰
موفقیت نامحدود: صمیمیت، نفوذ و تأثیرگذاری در ۱۰ دقیقه ۵۱
موفقیت نامحدود: همه چیز با خدا ممکن است: قانونمندی طبیعت ۵۲
نزاع میان دین و فلسفه: نقد متکلمان ۵۳

بر آراء فلاسفه مسلمان از غزالی و ابن رشد تا طوسی و خواجهمزاده ۶۶
نقدی بر پیش‌گویی‌های خان العباس و ایل بیگی جاف ۱۲
نقش شخصیت در ساختن تاریخ و نقش تاریخ در ساختن شخصیت ۵۴
نقش نیازهای روانی در بهداشت روانی و آموزش و پرورش ۴۱
نه برای لقمه‌ای نان: آداب بازرگانی و اخلاق مدیریت ۲۱

نمایه پدیدآور

Arthur, Reber ۲۱
اشتیانی، جلال‌الدین ۶۳
ابراهیمی، صدیقه (فخار) ۲۷
ابن سینا، حسین بن عبدالله ۵۵
ابوطالبی، علی ۴۶
اریایی، غلامرضا ۵۴
استثنائی پژوهشکده، کودکان استثنائی ۲۹
اسدی، محمدجعفر ۵۵
افروز، غلامعلی ۴۰
امیری، محمدعلی ۲۸
انصاری، فرحناز ۲۵
ایران‌نژاد، ناهید ۳۹
بوسکالیا، لئو ۲۵
بولداک، مایکل ۴۶
بهرامی، علی‌اصغر ۲۳
بهن‌پور، محمدسعید ۱۷
بیات، مریم ۱۱
پروین، یوندا ۲۶
پزشکی، مجید ۲۷
پیاز، ژان ۳۸
تاوریس، کارول ۲۴
تبریزی، اکبر ۱۸
تفسیری، الهام ۴۶
تقی‌پور، احمد ۲۴
تچمن، توراندخت (مالکی) ۴۷
توکلی‌صابری، علیرضا ۲۲
توماس، ویلیام ۶۸
ثابت، مهرداد ۱۹
جولایی، شهکام ۵
چان، باهمکاری: سیتیا ۴۶
چرچیل، المریچارد ۲۲
خابری، مرگان ۹-۸
حسن‌زاده‌آملی، حسن ۶۱-۶۰-۵۹
حورایی، مجتبی ۵۲-۵۱-۵۰
حیدری، حاجت‌الله ۱۲
خلدی، مسعود ۴۸
خیالی‌کاشانی، محمدسعید ۶۵
دایر، وین ۴۸
درویدی، سعید ۲۴
رایینز، آنتونی ۴۵-۴۴
رادمهر، بیژن ۱۴
رحمتی، انشالله ۵۷

رستمی، حمیده ۴۲
ری، بورونیکا ۲۶
زاهدی، زهره ۳۹
زیناکلام، فاطمه ۶۸
زیتی، علی ۱۵
ساعتچی، محمود ۴۸
سعادت، رضا ۶۶
سلیمی، داود ۳
سوکرائینگ، شومات ۱۰
سینگ، سوترا ۹
شایگان، داریوش ۶۷
شریعتمداری، علی ۱۰
شکیبا، شهین ۷
شیرودی، شراره ۱۳
صانعی‌دردی، منوچهر ۵۶
صدیقی، لطیف ۲۰
طباطبایی، الهام ۶
طوسی، محمدعلی ۵۸
علی‌آبادی، حسین ۳۰
غلامرضا کاشی، عبدالله ۶۶
فتحی، رسول ۴
فرایدی، نانی ۴۹
فروم، اریک ۱۸
فیلیپ، آلان ۵
قاسملو، یعقوب ۶۴
قندی، احمد ۳۱-۳۲-۳۳
قیصری، داوود بن محمود ۶۲
کارنگی، دیل ۴۲
کرمانی، طوبی ۶۲
کشاوری، فروغ ۱۰
کوبلر-راس، الیزابت ۳۳
کوبلوراس، الیزابت ۳۷
کومر، جونل ۶۵
کوی، چی‌آن ۱۳
گنجی، حمزه ۱۹
لوتتال، جودیت ۱۱
لیندن‌فیلد، گیل ۴۷
ماتسوشیتا، کونوسکی ۵۸
مارتن، سلیگمن ۳۹
مجززاده کرمانی، مهدی ۴۴-۴۵
محمداسماعیل، الهام ۲۹
محمی‌الدین، نایب مهدی ۲۳
مردیها، مرتضی ۱۶
مصفا، محمدجعفر ۳۶-۳۵
مظفر، محمدرضا ۵۶
متکف، نفیسه ۴۳
مکلندون، جوزف ۲۳
میرزایی، علی ۴۱
نوذری، حسینعلی ۲
نورپناه، شیوا ۶۸
نوروال ۷
نوری، فریا ۵۲-۵۱-۵۰
والفی، مهدی ۲۸
وایت، سوزان ۸
وایزبرگ، اریک ۲۸
وزارت آموزش و پرورش، سازمان آموزش و پرورش ۲۹